

יד השניער לד' צדיקים יבאו בו

ס פ ר טהרת הקודש

חלק שני

חיבור נפלא מיוסד על
תיקון היסוד ותיקון המידות

מאת האדם הגדול בענקים. נאם הגבר הוקם עולי
הורה לעם ה' דעת, ולישרי לב. תבונה. ורבים
השיב מעון. הגאון הקדוש המפורסם בענות צדקתו
ופרישתו. בוצינא דנהורא מנורה הטהורה. גור
ישראל ועטרה. ציס"ע קדוש ה'. ה"ה כבוד אדוננו
מורינו ורבינו. קקש"ת.

מוהר"ר אהרן זצוקללה"ה

נהג עדתו בק"ק סאטמאר. ובק"ק בערעג-
סאו. ובקרתא קדישא ירושלים תובכ"א

בעמ"ח ספר — שלחן הטהור — שומר אמונים
נועם הלבבות — מבקש אמונה — ועו"ס.

שנת
ת"פ"ל"ה' צ"ד"ק"ה'
לפ"ס

כל אדם יכול לאסור את שלו. והנני אוסר לכל אדם
באיזה מדינה שהיא להדפיס זה הספר או איזה סניף
ממנו. וכ"כ יתר החבורים של הוד כ"ק אאמו"ר זי"ע
שכבר יצאו לאור או איזה סניף מהם בלתי רשותי או
רשות באי כחי.

הכתובת להשיג זה הספר ויתר ספרי מרן בעהמ"ח ז"ל

ועד להפצת ספרי מרן האדמו"ר מבערעגסאז
זצוקל"ה שע"י חברת „שומרי אמונים”

בנשיאות בנו כ"ק אדמו"ר שליט"א

רח' מאה שערים 138. ת.ד. 5107 ירושלים

טהרת הקודש

מ א ר פתח התשובה פרק א'

בעז"ה ובסיעתא דשמיא מן קדם רבון עלמא אתחיל במאמר פתח התשובה הנמסר לנו מרבינו ר' שמעון בן יוחאי ורבינו האר"י ז"ל ותלמידיו הקדושים וע"י יתרו גדולי וקדושי ארץ בעלי רוח"ק אשר מפייהם ומכתבם אנו חיים עד ביאת משיח צדקנו בב"א.

וקודם שאתחיל לסדר סדר תיקוני הנפש, אציע לך אחי איזה פרטי דברים. דע שבתיקוני הנפש יש שלשה כללים, שהוא תשובה—תפלה—וצדקה, שאומרים ברי"ה ויוה"כ הנסמן עליהם מלמעלה צום—קול—ממון. (מקורו הוא ממדרשי רז"ל) וזה הסימן נסמן מרבותינו ואבותינו הקודמים הראשונים ז"ל. ואמרו רבותינו הקודמים ששלשה בחינות התשובה יש, שהם תשובת המשקל — תשובת הגדר — תשובת הכתוב דהיינו תשובת המשקל שישקול התענוג שהתענג בעבירה שעבר, ותשובת הגדר, שיגדור עצמו בגדרים שלא יבא עוד לעבירה, כמו שחסידי קדמאי היו פרשו ששים שערים של היתר שלא יכנסו לשער אחד של איסור, ותשובת הכתוב, המפורש בקרא (במדבר ה') איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה' ואשמה הנפש ההוא והתודו את חטאתם אשר עשו, שהיא מצות עשה מן התורה. ועוד מצינו בנביא (יואל ב') שובו עדי בכל לבבכם ובצום ובבכי ובמספד, וגם מצינו תשובת הכתוב בשק ואפר כמש"כ (שם א') בראו ולינו בשקים. וכתיב (דניאל ט') בצום ושק ואפר, וגם באסתר כתיב וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים. כ"ז לכפרת עון וטהרת הנפש.

וְגַם מצינו טהרת הנפש במים, כמש"כ (ויקרא ט"ו) ורחץ בשרו במים חיים וטהר, על טומאה היוצא מגופו שנטמא בזה טומאת הגוף וטומאת הנפש, וגילה לנו התורה באם גופו יובא במים וטהר שהוא טהרת הגוף והנפש.

וכמובא ברמב"ם ז"ל הלכות מקואות פי"א הלכה י"ב וז"ל: —

דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מרעתו והרי הן מכלל החוקים, וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב היא, והדבר תלוי בכונת הלב, ולפיכך אמרו חכמים טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל ואעפ"כ רמז יש בדבר, כשם שהמכויין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואעפ"כ שלא נתחדש בגופו דבר, כך המכויין לבו לטהר נפשו מטומאת הנפשות, שהן מחשבות האון ודיעות הרעות, כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור, הרי הוא אומר, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם. ה' ברחמיו הרבים מכל חטא ועון ואשמה יטהרינו אמן. עכ"ל"ק.

וְלַמַּה עמקו דבריו הקדושים, וכבר כתבו בס"י שכיון הרמב"ם ז"ל באלו הדיבורים על פי סוד, שמים מהמקו' הוא מימי דעת הטהור, ושהוא ענין (יחזקאל ל"ו) זרקתי עליכם מים טהורים וכו' (ועיין במאמר המקו'). וגם רמז הנביא (ישעי' א') רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם, ע"י רחצו זכו ביחד עי"ז תסורו רוע מעלליכם.

עוֹד מצינו בקראי המדברים מתשובה שני כללים גדולים, שהמה מעיקרי התשובה, שהוא **הבושה והחרטה**, כי באמת **שוכה** אותיות **בושה** ואמרו רז"ל (ברכות י"ב) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו שנאמר (יחזקאל ט"ז) למען תזכרי ובושת ולא יהי' לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך לכל אשר עשית נאם ה' אלקים. ועוד מצינו בקראי המדברים מתשובה וכפרה **החרטה**, שהוא נקרא בלשון נחמה כמו (בראשית ו') וינחם ה' כי עשה את האדם ואמר הנביא (ירמי' ח') אין איש נחם על רעתו, ועוד (שם ל"א) כי אחרי שובי נחמתי הרי כי מעיקרי התשובה היא הנחמה שהוא חרטה על עברו פי ה'.

וְלַעֲוֹנוֹת זה כתיב (שמות ל"ב) וינחם ה' על הרעה, ובנביאים הרבה פעמים שניחם ה' על הרעה כמו (יונה ד') ונחם על הרעה, ע"י תשובת אנשי נינוה, ובאם ניחם האדם על עונותיו הגם כי נגזרה גזירה רעה עליו גורם בהתנחמו ובהתחרטו על עונותיו שניחם ה' ג"כ על הרעה אשר נדבר ונגזר עליו ומבטל הגזירה רעה ממנו. ואמרו רז"ל (תגיגה ה') כל העושה דבר ומתחרט בו מוחלין לו מיד, שנאמר (מלאכי ג') ולא יראוני הא יראוני מוחלין להם מיד.

וְעֵי קָר שורש התשובה המפורש בקרא (דברים ד') ושבת עד ה' אלקיך, וכתיב (שם) השבות אל לבביך וכו', וגם (דברים ל') ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו וכתוב בנביא (הושע י"ד) שובה ישראל, וכתיב (זכרי' א') שובו אלי. וככה בכמה מקומות ויש

טהרת מאמר פתח התשובה הקודש ב

ויש עוד פרט אחד שהוא הכניעה. המפורש בקראי לעיקרי קבלת התשובה וכפרת עונות אשר מובא בכמה מקומות, שהוא עיקרו של תשובה דכתיב (ויקרא כ"ו) או אז יכנע לבכם הערל. וכתיב (מלכים א' כ"א) יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה, ועוד בכמה מקומות בקרא כי ע"י הכניעה נתקבל תשובתו כמו אחז שלא נמנה בין מלכי רשעים (סנהדרין ק"ד) מפני שהי' לו בשת פנים מישעי' וכו', (ישעי' ז' ד"ה שדה כובס) וז"ל ורבותינו דרשו נכנע אחז לפני ישעי', עיי"ש.

וס"ה המה עשרה פרטים, וכולם נכללים בתשובת הכתוב, והמה וידוי, בושח, חרטה, צום, בכי, הספר, שק, אפר, פכילה, והכניעה, ובאלו עשרה דברים תלויים מחילת העונות וטהרת הנפש.

ויש בזה בחינת מחשבה דיבור ומעשה. מחשבה שהוא החרטה—ובושח—והכניעה, ודיבור הוא וידוי הדברים בכי—הספר. והמעשה הוא צום—שק—אפר ופכילה. וכל אלו עשרה הדברים נכללים בכלל במלת תשובה, שנרשם עליו מלת צום מפני שהוא הקשה שבכולם כי הוא נוגע לסיגוף הגוף, וכמש"כ (איוב ב') עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו.

והפרט השני הנאמר בריה ויהי"כ לביטול הדינים ולקבלת התשובה הוא תפלה הוא מובא הרבה פעמים בכתוב לכפרת עונות, כמו (במדבר י"א) ויתפלל משה אל ה' ותשקע האש, וכמו באברהם (בראשית כ') ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך, ובחזקי' על אשר נגזר עליו כתיב (מלכים ב' כ') ויתפלל אל ה' והשיבו הנביא מפי ה', שמעתי את תפלתך, וגם בעזרא הסופר כתיב (עזרא י') וכהתפלל עזרא. כי כל בחינת התשובה שאמרנו הוא בחינת דורן לפייס מדת הדין אשר הרתיח בעונו, ואז צריך התפלה להעתיר ולחנן ולבקש פני ה' שיקובל התשובה ולא ידחה תשובתו מלפני ה', כי על זה צריך ג"כ סיעתא דשמיא שיקובל תשובתו כי זה תלוי רק ביד ה', ועד היכן ועד כמה יקובל תשובתו לפני ה', כי משקל המאזנים למעלה רק ביד ה', כמובא ברמב"ם ז"ל בהלכות תשובה (פ"ג ה"ב) וז"ל: — ואין שוקלין אלא בדעתו של א"ל דעות, והוא היודע האיך עורכין הזכויות כנגד העונות. ע"כ.

וכן נמצא בכתוב הצעקה לה', ושועה. וזעקה, כמש"כ בתורה (שמות כ"ב) והי' כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, ומובא עוד בהרבה מקומות, וכן בשועה, ואנחה, ואנקה, והמרירות אשר כ"א יש להם מעלה בפני עצמם, וכולם מבוארים בקרא, רק שלא להטריח על המעיין לא נעתיק כאן הפסוקים, והמה מכלל תשובת הכתוב, ויבוארו אחת לאחת ברצות ה' להלן בזה המאמר, אבל כולם נכללים במלת תפלה כי ע"י תפלה נתערר הצעקה, והזעקה, ושועה, אנחה, ואנקה, והמרירות, ובכללות הכל אחד. והפרט השלישי, מתשובת הכתוב לקבלת התשובה ולכפרת עונות, הוא בחינת הצדקה, והוא מבואר בקרא בהרבה מקומות אשר סגולתה להעביר העונות ולפייס להקב"ה, והמפורש ביותר הוא (דניאל ד') חטאך בצדקה פרוק.

וניחד

דניח ד לאלו השני פרטים שהוא "תפלה, וצדקה" שני מאמרים מיוחדים בע"ה מפני גדול עיקרן וחשיבותן, ושם יבוארו מקצת הפסוקים ומדברי רז"ל המדברים מזה בע"ה.

פרק ב'

ועכשיו נבאר בקיצור עשרה פרטים הנאמרים לעיל. ראשית כל נדבר ממלת ותואר שם התשובה, אשר הוא יסוד וראש לכל וכולל הכל, שכך נקראת תשובה בתורה נביאים וכתובים, ועד שלא נברא העולם קדם קוב"ה וברא את התשובה, כי אלמלא כן לא הי' שום קיום להעולם, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז'). וראש לכל בעלי התשובה הי' אדם הראשון יציר כפיו של הקב"ה, אשר למד זאת מקין בנו. שאמרו רז"ל (מד"ר בראשית כ"ב) שפגע אדה"ר בקין ואמר לו מה נעשה בדינך, והשיב, עשיתי תשובה ונתפשרתי, עיי"ש. ואמרו במדרש שנכנס אדה"ר במי גיתון העליון וישב שם ק"ל שנה עד שעלו שריגין על בשרו ועשה תשובה גדולה. ומובא בס' הקנה ובעשרה מאמרות, שאדה"ר ישב בתענית כל ימיו. כמו שעולה מספר ימיו של אדה"ר תתק"ל שנה כמנין תעניתו.

והגם שלא זכה לתקן בשלימות מה שפגם בכל העולמות ובכל הברואים, שלא יתוקן העולם עד ביאת משיח צדקינו בב"א, ועכ"ז תיקן הרבה, עד שאמרו רז"ל (במד"ר אחרי כ') תפוח עקיבו של אדה"ר הי' מכהה גלגל חמה, ואח"כ זכה ונתקן נפשו רוחו ונשמתו בשלשה אבות הקדושים, וביתר שאת בדוד מלכנו משיחנו, שעתיד להיות משיח ב"ב ור"ת א"י"ב, הוא אברהם דוד משיח. רומז ראש התיקון ואמצע וסוף. ואל"כ פתח ראובן בתשובה, אחר המעשה של בלבול היציע עסק בשקו ותעניתו כל ימיו, הגם כי חטאו לא הי' רק דבר דק. כי כל האומר ראובן חטא אינו אלא טיעה (שבת נ"ה), רק פגמו הי' במחשבה ובדק מן הדק, עכ"ז לא שקט ולא נח ועסק כל ימיו בתשובה, והוא הי' הראשון שפתח פתח התשובה כמו שאמר לו הקב"ה אתה פתחת בתשובה תחילה, לכן זכה שיצא ממנו הושע הנביא שפתח בתשובה תחילה כמש"כ שובה ישראל (בראשית רבה פ"ד).

ואל"כ עיקר הבעל תשובה הגדול וראש ואב לכל בעלי התשובה הי' דוד מלכנו משיחנו, שפתח לכל העולם כולו שערי התשובה, ועסק בתשובה גדולה ונוראה, הגם שלא הי' חטאו חטא גמור כמו שאמרו רז"ל (שבת נ"ו) כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, כי היתה ב"ש מגורשת מבעלה וגם אורי' מורד במלכות הי' עכ"ז לפי ערך גדול קדושת נפשו הרגיש בעצמו גדול פגם, והגם כי ידוע דברי רז"ל (סנהדרין ק"ז) אמר דוד לפני הקב"ה גליא וידיעא קמך דאי בעיא לאכפייא ליצרי החז כייפינא אלא דלא למרו

מהרת מאמר פתח התשובה הקודש ג

למרו עבדא זכי למריה, לפי שביקש מהקב"ה שינסה אותו כדכתיב (תהלים כ"ו) בחנני ה' ונסני. ואח"כ קיבל ע"ע תשובה גדולה ונוראה, שאמרו רז"ל (שם) ששה חדשים נצטרע דוד ונסתלקה הימנו שכינה ופירשו ממנו סנהדרין. ועוד (בתדב"א פרק ב') עשרים ושתים שנה נסתלקה רוח הקודש מדוד מלך ישראל בכל יום ויום הי' מוריד דמעות ואוכל פתו באפר שנא' (תהלים ק"ב) כי אפר כלחם אכלתי. ועוד מובא בר"ח בשם תדב"א כ"י, שי"ג שנה שכב במטה בגדל יסורים קשים ושבעה כרים היו מחליפים בכל יום מתחתיו מרוב ארס שהי' יוצא מגופו, וחשבו שונאיו שאין לו עוד תקומה, עד שהקימו הקב"ה ברחמיו. ולא די זה אלא שקיבל ע"ע העונש והבזיון הגדול והנורא מבנו אבשלום שגרשו ממלכותו ועשה מה שעשה, ואמר מזמור לדוד בברוהו מפני אבשלום בנו (תהלים ג') ששבח וזמר עוד להקב"ה ע"ז. וקיבל חרופים וגדופים משמעי בן גרה שהי' אדם גדול ונורא וחרף אותו בבזיונות בלי שיעור, כאשר אמרו רז"ל (שבת ק"ה) על קללה נמרצת הר"ת של נ'מ'ר'צ'ת' שקילל אותו שמעי, וקיבל באהבה שאמר כי ה' אמר לו קלל את דוד (שמואל ב' ט"ז). עד שהרעיש עליונים ותחתונים וכל העולמות בגדל תשובתו הנוראה, והוא מבהיל הרעיון, על חטא קל לעשות תשובה גדולה ונוראה כזה. לכן זכה להיות משיח אלקי יעקב, וראש לשלשה אבות, ורגל ד' למרכבה, וראש לכל בעלי רוח הקודש כמו משה רבינו ראש הנביאים, וניתן מלכות לו ולכל דורותיו. הכל בשביל גדול תשובתו הרמה שהי' בלי שיעור.

ו מו ב א בזוה"ק רות, שאלמלא הי' חי דוד עוד שלושים שנה הי' נתקן פגם אדה"ר לגמרי, והי' תיקון העולמות בשלימות בלי שום גלות לעולם. ובגדל כח תשובתו זכה והכניס כח לכל יתיד שרוצה לשוב לה' באמת, כמו שאמרו רז"ל (ע"ז ד:): לא דוד ראוי לאותו מעשה וכו', אלא למה עשו לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד. שמתנוצץ בו ניצוץ וכח של דוד מלכנו לעזור לתשובה, הכל ע"י כח התשובה הגדולה ונוראה שעשה זכה לכל אלו הדברים, כי גדול כחו של תשובה, נורא ועצום מאד, שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד) מקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדין.

פרק ג'

ז א מ אבא להעתיק כל הפסוקים דברי רז"ל המדברים מגדל כחו של תשובה, ילאה הקולמוס אלא אעתיק שנים שלשה מקומות.

א מ ר ו רז"ל (יומא פ"ו).

אמר ר' חמא ב"ר חנינא גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם, שנאמר וכו'.

אמר רבי לוי, גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר וכו'.

אמר ר' יונתן, גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה, שנאמר וכו'.

אמר ריש לקיש, גדולה תשובה (מיראה) שזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר וכו'.

אמר ריש לקיש, גדולה תשובה (מאהבה) שזדונות נעשות לו כזכיות, שנאמר וכו'.

אמר

אמר רשב"נ א"ר יונתן, גדולה תשובה שמארכת שנותיו של אדם, שנאמר וכו'.
הי' ר' מאיר אומר, גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם
כולו, שנאמר וכו'.

ומובא בזה"ק (פ' משפטים ק"ו) וז"ל: —

וילדה לו בנים ובנות האשה וילדיה תהיה לאדוניה, כמה דאתמר, דהא אם
תב ואתקין ההוא אתר דפגים בחייו, אתקבל קמי מלכא קדישא נטיל ליה, ואתקין ליה
על תקונו. לבתר ודאי אקרי בעל תשובה חדהא ירית מותביה דההוא אתר דההוא נהר
דנגיד ונפיק אתקין גרמיה ממה דהוה בקדמיתא, כיון דאתקין ותב בתיובתא
הא סליק על תקוניה, דלית מלה בעלמא ולית מפתחא בעלמא דלא תבר ההוא דתב
בתיובתא וכו' וכו'. אתר דמריהון דתיובתא סלקין אפילו צדיקים גמורים לא יכלין
למיקם תמן, ובג"כ כיון דתב בתיובתא, קב"ה מקבל ליה ודאי מיד. תנינו, לית מלה
בעלמא דקיימא קמי תשובה, ולכלא קב"ה מקבל ודאי. ואי תב בתיובתא הא אזדמן
לקבליה ארח חיים, ואע"ג דפגים מה דפגים כלא אתקין וכלא אתהדר על תקוניה.
דהא אפי' במה דאית ביה אמאה קמי קב"ה, קרי ביה (ישעיה י"ד) כי ה' צבאות יעץ
ומי יפר, דא איהו רזא סתימא. ותו כד קב"ה אומי אומאה לא אומי אלא אם לא יעביד
תיובתא, דהא לית פתגמא דקיימא קמי תיובתא, ועל כלא מכפר קב"ה כד עביד תיובתא
שלימתא וכו' וכו', דתשובה מתבר כמה גזרין ודינין וכמה שלשלאין דפרזלא, ולית
מאן דקיימא קמי דתיובתא. ועל דא כתיב (ישעיה ס"ו) ויצאו וראו בפגרי האנשים
הפושעים בי, אשר פשעו בי לא כתיב, אלא הפושעים בי, דלא בעאן לאתבא ולאנתחמא
על מה דעבדו, אבל כיון דאתנחמו הא מקבל לון קב"ה. בגין כך בר נש דא אע"ג
דפשע ביה ופגים באתרא דלא אצטרך, ותב לקמיה, מקבל ליה וחס עליה, דהא קב"ה
מלא רחמים איהו ואתמלי רחמים על כל עובדוי, כד"א (תהלים קמ"ה) ורחמיו על כל
מעשיו, אפי' על בעירי ועופי מאטון רחמיו, אי עליהו מאטון רחמיו כל שכן על בני נשא
דידעין ואשתמודעאן לשבחה למאריהון, דרחמיו מאטון עליהו ושראן עליהו, וע"ד אמר
דוד (שם קי"ט) רחמיך רבים ה' כמשפטיך חיינו. עכ"ל.

ומובא במדרש (פ' צו) וז"ל: —

אמר ר"א ור"א בר בנימין בשם ר"א, גדול הוא כחה של תשובה, שמבטלת
גזירה, ומבטלת שבועה. שבועה, שנא' (ירמי' כ"ב) חי אני נאם ה' כי אם יהיה כניהו
בן יהויקים וגו'. ומבטלה גזירה, (שם) כה אמר ה' כתבו את האיש הזה ערירי, וכתוב,
ובני יכניה אסיר בנו, שאלתיאל בנו וכו' ממנו הושתלה מלכות בית דוד וכו' ששאל
אל לבית דינו של מעלה על נדרו. ע"כ.

ותרא ה אחי אהובי ספור וראה דברי רז"ל בגמרא בזהר ובמדרשים, כמה חביבי קמי'
קוב"ה אדם השב אליו, אפילו פגם מה שפגם ומרד והכעיס לבוראו עד
לתכלית, אין דבר עומד לפני התשובה ח"ו אלא אדרבה, כמובא בתדב"א (א"ו פ"ט)
מכאן

טהרת מאמר פתח התשובה הקודש ד

מכאן אמרו אפי' הגדיל אדם הרבה עבירות זו למעלה מזו ואח"כ הוא חוזר בתשובה, וכי' אומר הקב"ה הריני עמו ברחמים והריני מוחל לו על כל עונותיו. ומובא במד"ר (נשא פ"י) אמר ר' יוחנן לא עוד אלא כל עבירות שעבר, הקב"ה מונה אותם לו זכיות הה"ד (תהלים מ"ה) מור ואהלות קציעות כל בגדותיך, כל בגדות שבגדת בי הרי הן כמור ואהלות בזמן שהן קציעות, עכ"ל.

הרי' שהקב"ה סופר ומונה כל העבירות שעבר עליהם ועושה אותם לזכיות, ונעשה לריח בשמים ותענוגים עליונים כל העבירות שלו לגבי קודב"ה, כדכתיב מור ואהלות שהמה מיני בשמים טובים ויפים כל בגדותיך המה הבגידות שבגדת לפני ה', כנ"ל. א"כ אין לשום אדם להתיאש ח"ו לומר שממילא אין נפק"מ כיון שמרדתי כל כך לפני בוראי וכי אזכה לתקן כל זאת, ח"ו, כי הקב"ה מונה הרגעים וממתין כביכול על השעה שיפנה האדם לבבו לה' וישוב בתשובה לפניו, כי אפילו הרהור תשובה הוא חשוב מאד לפני השי"ת (כאשר אעתיק לקמן הלשון של הזוהר מענין הרהור תשובה). ומובא בזה בראשית (דף קכ"ט) וז"ל:

זכאה אינון מאריהון דתשובה דהא בשעתא חדא ביומא חדא ברגע חדא קריבין לגבי קוב"ה מה דלא הוה הכי אפילו לצדיקים גמורים, עכ"ל. ודבורים אלו מבהילים הרעיון שבעל תשובה יש בכחו לעשותו ברגע אחת מה שלא יכול הצדיק גמור לעשות בהרבה שנים.

ועוד מובא בתיקונים (דף קט"ו) וז"ל: —

זכאין אינון מארי דתיובתא דנחת' לה (שכינתא עלאה) עלייהו בכל יומא ושעתא ורגעא לא זזת מנייהו בפל אתר, דעלייהו אתמר (משלי ו') בהתהלכך תנחה אותך וכי' ולא אית לה עלייהו יומא ידיע כגוונא דאחרנין דלא נחת' עלייהו אלא בשבתות ויומין טבין אבל מארי תיובתא לא זזת מנייהו לעלם, עכ"ל. הרי מה שזוכין כל ישראל אפי' ת"ח לנשמה יתירה בשבת זוכה לזה בעל תשובה אפי' בימות החול, לקדושה גדולה ונוראה כזה.

והנה הגם שיש תנא בזה"ק שסובר שאין מועיל תשובה לפגם הברית ח"ו, בדאי לאו הלכתא הכי, כי בזה"ק ג"כ מובא כ"פ שמועיל גם לפגם הברית תשובה, וכן אפילו עבד ע"ז מועיל לו תשובה, וכן הסכימו כל המקובלים הקדושים ראשונים ואחרונים, וכל ספרי היראה ואין שום הר"א שבעולם בשום ספר ח"ו שלא יועיל תשובה על איזה חטא, כי בוודאי מועיל ומועיל, רק הלוואי שיעשה אדם תשובה כראוי, כל העולמות וכל הברואים עליונים ותחתונים מנשקים כפות ידיו ורגליו.

פרק ד'

א"כ אחי אהובי אפילו נפלת למקום שנפלת, ועשית מה שעשית, וגרמת למה שגרמת, אל תתיאש ח"ו, כי הקב"ה רחום וחנון ואמר (יחזקאל י"ח) כי לא אחפוף במות

במות המת וכו' והשיבו וחיו, וכתוב (שם) החפץ אחפוץ מות רשע נאם ה' אלקים הלא בשובו מדרכיו וחיה. אדרבה יותר מה שירד ופגם אח"כ בשובו אל ה' יש בכחו להעלות נשמות וניצוצין ממקום עמוק יותר, אשר לא אפשר להגיע לשם לשום איש אחר, למדריגות תחתוניות כאלו, רק מי שח"ו הגיע מזלו שנפל בידי ס"א למקומות שפלים ונבזים מאד, ואח"כ בהתנחמו ועוסק בתשובה בכל כחו אז מוציא עמו בכח התשובה הרבה נשמות נפולות ונדחות שעולים עמו, ותפלות נדחות אשר נדחו מכמה מאות שנים, ולא הי' להם עלי' בשום פנים.

כ א ש ר ידוע לנו שסיפר צדיק אחד קדוש מהקדומים, שהי' מעשה בימי הבעש"ט ז"ל מבעל תשובה אחד רשע גמור בעיר קראקא ואמר הבעש"ט זי"ע שע"י תפלתו הראשונה של זה הבעל תשובה העלה עמו תפלות פסולות מחמש מאות שנה, וזה מבהיל הרעיון, כי אפילו תפלות שלא הי' בכחו של האריז"ל והבעש"ט הק' וכל הקדושים להעלות העלה זה הרשע גמור שחזר בתשובה.

ו ע י כח התשובה אשר מתעורר איזה רשע פתאום לתשובה, ובכח התרגשות לזה, נעשה רשע גדול בשמים, ומזה הרעש נופל פחד ובהלה על כל כתות החיצונים, ותאחזומו חיל ורעדה. ע"ז הרעש עולים ובורחים מהם כמה ניצוצין ונשמות הנמסרים בידיהם מכמה זמנים ושנים. כמו למשל, אם הי' מחנה אנשי חיל סובבים ללכוד לאיזה עיר ומבצר, והי' העיר במצור ובמצוק אשר הציק להם אויב, ופתאום בא להם מן המארב איזה כת חיל אשר נפלו עליהם פתאום, אז מחמת בהלה ופחד פתאומי אשר נפל עליהם בלא הודע, בורחים לנפשם ומניחים גם כלי זיינם וכל אשר להם במקומם למען הצילו נפשותם. ככה אם בר ישראל ח"ו מתחיל לירד מטה, לעבור פי ה' ולמרות נגד רצונו ית' ולעבור על מצותיו, אז ח"ו נמסר עי"ז לידי החיצונים, וכל תורתו ומצותיו שעשה ופעל כולם נופלים לידיהם, ולבד מזה כל בר ישראל בעולם תלויים בו שמות הקדושים ונשמות וניצוצי קדש הרבה, הן מצד שורש נשמתו, והן מצד ערבותו, והן מכח עיבור הנשמות שבו, וכשנופל ח"ו נופלים כלם לידי החיצונים, ונעשה חושך ואפילה בכל המקומות, בחלק שאחזו בקדושת הספירות הקדושים העליונים, ובעולמות ובנשמות, ובשרשים, ובמלאכים, ובניצוצי קדש התלויים בו, ולהיפך נמשך מזון וחיות וכח גדול לכתות החיצונים שונאי ה', ומתפרנסים ע"י אלפים ורבבות כתות והמונים המונים מהם בלי שיעור.

ו א ל ו המונים מסבכים תמיד את נפשו רוחו ונשמתו וכל גופו מבית ומבחוץ ושומרים ומצפים לעת הגיע הצלחתם להחטיא את בר ישראל במחשבה דיבור ומעשה של תרי"ג מצות דאורייתא ומפי הקבלה ומדרבנן, ושומרים למצות זה האיש לחטוף אותם ח"ו, או לינק מהם כפי כחם. ועוד שומרים ומצפים תמיד על פרידת נפשו מגופו לנקום נקמתם, כי המה רשעים אורבי דם ואורבי נפשות ח"ו, ואוי למי שנפל בידיהם ח"ו. כי כל עבירות כשעובר ח"ו, בורא ע"י בריות רעים וכתות חיצונים חדשים בלי שיעור וחקר

זחקר המתפרנסים ע"י, והמה שמחים עמו ומשתעשעים עמו עד צאת נשמתו מגופו, ואז מתהפכים אליו לאויבים ושונאים, ונוקמין בו נקמות גדולות ונוראות, ואלו האוהבים נעשים לו שונאים אכזרים רוצחים בכל מיני פורעניות ואכזריות שאפשר בעולם, כי המה מקור הרשע ומקור האכזריות ורציחה, אי למי שנופל בידיהם.

ואם אדם בר ישראל נותן אל לבו לשוב לה' ומתנחם על מה שעשה ופגם ומתודה וכוכה ומתחנן ומתחיל לשוב לה' בכח גדול ובמסירת נפשו, אז הוא למשל, כמו שנפלו אויבים על איזה עיר ומדינה, ושבו מהם שבויים ונמסרו בידם, היו מענין אותם בכל מיני ענוין קשין ועבודת הפרך ובכל מיני ענוי ועוני, ואח"כ פתאום נתגברו עליהם אנשים ובאו עליהם במארב ואורבים על אלו האויבים היושבים בטח ומענים את שוביהם, אז נופל עליהם פחד ובהלה פתאומי ועוזבים לאחריהם חילם אשר בידיהם. ככה כל הנשמות אשר נמסרו בידי הרשעים, צערם וענים גדול ונורא בלי שיעור ואין להם מושיע, עד שישוב האדם בתשובה, ואז משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר ה' (תהלים י"ב) ואין עתה אלא תשובה, ובאם בר ישראל נותן אל לבו לשוב אל ה' תיכף מרגשת נפשו אשר היתה ישינה עד עכשיו בשינה מתוקה ומתעוררת משינתה, ובוזה הרגע נתעורר כח נשמתו אשר בשמים ממעל, אשר היתה נוחה ושקיטה זה זמן וזמנים מלהשפיע כח הקדושה למטה, כי עיקר נשמתו של אדם בשמים ושמי השמים ואין בעולם הזה רק ניצוץ נשמה משורש העליון, ונתעורר בזו הסעה ומעורר גם כחות דלעילא ולעילא, כי גם שורש נפשו שלמעלה יש לו עוד שורש למעלה למעלה גבוה מעל גבוה, ונתעוררים הספירות הקדושות, וניתן תיכף רשות לסמנה קדישין ולנשמות ולמלאכים לירד למקומות החיצונים ברעש גדול ונורא, ונופל עליהם פתאום פחד ובהלה וזה תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן, ואז מגדל פחדם בורחים ומתטמרין בנוקבא דתהומא רבא, ואז בזה השעה בורחים ועולים מהם כמה ניצוצין ונשמות אשר היו נשקעין ע"י זה האדם, וגם עולים עמו נשמות אחרות מאנשים אחרים ג"כ, כצפור הנמלט מפח יוקשים, ואחוזים בה גם כמה צפרין ועופין אחרים. וככה בכל פעם ע"י התמדת תשובתו מעלה עמו ניצוצי קודש ונשמות, עד שבהמשך הזמנים ושנים בעסק התשובה אחר תשובה זוכה שמעלה כל הניצוצי קודש שיש לו בכל המקומות ושנפלו בידי החיצונים.

פרק ה'

אבל זה עדיין נקרא תשובה תתאה, כי אפילו אלו השבויים שיצאו מידי אויב המה נשברים ורצוצים באכריהם ע"י עבודת הפרך ועינוי מהשובים שענו אותם בכל אותו זמן, וככה תבין ענין הניצוצות האלו שיצאו מבין החיצונים.

ואם

ו א ם אדם זוכה ליכנס לתשובה גדולה שנקרא תשובה מאהבה ותשובה עילאה אז זוכה שמרחיצים אלו הניצוצי קודש ומיפים אותם ומהדרים אותם ואעלין לגבי מלכא קדישא ביופי ותפארת, שנעשו מהם אורות ונשמות גדולות, ומעלין אותן לקדם רבון עלמא, מלכא קדישא, והקב"ה משתעשע עמהם, ולא עוד אלא שגם חלק הרע אלו שיש להם עוד איזה אחיזה בקדושה ג"כ יש להם עלי' בקדושה ומחולין נעשה קודש, כלול ורצוף, וזה הסוד סוד מרע ועשה טוב שהרע בעצמו יעשה טוב, כמובא בכתבי האריז"ל.

כ י כל זמן שאין נקרא תשובה מאהבה הודונו נעשו כשגגות, והנה גם השוגג נקרא פגם ח"ו שצריך ג"כ תיקון. אבל באם נעשו זכיות נתקן הכל, ומעבירות בעצמם נעשין אורות גדולות ואשרי למי שזוכה לזה. ואשרינו ומה טוב חלקינו עם בני הקודש שאנחנו זוכים שהקב"ה יתעטר מעבירות שלנו באם אנחנו שבים בתשובה לפניו יתב"ש, כמו שפירש רבינו החוזה מלובלין על ואקח את אביכם מעבר הנהר, שאם האדם עושה תשובה אז לוקח הקב"ה לא רק את העבירות בעצמם ועושה מהם זכיות, אלא גם את המחשבה והרצון שהי' לאדם לעבירה, ועושה מהם זכיות, אעפ"י שמחשבה לעבירה אינו מצרף הקב"ה למעשה, אבל כיון ששב מצרף הקב"ה גם את המחשבות לזכיות, כמו שהי' מחשבה טובה, וזהו ואקח את אביכם — (מלשון לא אבה יבמי) שהוא הרצון והמחשבה — מעבר — מן העבירות — הנהר — ויאירו בנהורא סגיי. וזה ההבטחה הקדושה מתוק לחיך מכל גופת וטעם. ע"כ ביארתי קצת כטיפה מן הים מענין תשובה תתאה, ותשובה עילאה, בדרך הפשטות, והי' יזכנו לשוב אליו באמת ובלב שלם אמן.

טהרת הקודש

מ א מ ר

שורש התשובה

(ונכללו בו שורש הפגמים ושורש מחילה וסליחה).

פרק א'

ועכשיו אנאר בע"ה בדרך הפנימי ענין התשובה.

אמר דוד מלכנו ע"ה פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה י"ה (תהלים קי"ח).

ומובא בווה"ק (נשא קכ"ב) וז"ל: —

וכל מאן דחזר בתיובתא כאלו חזר את ה' לאת ה' דאיהו בן י"ה ואשתלים ביה יר"ד דא איהו תשובה תשוב ה' דאי לגבי ה' וכו' דוודאי כד בר נש איהו חוטא גרים לאתרחקא ה' מאת ה' דאסתלק בן י"ה דא יה"ו מאת ה' ובג"ד אתחרב בי מקדשא ואתרחקו ישראל מתמן ואתגלו ביני עממיא, ובג"ד כל מה דעביד תשובה גרים לאחזרא ה' לאת ה' ופורקנא בדא תליא, עכ"ל.

וכן מובא בתיקונים (דף נ"ט) וז"ל: —

ועוד איהי תשובה יום הכפורים כלילא מעשרת ימי תשובה דאינון י"ה, יום הכפורים דא ה' כלילא מחמש צלותין, עשרת ימי תשובה דא י' לקבל שביע דא ו"ק, כל מאן דחזר בתיובתא כאילו חזר ו"ה עם י"ה, ועקרא לסלקא כלא במחשבה דאיהו יר"ד ק"ה וא"ו ק"א, עכ"ל.

הרי שיעקר התשובה הוא, שני דברים. לתקן ד' אותיות הוי' ב"ה, שהוא שורש לכל השרשים ושורש כל התיקונים הכל תלוי בזה, כמובא בס' היחודים להאר"י ז"ל. כי בציור אותיות הוי' לפניו אפשר להכיר באיזה אות פגם ביותר, והגם האדם בחטאו פוגם בד' אותיות אק"י ובד' אותיות אדנ', אם פוגם האדם ח"ו כ"כ עד שפגמו עולה למעלה עד האצילות, אז פוגם ביר"ד של השם ובשם ע"ב (יוד קי ויו קי), ואם פוגם עד שפגמו עולה עד עולם הבריאה אז פוגם בשם ס"ג (יוד קי ואו קי) ובה' ראשונה של השם, וככה בעולם היצירה בו' של השם ובשם מ"ה (יוד קא ואו קא), ואם פגם עד שפגמו עולה עד עולם העשי' אז פוגם בה' אחרונה שבשם ובשם ב"ן (יוד קה וו קה), וככה לערך זה נפגמו ד' אותיות אק"י, ונפגמו ע"י פגמו ח"ו תריסר אתרוץ קדישין של שלשה שמות הק' הנ"ל. ובכל שם תלויים בו עולמות נשמות ומלאכים עליונים ותחתונים בלי שיעור וחקר, וכשח"ו פוגם בד' אותיות של הוי' פגם בכל ח"ו.

ועיקר תיקון הנפש להחזיר הה' אחרונה של השם שנפרד מהו' ולחבר הוי' של השם אל שני אותיות ראשונים, וכשזוכה ע"י תשובתו לתקן הה' אחרונה שבשם ולהחזיר שכינתא לאתרה, כי ע"י עונותיו גורם ח"ו מניעת השפע להשכינה שלא תוכל

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

תוכל להשפיע כל כך, וזה נקרא גלות וצער השכינה, ושכינת עוזינו סובלת צער מפגמנו שהוא צער אשר אין שיעור וחקר להבין לשום נברא לא בעליונים וכש"כ בתחתונים, רק הצדיקים וקדושי עליונים השיגו אפס מה אשר אינו אפילו כטיפה קטנה מן הים, כל אחד לפי ערכו וקדושתו, והיו משתתפים בצער שכינת עוזינו. ושכינת עוזינו גם מצטערת בצער נשמות וניצוצין היורדים בטבת האדם, וכ"ז גורם ח"ו ע"י עונותיו שגורם, שנקרא להשכיב שכינתא לעפרא ח"ו, והגם שזה לשבר האוזן, כי אין לנו שום השגה בזה, מה זה, רק מה שקבלנו מרבנותינו הקדושים שכך הוא עיקר אמונתנו אשר תלוי בזה.

והשכינה הק' נקראת ה' אחרונה שבשם, ואם זוכה לתקן ה' אחרונה שבשם שנפרד מהואו ע"י עונותינו, אז זוכה להחזיר העטרה ליושנה, ואז זוכה לתשובה **תתאה**, ואם אח"כ ע"י רבוי מעשיו הטובים וגודל מסירת נפשו בתורה לשמה, ובתשובה ובמעשים טובים בדחילו ורחימו ביראה ואהבה, יזכה לכנס לבחינת **תשובה עלאה** ואז זוכה לתקן ו' שבשם שנקרא תשובה עלאה, ואז אשרי חלקו שנקרא ברא חביבא דמלכא, כי אז נתקנו כל האותיות השם, כי מי שזוכה לתקן הו' של השם זוכה גם לתקן השני אותיות הראשונים שקבלו איזה פגם ע"י עונותיו שפגם באצילות או בבריאה. משא"כ ע"י מינות ח"ו פוגם עד קוצו של ירד, לכן הפורש ממינות מיית ח"ו, כי א"א לו לתקן בחינת יד שבשם שהוא בסוד החכמה תחי' את בעלי' ד"ל. וכן ע"י מסירות ומלשינות פוגם ח"ו עד כתר, כמובא (בסידור קול יעקב) בכונת ברכת ולמלשינים, לכן נאמר עליהם מורדין ולא מעלין ח"ו, כי אין תועלת בעליתן. משא"כ יתר הפגמים אפילו כל מיני חסאים אפשר לשוב בתשובה עליהם (ועיין לקמן מזה).

וכשנשלם השם נשלם בזה תואר דיוקן נשמתו וכל ה' חלקי הצלמים, וזוכה לתקן נ'פ'ר'נ'י'ח', ונתעלו הניצוצין ומתקן כל העולמות והנשמות וכל חלקי ניצוציו ושרשו שנפגמו ע"י בגלגול זה ובגלגלים הקדמים, ומתקן תכלית ביאתו לזה העולם, ואשרי לו וחלקו וגורלו, וזוכה להתדבק בה', סוד ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. וזה עבודת כל הצדיקים וכל ישראל בכללות לתקן אלו ד' אותיות הקדושים.

פרק ב'

וקודם שנכנס לבאר בע"ה כללי התשובה, והאיך ובאיזה אופן אפשר להאדם לתקן שמהן קדישין שנפגמו ע"י עונותיו, וכל קומת נשמתו וכל אבריו ושס"ה גידיו, נקדים בראשונה לבאר בע"ה התחלת התשובה, והאיך ובאיזה אופן יתחיל אדם ליכנס בבחינת התשובה.

הנה

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש ז

והנה כל מיני תיקוני הנפש המובאים בהכתובים, כלם בכללם ובפרטם נכללים במלת ותואר תשובה, שהוא שם הכולל לכל מיני תיקוני הנפש בוידוי וחרטה וסגופים וכדומה, כאשר תשובה פירושו מבואר בזה"ק שהוא תשובת ר"ה' דהיינו שתשוב ה' לגבי ואו שהפריד בעונותיו, ועי' ישוב נפשו להתקשר במקורו בסוד יעקב חבל נחלתו אשר נפרד משרשו העליונה בעונותיו בסוד הכתוב (ישעי' נ"ט) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם:

וכמו שיש תשובה תתאה ויש תשובה עלאה, ככה יש תשובה בראש ותשובה בסוף, ותשובה בראש הוא ענין דק מן הדק, שמתחיל מן הרהור הנקרא הרהור תשובה, ותשובה בסוף הוא, שזכה לתקן כל הד' אותיות של השם הקדוש, עד שמכריזין בשמים שנתקבל תשובתו של אותו איש, כמובא במגיד מישירים לבית יוסף, ח"ל: —

לכן חזק בתיובתא דילך דכל זינא אזיל לזיניה, ובאתרא דמתדבק בר נש תמן מתדבקין ביה, ואם תרבה להדבק בי כאשר אמרתי מקריזי עלך ברקיעא, הזהרו בפלוני ובתורתו הוא האיש אשר מלך מ"ה חפץ ביקרו, עכ"ל.

וזוכה לתקן את אשר פגם, ונתקן לו משמים שמירה עליונה, לשמור נפשו מרשת היצר שלא ילכוד עוד בעונות חמורות וקלות ח"ו, אשרי חלקו, ומי יתו ויזכני ה' לזה ברחמיו.

והנה קודם שאכנס בזה הביאור, אקדים דברי הזוה"ק (פ' תרומה דף קנ.) וז"ל: — ואית מינהון דמצפצי וסלקי, ואלין אינון חייבי עלמא דחשבי בלבייהו תשובה ומיתו ולא יכילו למעבד לה, אלין אתדנו תמן בגיהנם, ולבתר מצפצי וסלקין, חמי כמה רחמנותא דקב"ה עם בריהו דאפילו דאיהו חייבא יתיר הרהר תשובה ולא יכיל למעבד תשובה ומית, האי בוודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה, לבתר ההוא רעותא דשוי למעבד תשובה לא אעדיאת מקמי מלכא עלאה, וקב"ה אתקין לההוא חיובא דוכתא במדורא דשאל ותמן מצפצפא תשובה, דהא ההוא רעותא נחית מקמי קב"ה ותבר כל גזיזין דתרעי מדורא גיהנם ומטי לההוא אתר דההוא חייבא תמן ובטש ביה ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין, וכדין מצפצפא ההוא נשמתא לסלקא מגו מדורא דשאל, ולית ריעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא, ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין לגבי מאריה דאף על גב דלא יכיל למעבד לון קב"ה סליק ליה רעותיה כאילו עביד, דא לטב, אבל רעותיה לביש לא, בר הרהורא דכר"ם, והא אוקמה חבריא, אינון דלא הרהרו תשובה נחתי לשאל ולא סלקי מתמן לדרי דרין, עליהו כתיב (איוב ז') כלה ענן וילך כן יורד שאל לא יעלה, על קדמאי כתיב (שמואל א' ב') ה' ממית ומחיה מוריד שאל ויעל, ע"כ.

ותראה אחי חביבי גדל מעלת הרהור תשובה המשבר טיגרין תקיפין, ולא נאבד שום הרהור תשובה מקמי קוב"ה, וכל הרהור תשובה של אדם עתיד ומוכן לעשות טובות גדולות לנפשו. והנה

פרק ג'

והנה לבאר ערך הפגם של בעל חוטא, והמקומות שפוגם בהם לא יספיקו כל הניירות שבחיבור, כי אין די ביאור לזה, ואין לנו שום השגה לבאר זאת, ומובא בסה"ק דברי חיים (פ' נח) בשם רבו הקדוש מראפשיץ ז"ל כי אפילו המקומות שמכריזין שם שפלוני עבר זה העבירה גם אלו מקומות צריכים לטהר ולנקותי מקום שעבר זה הכרוז, וכש"כ ח"ו בעבירה עצמו מה שגורם פגם וחשכות גדול ונורא בכל העולמות. אבל עיקר שבעיקרים הוא הפגם בד' אותיות הוי' ב"ה אשר פוגם בהם הבעל חוטא. לכן מובא בשם רבינו האריז"ל שזה סימנו של תיקון הנפש באם יסגור את עיניו ויראה לפני עיניו ד' אותיות הוי' כסדרן בלתי מהופכין רק ביושר מזהירין בזהרר לבניה, סימן שתיקן כל מה שפגם. ואשרי חלקו של הזוכה לזה.

והפגם באות ראשונה של שם, נפגם אנב זה גם אות ראשונה של שם אקי, ואות ראשונה של שם אדנ', וגם שם הוי' במילוי יודין הנקרא שם ע"ב, לכן עונשו בסקילה ח"ו, ויכול להיות שהוא רק ביטול מ"ע כמו ביטול מצות ק"ש ח"ו, שע"ז פגם באות ראשונה של שם ועונשו בסקילה, וע"י ביטול תפילין חייב בכ"ד של מעלה עונש שריפה ח"ו, וע"י ביטול תפלה הרג, ומזוזה חנק, וכן ע"י ביטול יתר מצות עשין אשר עונשן חמור, כי בעידן ריתחא של מעלה בעונש עולם העליון קנסינן אעשה, וכמובא בירודי של ק"ש שעה"מ (בפרי עץ חיים). וכן מי שפגם ח"ו באות ה' ראשונה נפגם גם אות ה' של שם אקי, ואות ד' של אדנ' ושם ס"ג. וכן בו' נפגם יוד של אקי, ונ' של אדנ', ושם מ"ה, ובה' אחרונה נפגם ה' אחרונה של אקי, ויוד של אדנ', ושם ב"ן.

כי אלו השמות המה מקורין לכל שמהן קדישין, ואם נפגמו אלו השמות ח"ו נפגמו עולמות עליונים קדושים בלי שיעור, ונפגם שורש נשמתו העליונה, וגורם לנשמתו שתדד מן ראש לבחינת רגליו, וזה גלות הנשמה לפי ערך שגרם גלות השכינה ח"ו, שהוא ה' אחרונה של שם, וגורם להוריד נשמות וניצוצין לבין החיצונים, ואלו צעקות ואנקת אביונים אשר אין להם מושיע, אשר ע"ז נאמר משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום. (תהלים י"ב). ואם אדם הי' רואה מה שגורם גם ע"י חטא קל, וכש"כ ח"ו ע"י חטא חמור הי' משליך עצמו לכבשן האש, רק העינים המה סתומות מלראות, ואין רואים ואין יודעין ומשיגין. ובצאת נפשו של אדם אינו זוכה לעלות למקומו האמתי, עד שיתוקנו כל המקומות הללו, באם אינו מתיגע בימי חייו לתקן, והולך מדחי לדחי, מצער לצער, מגלגול לגלגול בדומם צומח חי, ומיגון ליגון. עד שזוכה ברוב ימים ושנים ליכנס לגיהנם. ואח"כ דנין אותו אם יזכה ליכנס לג"ע או יחזור להתגלגל לקנות מעשים טובים וחדשים. וכבר מבואר לעיל במ' פגם הברית, שמי שפוגם בברית ואינו עושה תשובה אינו זוכה גם לאחר גיהנם ליכנס לג"ע, רק מוכרח להתגלגל עוד הפעם, כמבואר בזה"ק (פ' נח ס"ט ע"א) ובמפורשים.

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש ח

א"כ אחי אהובי, ראה כל זמן שחיות תלוי בכ מה עליך, ומה מוטל עליך לתקן. והגדול שבפגמים ממה שזכרנו לעיל, הוא, שע"י עונותיו גורם האדם להתפרד ולהבדל מה' ותכלית כל הבריאה, שיהא אדם זוכה להיות משכן לה', בסוד הכתוב ונתתי משכני בתוכם (ויקרא כ"ו), וזה תכלית כל המצות. ועיין במפרש להרמב"ם פ"ג מהלכות יסודי התורה. ומובא בסה"ק תולדות יעקב יוסף, בלי שיעור פעמים, שזה תכלית כל התורה, ותכלית כל הבריאה, להיות דבוק בו ית', בסוד ואתם הדבקים בה' אלפיכם חיים כולכם היום, (דברים ד'), שזה סוד ותכלית כל החיות שנברא האדם, וזה סוד התקשרות נשמתו בשורש העליון, ועיין בזה"ק (ובמאמר טהרת המחשבות שם ביארתי הענין באורך).

ואם אדם פוגם בנפשו ח"ו, אז אינו זוכה שישרה עליו אור ה', אדרבה השכינה בורחת ממנו, כמובא בתיקונים (דף נ"ב) וז"ל: —

כנסת ישראל כד איהו שלימא בפיקודין דעשה דאתמר בה (שה"ש ד') כלך יפה רעיתי ומום אין בכ, בההוא זמנא שריא שם ה' עלה, ואתמר בה (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וממנן דכבד וערקין דיליה, וממנן דטחול וערבוביא בישא דיליה, מתכפיין תחות לבא דתמן נשמתא. ואם נשמתא איהי מתנפא בחוביך, או גרע מניה אפילו פקדא חדא מאינזון פקדין, כמה דאוקמה מארי מתני' עבירה מכבה מצוה, בההוא אתר דשריא עבירה ואסתלק מצוה מניה, ההוא אבר איהו פגים ואיהו מום דנשמתא, בגיניה לא שריא קב"ה על נשמתא, הה"ד (ויקרא כ"א) כל איש אשר בו מום לא יקרב, ונשמתא דאית בה מום בחד מרמ"ח פקדין דילה לא אתקריב' בגיניה לגבי קב"ה, אבל נשמתא מסטרא דשכינתא לית בה מום, הה"ד (שה"ש ד') כלך יפה רעיתי ומום אין בכ, עכ"ל.

וזה הוא בושה גדולה כביכול כלפי מעלה, אם השכינה הקדושה צריך להתרחק ולברוח מן האדם, כי מגמת השכינה להיות משכנה בבני ישראל, וע"ז מתאוננת השכינה (ירמי' ב') מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי, ואמר הכתוב (מלאכי ג') שובו אלי ואשובה אליכם, ואמר (ישעי' מ"ד) זכר אלה יעקב וישראל כי עבדי אתה וכו', ועוד פסוקים הרבה, ומובא (בתדב"א מ"ה), שהקב"ה מבקש ומתחנן מישראל שלא יפרדו ממנו כביכול. כשא"כ כשפוגם ח"ו עליו נאמר (דברים ל"ב) ויטש אלוך עשהו וכו'. ואוי לאותה בושה וכלימה, כי מפני חטא קל דרבנן ח"ו או מסייגי חז"ל, או פגם במנהגי קדושה, או צניעות של ישראל, בורחת השכינה ממנו לפי ערך הפגם. וכן בביטול מ"ע של קדושים תהיו שאמרו רז"ל קדש עצמך במותר לך, כי מה נפ"מ זה המצוה ממצות אנכי ה' אלקיך, כמובא במפורשים על התורה.

וכש"כ מכש"כ אם פוגם בלאוין שהמה חיובי מלקיות, או כריתות ומיתה בידי שמים ומיתת בי"ד.

וכש"כ

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

וכש"כ הפוגם הברית שפגמו עולה על כלנה בערך הפגם והטומאה גדולה ונוראה שגורם בנפשו, ופגם בשמות ובעולמות ח"ו, מפני זה בודאי נתרחק מרחק רב ועצום ונורא משכינת עוזינו. וכפי ערך שנתרחק מהשכינה ככה מתקרב להיכלות הסטריין בישין רח"ל מהם, כי כמו שיש נון שערי קדושה, כן לעומת זה יש נון שערי טומאה, ה' ישמרנו מהם. וכל מה שפגמו גדול ויותר, נכנס ביותר לעומק החלק מחלקי נון שערי טומאה, וכפי ערך זה יהי' בקושי תיקון נפשו, וגודל עונשו רח"ל, שגרם להוריד עמו ניצוץ אלקות וניצוץ נשמתו, והניצוץ והשרשים השייכים אליו, למקומות מאוסים ושפלים כאלו רח"ל.

ובהיות שמעשה רב, ואנחנו עוסקים בענין, אזכיר איזה עובדא מהקדוש רבי ר' ברוך זצ"ל, נכד הקדוש אור עולם הבעש"ט, זי"ע. הגם שנדפס קצת בשינוי, אבל אני שמעתי זאת מפי צדיק מארי דעובדין מוה"ר רי"א זצ"ל ומסתמא כך קיבל זאת מאבותיו. שפעם אחד בשבת עבר הצדיק הנ"ל בבית המדרש במקום אשר תלוי' שם המנורה של ביהכ"נ, ונגע עם ראש השטריימל בהמנורה, ועי"ז נתלטל המנורה קצת כי הי' תלוי' באויר, וכשראה זאת תאחזימו חיל ורעדה עד שנתעלף, והיו צריכים בקושי ובכובד להעירו. ושאלו אותו, מה זה גודל הרעש, הלא הי' רק טלטול מן הצד ובשוגג כזה בלי הרע כלל. והשיב, לא מפני גוף העבירה נבהלתי, כי באמת לא הי' בו חשש עבירה כלל. רק תדעו בניי כי ע"י כל עבירה שאדם עובר גורם בזה ח"ו טמטום בלבו, כדרשת רז"ל (יומא ל"ט) ונשמתם בם אל תקרי ונשמתם אלא ונשמתם, ועי"ז הטמטום גורם לו שנכבה ממנו אור דעת העליון, ועי"ז נתרחק מה' כפי ערך העבירה, ומי שיש לו נשמה גבוה וקדושה, או הגם ע"י חטא קל כזה שהוא באונס, ג"כ גורם שנכבה אור קדושתו עי"ז הטמטום שגורם לו, ועי"ז נפסק קצת מדבקותו ח"ו, ומזה הטמטום נבהלתי כ"כ.

ואורי' לנו, אם זה הצדיק שהי' קדוש קדשים שכמעט רוב צדיקי דורו פחדו ורעדו מפני גודל קדושתו שהי' איום ונורא מאד כידוע ומפורסם, והי' ירא שאולי על זה הרגע קטנה יהי' קצת נפסק מדבקות שמו ית' עד שנתעלף מרוב פחד, א"כ מה נענה אנן, ועלינו נאמר הכתוב באמור אלי כל היום אי' אלקיך והאיך אנו רחוקים מלהתדבק בה' אפילו רבע שעה רצופים וכל שכן שעה וכש"כ כל היום, ואם הי' זה לבד שאינו דבוק בה', אבל כל זמן שלא תיקן עונותיו נכנסים זרים בגבולי קדש ולוקחים וחוטפים זכותיו, כמובא בר"ה. ועי"ז ידון כל הדווים ואיך נישא פנינו לפני ה', ומה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק,

ועכשיו

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש ט

פרק ד'

- ועכשיו נתאר בקיצור הפגמים העיקרים שאדם גורם ע"י עונותיו.
- (א) שפוגם בד' אותיות הוי' ב"ה, ועי"ז נפגמו ד' אותיות אק"ו, וד' אותיות אדנ"ו, וד' מילוי השמות שהמה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.
- (ב) שאדם גורם בחטאו לפגום שורש העליון של נשמתו, ועי"ז אינו יכול להאיר בו שורש נפשו, ונפסק עי"ז מחבל העליון, בסוד יעקב חבל נחלתו, שע"ז הוא התדבקות השכינה בישראל.
- (ג) שגורם ע"י חטאו שמגיע הפגם עד אילן העליון שורש נשמותיהם של כל בית ישראל.
- (ד) שפוגם באדם העליון, שהוא קומה של כל הספירות הקדושות (ועי"ן לקמן במאמרינו הבאים בע"ה).
- (ה) שגורם בחטאו גלות השכינה שהוא ה' אחרונה שבשם, ועי"ז נאמר (ישעי' נ') ובפשעיהם שלחה אמכם, שהיא שכינת עווינו הנקראת כנסת ישראל אם הבנים ועי"ז גרם צער לפלא העליון.
- (ו) שגורם ע"י חטאו להוריד נשמות וניצוצין לידי החיצונים ח"ו.
- (ז) שגורם ע"י חטאו להוריד נשמתו לבחינת רגלין, כמובא להלן בע"ה.
- (ח) שגורם ע"י פגמו צער למשיח צדקינו הסובל עונותינו, כדכתיב (ישעי' נ"ג) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו מוסר שלומינו עליו ובהבורתו נרפא לנו, ועוד כתיב (שם) כלנו כצאן תעינו איש לדרכו פנינו וה' הפגיע בו את עון בלגו, ועוד שם, אכן חלינו הוא נשא ומכאובנו סבלם וכו'.
- (ט) שגורם ע"י לייבש המקור והנהר העליון בסוד ונהר יחרב ויבש, ועי"ז גורם מניעת השפע להשכינה, ולעולמות, ולנשמות, ולמלאכים, ולכל העליונים ותחתונים במנע השפע מהם, וזה פגם וצער גדול ונורא שמגיע בכל המקומות ובושה לנשמה מכל המכאובין שלה.
- (י) שגורם לשמח אויבי ה' שהמה החיצונים להמציא להם השפעות רבות, ועי"ז גורמים ח"ו הרבה צרות בעולם לשונאי ישראל.
- (יא) שגורם שניטל ממנו דעת דקדושה ונתרחק ממנו ה', וזה הכאב הצער היותר גדול.
- (יב) שגורם למסור ח"ו אותיות התורה בידי החיצונים ועי"ז נאמר תורה תורה חגרי שק התפלשי באפר, ומפני זה הטעם תקנו להתודות בא"ב אשמנו בגדנו וכו' וכן על חטא לתקן כ"ב אותיות שנפגמו ע"י חטאינו.
- (יג) שגורם ע"י פגמיו שיבוזו זרים את יגיעו המה חלק מצותיו שעשה ופעל, כמובא בספרי מקובלים ובר"ח.
- (יד) שגורם לנשמתו להדחות מדחי אל דחי בעולם התהווה הרבה ימים ושנים ובצער הגיהנם של אש ושל שלג.

(טו) שגורם שיצטרך להתגלגל ח"ו לעבור עוד הפעם גלות וגלים בלי שיעור וחקר.
 (טז) שגורם ע"י עונותיו צער לנשמות הנדחות ההולכות מדחי אל דחי ומלאים מהם העולם, שאם האדם זוכה ע"י מעשיו אז גורם הנחה ועלי' לאלו הנשמות, ובאם לאו נותן כח לחיצונים להוסיף צער על צערם ח"ו.

(יז) כמובא בראשית חכמה בשם הזוה"ק, שכל אדם יש לו מלאכים המלוים אותו תמיד, וע"י חטאיו פורשים ממנו ומצטערים בצער גדול, ואם שב בתשובה מתנחמים וחוזרים אלו המלאכים, המלוים אותו בסוד הכתוב (ישעי' נ"ז) ואשלם נחומים לו ולאבליו.
 (יח) שגורם ע"י פגמו להפשיט השכינתא כביכול מלבושה, עיין בר"ח, כי כשאדם זוכה מלביש אותה בגדי נהורין, ולהיפך ח"ו מפשיט אותה מלבושה, וזה לשבר האוון כי סדיות גדולות ונוראות בזה אשר אין לנו שום השגה בזה, רק באמונה פשוטה הנמסר לנו מרבינו האריז"ל ויתר מקובלים קדושים.

(יט) כי מובא בספר חסידים, כשצדיק עוסק בתורה בשירות ותשבחות, אז שורש נפשות אשר בכסא וכל המלאכים שנבראו ע"י מצות הצדיקים וכל הנשמות כלם משוררים ומשבחים עמו לה', וכשהוא פוסק מזה השירות לה' וכש"כ כשחטא ח"ו אז כלם שותקים באדשתא ובושתם גדול מאד.

(כ) שגורם פגם לחיות הקודש שיחלש כחם, בסוד (יחזקאל א') בעמדם תרפינה כנפיהן כי כשאדם חוטא מתרפים כנפי החיות מלשיר לה'. ומובא בסה"ק עשרה מאמרות, וז"ל: —

או יפורש כובד זה ע"ד זיעתן של חיות בשעה שכסא הכבוד מכביד עליהם בעת רעה, כי אמנם בעת רצון הוא נושא את נושאו להיות עמל ויגע, לפיכך נהר דינור הנמשך מזיעתן יחול על ראש רשעים הגורמים להן כן, עכ"ל.

וְכָל זה גורם ח"ו החוטא בחטאו, וזה מה שבכחינו לפרוט, מלבד אלפי אלפים ורוב רבוא רבבות דברים וענינים אשר הבעל חוטא פוגם בהם, וגם מזה שפרטנו אין לנו השגה בזה אפילו חלק קטן מן הטיפה שבים מיותר פרטי הדברים, רק מה שמסרו לנו רבותינו הקדושים בעלי רוח"ק בספריהם הקדושים פרטי הדברים אשר בעל החוטא גורם, ואוי לבזוי ושפל, ברי' קטנה ושפלה, גולם כדמות תולע, עפר ואפר, טפה סרוחה, מה שגורם ע"י חטאיו, והאיך נישא פנינו לפני מלכנו בורא עולם יוצר כל עולמים, ומה נשיב לו ליום הדין הגדול והנורא כי יפקוד ה' על כל צבא מרום, ועל כל באי עולם, עליונים ותחתונים, ככתוב (ישעי' כ"ד) והי' ביום ההוא יפקד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה, ויראה לכל אחד מה שגורם ומה שפעל, אגא נברח ואנא ננוס מפחד ובהלה ורוב בושה ורעדה, ולבא בנקרת הצורים מפני פחד ה' ומהדר גאונו בקומו לערוץ הארץ (ישעי' ב').

וְעַד שעוד חיות ורוח ונשמה בקרבנו יש בכחינו לתקן הכל בע"ה, כי רחמי השם מרובים על כל, והוא מבקש מאתנו בלי שיעור פעמים בתורה נביאים וכתובים שגשג

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

שנשוב אליו, כדכתיב (דברים ד') והשבות אל לבבך, (שם) ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו, (הושע י"ד) שובה ישראל עד ה' אלקיך ועוד ועוד הרבה.

לכן אחיי אהוביי נקומה נא ונבקשה ה' בהיות בכחינו לעשות ולתקן, כי האי עלמא כי ב' הילולא דמיא (עירובין נ"ד) מה שחוטפים את זה אוכלים, ומי שטרח ותיקן בערב שבת יאכל בשבת, לכן אחי אהובי כנפשי, אסדר לך כאן בקיצור הדברים שלא להטריח עליך, והמה כסולת נקי, וברור ומנופה ב"ג נפה, מדברי רבותינו בעלי קבלה ובעלי רוה"ק אמיתיים, שהמה רבינו רשב"י ור' אלעזר בנו וחברי' קדישא דילי, ורבינו האר"י הק' ותלמידיו, ורבינו הרמ"ק ז"ל ותלמידיו הקדושים האמיתיים שקבלו מפי קדשו ורבינו הבעש"ט הק' וגדולי תלמידיו המקובלים האמיתיים ז"ע, להאיר עיניך באור פני משיח צדקינו, ולתקן נפשך בתקונא דמלכא קדישא, בכמה מיני עצות ודרכים קלים בע"ה. לכן אחי אהובי תן עיניך ולבך בפרקים ומאמרים הבאים, להאר עיניך ומחך ולבך לדעת את אלקיך ולשוב לפניו באמת ובלבב שלם אמן.

פרק ה'

והנה אחר שהודע לך עשרים כללים הנ"ל, מה שגורם אדם בחטאו, אודיעך עוד בע"ה שורש תיקון הנפש מעיקרי הדברים מה שמוטל על כל אדם לתקן בעולמו,

והמה חמשה מיני פגמים:

האחד, שפוגם האדם בהיותו בחלדו בעוה"ז מיום הולדו עד יום מותו. דהיינו מה שגרם יסורים לאמו ע"י צער הלידה, כי אלמלא הי' נפש קדוש וטהור היתה אמו זוכה להולידו בלי צער, כי נשים צדקניות לא היו בפיתקה של חוה (סוטה י"ב). וכן אם הילד נשמה קדושה ועליונה, אבל הוא דבר דק מאד שלא שייך תיקון זה רק לנפש מזוכך בתכלית, וככה מה שפוגם האדם בימי קטנותו עד יום שלש עשרה שנה, כי כולם צריכים תיקון (כאשר נבאר מזה בע"ה בפרקים דלהלן ואביא שם כמה ראיות על זה), ומיום שלש עשרה שנה והלאה נתפס על עונותיו יותר, כי הוא כבר בר עונשין בבי"ד של מטה, ומיום עשרים והלאה ביותר וביותר, כי כבר נכנס בגדר בר עונשין בבי"ד של מעלה, לכן עושין פגמיו יותר רושם למעלה, וכן מארבעים שנה ולמעלה (ועוד יבוארו פרטים בזה בע"ה).

ופגם השני, שצריך אדם לתקן פגמיו מגלגוליו הקודמים, וזה עפ"י רוב הסיבה שלפעמים אדם נולד בעל מום או חלש או בעל יסורים ח"ו, או ניתן לו אשה רעה שמקניטה אותו תמיד, הגם שהתנהג עפ"י יושר מנעוריו, או נסיון של עניות ודחקות הגם שיש עניים שהמה כשרים וטובים, וכן רוב יסורי הילדים הקטנים הכל בשביל זה, כמובא בתיקונים (דף ק.) על ר' פדת, וכן יסורי איוב וכדומה, כמובא מזה בשער הגלגולים הרבה

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

הרבה, כי לא עביד קוב"ה ח"ו דינא בלא דינא לתפוס הילד, בשביל עון אבותיו לבד, כמובא בסה"ק הרמ"ק באל"מ ו'בשיעור קומה. ומה שמתסרים בהיותם קטנים זה מטובת אלקינו ב"ה, לנקות הוזהמא בשיעור קטן כדי שהעונות של גלגולו הקדום, לא יעמדו לו לנפשו למסך גדול, כי באם לא כן לא הי' בכחו לעמוד ולשבר גדולי המסכים הקודמים בהצטרפות עונותיו של עכשיו, והכל בשיעור ומדידה מאלקינו יוצרינו ב"ה וב"ש לעד. זה פגם השני שמוטל על האדם לתקן.

ופגם השלישי, הוא פגם אבותיו, כנאמר (שמות ל"ד) פוקד עון אבות על בנים, וכן (תהלים ק"ט) יזכר עון אבותיו וכו', ולזה אנו אומרים בוידי אבא אנחנו ואבותינו חטאנו, אשר כונתינו בזה על שני דברים — האחד, לתקן עון האבות והעכירות שלהם שניתן באדם, מה שמוטל על האדם לתקן זאת מפני שני טעמים, א) כי נפש אפילו גדול שבגדולים, ואבותיו המה בתכלית הגריעות ושפלות, עכ"ז מקבל לבוש לנפשו ע"י אבותיו וזה הלבוש צריכים לתקן, ובפרט כשאבותיו הם שפלי ערך צריך הרבה לתקן זאת, כי זה ג"כ מסיבת איזה פגם שנצרך להתגלגל בגוף שפלי, ב) כי אדם כשיש לו נפש צדיק מציל אבותיו מלחטוא, ובאם לאו אז אדרבה זה הכח שיש לו לאבותיו מנפשו גורם להם עוד לחטוא ביותר ח"ו, וזה שנודע לנו מרבינו האר"י ז"ל, ופירוש השני של ואנחנו ואבותינו חטאנו, הוא הכונה, לתקן גלגולו הקדום שנקרא אב גלגולו זה, כמובא בשם האר"י ז"ל, וזה כונת ואבותינו אלו שני הדברים, עון אבותיו — וגלגולו הקדום.

ופגם הרביעי, הוא פגם אדם הראשון, שגרם פגם לכל הנשמות, שכולם היו מושרשים בו, ובפרט הפגם של אותן הק"ל שנים שהי' פרוש מאשתו, שיצא ממנו ז"ל בע"כ שלא מדעתו, ומי שהוא מחלקי אלו הניצוצין שנזרקו להחיצונים, אז צריך תיקון גדול ושלם.

ופגם החמישי, הוא פגם הנפשות השייכים לשורש נפשו, שהוא מצד הערבות, והוא מסוד הכתוב (ויקרא כ"ו) וכשלו איש באחיו, דהיינו בעון אחיו. הגם שיש עוד תיקון המובא במקובלים, לתקן שורש הרפ"ח ניצוצין ושברי כלים דמלכין קדמאין כידוע. אבל זה מכללות תיקון העולם תכלית הבריאה, ואין נוגע לפגם הנפש כלל, כי אפילו צדיק וקדוש ונורא מיום הולדו ומאבותיו, כמו משה רבינו ע"ה, הי' מוטל עליו ג"כ לתקן זאת, ואופן התיקון של חמשה פרטים אלו יבואר להלן ברצות ה'.

זכור אחי הכי כללים דלעיל, חמשה כללים דכאן, כי יצטרך לך לכל דרכי התשובה בכלל ובפרט.

ועכשיו

פרק ו'

ועכשיו אעתיק לך כאן מספר (שער הגלגולים) הענין של ד' חלקי כפרה שהי' ר' מתיא בן חרש דורש, וז"ל: —

ועתה נבאר באופן אחר ובו יתבאר מאמר ר' מתיא בן חרש ז"ל (בפ' בתרא דיומא) בענין ד' חלקי כפרה. עבר אדם על מצות עשה והנה כללות הענין הוא כי תשובה ר"ל תשוב ה' והענין הוא כמה במה שהדעתך כי האדם כלול מכל העולמות ואע"פ שלא זכה עדיין אל כלם רק אל נפש דעשיה עכ"ז מוכן הוא לקבל את כלם לכשיתקן מעשיו וזה תלוי ביד האדם כפי מעשיו כך ישיג מיצירה או מבריאה או מאצ' וז"ס פ' ויוצר רוח האדם בקרבו שארז"ל שהנפש של האדם נגדלת בהיות' בתוכו והבן זה. ואמנם הפרש גדול יש בין הזוכה לזה או לזה והוא כי הנה הודענוך כלל אחר כי נפש האדם כלולה ברמ"ח איברים שלה ובשס"ה גידים שלה וכן הרוח או הנשמה. והנה כשהאדם חוטא פגום באיברי פרטיי מאיברי הנפש או הרוח א הנשמה וכפי מה שיש בו כך הוא גדולת חטאו אם יש לו נפש פוגם בנפ' ואם רוח ברוח ואם נשמה בנשמה וכן עד"ז כפי גדולת הנפש של האדם כך הוא גדולת תוקף יצרו וכמ"ש ז"ל (מס' סוכה ג"ב.) כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו. והענין כך הוא במה שידעת כי גב את זה לעומת זה עשה האלהי' וכמו שיש אבי"ע ושבעה היכלות בכל עולם מהם מבהי' הקדושה כן ישנ' בבחינ' הקליפות וז"ס צופה רשע לצדיק כי רוצה להדמות אל הקדושה כקוף בפני אדם ובזה תבין תוקף חומר חטאו של אדה"ר שגרם קלקול ופגם בכל העולמות עד סוף כל הדורות והסבה היא עמ"ש כי כפי תוקף גדולת נשמתו כך תוקף הפג' שפגם וכן עד"ז בצדיקים וחסידים גמורים כגון ריב"ז כי חטא קל אצלו הוא חמור מכמה חטאות של אחרים ונמצא כפי זה כי מי שיש לו נפש מן עשי' אינו פוגם רק בעשי' בלבד כי עד שם השגת ידו ולא יותר ועד"ז ג"כ כאשר ישוב בתשובה הוא מתקן בעשיה שהוא המקום אשר פגם וכבר הדעתך כי ד' אותיות של הוי"ה מתחלקות בד' עולמות אבי"ע ובכל אות מהם יש הוי"ה אחת והם אות י' והוי"ה אחת מהם דע"ב באצ'י' ואות ה' והוי"ה אחת מהם דס"ג בבריאה ואות ו' והוי"ה אחת מהם דמ"ה ביצירה ואות ה' והוי"ה דב"ן בעשיה. נמצא כי החוטא פוגם כביכול בד' עולמות הנז' וגם בשמו הגדול ית' וז"ס פ' ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי פי' בשמי ממש כל אחד כפי מדריגת נפשו כמו שביארנו ועד"ז כששב בתשובה מתקן בשמו הגדול ממש בארבע' אנתיותיו וז"ס ארבעה חלוקי כפרה ותשובה לד' מיני חטאות נמצא כי הארבעה חטאות פוגמים בארבעה אותיות ההוי"ה וארבעה מיני תשובות וכפרות חוזרים לתקן ארבעה אותיות הוי"ה ואחר שהקדמנו לך ההקדמות הנז' נבאר עתה לשון המאמר

זוה עניינו:

(הא')

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

הא' עבר אדם על מצות עשה לא זזו משום עד שמוחלין לו וכו'. וקודם שנבאר עניינו נחזור להקדים הקדמה אחרת. והענין הוא דע כי תשובה ר"ל תשוב ה' וארבעה מיני תשובות הם לפי שלפעמים תרד העשיה שהוא ה"א תתאה אל שלשה ראשונות של י"ס דקליפה וזה נקרא גלות שכינה ואם החטא יותר חמור יוריד האדם בחטאו את העשיה בשלשה אמצעיות של הקליפות ואם יותר חמור יורידנה בשלשה תחתונות של הקליפה ואם החטא יותר חמור יורידנה במלכות הרשעה העשירית שבי"ס של הקליפות הם הם ארבע בחי' של גלות שכינה שהוא העשיה היורדות בתוך הקליפות. אמנם מי שפוגם ביצירה או בבריאה או באצילות אינו גורם שיורדין אל הקליפות כי הקליפות למטה מעולם העשיה עומדת אבל הוא באופן אחר ובו ארבעה מדרגות הנז' ממש והוא כי היצירה יורדת בעשיה בשלשה ראשונות שבה ולפעמים בשלשה אמצעיות ולפעמים בשלשה תחתונות ולפעמים במלכות של עשיה והרי הם ארבעה מדרגות בירידת היצירה בעשיה וגם הם נקראי' גלות אל עולם היצירה יען ירד מקדושתו החמורה של קדושה קלה שבעשיה ועל דרך זה מדרגות אלו הארבעה הם בירידת הבריאה ביצירה ונקרא גלות הבריאה. וכן על דרך זה בירידת האצילות אל הבריאה נקרא גלות האצילות בארבעה מיני מדרגות עצמם הנז' וכל אלו נקראים גלות שכינה הכלל העולה כי ארבעה סוגי' הם וכל סוג כלול מארבע מיני פי' כי ארבעה עולמות הם וכןגד' יש ארבעה מיני תשובות כוללות ובכל עולם מהם יש ארבעה מיני תשובה פרטית. ונתחיל לבאר הראשונה וממנה יתבארו כל ארבעה אחרות וזה החלו לבאר בעז"ה.

הא' הוא אם עבר אדם על מצות עשה ועשה תשובה וכו' כי הנה אז פוגם בעולם העשיה וכששב בתשובה לא זז משם עד שמוחלין לו מיד לפי שע"י מה שעבר על מצות עשה גרם להוריד מלכות העשיה ולהפריד הה"א מן הת"ת ויורדת בשלשה ראשונות של הקליפות בלבד וכששב בתשובה בניקל הוא להעלותה משם ותיכף נתקנת כמו שהודעתך כי השלשה ראשונות דקליפ' הם עצמ' חוזרות להיות קדושה והם סוד מ"ש רז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה וכן תכף בשובו בתשובה עולה מלכות דעשיה שהוא הה"א למעלה למקומ' וחוזרת להתחבר עם הת"ת וזה נק' תשובה תשוב ה' והרי זו בחי' אחת בעשיה עצמה. בחי' ב' בעשיה עצמה והוא אם הפריד גם הת"ת מן בינה באופן שגר' שיורדת העשיה עד שלשה אמצעיות דקליפ' כפי מה שחטא במצות עשה וכששב בתשובה גם כן הוי תשובה תשוב ה' כי תשוב ה' תתאה עד ה' עילאה בינה ואז יעלה גם הת"ת עמה: בחי' ג' בעשיה עצמה והוא אם חטא במצות עשה באופן שפגם גם בבינה וגר' להורידה ויורדה העשיה עד שלשה אחרונות דקליפה וכשישוב ג"כ הוי תשובה תשוב ה' כי התשובה שהוא בינה ג"כ תרד עד המלכות ואז יחזרו מלכות ות"ת כי ע"י ירידת הבינה תגרר' חיבור' וזהו תשובה בחי' ד' והוא אם חטא במצות עשה באופן שפגם גם בחכמה והפרידה מן הכתר ואז כשישוב בתשובה הוי ג"כ תשובה כי תשוב ה' עילאה בינה אל הכתר ואז גם חכמה יעלה עמה והרי נתבאר חלוק כפרת הא'

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש יב

הא': חלוק כפרה. הב' אם עבר אדם על מצות לא תעשה ועשה תשובה וכו' אז תשובה תולה ויוה"כ מכפר כי אז בחטאו פוגם ביצירה בת"ת ונפרדה המלכות ונסתלקו גם השש קצוות וכששב בתשובה אז המלכות חוזרת למקומה בסוד תשובה תשוב ה'. אמנם אותם השש קצוות החלל שיש ביניהם רוצה היא לעלות שם למעלה במקומה להתחבר עמהם ואינה יכולה עדיין לעלות שם ונמצאת תלויה עד שיבואו אורות הבריאה הנק' יוה"כ ואז עולה עד שם וזהו תשובה תולה ויוה"כ מכפר וגם בזה יש ד' בחינות שזכרנו בעשיה אלא שכל' הם בסוד ירידת היצירה אל העשיה ולא בקליפה כנז"ל. חלוק כפרה הג' אם עבר אדם על חיבי כריתות פגם בבריאה ואז כשישוב בתשובה ויוה"כ תולין ע"ד הנז' כי ת"ת ומלכות שניהם אינם יכולים לעלות למעלה ממקומה עד אשר יבוא יסורין מן או"א וימרקו העון ההוא בסוד פסוק יסור יסרנו יה שהוא או"א ובסוד פסוק מן המיצר קראתי יה כי מהם הצרות והיסורין וגם בה יש ארבעה בחינות כנז'. חלוק כפרה הד' הוא אם עבר אדם על חילול השם כי אז פוגם באצילות הנקרא עולם החיים שאין שם מות כלל וגרם מיתה בעולם החיים הנצחיים ולכן תשובה ויוה"כ תולין כי אין אחד משלשה עולמות יכול לעלות למעלה ממקומו ע"ד הנז"ל עד יום המיתה מידה כנגד מידה והוא ממרקת הכפרה לגמרי וגם בזה יש ד' בחינות הנז"ל.

ועתה נבאר ג"כ השינוי שיש בין חטא לעון ופשע. דע כי הפש' הוא כאשר ידע האדם את רבו ומכוין למרוד בו להכעיסו ואז גורם שהקליפ' יקחו כל השפ"ע ההוא תמורת הפש"ע ואינם נותנים כלל ממנו אל התחתונים ישראל. ועון הוא כאשר עושה כרצונו אלא שאינו להכעיס רק שאוכל נבלות לתיאבון ואז גורם שהקליפ' יקחו ג"כ השפע היורד אמנם אחר שלוקחים אותו חוזרים הם ומורידים מן השפע ההוא שלקחו ונותנים לנו קצת כי ז"ס הגלות כנודע. ובוה תבין מ"ש ז"ל ב' מאמרים במס' יימא פרק בתרא חד אמר גדולה תשובה שזדונות נעשה לו כשגגות כי זה מדבר בזדון הנקרא פשע שבתחלה גרם שהקליפות היו לוקחים כל השפע כלו לעצמם ועתה ע"י התשובה גרם שגם שהקליפ' שיקחו כל השפע עכ"ז חוזרים ומורידים לנו מן השפע ההוא ע"י עצמם אחר שלקחו לעצמם. וחד אמר שזדונות נעשות לו כזכיות הוי בעוד שאינו חוטא אלא לתיאבון כי אז כששב בתשובה גורם שהקליפ' לא יקחו מן השפע היורד כלל לעצמם ומנע מהם אפי' השפע שהי' לוקחים לעצמם. עכל"ה.

פרק ז'

ו ד ע אחי שיש בענין סליחת עונות כמה פרטים, והמה חלוקים בשמותיהם **(א)** כפרה כשמו, כדכתיב כפר לעמך ישראל. **(ב)** פליחה כדכתיב סלחתי כדבריך. **(ג)** מחילה כדאמרינן מחול לעונותינו. **(ד)** נושא כדכתיב נושא עון. **(ה)** ניקוי כדכתיב ב"ג מדות ונקה שהקב"ה מנקה עונות בית ישראל. **(ו)** מעביר כדכתיב ועובר על

על פשע. ז) כובש כדכתיב יכבוש עונותינו. ח) השלכה כדכתיב ותשליך במצולות ים כל חטאתם. ט) מחי' כדכתיב מחיתי כעב פשעך. י) כבוס כדכתיב תכבסי בנתר. יא) פהרה כדכתיב ומחטאתי טהרני. יב) ליבון כדכתיב אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. יג) כסוי כדכתיב כסוי חטאה. יד) פדות כדכתיב והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו; טו) הרחקה כדכתיב הרחק ממנו את פשעינו. טז) היטוי כדכתיב תחטאנו באזוב.

והנה בסדור תפלה למשה להרמ"ק ז"ל מאריך בכמות שלש עשרה מדות ומאריך בפירושו של הדברים ע"פ סוד. ומפני שלא להטריח על המעיין אביא בקיצור הדברים. ומבואר שם שיש שש עשרה מיני כפרה המנויים לעיל —

והנה ראשית הוא כפרה אשר כמעט ע"פ רוב מצוין בזה הלשון מחילת העון. כפר לעמך ישראל. אם יכופר להם העון. וכפר עליו הכהן. וכדומה הרבה. וזה שנגזר ח"ו על האדם גזירה אשר המקטרג תובע נפש ח"ו. ואם שב האדם בתשובה אז נמחל לו ונמתק הדין ע"י יסורים ח"ו. ולפי ערך תשובתו ככה מקילין לו עם יסורים קלים או קשים ובפרט בצירוף קדושת יהו"כ נמחל לו לגמרי: ב) סליחה זהו פחות ממדריגת כפרה. ואין נמחל לגמרי רק הקב"ה מאריך אפו וגבה דילי' לאט לאט עד שנמחק העון, ואינו במדרגת כפרה: ג) מחילה הוא מדת בינונית מזה, ממוצעת בין כפרה לסליחה אם עת רצון גובר זוכה לבחינת כפרה. ואם לאו נוט' לבחינת סליחה. וכפרה הוא נושא, והוא ניקוי. הוא מדת ונקה. ושניהם המה מ"ג מדות המכפרים לשלשה מיני עונות שהוא פשע. עון. וחטא. כדכתיב נושא עון וכו'. שהוא בחינת שוגג. מזיד. ומרד. ח"ו. וכן מדת ונקה מוחל לכל אלו עונות. כדכתיב ונקה בואו שקאי על שלמעלה. רק מדת נושא הוא יותר גדול בערך וברחמים מפני שהוא בחינת חג"ת. ומדת ונקה הוא בחי' גה"י: ובחינה ד) הוא נושא שהקב"ה נושא על עצמו כביכול החטא שהוא מגודל רחמנותו יתב"ש בלי שיעור כמובא בסה"ק תומר דבורה מהרה"ק הרמ"ק ז"ל. ומדה ה) ונקה הוא מדרגה קטנה ממנו. והכל הוא לפי ערך תשובתו ומהות העון והסבה. רק הקב"ה מאריך אפו וגבה לאט לאט או מסייע לו לשוב בתשובה. וגם קצת ע"י יסורים והקב"ה מוחל ונקה ברחמיו המרובים. ויש בחינת מחילה ממדה ו) שהוא העברה והוא, ועובר על פשע. ויש שני בחינות בבחינת העברה א') לפעמים נמשך השפע עליונה עד מקום הפגם להעבירו ממקומו. אבל החטא שמור לעונשו כפי הראוי לו כדמצינו אצל דוד מלכנו ע"ה הגם שנאמר בו גם ה' העביר חטאתך עכ"ז כתיב והכבשה ישלם ארבעתים. וגם עסק כל ימיו בתיקון החטא. ב) ולפעמים מדת הרצון והרחמים. ועובר ומתבטל החטא לגמרי כדמצינו ביהושע הכהן הגדול כדכתיב ביה העברתי מעליך עונך וכתוב מעליך שעבר החטא מעליו לגמרי.

ויש בחינת מחילה שהוא בחינה ז) כובש כדכתיב יכבוש עונותינו שהוא שהמאור העליון כובש הפגם מפני כחות החיצונים שלא יהא להם כח לקטרג

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש יג

לקטרג. אבל יכול להיות שלאחר זמן יצא הפגם ויקטרג עליו או על זרעו ח"ו או על גלגוליו הבאים. ויש בחינת מחילה בבחי' ח) שהוא השלכה כדכתיב ותשליך במצולת ים וכו' והוא מדרגת מחילה יותר גדולה מהכל שהקב"ה ברוב רחמיו נוטל כל הפגם ומשליך אותו למצולת ים של החיצונים ומהפך הגזירה על שונאי ישראל כמו שהי' אצל מרדכי ואסתר שנתהפכה הגזירה על המן ובניו ימח שמם וזכרם: ויש בחינת מחילה שהוא בחינה ט) בחינת פח"י כדכתיב מחיתי כעב פשעיך שהוא ג"כ מדריגה גדולה שהקב"ה ממחק העון לגמרי ע"י מדת חסד שגובר אבל אינו במדריגה הקדמת שיתהפך הגזירה על שכנגדו. ובחי' י) הוא כבוש שהוא בסוד אם תכבסי בנתר הוא ע"י מדת חסד וגבורה. כמו כביכול האם הרוחצת צואת בנה שהוא לפעמים ע"י יסורים ולפעמים ע"י מדת חסד והרחיצה לאט לאט עד שעובר העון ברחמי ה'. ואחר שנתרחץ העון נמשך על האדם בחינה י"א) שהוא פהרה בסוד ומחטאתי טהריני להטהר העון לגמרי ולנקותו מכל וכל. ובחי' יב) הוא ליבון הוא אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו והוא ע"י אור הכתר ואימא עילאה שנמשך מדת רחמים ורצון העליון ונתלבן אדמימות החטא עד שנעשה נקי כשלג או כצמר. ובחי' יג) הוא כפוי כדכתיב נשוי פשע כסוי חטאה. שהקב"ה ברוב רחמיו מסתירו בסתר כנפיו ובצל עליון מכתות החיצונים שלא יפגעו בו עד שישוב האדם בתשובה. ובחי' יד) הוא פדי' שהוא בסוד פדעהו מרדת שחת וכו' שהקב"ה ברוב רחמיו ע"י יסורים ונסיונות וכדומה או ע"י צער גידול בנים ח"ו ה' ישמרינו וכדומה לפעמים ע"י רשע או איש אחר לפי הזמן ממציא לו פדיון עד שנאמר עליו מצאתי כופר.

ו' ש' בחי' טו) שהוא בחי' הרחקה שהוא אם החיצונים רוצים לפגוע באדם בכלל או בפרט ח"ו ורוצים לכלותו ולבלעו כרגע. אז הקב"ה ברוב רחמיו מרחיק העון והפשע ע"י גלות השכינה שלא יוכלו החיצונים להתקרב שם וע"פ רוב ע"י זה המעשה נמשך על האדם גלות ח"ו שאדם ג"כ גולה ע"י גלות השכינה שגרם בעוה"ר. ויש בחי' טז) בחינת חפ"י. כדכתיב תחטאני באזוב ואטהר שהוא ע"י מדת יסוד ואולי זה הטהרה נמשך ע"י לב נשבר ונדכה שהוא בחינת אזוב ע"כ — (ופלא שהקדוש הנ"ל לא חשב בחי' הסתרה כדכתיב הסתר פניך מחטאי. ואולי הוא בכלל כסוי). והקדוש הנ"ל מאריך שם בסודות ועיי"ש ואני כתבתי כאן קיצור הדברים ובקצת פירוש למען יובנו הדברים לכל אחד.

ולפעמים מצינו במחילת חטאים לשון הסתרה שנאמר (תהלים נ"א) הסתר פניך מחטאי שהקב"ה מסתיר פניו מחטאיו וכתוב אחריו (שם) וכל עונותי מחה, ודייק לומר וכל עונותי מחה. ותדע אחי כי גדול כמעט מכל הפרטים שזכרנו למעלה הוא המח"י דכתיב (ישעי' מ"ד) מחיתי כעב פשעיך כמו ענן שמתבטל לגמרי והולך לו, ככה הקב"ה מבטל לגמרי החטא ומחוקו מלמעלה

מלמעלה ומלמטה וכל הדברים הרעים והחיצונים שנבראו מחטאיו כלם נמחים ונמחקים ע"י תשובה כראוי.

כי באם אדם רוצה לשוב לה', אז מקטרגין עליו עונותיו, ולפעמים בא ח"ו לדי נסיונות גדולים כאשר רואים ע"פ רוב הבעלי תשובה בפרט בתחילת תשובתם ולפעמים אח"כ מתנסים בנסיונות, יסורים או עוני ח"ו או נסיונות אחרים, מחמת המקטרג המקטרג על בעלי התשובה, כי אלפי אלפים חיצונים שברא המה אינם קטלי קניא, ואינם מניחים עצמם לכלות ולהתבטל, לכן המה מקטרגים על האדם ח"ו, בפרט אם מתחיל לשוב בתשובה, לבער קוצים מן הכרם. וע"ז אנחנו מבקשים הסתר פניך מחטאיו, דעכ"פ בין כך ובין כך תסתר פניך מחטאיו ולא תסתכל עליהם, ואז יעבור הקטרוג, עד שאזכה לשוב לפניך בתשובה נכונה ושלמה, ואזכה אח"כ שכל עונותי מחה.

וגדולה מכל, מדריגות התשובה, הוא בחינת השלכה, כאשר מבואר למעלה שהקב"ה משליך את החטאים למצולת ים, והיצר מדכיל ידיו משתלם, כמו מרדכי שהחזיר הגזירה על המן ובניו, ככה גם הקב"ה נוטל כל עונותיו ומשליך אותם על היצר וכת דילי, ומה שרצה לעשות עם בר ישראל עושה הקב"ה עמהם, ולזה צריך תשובה גדולה והרבה תחינות או תשובת הרבים. לכן בר"ה אנחנו הולכים להשליך חטאתינו, ומבקשים שבזכות תפלת רבים נזכה לבחינת מדריגת השלכה, לקיים בנו (מיכה ז') ותשליך במצולות ים כל חטאתם, וזאת היא עבודתנו לה' מה שמוטל עלינו שנשוב אליו עד שנזכה שימחה ה' חטאתינו ופשעינו, ולא ישאר שום רושם כלל, לא לעילא ולא לתתא. וכל אדם לפי ערך תשובתו ככה זוכה לערך המחילה מהלשונות המובאים לעיל, שנאמרו בקראי או בדברי רז"ל.

ותכלית התשובה הוא שיזכה למחיה והשלכה, שזה הי' ענין ונשא השעיר עליו את כל עונותם (ויקרא ט"ז), ונעשה חוט השני מלובן, ועונות כללות ישראל נמחקו לגמרי בעת רצון, ונשלכו על השעיר, שהוא שרו של עשו, ואנחנו הלוואי שנזכה לבחינות מחיה. שהוא ג"כ מהמדריגה העליונה של תשובה.

פרק ח'

ועל ידי הבחינות שביארנו למעלה אפשר להבין, שמצינו בדברי רז"ל כמה פעמים כמו (ירושלמי בכורים) חתן מוחלין לו עונותיו, וכן (ברכות י"ב) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו, וכן (יומא כ"ג) כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, וכדומה. ואל תחשוב שהכוונה הוא שממש נמחקין כל עונותיו, א"כ הותרה הרצועה ח"ו לעשות קודם הנישואין תאות לבבו ח"ו, ועד וכי אין צריך לשוב לה' על חטאיו מקודם, ובאמת כל הרפתקאות שבאים על האדם כל משך ימי

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש יד

ימי חייו הכל בשביל ובסבת חטאת ימי נעורים שלכן נקרא חטאת נעורים כדכתיב (תהלים כ"ה) חטאת נעורי ופשעי אל תזכור.

ועוד מצינו (בוה"ק וירא דף קי"ח:) ובכ"מ שעד י"ג שנה אין עונשין בבי"ד של מטה, ועד עשרים אין עונשין בבי"ד של מעלה (שבת פט:) והלא מצינו בוה"ק (פ' שלח קע"א) בהאי ינוקא דקא מכסיף פני רבו והי' נענש בשמים לאחר פטירתו בעונש קשה, הגם שהי' ילד, ועיין עוד לקמן מזה כמה ראיות אשר מענישין גם על קודם י"ג שנה, אלא צ"ל הכונה שאין מענישין עונשי עוה"ז עד כ' שנה, כי אם בעולם העליון שם מוכרח הכל לתקן, ומה שאדם נתיטר קודם כ' שנה הוא על גלגוליו הקודמים, כמו שרואים קטנים שהמה מלאים יסורים, וגם בעוה"ז ח"ו לפעמים מענישים גם קודם עשרים שנה בהסרת השגחה עליונה מעליו בסבת עונותיו ממילא חל עליו הפורעניות, כמובא בוה"ק (וירא קי"ט), ועליו נאמר (משלי ה') עונותיו ילכדנו זכר, כי כל האומר הקב"ה וותרן יותרן בני מיעיא (שקלים ח: — יותרו חייו, ב"ק נ'), וצריך על כל חטא תשובה מיוחדת, וכפרה מיוחדת, כי מכל חטא נברא מזיק אחד בתוארו ובצורתו לפי ערך החטא ומקור שרשו בהיכלות הטומאה הנאחו בו, וזה שסידרתי בע"ה מקצת הכללים בערך המחילה והסליחה, והכל בקיצור נמרץ, למען נדע מה זה תשובה, כי בספרי קדש מפורים הענינים אחד הנה ואחד הנה בלי סדר וישוב הדברים ובוה יסתלקו הרבה קושיות מדברי רז"ל, ומה שאנחנו רואים בעינינו כמה דברים החולפים תמיד, כי לא כל העתים שוות להתגלות רצון העליון ע"י תשובת התחתונים, ודי לך אחי בזה אם עיני שכל לך.

טהרת הקודש

מ א מ ר

הרהור תשובה

פרק א'

הנה ראשית תקון התשובה מתחלת מהרהור, ורעיון ומחשבה, שנקרא הרהור תשובה. והנה אחי אהובי, בענין הרהור תשובה נבוכין בו כמה רעיונות, כי מובא בכל הספרים שיהרהר אדם בתשובה קודם התפילה וקודם הלימוד, דאל"כ עליו נאמר (תהלים ז') ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, וכן קודם כל מעשה המצוה וזה תכלית התשובה.

ועכשיו אודיעך מהיכן מתנוצצין הרהורי תשובה באדם עד שאמרו רז"ל (מובא בשבט מוסר פ' כ"ה בשם רז"ל) הגם רשעים מלאים תמיד חרטות שהוא מלאים דייקא וחרטות דייקא (ועיין לקמן). והנה כתיב (שה"ש ה') קול דודי דופק, אינון רחמותא דמלכא קדישא עלן, שנפתח לו בהרהורי תשובה, כי הקב"ה משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים אפילו בבעלי עבירה להתלבש בהו כביכול, וזה אמרם ז"ל (ברכות כ"ט) אפילו בשעה שהם עוברים על דברי תורה יהי' כל צרכיהם לפניך. ודיפוק הלז נמשכת מהכרוז של ב"ק המכרות בכל יום על הר חורב שובו בנים שובבים כמובא (בזוה"ק נשא כ"ו) שהרהורי תשובה המתנוצצים באדם בא מזה הבת קול, כמובא בר"ח (שער התשובה) ובשל"ה הק' (הלכות תשובה בשם החרדים) וכן רבינו הבעש"ט הק' זצ"ל הי' רגיל לומר זאת לעורר בזה אנשי סגולתו.

וזה שאמר במדרש (ילקוט תהלים ק"י) תשובה נדמה לים, מה ים לעולם פתוח לכל, כן שערי תשובה לעולם פתוחים, וזה הרהורי התשובה של בנ"א הנמשך מעולם הבינה מקור התשובה אימא עילאה המשגחת עלן כביכול לעוררנו ולהקיצנו. וזה (שה"ש ה') אני ישנה ולבי ער אלו ההתעוררות תשובה של כללות ישראל רק אלו ההתעוררות תשובה המתפשטים בעולם אינם שוים בכל נפש, רק כל אחד לפי ערך שהכין נפשו ואבריו לזה, ככה מתעורר בו זה הכרוז תמיד, ואינו מגיח לו השקט ובטחה בנפשו, ומביאו זה הכרוז בהר חורב שובו בנים שובבים לבחינות לב נשבר, או געועין, או השתוקקות, או לעשות מצות, או לאהבת ה'. משא"כ אם עונותיו רבו ח"ו, ולפעמים גם ע"י עונות שאדם דש בעקביו, נסגרין ממנו שערי תשובה

תשובה, דהיינו שנמעט אצלו זה ההתעוררות תשובה, ונתעבה יותר המסך המבדיל שבנפשו, עד שלא קם ולא זע, ואומר שלום עליך נפשי, ושלום יהי' לי כי בשרירות לבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה (דברים כ"ט).

והוא למשל, באם אש דולק ביותר, ובני אדם צועקים הוי ואבוי קומו והצילו לנפשכם, וכל אחד קם ומתלבש למען לא תכלה נפשו באש הכליון, ואז החכם ראה וימלט. לאפוקי מי שהוא שיכור דעת שכלו והרגשתו מטורדים ומטורפים משכרות היין, אז נשאר על מצבו ואש נופח בקרבו עד תכלינה הגידים העצמות. ככה השיכור נקרא רוה, והצמאה נקראה הגעגועין והשתוקקות, וזה שכתוב למען ספות הרוה את הצמאה, צמאה, צמאה, שהוא ה' עילאה וה' תתאה, כיון שהוא הולך בשרירות לבו אז נחשב כמו שיכור שאין מרגיש באש הדולק והשורף, שהוא היצר הנקרא אש כדמצינו (קדושין פ"א) נורא ביי' עמרם, ואינו מרגיש הצמאון והרהורי התשובה המתנוצצין בו.

והנה ההשתוקקות והצמאון והגעגועין של בר ישראל לה', נצמח ע"פ רוב ע"י התקשרות ברבו המלמדו דרך ה', אם זוכה להתדבק ברב ירא שמים והולך בדרך אמת. וגם לפעמים נצמחים לו הרהורים קדושים ע"י חבריו הטובים. ועיקר שבעיקרים ע"י התעסקות בתשובה תמידית, כי גם אם הולך אצל רבו וחבריו, אם אינו עוסק תמיד בתשובה, נשאר רק בהתעוררות, ואינו בא לידי מעשי התשובה לעולם. לכן הגם שאדם מגושם בתכלית ההגשמה, ולבו אטום וסותם מכל צד, הן מצד עונותיו, והן ע"י צרות הזמן וטרדות, יעשה את שלו ויתעסק בתשובה, ובאופנים אשר יבוארו במאמרי זה בע"ה ובמאמרים דלהלן, עד שירחמו עליו מן השמים ויפתחו לפניו שערי התשובה. אבל לא ביום וביומים, רק יראה לזפוק על דלתי התשובה יום אחר יום, עד שינקוב נקב מפולש במסך ובחומה המבדלת בינו ובין קונו. ויהי' מלאשב"ש שישבר מאתנו זה המסך המבדיל והשם יזכנו לעשות תשובה מאהבה אמן.

והנה זה ההתעוררות האמור, הבא מעולם הבינה, ומתפוצצת בראש ההרים, ומתפשט ללבנות ישראל, נחלק ומתנוצץ בלב כל אחד לפום דרגא דייליה, אשר זה סוד הכי' (שה"ש ה') קול דודי דופק פתחי לי וכו'. יש אשר מתנוצץ זה הכרוז והתעוררות בקרבו להתלהבות וחשק גדול לה', ולרשפי להבות אש, ולמסור נפשו לה' כדרך הצדיקים, וה' ישים חלקנו עמם. ויש אשר נתפשט בלבו ליברש ולהתחרט על עונותיו. ויש אשר בא לו זה ההתעוררות נעשה לכו מלא התמרמרות עד שישים את לכו לעצב ומ"ש. ולא ידע סיבת הדבר, כי אין בכחו להוציא התעוררות מחשבתו מכה אל הפועל.

ו לפי ערך פגמי האדם נתמעט זה ההתעוררות משל חבל הקדוש שורש הנשמה הנקרא יעקב חבל נחלתו, עד שנמשך לו כעבותות עגלה חטאה. ואם הולך זמן וזמנים בדרך שובב, ונמשך אחר תאות לבבו באיסור והיתר רח"ל, אז בהמשך הזמן נסתם ממנו זה ההתעוררות מהלב, ונעשה לכו כלב אבן, לא ימס ולא ימוג מפני כל

טהרת מאמר הרהור תשובה הקודש

כל, ולא קם ולא זע משום מוכיח ומשום יסורים ח"ו, כי אומר לו יצרו בשרירות לבי אלך. ומשפלים כאלו לא נדבר, כי במתים לא דברה קרא, אשר בחייהם קרוים מתים, כי אלו ממילא לא יקשבו לקול שום מעורר ומחבר, רק ברחמי ה' וברוב חסדיו אשר הוא כל יכול, יכול להוציא ממסגר אסיר להשיב אליו גם הנדחים בעמקי השאול, כי רבים רחמיו וחסדיו. ונדבר מאשי ישראל הקדושים, אשר אחוזים עוד באיזה בחינה בחבל נחלת יעקב אבינו ולבם צר להם על התפרדותם מה', ורצונם וחפצם לשוב לה', רק לא ידעו להשית עצות בנפשם, והאיך ובאיזה אופן לאחוז בכנפי נ'ש'ר'י'ם', ולחזור ולעלות למסילת בית אלקינו.

לכן אסדר לפניך אחי אהובי קושט דברי אמת בלי נפתל ועקש ח"ו, יסודם בהררי קודש, קודש קודשין, בעזר אלקי עולם,

פרק ב'

הנה ראשית הודעתך ותבונן בפגמים העשרים אשר ערכתי לעיל לפניך. ואח"כ תתבונן בחמשה תיקונים אשר יש לנפש בר ישראל, לשוב ולתקן.

ותדע אחי אהובי, כי מכל העשרים הפגמים דלעיל, שורש כל השרשים המה שלשה פגמים העיקרים. אחד, שצ"י עונותיו גורם להתפרד משורש העליון שורש נשמתו אשר בשמים ממעל, ועי"ז ממילא נפרד מה', כי זה בזה תלוי, כמש"כ (דברים ד') ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, שהוא סוד התקשרות הנשמה בהשורש, כמובא באה"ח הקדוש ע"ז הכתוב עיי"ש, ובהכתוב דלעיל (דברים ל"ב) יעקב חבל נחלתו. וכל זמן שאדם מקושר עם השורש, אין כל רע וגם שום קליפה ויצר יכול לשלוט בו, כי רק על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (דברים ל"א) צרות הרחניות והגשמיות, וזה עיקר צער הנשמה, על פרידתה מאלקי'. ולזה כשהזהיר ה' על התשובה ראשית הזהיר שנשוב אליו, כמו (שם ל') ושבת עד ה' אלקיך, וכן (הושע י"ד) שובה ישראל עד ה' אלקיך, וכן (מלאכי ג') שובו אלי ושובה אליכם.

אבל גלוי וידוע אחי, מפי רבותינו הקדושים בעלי קבלה אמיתים, שכל אדם מחובר מד' יסודות, והמה ד'. שרשי נפש (אשר ידובר בהם בע"ה, באריכות בשער המדות), והמה נגד ד' אותיות הוי"ב"ה אשר כל אדם מקבל חיות מהם, וכל חלקי נפשו, וכן כל אדם נחלק לנפש, רוח, נשמה, חי, יחידה, וחי' יחידה המה נגד יו"ד שבשם, ונשמה נגד ה' ראשונה, רוח נגד הו', והנפש נגד ה' אחרונה. וככה כל חלק מאלו החמשה נחלקים ג"כ לה' בחינות הנ"ל נפרוני"ח, והמה מקבלים חיות מד' אותיות הוי"ב"ה, כל אחד לפי מעלתו ושרשו, כמובא בכתבי האר"י ז"ל בכמה מקומות. כי הד' אותיות המה שרשים לכל העולמות, ולכל הברואים יצורים ונעשים. כן לפי ערך שתיקן

טהרת מאמר הרהור תשובה הקודש טז

שתיקן אדם נפשו, ככה מאירים בו אלו הד' אותיות. וגם לפי ערך אשר המשיך היצר על עצמו, והשכין בנפשו וגופו רוח הטומאה ח"ו, ככה פורחין ממנו קדושת אלו הד' אותיות, כי אין אדם העליון כביכול יכול לדור עם נחש, זה היצר בכפיפה אחת.

לכן נתן רבינו האריז"ל סימן לתיקון הנפש (בשער היחודים — וכבר מובא זאת לעיל), אשר בהסגיר אדם עיניו, כפי אשר מאירים לפניו הד' אותיות הוי' ב"ה, והמה מסודרים ביותר, זה סימן שתיקן אדם את נפשו כי לפי ערך שפגם בהם, ככה נחשך אורם ונהפכו האותיות וסדרם ח"ו. לכן אם אדם מתקן הה' אחרונה שבשם, שוכן בו זה האות ומאיר בו ומתדבק בו קדושת זה האור. וכן הו', וכן השני אותיות ראשונות (ויבואר עוד מזה להלן בע"ה), ואם נתקן כל הד' אותיות, אז הוא אדם השלם, שלם בכל התיקונים, וזוכה שהשכינה שורה בקרבו (ה' יזכנו לזה בעזרתו יתב"ש). וכל נפש האדם אינו אלא ניצוץ קטן משורש נשמתו אשר בשמים ממעל, אשר יש לכל אדם שורש נשמה עליונה. וככה יש אילן העליון, שורש כל נשמות ישראל, כמובא בזה"ק (הקדמה דף י"ג).

וככה יש אדם העליון, שורש כל העשר ספירות, שהוא שם מ"ה, שורש כל הספירות הקדושות. וזה תכלית כל האדם וכל הבריאה לתקן שרשו, וכל התעסקות בתורה לתקן ולקשר עצמו שוב אל שורש נשמתו, ושיתקן אילן העליון ואדם העליון, כמובא (בשער היחודים ובשער המצות ובפע"ח).

ופגם השני היות שתכלית הבריאה הי' שישכין הקב"ה שכינתו בתוכנו כמש"כ (ויקרא כ"ו) ונתתי משכני בתוכם (בתוכם ממש) ולא תגעל נפשי אתכם, וכמובא בס"י ובס"ח. וכשאדם גורם ח"ו שנפרד שורש נשמתו מה', או מקבלת שורש נשמתו פגם, ועי"ז נחשכה ונתמעטה אורה, ונמשך פגם ח"ו לאילן העליון שורש כל הנשמות, לפי ערך אחיזת נשמתו בזה האילן ת"ת תפארת ישראל, ונמשך פגם לכללות ד' עולמות, ד' אותיות הוי' ב"ה, ד' מילוי השמות נתהפך, ונתבטל שורש ותכלית הבריאה שישכון ה' בתוכנו.

לכן אלו השני דברים המה אחווים זה בזה, הפרדת נפשו משורש, ופגם ד' אותיות הוי' ב"ה, ע"י פגם ה' חלקי נפשו ד' יסודות שבנפשו. ועיין (בפרי קודש הלולים).

פרק ג'

ופגם השלישי העיקרי, הוא, אשר מובא בספרי המקובלים בסוד (קהלת ג') הכל הי' מן העפר והכל שב אל העפר, והוא סוד ה' אחרונה שבשם שנקראת שכינה כביכול, אשר זה הי' תכלית הבריאה להתגלות בחי' הקדושה שהוא השכינה כביכול, הנקראת אם הבנים, ונקראת כנסת ישראל, אשר נמשך מאור הקדוש הזה שהוא שורש נשמת בית ישראל תכלית כל הבריאה ותכלית בריאת כל העליונים ותחתונים. וכשישראל

וכשישראל חוטאים ח"ו גורמים שנפרד ה' אחרונה שבשש מהר, ונתבטל היחוד ח"ו. ובוזה גורמים צער השכינה בלי שיעור, כי נהשך הנשמה ונפגמה, והשכינה הק' מקבלת על עצמה צערן של ישראל, כי אפי' בזמן שרשעים בצער שכינה מה אומרת, (תגיגה טו, סנהדרין מ"ו) וגם חלק השפע המגיע לה אינה מקבלת כביכול, מחמת שרצונה ומגמתה להשתתף בצערן של ישראל. ואילו היינו משיגים אחד מאלפי אלפים ורוב רבי רבבות אפס קצת מגודל צער השכינה, לא הי' כח בידינו לסבול אפי' רגע, כמובא בספרי קודש.

וע"י צער השכינה וירידתה כביכול נמשך צער לניצוצי קדש, בסיבת ירידתן בין החיצונים, ונמשך צער וגלות וטלטול לנשמות נדחות דאולין ערטילאין מדחי אל דחי (ה' ירחם עליהם ועלינו במהרה דידן אמן). ונמשך ע"י צער למלאכים ולנשמות הנקראים עלמין דילה. ונמשך ע"י צער למשיח צדקינו הסובל ומקבל על עצמו להשתתף בצער השכינה ובצערן של ישראל, כמש"כ (ישעי' נ"ג) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו, וכת"ב (שם) אכן חלינו הוא נשא ומכאובנו סבלם.

לכן תיכף בהעלות על לב האדם לשוב בתשובה לפני ה', תיכף יתבונן במוחו ולבו האיך הקציף לה', שנפרד ממנו ע"י עונותיו, כי זה עיקר הכאב ויסורי הנפש על התפרדותה מבוראה ויוצרה, ולא עוד אלא שנפרדו ע"י חטאיו כל ד' אותיות הוי', הכל לפי ערך נפשו וערך חטאיו, וע"י נפגמו כל השמות הקדושים, ונמשך פגם לכל העולמות, ויתר הדברים המבוארים (בשורש הפגמים), והפגם השלישי שגרם צער לה' אחרונה שבשם, שהוא גלות השכינה, לירד לבין החיצונים לזון אותם לפרנס אויבי ה', וזה פגם גדול ונורא שאין כערכה.

ותיכף בהעלות זאת אדם בלבבו יתחרט ויתנחם ע"ז בלבו, על שגרם ע"י עונותיו שנפרד מה' וגם פגם לד' אותיות הוי' ב"ה וגרם ירידת וגלות השכינה כביכול, וכש"כ אם יחא רגיל במוחו ולבו כל העשרים מיני פגמים שנרשמו לעיל, ויתן על לבו בושה וחרטה ע"ז ואח"כ יקבל על עצמו להזהר מכאן ולהבא בכל כחו מלקצוף את ה' ולהמרות פי רצונו, או יבקש מה' עזר וסיוע לזה להיות בעזרו שלא לחטא לפניו עוד, וזה הוא עיקר מצות התשובה, ואז ע"י יקוים בו שני פרטים של תשובת הכתוב המבואר (בפתח התשובה), האחד, הוא החרטה, שנקרא נחמה כדכתיב (ירמי' ח') אין איש נחם על רעתו, וקבלה על להבא.

ותיכף בהעלות אדם זאת על לבו, תיכף מרגשת זאת שורש נשמתו בשמים, כי אין לך מעשה והרהור טוב אשר פרח יפרח תיכף למעלה כמו ההרהור תשובה, אשר חשוב בשמים יותר מהכל, כי כל העולמות משתוקקות אל זה, וכש"כ שורש נשמתו אשר הושפלה מכבודה בסבת האדם וחטאיו, ותיכף עולה זה ההרהור למעלה עד עולם הבינה שורש התשובה, וכש"כ אם ההרהור תשובה הוא בפנימיות ומעומק הלב ואז בא ע"י ההרהור לבושה (שהוא הפרט השני) שיבוש מהקב"ה ע"י מה שגרם, וכש"כ שנתרבה עליו הבושה עד שבוש להרים פניו לפני ה'.

טהרת מאמר הרהור תשובה הקודש יז

וכש"כ כשבא עי"ז לאנחה מקירות לבבו, עד שמוריד דמעות רותחות מעיניו על מה שעשה וגרם. ותיכף צריך להתודות בפיו ג"כ, שהוא עיקר מ"ע של תשובה הנזכר בתורה איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וכו' והתודו את חטאתם אשר עשו (במדבר ה'). וכש"כ אם נשאר בלבו הכנעה על להבא. שנכנע לבו לפני ה'. ועי"ז קיים כבר כמה פרטים מתשובת הכתוב הנכתב בתורה מהמבואר לעיל, והמה בוששה-חרטה-יודוי-בכי-בניעה-ואנחה, והפסד, המבואר בהכתוב. שהמה שבעה אנפי התשובה.

והתיכף אשר נתחרט על מעשיו, ומקבל ע"ע מכאן ולהבא שלא לשוב לכסלה עוד. שזה עיקר פירוש הפשוט של תשובה, כמש"כ (הושע י"ד) שובה ישראל עד ה' אלקיד, מה שנתפרש עד הנה מה' ע"י עונותיו ישוב אליו, שזהו עיקר התשובה (כמבואר ברמב"ם ז"ל בהלכות תשובה).

ובהיות שלאו כל אדם ברשותו שיהא בכחו לשוב אל ה' יתברך ולהנתק מכח הרע העצום הלוחם עמו בתדירות, יום ולילה לא ישובת.

לכן בעת קבלת התשובה יבקש מה' במחשבה או בדיבור — **אנא אבי שבשמים חוס וחמול על נפשי והצילני ממים הזרונים שלא ישפוני ואל אכלה ימי ושנותי בהבל וריק, ואזכה לתקן ולהשלים תכליתי ביאתי לזה העולם, לתקן תקונא דמלכא קדישא, ולתקן אשר שחתתי בגלגול זה ובגלגולים הקודמים.** וככה יתנהג כסדר כל ימי חייו ביום ובלילה.

ובכל מה שירבה בענין התשובה הזה, יתרבה בלבו געגועין לה' הנצמחים מקול שובר ארזים המתפוצץ בראש ההרים, וראשיתו מתגלה בהר חורב הכרוז שובו בנים שובבים, ומזה נצמח ההרהור תשובה של כל אדם, שאפילו רשעים מלאי חרטות, כמובא בר"ח ובשל"ה הק' (ועיין מזה לעיל).

רק בעונות האדם נסתם ונתטפש הדעת דקדושה, והחיצונים סובבים את השושנה. את ההרגש בעצם הדעת שהוא נשמתא קדישא, ואין מניחים אליה אלו האורות קדושות שנמשך תמיד על כללות בית ישראל עם הקודש, ועל אינון דמתרפקין אליו, בפרט בעת עידן ההסתר שנתמעטו הצדיקים ועובדי ה', ולומדי תורה לשמה, באמת ובלב נשבר במס"נ, ועי"ז נתמעט שפע של זה הקדושה והתעוררות.

ואם ירבה בהרהורי תשובה או מתעורר כח שפע נשמתו שבשמים, האחוז בשורש העליון. שורש נשמות בית ישראל, ויתרבו בו שפע קודש, ויזכה לשמוע תמיד בהרגש נשמתו, קול הכרוז המכריז שובו בנים שובבים כמו שהבטיחה תורתנו הקדושה (דברים ל') ואתה תשוב ושמעת בקול ה', שלכאורה אין לו שחר, וכי מי יזכה לשמוע בקול ה', הלא רק נביא זוכה לזה, והגם שבאמת הוא הבטחה לצדיקים שזכו לשמוע כרוזים של מעלה, אבל תורתנו הקדושה בכלל נאמר לכל בר ישראל, והאיך אפשר לאיש פשוט ע"י תשובתו לשמוע בקול ה'. רק הכונה זה הקול ה' המכריז בהר חורב שובו בנים שובבים

טהרת מאמר הרהור תשובה הקודש

שוכבים, שבא מה' ממש ונתלבש בלכות בני ישראל. ולכן הבטיחה תורתנו הק' כאשר תשוב אל ה' אז תזכה לשמוע זה הקול, דהיינו שמיעת הרגשה שהוא בלב ונפש. (ועוד נדבר בזה בע"ה במ' מרא דחושבנא).

פרק ד'

אחי אהובי וחביבי אחוז בכללים אלו שכתבתי ותזכה לעין לא ראתה, ואל תתרשל ח"ו מפתוי יצרך, כי כל הרהור תשובה שובר טיגרין תקיפין, ויועיל לך לעתיד להצילך מבור שחת וממים הזדונים כי ירצו לשטפך ח"ו ואם יהא ההרהור תשובה על אופן שכתבתי, ותוכל להתבונן ולהעמיק דעתך בכל עת על העשירים מיני פגמים שאדם גורם ע"י חטאיו, שכתבתי למעלה, בוודאי מה טוב לך.

ולכן אחי חביבי, באם תגביל לך למשל ללמוד תורה בקביעת יעה, ואם רבע שעה מקודם תהרהר בתשובה ותשפוך לבך לפני ה'. אז בזה יתעלה קצת תורתך שתלמד אח"כ, לריח ניחוח לה', משא"כ בלא תשובה, עליו נאמר (תהלים נ') ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, וגם נמסר תורתו לחיצונים כ"ז שלא שב לה', בפרט ע"י פגם חטאת נעורים ח"ו, כמבואר בכל ספרי יראים, ובראשם בסה"ק ראשית חכמה (שער התשובה עיי"ש).

ולכן אחי אהובי אל תקמץ בזה, דהיינו לפני כל תורה ותפלה ומצות, ולפני שבת ורגל, וכן בכל דבר ודבר יהא מוקדם לו התשובה, כמו לפני תפלה ולפני תורה ולפני טבילת מקוה, וכדומה לפני כל קיום המצוה ולפני כל דבר שאדם הולך לעשות, ובפרט הרהור תשובה על חטאת נעוריו שהוא עולה על כל הפגמים רח"ל. (וכללות התשובה בתפלה ותחנונים תמצא להלן בקונטרס מיוחד הנקרא קונטרס שער התפלות).

והנה למען תדע אחי מה זה הרהור תשובה עיין בדברי הזוה"ק (תרומה ק"ג) שהבאתי לעיל וגם אעתיק לך מתיקוני הזוהר (תיקונא תלתין ותריין דף ע"ו) וז"ל:— ואינון שבע מדורין דגיהנם ההיא נפשא דלא חזרה בתיובתא באלין תלת. נחית לה קב"ה במדורין דגיהנם אלין ותמן אתנשי לדרי דרין. ואם הוא צדיק אתמר ביה (משלי כ"ד) כי שבע יפול צדיק וקם. א"ל רבי אלעזר ואם הוא צדיק אמאי נחית תמן. אלא בגין לאפקא מתמו כל נפשא ונפשא מאלין דהרהרו בתיובתא. ומיתו בקצרות שנין ואיהו טרח בגיניהו עכ"ל. ועיקר אחי, שכל הרהור תשובה לא יקל בעיניך, אפילו הרהור תשובה קטן לא יקל בעיניך ועיקר שיהא ההרהור תשובה על אופנים שכתבתי למעלה.

ומי שרוצה בתיקון נפשו, יתמיד בלימוד זה הפרק, ויתר פרקי התשובה המובאים בזה הספר בע"ה. כי היצר מדיח האדם מדרכי התשובה, כי זה קשה בעיניו יותר מהכל, כי ע"י תשובה עוקרים אותו מכל וכל, משא"כ ביתר תורה ומצות יכול להעשות שותף

טהרת מאמר הרהור תשובה הקודש יח

שותף בכל כמבואר לעיל. לכן זה דרכו של היצר לבלבל ולהטריד את האדם, יום ולילה לא ישבות, שלא יהא לו פנאי על חשבון נפשו כלום, ואוי ואבוי, ואח"כ פתאום מגיע יום הדין והחשבון הגדול והנורא אשר יצטרך ליתן דין נגד כל מלאכי וצבא מעלה וכל הצדיקים והנשמות, אוי מי יזכה בזה הדין האיום והנפחד הגדול והנורא, וביום הדין הגדול והנורא שהוא לאחר תחית המתים, כי ידין ה' עולמו וכל הנשמות. ועכשיו כמה יקרים מבלי שיעור הרגעים שאדם חי על פני האדמה, כי יש בכחו לתקן בתשובה, ובתפלה, ובצדקה. כי הפתאים היצר משחד אותם באיזה דפין גמרא ומכש"כ כשעושה איזה צדקה. ובוזה נתמלא בטנם וכריסם, וסוברים כי בזה כבר תיקנו הכל.

אחיי בניי אהוביי, נא אל תאמינו להצייד הגדול והנורא, והנה ברה"ק צועקים ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, ונרשם למעלה צום—קול—ממון, ולא די בלימוד לבד וכדומה וגם בעת צרה לשונא"י או איזה חולה בר מינן אינם יושבים ללמוד, רק הולכים להתפלל ולצעוק לה', כי גדולה צעקה שקורעת גזר דינו של אדם (רה"ט"ז) וכן מובא (במד"ר קהלת) שג' דברים מבטלין גזירות, תפלה צדקה ותשובה. וכן (במד"ר ואתחנן פ' ב') וז"ל—ד"א בעת ההוא לאמור ומה לאמר אמר ר' עזריא לאמר לדורות שיהיו מתפללים בשעת הצרה, וכן תשובה גדול כחו ונשגב ונורא, כאשר הבאתי למעלה מזוה"ק (פ' משפטים ק"ו), ומשאר מקומות, שאפילו עבר על עבירות שבתורה ח"ו על הכל מכפר התשובה. ועיין לעיל (במאמר פתח התשובה).

פרק ה'

והנה גלוי וידוע מפי ספרים וסופרים, מהכתוב (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלטי, כי כמו שיש עשר ספירות באורות שלמעלה, ככה כביכול אדם התחתון קרא עולם קטן, ונכללים בו עשר ספירות, שהמה שלשה הראשונות חב"ד, וז' המדות שלו, שהמה—חסד—גבורה—תפארת—נצח—הוד—יסוד—מלכות, וזה צריך כל בר ישראל לידע וכשאדם פוגם במחשבה, בפרט בהתקררות אמונה, או בהרהורי עבירה, ויתר הרהורים רעים רח"ל, פוגם בחב"ד שבנפשו, ואח"כ ע"י מעשיו הרעים וע"י מדותיו הרעים פוגם בשבע המדות של נפשו ורחו ונשמתו, וככה לפי ערך נפשו ולפי ערך פגמיו פוגם באורות העליונים, או בבחי' חב"ד הנקראים שלש ראשונות, או בז' ספירות תחתונות מחסד עד מלכות, כי יש ג"כ פגמים התלויים במעשה שפוגמים כל כללות נפשו, מפני שפוגם כל האורות שלמעלה אפי' ראשונות ח"ו, וזה יותר חמור ח"ו אם ע"י התלבשות המחשבות ומעשיו הרעים גרמו לפגום במקומות גדולים ונוראים.

והנה מובא בזוה"ק, ובספרי חכמה ראשונים ואחרונים, שכל מצוה צריך לקיימו במחשבה רבור ומעשה, שהוא נגד נפש רוח ונשמת, מחשבה נגד הנשמה,

דיבור

דיבור נגד הרוח, מעשה לתיקון הנפש. וכש"כ מצוה גדולה ורמה כזה כמצות התשובה, אשר כל תיקון נפשו של אדם, וכל תקותו וצפייתו שיתרצה לבוראו על אשר מרד ופשע כנגדו הכל רק ע"י תשובה, שהבטיח לנו הבורא בתורתו כדכתיב (יחזקאל י"ח) החפץ אחפוץ מות רשע נאם ה' אלקים הלא בשובו מדרכו וחיה, בחדאי וּבחדאי שצריך לקיים זה המצוה במחשבה דיבור ומעשה, שהוא לצורך תיקון נפשו רוחו ונשמתו, כי אין לך אדם בישראל אפילו קטן שבקטנים שלא יכלול ניצוץ נפשו שבקרבו מבחינות נפש רוח ונשמה, מכללות נפשות ישראל.

והנה אחי אהובי, הפרט הקודם שכתבנו, שהוא ענין הרהור התשובה על זה אין לו זמן קבוע ולא כל הזמנים שוות, ולפעמים נתעורר נפשו בחשק ורשפי אש ע"י התעוררות מספרי מוסר, או צדיק הדורש דברי תוכחה, או ע"י רחמי השי"ת שנתעורר ניצוץ הקדוש שבקרבו, כמובא בזה"ק (משפטים ק"ו) שנותן הקב"ה בלב רשעים לשוב אליו, ואז מתנחמים המלאכים אלו שנתפרשו ממנו והמתאבלים עליו מחמת עונותיו, וע"י תשובתו מתנחמים ומתרפאים, וזה הסוד (ישעיה נ"ז) ואשלם נחומים לו ולאבליו.

ובפרט יותר כשעשה מצוה כזו החשובה לפני ה', כגון שהח' איזה ענין או עמד באיזה נסיון, שרצה היצר לפתותו לאיזה עבירה ח"ו והוא שמע אל היצ"ט ולא הסתה עצמו לפיתוי המלך זקן וכסיל ולא שמע אל המרשעת ליל' כדכתיב (בראשית ל"ט) ולא שמע אליה וכו', או ע"י איזה נסיון אחר יהי' מה שיהי', או קיום מצוה בהתלהבות דחמימות, בפרט במסירת נפש. יש בכחה של זו המצוה או הנסיון שעמד להדליק לב האדם ולהביאו למחשבות קדושות ולהרהורי תשובה מעומק הלב, ולפעמים אפשר שיחזור לגמרי למוטב, ויזכה להיות נחשב מבעלי תשובה אמתיים, ואשרי חלקו.

אבל ע"פ רוב, ואצל רוב אנשים בפרט במיעוט האור ע"י מיעוט העוסקים בתשובה נתמעט זה השפע הרחני וזה התעוררות וצריך לעורר מעצמו זה הרהור תשובה, כמובא בס"י על הכתוב (שה"ש ג') השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, שצריך לעורר מעצמו האהבה לה' עד שתחפץ האהבה בע"כ לבא ולהתגלות אליו. ולזה הרהורי תשובה הכללי, אין לו שום זמן, רק בכל עת ובכל זמן ובכל יום ובכל שעה, וכן קודם הלימוד, ובאמצע הלימוד, וכש"כ בעידן התפלה בהשתפך נפשו להשם, צריך להעלות הרהורי תשובה לה', ולהתחרט על כל עונותיו מעומק הלב, וליבוש עליהם, או לכהפ"ח הרהור תשובה כל דהו, יהי' איך שיהי'. הכל טוב והכל מועיל, ואין לדחות אפילו הרהור תשובה קטן, כי הכל טובה גדולה ועצומה לנפשו בלי שיעור.

מ א מ ר כניסה לתשובה

פרק א'

דע אחי חביבי שהדברים שהבאתי לעיל אינם עוד עיקרי הדברים, ותיקון נפש השלם, רק ההתעוררות לבד, והכנעת הרע והשפלתו של ס"א מרוב גסותו ע"י הרהורי תשובה של בר ישראל, אבל מי שירצה לחוס על נפשו שלא תרד לשאולה יתקן בימי חלדו פגמיו, במעשה ויתבונן כי לא לעולם יחי, ויבא הזמן אשר יצטרך ליתן דין וחשבון על כל רגע מימי חייו, על מחשבותיו ודיבוריו ומעשיו, ששום דבר ושום תנועה אינו נאכד מה שהאדם עושה, אפילו מחשבה קלה, וכש"כ דיבור, וכש"כ מעשה, וכולם נרשמים בציור קומת נפש רוח נשמה, ובציור האויר החופף על האדם, או אויר הג"ע, או אויר הגיהנם, וגם עונותיו חקוקים על עצמותיו כדכתיב (יחזקאל ל"ב) ותחי עונותם על עצמותם וביותר בהתגלות על מצחו ותואר פניו כדכתיב (ישעי' ג') הכרת פניהם ענתה בם, וגם על כפות ידיו כמובא בספרי חכמה, וכדכתיב (ישעי' א') ידיכם דמים מלאו.

ועכשיו בני חביבי, קודם שאסדר בעזרתו יתב"ש, ולפי שכלי הדל והנבזה, עיקרי פרטי התשובה ונתיבותי' ושבילי', לתקן נפשך בתקונא דמלכא קדישא, למען לא תיעול בכסופא ובבושה קדם רבון עלמין מלכא קדישא, אפשר לך עוד איזה ענינים נחוצים. כי עד כאן לא דברנו בעיקר רק מפרט אחד וענף אחד, הנקרא הרהור תשובה, שהוא רק הקדמה והזמנה וגרם לעיקר התשובה, התלוי במחשבה דיבור ומעשה, שהוא קיום מ"ע של תשובה האמיתית שנשתבחה בה תורתנו הקדושה כר"כ פעמים, ובפרט דברי רבותינו בגמרא ומדרש זוהר. וע"ז אמרו רז"ל בגמרא (ברכות ל"ד) אמר ר' אבהו מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין, ובזוה"ק ובכל ספרי המקובלים מקיימים בזה דברי התנא הקדוש ר' אבהו דס"ל כן. והגם שיש כמה פשטים ע"פ סוד בזה המאמר, וכולם אמיתיים, ודברי אלקים חיים, ולכל הפירושים מעלת בעל תשובה גדול וחביב מאד לפני ה'.

ומובא בסה"ק ישמח משה (נשא) וז"ל: —

ועפ"ז יבא על נכון אמרם ז"ל, במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, שנא' שלום לרחוק ברישא ואח"כ לקרוב, ויומתק מאד עפ"י דברי דהיינו שלום לרחוק דהיינו לב"ת שהי' רחוק ברישא, שהוא במעלה היותר גבוה שנדבק להשורש בלי ממוצע, ואח"כ לקרוב דהיינו לצדיק גמור שהוא אחריו במדרגה, שנדבק

רק ע"י ממוצעים, ומפרש הטעם דזה אינו משום גריעת הצדיק ח"ו, רק אמר ה' ורפאתיו. שזה צריך לרפואה ולא יתכן בל"ז, אבל צדיק גמור אין צריך לזה, והבן. עכ"ל ועיי"ש. הנה ביארנו למעלה, שלפי ערך שפוגם האדם בכל כללות נפשו ורוחו ונשמתו, ח"ו, ככה לעומת זה פגמו נוגע בכל העולמות, שהמה בכללם אצילות—בריאה—יצירה—עשייה, שהמה נגד נפש רוח נשמה ונשמה לנשמה (הנקראים חי' יחידה). כי יש פגמים אשר מצד גודל חומרם וגודל פגימתם, נוגע הפגם עד חכמה ובינה (כמובא לעיל בשם האר"י הק') כמו מי שפוגם בפגם המגיע עליו מיתת ב"ד, ובכלל זה חילול שבת קודש ח"ו שמיתתו בסקילה.

וכן בפגם הבריה, מובא בזוה"ק ומהאר"י הק', שפגם בחכמה ובינה ובכל היסודות שלהם, ופוגם עד דעת העליון החופף על חכמה ובינה, שמשם יורד ניצוץ הקדוש שמתלבש במקום הפגם, והוא גדול ונורא מאד ח"ו.

וכן יש ביטול מ"ע, שהפגם מגיע עד האצילות, כמו מי שפוגם בק"ש, שעובר זמן ק"ש, אז נוגע הפגם ח"ו עד האצילות, יר"ד שבשם.

וכן הפוגם בגאווה, פוגם בשם י"ה שהוא חכמה ובינה.

וכן יש פגמים, שפגמם מגיע עד כתר העליון ח"ו, שהוא פגם המינות, או הרהורי מינות אם אין דוחה המחשבה ממוחו ולבו בשתי ידיים, וכן מלשינות רח"ל מוגם. וכן ככה יורד הפגם בנשמתו לפי ערך שנפגם הנשמה לנשמה ח"ו.

וכן נפגם הנשמה ע"י פגם עולם הבריאה. וע"י פגם המחשבות התלויים בנשמה שבמות. **וכן** נפגם הרוח ע"י פגם עולם היצירה, שהוא ע"י כל פגמי קול והדיבור.

וכן נפגם הנפש ע"י פגם עולם העשייה, שהוא ע"י פגם המעשה בידים וברגלים, ובכל מיני משוש הגוף, וגם אמרו עקימת שפתיו הוי מעשה (ב"מ צ' ע"ב) וכן באכילתו ושתייתו, עד שמכף רגל ועד ראש אין בו מתום (כאשר יבואר ברצות ה' במ' מארי דחושבנא).

א"כ אחי, ענין התשובה לאו מלתא זותרתא היא, ולא כבהלה תליא מלתא, רק צריך לזה ישוב הדעת וקביעת עתים. הגם שבוודאי ובוודאי כל פרטי התשובה טוב, וכל הרהורי תשובה הוא טוב ומועיל מאד מאד לנפש, כאשר ביארנו למעלה אבל לא נאמר זאת למי שרוצה בתיקון נפשו שלא יבא בבושה וכלימה לפני כבוד מלך מלכי המלכים הקב"ה, ולא יצטרך בע"כ לסבול עונשים חמורים ונוראים על עונותיו, כי אין הקב"ה מוותר כלום, ומוכרחים בע"כ לתקן כל המקומות שנפגמו, וכל העולמות וכן להרוג כל המזיקים שנבראו ע"י עונותיו. וכל זמן שלא תיקן במעשיו כל זאת נדחה מדחי לדחי בגלגולים שונים, ועונשים גדולים וחמורים רח"ל.

לכן אחי, בהיות לאל ידך חוס וחמול על נפשך האומללה, שלא תדחה מהעולמות העליונים, ולא תדחה מתחה"מ ומעוה"ב ומג"ע. ואל תשמע לקול הרשע המבטיחך כל טוב, ושהשואל בית מנוס לך, חוס נא וחמול על נפשך.

טהרת מאמר כניסה לתשובה הקודש כ

ואיעצך כאן עצה טובה ונכונה, האיד לתקן נפשך בכמה מיני תיקון הנפש. לרחיצת ונקיון הפגמים כפי שבכחינו לבאר בעזרתו יתב"ש, כי תיקון הפגמים בפרטות, ושורש זיקון כל אחד, וכל עון בפ"ע, אין אתנו יודע עד מה, כי גם רבינו האר"י ז"ל לא גילה, רק תיקון מקצת מן המקצת מן העונות, וגם מה שגילה לא גילה בכללות, רק עפ"י רוב לאנשים פרטים, לפי ערך תיקון נפשם הנצרך לפי שעתם וערכם, ביחודים ובכונות גדולות ובהרבה תעניות וסיגופים, אשר בדור החלוש הזה אין מי שיוכל לעמת בכל אלו הענינים ותעניותם.

וקבלה בידינו איש מפי איש, וגם מובא בכמה ספרי תלמידי הבעש"ט, שהבעש"ט ז"ע גילה לתלמידיו שהוא בא לזה העולם, כי בהיות שעלה לפני כבוד שמו יתברך אשר יתגלגל וירד לעולם עם עני ואביון דור חלש ובדעת חלש, ושלה הקב"ה את נשמת הבעש"ט הק', להורות לישראל הקדושים, שלא יחלשו את כחם עוד בתעניות וסיגופים הגדולים אשר נהגו מימי קדם עד הקדוש הנ"ל, כי בדורות הקודמים נהגו שכל מי שרצה לשוב לה' התענה תעניות והפסקות וגלגולי שלגים וכדומה, כמובא בספרי צדיקים הראשונים, כמו הרוקח ז"ל, וראשית חכמה, וספר חסידים, ובפרט תיקוני התשובה של רבינו האר"י ז"ל, שרובם בתעניות וביגופים גדולים.

ואמר הבעש"ט ז"ע שכל אחד ישוב לה' בכל כחו אך בענין התעניות יעשה כמו שאכתוב להלן בע"ה (במאמרים תשובה פרטית, תשובה בתפלה, תשובה בצדקה, ובתשובת סיגופים קלים ועוד).

פרק ב'

אבל עכ"ז תדע בני חביבי שאין העולם הפקר, ולא תסבור כיון שאין לך כח לקיים כל הסיגופים שנאמרו בדברי רבותינו ז"ל אשר קבלו כל התיקונים מפומא דאליהו, כמו רבינו הרוקח ז"ל, ורבינו האר"י הק', הרמ"ע ז"ל, אשר כל דבריהם מפומא דאליהו ז"ל, וכן כל אזהרות רז"ל בחומרות המדות כמו כעס, גאות, ליצנות, חניפה, שקר, לשה"ר, רכילות וכדומה להם, אשר החמירו בהם בעונשים קשים ובאימים נוראים, ובפרט עון פגם הברית שהוא עצום ואיום ונורא, אל תסבור אחי אהובי שיותרו לך אפילו ענין קטן מן הקטנים, בודאי ובודאי על כל דבר דובר קטן וגדול, עתיד אתה ליתן דין וחשבון צדק, והכל מוכרח אתה לתקן, או בעה"ז ע"י תשובה כללית ותשובה פרטית, או בעולם העליון ע"י עונשים קשים וחמורים ח"ו. כמובא במדרש תהלים (מאמר י"ז) וז"ל: —

מלפניך משפטי יצא (תהלים י"ז), אמר הקב"ה לישראל, בני עד ששערי תפלה פתוחים עשו תפלה ותשובה, שאני נוטל שוחד בעה"ז, אבל משאני יושב בדין לעוה"ב איני נוטל שוחד שנאמר (משלי ר) לא ישא פני כל כופר ולא יאבה כי תרבה שוחד, עכ"ל.

ונמצא

וּנְמַצָּא בדברי רבינו האר"י ז"ל, כמה ענינים שלפעמים אפי' גדולי עולם הוצרכו להתגלגל בשביל לתקן דברים קטנים וקלים שלא נתנו אל לבם בימי חייהם לתקן. א"כ תשאל אחי, אם הכל צריך לבוא לתיקון גמור דייקא, מהו החילוק לבין דורות ראשונים לדור שפל כמונו עכשיו. ע"כ בני הט אזנך ושמע. כי כמו שמצינו בדברי רז"ל, שאין ביד של מעלה מענישים אלא מכ' שנה ולמעלה (שבת פ"ט), א"כ העולם הפקר ח"ו, ויכול כל אדם לעשות כל תועבות שבלבו עד עשרים שנה, כי עונשים של מטה אין שכיח עכשיו, ולמעלה אינם עונשים עד כ' שנה. וכש"כ בפחות מ"ג שנה שאינו בר עונשין כלל (זוה"ק וירא) בודאי הותרה הרצועה ח"ו לעשות כל מה שעולה בלבבו. אבל לא כן אחי, ח"ו, כי בודאי אדם נידון גם על מה שעושה קודם עשרים שנה עונשים גדולים, כי על זה נקראו חטאת נעורים. שהוא החטאים אשר אדם עושה קודם עשרים שנה שנקראו ימי נעורים, וע"ז צריך האדם לסבול כל ימי חייו, ובפרט בעולם העליון. וגם על מה שעשה קודם שלש עשרה שנה אדם נידון, וגם על מה שעשה קודם שבעה שנים שנקרא קודם ימי שני החינוך, כדמצינו בזה"ק (שלה קע"א) שדנו אותו ינוקא בבי"ד של מעלה, על שהלבין פני רבו בקושיות שהקשה לו ולא ידע להשיב ולא הלך לרב אחר, עיי"ש.

וכן מצינו בספר הגלגולים לרבינו ר' חיים ויטאל על מה שקילל את אמו בימי קטנותו צוה לו רבינו האר"י ז"ל להתענות ע"ז ג' ימים רצופים וכן על ביטול תורה של ימי בחרותו צוה לו להתענות ולסגוף א"ע שתי שנים ומחצה. וכן על מה שאירע לו אונס בימי חופתו. והכל הי' קודם עשרים שנה ובימי קטנותו.

וגם מובא בספר חסידים (סימן תרצ"ב) וז"ל: —

אחד בא לפני חכם, אמר ליה זוכר אני כשהייתי קטן הייתי גונב לבני אדם, וגם הייתי חוטא בשאר חטאים, אמר, שמא איני צריך תשובה לשלם הגניבות, כי כשחטאתי לא הייתי בן י"ג שנים ויום אחד, אמר ליה כל העונות שאתה זוכר, וכל אשר גנבת אתה צריך לשלם שהרי יאשיהו שב מכל עונות, ושלם כל אשר דן שלא כדין. שצוה להפסיד ממון שלא כדין בקטנותו. עכ"ל.

וכן בזה"ק דברי חיים (פ' כי תבא) מביא שם שרבינו הקדוש רבי אלימלך זצ"ל עשה תשובה ושרף את ידו על אשר הכה על שדי אמו בעת שינק ממנה.

וכן מובא בנדוד ביהודה מהדורא תנינא יר"ד שר"ת קס"ד וז"ל: —

הנה אם שייך בקטן חרדת הדין כבר דברו מזה בשר"ת עבודת הגרשוני וחזו"ת יאיר ועיין תשר' חכם צבי סי' מ"ז וסי' מ"ט וסי' נ'. ולדעתי ג"כ לא מסתבר שלא יהי' שום עונש שמים על האדם קודם עשרים שנה ונמצא עולם הפקר וירצח את רעהו כשלא יהיו שם עדים וינאף ויעשה כל תועבות השם, ולדעתי הכוונה שבעה"ז אין הקב"ה עונשו בחייו קודם עשרים שנה אבל אחר. מיתה כל מעשה אדם כל ימי חייו משהגיע לכלל דעת אפילו לעונת הפעוטות כשכבר יודע שהיא עבירה צריך לסבול כפי מעשיו. ומה שדרשו במס' שבת

טהרת מאמר כניסה לתשובה הקודש כא

שבת דף פ"ט שיצחק אמר דל עשרים דלא מענשת עליהו ג"כ לא קשיא כי לא עם המתים יתווכח או הקב"ה רק עם החיים יתווכח וכן מוכח מתשובתו של אברהם ימחו על קדושת שמך ופירש"י שיתקדש שמך בעולם כשתעשה דין בעוברים על דבריך עכ"ל רש"י. ואטו כשנעשה דין במתים לאחר מיתה מתקדש שמו בעולם הלא אין דבר זה גלוי בעוה"ז וכיון שע"כ החיים יתווכח שפיר אמר יצחק דל עשרים וכו' עכ"ל.

וכן בשו"ת חתם סופר חיר"ד תשובה קנ"ה. וז"ל: — ומה שרמזת והיא לא הגיעה לעשרים שנה. נראה דעתך שאינה בת עונשים למעלה. זה לא נמצא בש"ס רק בדרושי אגדה וכבר כתבו מזה האחרונים שאין לסמוך על זה כלל, ובאמת בתוס' יבמות פ' ע"א. גבי אכל חלב מבן י"ב עד י"ח כתבו התוס' הא הוה התראת ספק, וקשה אמאי לא נימא לענין חטאת ובשו"ג מיירי. אע"כ משום דקדם עשרים שנה לא שייך כרת וחטאת וע"כ א"א לפרשו אלא לענין מלקות אבל באמת זה ליתא ושערי תירוצים לא ננעלו כאשר ביארתי במקום אחר, אבל האמת משנעשו בני מצו' בשנים וסימנים מתחייבים בכל חיובי תורה בב"ד של מעלה ושל מטה דאלת"ה למ"ד יולדות ומצורע ונזיר חוטאים הם לא מייתי קרבנם קדם עשרים וישתקע הדבר וכו' וכו'.

ולפע"ד כי לא נאמרו שיעורים הללו במדרשות שבני כ' נעשו בני עונשים למעלה אלא בעונשים על חטאים המחודשים לשעה. כגון עונשי דור המדבר. וכן בשרה נאמר בת עשרים כבת ז' בלא חטא. התם קדם מתן תורה הוה, והכל אצלה כמצות שכליות. וע"ז נאמרו שיעורים הללו. אבל עונשי התורה אין שום חלוק כי שיעורם הלכה למ"מ בין למלקות בין לקרבן ובן י"ג שהביא ב' שערות שהו לכל עונשים שבתורה ואין צריך לפנים עכ"ל — ועיין מזה בספר אבני צדק מהרה"ק מסיגעט זצ"ל. ובספר עבודת היום, ועוד הרבה ספרים ראשונים ואחרונים מדברים מזה ואגב אורחא אעתיק כאן (מכ"ק מהרה"ק ר"מ מבארדיטשוב זצ"ל) מעשה נורא וענין נפלא. וז"ל:

סיפר הרה"ק מריון ז"ע באיש אחד שבא לעולם העליון ולא הי' עליו שום חטא רק שלא הי' יכול לבא למקומו מחמת שבנערותו כבן ז' שנים אכל פ"א בייגיל בלא נטילת ידים. ונתנו לו בחירה או שירד בגלגול או שיאכל בייגיל של אש ובחר בעצמו יותר לאכול בייגיל של אש כי מיאן בגלגול. והתחיל לאכול את הבייגיל ואכל חצי בייגיל שלש שנים הגיע הצער אליו עד שנתחרט ובחר בגלגול. וסיקר המעשה לידע עונשים של העבירות. עכ"ל.

ויש להביא עוד כמה ראיות מכמה מקומות והרבה מעשיות רק אין לי כעת פנאי וישוב הדעת להתבונן ולהאריך בהם.

רק החילוק הוא, כי אינו דומה הדין שאדם נידון על עבירות של קדם העשרים מלאחר העשרים שנה, כי לאחר עשרים שנה העונשים המה קשים ביותר, מפני כי הפגם נוגע יותר למעלה בעולמות ומקומות גבוהים. מהפגמים של קדם עשרים שנה, אך עכ"ז הפגם ח"ו גדול מאד, וצריך תיקון גדול. ופגם של אחר י"ג שנה אינו דומה לפגם

לפגם של קודם י"ג שנה. וכן הפגם של קודם היותו בן שבעה, אינו דומה לפגם שלאחר השבעה, שנקראים ימי החינוך. והיו צדיקים שעשו תשובה גם על מה שעשו בהיותם מוטלים עוד בעריסה, כאשר הבאתי לך לעיל מרבינו אלימלך ז"ל.

וכן מצינו בדברי רז"ל (בבא מציעא ל"ג:) מאי דכתיב (ישעי' נ"ח) הגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם. הגד לעמי פשעם, אלו ת"ח ששגגות נעשית להם כזדונות, ולבית יעקב חטאתם, אלו עמי הארץ שזדונות נעשית להם שגגות. והיינו דתנן, רבי יהודה אומר הוי זהיר בתלמוד. ששגגת תלמוד עולה זדון. ע"כ.

וכן מצינו בדברי האר"י ז"ל בעניני גלגולים, שכל אחד נידון לפי גודל חשיבות נשמתו שיש בקרבו, כי לפי ערך זה פוגם למעלה. וזה אינו ידוע לשום אדם, מהיכן הוא שורש נפשו כי לפעמים הגם אדם פשוט אשר שורש נפשו מגיע בגבהי מרומים, כמובא שם בדברי רבינו האר"י ז"ל.

לכן אין שום אדם רשאי להקל על עצמו בשום איסור כל שהוא, כי אין ידוע לו שורש נפשו, ועד היכן פגמיו מגיעים ברום גבהי מרומים ח"ו. כי יכול להיות גם איש פשוט משורש ניצוץ נפשו הוא משורש נשמה גבוהה גם מעולם הבריאה או יותר גבוה. רק מפני שהוא לא זכה להמשיך על עצמו ע"י עבודתו תוספות קדושה מיתר חלקי ניצוצי נשמתו, נשאר הניצוץ בערך קטן, כאשר ירדה בתחלה לעולם, הלאוי שלא יקלקל לכהפ"ח זו הבחינה. ועכ"ז כיון שערך ניצוץ נפשו הוא משורש עולם הבריאה, נוגע פגמיו עד שם ח"ו, וצריך תיקון גדול. וכן מובא בטה"ק עבודת הלוי (שערי היחוד והאמונה) וז"ל: —

וע"ז אמרו רז"ל (תדב"א פכ"ה) שכל אדם יאמר לנפשו מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, ועל זה אמרו (אבות פ"ב) לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חורין להיבטל ממנה. וכמו ששמעתי ממר"ר נ"ע שקיבל מרבו ורבו מרבו (הוא הבעש"ט ז"ל) שדורות האלו שהם בחי' עקביים הם משונים מדורות הראשונים, כי בדורות הראשונים הי' כל אחד מכיר בחינתו, כי הוא בחי' חילוק והבדל גמור נגלה בבחינתם מצד שורש נשמותיהם, אשר נשמות שהם מבחי' בריאה היו מובדלים בבחינתם בבחי' הבדל גמור, מנשמות הנמשכים מבחי' יצירה, ונשמות שהיו מבחי' בריאה הם היו רבנן ותלמידיהם, ונשמות שהיו מבחי' יצירה, היו עוסקין במשא ומתן והם היו תמכין דאורייתא, ונשמות הבאים מעשיה היו ע"ה גמורים. אבל בדורות האלו באים הנשמות מעורבים בבחינותיהם. אשר בכל בחי' נשמה יכול להיות כל בחי' האלו בערבוביא. ולכן עבודתם ג"כ הוא שלא בבחי' סדר, פעם יכול להתבונן ביחודו ופעם אינו יכול וכו', אשר ע"כ מוכרח האדם לבחון בנפשו בכל האופנים, ואם לא תגיע אליו הבחי' הזאת יעבוד עבודתו באופן השני. עכ"ל.

פרק ג'

ותדע אחי כי יש חילוק באדם בין ימי ילדותו, וימי נעוריו או ימי פעוטות לבין העשרים ולמעלה, וכן מימי ארבעים שנה ולמעלה, כמובא במגיד מישרים לבית יוסף (פרשת ויקהל) ח"ל: — חובין דאדם חטי עד מ' שגין דאינון שני בחרות לא אתפס עלייהו כולי האי כמו האי דחטי בתר מ' שגין דשריאו ימי הזקנה, ע"כ.

וכן יש חילוק באדם, בין קדם שלמד והשכיל בעבודת הבורא, ובין לאחר שהשכיל בתורה ועבודה, כי לפי ערך גדולתו כן ערך הפגם וכן צריך התיקון, כדכתיב (תהלים ג') וסביביו נשערה מאד, וכן יש חילוק בין אדם פשוט לת"ח ולע"ה (כמובא לעיל מגמרא בבא מציעא) ולמי שנפשו כלולה מהרבה נפשות וכדומה, או למי שהוא בן קדושים, למי שהוא מאנשים פשוטים, למי ששורש נשמתו נחצבה ממקום גבוה, בין מי ששורש נשמתו ממקום נמוך, וכן יש חילוק בין מי שהוא בגוף חדש, לבין מי שבא כבר כמה פעמים בגלגול, וכן זה לענין צורך תיקוני נפשות.

ותדע כי מובא בדברי הרמב"ם ז"ל (הלכות תשובה פ"ג ה"ב) המתאים לספרי קבלה שמשקל המאזנים על העבירות בשמים הוא רק כיד ה', כי רק הוא היודע האידך עורכין הזכויות כנגד העונות, כי יש עבירה ששקול נגד הרבה זכויות, וכן זכות אחת ששקול נגד הרבה עבירות, ולא תלוי במצוה קלה או מפורסמת דייקא, כי אמרו רז"ל (אבות פ"ב) שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות ולפעמים מצוה בזויה וקלה בעיני בני אדם, וכשאדם תופש בזו המצוה, אז נוטל שכר נגד כל העולם שמבזים זו המצוה ומצטרפים זכויות של המצוה הזאת של הרבים לאותו איש שזהיר בזו המצוה, ויכולה זו המצוה להכריע על הרבה עבירות, ולפעמים שתיקון הדור תלוי במצוה פריטית, כמובא בנועם אלימלך (פ' נח) עיי"ש.

וכן בעבירות, שלפעמים תיקון הדור תלוי לתקן זה החטא, ואז מי שעובר על זה העבירה שנתגלגל בשבילה, מקפידים עליו מן השמים ביותר.

ובפרט למי שהוא מומר לדבר אחד מן התורה, שאינו חושש בקביעות לאיזה דבר איסור פרטי, כמו מי שהוא רגיל לקצץ הפיאות כסדר שנקרא ג"כ מומר, כמובא ברמב"ם ז"ל מהלכות תשובה (פ"ג ה"ט) כי באם עובר כסדר על איזה איסור מן התורה, או אפי' דבר קל מדבריהם, או ממנהגי ישראל, נמצא עוקר דבר מן התורה ח"ו או מדברי רז"ל, ואז ענשו גדול למאד ח"ו (השם ירחם עלינו במהרה).

וכל זה הוא לענין תיקון הנפש הרוחני השייך לענין הנפש העצמי, וכן משרשי הנפש שמתגלגלים בו, שהוא לפעמים או ע"י תיקון תורה ועבודה, או השלמת הנפש בזהירות המצות וסבילת נסיונות הגשמי, או נסיונות הבאים ע"י גירוי היצר, ותאבה נפשו דמו מורתח

מורתח להתאות תאוה, לעשות דבר שלא כרצונו יתברך ח"ו, כמו תאות אכילה ושתייה, ותאות נשים, או תאות ממון, או יתר חמדות ותאות רח"ל מהם, ומגרה בו היצר כוחותיו וחיילותיו, והוא תקיף על יצרו ומתגבר עליו ומנצחו, שלפעמים ע"י עמידה באיזה נסיון, נמחל לו הרבה והרבה עונות, ונתקן נפשו מאד, יותר מהרבה סיגופים ותעניות. או תיקון הנפש ע"י צער אשה ובנים, וכל מיני יסורים ח"ו, הנוגעים לפעמים עד כדרכה של נפש. ל"ע.

או ע"י סבילת בזיונות, והוא עומד בנסיון ואינו משיב למחרפיו דבר, שנמחלו לו בזה הרבה מעונותיו. ולפעמים נחשב ביותר מכמה תעניות וסיגופים. כמפורסם בדברי האר"י ז"ל, והרמ"ק ז"ל, גדל מעלת סבילת הבזיונות, וכש"כ סבילת היסורים בשמחה שאין ערך לגדל תיקון נפשו בזה.

כי כל תיקון הנפש ע"י נסיון גופני, או בסבילת נסיון הרוחני, אשר הקב"ה מרחם על האדם ושולח לו נסיון בעדו בעוה"ז לנקותו מחטאיו שעשה בגלגול זה ובגלגולים הקודמים, ואם אדם סובל באהבה ואינו מתרעם, נמחלו עונותיו. כמו שאמרו רז"ל (גדרים מ"א) אין החולה עומד מחליו עד שמוחלין לו כל עונותיו. וכן כשנגזר עליו גלות וטלטולים וצער עניות, וצער אשה רעה ח"ו, וכדומה.

ואמרו רז"ל (תענית ח') כל השמח ביסורין שבאין עליו מביא ישועה לעולם. ומובא במס' ברכות (דף ה') נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין וכו' מה ברית האמור במלח מלח ממתקת את הבשר, אף ברית האמור ביסורין יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם. ואין שיעור לדברי רז"ל בבלי וירושלמי ומדרשים וזה"ק, בגדל מעלת קבלת יסורים באהבה, ועד היכן מתכפר לו ועושה טובה לנפשו בזה ובכא.

ואם האדם צדיק במעשיו, ורואה הקב"ה טוב לבבו, מיסרו בהיותו בעוה"ז גם על דברים קלים, כדי שיבא לעולם הבא בנקיון מחטאים. ויש אשר תיכף ומיד שעושה איזה חטא קל, מיסרים אותו ביסורים ח"ו ואין ממתנינים לו כלל. אבל זה לא נאמר רק לאדם בעל מעלה ובעל מדריגה ומקדש עצמו לאלקיו, ואז מושגח בהשגחה פרטית, מיוחדת מכל העולם, מצד מעשיו הטובים הנפלאים, או מצד גדל מעלת וגדולת נשמתו, כמובא בעשרה מאמרות. (והארכתי באלו הענינים בספרינו שומר אמונים, ושם תמצא בזה הרבה דרושים ומאמרים במ' השגחה פרטית ובמ' הכחזון, אשר תחיל נפשך בע"ה).

וקודם

פרק ד'

וקודם לכל תדע אחי אהובי הכלל של שלשה חילוקים. תדע, שהעוה"ז הוא מועט המחזיק את המרובה. כמו שכתבו בעלי התכונה, כי כאשר נעתק השמש לעינינו כאן בעוה"ז טפח אחד, יעתק בזה הזמן בעולם הגלגולים כמה אלפים ורבבות פרסאות. וכן כל העוה"ז הוא כגרגיר קטן נגד קטן שבגלגלים, וכש"כ נגד גלגל הגדול, וכש"כ נגד עולם המלאכים, וכש"כ כנגד עולם הכסא שהוא ממש לאפס ואין נחשב. ועכ"ז יש בעוה"ז ציור כל העולמות כולם בדקות מאד, וציור כל בראי מעלה ומטה וכן באדם עצמו, שזוכה להיות צדיק יסוד עולם, יש בו ציור כל העולמות בציור דיוקן גשמתו הקדושה.

וככה תדע כלל זה גם בעניני תיקון הנפש שהמה ע"י משפטי ה' אשר בעולם העליון, המה חמורים ונוראים מאד. ואמרו רז"ל (ברייתא דמעשה בראשית) שיש שבעה מדורות בגיהנם, וכל מדור התחתון חזק אשו ששים פעם יותר מאש המדור שלמעלה ממנו, והאש הקטן שבמדור הראשון הוא חזק ששים פעם נגד האש של העוה"ז. וכש"כ ביתר העונשים שמענישים בעוה"ב שאין להם שיעור. וכל יסורי עוה"ז המה כאפס וכאין נגד קטן שבעונשי עוה"ב. כי מה שכתוב (תהלים פ"ט) עולם חסד יבנה בפשטות קאי על עוה"ז דוקא, משא"כ שם בעולם העליון נקרא עולם הדין והמשפט.

ובכן תבין כי כמו שעה"ז הוא בכללות מועט המחזיק את המרובה. כן לענין התיקון. אם אדם מתייסר במשפטי ה' בעוה"ז בדבר דק, ויש לו שכל דעת לקבל באהבה וכש"כ אם זיכהו ה' עוד לשמוח ביסורים, אז ביסורים קלים, וכש"כ ביסורים הנראים חמורים לפי ערך עוה"ז, כי בעולם העליון כל יסורים של עוה"ז לשחוק וקלות נחשבים נגד יסורים של שם שאין שיעור וחקר בשכלינו, ואם סובל יסורי ה' באהבה או מנכים ממנו הרבה והרבה יסורים של עולם העליון, שאין שום דמיון וערך זה לזה.

אבל זאת שיזכה האדם להנקות מכל חטאיו ועונותיו בהיותו בעוה"ז, צריך לזה להיות צדיק גדול וקדוש וחשוב בשמים מאד, בהשגחה מיוחדת, וצריך לזכות ללב נשבר ונדכה בלי שום פניות וגיסותא דרוחא כלל ח"ו. ואחר כל זה אינו יכול להיות בטוח בלבו שכבר נמחלו ונתמרקו כל עונותיו, בפרט עונות שאדם דש בעקביו, שהמה רבים וחמורים. כי מצינו כמה צדיקים גדולים, אחר נסיונות שעברו עליהם, עדיין נמצא עליהם עוד בשמים איזה כתמים דקים שלא נמחקו ונזדככו עדיין, ונצרכו לצירוף, ונדונו בע"כ בבי"ד של מעלה או לעונש גיהנם או גלגול, לפי גזירות הבורא העליון המתקן נפשות עמו, הן גדולים והן קטנים, כדכתיב (שמואל ב' י"ד) לבלתי ידח ממנו נדח.

לכן תדע אחי, כי גם כל היסורים שבאים מגזירות בי"ד של מעלה, לנקות האדם בעוה"ז מחלאתו, שנקראים יסורי השמים, שהמה באים ממקום בלתי גבול, ושם המה יסורים

טהרת מאמר כניסה לתשובה הקודש

יסורים גדולים ונוראים, ונצתמצמו בירידתן לעולמות התחתונים, עד שבאו והשתלשלו לעוה"ז עד שנתהו' לבחינת גבול. לכן לא כל העתים שוות, ולא כל האנשים שווים, ויש בזה הרבה חילוקים עד כמה יתקטנו ויבראו לבחינת גבול וצמצום, ואינו שזה בכל פעם התיקון והכל לפי ערך הדור, וערך הנפש, וערך הנסיון. וערך הפגם, והבן זאת.

כלל זה אם האדם חוטא לבוראו, ואינו נזכר מעצמו לשוב ולתקן, עד ששולחין לו נסיונות ויסורים משמים, אז התיקון בא מבחינת בלתי גבול, לכן צריך ג"כ לפעמים תיקון גדול והרבה זמן.

אבל מי שזיכהו ה' לחשוב בתכלית נפשו, ולהתבונן במעשיו, וחושב בלבו כי לא לעולם יחיה, ויבא העת והרגע הבלתי ידוע שיצטרך ליתן דין וחשבון על כל תנועה, ועל כל מחשבה ודבור ומעשה, ונותן כל זה אל לבו בעומק, עד שמחליט הסכמה חזקה בלבו להיכנס ולהכלל בגדר השבים לפני ה'. ובהיות האדם נותן זאת אל לבו, ומקבל על עצמו דרך ונתיב התשובה, הן בהתודות עונותיו לפני ה', והן בשפיכת תחינות ובקשות לפני בוראו שימחול לו על פשעיו, ובשפיכת דמעות לפני מלכו ואלקיו, והן בפיוור ממונו לצדקה לקיים חטאך בצדקה פרוק (דניאל ד'), והן בקיבול סיגופים על עצמו למרק ולהתם עונותיו. אז זאת ההתעוררות בא מיניה וביה, ועולה זאת במחשבה מתתא לעילא, ושובר טינרין תקיפין. ואז אלו התשובות וסיגופים שנתעוררו מצד האדם עצמו שהוא בחינת גבול וצמצום במוחו ולבו מריבוי גדול למעט הכמות שהוא בחינת גבול. והגם שבוודאי בלתי אפשרי שיבא איזה התעוררות בלב האדם התחתון, בלתי השפעת אלוף ממעל, אבל התעוררות הזאת הוא בלתי גלוי, רק באתכסיא, הנצמח מצד שורש נשמות ישראל לשורש נשמתו, ומשם לחלק הנפש שבגוף.

אבל באם עיקר גילוי התעוררות הוא שבא באדם הזה מעצמו, שלא ע"י יסורים ופחדים ואיומים וכדומה, רק מצד אמונת הבורא, או אהבתו אליו, או פחדו ממנו מעבור על רצונו שלא יקבל עונש הבורא. וכש"כ באם נותן אל לבו גדל חסדי ה' אתו, וגדלו ית' ויתעלה, שמן הראוי שבכל רגע ימסור נפשו לו, ובדאי שלא להכעיסו ח"ו ולמרות רצונו. אז באופן כזה, הגם תשובה קטנה וסיגוף קטן שאדם עושה. נחשב בשמים לרב. והוא חילוק כבין משמים לארץ בערך תיקון נפשו דבר שבא מהתעוררות נפשו, או אם ממתין עד שיעוררו אותו משמים בע"כ.

וכן גם אם שמע לקול המוכיח, הוא בכלל זה. או ע"י ספרי מוסר המעוררים לתשובה, מפני שהוא מאמין לדברי המוכיח או לדברים הנאמרים בספר, אז זו ההתעוררות הוא ג"כ מעצם אמונת ה' שלו. וכש"כ אם מקבל על עצמו לעבוד את בוראו במסנ"פ, לתקן כל כללות נפשו, ואומר לנפשו שחי ונעבורה, בדאי נתגדל כבודו בשמים, והקב"ה ברוב רחמיו פרשט ימינו ומקבלו באהבה רבה כי רבים רחמיו ואוהב ומחבב השבים לפניו.

ועכשיו

פרק ה'

ועכשיו אחי אהובי כנפשי, אתחיל בע"ה להכניסך בדרכי התשובה האמיתיים, מפי צדיקי וקדושי עליון, כולם בעלי רוח"ק, אשר אור השכינה היה חופף עליהם, כמו רבינו שמעון בן יוחאי, ורבינו האר"י הקדוש, והקדוש הרמ"ע ז"ל אשר כל דבריו ברוח"ק כמקובל בפי כל ישראל, והקדוש הרמ"ק ז"ל, ותלמידו הקדוש והנורא בעל הראשית חכמה ואחרון רבינו הבעש"ט הק' ז"ל, ותלמידיו הגדולים המיוחדים המפורסמים בכל העולם בגדלם וקדושתם וגודל רוח קדשם. ומדבריהם הקדושים סולת ברורה ונקיה עשיתי לי יסודות לדברינו, וכפי אשר הוריני הבורא הרחמן בחמלתו וה' ינחנו במעגלי צדק ואמת למען שמו, אמן.

והנה זכור תזכור אחי שכתבנו לעיל פרטי הפגמים שאדם גורם בחטאיו, אשר נמנו שם עשרים מיני פגמים, ונגד זה ט"ז מיני סליחה. כי כל הפגמים המה לפי ערך האדם וערך השעה. וכן הוא ערך המחילה והסליחה. לפי ערך העת רצון, וכפי ערך התשובה והתיקון לאלו הכ' מיני פגמים, ועד כמה גרמו חטאיו. ודע כי האדם הבעל חוץ גורם פגם בנפש, וברוח, ובנשמה, ובנשמה לנשמה שהוא נגד י"ד שבשם, והנשמה היא נגד ה' ראשונה שבשם, והרוח נגד ו' שבשם, והנפש נגד ה' אחרונה שבשם (כאשר מבואר למעלה).

ויש במשכן הלב שני חללים של ימין ושמאל, היצר טוב שוכן בחלל ימינו, והיצר הרע בחלל שמאלו. ושניהם המה מעצם חלקי נפשו בבחינת הרוח כידוע. והמה לוחמים תמיד איש ברעהו, וכל אחד רוצה לתפוס כל חלקי הגוף ולמשול עליו. ותחתיהם המה הנפש, ונפשי היסודות הנקראים בכללם נפש הבהמית, וגוף האדם, שהוא ג"כ מוכלל מד' יסודות. וכל אחד מד' יסודות הללו, והן הגוף שנקרא בשר האדם, כולם נכללים מבהינות טוב ורע. רק אצל רוב בני אדם חלק הרע שבקרבם הוא רבה וגובר עליו, בפרט בגוף, שמעט מן המעט מן חלק הטוב מתעורר בו.

ותכלית כריאת האדם, להגביר חלק הטוב על הרע, ולא עוד אלא להפוך הרע שיהא נעשה טוב, כדכתיב (תהלים ל"ד) סור מרע ועשה טוב, מקודם סור מרע, ואח"כ ועשה טוב, מהרע תעשה טוב. משא"כ הרשעים עושים להיפך, שמהפכים את הטוב לרע כדכתיב (שם) פני ה' בעושי רע, וכי צריך לעשות הרע, הלא הרע בעצם הוא רע, רק שעושים ומהפכים מטוב לרע, לכן להכרית מארץ זכרם, שלא יזכו לתחי', אם לא ישובו לה'.

ובהיות שאדם פוגם בחטאיו בנפש רוח ונשמה, מצטרך לתשובה תתאה, ותשובה עילאה. ותשובה תתאה הוא נגד ר"ה בשם, לתקן הגוף ונפש הבהמית ורוח, שהמה נגד ר"ה שבשם, כמבואר בזה"ק (נשא קכ"ג) שע"י תשובה תתאה מקרב ה' אל ה'ו ואח"כ

ואח"כ ע"י תשובה עילאה מתקרב ה' אל י"ה, ונתקרבו אז ג"כ השני אותיות הראשונות. ואם זוכה אדם ע"י תשובתו לקרב ה' לגבי ו', והו' לגבי ה' ראשונה, ולתקן ע"ז גם השני אותיות ראשונות שבשם, זוכה ע"ז לתקן כל ד' אותיות שבשם ואז נתקן נפשו ורוחו ונשמתו, ונשמה לנשמתו, ונעשה אדם השלם בכל מיני שלימות. וה' יזכנו ברוב רחמיו לזה.

פרק ו'

והנה קודם נבאר בע"ה ענין תשובה תתאה בשלשה חלקי התשובה, שהוא תשובת הכתוב—תשובת המשקל—ותשובת הגדר. מפני שהתשובה תתאה הוא כללות התשובה לכל העולם, כי לתשובה עילאה מעטים המה שיוזכו אליה, כי צריך לזה מסנ"פ, ועור וסיוע מאלקים, וטהרה, ופרישות, וזריזות, ושמוש חכמים. והנה כבר מובא למעלה, שיש בכללות הנשמה עשר ספירות, שהמה חב"ד שבמוח, ודעח ושבעה מדות הנקראים ז' שערים שבנפש. וזה הוא בנפש ורוח וגם בנשמה כולם כלולים מעשר, וכולם אחוזים בכל כללות אברי הגוף, ומשפיעין בו מריש כל דרגין—שהא אור וצלם החופף על המוח, והמוח והראש וכל כללי אברי הגוף—עד סוף— שהוא בחי' עקבים.

והנה הגם שאלו השלשה ח' ב'ד' תחתם הוא במקום אחד, אבל התפשטותם הוא בכל חלקי הנפש והגוף. לכן גם בתשובה תתאה שהוא נגד הנפש ורוח, צריך ג"כ לתשובה בדעת, כי גם בלא דעת נפש לא טוב כתיב (משלי י"ט), הרי כי גם בפרט הנקרא נפש אם הוא בלא דעת נקראת לא טוב, בלי דעת אין תיקונו כראוי. הגם כי רחמי ה' המה גדולים ועצומים, ומקבל ברחמיו כל מיני תשובות, כי אדם ובהמה תושיע ה' (תהלים ל"ו). אבל מי שמבקש ורוצה בקרבת ה' ולתקן נפשו ממש, יחפש ויבקש על עיקרון של תשובה, ויסודות המובאים כאן בע"ה.

והנה בתחילת המאמר הקדמתי העשר פרטי ושמות התשובה, הנכללים בכלל—תשובת הכתוב, והמה—יודוי—חרטה—בושה—צום—בכי—מספר—שק—אסר—

טבילה—חכנעה.

ועוד מצינו בקרא אנחה שהוא (שמות ב') ויאנחו בני ישראל מן העבודה. ונאקה (שם) ושמע אלקים את נאקתם. שועה (שם) ותעל שועתם אל האלקים. צעקה (שם) הגה צעקת בני ישראל באה אלי. וגם קבלת התשובה בלשון תפלה כדכתיב (דברי הימים ב' ל"ג) ויתפלל אליו ויעתר לו, שקיבל הקב"ה תשובת מנשה ע"י תפלה. (ועוד פסוקים אשר יבואו להלן בע"ה).

וגם מצינו בדברי רז"ל מלקות כדמצינו (ילקוט שמעוני מלכים רכ"ב, פ"ק דרבי אליעזר פ"ב מ"ג) באחאב מלך ישראל ששלח וקרא ליהושפט מלך יהודה והי'

נותן

טהרת מאמר כניסה לתשובה הקודש כה

נותן לו מלקות ארבעים בכל יום ג' פעמים וכו' ונתרצית תשובתו ועיי"ש. וזה ג"כ מעיקרי כפרת עונות המובא בתורה קבלת מלקיות וגם ה' זה מנהגי צדיקים שבכל דור, וזה מגדולי פרטי התשובה המובא בספרי התשובה.

וגם מצינו בדבריהם לקבלת התשובה הפכילה במים קרים וגם מצינו בדבריהם טבילה תחת הקרח ונגלגול בשלג.

ומצינו בדברי האר"י ז"ל, תשובה של סיגוף לחתגלגל בחרולים, שהוא בסוד— כסו פניו חרולים (משלי כ"ד).

ומצינו קבלת התשובה בגלות, שמקבל גלות ע"ע, ורמזו זאת מהכתוב (ירמי' מ"ו) כלי גולה עשי לך, שנהגו בזה רוב בעלי תשובה וחסידים קדמאי כידוע מספרי ראשונים ואחרונים.

וכל אחד מאלו הדברים יתפרשו בע"ה בקיצור הדברים, כ"א במקומו על סדר, האיך והאיך, ומי ומי הראוי לתפוס בזה או בזה ידע ויתבונן כל אחד לפי מקומו וכחו ושעתו ומדריגתו ותשובתו, לזכות לתשובה אמיתית דלא ליעול בכסופא קדם מלכא קדישא.

והנה מצינו בדבריהם ז"ל טהרת הנפש בלימוד התורה, כאמרם ז"ל (מנחות ק"י) כל העוסק בתורה כאלו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם, ועוד (שם) כל העוסק בתורה חטאת כאלו הקריב חטאת וכו'. ואמרו (בתדב"א) הרגיל ללמוד דף אחד ילמד שני דפים, דהיינו שירבה בלימוד התורה.

ומצינו התשובה בתפלה ותחנונים בהרבה מקומות שזה נקרא עיקר התשובה כמעט ע"י תפלה ותחנונים לה'.

ומצינו טהרת הנפש, לחיות נייעור כל הלילה בתורה ותפלה, שהוא לכפרת עון כרת.

ומצינו טהרת הנפש, בעניית אמן יחא שמייה רבא בכח, שאמרו רז"ל (שבת ק"ט) כל העונה איהש"ר מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו, ואפי' יש בו שמץ של ע"ז (מינות) מוחלין לו.

ומצינו טהרת הנפש, בשמירת שבת, שאמרו רז"ל (שבת ק"ח) כל המשמר שבת כהלכתה אפי' עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו.

ומצינו טהרת הנפש, בצדקה כדכתיב (דניאל ד') וחסאך בצדקה טרוק.

ומצינו טהרת הנפש, בקבלת חיפורים באהבה, שאמרו רז"ל (ברכות ה') מה מלח ממתקת את הבשר, אף יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם, דהיינו שמתהר ומצחצח הגוף מחטאים ועוד אמרו (קדושין מ') הקביה מביא יסורין על צדיקים בעוה"ז כדי שיירשו עוה"ב.

ומצינו

טהרת מאמר שורש התשובה הקודש

ומצינו טהרת הנפש, בקבלת בזיונות נעלבים ואינם עלבין, שומעין חרפתן ואינם משיבין וכו' (שבת פ"ח), שמתכפרים בזה כל עונותיו.

ומצינו טהרת הנפש, בקבלת מפירת נפש על עצמו, שהובא זאת בדברי רבינו האר"י ז"ל, ורבינו הרמ"ק ז"ל, ושורשו מזה"ק.

ועוד אמרו רז"ל (ברכות י"א) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מחלין לו על כל עונותיו.

וכל אחד מאלו האופנים מכפרים העונות אבל יש בבחי' סליחה, ויש בבחי' מחילה, או כפרה, או טהרה וכו' כמובא לעיל הט"ז מיני סליחה.

פרק ז'

והנה לא אפשר לומר, שאלו הדברים שמנו רז"ל להיותם מכלל מכפרי עונות שיספיקו לו לבד, לכפרת עונות, ולזכך הנפש מכל וכל, דא"כ לא היו טרחו כולי האי רבנן קשישאי, בעל הרוקח, והאר"י, והרמ"ק, ור"ח ויתר הצדיקים והמקובלים, לכתוב פרטי תקוני נפש, בתעניות ובסיגופים, בכמה מיני אופנים, וביחודים, ובכוונות. ליתנהו כולהו בחדא מחתא ולימרו, כל החוטא ופושע ישמור שבת כהלכתו, וילמדנו רבינו מהו שמירת שבת כהלכתה או בענין תיקון לימוד התורה שילמדו לנו רבותינו עד כמה השיעור של לימוד התורה, ובאיזה אופן, יש בו מחילת עונות, ואיזה לימוד לאיזה עונות וכדומה וכן ביתר הדברים הנאמרים לעיל.

ועוד הלא מובא בר"ח (שער התשובה פ"ב) בשם הוזה"ק, כי הרשע כל זמן שלא נתקן חטאיו, בפרט חטאת נעורים עליו נאמר (תהלים נ') ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, ונמסר תורתו לכתות החיצונים, ה' ישמרנו מהם. ועוד מובא שם, וז"ל: — ולזה כוון החסיד רבי יהודא בר אלעאי ע"ה באמרו, אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, פי' שהעוסק בה נקי מחטא ועון, שאז המלך משתעשע בו ובתורתו. וזו היתה מעלת הראשונים שהיתה תורתם רצויה כ"כ שהיו פטורים אפי' מן התפלה, מפני שהיתה התורה שלהם נקיה, אבל מי שהוא מלא מסרחון צואת עונותיו, אין תורתו נחת לבוראו. והטעם כי בעסק התורה אדם מושך השכינה עליו, ובהיותו נקי מהחטא מצאה השכינה כסא ומושב, שבו תשוב ותנוח. כאדם היושב בכסא מתוקן כראוי, שהכסא הוא נחת רוח לו, כן צריכה התורה נקיה כסא מתוקן, למשוך השכינה שתשרה בו. אבל בהיות האדם מלוכלך בכתמי עונותיו, אין התורה שורה בו, כי אין בו כסא לשרות, לא התורה ולא השכינה, כי כל חטא יהיה קוץ מכאיב וסלון ממאיר ליושב על הכסא. ולכן קודם צריך שירחץ צואת עונותיו בתשובה כראוי, ואח"כ יעסוק בתורה עכ"ל.

טהרת מאמר כניסה לתשובה הקודש כו

ועוד כתב שם (פ"ד) שמה שאמרו רז"ל (תענית פ"ק) האי בר בי רב דיתיב בתעניתא, ליכול כלבא שירותיה, ואין ת"ח רשאי לישב בתענית מפני שממעט במלאכת שמים, לא אמרו זאת אלא במי שלא חטא, אבל מי שחטא עליו לא נאמר זה, וראיה מריש לקיש שאחר ששב, היה כל ימיו עוסק בצום ובצדקה ובתפלה וכו' עיי"ש. וכן מביא ומאריך בזה רבינו בעל השל"ה ז"ל בספרו הקדוש.

אלא ודאי אית לך למימרה, שמה שאמרו רז"ל, ומנו כל אלו הדברים הנ"ל לתיקון נפש ולכפרת עונות, הוא אמת ויציב, ודבריהם הקדושים חיים וקיימים, שהמה מועילים לתיקון הנפש, כל אחד לפום דרגא דיליה ויש בכל אחד מאלו הדברים המנויים לעיל סגולה גדולה ומיוחדת לכפרת עונות שיזכה לתיקון עונות בזמן קצר, ומועיל לו הרבה מאילו סיגף עצמו בהרבה סיגופים מצד סגולת זה המצור. אבל לא ידוע לנו על איזה עונות הוא המחילה של כל אחד, ועד כמה צריך מס"נ לכל אחד מהפרטים הנ"ל, וגם כי יש דברים שמועילין לענין סליחה ויש לענין כפרה או מחילה, וכדומה, וכל אחד לפי שורש נשמתו, ולפי ערך שפגם, ושמוטל עליו לתקן מכל גלגוליו.

אבל תדע אחי, שכל אלו הדברים לא נאמרו, רק בצירוף תשובה, כללית ופרטית, ואז, כשעוסק בתשובה, ועוסק ג"כ במצות סגוליות הנ"ל, אז זוכה שיקדים לו התשובה ותיקון נפשו.

ועוד דע, כי א"א בשום אופן לקיים שבת כהלכתה, בלתי הקדמת תשובה, כי אין ידעים ואין מרגישים זיו ונועם השבת, בלי תשובה ותיקון הנפש בסיגופים וכדומה. וכן לא אפשר לזכות ללמד תורה לשמה, או לתפלה זכה באמת, בלתי התעסקות בתשובה, ואחר שעסק בתשובה זמן וזמנים ברחמי ה' מאיר ה' עיניו להבין מה זה שבת, מהו תורה, ומהו תפלה, כי כל שמרבה בתשובה ביותר, מזדככים מחשבותיו, בביטול המקיפים, המה אלו הרשעים שסובבים נפשו כי כסלא לאוגיא ע"י רבוי עונות, וע"י ביטולם ברבוי התשובה והטהרה והטבילה והתפלה והסיגוף מתבטלים לאט לאט, עד שמן השמים יסייעוהו לטהרת ולהזדככות מחשבותיו. כי כל הזמן שלא תיקן נפשו, מבדילים עונותיו בינו לבין קונו.

ובכן אתחיל ברצות ה' לפרט דרכי תשובה הכללית, ואח"כ אבא לפרש בע"ה תשובה הפרטית, ולפרשם קצת לפי כחי הדל בע"ה.

טהרת הקודש

מ א מ ר

תשובה בהתבוננות

(ונכלל בו תשובה העיקרית ותשובה הכללית)

פרק א'

הנה לעיל כתבתי, אשר הנשמה שבאדם כוללת עשר מיני בחינות, והמה נגד עשר ספירות הקדושות, והמה ח' ב' ד' ו' מדות ח' ג' ת' נ' ה' י' ב', שבכללם נקראו שכל ומדות.

והאדם ע"י מחשבת עבירה, וחמדות רעות, ותאות זרות, והסתכלות רעות, והתעמקות והתבוננות במחשבתו בדברי חול ודברי שטות, אשר כל אלו באים מכח הנשמה והדעת, פוגם בזה בחי' חב"ד שבנפשו.

וע"י דיבור פיו ומעשיו הרעים, בפגמי השס"ה ל"ת, ועברו על רמ"ח מ"ע. ומצות מדברי קבלה, שהוא הכתוב בנביאים וכתובים, ועל דברי רבותינו ז"ל בש"ס ובמדרשים ובזוהר הקדוש, פוגם בז' מדות עליונות, ובז' מדות שבנשמתו, ולפי ערך של פגמיו מוריד נשמתו למטה לבחי' רגלין ועקבים, ומתרחק מהקדושה, ונצרך יותר לתיקון. (כאשר ביארתי לעיל בענין שורש הפגמים, מדברי רבינו האר"י ז"ל, מענין ד' חלקי כפרה שהי' ר' מתיא בן חרש דורש).

לכן כאשר אדם רוצה לתקן כל קומת נפשו, לא לבד בהמדות, רק בבחי' חב"ד ג"כ, הנצמח ע"י פגם המוח והלב והדעת והמחשבה או צריך לעקור הפגם משרשו, כאשר אמרו רז"ל (ע"ז מ"ה) לעוקר ע"ז שצריך לשרש אחריה. ולכן נצרך התיקון ע"י תשובה בהתבוננות ולעקור הפגם ע"י המחשבה שבמוח, בהתבוננות ההתרגשות הלב.

ועכשיו נבאר בעז"ה הבחינה של וידעת היום, היינו בבחינת ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום (דברים ד') דהיינו היום דייקא על בחינה שלך להתאמץ.

ומובא בזוה"ק (וארא כ"ו) וז"ל: —

פתח ר' אלעזר ואמר וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים (דברים ד') האי קרא הכי מיבעי ליה וידעת היום כי ה' הוא האלקים והשבות אל לבבך. תו: והשבות אל לבך מיבעי ליה, אלא אמר משה אי את בעי למיקם על דא ולמנדע כי ה' הוא האלקים. והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה ע"כ.

ותראה

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש כז

זתראה מהתירוץ של זוה"ק זה. שמי שרוצה לידע כי ה' הוא האלקים. דהיינו להשיג גדולת הבורא שהוא דייקא ע"י הזדככות הדעת, ולהשיג זה צריך מקודם לקיים מצות והשבות אל לבבך אשר זה הוא מצות התשובה.

ויש לדקדק הוה ליה למכתב והשבות אל לבבך וידעת כי ה' הוא האלקים. ומה זה הלשון הקודם לזה וידעת היום א"כ משמע שיש ידוע ג"כ קודם והשבות אל לבבך.

רק תדע אחי, שמרמז לנו הכתוב כאן דבר גדול, שעיקר התשובה הוא שקודם התשובה יקדים ידיעת ה', דהיינו שיתבונן שיש בורא עולם המנהיג עולמו ומשגיח על כל פרט ופרט, ואחר התעמקות ההתבוננות ישיג ויבוא אל בחינת השבות אל לבבך, שהוא הכנעת היצר הרע תחת הטוב ע"י הרהור תשובה. ואח"כ מתפתח הלב לידע ולהשיג עוד יותר בגדולת הבורא כי בלא תשובה הלב אטום וסתום.

וכן מובא בתיקוני זוהר (הקדמה דף ו') שבלתי ידיעת ה' א"א לתקן פגמיו, וז"ל: — ובגין דא אמר דוד לשלמה בנו דע את אלקי אביך ועבדהו (דברי הימים א' כ"ח) דאי בר נש לא אשתמודע ההוא דיהיב לה אורייתא ומני ליה לנטרא לה איך דחיל מיניה ועביד פקדוי ע"כ.

ולזה אמר הכתוב קודם וידעת היום שהוא הידיעה קודם התשובה ואח"כ והשבות אל לבבך שהוא עצם התשובה ואח"כ תדע כי ה' הוא האלקים.

כמו שפירשתי (בספרי שומר אמונים מ' צהלי ורוני) על הפסוק (ישעי' י"ב) צהלי ורוני יושבת ציון, כי גדול בקרבך קדוש ישראל, ציון, מרומז בספרים על מדת יסוד, כאשר גם עולה מס' ציון כמספר יוסף, יושבת לשון תשובה, וז"ש—צהלי ורוני יושבת ציון, וישישו וישמחו אלו העוסקים בתשובה על מדת יסוד, ואומר הפסוק, על מה ישישו ויצהלה על פי גדול בקרבך קדוש ישראל, שיכולים להתבונן בגדולת הבורא ב"ה. כי עד שלא עוסק בתשובה על תיקון היסוד, נולד לו ע"י הפגמים טמטום הלב והמוח, ואינו יכול להתבונן כלל בגדולת הבורא ובגדולת העולמות, והגם שמתבונן אינו פועל בקרבו כלל, וע"י תשובה על חטאת נעורים, מתגדל ומתרחב המוח, ויכול להתבונן בגדולת ה'.

ונח"ל וקשה מהו הלשון וידעת היום, וכי דוקא היום שהי' בשעת קבלת התורה, צריך לידע וליתן אל לבו זאת, הלא לעד ולדורות צוה לנו הבורא ע"ז. רק הכונה, ביום שאתה נותן אל לבך התשובה, בו ביום באיזה בחינה שאתה עומד תעשה תשובה לפני ה', ואל תמתין על שום מדריגות, ועל שום בחינות ועתים וזמנים ומנוחות ושננות, רק באיזה בחינה שאתה עומד, תתן אל לבך ידיעת השם כפי בחך, ותיכף והשבות אל לבבך תעשה תשובה לפני ה', כאמרם ז"ל (שבת קנ"ג) שוב יום אחד לפני מיתתך, וכי אדם יודע איזה יום ימות, אלא ישוב היום שמא ימות למחר. וע"ז אמר וידעת היום דייקא והשבות אל לבבך.

ואמר

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש

ואמר בזה"ק (שם) לבבך, יצר טוב ויצר הרע. דאתכליל דא בדא ואיהו חד. כמו שמובא בדברי רבינו האר"י ז"ל, שזה תכלית כל הבריאה לכלול היצר רע בטוב, ולהכניעו להקדושה בסוד (תהלים נ') סור מרע ועשה טוב שיעשה מהרע טוב.

פרק ב'

ועכשיו בעז"ה, אתחיל לסדר דרכי ואופני התשובה, ברצות ה'.. אחי אהובי, אם תרצה בתיקון נפשך ורוחך, שלא תדחה מעולמך ולא יעברו עליך גלי גלים בעולם התוהו ובגלגולי בהמות וחיות וגיהנם של אש ושלג דומיהם, מעונשים הגדולים והנוראים אשר בע"כ עובר על נפש הפגום. לכן תדע ותתן אל לבך, אשר לא נודע לשום אדם איזה יום ואיזה שעה ואיזה רגע נקרא לשמים, ליתן דין וחשבון לפני המלך הגדול הגבור והנורא, ולפני כל צבא מרום הגדולים והנוראים. ותתבונן ותתן אל לבך הפחד הגדול והנורא של בתי דינים של מעלה, וההתמסרות בידי מלאכים רעים ואכזרים, בהיות לאל ידך לתקן.

כאשר מובא במדרש קהלת, על פסוק (איוב י"א) ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם משל לכת לסטים שמרדה במלך, תפשם וחבשם בבית האסורים, מה עשו, חתרו חתירה אחת ויצאו להם היה שם אחד שלא ברח, לשחרית מצאו המלך א"ל שוטה החתירה לפניך ולא היית בורח. כך אמר הקב"ה לרשעים התשובה לפניכם ואין אתם חוזרין, הה"ד ומנוס אבד מנהם. עכ"ל.

לכן אחי אהובי כנפשי, כה תעשה באם תרצה בתיקון נפשך האומללה, תיחד לך מקום מיוחד או חדר מיוחד או בהיותך בביהכ"נ, או בבית, או בעת יושבך על הגמרא, או על התהלים והספר, תחשוב ותתבונן על תכלית ביאתך לעולם, האיך נאצל נשמתי ממקום מחצב גדול וקדוש ונורא, מתחת כסא כבודו יתברך, שהוא יותר פנימי ממחצב המלאכים הקדושים והנוראים. ותכלית ירידת נשמתי לעוה"ז, לעבדה לשמרה אלו השס"ה ל"ת ורמ"ח עשין, למען לא תלך בעולם הנשמות בתוהו ובוהו, וחסר זכות, ולא תאכל נהמא דכסופא.

ושלחך הקב"ה לזה העולם, לתקן תיקונא דמלכא עילאה, המה העלאת ניצוצי קדוש, ע"י שמירת הל"ת וקיומי העשין. או אם נפשך מגולגלת כבר מכמה גלגולין הקודמים, אשר כמעט כל אנשי דורינו המה בכלל זה, ובריאיתך ה' לצורך עצמך לתקון נפשך, שחסרת ופגמת בעת היותך כבר בעולם הזה בגוף הקדום לזה. ותתבונן מי הוא המשלחך לכאן, הלא הוא הבורא עולמות אשר לגדולתם אין חקר ומספר, וברא עולמות עליונים ותחתונים בלי מספר. כאשר מובא בתקנ"ז (הקדמה דף י"ד) ועלמות אין מספר (שה"ש ו') אל תקרי עלמות אלא עולמות אין מספר, והלא הבורא ב"ה מחי' אלף אלפי אלפים עולמות ורבי רבבות בלי שיעור חקר ומספר.

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש כח

ואמרו רז"ל (ע"ז ג') הקב"ה בליליא מאי עביד, רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמות, שנא' וכו', והמה רק חלק קטן מחלק העולמות הכלולים בעולם היצירה, וכש"כ יתר אלפי אלפים ורבו רבבן עולמות אשר המה בלי מספר ושיעור וכל צבאיו צבאי מעלה ומטה, אשר לגודליו אין מספר, והמדריגות התחתונים מכל העולמות המה הגלגלים ואופנים, אשר העולם הזה הוא כטיפת חרדל נגד הקטן שבגלגלים, וכש"כ נגד הגדול שבהם, וכל המלאכים וצבאות המשמשין להם, אשר עליהם נאמר (איוב כ"ה) היש מספר לגודליו, ועל כל גדוד וגדוד נאמר (דניאל ז') אלף אלפין ישמשוני ורבו רבבן קדמיהי יקומן, כמובא ברז"ל (חגיגה י"ג).

והעוה"ז וכל מה שבתוכו, וימים ונהרות ותהומות, שהמה בלי שיעור וחקר, עמקן וגדלן ורומן, גדולים ונוראים מאד. ושבע ארצות שלמטה, ואלפי אלפין ורבו רבבן עולמות של מדורי החיצונים רח"ל מהם.

ואתה, טפה סרוחה, רימה ותולעה, בזוי ונבזה, בין יום ולילה עבר, מלא שיקוך מלא וזהמא, מלא פרש וזבל, מלא פתאות, מלא הבל ושטות, מלא מעינות סרוחות, מלא רוק ורירין ושתן ופסולת. הגם כי נפשך יקרה היא בערכה, אבל עיקר וסיבת כל העבירות הוא ע"י גוף העכור ונפש הבהמית מחלק הרע והזוהמא, ועוזרין בישין והיצר וכת דילהון, המטרידין ומשעבדין גם לנפש הקדוש בע"כ עמהם.

ואיך אתה טפה סרוחה גולם בדמות תולע שפל ונבזה וחדל אישים, איך לא יראת ונפחדת ונבהלת לעבור על מצות ה' ותורתו, אשר כל המצות המה אבנים יקרים ואורות גדולים ונוראים, ותלויים בהם עולמות וצבאות לאין חקר ומספר.

ותורתינו הקדושה חמדה גנוזה ויקרה אשר כל חפצין לא ישוו בה. נחמדים מזהב ומפזו רב ומתוקים מדבש ונופת צופים, אשר אין שיעור ואין חקר לרוממות ערכה, ולרבויו סודותי הגנוזים בה בכל תיבה ובכל אות ובכל נקודה ותג, כאמרם ז"ל (עירובין כ"א) קוצותיו תלתלים (שה"ש ה') אמר רב חסדא אמר מר עוקבא מלמד שיש לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות, וגם אמרו זאת על רבי עקיבא (מנחות כ"ט) שהי' דורש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות, וגילה סודות התורה ועומקי'. ועכ"ז לא נגע לאפס קצהו מסודות נוראים הגנוזים בגנזיא של אלקינו יוצר בראשית, כי בחדאי מיום שנסתלק ר"ע מוסיף בכל שעה ורגע בג"ע השגות חדשות בתורתנו הקדושה.

ואין שום מלאך ושרף אשר ישיג גודל ערכן ועומקן של מצות אלקינו, אשר סודותיהם וטעמיהם וכונותיהם אין שיעור ואין ערך וחקר להם, כי כל מה שהשיגו גם גדולי קדמאי מטעמי המצות וכונתם, הוא כאפס וכאין נחשב נגד שורשן ועומקן ורומן, ואיך הושפל כבודך ורם ערכך, אשר היית יכול להתדמות למלאכי עליון, ועוד נעלה ונשגב מהם, באם היית מקיים מצות בוראך כראוי. ועכשיו הושפל כבודך שהלכת אחר עצת

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש

יצרך הרע, יצרא בישא ותלמידיו ואחוזת מריעיו, כתות כתות המונים המונים חיצונים, המפתים אותך לעזוב דרכי אלקיננו, ומצותיו היקרים, הקדושים ונשגבים ודמים. ולא עוד אלא שגרמת ע"י עונותיך הרבים לפגום פגמים גדולים ועצומים, במקומות עליונות ונוראות, ובכל כללות אותיות שם הוי' ב"ה, ובכללות ד' שמות הקדושים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ויתר שמות הקדושים ונוראים, וכנוים, ובכללות כל העולמות, וגם בכללות כל העולם הזה, שבכללות, כולם נכללים בד' שמות הקודש אצילות-בריאה-יצירה-עשיה. ופגמת בנשמתך, ובנשמה לנשמתך, ושורש נשמתך העליונה, ושורש נשמות המעוברות בך, ושורש נשמת כל בית ישראל.

וגרמת צער לנשמות הצדיקים, ולנשמות הנידחות, וצער למשיח צדקיננו הסובל עונותינו, וצער לאבות הקדושים. ביותר וביותר שגרמת ע"י עוניך צער לשכינת עחינו ותפארתנו בירידתה, ואילו היינו משיגים אחד מאלפי אלפים ורוכ רבו רבין מגדל צערה כביכול, לא היינו יכולים לסבול אפילו רגע כמימרא. כמובא בשליה הקדוש בליל שבועות, שנתגלה השכינה להבית יוסף חברי קדישא דיליה, וגילה להם מגדל צערה. הכל בסבת חטאתינו ועונותינו שאנחנו גורמים לה זאת, או לנו ואוי לנפשנו, אנא נלך, אנא נרוך, מפחד ומבושה שעתידי לבא עלינו, אם נראה ונשיג מה שגרמנו ע"י עונותינו הרבים.

ואחר צאת נפשך ממך, יושפל עוד כבודך ביותר וביותר שתמסר בידי מלאכים אכזרים, לענשך בעונשים קשים ומרים ותמרורי תמרורים, אשר כל נפש שנגזר עליו לילך בעולם התהוה יש לו שלשה מלאכים עמו תמיד המכים ועונשים ופוצעים אותו במכות אכזריות בכל רגע ובכל מיני עונשין האפשר לשער ומה שלא אפשר לשער בשכלינו כלל. וכשיכ העונש המר העצום של גלגולים, שמתגלגל הנפש בבהמות חיות, טהורות וטמאות (כאשר מבואר במאמר פגם היסוד עיי"ש).

אוי, איך עני סערה לא נחמה האיך נהפכת, במקום שיכולת לזכות לאורות ותענוגים גדולים ונוראים, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך. ובמקום שהיית יכול לזכות ע"י מעשיך הטובים להיות מדור ומשכן לשכינת עחינו, בסוד הכתוב ונתתי משכני בתוכם דהיינו בתוכם ממש, עיין (בוה"ק בחקותי קי"ד ע"א) והיית יכול להמנות בין כת צדיקים דתמניסר אלפי מיני צדיקיא דקיימין קמיה קב"ה. ואתה בפתאותך ובבהלותך וברוח שטותך שנתלבש בך אבדת כ"ז. כאמרם ז"ל (סוטה ג'). אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות, איך נתפתת מפתוי רוח שטות הזה, נופת תסופנה שפתי זרה וחלקקות לשונו של המלך זקן וכסיל, ונמשלת לסוס וסרד בלי הבין, ונמלאת ברוח שטות לרצות ולהטות אור עצת יצרך בישא, וחילותיו הרעים והבישין.

ואנה תנוס מפני הברושה הגדולה הנוראה, באם יביאו נפשך לתת חשבון צדק לפני בי"ד של מעלה, על כל מחשבתך ועל כל דיבוריך ועל כל מעשיך, ותנודותיך,

ומימותיך

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש כט

ומזימותיך ומרמותיך, וגם על תנועת עפעפי עיניך, ששום דבר אינו נאבד, הכל בא לחשבון צדק, כי כל תנועה ומחשבה קלה נרשם בנפש האדם, וצורת נפשו, וצלם החופף עליו, ואויר הנמשך עליו זהג"ע או הגיהנם (כמובא לעיל מע"מ ועד יבואר להלן בע"ה). ואיזה פנים יהי' לך בעת תעמוד למשפט לפני מלאכים ופמליא דלעילא, ולפני צדיקי קדמאי ובתראי, ולפני אבותיך הקדושים ושבעה הרועים, העומדים כולם שם אצל משפט בני אדם. ובפרט אם תראה מעלתם וגודל השגתם, ותענוגיהם ושמתם בזיו השכינה, ובתענוגי אורות גדולים שהמה בלי שיעור וחקר, ואתה האיך עזבת מעלת צדיקי קדושי עילאה.

והאיך יאחוזך הפחד הגדול והנורא בעת ידונו אותך להמסר בידי מלאכים רעים אכזרים ולהשרף בלהב אש יקוד הנורא, אשר הקטן והפחות שבשבעה המדורים שקול אשו ששים פעם יותר נגד הגדול שבאישים שבעה"ז, וכן כל מדור שתחתיו קשה ונורא אשו ששים פעמים יותר מאש המדור שקודם לו, ככה כל שבעה המדורים שזה תחת זה, עד שלפי החשבון נמצא האש שבמדור התחתון חזק אשו יותר מאש היותר גדול שבעה"ז בכמה מאות אלפי אלפים רבבות פעמים בלי שיעור, וכש"כ העונש של חיות רעות ומשונות, ונחשים ועקרבים השרפים שיש שם בגיהנם, שכל אחד שקול נגד כל העולם, וכש"כ מלאכים האיומים, מלאכי חבלה המשונים, והשדים הארזורים שניקמו בך נקמות גדולות ועצומות. ויתר עונשי הגיהנם, כי הגיהנם אין לו שיעור, כמאמר רז"ל (פסחים צ"ד, ועוד) ועיין בספרי (שומר אמונים במאמר שכ"ע) וכ"ז יתן האדם אל לבו, בעת שרוצה לחשוב ולהתבונן בתכליתו.

ואחר זה תתן אל לבך, ותתבונן בגודל חסדי ה' וטובו, אשר עשה אתך מיום היותך בבטן אמך עד היום הזה שאתה בעולם, ותחשוב, שכראך הבורא ב"ה יש מאין, ומעת היותך בבטן אמך הגדיל עמך חסדו לזון אותך, שם בפלאים גדולים ועצומים, ושלא תפיל אמך פרי בטנה, ובצאתך משם נתנך ה' לחן ולחסד ולרחמים בעיני הורייך, לגדלך, לנשאתך, ולרחוץ וזהמך וצואתך, כמבואר בחובת הלבבות ויתר ספרי קדש, שזה מחסדי ה' ומטובו יתב"ש טרחת האבות בבנים, לגדלם, ולסבול טינופם וזוהמתם, ולחבבם, ועוד כי כל אדם ובפרט תינוק צריך בכל רגע שמירה גדולה ויתירה מכל חלאים ופגעים ומקרים רעים ח"ו.

וכן רוממוך ה' בטובתו ובחסדו הגדול בלי שיעור וחקר, לזונך ולפרנסך ולהחיותך, ולהצילך מכמה פגעים רעים ובישין, ולרפאותך בעת חלייך, ויתר נסים נגלים ונסתרים, כי אדם נידון בכל יום ובכל שעה ובכל רגע כמובא בגמרא (ר"ה ט"ז), כי בכל רגע עולין המקטריגים לקטרג על האדם, וכן נידון האדם בזמן אכילתו, כמובא (במד"ר בראשית) א"ר לוי בכל מקום שאתה מוצא אכילה ושתי' השטן מקטרג, וכן מובא (במד"ר פנחס), כי כל משך זמן אכילתו של אדם דנין אותו למעלה, וכן המזיקין הסובבים, לאדם

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש

לאדם כי כסלא לאוגיא, אלפא משמאלא ורבבתא מימינא, כמובא בגמרא (ברכות ו) ואלמלא ניתנה רשות לעין לראות אין כל בריה יכולה לעמוד מפני המזיקין והקב"ה ברוב רחמיו מציל את האדם מהם.

ומי יכול לשער ולספר הנסים אשר עושה הקב"ה עם האדם בעת שכבו על משכבו ובעת צאת נפשו של אדם (בעידן שינתו) כמה וכמה המונים וכתות שעוברת בהם נשמתו, והקדוש ברוך הוא מצילו מהם. (כמובא בזה"ק) וכן בהקיצו, ובלכתו בדרך אשר כל רגע צריך האדם שמירה ורחמים וכש"כ הנסים הגדולים שהקב"ה עושה עם האדם בענין פרנסתו, ובשעת אכילתו הנסים הגדולים ונפלאים אשר נעשים עם סדר עיכול המזון, כאשר הארכתני בזה בביאור ארוך בספרי (שלחן הטהור במאמר נפלאות הבורא), ועיי"ש דברים גוראים ונפלאים בענין כח הזון והמעכל והדוחה, וכח המברר, וכח המעצור, והשקת הדמים מאבר לאבר, מאברים ללב ומלב לאברים, והוצאת הפסולת והמותרות בכמה מיני אופנים, ושמירת הבריאות, כאשר אנו אומרים בנשמת—ואילו פיגו מלא שירה כים ולשונינו רנה כהמון גליו וכו' אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלקינו, על אחת מאלף אלפי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו, אשר אין לנו שום מושג כלל, גדול הנסים וחסדים בכל רגע מהקב"ה לבנ"א.

וכ"ז יתבונן האדם בלבו ויאמר: — אנא ה', האיך אני שפל ונבזה, ומשוקץ, חוטא, מנוול, האיך מרדתי בך, והאיך פגמתי בשמותיך הקדושים והטהורים, והאיך הורדתי נשמתו למקומות שפלים ובוזיים. והאיך גרמתי צער גדול לכל הנשמות והעולמות. כמבואר בס"י שאפילו העולמות שמכריזין שם העבירה טובלין ומטהרין כמובא לעיל.

ויתבונן בכל אלו הדברים הנאמרים כאן בזה המאמר של תשובה בהתבוננות, ויעיין ויעמיק בלבו במוחו ובשכלו, עד שיתן חרטה גדולה ועמוקה בלבו, ויתמלא בושה וחרפה וחרטה על עונותיו, עד שיתן עי"ז גדול המסוה של בושה על פניו. והגם שלבו אטום וסתום מרבוי עונותיו, עד שאינו יכול להתבונן בכל אלו הדברים, עכ"ז יסתכל היטב ויתבונן בזה הפרק והמאמר, ויחזור אלו הדברים ויתבונן בהם, ויכריח ליתן הבושה על פניו. שיבוש מה, עכ"פ כפי כחו, וכפי אפשרות העת הזמן שהוא עומד. כי שובח הוא אותיות בוששה, שהבושה מעונות הוא עמוד וכלל גדול מעיקרי התשובה, כדמצינו אצל אחז שהי' בוש מלפני הנביא ישעי' על הדברים שהוכיח אותו (ישעי' ז') ואמר רז"ל (סנהדרין ק"ד) שהי' כובש את פניו מלפני הנביא, וא"ד ששם אוכלא דקצרי (כלי של כובסים) על פניו מחמת הבושה, והגם שהי' רשע גדול חטא והחטיא כללות ישראל, רק שמחמת זה הבושה זכה שלא נמנה בין מלכי רשעים שאין להם חלק לעוה"ב, כמובא בדרז"ל (שם).

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש י

וכן בשאל המלך שנאמר וה' לא ענהו וכו' ואמרו רז"ל (ברכות י"ב) אלא מהכא (שמואל א' כ"ח) ויאמר שמואל אל שאל למה הרגזתני להעלות אותי ויאמר שאל צר לי מאד, ופלשתים נלחמים בי, וה' סר מעלי, ולא ענני עוד גם ביד הנביאים גם בחלומות, ואקראה לך להודיעני מה אעשה, ואילו אורים ותומים לא קאמר, משום דקטליה לנוב עיר הכהנים, ומנין דאחילו ליה מן שמיא, שנא' (שם) ויאמר שמואל אל שאל מחר אתה ובניך עמי, וא"ר יוחנן עמי במחיצתי, עכ"ל. ולא הזכיר שאל לפני שמואל הנביא האורים ותומים ששיך לכהן מחמת ברושה משום דקטליה לנוב עיר הכהנים ובשביל זה הברושה זכה להיות ביחד בג"ע עם שמואל ראש הנביאים אחר משה רבינו ע"ה, ומשם למדו ואמרו רז"ל (שם) העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלן על כל עונותיו וכו'.

פרק ג'

והנה בההתבוננות הברושה מה' שנותן בלבו נתקן בחינת חכ"ר שבנפשו, כי חכמה ובינה הנה המחשבה וההתבוננות בערך החטא, וערך פגמו אשר פגם, ואשר גרם בעונותיו, וכש"כ אם הוריד דמעות מעיניו עי"ז ההתבוננות, שהדמעות נמשכין ג"כ מבחינת חכמה ובינה (כאשר יובא לקמן במאמר תשובת המשקל בע"ה). וע"י ברושה נתקן בחינת הדעת כי ברושה בא ע"י דעת, כי מאן דלית ליה דעת אין לו ברושה, כמו בהמה דלית לה ברושה מסיבת העדר דעת, וכן שוטה וקטן אין להם ברושה מחמת העדר דעתם. וכפי ערך גודל חכמתו ודעתו של אדם ככה יוגדל מדת ברושתו. כמובא בס"י, כי אלמלא הברושה היו רוב העולם חוטאים בחטאים חמורים בפרהסיא ח"ו. ועי"ז ההתבוננות והברושה נמשך החרטה, שמתחרט בחרטה גדולה ועמוקה, האיך חטא ופגם ומרד במלכו מלך העולם צור ישראל וגואלו, ויוצרו ובוראו, בורא עולם ב"ה ובי"ש לעד.

והנה הגם שאינו מרגיש בנפשו בפועל חטאים גדולים, אבל אין לך כמעט אדם שאינו מלא מחטאים עונות ופשעים מכף רגל ועד ראש (ועיין מזה במ' מארי דחושבנא). ואם זכה גם ללב נשבר גדול עד שבא למאס נפשו וחיייו, על שמרד במרידות גדולות ועצומות, ומקבל ומסכים בלבו שתצא נפשו בזו השעה, אז בזה מתקן גם מדת כתר אשר בחינת דעת שרשו מכתר כידוע, שלפעמים ח"ו ע"י רבוי הפגמים, כמו ע"י הרהור מינות או לשה"ר וכדומה, גרם שמגיע הפגם עד שם ח"ו, כידוע מרבינו האר"י ז"ל בכונת ולמלשינים שבשמר"ע, שע"י מלשינות ומינות פוגם עד כתר ח"ו (עיין לקמן במאמר תשובת המשקל). ועי"ז החרטה והברושה ההתבוננות נולד אצלו התמרמרות שמתמרמר בנפשו איך פגם נגד ה' וגרם מה שגרם לעילא ותתא להוריד נפשו לשאולה ח"ו.

ואם

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש

ואם עיי גדול התמרמרות, נותן אל לבו פחד ה' מגדולתו ורוממותו האיך פגם ומרד בו. או פחד מעונשו הגדול. ומקבל על עצמו ליוהר מלעבור על לית כל שהוא, שכל זה הוא שורש של בחינת היראה שכולל כל הלאוין כידוע. כי מדת יראה כולל כל השסיה לית ומדת אהבה כולל כל הרמ"ח עשין. ומקבל על עצמו לעבוד ה' בוריות יותר גדול או בשמחה ואהבה לה' יותר גדול מעד כאן. כי זה מעקרי התשובה הקבלה על להבא כאשר מבואר (במאמר כללי הפגמים והתשובה עיי"ש), ונתקן עיי בחינת חג שבנפשו. כי חסד נתקן עיי קבלת אהבת ה'. ומדת גבורה נתקן עיי שמירת הלית, שבא עיי בחינת גבורה כי איזהו גבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד).

ואח"כ צריך לעורר ולבקש רחמים רבים על נפשו ממדת רחמנותו ית"ש שאין לו סוף: ותכלית. שירחם הקב"ה על נפשו הנחצבת מתחת כסא כבודו ית"ש, ויתן לו סיוע מלעילא שלא לחטוא עוד לפניו ית'. ועיי שלשתן, דהיינו עיי ציור הפחד מהעונש. וקבלת עול מצות באהבה, והתעוררות מדת רחמנות על נפשו, נתקן כל בחי' חגית שבנפשו, כי רחמנות הוא ממדת יעקב מדת תפארת כידוע.

הרי לך אחי עיי תשובה בהתבוננות התיקונים הללו בושח-זרטה-והתמרמרות יראה-ואהבה-ורחמנות שהמה מעיקרם ויסודם של התשובה. ונתקנו בזה בחינת חב"ד ובחי' חגית שבנפשו.

ואח"כ עיקר שבתשובה הוא הקבלה על להבא והסכמה שבלב עד שיעיד עליך ידוע תעלומות שלא ישוב עוד לכסלה. (רמב"ם ה"ת) ושיקבל ע"ע לעמוד בנסיון. באם יבא נסיון לידו לעבור עוד על איזה עבירה הגם עבירה קלה יעמוד בנסיון שלא לשמוע לעצת היצר העומד תמיד לנצחו ולהשפילו. ויהא הוא מן המנצחים ולא מן המנוצחים. ועיי הקבלה והסכמה שבלבו, בפרט אם באמת בא לידי נסיון, ונצח את יצרו שלא לשמוע ולהתפתות מדיבוריו החנפים. עיי תיקן בחי' נצח שבנפשו.

ואח"כ יתן הודאה לה' על שעזרו שלא נמסר ביד היצר, והיי לו לסיוע שזכה לרגעים יקרים הללו, להתעמק בתשובה, ולקבל על נפשו. כי לא כל אדם זוכה לזה, וגם לא כל זמנים ועתים מוכשרים לזה, כידוע לכל בר דעת. וכשי"כ אם בא ממש לידו איזה חטא, אשר אין כמעט רגע בלא פגע ובלא נסיון חדש, הן במחשבות או בדיבור או במעשה, זוכה שנוכח מקבלתו על התשובה, ונתפרש מחטוא, באיזה דיבור אסור, או מחשבה אסורה, או מעשה אסורה. או יודה תיכף וישבח לבוראו, וירגיל עצמו, על כל עבירה הגם קטנה שלא נתפתה להיצר לעשותה, ולא נתפתה בפתויו, ולא נלכד בחרמי מצודתו. להודות לה' על זה. ובוה נתקן בחי' חוד שבנפשו. ואם ירגיל עצמו בזה ההודאה, ימשיך עוד וסיוע רב לנפשו. כי עיקר הפגם גוגע בבחי' הוד, ובבחי' זו הוא תגלות, לתקן בחי' חוד כדכתיב (איכה א') כל היום דה אתיות דהו הוא חוד בהיפך אתנו, כידוע מהאר"י ז"ל, וזה הסוד (דניאל י') והודי נהפך עלי למשחית, בפרט עיי פגם היסוד בעצם ח"ו שנקרא

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש לא

שנקרא משחית. ואם מתקן בחי' הוד או נעשה הוד והדר לפניו עוז וחדה במקומו (ד"ה א' ט"ז).

ואם יקשר עצמו ולבו בכ"ז בחזק, שיקא מקושר נפשו ושכלו בכל יכולתו בה בעת קבלת התשובה, ויקשר לבבו בעומק שלא יעבור עוד רצון ה', למען לא תתפרש גפשו משכינת כבודו ית"ש, אשר זה עיקר הפגם הדאבון הלב. פרידת נפשו מאלקיו (כאשר מבואר לעיל בשורש הפגמים), ועכ"פ לאחוז ולהתקשר בחזק באמונתו ית"ש ובתורתו הקדושה, שזה חכלית התשובה כמובא בדברי הרמב"ם ז"ל, שזהו עיקר התשובה שישב עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב עוד לכסלה, ולכאורה איך שייך עדות מבואר כל עולמים הלא הן בקדושי לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה (איוב ט"ו) ואיך שייך עדות דבר הנמסר לבחירה. הלא מצינו גם בגדולי קדמאי שהיו צדיקי עולם ולבסוף נחמצו רח"ל. אלא הכונה שבשעת מעמד של תשובה יסכים כ"כ הסכמה חזקה בלבו, שלא ירצה לשוב עוד לכסלה, עד שיעיד עליו יודע תעלומות שקבלתו זאת היא אמיתית בלי תרמית ושקר. כי לא לפניו חנף יבא (שם י"ג), ואין מי שיכול להעיד על עמקות ואמיתות הלב רק הבורא עולם ב"ה ובי"ש, ועי"ז העדות של הבורא נמחק ותבטל כל מיני מקטריגים.

ואם אח"כ נפל ח"ו עוד הפעם לחטוא, בסבת נסיונות או אונס יצרו, אשר רובץ עליו כארי, ואורב עליו כדוב, נקרא כעין אונס קמ"י קוב"ה ולא נתבטל ח"ו הסכמתו וקבלתו הראשונה, אשר עשה רשע גדול בשמים בשורש התיקונים, ורשע גדול בשורש צשמתו לקעלה, ורשע גדול בתוך נפשו שבגופו, כיון שגלוי יודע קמ"י קוב"ה שברצונו באמת לשוב אליה, רק מחמת גדל תקיפות וגירוי היצר נפל בידו.

וצריך שלא ליפול בעיני עצמו מסיבת נפילתו ח"ו, רק יחזור ויחזור לעשות אלו הסכמות בלבו בלי שיעור פעמים, כי סוף כל סוף יהי' הוא מהנוצחים ולא מן המנוצחים (כמובא במ' כללי התשובה). והגם אם ח"ו לא יעלה בידו להיות מהנוצחים און בענין איזה עבירה, או מדה רעה שנתפס בו, עכ"ז יצטרפו אלו הסכמות שעשה בלבו לחשבון גדול ועצום, ובזכות זה יהי' לו תיקון נפשו לאחר פטירתו בניקל מאד, ולא יצטרפו לעבור עליו גלים גדולים ח"ו וגם שאחר תיקון וצירוף נפשו יוכה למדריגת ומעלת בעלי תשובה, כ"א לפי בחינתו ועמקות לבבו שנתן אל לבו כח התשובה החזרה הלב נשבר הבושה מה', כי כל אלו בחינות משולבים חד בחבריה.

ועי"ז ההסכמה חזקה נתקן בחינת יסוד שבנפשו, שיסוד הוא בחי' התקשרות, כמבואר בספרי המקובלים, ובפרט אם ההסכם הוא על שמירת היסוד, דהיינו שמסכים בלבו בקבלה חזקה להיות מנוטרי היסוד (כמובא במ' שמירת היסוד) או ביותר נתקן בחי' תיסוד

היסוד בזה, כמובא בס"ח, שגם בכל מיני תשובה נתקן בחי' היסוד אבל אם התשובה בבחי' יסוד ממש, נתקן זה המדה ביותר וביותר.

ואח"כ יתודה בפה ויפרוש החטאים שעשה, שהוא מעיקר שבעיקרים בתשובה, שנמנה ממנין תרי"ג מצות אליבא דכ"ע, שהוא לקיים מצות (במדבר ה'), איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה' וכו' והתודו את חטאתם אשר עשו, ואז בזה נתקן בחי' הרוח, כי דיבור נמשך מהרוח כדמתרגם על ויהי האדם לנפש חיה (בראשית ב') והות באדם לרוח ממללא, וגם הפה והדיבור רומזים למלכות כמובא בתיקונים (דף י"ז) מלכות פה קרינן ליה, ואז בזה האופן נתקן בחי' מלכות, ורומז בזה להתגלות מלכותו יתב"ש בעולם, ונתגדל ונתקדש שמו ית' בכל העולמות, כדכתיב (זכריה י"ד) והי' ה' למלך על כל הארץ כו'. והרי לך אחי תיקון עשר הספירות שבכללות כל קומת הנפש, במחשבה ודיבור.

והנה מבואר למעלה, שהרוצה לעקור ע"ז צריך לעקרו משרשו (ע"ז מ"ה) לכן תדע אחי כמו שיש עשר ספירות בקדושה, ככה יש לעומתן עשר סטרין דמסאבותא רח"ל. וכמו שיש עשרה עמקים לטובה, שהוא עשר עמקים של קדושה, שכנגד זה אומרים בכל יום מעשרת ימי תשובה שיר המעלות ממעמקים וכו' (תהלים ק"ל) לתקן אלו עשר עמקים, כי עומ"ק כמספר גבור"ה וכמו שיש עומק טוב ככה יש עומק רע, שהמה עשר ספירות דטומאה. ח"ו. (כמבואר בס' יצירה). וכפי יותר ששקוע בעבירות הן חמורות הן קלות והן במדות רעות, ככה יורד כל בחי' קומת נפשו לאלו העמקים רעים ח"ו.

ודע אחי, שעיקר עונש שמקבל האדם הוא על התענוג שהתענג מעביירה, הן בחיצונות. והיינו שהתענג גופו ונפשו הבהמית מאכילה ושתייה יתירה, שע"ז נולדו כל התאוות רעות רח"ל, וכש"כ ע"י אכילה ושתייה של איסור שאדם נכשל בהם, וכן ע"י תאוות ניאוף ח"ו ביותר וביותר, וכל שרשיהם ותולדותיהם ואביזרייהו דג"ע, וכל פרטי איסורה, גם ע"י מחשבה והרהור והסתכלות ח"ו, והגם שנכשל בהסתכלות בלא הודע ונהנה מזה, על כל אלה יביאך אלקים במשפט (כמובא בתיקון עינים), וכן ע"י דיבור עם אשה שמביאו לידי הרהור עבירה, ודיבורים של מדות רעות, כמו שקר, דברים בטלים, קנאה, שנאה, לשון הרע, כעס והקפדות, ושמיעות חדשות וכדומה, שמכל זה גופו ונפש הבהמית נהנים מהם. וכן ההנאה פנימית ונסתרה של כל בחינת רע של עבירה, שיצרו הרע וכל חלקי נפש הבהמית וכל חלקי ד' יסודות שבנפשו נהנים מזה וניתוסף להם כח ע"ז, כי מכל מיני תאוות ומדות רעות ודיבורים רעים, וגם תאוות היתר שאינו מן ההכרח לקיום גופו או לקיום מצות ה', וכן מכל מיני רתיחות הדמים לרע, החלק הרע שבתוכו וכל יסודותיו הרעות נהנים ממנו ומקבלים חיות מזה רח"ל. וע"ז גורמים להגביר עומק הרע בכל עשרה בחינותיו ח"ו.

טהרת מאמר תשובה בהתבוננות הקודש לב

והנה להוציא נפשו מה העומק הרע שנשתקע בו. צריך דייקא גבורה גדולה, שכן עומק הוא כמספר גבורה. והגבורה הזו הוא גודל הבושה והחרטה והצער והתמרמרות על העבירה כפי ערך עומק הרע של כל מיני תענוגים ותאות שקיבל היצר ונפש הבהמית. כי ממש לפי ערך החרטה והבושה והצער שיש לו על עברו על רצון ה', ככה ממש עוקר החלק הרע מכל חלקי נפשו, מה שגרם להם ליכנס ולהשתקע ח"ו, ומוציא נפשו משאולה. כי בושה, צער, חרטה כשהוא מצומק הלב, ממשיך שפע ע"י העומק מבחינת בינה, שהוא מקור התשובה. הגם שמינה דינין מתערין, אבל המה דינים קדושים, שמתגברים דייקא על כל בחי' דינין תקיפין, והמה מבטלים כל הגבורות והדינים, ומשליכין כל הרע לנוקבא דתהומא רבא (כאשר יבואר במ' תשובה עילאה ברצות ה').

וזכור אחי כל הכללים שכללתי כאן במאמר "תשובה בהתבוננות" כי אלו הכללים המה עיקר גדול שבעקרין מתכלית ועיקרי התשובה, וע"י רצוי ותחנונים, וזידי, והשתוקקות, וחרטה, שמעורר בקרבו ע"י תשובה של התבוננות, נתקן בחי' רחוק ונשמתו ומוציא ניצוצות קדושות ונשמתו מבין החיצונים ונחשב מן עושי תשובה.

הרי לך דרך אחד לתשובה בעז"ה.

טהרת הקודש

מאמר

תשובה פרטית

ונכלל בו תשובה מעשית

פרק א

בני אהובי זכור ותתבונן בדברי שלמה מלכנו ע"ה (קהלת י"ב) וזכור את בוראך בימי בחורותיך ודרשינן (בירושלמי סוטה פ"ב ה"ב, ובאבות פ"ג בפירש"י) בוראך בארד בורך, זכור מי בוראך, הא"ל הגדול, הגביר, הנודע בורא כל עליונים ותחתונים, זכור מי בארד, שהוא מאין באת, מצד הנשמה ממקום קדוש ונורא, זכור מי בורך, שהוא ולאן אתה הולך, בורך כפשוטו, הכונה על הקבר, וגם הגיהנם שנקרא בוך. ועיין אחי בדברי סה"ק בעל נועם אלימלך שפירש שאין לך אדם שאין לו שעה (אבות פ"ד), והיינו מי שאינו מיוחד לו שעה להתבונן בתכליתו אין נקרא בשם אדם. לכן אחי זכור תמיד את הימים הנוראים ויום הדין, האיום והנורא שיבא לפניך, שתצטרך ליתן דין וחשבון על כל מחשבה דיבור ומעשה, והגם תנועה קלה, שהכל נכתב ונרשם למעלה בציור דיוקן נשמתך. ותיוחד לך שעה ביום או בלילה להתבונן בתכליתך, לפי המובא כאן בדרך הראשון של תשובה, כמו שהבאתי לעיל.

והנה ידוע שבכל דבר יש כלל ופרט, כמוגא בזה"ק (פ' ארא דף כ"ה) וז"ל תקונא דהאי עלמא איהו כלל ופרט, בג"כ ראשיתא דכלא למנדע דאית שליט ודיין על עלמא ואיהו רבון כל עלמין, וברא ליה לבר נש מעפרא ונפח באפו נשמתא דחיי, דא איהו באורח כלל, כד נפקו ישראל ממצרים, לא הוּו ידעי ליה לקב"ה, כיון דאתא משה לגבייהו, פקדא קדמאה דא אוליה לון, דכתיב (שמות ר'): וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם וגו' וזכר וזכר, ולסוף מ' שנים דקא אשתדלו בכל אינון פקדין דאורייתא דאוליה לון משה בין אינון דמתנהגי בארעא, בין אינון דמתנהגי לבר מארעא, כדן אוליה באורח פרט. והי' דבריהם ד' וידעת היום והשבות אל לבבך היום דייקא מה דלא הוה רשו מקדמת דנא, פי' ה' הוא האלקים, דא באורח פרט, במלה דא כמה רזין וסתרין אית בה, עכ"ל.

הרי שעיקר האמונה הקדושה אמונת ישראל נכלל בכלל ופרט, וכלל הוא כללות האמונה לידע שיש בורא כל עולמים ומנהיג כל העולמות ובורא כל בריין וברא את האדם ומח' אותו בכל שעה ובכל רגע, וזה הוא האמונה כללית של כל בר ישראל אשר צריך כל בר ישראל להאמין בזה באמונה שלימה, ואם ח"ו חסר לו זה האמונה אז אינו נכלל בכלל שלומי אמונת ישראל.

טהרת מאמר תשובה פרטית הקודש יג

כי ע"ז הזהיר הקב"ה את ישראל תיכף בצאתם ממצרים. וע"ז נאמר ולקחתי אתכם לי לעם. זה הוא אמונה בכללות.

דאח"כ בשעת קרי"ס התחילו ליכנס באמונה פרטית לידע גדלו ורוממותו ית"ש. ואח"כ נפלו מזה לבחי' קטנות. כי ה' נדבק בהם עדיין ערות מצרים, ואח"כ אחר הזדככותם במי"ט יום לפני מ"ת ובהגיעם למתן תורתנו הקדושה השיגו שוב אמונה שלימה וברורה כדכתיב (דברים ד') אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו. אבל עכ"ז האמונה הקדושה על בוריה היינו גדול אמתה של השגחה פרטית של הקב"ה על עולמו ועל כל פרט ופרט וגדל כח אלקותו ית"ש בכל העולמות ואמונה שלימה וברורה מכל צד לא השיגו רק בסוף ארבעים שנה של מדבר. אחר שנתן לנו השרי"ת ב"ה ובי"ש כל התרי"ג מצות דאורייתא. רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת. ועל זה היום נאמר (שם) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. מכלל שהיום דייקא לאחר נתינת התרי"ג מצות כמבואר שם בזה"ק. וזה הנקרא בטה"ק בחינת אמונה בראש. ואמונה בסוף. ואין כאן מקומו להאריך.

והנה בבריאת העולם יש ג"כ כלל ופרט. כמבואר בספרים. כי העולם הוא הכלל, והאדם הוא הפרט. כי אדם נקרא עולם קטן. היות שכל עיקר בריאת העולם הי"ב שביל ישראל, כאמרם ז"ל (במדרש ובוזה"ק, ובת"ז), בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית, ולא ה"י באפשרות לברוא העולם אם לא בהקדמת התשובה מקודם כמבואר בס"ח, כי על כן אמרו רז"ל (פסחים נ"ד) תשובה נברא קודם העולם. לכן היא התשובה כמו עיקר בריאת העולם. וכמו בבריאת העולם יש כלל ופרט, כן יש גם בתשובה תשובה בכלל, ותשובה בפרט, תשובה בכלל הוא הבחינה דלעיל הנקרא תשובת התבוננות שמתבונן ומחשב על כללות מעמדו הרוחני, ועל מה בא לזה העולם, ולאיוה תכלית, ובאיזה מצב איוה ונורא ירדה נשמתו, ממקום קדוש ונורא ירדה למקום החיצוניים מקום טומאה גדולה ועצומה, האריך נשפלה כללות נפשו, בכלל ובפרט, ומתבונן בנפשו בעניינים שכתבנו לעיל בפרקי ההתבוננות, בצירוף וידי דברים ותחינה לה' שיקרבו אצלו מכאן ולהבא, וע"ז ההתבוננות התשובה כנ"ל מקבלין כללות אברי נפשו הארה ותיקון בכלל.

אבל תשובה בפרט שהוא, לנקות ולצחצח וזהמת נפשו שנפגם כ"כ מרבי עונותיו, ולהרוג המזיקין, אלפים ורבבות שנבראו ע"י. זה לא נעשה רק ע"י תשובה מעשית דייקא (שהוא כמבואר בפרקים ובמאמרים דלהלן בע"ה, תשובה פרטית, תשובת המשקל, סיגוסים קלים, ותשובה בתפלה, תשובה בצדקה, ותשובת מארי דחושבנא, תשובת תיקון היסוד ועוד).

והנה דרך הראשון שכתבתי (תשובת התבוננות תשובה כללית) הוא תיקון פגם הבריאה והיצירה, בחי' דעת, מחשבה, ודיבור של עבירה. אבל נשאר עוד לתקן, השני

תיקונים

תיקונים גדולים כדלעיל (שהוא, הנקרא תשובה פרטית) א) להעביר כתמי הנשמה, ב) להרוג המזיקין אלפי אלפים חיצונים שנבראו ע"י עונותיך.

ועכשיו אבא בע"ה ליעצך, בכמה דרכים ואופנים, לתקן שני תיקונים האמורים, וגם האיך לתקן השמות הקדושים, וכל העולמות שנפגמו ע"י עונותיך. וזה החלי בע"ה.

דע אחי שעיקר עבודתו של בר ישראל, שצריך לו לתקן בחינת העשייה כי הקליפות המה קשים ותקיפים שם מאד, בפרט אלו שנבראו ע"י מעשה העבירות ממש. לכן צריך למי שרוצה להיות מכונה ונכלל בבחי' בעל תשובה ממש, ולא בחי' עושה תשובה לבד, לעשות תשובה של מעשה ממש.

ובסה"ק דרך פקודיך בהקדמה מביא שם ג"כ זו"ל: — ומשארז"ל (יומא פ"ו) היכי דמי בע"ה, כגון שבאה דבר עבירה לידו וכו' דוק נא ידידי בדבריהם, הנה לא אמרו, היכי דמי תשובה, רק היכי דמי „בעל תשובה“, כי באמת תשובה מיקרי אפי' לא באת דבר עבירה עוד לידו, רק בחרטה גמורה וקבלה גמורה. רק לשיקרא בתואר בעל תשובה, לשיהי' נכון לבו בטוח שלא יאונה לו עוד כל און, הוא, כשבאת דבר עבירה לידו פעם ראשונה ושניה וניצל ממנה, אז יהי' נכון לבו בטוח, שכבר מסייעין אותו מן השמים לשמרו שמירה וכו' עכ"ל.*

והנה ההתחלה בבחי' מעשה של תשובה, הוא, להראות הכנעה והשפלה לפני ה' במעשה ממש, ולא הכנעה בלב לבד.

והנה אחד מעשרה פרטים של תשובת הכתוב הנכתב לעיל (במ' פתח התשובה) הוא החספסר. שיעשה הספד על עונותיו. וכונת החספסר הוא, להתאונן על אבדן נשמתו, ואבדן הניצוצי קדש, ואבדן קיום המצות עשה'ן ולא תעשה'ן, ועל שגרם צער השכינה, וצער למשיח צדקינו, וגרם צער לנשמות הנדחות. ולזה צריך לתקן זאת, ולעשות בחי' הספד, והוא נכלל משלשה אופנים, אחד — לישב על הארץ, והשני — הבכי והשלישי — חיללה והזעקה ונאקה, שהם כולו חד.

וזה התיקון הוא התחלה לעקור ולנקות זוהמא שבנשמתו, ולהרוג החיצונים שנבראו ע"י עונותיו. לכן צריך לזה לישב על הארץ, ויחלוק מנעליו, ויתן ראשו בין ברכיו, כמו שהובא (ע"ז י"ז) בר' אליעזר בן דורדיא, שנתן ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה וכו'. או יתן פניו בארץ בפישוט ידים ורגלים, כמובא בסה"ק סור מרע לענין קימה בחצות לילה, וז"ל: —

והנה אחי אין לך מבחר העת להתבודדות ופרישות שלא יבלבלוהו רעיון אדם, כי אם בשעה זו (היינו חצות לילה) לעמד ולבקש על נפשו האומללה אשר נתרקה בעותותיה מן מקור המים החיים הזכים, ונתעבתה בחומר הגס בעפר יסודה, כמ"ש החסיד הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה, ויחפש בשעה זו כל מה שעבר, וידבר מעל לבו

לבו, כעבד לפני רבו, בכריעה ובהשתחווי, בפישוט ידים ורגלים, בדברים רכים לאשפלא גרמי ובפסוקי דרחמי לאמר כבן לפני אביו, ובכל לשון אשר ידבר בתפלה, בלשון המדינה שמדבר ושומע, למען ירוץ דברו מהרה מכאב לב אשר כואב על עונותיו ופשעיו, ויבקש מחילה וסליחה וכו'. אחי בדאי זה נבחר מכל התעניתים הנעשים מעורבים ומבלבלים מחשבות אדם. עכ"ל.

ויתבונן בריבוי פגמים שפגם לפני ה', מה שעשה ומה שגרם, בפרט בחטאת נעוריו, אשר לפי שיטת כמה מרז"ל אין לו תשובה ח"ו. והגם שאין הלכה כמותם ח"ו, כי כבר אפסקו הלכתא מכולהו צדיקי קמאי ובתראי, ובוזה"ק ג"כ מובא בכמה מקומות (כאשר אביא במ' תיקון היסוד בע"ה) שמועיל תשובה על פגם היסוד. אבל אליבא דכ"ע התשובה היא קשה, וצריך לעשות תשובה גדולה על גודל ורובי הטומאה שגרם להרבות, ולבראות מויקין עי"ז יותר מכל החטאים ועונות. (כמובא בספר הכונות להארי"ז ז"ל בכונת ק"ש שעהמ"ט עי"ש) ויתן קולו בבכי ותחנונים לה' שאל יזרקנו מעל פניו ויזכהו לשוב בתשובה שלימה לפניו ית"ש, ואל יקחנו מהעוה"ז בלי תיקון הנפש. וידבר אל קונו בכמה פיוסים ותחנונים הן בלשון קודש והן בלשון שמדברים כמובא לעיל מסה"ק סור מרע.

ולפי שלאו כולי עלמא הלכתא גמירי, שיוכלו לסדר דברים, ולדבר דיבורים לפני ה', ובפרט בדור אטום וסתום אשר אנחנו בתוכו, שהלב סתום מצרות ושפלות הדור בעוה"ר. לכן יובא להלן בע"ה (בשער התפלות), תפלה נוראה תפלת השב, אשר כולל כל הנהו דברים הנאמרים, להתודות על כל עונותיך, והתבוננות, דברי תחינה לה', וגם תפלה נוראה על תיקון יסוד, ותדרשנו שם ותחי נפשך בע"ה, ויתעורר לבבך לתשובה, לבכי וללב נשבר. ולא תסבור, שביום או ביומים שתעשה ככה, כבר נמחלו לך כל עונותיך, רק כמו שפירש הקדוש בעל נועם אלימלך ז"ל, על דברי רז"ל (יומא ל"ט) וכבר צעק אנא ה', ונשמע קולו וכו', שהרבה צריך לצעוק אנא ה' שיקבל ה' תשובתו. וכן מובא מהקדוש הנ"ל בהנהגות, וז"ל: —

לכן צריך האדם להתחרט מאד על עונותיו, ולהתבודד עצמו קודם אור היום, שאז עת רצון לבכות על גלות השכינה, פעמים הרבה עד אין חקר, ויבכה בדמעות, וגם ביום לפעמים יתבודד, ואז יראה בעצמו שעמדו עונותיו נגד עיניו, ויזכור את חטאתיו ועונותיו ופשעיו, כהרים וגבעות, אשר מעולם לא זכר אותם אם עשה ככה. ככה יעשה לא פעם, ולא שתים, ולא מאה פעמים, עד אשר ירחמו עליו מן השמים, ויתפלל להש"י שידריכהו בדרך ויורהו דרכו שלא יבלה חיי חייו וכו', עכ"ל.

הרי תראה מדברי הקדוש הזה, שזהו הסימן שהתחיל לכנס לדרכי התשובה, אם מראין לו מן השמים הרים וגבעות של עבירות קלות וחמורות, וזה התחלת הסימן שנפתח לפניו שער התשובה, כי עי"ז זוכה להשיג ולבא ללב נשבר באמת, ועד שלא בא ללב נשבר

באמת, א"א לו לעשות תשובה שלימה. וזה התחלת הסימן שמכניסים אותו בדרכי התשובה. באם עונותיו עומדין לפניו ומתראין אליו, והוא הסימן שמבקשים אותו הניצוצי קודש ומתחננים אליו שיתקן אותם, ולא יזכה לזה, כי אם מי שעוסק בתשובה יום אחר יום, עכ"פ בכל עת מצוא ושעת הכושר לפניו ובוה זוכה ונכנס בחדרי התשובה. ועוד מבורר (שם) וז"ל, ויתפלל להשי"ת שיעזרהו לעשות תשובה שלימה ושלא ימות בלא תשובה. ויכלול את עצמו בתוך שאר בית שיעזרו שיעשה תשובה שלימה. ויתפלל על מחילת עונותיו בכלל מחילת עונות בני עכלה"ק.

וצריך לדפוק על דלתי התשובה כסדר, ולא ישבות כל זמן שיכול לחטוף לו איזה זמן, כי יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב (אבות פ"ד) תשובה ומעשים טובים, הפי' תשובה כזה המביא למעשים טובים, להטיב מעשיו מכאן ולהבא, והוא יותר חשוב מכל חיי העוה"ב. ודבור הזה הוא מבהיל הרעיון, עד כמה הגיע כחג של תשובה אמיתית, ששעה אחת ממנה שקול נגד כל חיי העוה"ב. וא"כ משמע שע"י תשובה משיג הארה עצומה כזו, הרבה יותר מבחי' חיי העוה"ב, ואשרי לו.

פרק ב'

ודע אחי כפי המבואר בתיקונים, שכל פקודא ופקודא צריך להקדים לה התשובה וכדי לבא אליו התעוררות מלעילא צריך להקדים גם הצדקה. וגם כי הצדקה הוא בבחי' (תהלים י"ז) אני בצדק אחזה פניך — שיזכה להתראות עם הקב"ה, שלא יפנה כביכול פניו מתשובתו ומתורתו. וכן צריך להקדים צדקה לכל דבר כמאמר רז"ל (ב"ב י') ר"א יהיב פרוטה לעני וחדר מצלי'. וכן הי' דרך הצדיקים וקדושי קדמאי שקדמו צדקה לכל דבר, ולכל מצוה ומצוה.

ובכן בני אהובי, קודם שתתחיל לעסוק בתשובה, ותיחד לך שעה מיוחדת לזה, לעסוק בתיקון נפשך, ובתיקונו של עולם, ולקיים מ"ע של תשובה שהוא ושבת עד ה' אלקיך (דברים ד'), ושובה ישראל (הושע י"ד), ועוד פסוקים הרבה המורים על תשובה (כמובא לעיל בפתח התשובה). וכן מצות וידוי שהוא מ"ע פרטית מתרי"ג מצות. איש או אשה וכר' והתודו את חטאתם אשר עשו (במדבר ה'). לכן קודם קיום מצוה רמה וקדושה כזה אשר כל תיקון נפשך תלוי בזה צריך אתה להזמין נפשך לזה בהכנה לפי כחד ומוחד, כיון שעסק התשובה גורמת עת רצון, ולפתוח צינורות דלעילא, ולגרום עת רצון שיקובל תשובתך, ויפתחו לך שערי תשובה בלב נשבר ונדכה, ושפיכת דמעות, ולהרבות געגועין לה', להכיר מעלך ומרדך, ולבא לברושה אמיתית.

וכי' תלוי לפי ערך ההכנה שעשית לך, כי ההכנה מועיל לפתוח שערי רחמים ורצון, כמו למשל, מי שחטא להבדיל לפני מלך בשריד והולך לרצות פניו. ואם ירצה

שהמלך

שהמלך יתרצה לו ויתראה אתו פנים, צריך לשחד את השוערים והמפקדים, שיהי לו למליצים טובים בעמדו לפני המלך, להאיר פני מלך אליו. ככה ע"י הכנה לפני מצוה בפרט לפני מצות התשובה, שהוא לפייס את המלך שמרד נגדו, צריך לטהר האוירים, ולהמשיך שפע למלאכים הקדושים, השוערים, והסובבים את המלך, מלכו של עולם כביכול, שכן כתיב (תהלים קי"ח) פתחו לי שערי צדק, לשון רבים, אלו המלאכים הממונים על השוערים, ואח"כ זה השער לה' צדיקים יבואו בו. וזה הוא ע"י הכנה.

והנה האדם ע"פ רוב דעתו ושכלו סתומים, ומחשבותיו מעורבבין, בפרט אדם מטורד בעסקיו, או שמחשבות רודפין אחריו, ואין לו ישוב הדעת להתבונן בשום דבר של תשובה, בפרט בעמקות התשובה. ואם ישב גם על הארץ ומתחיל להתבונן, בא היצר ומבלבל אותו בשטותים הבלים. בפרט אם אדם רוצה לעסוק בתשובה, טורחים החיצונים ביותר לבלבל מחשבותיו, כי בא לעקור ולהתיש כחם.

לכן קודם שתשב ותכין עצמך למצות התשובה ותקון הנפש, תפריש סכום לצדקה, לפתוח שערי רחמים, ותאמר התפלה של צדקה (כמובא בשער התפלות), בקיצור, ובאריכות לפי הפנאי שיש לך, ותלמוד קצת גמרא מקודם, או תאמר לכהפ"ח דף אחד או שתיים מתיקוני זוהר, או תלמוד קודם משניות, המסוגלים לפתוח הדעת, ותאמר לשם יחד שקודם תפלת השב ותפלת היסוד (המובא לקמן בשער התפלות).

ואח"כ תלבש שק על בשרך, כמובא בעץ החיים להאריי ז"ל. ותשים אפר על ראשך, ותשב על הארץ (עיין לקמן בתשובת המשקל כוונת וגדל תיקון שק ואפר וישיבה על הארץ), ותתודה על עונותיך בגדל חרטה ובושה ותעורר רחמים רבים על נפשך בבכי וזעקה ונהי, האיך העזת פניך למרוד במארך, המחי' אותך ומתחסד עמך בכל רגע.

ובזה תקיים מצות תשובה בכל אלו הפרטים שק, ואפר, וידוי, חרטה, ובושה, חכנעה, כבי, והספד, עזיבת החטא, וקבלה על להבא, ותקבל עליך, שלא לשוב לכסלה עוד, ותבקש רחמים מה' בעל הרחמים שיהא בעורך מכאן ולהבא להתקדש לפניו, באכילתך ובשתיתך, בשכבך ובקומך, ובלכתך בדרך, ובכל דרכיך דעונו.

ודע אחי, שמוטל עליך להעמיק בנפשך, התשובה והחרטה, על כל פרט מעונותיך, דהיינו שתתודה ותתשוב פרטי עוניך, כפי אשר מובא (בשער התפלות) בתפלת השב סדר הוידוי והתשובה לפי ערך פגם האברים, או סדר התשובה לפי ערך הא"ב שסדרתי, לפרט כל חטא ועון, כי על הכל אתה עתיד ליתן דין וחשבון, על כל דבר קטן וגדול. ולכן בעת עסקך בתשובה, צריך לפרט פגם כל אבר, ופגם כל חטא ועון מה שאפשר לגדול, ולפרט, ותתחרט על כל אחד ואחד.

או אפשר לך לפי כחך, ולפי העת והשעה, לעסוק בתשובה בפרטות על כל חטא ועון, אז תיחד לך לעסוק בתשובה למשל היום על אלו החטאים, ולבקש רחמים עליהם

עליהם. ולמחר על יתר חטאים. וכן אח"כ על עוד חטאים. עד שבמשך כמה זמנים תפרוט כל החטאים ותשוב עליהם. ויכול אתה לשוב בכל פעם על חטא אחד או על שנים ושלווה שקשה לשוב בפעם אחד על כולם. ולאחר זה הסדר במשך זמן, יהי' לך בניקל לפרוט כל החטאים ביחד, שע"ז נעשה יחוד יותר גדול, והרגש יותר, בתיקון כל האברים ופגמים בכללות. (וכמבואר בדברי האר"י ז"ל בענין הצומות עיי"ש). ולפי ערך שתעמיק בלבך ובנפשך הבושה והחרטה, ככה לפי זה תעקור עיקרם ושרשם של עונותיך, ותמחוק זכר רשעים מן הארץ, והקב"ה ברוב רחמיו יפשוט ימינו ויקבלך.

ותיכף אחר עסקו בתשובה טוב ליתן עוה"פ דבר לצדקה, אם אפשר לו. וגם ללמוד תיכף גמרא או תיקונים או משניות, לקיים, והסר שטן מלפנינו ומאחרינו. כי כל תפלה ותשובה צריך להיות מעוטף בתורה וצדקה מלפניו ומלאחריה. הנה כל זה הנ"ל הוא דרך השני בתשובה לפני ה'. אשר כבר מצורף עמו תשובה מעשית שהוא יותר תיקון מדרך הראשון, שהוא תשובה בהתבוננות לבד. ויכול לעשות זאת בלילה בשעה שבני ביתו ישנים. או מי שזיכהו ה' שיש לו חדר מיוחד יכול לעשות זה התיקון בכל עת שירצה, ואין צריך לזה שום הכנה וכדומה.

פרק ג'

ועכשיו אסדר לך אחי בע"ה דרך השלישי לתשובה מעשית, אשר כבר יכול להיקרא בגדר סיגוף.

הנה ידוע מרבינו הק' האר"י ז"ל, התיקון הגדול של מלקות, שהי' נהוג בזמן שביהמ"ק קיים. כל חייבי לאוין בהתראה נידון למלקות, ועל מ"ע דרבנן הי' עונש מכת מרדות שהוא י"ג מלקיות. ועל עשה שתלוי בזמן, כגון סוכה לולב מצה וכדומה, הי' העונש שמכין אותו עד שיאמר רוצה אני, אפי' תצא נשמתו. לכן הרבה עבירות שאין להם תשובה רק במלקות

ויש עבירות שדנים עליהם בארבע מיתות בי"ד, סקילה, שריפה, הרג, וחנוק. ועכשיו שאין בי"ד דנין בזה, לכן תקנו הצדיקים ד' מלקיות במקום ארבע מיתות בי"ד. וכן הי' בשנים קדמוניות בזמן האר"י ז"ל ותלמידיו המפורסמים שהיו מתקבצים בחבורה בכל ערב שבת, והי' שם מבי"ד והיו מקבלים עליהם היראים החרדים ד' מלקיות. וכן רבינו האר"י ז"ל קיבל מלקיות. והיו עוד חבורות שהיו מסגפים עצמם בשאר מיני סיגופים, מלבד שהיו מתענים תעניות וסיגופים וגלגולי שלגים בלי מספר, והגם שהיו צדיקים וחסידים, רק שרצו לתקן נפשם בתכלית שלא ימצא עליהם שום שמץ זוהמא בנפשם, ולהאיר הקדושה ואור שכינת עוזו בקרבם. והנה עכשיו בדור היתום כבר בטלו חבורות כאלו, בפרט שלשחוק וללעג נחשב גם מילי זוטרות דחסידותא, וכש"כ ענינים חמורים כאלו.

טהרת מאמר תשובה פרטית הקודש דו

לכן הרוצה באמת בתיקון נפשו, ירכוש לו רצועה עגולה ודקה, המכאיב לבשר, ואין נשמע הקול לחוץ, ויקבל על עצמו בכל עת מצוא כמה מלקיות, ובארבע מלקיות יכוין בכל מלקות, כמקובל, ראשית לפייס את יו"ד שבשם, שהוא במקום סקילה, והשני אוח' ה' במקום שריפה וכו'. ועיין בתפלה המיוחדת לזה מרבינו האר"י ז"ל, המובא להלן (בשער התפלות). וילקה על ידו, ירכו, רגלו וגבו. וכל מה שירבה לייסר א"ע יהא טובה לו ולנפשו, כי בדבר שאדם עושה מעצמו, ודן את עצמו, הוא תיקון גדול ונורא, ואפי' מעט ממנו, משא"כ אם מיסרין אותו מן השמים.

וכן יכול לקבל על עצמו, לתשובה ותיקון, דין ארבע מיתות ביי"ד, עכ"פ זכר לזה, כמובא בס"י דהיינו במקום סקילה ישכיב עצמו לארץ ויתן אבן על לבו, ויצייר לעצמו כאלו דנין אותו עכשיו בדין סקילה בשמים. ואח"כ יעשה לו איזה שריפה קלה על הלאמפ' או בנר וכדומה באופן שלא יזיק בעצמו, וכן בהרג, יעשה לו איזה ציור כאלו הורגין אותו בסייף. וכן חנף ויצייר במחשבתו כאלו נחנק עכשיו בבי"ד של מעלה. ובכל פעם יאמר יהיה רצון ששייך לזה, המובא בסוף החיבור (בשער התפלות).

אבל תהא נזהר אחי שיהא באמת ובלב שלם, כמובא ביונת אלם עיי"ש ויהי' לך הסכמת הלב אמיתית, שהיית רוצה לעשות זאת מלב ונפש, והגם שאינו בבחינה זאת, כיון שרוצה עכ"פ שיהי' בבחינה זאת ומתאוה לזה, יכול לעשות כתיקון הנ"ל, והקב"ה ברחמיו, יקבל מאתו לרצון.

ודע הענין, שיש כמה עבירות, שהגם שאין נידון עליו בבי"ד של מטה בארבע מיתות, אבל בבי"ד של מעלה דנין בזה בארבע הנ"ל. כמו פגם דק"ש, שע"פ האר"י ז"ל פגם ביר"ד של שם, ונידון בסקילה רח"ל. וכן בתפילין פגם בה' ראשונה, ונידון בשריפה. וכן עבירות שפוגם בו' ודינו בהרג. ועבירות שפוגם בה' אחרונה ודינו בחנף. לכן אין אדם יודע כמה נתחייב בארבע מיתות ביי"ד בשמים. וכש"כ בלשה"ר שדינו כשלשה עבירות החמורות ע"ז ג"ע ושפ"ד. או כעס כאלו עובד ע"ז שהוא בסקילה. לכן צריך לאדם לקבל על עצמו ארבע מיתות ביי"ד. כמש"כ האר"י ז"ל, לקבל ע"ע זאת קודם השכיבה בשעת ק"ש שעל המטה. כמובא בשע"צ בתיקון ק"ש של סדר האר"י ז"ל.

לכן מי שיעשה כסדר הזה, בצירוף דרכים הראשונים, יפייס בזה ד' אותיות הוי' ב"ה וב"ש, וד' אותיות אדנ' אשר פגם בהם, וד' מילואי השמות — ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ויתקן דיוקן נשמתו, ויהא בזה תיקון גדול ונורא לנשמתו, וזה לפי ארך שמרבה לעשות אלו התיקונים יום אחר יום, או פעם בשבוע או בשבועים. כי כפי אשר זוכה יותר לעסוק בזה, ככה יקדים יותר תיקון נפשו והשי"ת יאריך ימינו ושנותינו ויזכינו לתקן מה שפגמנו ולקדש עצמינו בקדושת שמו אמן.

טהרת הקודש

מ א מ ר תשובת המשקל

(ונכללו בו מאמרי סיגופים, סיגופים קלים וקלי-קלים).

פרק א

ועכשיו נבאר בע"ה דרך הרביעי, שהוא — תשובת המשקל, שהוא הגרם העיקרי לעקור שורש הרע מקרבנו, ולנקות זוהמת גופו, וד' יסודות שבנפש הבהמית, ולתקן כל השרשים העיבוריים שמתעברים בו, ולתקן גלגוליו הקודמים, ולהמשיך שפע לכל הברואים, ולגרום מדת רחמים בעולם, ולהמתיק דינא תקיפא דמלכא, ולפייס מדת הדין שגרס להרתיח בעונותיו.

ונבאר בזה המאמר ברצות ה' כמה פרטים, מענין הצום ותיקון מלקיות, ותיקון שק ואפר, ותיקון הבכי, ותיקוני סיגופים קלים, ואתה אחי מזה וגם מזה אל תנת, ומדוד גופך ונפשך כפי יכולתך.

וקודם אקדים לזה איזה הקדמה קטנה. כתב רבינו הרה"ק ר' חיים ויטאל ז"ל בשער היחודים (בדפוס לעמבערג—וכבר מועתק זה הענין לעיל מהר"ח ז"ל) שמה שכתוב בגמרא (תענית י"א) בר בי רב דיתיב בתעניתא ליכול כלבא לשירותיה, זה דוקא במי שלא חטא מעולם אין להחליש כחו בתענית, אבל מי שחטא נגד ה', אין מועיל לו עסק התורה לבד, אלא צריך דייקא לתקן בתעניתא, וכן מובא בר"ח שער התשובה פ"ב, ובשליה הק'.

והנה בסדר התענית הנמסר לנו מדברי בעל הרוקח ז"ל, שכל דבריו דברי קבלה, ואחריו רבינו בעל ראשית חכמה, ורבינו הגדול האר"י ז"ל בשער ה"החודים, שנתן לנו תיקון על מקצת עונות, כי לא זכה העולם שיתגלה על ידי הקדוש והנורא הזה תיקון כל העונות, לכן מה שנמסר לנו על ידו בודאי דין קדימה לו, כי מי עלה שמים וירד כמוהו, לתקן תיקונא דמלכא עילאה בדורות האחרונים.

והנה בענין התעניות יש פלוגתא בין צדיקי קדמאי, באם מחויב להתענות על כל פעם שחטא, כל מספר התעניות הנמסר לנו, מרבינו הרוקח או האר"י ז"ל, או שרק פעם אחת צריך לתקן ולהתענות, ועי"ז הכל נתקן, או שצריך שלשה פעמים להתענות כנגד — על שלשה פשעי ישראל (עמוס ב').

וכפי הסכמת בעל התניא ז"ל, ששבחו כולו רבנו קדמאי סדר אגרת התשובה שלו, שברורים שם הדברים אמת לאמיתן, וכפי הסכמת דבריו שם, שהלכה היא כדעת

האומרים

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש יז

האומרים, ששלשה פעמים הוא מוטל על האדם להתענות, הוא תיקון על כל הפגמים הגם שעבר עליהם כמה וכמה פעמים, ובפרט שלא יחטא מכאן ולהבא באותו החטא. ואם רוצה להחמיר ע"ע, לצאת ידי האומרים שצריך להתענות מספר התעניות על כל פעם שחטא, או יפדה אלו התעניות הנוספים על שלש הפעמים בצדקה (וכפי המבואר במאמר תשובה בצדקה, ועיי"ש כל הפרטים מזה).

והנה הגם שענין התענית הוא ענין גדול ונורא מאוד, אשר נהגו בו כל קדמאי, וקדמאי דקדמאי, כמו אדה"ר שהתענה ק"ל שנה (עירובין י"ח), וי"א שהתענה כל ימיו כמנין תענית שפולה תתק"ל כמנין שנותיו (ספר הקנה, וע"מ — ועיין מזה למעלה בפתח התשובה), וראובן דכתיב אצלו (בראשית רבה פ"ד) שעסק בשקו ותעניתו לכפר על חטאו. הוד מלכנו שפתח שערי התשובה לכל השבים התענה כ"ב שנים, ואכל פת באפר, כדכתיב (תהלים ל"ה) עניתי בצום נפשי, וכתיב (שם ק"ב) כי אפר כלחם אכלתי, ושקרי בבכי מסכתי, לבד מה שנצטרע ששה חדשים, וי"ג שנה שכב במטה, ביסורים נוראים, והלך בגולה וסבל בזיונות בלי שיעור וחקר (ועיין לעיל במאמר פתח התשובה).

וככה כל הנביאים, ואחריהם אנשי כנסת הגדולה, והתנאים הקדושים. שמצינו בר' אליעזר הגדול (בפרקי דר"א) שהתענה הרבה תעניות, וכן ר' ישמעאל כהן גדול וכן מצינו בר' אלעזר בן עזריה כמובא (בירושלמי ביצה פרק ב' הלכה ח') א"ר חנני פעם אחת יצאת ההשחירו שיניו מן הצומות ומן התענית, וכן מצינו בר' יהושע (חגיגה כ"ב) על דיבור אחד שדיבר שלא כהוגן נגד בית שמאי, כל ימיו הושחרו שיניו מפני תעניותיו, וכן ברב הונא מצינו (מועד קטן כ"ה) דיומא חד אתהפיכא ליה רצועה דתפילין, ויתיב עלה ארבעין תעניתא, וכן ר' שמעון שהוציא דיבור מפיו קצת שלא כהוגן נגד רבו ר"ע (נזיר נ"ב) תנא השחירו שיניו מפני תעניותיו, וכן מצינו (בבא מציעא ל"ג) יתיב רב חסדא ארבעין תעניתא משום דחלש דעתיה דרב הונא, יתיב רב הונא ארבעין תעניתא משום דחשדיה לרב חסדא, וכן (שם פ"ה) רב יוסף יתיב מאה ושמונים תעניתא שלא ימוש התורה ממנו ומזרעו ומזרע זרעו, ור' זירא יתיב מאה תעניתא דלא נשלוט ביה נורא דגיהנם, וכן ברב חייא בר אשי (קדושין פ"א) על גסיון שבא לפניו כידוע, כל ימיו של אותו צדיק ה"י מתענה עד שמת באותה תשובה, ועוד ועוד בלי שיעור.

וכן בהראשונים ואחרונים, כמו רבינו האר"י ז"ל, שנתן תעניות הרבה וגלגולי שלגים, וכמה סיגופים לאנשים שבדורו, בפרט לתלמידיו, לתקן נפשותיהם, וכן נהגו עוד בכמה דורות שלאחריו, מפני שדורות הנ"ל היו ממשפחת בריאים והיו חזקים בגופם, עד שהתחילה לירד חולשה בעולם, ונחלשו כחות הדורות, ושלח ה' עיר וקדיש משמים הוא רבינו הקדוש ר' ישראל בעש"ט ז"ע, ואמר בפ"ק, שגילו לו מן השמים, שהוא

בא לעולם, להורות לבני ישראל שלא יסגפו עצמם בתעניות, מפני גדול חולשות הדור, רק לימד את בני ישראל קשת, הוא עבודת התפלה במס"נ, ועבודת השמחה בה, וגודל אמונת ה' ובטחון, ואמונת צדיקים, ואהבת ישראל.

וחרץ מזה, עבודה הפנימית, שגילה לבני גילו ותלמידיו, ביחדים ורזין עילאין, אשר לא נתגלו ע"י רבינו האר"י ז"ל, דברים נוראים וחכמות גדולות ועמוקות, שקיבל מפי רבו אחיה השילוני הנביא, שהתגלה אליו כסדר, כמקובל מפי צדיקים, וכאשר מובא בהרבה ס"ק וכן מפומא דאליהו ז"ל, ומה שגילו לו במתיבתא דרקיע מפומא דקוב"ה, ופמליא דלעילא, ומפי משיח צדקיננו, וגילו לו תיקוני כל הדורות עד ביאת משיח צדקיננו, ואשרי לו, שזכה וזיכה את כללות עם הקדוש, ונתפשטו ע"י עובדי ה' בעלי מוח, ובעלי מסנ"פ, לאלפים ורבבות, בגילוי אלקות, אשר נתן הקב"ה רשות והורמנא לנשמת צדיקים עליונים להתגלות עליהם, ובהתגלות מופתים גלויים הרבה.

הגם שכבר לא ה' העולם ראוי ומסוגל לזה, כי כבר ה' קרוב לדור העני והשפל הזה, אשר התחיל העולם להתמוטט ולירד מטה מטה. רק בשביל שראה הקב"ה גדול השפלות והצרות שיבא לעולם בעבור עונות הדור, וגודל התפשטות החיצונים בלי שיעור וחקר, והתגברות הערב רב, נשמות דור סדום ועמורה, שירצו לטשטש העולם כולו, ואלמלא גדול גילוי אלקות ע"י כנ"ל שהי' קרוב לזמנינו, לא ה' העולם יכול לסבול ולעמד באמונתם ח"ו. רק גדול כח וקדושת אלו הצדיקים, ודרכי עבודתם, ומה שגילו כבר בזמנם לבני גילם הצרות רבות, ונסיונות, וחשכות אמונה שיהי' בעולם, קודם התגלות אורו הגדול של משיח צדקיננו, הוא המקיים ומעמיד אותנו בעזרתו ית', וכן יקיים אותנו בעזרתו, ובאורם נסע ונלך עד ביאת משיח צדקיננו בב"א. (והארכתי בזה בספרי שומר אמונים בהקדמה, ומבוא השער, ועיי"ש).

והנה הגם שע"פ רוב אלו צדיקי עולם, התענו הרבה תעניות, וסגפו עצמם בסיגופים גדולים ונוראים. כאשר ידוע ומפורסם לשלומי אמוני ישראל. עכ"ז לא למדו את פשוטי העם שבאו לפניהם לקבל תשובה על עונותיהם, להתענות תעניות, וסיגופים קשים, מפני חולשות הדורות שנתפשט מאד. רק עסקו בתיקוננו של עולם באופנים ודרכים אחרים. ויש בזה להאריך עוד, רק אין כאן מקומו. והנה הגם שלא מסרו הצדיקים הנ"ל לפשוטי העם הסגופים והמה בעצמם סגפו עצמם בסגופים גדולים ורבים במיעוט אכילה, ובמיעוט שינה, ותעניות וגלגולי שלגים. והטעם שהחמירו לעצמם והקילו לאחרים מבואר בדבריהם. אשר כל זמן שהאדם בבחי' הקטנות, ולא זכה עוד למחזין גדולות, להיות דבוק בה' תדיר בדביקות ובשמחה. סכנה גדולה לו להתגרות בתעניות, מלבד שיוכל להזיק לגוף, יוכל ליפול ע"י לדרכים משונים ומבוהלים. כאשר ראתה עיני, הרבה פתאים שבחרו דרך לעצמם בלי רב ומורה דרך, נפלו לשיחות עמוקות, ולדרכים משונים, רח"ל.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש יח

משא"כ מי שזוכה ע"י עבודת ה' והתקשרות בצדיקי הדור ובחבורתא קדישא, לזכך ולטהר נפשו עם מס"נ לאלקים, בתורה ותפלה ובמעשים טובים, עד שזוכה לבא לבחי' מוחין דגדלות. אז לא יזיקנו עוד תעניות וסיגופים, כי מן השמים יורוהו הגבול והשיעור והצמצום, עד כמה יעשה סיגופים. ומן השמים יעזרוהו לפעמים להרבה דברים שהמה למעלה מגדר הטבע.

וזה אשר מצינו ושמענו בכמה צדיקים שנתחרטו על הסיגופים שעשו, הכונה הי' על אלו סיגופים שעשו קודם שבא להם מוחין דגדלות. וכ"ז מבואר בדבריהם הקדושים.

וכתבתי כ"ז להבין ולהשכיל דברי אלקים חיים, ואנחנו בשפלותינו אין לנו עסק בזה, כי אנחנו רחוקים מכל זה בתכלית. ונבאר רק דברים השייכים אצלנו.

פרק ב'

הנה אחי אהובי, לכאורה יש לך להקשות בזה הענין. הלא מבואר לעיל שהצדיקים. אחרונים לא ציוו לאנשים להתענות תעניותם, קשה, א"כ היכן נאבדו אלו התעניותם, וכי נאמר שבשביל חולשות הדור החוטא נשכר, ונמחו העבירות בלי סיגופים, א"כ הותרה הרצועה ח"ו.

ועוד הלא כבר ביארתי לעיל שכל הסיגופים גילו לנו רבינו הרוקח האר"י והרמ"ע והרמ"ק ז"ל, ונתגלה להם מן השמים שזה הוא דייקא תיקון העונות, ובאופן אחר לא אפשר לתקן, כי כל עבירה יש לה תיקון בפני עצמה דייקא, כמו שצוה רבינו האר"י ז"ל שלא לערב תיקון בחבירו, להתענות בפעם אחד על שני מיני עבירות, רק לכל אחד יעשה תיקון בפ"ע. א"כ מה נעשו עם אלו העבירות, והיכן אזלי להו, והאיך אנחנו שופלא דשופלא נתקן נפשינו.

אבל דע אחי, כי כל אלו הצדיקי קדמאי הבעש"ט הק' ותלמידיו, אשר זכו ליעול וליפוק בהיכלא דמלאכא, בהתפשטות חומריהם. נתן בהם ה' כח ע"י יחדים ושבילים. ודרכים הנמסר מפה לאוזן. לתקן נפשות ישראל. הועיל להם הרבה לתיקון נפשותם ההתקשרות בצדיקים, בדביקות המחשבה או בהנאת ממון, או שימוש חכמים, והתאבקו בעפר רגליהם, שיועיל לתיקון נפשותיהם. ולא אאריך בדברים אשר נעלמו מאתנו, ואין אתנו יודע עד מה.

ודע אחי שלא רק בדורות שלפנינו הועיל הדבר לתקן נפשות ולמהר התיקון, ע"י צדיקי עולם צדיקי הדור אלא גם עכשיו ברחמי ה' ובחמלתו, כשיש אהבה ואחדות בין חבירים יראי ה' דורשיו ית', בהכנעה לרב דורש ה' ומבקש האמת לכה"פ, בדאר מועיל להם מאד לתיקון נפשותיהם בלי שיעור וערך מבאם אדם הוא מובדל לבדו ועוסק

ועוסק בתיקון נפשו לבדו. כי כך קבלנו מרבותינו צדיקי עולם, אשר ישראל הקדושים כשיש אהבה ואחדות ביניהם, ועוסקים בתורה ובעבודתו ית"ש ביחד בצירוף זכות הרבים, השכינה הקדושה מרחפת עליהם. ועוסקת כביכול בתיקון נפשמם. הגם בלא הודע להם שום ענין דרך התיקון, נעשה התיקון מאליו.

אבל זה דוקא ועיקר ע"י הכנעה לאיש יר"ש ועובד ה' דורש האמת. כי במקום שאין ראש דגל, נעשה הס"מ רח"ל הראש, כידוע זאת מרבינו אלימלך ז"ל (המובא בס' נוצר חסד). כי א"א להיות אהבה בלתי הכנעת הלב, והכנעה אמיתית לא אפשר רק כשמכניע עצמו תחת רבו, את ה' אלקיך תירא, לרבות ת"ח (פסחים כ"ב) ומורא רבך כמורא שמים (אבות פ"ד), ומובא בס"י כי זה שורש כל הקדושה וההכנעה וביטול של בר ישראל, כי בלתי זה הכל הבל, ובלתי הכנעה הולך כל מצותיו ותורותיו לעולם התמורות רח"ל.

דע"כ צריך כל בר ישראל, לבחור לו קדוש ישראל אחד שבחר בו ה' להנהיג עדת הקדוש, שיהי לו תכלית הכנעה תחתיה, וביטול ומורא לפניו, ולקיים דיבורו ועצתו באמונה פשוטה, כי בלתי זה לא אפשר לבא ע"י לתכלית התיקון. וכ"ז אני כותב לך אחי, לעצה טובה לתיקון נפשך, הבורא אחד יודע לבבני, כי כל רצוני וכוונתי לייעץ אותך לטובתך לתכלית תיקון נפשך, ולא לשום כונה אחרת ח"ו. ויש עוד להאריך בזה הרבה ורק מפני הקנאים המקנאים קנאת שקר הפתאים השועלים קטנים מחבלי כרמים אשר חרב חדה לשונם מוכרח אני לקצץ כאן פרי עטי.

אבל בכ"ז אחי חביבי, עוד לא יצאת ידי חובתך. כי כאשר ביארתי לעיל בתחילת המאמר תשובה פרטית שיש תשובה בכלל ויש תשובה בפרט. כן יש תיקון נפש בכלל ויש תיקון נפש בפרט. ותיקון נפש הכללי, הוא ע"י צדיק ואהבת חברים, בהתקשרות ואהבה לצדיק, ולשמשו, ולהנהותו בגוף ובממון, ועיקר לקבל דבריו באמתה פשוטה ושלא להחליש דעתו ח"ו.

אבל צריך לך עוד תיקון נפש הפרטי, למען לא תיעול בכסופא קדם מלכא קדישא, ולא תצטרך שוב לנהמא דכסופא, או לבסוף להתגלגל בגלגולים ח"ו. והסבר הענין כי כמו למשל, בעולם העשיה, שבכללות הוא כולל לשבעה רקיעים, ועשרה גלגלים, ושבעה כוכבי לכת, והכוכבים וארבע היסודות ושבעה ארצות התחתונות ושבעה מדורי גיהנם, וג"ע התחתון, ועולם הזה השפל וכל הדברים כסדר ועוד יותר ויותר שלא פרטנו הכל בכללות נקרא עולם העשיה וככה בעולם היצירה שנכלל בתוכו עולמות הרבה והיכלות ומלאכים וכתות שונות שהמה בלי שיעור וחקר כמו שעולם העשיה הוא בכללות עולם אחד ובפרטות, הוא העולם הזה השפל, אשר הכל משמשין אליו הרקיעים והגלגלים המזלות, וכן כל שבעה כוכבי לכת תכליתם לשמש זה העולם השפל, שהוא תכלית כולם, וכן הוא בעולם היצירה, וכן כולם הבן.

וככה תדע כי האדם בכללות נכלל משורש נשמתו אשר היא למעלה, או בעשיה או ביצירה או בבריאה, כ"א לפי ערך נשמתו, וגדולתו שם נורא וגדול מאד. ולפעמים אדם נכלל מכמה שרשים ואח"כ יש כללות שאדם כולל ניצוצי קודש המפוזרים בכל העולם, כי בכלום יש בהם מדיוקן נשמתו, כי המה מחלקי ניצוציו. כמו בן שיש לו בע"כ מדיוקן אביו, וכן הנפש בעצמו כולל כמה מיני פרטים נפש רוח ונשמה, נפש היסודות, יצר טוב, יצר הרע. וגם ע"פ רוב בשעת הבריאה מצרפים לנשמתו כמה ניצוצין של חלקי נשמות אחרות הצריכים ג"כ לתיקון, ומתחברים יחד ועולים לגוף אחד, כמובא בשער הגלגולים. וכן מצטרפים אליו חלקי נפשות מגלגוליו הקודמים.

אבל בפרטות התכלית הוא חלק הנפש העיקרי, שבא בשבילו לזה העולם לתקנו לטהרו ולצמצחו, אשר זה הוא המקבל העונש והשכר העיקרי. הגם שצריך האדם לתקן שורש נפשו וחלקי הניצוצין שבכל העולם, ונשמות המתחברים אליו. אבל תכלית התיקון האמתית נפשו הפרטי. ולתקן נפשו הפרטי, צריך לך אחי דייקא ודייקא לעמול בנפשו, ולתקן תיקונא דמלכא קדישא, ע"י עמל ויגיעה בעבודה, וצדקה, ותורה, ותפלה, ויתר תיקוני הנפש, כי מעולם לא ויתר הקב"ה על שום עון.

כי התיקון אשר נצמח הגם ע"י צדיקי וקדושי עולם, כשבא לעלות מעולם לעולם הגבוה ממנו, מוכרח הוא לפעמים לחזור להעולם לתקן נפשו בגלגולים. כי כל עבירה מוכרח הוא בע"כ להיתקן. כמובא כ"פ בדברי רבינו האר"י ז"ל, כי אין הקב"ה מוותר שום עון בשום אופן. כי כמה צדיקי וקדושי עליון קמאי נתגלגלו בעבור פרט קטן שלא תקנו (כמובא לעיל). אבל תדע אחי, כי לבא לתיקון הנפש אמיתי, שיאיר עליו אור השכינה לזה ג"כ צריך סיעתא דשמיא. וזה הסיעתא דשמיא נצמח ג"כ ע"פ רוב, ורובא דרובא, ע"י אהבת התקשרות חברים. והתקשרות ברבו המבקש ה'.

אבל דע לך אחי כי גם חסידי קדמאי, הגם שהיו רבותיהם קדושי עליון, מלאכים ממש, עכ"ז לא סמכו על זה ח"ו להתבטל ולהרפות מעבודת ה' ולא פסקו מלעסוק בתיקון נפשותיהם הפרטי, והיו תמיד הומים כאריות, יומם ולילה לא ישבותו מעבודת ה', בעמל גדול בתפלה ובתורה לשמה, בצדקה ובמעשים טובים, ובצירוף התקשרות בצדיקים וחברים, כידוע ומקובל לנו איש מפי איש מחסידים זקנים התנהגותם, וכמבואר בדברי קדשם. ואחר כ"ז פחדו תמיד הלואי ואולי שיתקנו נפשם.

כי אלו הפתאים שאומרים שלום עליך נפשי, וטוברים שבשביל שנקראים חסידים זה לבד יתקן נפשם, אלו נשאר לעולם בפתאות, והן המה היו תמיד מחבלי הכרמים כרם ה' צבאות. בדבר מחלוקת ומריבות על צדיקי וקדושי ארץ, ועליהם אמר שלמה (שה"ש ב') שועלים קטנים מחבלים כרמים, ואין להאריך בזה.

לכן אחי חביבי כנפשי, חוס וחמול על נפשו, בהיות לאל ידך, בפרט בדור יתום ושפל כזה, אשר לא הי' מיום מתן תורתנו הקדושה עד עכשיו, שנסתם כל חזון וכל התגלות

התגלות אלקות, והתגלות כחות הצדיקים, כאשר ידוע לבעלי דעת האמיתיים. לאפוקי מבהלים ופתאים בעלי דמיון, אשר ספרי לא נכתב להם בכלל, רק לדורשי ומבקשי אמת, זמבקשי תיקון נפשותיהם. ובודאי אין לנו היום על מי ועל מה לסמוך כלל וכלל רק צריך לעבוד ה' בכל כחו ומסירת נפשו לבא לתיקון הנפש ולחפש כל אחד תיקון נפשו, לפי כחו ויותר מכחו, שלא יצטרך לעבור עליו גלי גלים בשביל תיקון נפשו, כאשר אמרו רז"ל (ע"ז ג') מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת שהכונה לעתיד לבא ליום שכולו שבת, הוא ישאר בנהמא דכסופא, עני הדל כי כתיב (דברים ט"ו) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ, אפי' לעתיד, הכונה על אלו שלא עסקו בתיקון נפשותיהם, ונשארו בעירום ובחוסר.

לכן אחי חביבי כנפשי, לך אני כותב ספרי זה ובפרט המאמרים דלהלן בע"ה, מאמרי תיקוני הנפש האמיתיים, להיות לכל אחד סדר תיקון נפש בע"ה, כפי אשר יבין שבכוחו לסבול, כי אין ליכנס לכתחילה לדברים גדולים אשר למעלה מכחו כי ילאה נפשו מלסבול, ואח"כ במשך הזמן יקוץ בהם, וישליך הכל מעליו, כאשר בחון ומנוסה וידוע לכל בר דעת, לכן הילוכך תהא בגחת, לפי ערך כחך ומדריגתך, ואח"כ בכל פעם תוכל בעזרתו ית' להרבות בתיקון נפשך, ע"י חמלת ה' ועזרתו.

הגם לפעמים צריך לדלג דילוג גדול בע"כ כגון שעמד באיזה נסיון, או בתחילת עבודה שהוא בעזרת ק"ל שמשיג לפעמים מדריגה גדולה, שהוא בלי שיעור למעלה מערכו ומהותו ומדריגתו, אבל זה בא בעזרת ה' שמסייע בתחילה לבאים לטהר, כאשר אמרו בעלי המוסר, אין חסידות כתחילת חסידות, ואין עבודה כתחילת עבודה, וזה אשר בא בעזרתו ית' אינו מזיק, או ע"י שלא עמד באיזה נסיון, ובהתמרמר נפשו ע"י עון ומרד שבא לו ולא עמד בו ח"ו, ואז אם מקבל ע"ע יסורים בשמחה ובסגופים קלים וכדומה. פעם בזה ופעם בזה הכל בחמלת ה' עליו (כמובא לעיל). אבל אח"כ בהמשך הזמן בעבודת ה', צריך כל אחד למדוד נפשו ומדריגתו, בהתבוננות, ובבקשת עזר וסיוע מעם ה' ורואים זאת בשכל, אשר כל אלו המתרסקים אליו ית', ורוצים ומחפשים בתקון נפשותם, ה' ברחמיו עוזרם ומסייע להם ביתר שאת, ורק צריך לדחוק עצמו לה', ולדפוק על דלתי ושערי תשובה מיום ליום, ולא יתן מנוחה ומרגוע לנפשו, הגם כי היצר יפיל אותו כמה אלפים פעמים, יחזור ויעשה את שלו, כי שבע יפול צדיק וקם (משלי כ"ד), והגם שנפל לשבע מיני מדות, ובשבע מדורי גיהנם עכ"ז וקם; ו' מוסיף על הראשונות על קימה ראשונה, ומתחזק בנפילה שני' ג"כ לקום, וככה כסדר וכסדר. כי לא יחשוב שהיצר ישתוק ויניח אותו, כי הוא ג"כ מתעמל לעשות את שלו בכל מיני תחבולות שבעולם, רק עיקר שהוא יהא תמיד התקיף האחרון, שהרי גוליירין יורדין ומתגרין וגבורים יורדין ומנצחין (ברכות נ"ג).

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מ

פרק ג'

והנה דע אחי, כי בכל עבירה הוא נידון כפי ערך חומר העבירה, וכפי ערך הנסיון והתאוה, והמרד והמעל, וכפי ערך האדם, כאשר הבאתי לעיל מדברי רז"ל (ב"מ ל"ג) שת"ח גם השגגות שלהם נחשבים לזדונות, משא"כ ע"ה לפעמים לפי גדול סכלותם. גם הזדונות נחשב להם כשגגות.

ולכאורה תשאל אחי, א"כ הדבר מה לי לטרוח בעבודה ובתורה לרכוש לי תואר ת"ח או עובד ה' גבר עומד בנסיון, למה לי לצרה זאת להיות נידון משגגות לזדונות, הלא טוב לי יותר להיות בגדר ע"ה ולידון בשגגות תמיד אפי' על זדונות. אבל דע אחי א"כ לפי"ז תשאל עוד יותר, הלא יותר טוב להיות בהמה פשוטה או שור אוכל עשב שאינו נידון כלל.

אך דע אחי, כי כל אדם אחר שמקבל ענשו, ותיקוני עליות נפשו, אם הוא ת"ח שעמל בתורה או עסק בעבודה במס"ג, אחר שיזכה לתיקון נפשו, יתעלה ברום המעלות העליונות, ועולמות העליונים, ותענוגים גדולים בלי שיעור וחקר אשר עין לא ראתה. משא"כ ע"ה הוא להיפך, שהוא נשאר בג"ע התחתון גם לאחר תיקונו, והלא הנשמות שבגיהנם מקבלים עליהם בשמחה עונשי הגיהנם הנוראים, כדי לזכות עי"ז אח"כ לאור הגדול והמופלא שבג"ע, ולא יאמר שום נשמה לא אכנס לגיהנם ולא ארצה הג"ע (ועיין מזה בבני יששכר).

וגם כל אדם נידון לפי ערך מקומו ושעתו ובהינתן שהי' אז בשעת עשית העבירה או בהתרשלות מקיום מ"ע מדאורייתא או מדרבנן או מצוה מפי קבלה או מנהגי ישראל וגדרי צדיקים שבכל דור, וגדרי עצמו שקיבל ע"ע ועבר עליהם. לכן נהגו כל הצדיקים הקדושים שהיו מיום מתן תורתנו הק' ואילך, שהיו כל ימיהם בתשובה, כי לא ידע שום אדם עד היכן מגיע ערך פגמיו, ועד היכן ערך תיקוני נפשו, כי הגדול לפי ערך השגתו צריך יותר לתשובה, וכפי שנתגדל השגתו היום יותר מדאמתול נצרך לתשובה יותר גדולה ביתר שאת מן הימים הקודמים.

כמו שהי' מעשה אצל רבינו סעדיא גאון, שבא תלמיד לביתו ומצא אותו מתגולל בארץ בתשובה גדולה ובסיגופים. ושאל אותו רבינו הלא ידענו שלא עברת עבירות כאלו מימך שתצטרך לתשובה גדולה כזו. והשיב לו, אמת הדברים, רק בעל הבית אחד גרם לי זה התשובה. וסיפר לו שנתארח בישוב אחד אצל בעה"ב, ולא ידעו שם מי הוא כי לא הכירו אותו, אך עכ"ז כיבד אותו הבעה"ב בכבוד גדול, כי הכיר בו שהוא אדם חשוב וקודם נסיעתו מאותו המקום נדע לבעה"ב שהאורח החשוב הוא רבינו סעדיא גאון, וכיך שנודע לו זאת, בא ונפל לפניו ארצה ופייס אותו בפיוסים רבים, כי לא ידע מי הוא לכבדו לפי ערכו הרם, ושאלהו הגאון, מה חסרת לי מהכבוד, הלא כבודתני בכל

כחך

כחך, והשיב הבעה"ב, רבינו אני כבודתיך לפי ערך כבוד ת"ח, אבל לא לפי ערך שצריך לכבד את רבינו סעדיא הגאון. ומאז התבוננתי הלא אני רק בשרד והוא כיבד אותי בכל כחו ממש, עכ"ז התנפל ככה לפני רגלי והתנצל לפני על מה שלא כיבד אותי עוד יותר ויותר כפי הכרתו החדשה, מכשיכ דכשיכ שאני עובר לבורא עולם אל גדול גבור ונורא, יוצר כל היצורים, ובורא כל הנבראים, וברא אותי יש מאין, ואני זוכה ומשיג בכל יום יותר ויותר מגדולתו ורוממותו ית"ש, איכ אמת שלפי השגתי הקדמת אולי הי' נחשב קצת עבודתי, אבל לפי ערך השגתי של היום, לא הי' נחשב עבודתי של אתמול ממש לכלום, איכ מוכרח אני לשוב בכל פעם בתשובה על עבודתי הקדומה שלא הי' כרצון ה' לפי ערך גדולתו ורוממותו. ולפי ערך ידיעתי השגתי החדשה, וזה סיפור רבינו הבעש"ט הק' זי"ע לתלמידיו, ואמר להם ככה צריך להיות עבודת בר ישראל שצריך בכל פעם לפסול עבודתו ותשבתו של אתמול. זאנחנו הלוואי שנזכה לזה, לחלק קטן מן הקטנים כטפה מן הים מן עבודה הלוו, וכל זה שייך לענין תשובה הפרטית לכל איש לפי ערכו השגתו.

ועכשיו נצתיק כאן הכללים התיקונים הנמסר לרבינו הארי" ז"ל ממתבתא דרקיע אופני תשובה וערך תענית וסיגופים של קצת עבירות, כי לא זכינו שיגלה לנו הקדוש הזה תיקון כל העונות. רק מקצת. והנה הגם שאין נפ"מ להלכה בדורינו דור החלש הזה ואין כמעט בנמצא אדם שיוכל לקיים עכשיו כל אלו התעניות וסיגופים. כי צריך להיות כל ימיו או לכהפ"ח רוב ימיו בתענית, ואולי נמצא איזה יחידי הדור בכל העולם שחוננם ה' כח וגבורה לזה, אך עכ"ז הנפ"מ לכל אדם לירע מספר התעניות באם ירצה לעסוק בתיקון הזה ולפדות התעניות בממון, או בודכים אחרים שנכתוב עוד להלן בע"ה בזה המאמר ובמאמרים הבאים, בפרט (כמ' תשובה בצדקה) ועיי"ש.

ונצתיק כאן רק ערך התיקונים בתעניות וסיגופים שיש לכל עון. כי מלבד זה יש לכל תיקון כונות מיוחדות ויחודים גדולים, המובאים (בשער היחודים וספר תיקוני התשובה וכנפי יונה) ולא העתקנו אותם רק מקצת מן המקצת, כי בעונותינו הדור רחוק מזה, לכן מי שרוצה בזה הלא הספרים מצוים הם, ויראה ויחפש אם זוכה לכיין ולא ישטה את עצמו, ורק בכל ענין העתקתי כונה קצרה, אשר יוכל כל איש יודע ספר לכיין זאת כי עכ"פ חילוק גדול כמין השמים לארץ, בין אדם שמכוין דעתו ולכו לכוונה הנצרך בצירוף כונת הלב, כי מוח בלי לב אינו כלום.

פרק ד

סדר תיקון עונות מרבינו הארי ז"ל בשער רה"ק.

זוה החלי בעיה.

א) העובר על מצות עשה וכש"כ אחד מד' מצות עשין אלו, שהמה: מצות — ק"ש אם עבר. תפילין שלא הניח, ואולי ג"כ אם הניח תפילין פסולין בלא הודע, או פגם בענין הנחה. תפלה אם עבר והחסיר, ואולי גם תפלה בזמנה שעבר. במצות ציצית אם פגם. וכן יתר מצות עשין שהי' עליו לקיים ועבר וביטל איה מ"ע. אז תיקונו להתענות ששים ואחד תעניותים.

(הטעם, כנגד שני פעמים שם א"ל שהוא ס"ב, רק אחד נכלל בחבירה, לכן אין צריך להתענות רק ס"א תעניותים, כנגד הכתוב (תהלים נ"ב) חסד א"ל כל היום מפני שהעובר על מ"ע פגם בחסדים, והעובר על מצות ל"ת פגם בגבורות עליונות כביכול).
ב) והנה יש במחשבה כמה מיני עבירות, מי שחטא במחשבה בהרהור עבירה, או במחשבה של מינות ח"ו, או שנאת חנם, או מהרהר אחר רבו. והנה סתם תיקון המחשבה להתענות ס"ז תעניות.

(הטעם, נגד שם מ"ה, וכנגד מ"ב אותיות, שהוא הפשוט המילוי, ומילוי דמילוי כנודע. הטעם כי מחשבה אותיות חש"ב מ"ה שהוא שם מ"ה, לכן תיקונו בשם מ"ה ומילואיו).

ג) השותה יין נסך, אפילו עם ישמעאל, או עם מומר לדת ישמעאל, וכש"כ עם בן דת אחר, ולא שב עוד בתשובה כראוי, תיקונו להתענות ע"ג תעניותים. (כמובא בס' יין המשומר, בשער יחודים ישן ועיי"ש).

ד) ומי שמוציא דיבה על אדם ששתה יין נסך, ואינו אמת, אפילו לאחר שיוציא דיבה על חברו בזה. לכן יש מקטרגים גדולים בשמים על מוציא דיבה על חברו ח"ו, השם ישמרנו. ולכן מי שעושה התיקון בתעניות, שהוא תיקון הלשון (המובא לקמן) אז קודם שכיבה יכוין הכונה הנאמר בתיקון ה' דף י"ד ויאמר בעת השכיבה פסוק נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם וגו' (תהלים ק"י) ותכוין באותיות שניות של נשבע יהוה ולא ינחם. שהוא שם הקדוש שהל"ג וניקוד' מפ' יום לשנה יום לשנה (במדבר י"ד). וגם השם הנז' יש לו צרוף אחר שהוא לשנה הנאמר בפסוק הנז' האמור במרגלים, יען כי שם זה ממונה ליפרע מן מוציא דיבה רעה, גם זה עם הכולל בגי' לשון. וגם הוא בגי' שפ"ה. וגם הוא בגי' שכינה רוצה לומר כי הוציאו דיבה רעה על השכינה. בלשונם ובשפתם, גם דב"ה בגי' י"א שהם א"י מן אדנ"י. (וכו' עיי"ש).

ה) פגם בנדר יתענה ששה ימים.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ז) בשבועה, תיקונו להתענות כ"ח ימים. על שפגם בו' הכלים, שמנע משכינה שבעה הכלים דקדושה, ומלביש את הקדושה כביכול בשבעה הכלים דקלי', אשר נאמר על זה (קהלת) גם זה הבל ורעות רוח. לכן צריך להתענות כ"ח ימים, נגד ז' הוי' שהמה כ"ח אותיות וכו' והוא בבחינת אור מקיף.

ו"ש כונה עוד, שיתענה ל"ז תעניות כמספר הבל של מילוי ס"ג שהוא בבריאה ששם נוגע הפגם ועיי"ש.

ז) גאוי' עיי"ש תיקון ז' י"ז הכונה) ויתענה נ"ז תענית כנגד השם של אלפים עיי"ש.

ח) פגם כבוד אב ואם, כ"ו תעניות, כנגד מילוי יוד קא, וילקה בכל יום כ"ו מלסיות.

ט) כבוד אביו ואמו (אולי הכונה על שניהם ביחד) יתענה מ"ה תעניות כמנין אב ואם עה"כ) וכמנין שלשה פעמים י"ק, שצריך לכוין בשחרית במילוי יוד"ן, במנחה

במילוי אלפי"ן, במעריב במילוי ההי"ן.

י) קלל אב ואם, תיקונו להתענות שלשה ימים רצופים, שהוא מ' ימי תעניות פשוטים.

יא) מלבין פני חבריו, תיקונו להתהפך בחרולים, כנגד (משלי כ"ד) כסו פניו חרולים.

יב) מבזה אדם אחר פטירתו, עיי"ש התיקון.

יג) כעס תיקונו קנ"א תעניות, עיי"ש הפגם התיקון.

יד) לכפר על ד' מיתות תיקונו מאתים תעניות, ויקרא בכל יום העקידה בכונה ויקבל

ע"ע מס"נ של ד' (מיתות) ע"ד הכונה של אבות כידוע.

טו) בועל גדה, יתענה נ"ט תעניות כמספר גדה, וילקה בכל יום וישכב בארץ ויתפלש

באפר בבכי והספד ותענית.

טז) ועוד תיקון לבועל גדה, להתענות פ"ב יום, ויתגלגל בשלג ז' פעמים, עיי"ש הטעם.

יז) הבא על בהמה חי' ועוף, וכל מין בעל חי, תיקונו להתענות ר"א תעניות.

יח) הבא על הגוי' רח"ל, יתגלגל בכלב, עיי"ש הכוונה (והתענית לא נכתב).

יט) הבא על אשת איש, תיקונו להתענות שכ"ה ימים.

כ) הבא על הזכר, תיקונו להתענות רל"ג תעניות.

כא) מי שאכל נבילה בין באונס בין ברצון, או שחט בסכין פגום, יתענה כ"ז תעניות.

ואם לא יתגלגל בכלב ח"ו.

כב) בעד שאר מאכלות אסורות, תיקונם צ"א תעניות כמנין מאכל, ע"כ.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מב

פרק ה'

סדר התשובה מספר חסידים (סימן קס"ז) וז"ל:

מי שבא על א"א אם בא לשאול היאך יעשה תשובה אם בא על אותם שהייב כרת (במסכת חגיגה) משום חילוק מתי מעוות לא יוכל לתקון, ומה יועיל תשובה. ומאותן שמועיל להם תשובה ואמרו חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן, הרי יש לו לעשות תשובה דבר השקול למלקות או לכרת. ואם בימות החורף הוא כשבא הקרח: אם רצה בנהר ישבר הקרח וישב במים עד פיו או עד חוטמו. כפי שעה שדיבר עמה על העבירה עד שעת גמר העבירה. וכן יעשה תדיר כל זמן שיש קרח. ובימות החמה ישב בחפירה שנמלים שם ויסתום פיו. או בכלי ששם הנמלים ויהא לו אח"כ כלי מלא מים שירחוץ בו.

ואם העת באותם הימים שאין קור וחום יתענה. רק בלחם ובמים יאכל בערב. כי בראובן נאמר ששב לשקו ולתעניתו אצ"פ שעדיין לא הודה יהודה. כי עדיין לא עשה מעשה תמר.

ולמה במים אמרו במדרש ק"ל שנים הי' אדם הראשון יושב במים עד חוטמו להתכפר על שחטא בעץ הדעת. שנגזרה גזרה על כל הדורות. ואם עוד גופו נתחמם בעבירה יתקור ויתענה עד שיוכל לישב במים בעת הקרח. או כשיש נמלים ודבורים. ובעת החמה עם הנמלים ויקשור פיו בבגד וגם נחיריו פן יכנסו בו.

ואם עבר על חייבי כרת וילדה. או בא על א"א בלא אונס או על אשת כהן אפילו באונס הרי אסרה על בעלה. או אם ילדה והוליד ממזר זה היה מעשה והורו לו יעשה בנמלים ביום ובלילה הי' שוכב על הארץ בימות החמה כדי שיעלו פרעושים עליו. ונקל זה בעיניו והלך ערום במקום כורת דבורים ועקצו בו עד שהי' נפוח. וכשנתרפא הלך עוד שם. כך עשה פעמים רבות כמו שכתבנו.

ואם חטא הרבה פעמים באשה צריך הרבה שנים לעשות כמה שכתוב כאן. ואם הוליד ממזרים הרי אמרו ממזרים לא חייב. ומעלין עליו כאלו שופך דמים.

אל יאמר הרי אמר רב יהודה באותה אשה באותו מקום באותו פרק אקיים זה. כי שמא האשה תחפוץ להדקק ויהיה לו חטא. ולא אמרו שיביא אדם עצמו לידי עוון.

אם בעל באיסור אפילו פעם אחת יצום ג' ימים לילה ויום רצופים. שלא יאכל לא ביום ולא בלילה. כן יעשה ג' שנים. ואם רוצה יעשה ג' פעמים וג' ימים וג' לילות בשנה אחת ודי לו. ואל יאמר אדם הלא שמשון הגבור נשא את דלילה והקב"ה עשה לו נסים כגון מן הלחי. כי יש לומר שמשון היה דוחקן וגיירן וכן הולדות. אסתר אמרה וכאשר אבדתי אבדתי. ואמרו שכן אמרה כאשר אבדתי ממך שעד עתה הייתי אנוסה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

מכאן ואילך שיש לי להמציא גופי לו שיש לומר אתרצה לך כדי שישמע אלי וכיון שבעבור היהודים יש לי לחטוא לכך צותה וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום. לכן אם בא לפניך חכם לשאול היאך יעשה שיתכפר לו. יש לו להורות שיצום ג' ימים וג' לילות רצופים.

וכן מי שיש לו כדי פרנסתו ולוקח אשה שאחיה רשעים ורוב בנים דומין לאחי האם. הרי עתיד ליפרע ממנו שגרים שבניו רשעים. ועל כל אלה נאמר מעוות לא יוכל לתקון. וכתוב כי בנים זרים ילדו וכו'.

וגם על שכבת זרע שאדם מוציא בעבירה כששב יש לו להורות שישב בקרח במים לפי שאמרו כל האוחז באמה ומשתין כאלו מביא מבול לעולם או שמשים ידו על טבורו למטה כאילו שופך דמים. שהרי דור המבול חטאו בשכבת זרע לכך נידונו ברותחין. ואין לומר כיון שברותחין קלקלו ברותחין נדונו א"כ השב מאותו עון כן יעשה לו. שכיון שמעצמו משים על לב ושואל תשובה. אין להורות לו שימית עצמו וכתוב דרשוני חזיו. אלא ישב במים קרים וגם לא ילך בטיולים שמביאים לחטוא בנשים. כי שחוק וקלות ראש מרגילין אדם לערה. עכ"ל:

פרק ו'

פרטי תקוני התשובה מסה"ק עמק המלך

(שער תיקוני התשובה) וז"ל:

המהרהר באשה ומוציא זרע ומזריע לבטלה יתענה פ"ד צומות ויכוין להאיר בשם יו"ד ק"ק ויו בביניה אשת חיל דוגמת' במלכות אשה יראת ה' היא תתהלל והר בעונו פגם בשתייהו לכן צריך לתקן ב' פעמים השם האמור שעולה מ"ב. הרי פ"ד צומות ויכוין להעלות היו"ד ב' ימים. והוי"ו של מלוי ב' ימים. והדל"ת ב' ב' ההי"ן ביו"ד. ב' ווי"ן ב"ב. וחזר חלילה. או יכוין בכל יום באות א' מו' אותיות הללו וחזר לראש י"ב פעמים עד דסליק ליה מניינא:

ואם הרגה בזכר והזריע לבטלה יכוין בשם אהי"ה פשוט. שהן ד' אותיות ומילואו אליף היא יו"ד היא והיינו י' אותיות ומילואו דמלוי אליף למ"ד פ"א היא אליף. יו"ד זאי"ו דל"ת היא אליף. והיינו כ"ז אותיות והנה כולן יחד מ"א אותיות ועם הכולל מ"ב וחזר חלילה להעלות אות א' בכל יום עד פ"ד ימים כאמור או יכוין להעלות אליף של אהי"ה ביום א' היא בה' ימים יו"ד ב"י היא בה' וכן יעשה ד' פעמים. והזריז יעשה כולם בג' הפסקות מב' ימים ולילות וג' פשוטים אחריהן שהן פ"ד צומות בדקדוק. יום א' נמנה לעצמו ויום ב' עולה כ"ו ועם הא' לכ"ז רצופים. כן יעשה ג"פ וג"פ כ"ז עולה פ"א וג' פשוטים אחריהם הרי פ"ד. המושך בערלתו ומזריע לבטלה פוגם בשם

אהי"ה

אהייה והנה הוא השליך זרע אמוג ארצה יכוין בכל א' מפ"ד צומות להעלות אות א' משם אהייה בכל יום. ככה יעשה כ"א פעמים. וכל היד המרבה לבדוק באנשים שאינו מהרהר בשום איש או אשה רק שמושך בערלתו ומוציא זרע לבטלה ע"י היד. והנה פוגם בה' חסדים וה' גבורות הרמוזים באצבעות הידים ומתישים כח השם ע"י כ"ח פרקים. והרי זה דומה לחילול שבת בהוציא מרשות יחידו של עולם לרה"ר באר צרה נכריה. תיקונו יכוין להגדיל כח השם ע"י פ"ד צומות ויכוין לשם בן ד' במלוי שיש בו כ"ח אותיות ובכל א' מהצומות יכוין להעלות א' מהאותיות הנזכר למקומה. ככה יעשה ג' פעמים וג"פ כ"ח עולה פ"ד. ואם נתלש רוקו מפיו לסייע אל העבירה יכוין תיקון אותיות הגרון אה"ע גימטרי' פ"ד ויכוין בצום ה"א לאות האל"ף ובח' ימים חלק א' בכל יום מאות חי"ת וכן כולם. ולכל הפחות המוציא זרע בכלל מכל אחת משלוש דרכים הנזכרים יתענה מ' יום בלתי רצופים וישב כל אותן מ' יום במים קרים בימות החורף כדי צליית ביצה וגמיע' אותן מ' יום לא יאכל בשר ולא ישתה יין לבר משבת ויר"ט ולא ירחץ כל אותן הימים רק ראשו מעט. פעמים או שלש כל אותן המ' יום:

הבא על אשה שאינה בת מינו שעבר בזה על נשג"ו דהיינו נדה. שפחה, גויה, זונה, ובעל בת אל נכר ופגם במלכות יסוד נצח והוד כנו' בזהר פרשת בשלה. תיקונו הוא שיצום השב מהן בכל לבו רי"ו תעניות כמנץ ארי' לעורר עליו סוד יראיה ולדעת כי יראיה יה כל מצפונו הלב יבין אלקי יעקב. ובכל יום יכוין להעלות חלק א' מרי"ז נגד מה שחטא ביראיה והתריס נגדה, ואם ירצה יעשה שמונה הפסקות משמונה תעניות ב' ימים וב' לילות שהן רי"ו תעניות בדקדוק. יום א' נמנה לעצמו ויום ב' עולה כ"ו ויחידו יעלו כ"ו רצופים ולמ' שאין רצופים. ככה יעשה ח' פעמים תענית ב' ימים ולילות ויתכפר. ולכל הפחות יתענה ג' ימים וג' לילות ג"פ פעם אחת בשנה, ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ירחץ לכל הפחות מ' ימים עד ישוב הש"י מהרון אפן. ואם ח"ו אחר התשובה יחזור לסודו או יחמיר עליו יותר ויותר. ובימות החמה ילך במקום גמלים הרבה וישב ביניהם ערום. ובימות החורף ישבר הקרח וישב במים עד החוטם. ואם עוד יחזור ח"ו לסודו יחמיר עוד כהנה וכהנה.

וכן הבא על שפחה כנענית מכורנית יתענה מ' יום ולא ירחץ כל אותן הימים. ועוד אחר כך עוד בה"ב:

הבא על הפנויה יהודית בתולה או אלמנה בין כדרכה ובין שלא כדרכה ואין לך אשה שאינה רואה ולא טבלה. ואין ספק לכל הפחות בעל נדה שהוא בכרת. אי גמי הרי שבא על נשים הרבה ולא ידע על איזה מהן בא וכן היא שקבלה זרע מאנשים הרבה ולא ידעה ממי נתעברה נמצא האב נושא את בתו ואח את אחותו ועל זה נאמר ומלאה הארץ זמה. תיקוני תשובתו הוא שלא יראה שחוק נשים או בתולות שנה או שנתים ויותר

ויותר. ולא יסתכל בפני הנשים ואצ"ל במקומות המכוסים שדרך להתכסות שם ועל אכ"ו וק"ו בין שדיה או במקום בית התורפה שלהן. ואפילו באשתו. ולא יסתכל בעוד שלא טבלה. ולא ירחץ ולא יאכל מאכל חם וכל דבר המביא לידי תאוה לכל הפחות שנה או שנתים. ולא יראה בהמות חיות ועופות נזקקין זה לזה. ויתענה לכל הפחות מ' יום ולא יאכל בשר ולא ישחה יין בליל שלפני התענית. ובליל שלאחריו. וישכב בקושי על הארץ או על הדף יומם ולילה. כפי הנאותו שנהנה ממנה. וילבש שחורים וילקה בהצנע ולא יתענה פחות ממ' יום. ויתודה לפחות בכל יום ג"פ בבכי ודמע. ולפום צערא אגרא ושב ורפא לו. ואם לא בא עליה רק חבקה או נשקה יתענה בה"ב וירחיק מפתח ביתה:

והבוועל ערוה מחייבי כריתות ישב בקרח כשיעור צליית ביצה וגמיעה. לא פחות מל' יום ולא יותר ממ' יום. ויתודה בכל יום וישכב על הארץ ויסיר ממנו כל הנאה:

הבא על אשתו נדה אם שבא ולא פירש מאשתו סמוך לוסתה ואירעו אונס מחמת פשיעוטה. תיקונו שיתענה ס"ט צומות כמנין נידה כי הדגוש הוא במקום יר"ד. ופירוש נדה נד"ה' אחרונה של שם. סוד גלות שכינה. וזהו לפגום שלא ידע ולא שת לבו גם לזאת. אך אם זולל בכונה בשעת הוסת. וכש"כ אם הזיד בה יותר מזה השיעור אז מגיע הפגם לאותיות י"ה דלא מתפרשין לעלמין מצד עצמה. והוא הפרידן. קרינן ביה נד"י"ה. ולזה צריך להתענות ס"ב צומות כי יו"ד ה"א עולה כ"ו במילואן. וגם אותיות יקו"ק עולה כ"ו שהוא השם הגדול. וע"י טהרה ופרישות נתמלא חסד ונעשה ע"ב. ועם עשר אותיות המלוי הרי פ"ב. הוא בעינו אבד טובה הרבה יצום כנגדן פ"ב ימים וילקה לפחות ב' מלקות ע"ח הכאות בשלשה מקומות. שהן שתי כתפיו החזוה ועם כלל הגוף הרי פ"ב. ככה יעשה בכל יום מתעניתו. או לפחות ביום טבילת שני וששי כלדקמן. וביום אכילת ההפסקה לפניו ולאחריה. דהיינו שיעשה ג' הפסקות מב' ימים וב' לילות שעולה פ"א יום. ועוד יום אחד אחריהן סך הכל ע"ב ימים וירבה בסגופים כפי כוחו ועל כל פנים לכל הפחות יתענה מ' יום רצופים. וילקה ויתודה בכל יום פעמים או שלש. ולא יאכל בשר ולא ישחה יין. ולא כל דבר חם מלבד שבתות וימים טובים. ולא ירחץ כל אותן הימים. ואם לא בעלה רק חיבק או נשק אשתו נדה, או הכה על בשרה ונהנה ממנה בקירוב בשר יתענה מ' יום:

הבא על אשת רעהו, או על נערה מאורסה, בביאה או אפילו בהעראה, בין כדרכה ובין שלא כדרכה מכל מקום נהנה ממנה, והרי הוא אוסר אותה על בעלה כיון שנתרצית, וחייב עליה מיתת בית דין, לכן יסבול צער הקשה כמות, וישב בשלג וקרח שעה אחת בכל יום. כן יעשה בכל החורף בכל יום פעם א' או ב' או שלשה פעמים

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מד

פעמים בימות הגשמים במים קרים עד צוארו כל פעם שעה אחת. ובימות החמה ישב בגוף ערום לפני הזבובים או דבורים או שאר יסורים הקשים כמות ויתודה בכל יום בבכי ואנחה. ושנה תמימה לא יאכל בשר ולא ישתה יין לבד בשבתות ויו"ט. ולא יאכל לחם חם וק"ו שלא יאכל שום מאכל תבשיל חם וי"א שלא יאכל מאכל חם לבד חוץ מלחם שמותר בו. ולא ירחץ כי אם מעט בערב יו"ט. ולא יראה שום שחוק נשים או בתולות. אך יכול לשמוע ברכת חתנים. ולא יעזן עצמו בשום תענוג. וילקה בכל יום. וישכב על הארץ או על דף או בלי כר וכסת רק שבת וביו"ט ישכב על תבן וקש וקר אחד תחת ראשו כי יסור רוחו הגסה שבא ממנה התאוה. וחיי צער יחיה וילבש שק על בשרו מעל צוארו עד הירכים. ולא יסתכל בנשים ובתכשיטיהם אפילו שאינם עליהם. ואפילו שטוחים על הכותל. ולא ישמע קול נגונים. ולא ידבר עם הנשים כלל לא ברמז ולא ברמזיה. ולא יקרוץ בעיניו ולא באצבעותיו. ואפילו עם אשתו נדה בעוד שלא טבלה. ולא יתיחד עמה בשום יחוד וק"ו שלא יתיחד עם שום ערוה. ולא יבא על אשתו בגנות וחצירות ולא ידוש עם אשתו בפנים ויורע מבחוץ ולא יהיה עסקו עם הנשים כלל. וכולי האי ואולי יחנן ה' צבאות. ועוד צריך להתענות שכ"ה צומת לפי שהוא טועה כש"ה אובד. ופגם נערה מאורסה יכול להשלים כל אלה התעניות בי"ב הפסקות מב' ימים וב' לילות שעולה שכ"ד ימים. ועוד ישלים יום א' עליהן סך הכל שכ"ה. ויתן אפר אל ראשו במקום תפילין בשעה שאינם עליו. ובמאכלו ג"כ בסוף כל סעודה המפסקת ובתחלת הסעודה שלאחר התענית. אמנם כל זה הוא מאחר שבא עליה ברצונה שפיתה והסיתה לדבר עבירה עד שנתרצית ואסרה על בעלה. אבל אם אנסה שלא אסרה זו לו כעירות אחרות וילקה ויתודה ויתענה מ' יום רצופים. וישכב על הארץ. וישב בקרח כשיעור צליית ביצה וגמיעה. ולא ירחץ ולא יתענג בשחוק וטיול מכל מיני הנאות מ' יום. ומודה ועוזב ירוחם :

הרובע זכר. אמרו בתיקונים כי עונש המשכב זכור הוא להתגלגל בחיות ובפרט שפן זאנבת שהן שזכבין ונשכבין. וראי' מנבוכדנצר שנדמה לכל חי' כאלו הוא נקיבה ממינה והיו כולן מתעוללות בו כנודע. מאי תקנתיה יצום רל"ג צומת כמנין זכור וכמספר רג"ל. על שם שהוריד השפע לרגלי זעיר פתאום אשר לא כדת. והוריו בתשובה ישלים תיקון זה בט' הפסקות של ב' ימים וב' לילות. והנה תשעה פעמים כ"ו הו רמ"ג בגימטריא רגל"י עמדה במישור :

ואם רבע בהמה או חיה או עוף תיקונו לדעת קצתם בתיקון הבא על הגויה הנוכר לעיל סימן א' שהוא רי"ו תעניות כנ"ל. ולכל הפחות יתענה מ' יום ולא ירחץ ולא יסתכל בבהמה חיה ועוף בשעה שנוקקים זל"ו ויתרחק מהתייחד עמהן :

העובר

העובר על דת יהודי ועובד ע"ז. הגה הוא פוגם בשכינה שהוא אלקים קדושים והשם במלוי יודי"ן עם הכולל בגי' א"ש דינו באש לא נופח. ותיקונו להתענות ש"א צומות כמנין א"ש. להעלות בכל יום חלקי השם הזה מרשות אחרים לאלקים קדושים ושב ורפא לו. והזריו ישרים כל זה ביי"א הפסקות שעולה רצ"ז וד' ימים פשוטים אחריהם סך הכל ש"א ימים. ויסיר מעליו המלבושים הנאים ויתאכל ויבכה ויצטער כל ימי חייו. וישפיל רוחו וגאותו. ויתודה ג"פ בכל יום ולא יאכל בשר ולא ישתה יין רק בשבת ויו"ט. ולא ירחץ כלל ולא יחוף ראשו רק פעם אחת או ב' בחודש ולא ילך לשחוק ולנשואים רק לשבע ברכות בלבד. ולא ישב אצל עובדי ע"ז. אפילו במקום שמדברים ד"ת ומצות. ויתרחק מפתח ביתם. ולא יהנה מהם. ומיד שישב צריך טבילה במקוה. ויסבול צער ויסורים כנגד חטאיו כי כפר בעיקר וחילל שבתות ועבר כריתות ומיתת ב"ד. ועבר על כל התורה כולה. לכן צריך יסורים גדולים וצער קשה. ואם יתרפהו אדם אל ישיב לו רק ישתוק ויהפוך כד מחשבותיו לטובה:

הנשבע לשוא ולשקר. פוגם בעולם הבריאה שבו הב"ל הפה. הלב רואה ושומע שבוטעו השוא והשקר. תיקונו שיתענה ל"ז צומות מנין הבל ההל"ב. ויכוין להעלות בכ"ז ימים הראשונים חלק אחד בכל יום משם בן ד' אותיות העולה כ"ז וי' ימים אחרים י' אותיות מלאו וביום האחרון יכוין בכללות ב' השמות הללו הפשוט והמלא. ויש לו ללקות כמה פעמים כל ימיו. ויתודה ימים רבים. ואחר כך יזהר שלא ישבע אפילו באמת. ויזהר שלא יוציא שם שמים לבטלה מפיו ויודעו עו איבריו כשיזכיר את השם ויזהר בברכה לבטלה ואם שגג ובירך ב"ל יאמר אחריה בשכמל"ו. ואותם המרגילים בפיהם ובפי זרעם להזכיר ש"ש במרחץ ובמקום הטינופת או להם או לזרעם כי כן למדו לשונם שקר. לכן ישמור ויגדור עצמו וזרעו וחביריו הנשמעים לו מלהזכיר ש"ש לבטלה. ואם הוצרך זה השב לעשות שבועה לבעל חובו. אפילו באמת יתענה אותו היום בכל שנה והחרם הוא השבועה השבועה הוא החרם. שששים ושקולים הם בעונש ובתיקוניהם. וכנזכר לעיל סימן שמ"ב בס"ד:

הרגיל לדבר בב"ה שום דבור חול אפילו שלא בשעת התפלה. ישב במורא גדול ויתפלל בכוונה. ויתענה ארבעים יום בין רצופים בין מופלגים וילקה בהצנע בכל יום ולא יעשה עוד:

המלשין את חבריו ומשניאו בעיני השר ומעליל עליו ולקח ממנו וממית רעהו ואשתו ובניו התלויין בו. יפרע לחבירו כל מה שהפסידו ויבקש ממנו מחילה. וילקה ויתענה יותר משנתיים ימים ויתודה כל ימי חייו כי נחשב כאלו הרג את אשתו ובניו וחבירו. וכמה עבירות עשה. ע"כ ישבר רוחו. ואם אין לו מה לשלם ירבה עליו דעים ויבקש ממנו מחילה. ויצמצם ויפרע לו או ליורשיו ואם יש לו מה לשלם או אין צריך

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מה

צריך כ"כ להרבות עליו רעים. ומכל מקום יבקש ממנו מחילה בג' אנשים. ויתחה וישוב כל ימיו ויתענה א"ש תעניות כמנין אלקים במילואו עולה א"ש עם הכולל. כי בעונו הגביר שלטונות אלהים אחרים החליש אלקים קדושים:

ההולך רכיל והמספר לשון הרע פוגם בשכינה שהיא עם המלה בגי' לשון ויסוד ברית קודש שלה. ובה שם אדנות שהוא דינא דמלכות. לפיכך תיקונו שיצום ס"ה צומות ויכוין למתק בכל יום חלק א' מדינים בשתי היות אחד מהן בתמורת מצפ"ץ ואחרת בנקוד אלהים שכן מצפ"ץ ואלקים עולה בגי' לשון. ולכל הפחות אין לו רפואה עד שיבקש ממנו מחילה וילקה ויתענה ארבעים יום וילקה בכל יום. ויתודה כל ימיו וישוב בתשובה שלימה. ויהיו כל עסקיו במצות ובעסק שלו' בין כל אדם ובין כל איש ואשתו:

הליצנות פוגמת בק"ך צירופי אלקים כמנין ל"ץ לכן תיקונו לצום ק"ך ימים וימתק דין אחד וצירוף אחד בכל יום ע"י כ"ז ההיות במילואיהם וחלוף צירופיהן אין עוד כנודע:

החניפות מדה גרועה היא. כי החניפות ושפתי חלקות מרבה רעות הרבה והקב"ה שונאו. כמו שאמר הכתוב כי לא לפניו חנף יבוא ר"ל שלא יזכה להיות במחיצת הקב"ה. ואם מנהגו להחניף תיקון לצום לפחות מ' יום. וילקה בכל יום וישוב מדרכו הרעה ולא יתחבר לחניפים ולגאים כי ירדו למות פתאום:

המנבל פיו עץ פלילי הוא וראוי ליסרו ולהוכיחו על פניו. שבעון גיבול פה צרות רבות ורעות וגזירות קשות מתחדשות וכו' כמו שהתקנתי לעיל בס"ד. לכן יסיר ממנה ויבכה ויתחרט ויתודה כל ימיו על רוע מעלליו ויתענה לכל הפחות חצי שנה בה"ב ויחשוב תמיד בלבו שלא גברא פה לאדם רק לעשות חפצי שמים:

מקלה אביו ואמו או מקללם פוגם בשם י"ה ותיקונו לצום ששים יום. ולכוין להעלות בעשרים ימים ראשונים חלקי אות י"ד אחד במילואה שעולה עשרים. ובל"א ימים אחרים החלקים של ג' מילואי ה"א אחד ביו"ד וא' באל"ף וא' בה"ה. וששים ימים האחרונים האותיות עצמם של יו"ד ה"י ה"א ה"ה. כולם יחד בגי' אנ"י שהם ס' צומות והכולל. וילקה ט"ו מלקיות כנגד שם י"ה או יכוין בס' צומות לשם הוי"ה וד' אותיותיו שהן שלשים. ולשם אהי"ה ועשר אותיותיו של מילואו שהן ל"א מספר שניהם יחד אנ"י זהיינו ששים וכולל אחד:

המלבין פני חבירו ברבים יתענה ארבעים יום וילקה בכל יום. ויתודה כל ימיו. וצריך לבקש ממנו מחילה ברבים. ויתגלגל בחרולים ערום שקורין ברע"ן נעסלין בל"א. שנאמר כסו פניו חרולים. כי אויל סומקא ואתי חוורא ותיקונו בחרולים. ויכוין כי חרולים בגי' רצ"ה עם הכולל שהוא עולה אלקים דמילוי ההי"ן:

המכנה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

המכנה שם רע לחבירו יבקש ממנו מחילה בפני רבים וילקה. ויתענה מ' יום. ולכל הפחות שלושים יום ויתודה כל יום בהכנעה ואולי יכופר עונו. והמלקות והידוי יכול להיות בצנעה:

המקניט את חבירו אפילו בדברים. יביא ג' שורות של בני אדם ויאמר חטאתי וישר העויתי ולא שזה לי, ויבקש ממנו מחילה ג' פעמים ולא יותר. ואם מת מוליך י' בני אדם על קברו. ויאמר חטאתי ליי אלקי ישראל ולפלוני זה שהקנטתיו. ודוקא שלא ביהו ברבים ולא הי' די לו מתחלה בפיוס, ואל יהא המוחל אכורי. ואם עשה את שלו ויבקש ממנו מחילה ג"פ בשורה של ג' בני אדם לפייסו וכל זה לא הועיל לו ולא רצה למחול לו. עליו נאמר פדה נפשו מרדת שחת. ומחויב האדם למימצי נפשיה להיראות לפני מי שסרח כנגדו. כדי שיבקש ממנו מחילה. כאשר עשה רבי זירא כידוע מהגמרא, אבל אם הקניטו והוציא שם רע אין לו מחילה עולמית אלא אם כן יתענה וילקה ויתודה בינו לבין עצמו מ' יום ויצטער כל ימיו ולא יוסיף עוד לעשות כדבר הזה:

המענה את הגר עובר בג' לאוין וצריך לבקש ממנו מחילה. וילקה ויתודה ויתענה יום א' לפחות:

האוכל נבילה בין באונס בין ברצון פוגם בת"ת שהוא מחשוף הלבין כי נבליה עשה בישראל, ואם שחט בסכין שיש בו פגימה, הרי פגם י"ה ונברת מקה"ל הקהל עם ג' אותיותו בגי' פגימה, ודינו במגיפה ומתגלגל בכלב שהוא אוכל נבילות או בבהמה טהורה ולא יזכה לשחיטה הגונה רק ימסר ביד הנשחט ויצא נבילה מתחת ידו מדה כנגד מדה שנאמר שופך דם האדם באדם הוא עצמו דמו ישפך. תיקונו עורה הנביל יצום פ"ז צומות כמספר אלקים עם המלה ויכוין בכל יום לראשו כתם פ"ז דברוך שאמר:

ואם אכל שאר מאכלות אסורות יצום צ"א יום כמנין מאכל. ויעלה חלקי הוי"ה אדניי בכל יום ואז ישוב להיות מלאך מליץ:

ואם שתה יין נסך יצום ע"ג צומות כמנין יין וג' אותיותיו. ויתקן השם של ס"ג וי' אותיותיו שהוא בבינה סוד היין המשומר בחכמה שהוא בגי' ע"ג סוד שם ע"ב הכולל. ויכוין בכל יום בחלקי ב' שמות הללו. או יכוין בע' ימים הראשונים לז' יודיין אשר בשני השמות שימתיקו שב אדניי ואותיותיו והמלה שהוא עם כולן שבעים, וביום ע"א לע"ב לבדו וביום ע"ב לע"ג לבדו וביום ע"ג לשניהם יחד:

רוצח ילך בגולה שלש שנים וילקה בכל עיר ועיר ויאמר רוצח אני, וישכיב עצמו לפני פתח בית הכנסת ויעברו עליו כל העוברים ושבים אך לא ידרכו אחת. ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא יגלה שער ראשו וזקנו. ולא יכבס בגדיו. ולא ירחץ גופו. כל זה שלש שנים רק יתוף ראשו פעם אחד בחדש. ויקשור ידו אשר רצה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מו

בו חרזו בצורל בצוארו. וילך יחף ויבכה על רציחתו ויתענה בכל יום גלותו. ואם יזרפהו אדם ישתוק. ואותן ג' שנים לא ילך בטיולים ובשחוק, ויכבד אשתו מאוד והוא הדין יכבד לכל אדם הגון. ועוד יתענה נוסף על הג' שנים אלו עוד שנה אחת בה"ב ויתודה עוד אחר כך כל ימיו. ובא"ו כתב שאם בא לצאת ידי שמים ישלים דמיו ליורשים ע"כ:

אשה השוכבת על בנה והמיתה אותו בשינה תתענה שנה תמימה ולא תאכל בערב בשר ולא תשחה יין לבד משבתות וימים טובים חנוכה ופורים. כי אותן הימים לא תתענה כלל רק תאכל ותשחה בשר ויין אבל תמנה מספר הימים של השבתות וימים טובים ותשלים אותן עד שתתענה שס"ה ימים. ואחר כך תתענה עוד בה"ב כמה פעמים כפי כחה. ובימי עיבורה ומניקותה לא תתענה כלל. ותהא זהירה כל ימיה שלא תשכיב לבנה אצלה. ויש להחמיר עליהן שהן חשובות כמזידות ולא כשגגות. תשובת מהר"ם רוטנברג ז"ל:

הגונב או הגוזל ממון מישראל יש גניבת דעת וגניבת ממון, ופגם שניהם בקו האמצעי דהיינו ת"ת שהוא אמת ויסוד שהוא נאמן. והנה גניבה בגי' שבעים, ויסוד בגי' ע' תיקונו להתענות ע' צומות לפייס הת"ת והיסוד. ולכל הפחות יתענה מ' יום וילקה על לאו שעבר ויש לו לפרוע לו או ליורשיו כל מה שגנב או גזל. ויותר ממנו יתן לו כי הפסידו מן הריח ויבקש ממנו מחילה. ויתודה בכל יום ויהרר מלקבל סקדונות ולא ירגיל ללכת על ממון חבריו ויתרחק מממון שאינו שלו. ויתן צדקות יותר משאר בני אדם ויעשה ג"ח בגופו ובממונו ויתן משלו לעמילי תורה וליראי שמים. זכונת הע' צומות הם הו' יודין שבשמות ע"ב וס"ג דאבא ואמא והם יתנו אורם לז"א ונוקביה:

זהלוקח ריבית מישראל מחמירין יותר דהא עבר על כמה וכמה לאיון. לכך ילקה ויתודה ויתענה לכל הפחות שנה תמימה, ואחר כך יתודה כל ימיו בבכי ובשברון לב. ולא יקח ריבית אפילו מן הגוי לכל הפחות שנה תמימה, בין ריבית קצוצה ובין אבק ריבית, ואם אפשר לו להתפרנס שלא יקח ריבית כל ימיו אפילו מגוי מה טוב חלקו:

המסיג גבול רעהו בכל ענין, ילקה וישיב לו בכפליים ויהא זהיר מליקח עוד מחייתו של חבריו בשום ענין, ואם אדם יוסיף על המקח שחבירו עומד עליו ליקח זה הדבר לא ניתן לימחל ונקרא רשע ואין גולן כמוהו. וראוי להזכירו ולנדותו על כך עד כי יתקן עיותו בתשובה:

המכה את חבריו או ציערו בין בממון או באונאת דברים, אין לו כפרה עד שירצהו: המגביה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

המגביה ידו על חבירו נקרא רשע, יבקש ממנו מחילה ויתכפר לו, וטוב שיתן לו ממון שימחול לו:

המכה אשתו, אין רשות לכל אדם להכות את אשתו וראוי לקונסו ולייסרו אם הוא רגיל בכך, אך אם הוא הכה אותה פעם אחת על שהשיבה לו דבר גנאי אין לחייבו בפעם אחד, וכן יזהר מאונאתה שמתוך שדמעטה מצוי' אונאתה קרובה לבא לפני הש"י; הכותב קמיעות וכן שאר אזכרות השמות שבספרי הקודש שלא בכוונה יתענה מ"ה צומות לפיוס שם מ"ה שהוא פני אדם.

המחלל את השבת. כתב בשבלי הלקט מעשה בב' אנשים שנכנסו לעיר בליל שבת מהדרך וגזרו עליהם שיצומו ז' שבועות דהיינו ג' ימים רצופים חוץ משבתות ויו"ט ור"ח כדי להשלים ג' ימי המעשה בצומות ובמלקיות. כי המחלל שבת חייב כרת. וארז"ל מת לג' שנה מת בהכרת. ע"כ נתנו להם ג' צומות וג' מלקיות כנגד ג' שנה של כרת ואח"כ גזרו עליהם ביי"ב חדשי השנה ג' ימים בכל חודש בה"ב שהן ל"ו ימים נגד ל"ו כריתות שבתורה. ועוד גזרו עליהם לתת ממונם לפדיון גפושם לקופה של צדקה. האר"י ד"ל כתב שיתענה כמנין השמות שעולים תחום שבת. הוא חותם ותחום המרכבה שלא יכנסו שם הקליפות, וצריך לכוין בשמות המילואים דאחי"ה ביודי"ן ואלפי"ן והתי"ן העולים כמנין חותם כאשר ביארתי בסוד תחום שבת.

המחלל את השם. חילול השם הוא עון גדול ונוח לו לאדם לעבור עבירה בסתר ולא יחלל שם שמים בפרהסיא שלא ילמדו ממנו בני אדם מקלות מעשיו. והיא עבירה שיש לה פירות שאחרים לומדים ממנו הרע. ומוז העבירה יש לכל אדם לירא ממנה מאוד מאוד כי חלול השם יש בכמה דרכים ואין לה שיעור כי כל המנוה אפילו מצוי אחת ומיקל בכבוד שמים נקרא מחלל השם. כי אחרים ילמדו ממנו ויקילו ויולולו יותר. ואמרו רז"ל עבר אדם על כריתות ומיתת ב"ד תשובה ויום הכפורים מכפרים מחצה זיטורים מחצה. אבל חילול השם אין כח בתשובה לתלות ולא ביום הכפורים לכפר ולא ביטורים למרק אבל הכל תולין והמיתה מכפרת. ע"כ יזהר כל אדם מאוד מחילול השם וירחיק עצמו מהכיעור ומן הדומה לו. ועיקר התשובה של חילול השם הוא שיודיע חטאיו נגד רבים ויאמר להם אל תלמדו ממני כי אני חטאתי עויתי פשעתי חללתי השם באולתי. ויתענה כמה תעניות ויתודה כל יום ויום עד יום מותו:

וְלִי שֵׁנֵדְבָה אֶת רֹחוֹ לְמַהֵר בְּתַשׁוּבְתוֹ כִּי לֹא יָדַע מֶה יוֹלֵד יוֹם. הנה כבר כתבנו פעם ופעמים שיוכל להשלים תעניותיו המרובים ע"י הפסקות ב' ימים וב' לילות. ומהם ישער ויעריך לכל מנין התעניות לקצוב לו כך וכך משזטים לאחריהם כפי מנין הצומות כאשר כתבנו:

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מז

ומי שחטא הזויד הרבה לרצונו בלי שום אונס. וגירה יצר הרע בעצמו שתיקונו לצום מאה הפסקות אחר שעשה עבירות הרבה לאין קץ. מכל מקום אם יעשה הפסקה אחת בלבד בימי טבת ויפשט ערום ויגלגל עצמו בשלג בכל יום משלשת ימי ההפסקה הנה עם זה כבר נתקררה האש הגדולה מיצהיר שהקדיח והבעיר בעצמו ונתכפר לו. וכונת השלג בפרט למי שחטא איזו חטא ח"ו במחשבה או במעשה כמו בעון משכב זכור. או בדיבור כגון שנשתמש בשמות הקודש שהוא עון פלילי ועונשו גדול. לכן צריך שיעשה תיקון גדול לחטאו להנצל מן עונשו ודינו של גיהנם. ותיקונו הוא שישליך עצמו בתוך השלג ביום הקרירות ד' פעמים כנגד הד' יודיין של שם ע"ב. וצריך לגלגל ולהפך עצמו בתוך השלג ל"ג פעמים והוא בתוך השלג ולא יקום. ובד' פעמים צריך לקום ולהשליך עצמו כדי לכתת עצמותיו. ובעודנו בתוך השלג יאמר פסוק זה בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון. הזכונה בפרש שדי מלכים ר"ת בש"ם ופירושו המשתמש בשם אין מציאות לתקונו אלא תשלג. פירוש ישליך עצמו בשלג או יהיה נדון בצלמון פירוש בתוך מדורה של גיהנם הנקרא צל מות. והנה בפגמו שני מלכים הם הפני ועם של הדינים הם אלקים בריבועו עולה ר' ואלקים ביודין עולה ש' ולכן צריך לכוין בשם שד"י למתק שני כוחות הדינין האלה. וישליך עצמו בשלג ד' פעמים ויכוין בד' יודיין של ע"ב שהם כלולים מ"י וי' מי' עולים ת' של תשלג. ושני פעמים ד' דהיינו הריבוע של אלקים הנזכר ושין של תשל"ג הוא שם אלקים ביודיין העולה ש'. ונשאר ל"ג מן מלת תשל"ג והוא מרמו שבכל פעם מאלו הד' פעמים שישליך עצמו בשל"ג צריך להפוך עצמו ל"ג פעמים בתוך השל"ג לתקן שם אלקים זה העולה שיי"ן ורי"ש ויכוין בשם הוי"ה העולה ב"ן בעודו שיתגלגל בתוך השל"ג. ולעולם צריך שיהיה נגד עיניו שם שד"י ויכוין ג"כ בשלש אלפין של ג' מלואים של אהי"ה שהם עולים כמנין של"ג לתקן ג' אלפין של ג' שמות אלקים במילואיהן ביודיין באלפין בההיין ותנקד השלשה אלפין של היודיין בנקוד מלך. והשלשה אלפין של אלפין בנקוד מלך. והג' אלפין דההיין בנקוד מלך. ובין כל השלכה אחד מאלו הד' יעמוד וינח בינתים. אבל בין הל"ג פעמים שיגלגל עצמו בשלג בכל השלכה אחת של הד' פעמים אינו רשאי לעמוד. והל"ג פעמים יכוין בשם א"ל עם שני כוללים שהם אלקים דשי"ן ורי"ש למתקם עם שם ב"ן ועם ד' יודים דע"ב. ואז ושב ורפא לו. ויאמר בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון. ופסוק מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע וגו' :

יתברך ה' לעולם אמן ואמן : עכ"ל :

פרק ז'

סדר תיקוני התשובה וסדר הצומות

מספר הק' כנפי יונה, וז"ל:

סימן ק' תשובה נוטריקון תענית שק ראפר במקום הנחת תפילין בכיה והספר וכן תשוב ה' להעלות שכינה מן הגלות אשר הגלה בעונו שעד עתה היתה מתעלמת מהם בעונו אי גמי תשוב ה' עילאה להזדווג עם יו"ד ושניהם יעלו אל הכתר וסוד התענית שהוא ראשית התיקונים להעלות מן הקליפות ניצוצות נשמות שיש להמתנה יחס עמהם יש לחוש שמא נודמנו לו מן המינים המגולגלים ואכלן שלא כהוגן ובסוד התענית וכוונתו הטובה מתקן מה שפגם בה ועוד האכילה היא תיקון ממטה למעלה שעלה המזון מן הכבד ללב וממנו למוח. והתענית זן ומפרנס ממעלה למטה מן המחשבה לרעותא דליבא וממנו לזכך הלב הדרם שבאיברים שזן ומפרנס אותו מן הרוחניות והוא ומושך עליו שפע טהרה וקדושה. והנה המהרהר באשה ומזריע לבטלה יתענה פ"ד צומות ויכוין להאיר בשם יו"ד ה"ה ר"ו שהוא בבינה ונק' אשת חיל ודוגמתו במלכו' אשה יראת ה' היא תתהלל ובעונו פוגם בשתייהן לפיכך צריך לתקן שני פעמים השם האמור שעולה מ"ב הרי פ"ד צומות ויכוין להעלות היו"ד ב"י ימים הו"ו של מילוי בששה. הדל"ת בארבעה שתי התי"ן בעשרה שתי ווי"ן ב"ב וחזור חלילה או יכוין בכל יום באות א' מו' אותיות הללו וחזור לראש יב"פ עד דסליק מנינא. לשון אחר חטא המחשבה פוגם בחכמה שיש בה שם יה"ו ומלאו מ"ב וכשהוא נכנס בבינה מצייר בה שם א' כמוהו ויכוין להעלות שניהם: לשון אחר יה"ו מלא עולה ט"ל ועם שלשה אותיות הרי מ"ב. ואם הרהר בזכר והזריע לבטלה יכוין בשם אהי"ה פשוט ומלא דמלא שהם מ"א אותיות ועם הכולל מ"ב וחזור חלילה להעלות אות אחת בכל יום עד פ"ד ימים כאמור או יכוין להעלות א' של אהיה ביום א' ה' בחמשה ימים י' ב"י ימים ה' בה' ימים וכן יעשה ד"פ והמושך בערלתו פוגם בשם אהי' שרבונו אמת ומעשרו אדם כדאיתא בתיקונים בסוד טיפת הזרע שהיא יוד והיא מוכנ' לקבל צורת אדם בצאתו כהוגן והוא השליך זרע אמת ארצה יכוין בכל אחת מפ"ד צומות להעלות אות א' משם אהי"ה בכל יום ככה יעשה כ"א פעמים ואז אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף וכבר זה נתבאר בחלק ראשון:

סימן ק"א מי שנדבה רוחו אותו למהר בתשובתו כי לא ידע מה יולד יום יעשה. הפסקה של ב' ימים וב' לילות כי הראשון נמנה א' והב' לבדו נמנה כ"ו והקב"ה יעשה למען שמו שעולה כ"ו לקבל תשובתו ולרחם עליו. ובשליש הפסקות כגון זו יעלה לחשבון פ"א צומות וג' פשוטי' אחריהם ישלימו המנין. וכל שני מן ההפסקות יחלקו

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מח

יחלקהו במחשבתו לכ"ו שעות עם תוספות שעה א' לפניו אע"פ שהיא מכלל יום א' שארי גם בתחלתו הפסיק מבעוד יום וכיון שהגיע מעת לעת הנה הנשאר נחשב שפיר מיום השני וכשיוסיף שעה א' לאחרון הרי כ"ו שעות ובשתי שעות אלה של תוספת זדדאי מקצת שעה ככולה שכן הדין נהג בז' ימי האבל ובשלישים לגיהוץ ותספורת ודומיהם ממדת פורעניות ככולהו אמרינן מקצת יום ככולו ובכל שעה יכוין להעלות אות א' על דרך האמור בצומות הפשוטים ולעולם קודם שיגמור סעודתו המפסקת ישים אפר על ראשו במקו' תפילין ויבכה ויאכל פתו באפר ע"ש כי אפר כלחם אכלתי וישתה כוסו בדמע דכתיב ושקוי בבכי מסכתי ויאמר קינה א' ואח"כ יאמר פסוק: ואני אמרתי בחפזי נגרזתי מנגד עיניך אך אוסיף להביט אל היכל קדשך ויכוין שבטחונו בקונו לקבל תשובתו ובלילה על מטתו יקבל עליו דין ד' מיתות ויאמר הריני כאלו השלכתי ב' קומות ונסלקתי וזכאלו נחמרו בני מעי בפתילה דולקת של אור ונשרפתי וזכאלו הוטו ראשי בסייף וזכאלו נשקעתי בזבל ונחנקתי בסודר קשה לתוך רכה והצדקתי על עצמי דין שמים לכפר על כל העולמות שפגמתי בהם ויכוין לטהר העולמות כמבואר במקומו:

סימן ק"ב כל היד המרבה לבדוק באנשים תקצץ לפי שפוגמים בה' חסדים וה' גבורות הרמוזים באצבעות הידים ומתישים כח השם ע"י כ"ח פרקים: אמנם תיקונייהו יכונו להגדיל כח השם ע"י פ"ד צומות וזה כל שם בן ד' במילואו יש בו כ"ח אותיות ובכל א' מהצומות יכוין להעלות א' מן האותיות הנז' במקומה ככה יעשה ג"פ לפי שכח השם מושפע למלכות מג' אבות ואלה הכ"ח אותיות הם שקיו דאילנא לכל א' מהם ויתקיים עם זה מקרא שכתוב ושב ה' אלקיך את שבתך כביכול השם עצמו שב למקומו. ואם נתלש רוקו מפיו לטייעו בעבירה יכוין תיקון אותיות הגרון שהן אחע"ה בגי' פ"ד ויכוין בצום הא' ובח' ימים אחריו חלק א' בכל יום מאות ח' ובה' ימים אחרים חלק א' בכל יום מאות ה' וטעם קדימת ח' לה' מפורש בוזהר פ' משפטים דף קכ"ג ובע' ימים אחרים חלק א' בכל יום מאות עי"ן כי בעינו נתר גרוגו וגברו עליו הדינין שהן ג"פ אלהים בגי' חרן הדינו נח"ר והוא מספר גרון ג"כ הנכלל כדינים ע"כ יכוין בתיקון אותיות כאמור. עוד בכל מקום שהוא זקוק לפ"ד צומות יוכל ג"כ לכוין לשם ע"ב שהוא בכתר ובו ד' יודין שהן במלואין כמספר פ' ועם ד' אותיות השם פשוט הרי פ"ד ובהעלות מחשבתו אל הכתר שהוא שורש המוח יהפוך הדין עי"ן בתיקוני תשובה בתיקונים:

סימן ק"ג אמרו בתיקונים כי עונש המשכב זכור הוא להתגלגל בחיות ובפרט שהן שוכבין ונשכבין וראי' מנ"ג שנדמה לכל חיה כאלו הוא נקבה ממנה והיו כולם מתעוללות בו כנודע מאי תקנת' יצום רל"ג צומות כמנין זכור לתקן אריא ששמותיהן ע"ב קס"א דכתיב בהו הנה ה' רוכב על ע"ב ק"ל אם אסק שמים שם אתה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

התחוטא בזכור כופר בשניהם כאילו אין רואה. ודע כי בומן שאימא היא ביחוד עם אבא נקראת נקבה בערכה שמקבלת שפע ממנו וכשהיא רביעא על בנין נקראת זכור שמשפיע עליהם ומאירה בהם והנה הוא"ו אשר בתוך ה' ראשונה הוא הוא"ו של מילוי היו"ד שאבא משפיע אותה לאימא באור סתים נתיב לא ידעו עין ואימא מכח אבא מאירה בזעיר ומשפעת תחלה במוחין שלו ואח"כ נמשך שפעה אליו ולדרועין וגופא ומהן לרגליו כסדר ההשפעה הנאותה לקיום מציאותו. ועון זה גורם להוריד שפע או"א דרך נפילה לנה"י דזעיר ובסוד אחוריים שהיא גופה של שבירה ואין כאן השפעה על הסדר שהיא דרך הפנים ובאורח סתים כאמור דרך נתיב הפנימי הכולל רל"א שערי' למשפיע ולמושפע כסדר היציר' שאו יש כח בזעיר לסבול האור שהיא מתחלק בכל מלא קומתו וזהו קיומו אבל ההורדה שלא כסדר בבת אחת גורמת להוריד יסוד תבונה כל קומתו של זעיר בנפילה לרגליו ואין כח ברגליו דזעיר לסבול אותה בתוקף ההארה הנופלת עליהם בבת אחת ועל זה נאמר דודי נסע ונגלה ממני כאחלה רועי וזה גורם להם שבירה וביטול וההארה מתפור' ומתבטל' כיון שהמשיכו לאתר דלא איצטרך והיה מעין זה עון ראשון שגורם לסתום האור אשר הם נגלים בטבעם ונקרא עון זה תועבה פי' תועה בה בה"א ראשונה שאותה נקבה נשכבת ממי שאינו והיא אינו אלא זכר בערכו התחוטא בכך פוגם בשם ע"ב דאבא ובשם קס"א דאימא שהם שרשי ההארה המתבטלת בעונו ושניהם בגי' זכור ובמספר רג"ל ע"ש הורדת השפע לרגלי דזעיר פתאום אשר לא כדת הוא להוריד שפע או"א לרגליו דזעיר וגורם להם להיות יורדת מוח ע"כ יכוין בעשרה ימים ראשונים להעלות חלקי היוד של ע"ב וששה ימים אחרים בוא"ו של מילוי ובלדת ימים הדלת וכן כולם עד שישלים להעלות אותיות של ע"ב קס"א עוד הוא פוגם באחורי זעיר יכוין ג"כ להעלות אחוריהם של ע"ב קס"א דהיינו מקד"ם קדמית צרופם תשכ"ח על שם ותשכח ה' עושך ולעולם הפנים הם שורש למצות עשה והאחוריים שורש למצות לא תעשה ועתה זכור ואל תשכח לתקן מה שקלקלת להחזיר השם באותיותיו למקומו דכתיב ביה ממקומו יפן ברחמיו לעמו והנה ג"פ רג"ל עולה תרצ"ט ושם בן ד' עם ד' אותיותיו עולה לשלושים הרי תשכח עם המלה או אומר השם ושני חלקי י"ה לעצמו ו"ה לעצמו מספר אותיותיו הכל כ"ט ועם תרצ"ט הרי תשכ"ח אם שכחת אל עושהו גרם שיהי' תשכח יזכר לתקן ויהי' תשכ"ח כטעם רוכב שמים בעורך הוא בעונו פגם כסא של ד' רגלים שהם אברהם יצחק יעקב דוד יוצא מרשת רגליו באופן זה כי בכל נקודה שיעלה שם ע"ב קס"א יכוין להעלות ג' נקודות של מקד"ם קדמית בסדר אותיותיהון דהיינו ע"ב פשוט כפול משולש מרובע מספריו מקד"ם וכן קס"א פשוט משולש מרובע מספרה קדמית והוא הרס בנין של מעלה והפך הפנים לאחור יעלה ג' רגלים של אחור עד שיקשט את הפנים ועם רגל הפנים דהיינו ע"ב קס"א עצמן יהיה הכל בנימטר' מרשית

היינו

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש מט

היינו רגל תשכ"ח בגי' תתקס"א וכן מרש"ת כשנחשוב מספר אותיותיו הפשוט המספר הקטן שהוא י"ג מילוי רש"ת ריש תיו הן ח' אותיות הרי תתקס"א בדיוק והנה ברגל תענית יחסרו כ"ט חלקים ממספר מקדם קדמת ויושלמו בכונת השעות של יום אחרון זלילו על דרך שבארנו בסימן ק"ב והזריו בתשובתו ישרים תיקון זה כנו' בהפסקות כמו שבארנו שם שכל הפסקה נחשבת כ"ו ימים חלק א' לפני' וג' לאחוריי' ביום א' של הפסקה וביום שני כ"ו חלקים לפני' וע"ה חלקים מן האחוריים חלק לשעה בחלקי היום שזכרנו בפשוטי' והנה בט"פ כ"ז הם בגי' רגלי עמדה במישור וג"פ רגלי כנגד תיקון אחוריים הוא תשכ"ח עם המלה בדיוק ובוה ניצול מן חשכת מים הזידוני' אשר בעמקי שאול לדון ברותחין זאם יכוין בכל מילוי תיקון הפנים בימים ותיקון אחוריים בלילות הנה מה טוב ויחלוק משמורת הלילה בכונתו כפי מנין א' מג' חלקים של אחוריים כנגד חלק א' מן הפנים נמצא בליל ראשון של הפסקה כל משמרה חלק א' מג' חלקים של אחוריים כנגד חלק א' מן הפנים ביומו וביום ב' של הפסקה ששה חלקי' אחוריים לכל שעה כנגד ב' חלקים של הפנים לשעות היום וידוע שכל יום ב' של הפסקה עמו צריך לכוין בו כ"ו שעות כשנחשוב תוספת הפסקתו לפני' ולאחוריו הרי עולה ע"ה חלקי אחוריים לילו וג' חלקי אחוריים ליל א' של כל הפסקה הרי פ"א צא וחשוב ט"פ פ"א יעלה בידך תשכח וכולל אחד ולעולם האחרון של גמר ההפסקות יכוין לכללות השמות פנים ואחוריים שהעלה ותיקון פרטיהם יום יום להעלות עתה יחד כולם כדי שישבו להתייחד ולהתעלס באהבי' בזכר תשובתו ודע כי כל הפסקה צריך לטבול תחלה במים חיים או במי מקה דבתוך המים יאמר הוידי כולו או ג' פסוקים מי אל כמך ישוב ירחמנו תתן אמת וכונת הטבילה עצמה בשם קנ"א בגימ' מקה ישראל ותועיל ג"כ להסיר כעס שהוא עם המלה בגימט' מקה ויחסר אל זר מלבוש של אדם ומה טוב ללקות לרצונו כדי רשעתו והנה מלת מלקות עם ד' אותיותיו מלקת היא בגי' י"ה פעמים ל"ט כמנין הכאת וכן מלקת חסר ו' הוא בא"ת ב"ש יכד"א ועם האותיות הוא ט"ל בגי' לפיכך יכוין על כל מכה לשם י"ה ולפסוק מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה ועיין בח"א סי' ל"ג:

סימן ק"ד אם חטא באשה שאינו בת מינו שעבר בה על נטירו דנשגי' ופגם במלכות יסוד נצח הוד כדאית' בוחר פ' בשלח או בכל בהמה וחיה ועוף הטמא והטהור אחת רתו להתגלגל בהם ודרך פרט אמרו כי הבא על בהמה דינו בעטלף על חיה ועוף דינו בעורב אל אשת רעהו דינו בחמור על אחותו דינו בחסידה משום דכתיב בה חסד הוא על חמותו או על אמו דינו באתן ויש אומרים חמותו דינו ג"כ. כאחותו ודינו בחסידה על אשת אביו דינו בגמל וי"א בחמור. על אשת אחיו דינו בפרד על כלתו בפרדה נקבה. על הזכר דינו בשפן וארנבת על הארמית דינו בדכוחתא על הנדה דינה בקדשה ישראלית ויש מחליפין בשנים האחרונים של זה בזה ודילמא לדידו קלוש אטוריה דם נכרית

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

זכרית יחזר מדם נדה ונוסחא ראשונה עיקר כי דם לחוד וגוף לחוד והני מילי דמת בלא תשובה שלימה או שאין לו זכות תולה שאם יש לו זכות משתנה דינו ויטורין ממרקין: הבודה שמות מלבו דינו בחתול הבודה הלכות מלבו וכל מה שלא שמע מרבו דינו בעוף ידוע הנקרא בלשון ערבי חומה. ויש גלגולים אחרים במינים טמאים וטהורים ובצומח ובדומם כדי רשעתו של אדם רחמנא לישזבן וצדיקים בני תורה הצריכים מירוק מה דינם בדגים שבים סימן לדבר ויגוע זיאסף וכתוב ואם כל דגי הים יאסף להם לפיכך מצוה: מן המובחר לאכול דג בשבת ובפרט בסעודה שלישית שהיא עת רצון דווקא ועינא פקחא דלעילא משגחת בעולם דומיא דעין הדג ליה גבינין ואפשר שיזדמן לו דג שנפש טהורה גנוזה בו. ויזכה להשיב אותה בקדושה ולהעלותה באותה שעה בסוד נשמה יתירה אבל בעמי הארץ כתיב הצאן ובקר ישחט להם שהם צריכיין שחיטה מפורעת כי סתם ת"ח נשמתו מן הבריאה ועם הארץ מן העשיה לפיכך לא ישא בתו דאמור רבנן חות דרגא ונסיב איתתא לא תרין דרגין והנה ביום השבת עשי' נכללת באצילות בעליות העולמות והחוטא בשבת פוגם למעלה כ"ש אם חל יה"כ בשבת שהיא אצילות דאצילות ששם בן מ"ב תמן תרין דמארי עלמא פשוט בכתר מלא בחכמא מילוי המילוי בבינה ושלתם אצילות דאצילות לפיכך מותר לנארו ביה"כ להציל נערה המאורסה אם הוא רודף אחריה ובמיתתו קודם שיחטא בה יכופר הקודש העליון ויכוין שיש גלגולים שונים בבדמות ובדגים ובכל היצור כבודע לפיכך כל אוכל לשובע נפשו יכוין להעלות ניצוצי הטהרה שבכל דבר המזדמן לו על שלחנו בברכת הנהנין תחלה וסוף מי שיהי' או צומח או דומם כעין מלח ומים להוציא יקר מזולל ונעשה עם זה שותף במעשה בראשית כי אפשר שאותה כוונה היא גמר תיקונו להעלותו בזכותו למחיצתו אבל אם אכלן בלא ברכה מעל באותה נשמה ומעל בקדשים כי הוא מוסיף פגם בניצוצות הגנוזות בדבר הנאכל ואפשר שהם ניצוצות אביו או אחיו שנזדמנו לו לתקנם וקלקל ולא ידע כי בנפשו הוא וכ"ש אם האוכל יש לו קורבה אחרת עם אותן הניצוצות כגון שהוא עצמו מן מקורו שמתגלגל האב בבנו כגון אביו שהכיר שהיה גלגול אביו ויש באותיו' אלו יבא על שם חסיד אחד ידוע בזהר הוא סבא ב' משפטים ולעולם צריך שיהי' האוכל עומד בתשובה לתקן הנאכל מכל מקום:

סימן קה תיקון שתיים רעות אלה בכל אלה שזכרנו בריש סימן הקודם הוא שיצום השב מהם בכל לבו רי"ו תעניות כמנין ארי"ה לעורר עליו טוד יראה ולדעת כי יראה י"ה כל מצפוני הלב יבין אלהי יעקב הוא חטא בבהמה או בכלב יכוין בשם ב"ן שהוא בגי' שוה אליהן ובכל יום יכוין להעלות חלק א' מרי"ו כנגד מה שחטא ביראה התריס נגדה ואם ירצה יעשה ח' הפסקות שהן רי"ו תענית בדיקדוק כי יום א' נמנה לעצמו ויום שני עולה כ"ו ככה יעשה ח"פ וכונתו תהי' באופן זה שחרית באבות תחלה וסוף יכוין לע"ב היוצא משם ב"ן היא רבוע הרי"ה פשוטה ויכוין ג"כ ברבוע של שם

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש 1

בין דהיינו קד"ם והנה ע"ב קד"ם צרופן רי"ו ולמנחה יכוין אל פשוט ומלא שניהם רי"ו ובערבית יכוין לשם ס"ג וי' אותיותיו הרי ע"ג ומ"ה וכ"ו שהן ע"א ורבע הוי"ה פשוטה צרופה רי"ו שלישית ובכל ג' תפילות יכוין בשומע תפלה כשהוא מגיע לומר אל תשיבנו ריקם עם אותיות מלואן רי"ש יו"ד קו"ף מ"ם הם בגי' שם במספר אלהים במילוי ההי"ן עם אדניי וכן מלת ריקם עם ה' אותיות וד' אותיות והכולל של אדנות וכן רי"ו קד"ם שהן תלת עבין דע"ב ס"ג מ"ה עם רבוע של בין וכן אל תשיבנו אל במלואן עילה מקדם אחוריים של ע"ב וכו' ממתיק קד"ם חלקי' אחורי' של בין שנשארו משם אחרי שנעתקו וי"ו ראשונים ובחתימה יכוין שנעתקו לשם קדוש יוצא ממלת תפלה בא"ת בא"ש בניקוד ר"ת תפלה לעני כי יעטוף מספרו שם בן והוא מועיל לקבלת התפלה ובכל לילה כשהוא אומר בידך אפקיד רוחי יכוין לר"ת אלו שהן באר בגי' יהו"ה אדניי יהו"ה אלהים וכשהוא אומר פדית אותי יהו"ה יכוין ר"ת אלו שהוא בגי' אמן בסודו שהוא יחוד זיווג ראשון מהשמות שזכרנו וכשאומר יהו"ה יכוין בהוי"ה זו ג"פ רי"ו בצורת אותיותיו היינו יו"ד ראשונה עם ה' שנצייר אותו ד"ו עוד נצייר ה' ראשונה באופן אחר שהוא ד"י ובצירופו ל' דרי רי"ו שני עוד ו' עם ה' אחרונה כאמור הרי שלישי והן יחד בגי' ת"רחם והוא סוד מקה ישראל ה' כי שיעור המקוה כשעור השם שהוא תרמ"ח טפחים ויאמר אתה תקום תרחם ציון כל הפסוק ויכוין במלת תרחם מצפץ מצפץ יהו"ה טדה"ד א"ג יהוה אהי"ה הכולל ואחר עלינו לשבח יאמר תתן אמת ליעקב כל הפסוק ויכוין בראשי חמש תיבות אחרונות שהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם שהן בגי' ארך הרומז לאריך שיש לו ש"ע וזעיר שיש לו ק"ן נהרין ובכוונתו ימשיך אליו רכ"א נהרין הנשארים מש"ע מ"ה וסופו ה' תיבות אלה בגי' תרו"ן לשון אלי"ם להרבות רנות ותשבחות למי שאינו ותר"ן בדינו ח"ו אלא לבעלי תשובה שלימה ובוכותה והוא ג"כ בגי' עשר פעמים שם אדנות מתמחקים בחמשה חסדים הכולל אליהם וכשאמר מימי קדם יכוין שמספרם רי"ו כ"ח הם כ"ח אותיות של מילוי המילוי הוי"ה המצטיירות בג' רי"ו כאמור וכנגדן ג' מלואים של כ"ח אותיות לע"ב ס"ג מ"ה כגודע:

סימן קו' הבא על אשת רעהו יתענה שכ"ה צומות לפי שהוא תועה כשה אובר ופגם נערה מאורסה לכן יכוין להעלות מעמקי הקליפות ה' גבורות שהן ה' פעמים שם אדנות כמספר נערה כי חמש פעמים דין הם ש"ך בגי' נע"ר וכשתצרך א' עם כולם נעשית נערה וממתקתו וכשנסתלקה א' זו משכינה תתאה משום פגמו של אשה נשאר דין ונסתלקה א' של אהי"ה משכינה עילאה משום פגמו של איש ונשאר היה ה' כאויב ובבבל שהושיבו נשים נכריות כתוב היה בראש יחזקאל וכשהסתלק תרין אלפי"ן שאמרנו מסתלקת יו"ד מריש הוי"ה ונשארת הוה על הרי"ה והנה הא' של אהי"ה היא א' ממש דהיינו ריש עלמא דדכורא שהעמדנו קומתו על ק' אמה בכללות עשר מעשר ובהסתלק יו"ד נפגם

י' פעמים ק' הרי אלף זאלף של אדני היא אחד שבפסוק שמע ישראל והנה אחד הוא בגי' י"ג הרי אלף י"ג כמנין אש"ת אי"ש ע"ה לפיכך יכוין תמיד להעלות אותיותן אלה למקומם וכשנצרך מספר השם הגדול למנ' נערה יש כאן נוש"א ערין והוא תיקון שני לדיקנא עילאה דאריך בשמו העליונה כי תיקון ראשון הוא מי אל כמוך שתי פאות הפנים שסודן ערין הוא רבוע של שם אדנו"ת וימתיק אחוריים אלה עם ג"פ מ"ב שהן פשוט ומלא ומילוי המילוי של ע"ב ס"ג מ"ה להוריד שפע דרך שערות השפעה הנזכר שמנע בעונו. עוד נשא עון ר"ת ק"ך כמנין צרופי שם אלהים ככה יכוין בכל ג' תפלות. זכשיאמר ה' שפתי תפתח ידאג על ראשי תיבות אלו שהפריד אשת מן הואו של ופי' ומתחנן להחזירה למקומה ובמלת אדני יכוין בלחש ובחזרה שהן ב"פ מספרן ק"ל למתק בי' גבורות בה' חסדים שהן ה' היות מספרן ק"ל וכן במנחה ויכוין ערבית למתק האמצעי מן הגבורות שהוא מרכז עליהן בה' חסדים גם כן ולעולם יכוין במלם במלת נושא כדלעיל וצירוף ה' היות של חסדים עם ה' אדני בגי' תנ"ה עוד לעבדך כמנין קס"א קנ"א קמ"ג. תפתח ופי' ס"ת ח"י כי הרשע הוא מת בחייו ועכשיו בכח תשובתו יחיה ולא ימות ועם ד' של יגי"ד תהילתך ס"ת כ"ד צירופי של אדני שהן כ"ד קשוטין דכלה כמנין ויבאה אל האדם הן כ"ד אותיות מלוי רבוע דשם ב"ן שהן בגי' קד"ם ועליהו כתיב במה אקדם ה' ומה טוב שיכסה כל גופו בשק עד הירכים ויתן עפר על ראשו במקום הפילין בשעה שאינם עליו ובמאכלו ג"כ בסוף הסעודה של הפסקה ובתחלת הסעודה אחר התענית. עוד יכוין ו"פ לשם מ"ה שהם פני אדם לוי' מלכין של עולם התוהו מספרם שט"ו וכן ה"פ שם ס"ג מבינה היא התשובה להשיב הגבורות ממותקות לשרשם וגם אלו בגי' שט"ו כאן וכאן בתוספות עשר אתון של עיקר השם הם שכי"ה למתק שכי"ה דינין אחד מהם בכל יום חלק א' משם אדני בחלק א' של שם מ"ה ובחלק א' משם ס"ג כאמור ויטבול בכל יום או לפחות שני וחמישי כדי שתהא הטבילה קרוב לשבת ופי' טבילה טבל י"ה מלשון טבל ערב קודש בחול או מלשון מטבל פי' מערב או מיטפל והיינו כך לערב ולטפל שני חצי השם זה לזה י"ה עם ו"ה כי ד"ו פרצופין הן ו"ה והוא סוד ותצפנהו שלשה ירחים כי צפנה ו"ה והיינו משה סוד זעיר ושכינה עמו והשליכה אותו לים אולי יתחבר האוהל עד שבא בתיה ונתחבר י"ה דידה עם ו"ה דידה ובוה השם ניצול מיד פרעה עיין בכללים של סימן קל"ב ובתוך הטבילה בכדי שיגיעו המים לפחות עד גרונו ילחש פסוק מי אל כמוך ויכוין במלת נושא כדלעיל. ומה טוב שיטבול י"ד טבילו' אם הוא בריא ויוכל לסבול א' מהן להעביר זוהמת עונו וג' ליחד ג' אותיות ראשונות של הויה אהיה אדני וג' טבילות לג' אותיות שניות וכן לשאר אותיות טבילה אחרונה ליחוד ג' שמות אלה כולם ויחדיו יהיו תמים ובכל יום יתן פרוטה לצדקה ויכוין פרט ו"ה שהם רפי"ח שברי כלים וכללותן (בכח ע"ב רי"ו) המעכבין יחד ו"ה ובזכות צדקה זו יציץ ופרח באור שלהב. ויתיחדו ו"ה הן וכללותן

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נא

בכח ע"ב רי"ו ואלו ואלו בגי' ברחמים דהיינו מצפ"ץ והיא פרוטה ובכל לילה קודם שישן יאמר פסוק תפלה לפני כי יצטוף כולו תפלה עם האותיות התיבה בגי' כשר שנעשה עם זה אדם כשר ויכין ד' תיבות ראשונות שהן בגי' עשר פעמים מ"ו מלוי ע"ב סוד החסדים ולפני ה' ישפוך שיחו ר"ת שכ"ה דינין והכולל שהחסדים ממתקין אותן וספי ד' תיבות ראשונות ק"ה בגי' ס"ג מ"ב לאותיות ממלואו שם מ"ה סופי תיבות אחרונות מ"א אותיות של מלואו שם אהיה. עוד תפלה מלא בי' במקום הדגש אשר בתוך הלמ"ד בגי' תקכ"ה יכין בה לשם י"ה באופן זה יוד פ' ה"י הרי ש' יוד פעמים ה"ה הרי ק' י' עצמה עשרה ה' פשוטה חמשה הרי תקכ"ה כמנין תפילה לפני עם המלה עולה קס"א ועשר אותיותיו ועם ו' השימוש דכתיב ולפני הרי קס"ו שהוא רבוע ס"ג ועשר אתון דיליה כי יצטוף בגי' צדק"ה וכן יר"ד פעמים ה"א ה"פ וא"ו ס"ה מספר הפשוט של ה' ו עם ג' אותיות הרי צדק"ה ולפני ה' בגי' ר"ב דהיינו ע"ב ק"ל ישפוך עולה תיו שהן ז' יודין של מילוי ע"ב מרובעת אחת אחת על ד' יודין של ק"ל הם ת'. ועוד עשר אותיות ע"ב וד' אותיות הפשוט וע"ב ק"ל עצמן הרי תי"ו ועם הכולל נעשה זית רענן בכח תשובתו שיחו אלקים מלא ביר"ד בגי' ש' ועם ה' אותיות הפשוט וי"ג של מילוי הרי י"ח ועם ה' תיבות המילוי והכולל הרי ו' של שיחו. עוד שיחו עם הכולל בגימט' שניה דינין שנמתקין עם התפלות תפלה בא"ת ב"ש ביארנהו בסימן הקדם לזה. וכל המרבה ביחודים כאלה וכיוצא בהם כפי כוחו בין בתפלה בין בכונתו תמיד בברכת התורה מועיל להאיר נשמתו ולהביא לה תוספו' עילוי אפי' לא חטא מימיו טוב לכין בהם ודומיהן תמיד ובכל אשר יפנה ישכיל מהשלמת התיקון ועליה קאמינא בחול ישכב כעפר הארץ ממש לפחות שעה א' מהלילה כי השכינ' גם היא מתפלשת בעפר ומה טוב שיעסוק בתורה הרבה ובפרט בסדר טהרות ובסדר קדשים ולא ישמש מטתו אלא בליל שבת וי"ט ור"ח דכתיב ביום השבת יפתח וביום החדש יפתח וכן בליל טבילת אשתו וביום שלפניו ירבה בתורה ובמצות וגמילות חסדים יותר משאר ימים ובכל כחו יתודה בכל לבו ויזכה להמשיך זרעו אחריו נשמות קדושות ראויות לזרע ברוך ה' וזה מקרא שאין לו הכרע זרע שהוא ברוך את ה' וזרע שה' ברוך אותו וכן ישכים אחר ליל עונה לביה ויבקש רחמים וכל המועיל לבעל תשובה כ"ש שהוא משובח לצדיקים גמורים ויתמיד בוידוי להתחזק בתשובה ולקיים חטאתי נגדי תמיד ויבכה וירחץ בדמעותיו רושם העון מעל מצחו ויתקיים בו גם ה' העביר חטאתך לא תמות דוד מלך ישראל חי וקים :

סימן ק"ז לעון גידה אם שכח ולא פירש מאשתו סמוך לוסתה ואירעו אונס מחמת פשיעותא יתענה ס"ט צומות כמנין גידה כי הדגש במקום יוד ופי' גדה מ' ה' אחרונה של שם סוד גלות השכינה דכתיב בה איכה אי כה שהפך אדם בעונו מדת כ"ה שבא

שבא על אשתו נדה אחרי שהנחש הטיל בה זוהמא ופירסה נדה באותה שעה והפליג המסית במרדו לאמר כי יודע אלהים יחס למעלה ידיע' חיווג מלשון וידע אלקנה בתגבורת הקליפה כדי שיתאחזו גם הם להיות' משותפ' בפעלם שם שמים ודבר אחר כטעם יודעי טוב ורע ואין הדבר כן דכתיב והמשכיל בעת ההוא ידום פירש זעיר יפרוש מבת זוגו וההיפך ראוה מדברת בעת ההיא פי' עת זו נוק' ולמה יפרוש כי עת רעה היא שמתלבשת בקליפות ואינו עת כשר לזיווג וכשומר אדם ואירא כי ערום אנכי הודה שהרגיש בכובד עונו כי היראה עליונה נצצה בו וכתיב מי הגיד לך כי ערום אתה מי' ודאי ה' עליונה ואעפ"כ לא נמנעת מן העון הרי פגם בב' ההין נמצא החוטא נדה שלא לדעת פוגם בה' תתאה וזאת הה' צורתה דן תרבע דפ"ד וכן ופי' בין הכל נ"ב וב' אותיות ד"ו הרי נ"ד ומילוי הה"י ביו"ד תצרף נ"ד וט"ו הרי ס"ט. עוד שני ציורין יש לה' וסימנך דוד"י בגי' מ"ח לב' ההי"ן הפשוטה ומלואה ומספרן עשר הרי נ"ח ולפעמים מילוי ה' באלף או ביו"ד נ"ח וי"א הרי ס"ט אך אם זלול בכונה בשעת הוסת וכ"ש אם הויד בה יותר מזה השיעור או מגיע הפגם לאותיות י"ה דלא מתפרשין לעלמין מצד עצמן והוא הפרידן קרינין ביה נ"ד י"ה וצריך להתענות פ"ב צומות כי יו"ד ה"א במלואן עולה כ"ו שהוא השם הגדול וע"י טהרה ופרישות מתמלא חסדים ונעשה ע"ב ועם עשר אותיותיו הרי פ"ב הוא אבד טובה הרבה יצום כנגדן פ"ב צומות וילקה לפחות ב' מלקות שהן ע"ח הכאות בג' מקומות שהן ב' כתיפו וחזה עם הכלל הגוף הלוקה הרי פ"ב ויכוין במלקיותו מן המצר קראתי יה' ענני במרחב י"יה ר"ת ג' תיבות אחרונות פ"ב ככה יעשה בכל יום מתעניותיו או לפחות ביום הטבילה ב' זה' כדלעיל וביום אכילת ההפסק' לפני' ואחרי' וירבה בסגופי' כפי כחו כדלעיל בסימן הקוד' ויכוין לפי' ה' עילאה שיש לה ג' מלואים ה"א ה"ה ה"י מספרן אל גם מלואו יש לו ג' מלואין אלה הרי ס"ב ולפי' יוד מלאה הרי ב' צרופי פ"ב. ובכל לילה יעשה יחוד בפסוק זה שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב ויכוין כי שש היינו מצפ"ץ מצפ"ץ של תמורות ב' אזכרות האמורות אצל מדת הרחמים דעליהו. איתמר וראית את אחורי ועל ההויה המתלבשת בהם נאמר ופני לא יראו אנכי על בגי' ע"ב ס"ג מ"ה ע"ה אמרתך בגימטריא י"פ היכל עם י' שמות והכולל וכשנוסיף על. מנין אמרתך ה' נקודות הה' אותיות הרי תרע"א שש אנכי על אמרתך ר"ת שבע הו"יה ואלהים שניהם ביו"ד שהן מילוי בחינת פנים והו"יה ממתקת אלהים ודיניו לא כן בשתי מדות אלה נזקקות זו לזו בסוד אחוריים שהוא ע"ב דהו"יה פשוט כפול משולש ומרובע וכן אלהים עולה מאתים צרופם רע"ב ח"ו והבן כי בבחינת פנים שזכרנו יש מילוי אלהים שהוא רו"ח פי' כשתסיר הפשוט ממספר השי"ן והיינו דכתיב ורוח אלהים מרחפת ומילוי ההו"יה הוא מ"ו ושתוף המלואים שניהם הוא ר"ס מספר י' הויות בתגבורת הרחמים והנה ס"ת של שש אנכי על אמרתך

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נב

הוא ש"ס שהן ע"ב ס"ג מ"ה פעמים כמוצא שלל בגי' ציון דהיינו ג' ב"ן עם הכולל שלל היינו ש"ס כדלעיל ר"ב הוא ע"ב ק"ל. וראשי ג' תיבות אחרונות כשר שנעשה בתשובתו אדם כשר להתאיר בעצמו אלהים ביודין ש' ורבוץ דהיינו רי"ש ועם ה' אותיות הפשוט וי"ג של מילוי וב' כוללים הרי כ' וס"ת אלה ג"ל כד"ט תמורות אותיות אמצעות של אלהים מדין לרחמים והוא מספר אותיות אלהים במילוי המילוי של ההין והוא מספר אותיות שם בן ד' הפשוט והמילוי ומילוי המילוי של ב"ן :

סימן קח שבועות הוא ושקר פיגמת בעולם הבריאה בו הבל הפה מילוי ס"ג מסטרא דשכינתא שהיא באר שבע שביעית לבנין ובו' מדות שעליה היא נקראת על שמם וז' פ' הבל ע"ה הוא בגי' קלק"ל ועליו כתיב הכל ס"ר במספר שוה לעשר הויות וכתוב כולו ס"ג כי הנשבע לשוא סורר ופוגם בשם ס"ג ובשכינה דאתקריאת לחם הקלק"ל פירוש כי ה' שיש עליה ז' הבלים כמנין קלק"ל ויש ו' יתירה במלת הקלוק"ל דאיהו שית הבלים וה' בראש תיבה שביעית אליהם וכתוב ויקרא אותה שבעה שהוא בגימ' חשמ"ל חסר א' על שם ש"ע נהרין זא"ל מלא פעמים שהוא באריך ומשפיע לו דרך שבע מדות להרחיק ממנה הקליפות עכשיו חסר א' בחשבון חשמ"ל הוא אור שלו שנמנע בחטא הנשבע מאי תקנתיה שיתענה ל"ז צומות ויכוין להעלות בכ"ו ימים ראשונים חלק א' ביום משם בן ד' אותיות ובי' ימים אחרים אותיות מלאו בתלת יודין ואלף ואית דגרסי בתלת אלפין והראשון עיקר. וביום אחרון יכוין בכללות ב' שמות הללו הפשוטין והמלואים שיאירו בבת שבע שהיא לה"ב אש ובה סוד הלב רואה הלב שומע ונקראת אהל בל יצען ועם הכולל הרי ל"ז. וכל בעל תשובה ראוי שיתפלל בראשונה לפתוח לפניו שערי דמעה שהם חכמה ובינה ורחמי הכתר נמשכים לו על ידם. הכותב קמיע שלא בכונה יתענה מ"ה צומות לפייס שם מ"ה שהוא פני אדם המתענה שני וחמישי סתם לתשובה יכוין למתק דין הפחד וההוד ולכולל אותם בחסדים וזמא טוב לקרות בסדר קדשים וכוונת הארבעים יום של ששה שבועות מפרשיות שובבים היא להעלות הבנים שובבים דהיינו טיפין דאזדרקו למגנא שישובו אל תיהון בזכות ד' יודין של שם ע"ב חלק בכל יום :

סימן קט התשובה המוללת בסתם לכפר על ד' מיתות ב"ד אע"פ שיותר טוב לתקן מעשיו דרך פרט וגם היא טובה מאוד וזה יתענה מאתים יום רציפין ויהיה בכלל הנוטרים את פריו פי' פרי ו' דאיהי עץ עושה פרי למינו ויקרא בכל יום פ' העקידה בכונה כאלו הוא עוקד את עצמו ע"ג המזבח ויאמר יהר"מ או"א שיהא שיה שפתותי חשוב ומקובל ומרוצה לפניך כאלו נחנקתי בטבעת בית המטבחים שבמקדש ובתפיסת ידיהם של כהנים בב' סימנים שבצאורי לפיוס ה' אחרונה של שם העצם וכאלו נהרגתי במאכלת מיוחדת לשחיטת העולות ונתקבל דמי בכלי שרת בצפון ונרצה לפניך לפיוס הוא"ו וכאלו גשרפתי אבר ואבר וכליל לאישים לרית ניחוח לפניך לפיוס ה' ראשונה וכאלו נעשיתי

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

אפר על מובחך הטהור שהוא שירי הקרבן ועבר עלי דין סקילה במצות תרומות הדשן שהיא גמר הכמרה לפיוס היוד ואתה ברחמיך הרבים מצילנו מסקילה בזכות אברהם יצחק וישראל עבדיך כשם שהצלת את משה וישראל מאבן שביקש עוג מלך הבשן להפיל עליהם ותפלטני משריפה כשם שפלטת אברהם אבינו מאור כשדים ואת הנניה מישאל ועזריה מכבשן אש. ותושיענו מהרג כשם שהושעת את יצחק אבינו מן המאכלת שלקח אברהם אבינו לשחוט אותו לפניך. ותשמרני מחנק כמו ששמרת את יעקב בגלותו שלא חנק אותו אליפו בן עשו בדרך. מי שאהב את האבות יאהב את הבנים מי שברך את האבות יברך את הבנים. מי שגאל את האבות יגאל את הבנים. מי שדרש מי שהדר מי שויעד מי שזכר מי שחנן מי שטהר מי שיישר מי שכבד מי שלמד מי שמלט מי שסמך מי שעזר מי שפדה מי שצדק מי שקדש מי שרחם מי ששמר מי שתמך את האבות הוא יתמוך את הבנים מעתה ועד עולם. ובכל לילה יאמר אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני ויכוין לשם קדוש יוצא ממלח דרכי בא"ת ב"ש קגלם ונקודו ארבע נקודות של ר"ת אשמרה דרכי מחטוא בלשוני. ויכוין כי ר"ת הראשונים הם בגי' כ"ד כ"ד שהם ב' שלישי החסד המגולה בת"ת זעיר וסופי תיבות בגי' ל"ו הם ל"ד אותיות מילוי המילוי של אלהים עם התיב' הכולל א' כד"ט של שם ב"ן פי' ד' של פשוט ט' של מילוי כ' של מילוי המילוי וג' כוללים. אמרתי בגי' י"פ שם אדנות וכולל א' אשמרה בגי' רבוע קס"א ע"ה המילוי וכולל הרבוע. דרכי בגי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וב' כוללים. מחטוא עם המלה בגי' אדנות. בלשוני בגי' קנ"א קנ"א של אדנות והנה שני קנ"א שאמר הם א' של מילוי אהיה בההי"ן וא' רבוע אותיות אהיה כל אחת על עצמה. ובכל יום מהמאתים צומות יכוין להעלות חלקי ההיה ברבוע כל א' מאותיותיו על עצמה שהן בגימ' מקום רד' אותיות הפשוטות ועשר של מילוי הרי מאתים:

סימן קי מקלה אביו ואמו או מקללם פוגם בשם י"ה וצריך להתענות ששים יום ויכוין להעלות בעשרים יום הראשונים חלקי יו"ד במלואו ובמ' ימים האחרים החלקים של ג' מלואי ה"א אם אב אני אי"ה כבודי א' ביד וא' באלף וא' בה"א ובתשעה ימים הראשונים האותיות עצמן של יוד הי הא הה כולם יחד בגי' אני שהם ס' צומות והכולל וכן יש באבא יוד הא ובאימא הה יוד בגי' ששים וכן האב והאם במספר שוה וילקה ט"ו מלקות כנגד שם י"ה. או יכוין בצומות לשם הוי"ה וארבע אותון שהן שלושי' ולשם אהיה ועשר אותיות מלואו שהן ל"א מספר שניהם יחד מנין אני דהיינו ששים וכולל אחד:

בלשון הרע פוגם בשכינה שהיא עם המלה בגי' לשון ויסוד זברית שלה ובה שם אדנות שהוא דינא דמלכותא לפיכך יתענה פ"ו צומות ויכוין למתק בכל יום חלק א' מדיניה בשתי הוי"ת אחת מהן בתמורות מצפ"ץ ואחרות בניקוד אלהים שכן מצפ"ץ אלהים בגי' לשון האלילים ועבודתה פוגמים ג"כ בשכינה שהוא אלהים קדושים

זהה השם במילוי יודיין ע"ה בגי' אש ודינם באש לא נופח: תיקונם להתענות ש"א צומות להעלו' בכל יום חלק השם הזה מרשות אחרים לאלקים קדושים ושב ורפא לו. הלצנות פוגמות בקיץ צרופי אלהים כמנין ל"ץ על כן יתענה קיץ ימים וימתיק דין א' וצרוף א' בכל יום ע"י כ"ז הויות במלואותן וחלוף צרופיהן כנודע שהן ק"ח אותיות מלאות וי"ב פשוטים אשר בג' הויות מקורי הכל דאינון מלך מלך ימלך. הגניבה ממנה יש גניבות דעה או גניבות ממון ופגם שניהם בקו האמצעי דהיינו ת"ת שהוא אמת ויסוד שהוא נאמן. והנה גניבה בגי' שבעים וסוד בגי' שבעים יתענה ע' צומות ויפייס את הת"ת בכונת הויה פשוטה והויה במילוי אלפיין שהן ע' והכולל ויפייס היסוד בכונות בוכיו כודיו שהם הפנים של אהיה הויה ומספרם ע"ג דהיינו סוד וגם אותיותיו הוא הגביר מדת אחוריים שגנב מאחורי חבירו שלא יראה וכן אמר דבר וחזר לאחוריו משום גניבת הדעת ימשיך השפע לפנים ונסלח לו:

סימן קיא מי שאכל נבלה בין באונס בין ברצון פגם במחשוף הלבן כי נבלה עשה בישראל שהוא ת"ת עץ חיים ואם שחט בסכין שיש בה פגימה הרי פגם י"ה דאינון או"א קנה ושט ונכרת מקהל ה' דאיהו בגי' פגימה ודינו במגיפה בשחה אותיות ומתגלגל בכלב שהוא אוכל נבילות או בבהמה טהורה ולא ישחט שחיטה הגונה אלא ימסור ביד הנשחט ויצא נבילה מתחת ידו מזה כנגד מדה דכתיב שופך דם האדם באדם ההוא דמו ישפך מאי תקנתיה עזרה הנב"ל יתענה פ"ז צומות כמנין אלהים עם המלה ויכוין בכלל ראשו כתם פ"ז דברוך שאמר ואם אכל שאר מאכלות אסורים יתענה ע"א צומות כמנין מאכ"ל ויעל' החלק הוי' ואד' בכל יום ואז ישוב להיות מלאך מליץ ואם שתה יין נסך יתענה ע"ג צומות כמספר יין וג' אותיותיו ויתקן בשם ס"ג ועשר אותיותיו ששם בבינה סוד היין המשומר בחכמה שהוא בגי' ע"ג סוד שם ע"ב הכולל יכוין בכל יום בחלקי ב' שמות הללו או יכוין בע' ימים הראשונים לו יודיין אשר בשני שמות שימתקו שם אדני ואותיותיו והמלה וביום ע"א לע"ב לבדו וביום ע"ב לע"ג לבדו וביום ע"ג לשניהם יחד, עכ"ל:

פרק ח'

סדר תיקוני התשובה

מראשית חכמה שער התשובה פרק ז' המועתק שם מספר המדות וז"ל:

ועתה יש לכתוב עניני הצער לפי כל עבירה ועבירה:

הבא על הכותית יתענה שלשה ימים לילה ויום שלש שנים פעם אחת בשנה. ואם ח"ו אחר התשובה יחזור לסורו או יחמיר עליו יותר ויותר. ובימות החמה ילך במקום גמלים הרבה וישב ביניהם ערום. ובימות החורף ישבר הקרח וישב במים עד החוטם ואם עוד יחזור לסורו יוסיף עליו עוד יותר ויותר:

המוציא

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

המוציא שכבת זרע לבטלה יתענה ארבעים יום ואינם רצופים. וישב במים כימות החורף כדי צליית ביצה, ואותם ארבעים יום לא יאכל בשר, ולא דבר חם בלילה, ולא ישתה יין לבד משבתות וימים טובים. וירחץ ראשו מעט במים פעמים או שלש כל אותן ארבעים יום:

הבא על אשתו גדה, יתענה ארבעים יום רצופים וילקה בכל יום פעמים או שלש, ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא יאכל דבר חם לבד משבתות וימים טובים. ולא ירחץ כל אותן הימים ויתודה בכל יום:

ואם חבק או נשק אשתו גדה יתענה ארבעים יום: **המנשק** שאר נשים או חובקן יתענה שני וחמישי ושני. וירחק מפתח ביתה: **ואם** רבע בהמה או חיה או עוף יתענה מ' יום, ולא ירחץ, ולא יסתכל בבהמה חיה ועוף בשעה שנוקקין זליו:

רוצח ילך בגולה שלש שנים וילקה בכל עיר ועיר ויאמר רוצח אני, ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא יגלח שער ראשו וזקנו, ולא יכבס בגדיו, ולא ירחץ גופו אך יחוף ראשו פעם אחת בחדש, ויקשור ידו אשר רצה בו וזרועו בברזל בצוארו, וילך יתף ויבכה על רציחתו ואם יחרפהו אדם ישתוק, ואותם שלש שנים לא ילך בטיולים ובשחוק, ובגלותו ישיב עצמו לפני פתח ביהכנסים ויעברו עליו כל עוברים ושבים, אך לא ידרכהו:

מומר יסיר המלבושים הנאים ויתאבל ויברח ויצטער כל ימי חיו וישפיל רוחו וגאותו ויתודה ג' פעמים בכל יום, ולא יאכל בשר וישתה יין כי אם בשבתות וימים טובים. ולא ירחץ ולא יחוף ראשו כי אם פעם אחת או שנים בחדש, ולא ילך לשחוק ולנישואין רק לשבע ברכות בלבד, ולא ישב אצל עצי אפילו במקום שמדברים דברי תורה ומצות, ויתרחק מפתחם ולא יהנה מהם, ומיד שישוב צריך טבילה, ויסבול צער ויסורין כנגד חטאיו כי כפר בעקר וחילל שבתות ועבר כריתות ומיתות ביד לכן צריך יסורים גדולים:

הבא על אשת איש או על נערה מאורסה הרי הוא אוסר אותה על בעלה כיון שנתרצית וחייב עליה מיתת ביד, לכן יסבול צער הקשה כמות, וישב בשלג ובקרח שעה אחת בכל יום כן יעשה בכל החורף בכל יום פעם אחת או שתיים, ובימות החמה ישב לפני זבובים או לפני דבורים או שאר יסורין הקשים כמות, ויתודה בכל יום בבכי ואנחה, ושנה תמימה לא יאכל בשר ולא ישתה יין אלא בשבת ויורט ובפורים, ולא יאכל לחם חם ולא ירחץ כי אם בערבי ימים טובים מעט, ולא יראה שום שחוק אך ימול לשמוע ברכת חתנים, ולא יעדן עצמו בשום דבר, וילקה בכל יום וישכב על הארץ או על דף אחד בלא כר וכסת כי אם בשבת ויורט ישכב על תבן וקש וקר תחת ראשו, כי יסור רוחו הגסה שבא ממנה התאזה, וחיי צער תהי' לו וילבש שק על בשרו, ולא ידבר

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נד

מענין תאות גשים. ולא יסתכל בנשים ובתכשיטיהם ואפילו כשאינם עליהם. ולא ישמע קול ניגונים. ולא ידבר עם הגשים כלל לא ברמז ולא ברמזיה ולא בשום דבר אפילו עם אשתו כשהיא נדה. ולא יתייחד עמה בשום יחד.

הנשבע לשקר או מעל בחרם. יש לו ללקות כמה פעמים כל ימיו. ויתודה ימים רבים. ואח"כ יזהר שלא ישבע אפילו באמת ולא בתורה ולא בנשמת אבותיו אך ידור בחיי ראשו אבל נשבע לקיים מצו. ויזהר שלא יוציא שם שמים לבטלה מפיו. ויודעו צעו אבריו כשיזכיר השם. ויזהר בברכה לבטלה. ואם שגג ובירך ברכה לבטלה יאמר אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ואותם המרגילים בפיהם ובפי זרעם להזכיר ש"ש בבית המרחץ ובמקום הטינופת או להזכיר שם שמים לבטלה או להם אוי לזרעם כי כן למדו לשונם. ולכן ישמור ויגדור עצמו וזרעו וחבריו הנשמעים לו מלהזכיר שם שמים לבטלה. ואם הוצרך זה השב לעשות שבועה לבעל חובו אפילו באמת יתענה אותו היום בכל שנה:

ואם הורגל לדבר בביהכ"ס שום דבר אפילו שלא בשעת תפלה. ישב במורא גדול ויתפלל בכזונה ויתענה מ' יום בין רצופים בין מופלגין. וילקה בהכנעה בכל יום: **גונב** או לוקח רבית ישב ויבקש ממנו מחילה. ויתענה מ' יום או יותר ויתודה בכל יום. ויזהר מלקבל פקדונות. ולא ירגיל ללכת על ממון חבריו. ויעשה גמילות חסד בגופו ובממונו. ויתן משלו לעמלי תורה וליראי שמים. וזה שלקח רבית אם הי' יכול שלא ליטול רבית אפי' מן הנכרים יהי' טוב:

המלשין את חבריו והוא משניאו בעיני השר ומעליל עליו ולוקח ממונו. וממית רעהו ואשתו ובניו התלויין בו יפרע לחבירו כל מה שהפסיד. ויבקש ממנו מחילה. וילקה ויתענה יותר משנתיים. ויתודה כל ימי חייו כי נחשב כאלו הרג את אשתו ובניו וחבירו וכמה עבירות עשה. על כן ישבור רחוו. ואם אין לו מה לשלם ירבה עליו רעים. ויבקש ממנו מחילה ויצמצם ויפרע לו או ליורשיו:

רכיל וכיוצא בו אין לו רפואה עד שיבקש ממנו מחילה וילקה ויתענה מ' יום או יותר. וילקה בכל יום ויהיו כל עסקיו במצות ובעסק שלום בין כל אדם ובין כל איש ואשתו:

המכה את חברו או ציערו בין במזון בין באונאת דברים אין לו כפרה אם לא ירצה את חבריו. ואין יח"כ מכפר אלא על עבירות שבינו ובין המקום. אבל שבינו ובין חבריו צריך לפייסו:

המגביה ידו על חברו נקרא רשע. ויבקש ממנו מחילה ויתכפר לו: **המלביין** פני חבריו יתענה ארבעים יום או יותר. וילקה בכל יום ויתודה כל ימי חייו: **המכנה** שם לחבירו. יבקש ממנו מחילה בפני רבים. וילקה ויתענה ארבעים יום. ויתודה: בכל יום בהכנעה:

המגנה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

המגנה את הגר יבקש ממנו מחילה וילקה ויתענה בכל יום:

המקניט את חבירו יביא שלש שורות של בני אדם ויאמר חטאתי וישר העויתי ולא שיה לי. ויבקש ממנו מחילה ג' פעמים ולא יותר (הגהה) (ולא צריך יותר) ואם מת מוליך עשרה בני אדם על קברו ויאמר חטאתי לה' אלקי ישראל ולפלוגי זה שהקנטתיו. ודוקא שלא ביהו ברבים ולא הי' די לו מתחלה הפיוס. ואל יהא המחל אכזרי. ואם הקניטו והציא עליו שם רע אין לו מחילה עולמית אלא אם כן יתענה וילקה בינו לבין עצמו ארבעים יום או יותר:

המחלל את השם. חילול השם הוא עון גדול ומהו חילול השם רב אמר כגון אנא דאזילנא לבי טבחא ושקילנא בישראל ולא יהיבנא דמי לאלתר כי מביא עצמו לידו ולזול הגזל, העולם לומדים ממני ומזולין להקל ממני יותר. ר' יוחנן אמר כגון אנא דאזילנא ארבע אמות בלא תפילין ובלא תורה העולם לומדים ממני יותר. א"ר אבהו משום ר' חנינא ב"ג נוח לו לאדם לעבור עבירה בסתר ולא יחלל שם שמים בפרהסיא. פירוש שלא ילמדו בני אדם ממצעו:

א"ר אלעאי הזקן אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורים ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא. ופירשו חכמים, ח"ו שהתירו לו לעבור עבירה אלא חכמים אומרים שיעמוד נגד יצרו הרע כיון שאינו מתאווה אלא כל מה שאסור לו למלא תאותו וכיון שגולה למרחוק ולובש שחורים אז ישבר ויכנע וימנע לבו מן החטא, אבל לעשות איסור כלל וכלל לא. אך מעשים הללו משברים יצה"ר ומונעים אותו מלעבור כמו דאמר ר' אלעאי כי יגיע דרכים ולבישת שחורים ואכסניות משברים יצה"ר ומונעי' אותו מן העבירה ואומר כל מי שלא חס על כבוד קונו ראוי הי' לו שלא בא לעולם. ואמרינן בגמרא אמר רב יוסף זה העובר עבירה בסתר כד"ר דאמר ר' יצחק כל העובר עבירה בסתר כאלו דחק רגלי השכינה:

חילול השם היא עבירה שיש לה פירות כשיעשה דבר רע או אחרים לומדים ממנו ומזאת העבירה יש לכל אדם לירא ממנה מאד. כי חילול השם יש לו בכמה דרכים ואין לו שיעור כי כל המבזה אפילו מצוה אחת ומיקל בכבוד שמים נקרא מחלל השם כי אחרים ילמדו ממנו ומקילין יותר ומזולין:

עבר אדם על כריתות זמיתות ב"ד תשובה ויה"כ מכפרת מחצה ויסורין מכפרין מחצה אבל נתחלל שם שמים על ידו אין כח בתשובה לתלות ולא ביהו"כ"פ לכפר ולא ביסורין למרק אבל הכל תולין זמיתה ממרקת עון על כן כל בן אדם יחזר מחילול השם וירחיק עצמו מן הביעור זמן הדומה לו ועיקר התשובה של חילול השם שיודיע חטאיו נגד רבים, ויאמר להם אל תלמדו ממני כי אני חטאתי עויתי פשעתי חללתי השם באולתי. ומתענה כמה תעניות ומתודה בכל יום עד יום מותו. ועל כל עבירה ועבירה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נה

ועבירה שאדם עושה בין בשוגג בין במזיד כגון שנוגע בנר בשבת או הדליק נר בשבת. ואינו זוכר שהוא שבת או שעשה בלא ידיעתו יש לו להתודות ולהתענות לכל הפחות שני ימים שני וחמישי וכן יעשה לכל עבירות גדולות שאדם עושה יתענה ובוה יש בשתי טובות האחת שהתענית מכפר והשנית שימנע מעבירות כי יחשוב בלבו אם אעשה זאת אני צריך להתענות וימנע מתוך כך מן העבירה וזהו הגדר הגדול לפני כל העבירות שיקנים עצמו או יתן צדקה או לעשות צער בגופו כשעבר עבירה וכן יעשה לכל עבירות שהוא רגיל בהם כגון קנאה ושנאה ושמתה דברים בטלים ולשון הרע או שלא התכוון בברכות ובתפלה שהוציא ברכות מפיו בלא כוונה וכיוצא באלו הרבה מאד ולכן יבדוק בכל יום באלו הענינים אם פגע באחת מאלו ועבר עליהם או ימהר להצטער עליהם ולהתודות על איזהו עון שעשה לבקש מחילה מהשם בלב נשבר. עכ"ל:

הרחמן הוא ישימנו מעבדיו באמת ויחוננו לשוב בתשובה שלימה לפניו מתוך שמחה ונחת הרחבה אמן:

פרק ט

והנה אחר שסידרנו סדר הצומות, אשר נפקותא בדרא דידן הוא לענין פדיון נפש, ועכשיו אבאר בעז"ה יתר תיקוני הנפש, המקושר עם הסיגופים, אשר אפשר לכל נפש הגם חלש לקיימו.

הנה גלוי וידוע שבזמן שביהמ"ק קיים היו נידונים בעדים התראה בעונשי בנ"א, אשר נחלקים לכמה מינים, ובפרי מגדים בחלק השלישי מהפתיחה, מחלקן למספר שלש עשרה ומאריך שם בלה"ק, (ואעתיק כאן דבריו בקיצור) ואלו הן: א) סקילה, ב) שריפה, ג) הרג, ד) חנק, ה) כרת, ו) מיתה בידי שמים, ז) חטאת, ובו נכללו כמה מיני קרבנות, כמו אשם ודאי ותלוי, או עולה הבאה על מחשבת הלב, שבכללות כולם המה עונש של הבאת קרבן, שהוא טלטול למקום המקדש הפסד ממו, ועסק התשובה שם בעידן הקרבן שהוא עונש נפשי, ח) מלקות ארבעים, ט) מכות מרדות בעברו ע"ד עשה או עשה מדבריהם, י) מכות מרדות בעברו על מצוה שיש לה משך זמן כמו סוכה ולולב, מכין אותו עד שתצא נפשו או עד שיאמר רצה אני, יא) מי שלקה ושנה, בפעם שלישית מכניסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורין עד שכריסו מתבקעת, וכן מי שהרכיז בראשו וקיבל התראה וכו', יב) בועל ארמית אין ב"ד ממיתין אותו כ"א קנאים פוגעים בו וכו', יג) נידוי וחרם: וכן ג"ל לצרף לזה דברי רז"ל (סנהדרין פ"א) מהן ששימש בטומאה פרחי כהונה פוצעין את מוחו בגזירין:

ונראה לי להוסיף על דבריו, התליה להגדף, הפקר ב"ד למי שעבר על דבריהם, הרשות ביד ב"ד לירד לנכסיו ולהפקירן וכן דיני קנסות להאנס, המפתה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

המפתח המוציא שם רע, כפל ארבעה וחמשה, שור נגח, בור, מבטח והבער, וכן יש הכרזה שמכריזין או מבישין אותו ברבים, וכן יש עונש בכנים, שהוא עירי. ח"ו, וכן יש עונשי יסורים המבואר בקרא (ויקרא כ"ו) ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם, וכן עונש העניות שהוא קשה ח"ו מכלם ועונש גלות ועונש שכי וכן יש עונש ע"י ע"ב-ם ח"ו, המבוארים בתוכחה (שם כ"ו), ועונש אשה רעה אשר דרשו רז"ל (יבמות ס"ג) הגני מביא רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה (ירמיה י"א), אר"נ אמר רבה בר אבוח זו אשה רעה וכתובתה מרובה, ויש עונש של ר' מיני נגעים שהן למזבח כפרה (ברכות ה'), ועונש רעבון וצמאון ח"ו, והשם ישמרנו מכל דברים רעים ויגמלינו כל מיני חסדים טובים אמן.

וכל אלו הדברים נאמרים בתורה, ושייכים בין ביחיד בין ברבים, כמו גלות הכללי בחורבן ביהמ"ק, או שנגזר ח"ו גלות על יושבי מדינה שלימה שיגלו ממקומם או עיר שלם ח"ו, והן שנגזר גלות על יחיד שיגלה ממקום למקום, ולפעמים מלבישין אותו מן השמים בלבושים שונים, שהוא נוסע בשביל פרנסה, או הכנסת כלה לבניו, וכדומה, ובאמת היא גזירה מן השמים, כי מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ (תהלים ל"ו), שהקב"ה נותן בלבו שיסע לזה המקום ויטלטל עצמו מבני ביתו, ולפעמים נעשה עליו עלילה ח"ו שנופל לשבי בע"כ, או שצריך לפדות עצמו משם בממון, וכן בצער עניות ובעלי חובות ודוחק, וביסורים וברדיפות עכו"ם, ובצער גידול בנים ח"ו, ובבושה וצער ח"ו, וכדומה מיתר העונשים, והגאון הנ"ל (בעל פרמ"ג) תנא ושייר, כי הלא כלל הן דיני שמים והן בדיני אדם הי' לו למיחשב גם הני דקאמרינן.

ותדע אחרי שאמרו רז"ל (כתובות ל') מיום שחרב ביהמ"ק אע"פ שבטלו סנהדרין ובטלו ארבע מיתות, דין ארבע מיתות לא בטלו, ופירש"י ז"ל — דין ד' מיתות, עונש דוגמתם, וכן הוא בכל העונשין הכתובים בתורה, וכאשר כתבתי למעלה, ומובא בספרי התכמה והיראה, שבאם משתלמין בזה העולם, ומקבל עליו באהבה ובצירוף התשובה, אז מספיקין לכפר עונו, אבל כשאין משתלמין ממנו אלא לבסוף, דהיינו בעולם התשלומין, אז שם הדבר יוצא מהגבול, וכמו שאמר רבנו הרמב"ן ז"ל (בהקדמה לספר איוב) ששעה אחת מעונש הגיהנם קשה מעונש של שבעים שנה יסורי איוב, ויסורי איוב היו יסורים כוללים מכל מיני יסורים, והי' למעלה מגדר הטבע, שהקב"ה אמר לו לשטן (איוב ב') הגו בידך אך את נפשו שמור, וכמשל שאמרו רז"ל (ב"ב ט"ז) שבור את החבית ושמור את יינה, ועכ"ז יסורי גיהנם שעה אחת עולה על שבעים שנה יסורי איוב, ודע כי רבנו הרמב"ן ז"ל שהי' מבעלי קבלה האמתיים, הי' לו גילוי אליהו, כידוע מבעלי המקובלים, וכאשר העיד עליו האר"י ז"ל, ובוודאי לא דיבר דבריו דבורים בעלמא ח"ו, אלמלא לא קיבל זאת מפומא דאליהו או במתיבתא דרקי.

ועכשיו בני אהובי, הלא מובא בספרי רבנו האריי ז"ל, שעונשי גלגולים ולהדחות. בעולם התווה, עוד קשה הרבה יותר מגיתנם, ומעולם לא ויתר הקב"ה שום עבירה, הן קלה והן חמורה, ועל הכל אדם עתיד ליתן דין וחשבון, כי על כל הני עונשין האמורים למעלה, יש כנגדן בשמים עונשים רבים וחמורים בעינינו שונים, למשל נגד עונש סקילה, יש כנגדו כף הקלע, כמובא בדרוז"ל מלאך אחד עומד בסוף העולם, ומלאך אחר עומד בסוף העולם ומקלעין נשמתו זל"ז, שנא' ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע, ועוד העונש בקבר, ששוברים עצמותיו לשברי שברים, וכן יש דין שריפה, ודין חנק בתל"י, כמובא במסכת גיהנם ובשאר מקומות, שיש שם מיני נחשים ועקרבים ששורפים ומכלים, וכן תולים את האדם בלשונו ובראשו וכו', ויש כנגד גלות עונש עולם התווה, שהוא קשה ומר ומרור מאד, ששלשה מלאכים מלויים את האדם תמיד, ועונשין אותו בענשים מרים ומרורים, וכן תמיד שהולך מדחי אל דחי, פוגעין בו בכל שעה כתות מחבלים, ועונשין ומכין ופוצעין אותו, ואוי ואבוי לנפש החוטאת, ואתה בני חביבי חשוב בלבך, שעד שאתה בעוה"ז בקצת סיגופים, וסור מרע, זלב נשבר, תסיר ממך עונשים גדולים ועצומים שהמה בלי חקר.

לכן בני חביבי, קבל עליך יסורים באהבה בעוה"ז, הן הנשלחים ע"י הקב"ה ליסרך ולנסותך, והן מה שתקבל עליך מעצמך, שהמה חשובים יותר וביותר, כמובא

בספר חסידים (סימן תקכ"ח) ז"ל:—

מעשה בחסיד אחד שהי' בימי חמה שוכב על הארץ בין הפרעושים, ובימי החורף הי' משים רגליו בכלי מלא מים, עד שהיו רגליו דבוקים בקרח וכו' וכו', ומת אותו האיש. והי' תלמידו חושב בלבו, כיון שעשה בעצמו יסורין יכול להיות שמתוך יסורים מת, כי התלמיד הי' רואה היסורים, שלפעמים הי' משליך אש על בשרו, והי' מוטל למטה, והי' אומר לו התלמיד, הרי אתה מתבטל מדברי תורה, וזה עון. לאחר מות החסיד הי' התלמיד מצטער שמא יחשב לו עון באותו עולם, הלך ונשתטח על קבר אותו חסיד, וביקש להודיעו בחלום על דבר היסורים אם נענש או אם מקבל שכר, ובא אליו החסיד בחלום, וא"ל בא ואראך והביאו לג"ע, א"ל איה מקומי, א"ל באותו מקום ואם תעשה יותר זכויות תהי' למעלה א"ל תראני מקומך, א"ל עדיין לא תוכל, לא עשית זכויות הרבה שתוכל לראות מקומי, והי' התלמיד שמח על א"ר גדול שנהנה שם, ועל הריח טוב שהי' שם, ולא זכה לראות מקום רבו, עכ"ל.

הרי תראה שזה התלמיד חשב שרבו יענש עבור הסיגופים שעשה בעצמו, אבל הי' להיפך, שהוא לא זכה אפילו לראות מקום רבו בג"ע, שהוא עלה ונתעלה כ"כ, וכן כל בעלי תשובה, וכן שום צדיק, לא זכה למעלה מן המעלות, רק ע"י סבילת יסורים וסיגופים.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

לכן אחי חביבי כנפשי, בתיקון נפשך אני רוצה, והגם שבאמת הוא טענה אמתית ורצויו, שא"א עכשיו בדור החלש הזה לסגף עצמו בתעניות, אבל בשאר מיני סיגופים אם יסגף עצמו, אינו נחלש מזה, רק מרגיש קצת עיגול, וע"ז אין שום תירוץ בעולם, והגם שהבע"ד מראה גם על זה תירוצים שונים, ומטריד את האדם מדחי אל דחי, אבל שקר ענה בך הרשע, כי תחשוב כי לא לעולם תחיי, וכל אלו הבלי הבלים שאתה עוסק בהם המה רק לפי שעה ולפי רגע, ובמהרה יבא החשבון הגדול והנורא, העונשים רח"ל.

לכן אסדר לפניך אחי, כמה מיני דרכים בסיגופים, הן קשים הנרגשים לגוף, והן סיגופים קלים שכמעט אין נרגשים, רק צריך לזה קצת כח הסבלה, ולבטל קצת תענוגי השעה.

ודע אחי, שעניני האדם מושגחים בהשגחה גדולה ונפלאה, כי כל תנועה של אדם נרשם בפניו ובמצחו ובנפשו, ובאוויר הנמשך עליו מג"ע, ע"י חבל הנמשך עליו עד צורת נפשו, וכן כל תנועה קלה הכל נרשם בשמים ממעל, ונאחז בתואר שורש נפשו העליונה, וכל סיגוף קל אפילו דבר קטן מאד, אל תחשוב כי למה הוא נחשב, כי הכל נרשם על צורת נפשך, ותיכף שתקבל עליך אפילו הקטן מן הסיגופים קלים, בהיות שנמשך ונעשה זאת מרצון לבבך ונפשך, בלי שום מכריח לזה, נחשב בשמים לדבר גדול מאד, ותיכף ומיד באותו רגע נמחק חלק וזהמא ממך, ותיכף באותו רגע נמחק איזה מזיק שנברא מעוניך, אשר הי' עומד להשתלם ממך בעונשים רבים, ותיכף ומיד נתעלה ונתעטר באיזה בחינה, דיוקנך ותואר וצורת נשמתך, ותיכף ומיד נתעלה שורש נפשך שבשמים ושתחת הכסא, ותיכף ומיד יש להם עלי' לכל המלאכים הנשמות המתלויים אתך, והמלאכים הנשמות שנבראו ע"י מעשיך הטובים, ותיכף ומיד נכנע כללות חלק הרע, אשר החלק הרע שבשורש נפשך הבהמית מקבל חיות מהם.

וכש"כ אם הוא יסורים כאלו אשר יש לך צער גדול מהם, ויסורים שהמה קשים לפי שעה, ואחה סובל, ובפרט כשהוא בהצנע ואין לבבך מתגאה בשביל זה, כי זה שורש הכל, אז מה טוב חלקך, ומה אתה עתיר לשמוח על זה, על כל סיגוף שסיגפת על עוניך, ועל כל פרוטה שנתת בשביל בוראך, ועל כל דבר קטן וגדול.

לכן אחי חביבי, תקח נגד עיניך כל הדברים אשר אכתוב לך בזה המאמר ותענדם על צואריך, כי בעה"י חיים אני נותן לנפשך, אם לא תהי' פתי בהול להתפתות מיצרך, באמור לך שלום נפשי כי בשרירות לבי אלך, ח"ו.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נז

פרק י'

הנה ראשית אכתוב בענין המלקיות אשר מובא בתורתנו הקדושה לכל חייבי לאוין ל"ט מלקיות בעדים התראה ומכות מרדות מדרבנן, בעבר על מצות עשה וכו', כאשר מובא לעיל. הנה הבאתי לעיל מאמר חז"ל (כתובות ל') אע"פ שבטלו סנהדרין וכו', דין ארבע מיתות לא בטלו מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או היה דורסתו. ומי שנתחייב שריפה או נופל בדליקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות (פירש"י, והן מתיזין ראשו בסיף) או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוגבי (פירש"י, אסכרה בגרון), ע"כ.

הנה כ"ז אם יש עליו השגחה עליונה להענישו בעודו בחיים לכפרת עונותיו. אבל לפעמים גורמים לו חטאיו ח"ו שהוסר ממנו השגחה פרטית המיוחדת, או לפעמים יש לו איזה מצוה שנברא מזה איזה מלאך, ואינו מניח להעניש האדם בעודו בחייו. כמובא בדרז"ל אצל סוטה (סוטה כ') יש זכות תולה ג' שנים. ואז האדם סובר שלום עליך נפשי, בשרואה שאוכל ושותה וישן ועוסק בעסקיו, ואין דובר דבר להוכיחו על חטאיו, ואין מענישין אותו, אז היצר מטעה אותו שבדאי נמחלו לו מכבר כל חטאיו, או שאיננו חוטא כ"כ, ומאי כולי האי וכו'.

אבל תדע אחי חביבי, שטעית טעות גדול בנפשך, ותעיין בספרי ראשונים ואחרונים, ובספרי רבנו האר"י ז"ל, וזה"ק, ויתר ספרי צדיקים, ותראה שמענישין מן השמים אפילו אחר כמה דורות אפילו על חטא קל, וכש"כ כשמעלין את האדם בג"ע מעולם לעולם היותר גדול, מדקדקים אחריו אחר כל חטא קל שלא תיקן, ולא עלה על לבו לשוב עליהם, ולפעמים אחר כמה וכמה שנים, מוכרח לירד עוד למטה לזה העולם, לשוב ולחזור ולתקן.

ומובא בזה"ק (מקץ קצ"ח) ר"א פתח ואמר, למה אירע בימי רע עון עקבי יסבני (תהלים מ"ט) וכו', אית מאן דדחיל ולא ידע ממה איהו דחיל, בגין אינון חטאי דלא ידע דאינון חטאין ולא אשגח בהו, ואיהו דחיל מימי רע, מאן אינון ימי רע וכו' ואלין אינון איקרון ימי רע, ואלין ממנון על אינון חובין דדשין בהו בני גשא בעקבייהו וכו' ובגין כך כל מאן דאיהו חטי באינון חטאין דדש בהו ברגלוי, ולא ידע בהו דחיל תדירא, דוד מלכא הה אסתמר תדיר מחובין אליו, וכד הוה נפיק לקרבא הה מפשפש לון וכו', אסא תה דחיל יתיר אע"ג דהוה מפשפש בחטאוי וכו', יהושפט מלך יהודה אוף הכי גמי וכו', חזקיה מלך יהודה אוף הכי גמי וכו' ומה צדיקים אליו הו דחלין מאלין חובין, שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה. ע"כ:

ותראה אחי אהובי, שאפילו גדולי וקדושי צדיקי קדמאי יראו ופחדו על אבק העבירות, כי אם אדם עובר עבירה גדולה, יש לו לכל בר ישראל עכ"פ איזה בחינה של לב נשבר על זה, אבל על אבק העבירות אין אדם שם על לב.

ומעשה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ומעשה ידוע מהגה"ק רבי ר' מענדלע' מרימענאו וצ"ל, פעם אחת ישב עם תלמידיו על הגזחטרא שלפני ביתו, ופתאום נתקדו השמים בעב ענן כבד, עד שהאפיל על הארץ שכמעט לא ראו איש את אחיו, והענן חיש מהר עבר חלף הלך לו, ושוב זרחה החמה על פני טהר השמים, ואמר רבה"ק ר' מענדלע' אל תלמידיו, הראיתם את הענן אופל הזה, הנה אספר לכם ענינו, ידוע הוא המעשה בהתנא הק' ר' ראובן בן איסטרובלי שמובא בגמרא (מעילה י"ז) שסיפר קומי, גלח הקיף שערות ראשו באופן שעושים הגוים והכמרים, כדי שלא יכירו בו שהוא יהודי, וסיכן בנפשו והלך אל הקיסר לפעול לבטל הגזירה — שבת, מילה ונדה, שגזר על עם ישראל באה"ק, והתנא הק' הזה כשנסתלק לעולמו, עלה ונתעלה בג"ע מעלה מעלה, ובכל יום ה' הולך ועולה יותר מעולם לעולם ומהיכל להיכל, עד שברבות הימים הגיע בעליותיו להיכל אחד נורא ונשגב, שהי' כתוב עליו מבחוץ — לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך והמלאך השומר על פתח ההיכל לא הניחו להכנס בפנים בשום אופן, ואמר, אני נצטויתי מפי ב"ד של מעלה, שכל מי שעבר פעם בחייו על לאו זה אין לי רשות להכניסו כאן, וטען ר' ראובן ואמר, הלא אני עשיתי זאת בשביל הצלת כלל ישראל ומסרתי את גפשי ממש, השיב לו השומר, לי לא איכפת באיזו כוונה עשית זאת, ואין זה מתפקידי לחקור אחרי זה, אני כך קבלתי פקודה כנ"ל, בלי יוצא מן הכלל, ואם יש לך לטעון דו"ד, לך אצל הבי"ד של מעלה, וכאשר יפסקו כן יקום, והלך ר' ראובן לפני הבי"ד של מעלה וטען כדבריו, ויצא פסק דינו, אע"פ שהי' כוונתו רצוי' בלי שום דופי, עכ"ז צדיק גדול כמהו שכבר עלה ונתעלה כ"כ, צריך קצת תיקון גם על זה, טרם שיוכה לעלות בהיכל הנ"ל, ופסקו לו, שיעבירו אותו דרך עולם הזה בלבוש ענן על פני השמים, ובהו יהי' תיקונו, וגמר רבה"ק ר' מענדלע' את דבריו — עכשיו דעו בניי, כי זה הענן כבד שעבר עלינו, בזה העבירו עכשיו את נשמת ר' ראובן דרך כל העולם השפל הזה, ע"כ.

ועוד תדע אחי, שדיני שמים אינם כדיני בני"א, ודין ארבע מיתות בי"ד בשמים תלוי', וכמובא לעיל, שאם פגם באיזה אות מהשם הנכבד, כמו אם פגם באות יוד של השם, ע"י ביטול ק"ש, וכן ע"י פגם הברית ח"ו וכדומה, חייב סקילה, וכן ע"י פגם תפילין וכדומה שפגם באות ה' ראשונה חייב שריפה, וע"י פגם תפלה חייב חרג, ומוזה חנק, וכש"כ ע"י חילול השם נוגע הפגם בכלום, וכן יש עבירות הגם קטנות שיש בהם חילול ה', וע"ז ידוע כל הדווים, (ועיין עוד בזה במאמר כללי הפגמים ותמצא שם עוד כמה ענינים).

לכן בהיות שאין אדם יודע במה פגם, ועד היכן פגם, לכן קבלו עליהם גם גדולי עולם ד' מלקיות, גם רבינו האר"י ז"ל קודש הקדשים קיבל עליו ד' מלקיות, לכפר

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נח

לכפר על עון ד' מיתות בי"ד, לתקן ד' אותיות הוי' ב"ה, רק הקדוש האר"י ד"ל לא דקדק שיהא באופן הפרטי של זמן הבית, מפני שעכשיו אין לנו בי"ד סמוכים הוא רק לזכר צער בעלמא, כמובא בשער המצות לרבנו מהרח"ו ז"ל, (סוף פ' כי תצא) ח"ל: וראיתי למורי זלה"ה שלא הי' כ"כ מקפיד ונוהר בזה ללקות מלקות כמו בענין התענית, והטעם הוא, כי אין בדור הזה דיינים סמוכים וממחים, ואין המלקות בזמן הזה רק קבלת צער בלבד, ולכן לא הי' מקפיד בו ונוהר כ"כ, אבל בזמן שהי' לוקה, הי' מקבל ד' מלקיות, כנגד מה שהי' חוטא בד' אותיות ההוי"ה (למטה בהגהות: כנגד ד' מיתות בי"ד) ולא הי' לוקה לא פחות ולא יותר, עכ"ל.

זכך הי' בצפת עיה"ק ת"ו, בימי האר"י ז"ל, חבורות שבכל ערש"ק היו מלקין זל"ז בארבע מלקיות, והיו חבורות קדושות שגילו זל"ז כל העונות וכל ההרהורים שעשו כל השבוע, כמובא בשבחי רבי חיים ויטאל ז"ל, שהי' נוחא זה החבורה קמי שמיא, והיו חבורות שמשכו זל"ז בשקים על כל הרחוב לכפרת עונות, וכן עוד בכמה ענינים נוראים, הגם שהיו קדושי עליונים, והסיבה לזה הי' מחמת שהיו או קדושים ומוכחים כמו הקדוש הרמ"ק, והאר"י ז"ל, ורח"ו והאלישיך ז"ל, והחרידים וחבריהם ז"ל, שהיו דורשים לעם הקדוש הזמרן ועונשן של העבירות, ועד היכן מגיע הפגמים בכל העולמות, עד שכל אחד הרגיש בעצמו בפגמים בלי שיעור, עד שהיו ממש משוקצים בעיניהם, ולא היו יודעים מה לעשות בעצמם, כי המיתה לא הי' מספיק להם במחשבתם מגודל שבירות לבם, לכן לא הי' קשה בעיניהם שום סיגוף ושום בזיון ושום דבר לקרר לבותיהם הקדושים, שהיו דולקים כמו אש, והומים כאריות, לתקן תיקונא דמלכא קדישא, ולא היו יודעים במה לרצות את בוראם.

זזה הי' ג"כ אח"כ הכח של תלמידי הבעש"ט ז"ל, שע"י גודל כח קדושתם והתלהבותם היו מכניסין רשפי לבת להבות אש בהמקושרים להם, ועי"ז גודל ההתלהבות עשו כל מה שבכחם, ומה הי' נמשך לפעמים לפשוטי עם שהיו עושים איה פעם גם תנועות של פראות, מפני שלא ידעו לסדר בעצמם התלהבות נפשם, ושלא שמשו כל צרכן.

אבל עכשיו בעה"ר שניטל כל חוש הריח דקדושה, וכל חוש ההרגשה, וכבשר מת שאינו מרגיש מאומה, גם מכל ההכאות ומכל הצרות שעברו על שונאי ישראל, ולא הי' עוד מימות בריאות העולם הסתרה כוז בעה"ר, עד שהלב אינו זו ממקומו, ואין דורש ואין מבקש ואין מחפש תשובה.

ראבותינו סיפרו לנו, שבזמנם היו בעלי תשובה הולכים ונדים ממקום למקום, והולכים בגולה, והיו מניחים עצמם על מפתן בתי כנסיות, כדי שכל אדם ידרוס עליהם, והכל מפני שהי' הקדושה הצניעות והתגלות אלקות גדול בעולם, ומי שזיכהו

ה' ע"י אינו סיבה. ע"י צדיק או מיכיה, או ע"י ספרי קודש ספרי יראים, או שבא לר התעוררות דלעילא בלי שום טעם לפעמים בחמלת ה' על עמו, ונתעורר לבבו לשוב אל ה', ה' זה ההרגש מקשקש בלבו כמו זוג של פעמון, ולא נח ולא שקט זה ההרגש בלבו יומם ולילה, בגודל בושה, ולב נשבר על מרדו נגד ה', לכן מגודל ההתעוררות, וצער לבבם, וגודל בושתם מה', ה' בניקל בעיניהם לעשות כל מיני סיגופים, וה' ה' בעוזרם, כי היו בעלי תשובה שהתענו משבת לשבת בלי אכילה בינתיים, ועוד יותר, והענין גלגול שלג בחורף וטבילה בקרח, לשבור גויזא דברדא ולמיתח ולטבול, זה ה' ענין קל, אשר עשו זאת למאות ולא לפים, וכמה שהיו הולכים תמיד מגולה אל גולה, ולא היו שוכבים כל ימיהם רק על הקרקע, וכמה שהיו עוד יותר מתענים שהיו נוטלים אבן אחת מראשותם, ועוד ועוד, א"א לספר הסיגופים שעשו בעלי התשובה החסידים שרצו להתקדש לפני ה'.

ועכשיו ניטל מהעולם כל מיני הרגש, וכל התגלות אלקות, ואין דורש ואין מבקש כלום, ואין פותח ואין סוגר, ואפילו מי שעולה לכו פעם לשוב אל ה', מפתהו היצר, אתה חלש ולא תוכל לסבול, ועוד שרואה לפניו כל העולם ואין שום אחד דואג על כלום, וכל אחד אומר שלום עליך נפשי כי בשרירות לבי אלה, אוכלים ושותים, ורשע' ארץ והמסיתים והמדיחים בטנם שבע מלאים כל טוב דשנים ורעננים.

פרק יא

לכן היצר מדמה לו, כי העבירות מסתמא אינם כל כך חמורים עכשיו, ועוד הלא כל העולם כולו כך, ולא אהי' יחיד בגיהנם וכה וכה מהפיתויים בלי שעור. **אבל** דע אחי חביבי כנפשי, כי כל עבירה, גדולה וקטנה, בוער כתנור אש, וכאש להבה, ומה שהעולם אוכלים ושותים ואינם מרגישים כלום, הוא מחמת גודל ההסתר פנים שהוא גדול איום ונורא, שלא היתה כזאת מימות בריאת העולם, כי כך צריך להיות קודם ביאת המשיח שיתגלה אור הגדול והנורא, כמו שהיתה קודם בריאת העולם דכתיב (בראשית א') הארץ היתה תהו ובהו וחושך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת, ואמרו רז"ל (בראשית רבה פ' ב') זה רוחו של מלך המשיח, ובשביל מה מספרת לנו התורה זאת, רק להודיע שכך יהי' לפני התגלות אורו של משיח צדקנו, זמן של חושך ובהו, והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ (קהלת י"ב), אלו ימי המשיח (שבת קנ"א); (כאשר הארכתי בזה בספרי שומר אמונים, ואתה אחי תלמוד בספרי זה, ותחי' את נפשך בע"ה).

אבל תדע אחי חביבי, שיבא במהרה היום הגדול והנורא, הבער כתנור, אשר כל הצדיקים, ואפילו שמואל הנביא ה' מתיירא מזה היום הדין הגדול והנורא (שמואל א' כ"ח י"ג, ועיי' בפירש"י), ועוד, אשר עומד לפני אדם אחר פטירתו עונשים נוראים ועצומים בלי גבול וכלי חקר ומספר.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש נט

ומגודל צרות הדור אשר עברו על נפשינו בעה"ר, אשר לא היתה כזאת מיום היות ישראל לגוי, אפשר לכל קצת בר דעת להבין, אשר עוד לא עלה קטרוג כזה בשמים מיום בריאת עולם, מגודל הפקרות ופריצות ועזות וחוצפה ופגם היסוד אשר בדורנו בעה"ר, (זה) ירחם על עמו ויטע בלבנו לשוב אל ה').

ועונש היותר גדול יהי, שיראה לפניו נשמות צדיקים וקדושים, חסידים, בעלי תשובה, יושבים חזיו השכינה על ראשם, נוחלי שלש מאות ועשר עולמות, אשר מוכן לכל צדיק ולבעלי תשובה (כאשר מבואר במ' תיקון היסוד), ותענגים עליונים וגילוי נבואה, בלי שיעור חקר, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו (ישעי' ס"ד); הוא ישב בדרך עני וגלמוד, כי לא יחדל אביון מקרב הארץ (דברים ט"ו), אלו שלא עסקו בתיקון נפשותיהם, ולא יוכל שום אחד להושיע לו, כי מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת (ע"ז ג'), וזה הצער הנורא הנצחי שלא יהא לו שום הפסק, זה עולה על כל מיני עונשים עצומים, כי העונשים יש להם עכ"פ איזה הפסק וגבול, כי לא ידח ממנו נדח.

לכן אחי חביבי כנפשי, זכור כל אלה לפניך, וזכור תזכור כי כל העולם הזה הוא רק כחלום בעלמא, והבל הבלים, וכל הדברים שבתוכו המה הבלי הבלים, והאיך תחליף עולם עומד ונצחי בעד עולם שפל ונבזה, אשר בין יום ולילה עבר, התעייף עיניך בו ואיננו (משלי כ"ג), לכן אחי חביבי, אל תחמול ואל תרחם על גופך הבזוי ונבזה ומשוקץ, השונא היותר גדול מכל שונאים שבעולם, כי אין שנאה כשנאת הגוף ונפש הבהמית לנפש הקדוש, רק אצל הצדיקים והקדושים ואלו שמרגילים עצמם בעבודת ה' זמן חזמנים, אז לבסוף גם גופם מתקדש ורוצה בעבודת ה', כי לכן גוף הצדיקים אינם חוזרים לעפרם (סנהדרין צב), כי גופם מנהיר כשמש בצהרים, כמו למשל על רבנו רבי אלימלך, בעל נועם אלימלך ז"ל, אמרו עליו צדיקי הדור, שגופו הקדוש הי' כל כך מוזכך ומצוחצח שהי' מאיר כמו אלה נשמות קדושות, ומערך אור קדושת נשמתו לא השיג שום אחד, (וכמו שאמרו רז"ל (סנהדרין ק"ג) שקולה נשמה של צדיק אחד כנגד כל העולם כולו).

לכן אחי חביבי כנפשי, מכל סיגוף קטן שתסגף את נפשך תזדכך בזה הגוף, והן דבר קטן והן דבר גדול לא יוקטן בעיניך, אפילו אם זבוב עוקצך ולא תגרשנו ממך, גם זה לסיגוף נחשב, וכל דבר קטן אשר קשה לגופך כמו לקום באשמרת הבוקר לעבודת ה', וכדומה, וכל הדברים אשר סידרתי לך כאן בע"ה, באופן שלא יחלה הגוף ח"ו כי על זה צריך שמירה, ובהמשך הזמן שאדם מרגיל עצמו לסגף הגוף, אז הגוף מתרגל לזה ומתוק לו מדבש, כי הסטריין בישין וכל הכחות רעות וכל המגיעות וכל הנסיונות, כולם יש להם זמן וגבול, כי קץ שם לחושך כתיב (איוב כ"ח), אבל רחבה מצותך מאד (תהלים קי"ט), שאין לו שום גבול ושום תכלה וכליח ושום הפסק, שפת אמת תכון לעד (משלי

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

י"ב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד (דניאל י"ב), לכן, כוף את ערפך הקשה, את הגוף הרשע, ואת רצון ותאות ועצלות של נפש הבהמית, וארבע יסודות שלהם.

ותדע בני אהובי, שנלי סיגוף הגוף וכחותיו ומסבביו הרעים, לא תזכה לשום אור באמת ולשום תשובה באמת, כי אין אדם (העליון) דר עם נחש בכפיפה אחת (יבמות קי"ב), כי תענוגי עולם עם הנשמה אינם מתאחדים כלל וכלל, כאשר מבורר זאת בכל ספרי יראים. לכן אחי חביבי כנפשי, אסדר לפניך כמה מיני דרכים, ואתה תשקול בשכלך ולפי דעתך, ולקיים פעם סיגוף גדול ופעם סיגוף קטן, באופן שתזהר שלא יחלה הגוף ח"ו, כי על זה צריך שמירה יתירה, וכל ערום יעשה בדעת, כי כל אחד ישקול כפי ערך גופו ובריאותו, לכן לא יתחיל בפתאות ובהלות כי אז היצר בודאי יפילו ולא יוכל לגמור שום דבר, אדרבה יסוג עוד אחר גמ מן הקודם.

והגם כשאדם מתחיל לעסוק בתשובה, הקדושה מקשקש בקרבנו, ורוצה לעשות כל דבר בפעם אחת, כי אין חוזה כחסידות בתחלתו (חז"ל), אבל דע כי הגופים חלשים עכשיו, וצריך למדרד עצמו בכל דבר, ולהתחיל ולעשות לאט לאט בישוב הדעת, וכשמתרגל בה הגוף לא יקשה לו כ"כ ואינו נחלש, וגם מסייעין לו מן השמים, (כאשר מאריך בזה הקדוש בעל ראשית חכמה בשער התשובה), וה' יהא בעזרך אחי אהובי, ולא תסתכל על הפתאים הבהולים והלצים, כי לא לעולם חוסן (משלי כ"ו), ולא לנצח יהי הצלחת אלו הפתאים, כי יבא הזמן (איוב ט"ז) אשר ישפך לארץ מרירתן מלשחוק, לאלו הלצים המתלוצצים על עובדי ה' ועל דבר שבקדושה.

ואתה אחי חזק ואמץ, ותתחבר עם יראי ה', וברח לך מרשעי ארץ, עושי רשעה, כי סכנה גדולה אפילו הדבור עמהם, וכש"כ ההתקרבות אליהם, כאשר מובא בספר חסידים (סימן תת"א דפוס ברלין), וז"ל: — אל יתחבר אדם לרשע אפילו לקרבו לתורה. עכ"ל.

הרי תראה שאסור להתחבר עם רשע אפילו להחזירו למוטב, אם לא צדיק שכחו גדול לעשות נפשות לה', ולא כל אחד יאמר זכיתי לבי, ונטהרתי על זה, רק מי שזיכהו ה' לעשות אותו לשליח לטהרת נפשות ישראל, כי על זה הזהרתיך לעיל, שתתחבר עם עובדי ה', כי זכות הרבים גדול ונורא מאד, ואם הוא דר במקום שאין לו עם מי להתחבר, יקיים דברי הרמב"ם ז"ל, שישב בוד וידום כי נטל עליו שכר כולם, ויתבודד עם קונו ויעסוק בתשובה, ולא יסתכל על המון העם אשר העולם הפקר להם.

וזה לשון הרמב"ם ז"ל (הלכות דיעות פ"ו): —

דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדיעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו, ונהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך כדי שלא ילמד ממעשיהם.

הוא

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

הוא ששלמה אומר (משלי י"ג) הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר (תהלים א') אשרי האיש וגו', וכן אם הי' במדינה שמנהגותי רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה, ילך למקום שאנשיה צדיקים ונהגים בדרך טובים, ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נהגין בדרך לא טובה, כמו זמנינו, או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותי טובים מפני הגייסות או מפני החולי, ישב לבדו יחידי כענין שנאמר (איכה ג') ישב בדד וידום, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהם ונהג במנהגם הרע, יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים, כענין שנאמר (ירמי' ט') מי יתנני במדבר מלון אורחים, עכ"ל.

וגם אתה אחי, באם נלכדת בגירוי היצר ונקראת בגדר רשע רח"ל, גם אליך מיליי נכתבים, כי גם אתה מורע עם הקודש, ויש לך ברירה לעלות ולעמוד במקום יותר גדול מצדיקים גמורים, אם תשוב אל ה', כמו שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד): א"ר אבהו מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין, כי כל גפש מישראל יש לו ניצוץ הקדוש בקרבו שאפשר להגביהו ולהעלותו, רק אל תתיאש, ולמוד בחבור זה, ותמצא כאן בע"ה כל מיני אופנים לקרב הנפש לה'.

פרק יב

ואסדר כאן בע"ה סיגופים חמורים וקלים וקלי קלים, ופעם תאחזו בזה, ופעם בזה, ופעם בזה, ופעם בהתבודדות הנפש לה' בלי שום סיגוף, רק בתפלה ותחנונים, ובפרט בבכיות בדמעות, שהמה חשובים יותר ויותר, ופעם בקצת סיגוף, ופעם ביותר סיגוף, לפי העת והזמן, ולפי היום והשעה, וה' יהא בעורך.

ודע אחי, כי כמעט כל אדם יש בו כמעט כל עבירות שבתורה רח"ל, (עכ"פ בדקות) כמו למשל הרהור מינות, אפילו על רגע רח"ל ושאר הרהורי עבירה, וכ"ז חוץ מפגם הברית פשוט, אשר ביארתי לעיל (במ' פגם היסוד) אשר זה לבד ג"כ די התורה, ובפרט לפי המובא בעמק המלך, אשר אדם המהרהר למשל אחר גוי' או אשת איש וכדומה, ואח"כ בא האדם למקרה לילה, בהקיץ או בחלום, או נברא מזה משחית, כמו שהי' בא על גוי' או על אשת איש, בהיות שבא מסיבת זה ההרהור, או מהרהור זכר או יתר עריות שבתורה, וכן ההרהור לבד, שהוא ג"כ עבירה חמורה כי הרהורי עבירה קשין מעבירה (יומא ל"ה), אי"כ ע"ז ידו כל הדווים.

ועיין בסה"ק דרך פקודיך, מבעל בני יששכר ז"ל (מל"ת ל"ה חלק המחשבה) וז"ל: — כבר מבואר בחלק הדבור, שגם ההרהור בעבירה הוא בכלל אזהרה, ומוזהר ע"ז מדאורייתא, ולא תתורו וכו', ואמרו רז"ל הרהורי עבירה קשין מעבירה, והנה קשה ע"ז משארז"ל, דאין הקב"ה מצרף לישראל מחשבה רעה למעשה, זולת בהרהור

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ע"ז כו' וכו'. אבל תדע ידידי התירוץ הנכון מה שג"ל בה, דמה שאמרו"ל דאין הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה, הוא כשבאת האזהרה בתורה על המעשה, והאדם הוא נזהר ולא עשה המעשה הרעה רק היה מהרהר בה, אזי אין הקב"ה מצרף המחשבה למעשה, משא"כ כשבאת האזהרה שבתורה בפרטות על המחשבה, א"כ המחשבה היא העבירה, על כן הרהורי עבירה קשין מעבירה, כי כמעט אין אדם ניצול ממנו בכ"י, והוא מוזהר ע"ז מן התורה — ולא תתורו אחרי לבבכם — וצריך האדם להרבות ולהפציר בתפלה להשי"ת שיצילהו ברוב רחמיו ממחשבות רעות והרהורים רעים. עכ"ל. **ותראה** כי המחשבה והרהור הוא עצם הלאו מן התורה, מלאו ולא תתורו וכו', ואליבא דכו"ע הוא לאו ואיסור גמור מן התורה, ואליבא הקדושים הרמב"ן ורבינו יונה וחרדים, הוא מכלל תרי"ג מצות מן הכתוב (דברים כ"ג) ונשמרת מכל דבר רע. וא"כ זה עצם העבירה ואינו צריך לצירוף מעשה.

וידוע לך אחי, שכל עבירה יש לו עולם של קליפות מיוחד, ומשחית גדול ממונה על כל עבירה במיוחד, ותחת דגלו אלפי אלפים ורבו רבבן משחיתים הממונים לפתות אחר זה העבירה, וכל מיני עריות יש לכל אחד מחנות וקליפות בפ"ע, ואם אדם מהרהר ח"ו אחר איזה עבירה בעריות, או בורא מזה ההרהור משחית מאתו מין העבירה, של איסור כריתות ומיתות ב"ה, וכש"כ אם בא ע"ז ההרהור למקרה לילה, וכש"כ וכש"כ ח"ו אם יפתהו היצר להשחתת זרעו במזיד, או אזי לנפשו ח"ו, ונמצא כי כמעט לכל אדם יכול להיות בידו מעבירות חמורות שבחמורות שבעניני עריות, וכמובא בסה"ק דרך פקדין (בהקדמה ובמצה ל"ה) באריכות, ועיי"ש.

וכש"כ עבירות של קנאה, שנאה, שהוא בלאו המחשבה ג"כ, וכש"כ עון ביטול תורה, העולה על כולם, ועוד ועוד, כי אין רגע בלא פגע.

לכן אחי אהובי, אל יקל בעיניך ענין תיקון הנפש, וענין סיגופי הנפש, ותרגיל גופך לעשות בעודך בכוחך, ואם גופך חלוש עכ"פ תעשה מה שבכוחך, ותרבה תחנונים בדמעות רותחות ותפציר בתפלה לה' שיקבלך בתשובה, ואל תהא נדחה משני עולמות, מתחית המתים ומאלף השביעי, הרחמן הוא יטהר לבבינו ויקבל תשובתנו ברחמים אמן.

פרק יג

תשובת מלקיות

וכבר דברתי מזה למעלה ואביא כאן בקיצור, הנה כל אדם אפשר שנתחייב באחת מד' מיתות ב"ה, וכפי המבואר לעיל, וכש"כ לפי מה שהבאתי מהאר"י ז"ל, שהפוגם בד' אותיות הוי' ב"ה, נתחייב בעבור אות יוד בסקילה, ובעבור אות ה' ראשונה בשריפה וכו', וזה יכול להיות ע"י מחשבה ג"כ ח"ו.

לכן

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סא

לכן גם רבינו האר"י ז"ל, הגם שהי' קודש קדשים, עיר זקדיש מן שמיא נחית, נהג ג"כ ללקות ד' מלקיות לכפר על ד' מיתות בי"ד, שהוא נגד פגם ד' אותיות, כמובא בפע"ח, וכאשר העתקתי לעיל משער המצות (פ' תצא).

והנה בהיות שעכשיו א"א לדון בארבע מיתות בי"ד, לכן מקבלים עליהם ד' מלקיות, שכל מלקות הוא של ל"ט מלקיות, וזה מבואר בס' שערי ציון, עם כל הכונות שצריכים לכון, ועיי"ש. (ונצתיקם בעז"ה בקונטרס שער התפלות).

והנה הבאתי לעיל משער המצות, שהיות שאין לנו עכשיו דינים סמוכים, לכן לא הקפיד האר"י ז"ל כ"כ על מלקיות כמו על תעניות, שקיבל סדר ומספר תיקון התעניות במתיבתא דרקייע על כל עון, אבל המלקות הוא בעיקר רק לצער גופו, ועיין (בפע"ח שער קשעה"מ), לכן לא הי' מקפיד האר"י ז"ל כ"כ. והנה עכשיו שכל אדם הוא מלא חטאים ועונות, ואין לנו כח להתענות התעניות הנמסרים מפי רבינו האר"י ז"ל, ע"כ נכון לכל בר נפש הרוצה לתקן נפשו, שיצער עצמו בקבלת מלקיות, אבל בהיות שא"א לעשות זאת בפרהסיא, לכן יקח לו רצועה דקה עגולה, שאין קולו נשמע בחוץ כ"כ, וילקה בעצמו בכל יום לכהפ"ח ד' מלקיות, בכל פעם ל"ט, פעם על יד ימין ופעם על יד שמאל, פעם על ירך ורגל ימין ופעם על ירך ורגל שמאל, וכן על גבו אם אפשר לו, וילקה עצמו בכל כחו על שני צדי היד, בפנים ובחוץ, (ואפשר לפעמים לפי העת והשעה ללקות עשרה מלקיות ויותר), וזה אינו מכחיש ואינו מתיש הגוף כלל, רק קבלת צער בעלמא, הוא תיקון גדול מאד לנפש, וכשילקה מלקות הא' יכוין לתקן יוד שבשם, וא' של אה' וא' של שם אדנ', וכן ביתר המלקיות, בכל מלקות אות אחת משלשה הנו"ל, וכו', וקודם שגלקה יאמר התפלה משע"צ, כאשר מובא (בשער התפלות), וכן בשעה שגלקה יאמר היה"ר המובא (שם), ויצייר לעצמו ארבע מיתות בי"ד, ואחר גמר המלקיות אם אפשר יאמר התפלה המובא (שם) משערי ציון, ואם ירגיל עצמו בזה איזה זמן, ירגיש הארה גדולה בנפשו, והסרת וזהמא הרבה, והוא בדוק ומנוסה, וסיוע גדול לעבודת השם.

פרק יד

תשובת גלגול שלגים.

הנה יש כמה עבירות אשר תיקונם הוא גלגול שלג כמו לכשכב זכר ובהמה, וגם זה הוא תיקון לעבירות הרבה גדולות וחמורות, לכן נהגו בזה אנשי מעשה הרבה, ועכשיו שהדור חלוש, ומי שיכול לעשות זה התיקון, אשרי לו ולנפשו, וישליך עצמו לשלג ערום ויגלגל עצמו כמה שיוכל בלב נשבר ובתשובה, ויכוין שיקיים בו הפסוק (ישעיה א') אם יהי' חטאיכם כשלג ילבינו. (ועיין לעיל העתק הכוונות מעמק המלך בענין זה).

ומובא

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ומובא בספרי התשובה שלטבול עצמו בקרח דהיינו במקומות הנגלדים בקרח, וליתבר גויזא דברדא ולטבול, הוא ג"כ כמו גלגול שלג. וכן כל מיני טבילות במקח קרה, הוא תיקון גדול מאד לנפשו, וכן לרחוץ בשלג הוא ג"כ תיקון גדול (כמובא בספר נהר שלום דף מ"ז, ועיין שם הכונות בענין גלגול שלג וטבילה במים קרים וכו', ואעתיק כאן הכונות שצריכים לכוין בעת רחיצת המצח בשלג).

וז"ל כונת המצח ימרח מצחו בשלג ג"פ ויכוין להמשיך ג' אלפי"ן של ג' אהי"ה במילוי הג' אלפי"ן גי' שלג והם בבינה להמשיכם במצחא דז"א למתק הדינים שבאותו המצחא ויתרחצו בחלב והוא טוב מאד להסיר הכעס והשכחה. עכ"ל: ואקצר בזה, כי ממילא מפני חולשת הדור מועטים המה, שיוכלו לעמוד בתיקונים הללו.

פרק טו

תשובת חרולים.

הנה יש תשובה מחרולים, דהיינו להתגולל עצמו, או לחכך על בשרו בחרולים, הוא עשב שכשנוגעין בו נכה בשרו, (ונקרא פאקריוועס, או פאשקעוועס, ברעניצלעך). והתיקון מזה להרבה ענינים, והנמסר לנו מרבינו האר"י ז"ל, הוא, תיקון להמבייש את חבירו, וסימנך כסו פניו חרולים, (משלי כ"ד), ואין אדם בארץ כמעט נקי מזה, הן בהלבנת פנים, הן בחלישות דעת, שמחליש דעת לחבירו, ע"י דיבור או שחבירו מתבייש ממנו בעניני ממון, או שנכשל באיזה עבירה לפניו, וכן אין רגע בלי פגע. לכן התיקון לזה להתגולל או להתחכך בחרולים (ועיין לעיל ההעתק מעמק המלך בענין זה), וזה תיקון נפלא המטהר את הנפש מאד.

ושמעתי מצדיקים, שהיו רגילים ליקח סדין מלא חרולים ולהתגולל בו, ובארץ ישראל אין בנמצא זאת, והוא ג"כ רפואה גדולה מאד למי שיש לו חולי (ראמאטיון) ח"ו, להתחכך בזה, והוא אינו מחליש הגוף כלל, והוא תיקון גדול מאד.

פרק טז

תיקון גלות.

הנה מובא בספרי יראים, שהיו נהגים בו כל חכמי הזוהר, וכל הצדיקים ראשונים ואחרונים, והוא תיקון כללי לכל מיני חטאים עונות ופשעים, ולפטור מעונש עולם התהוה, ומלילך מדחי אל דחי בצער ובצרה גדולה ח"ו עשרות שנים, ויש מאה שנים, ויש אפילו אלף שנים, כמובא בשער הגלגולים.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סב

יש בזה כמה פרטים. יש שהיו בעלי תשובה לובשים עצמם בלבוש עניים קרועים ובלואים. והלכו מעיר לעיר בגולה, והיו משתתפים בצער שכירת עוזינו שהיא בגולה, ורוב הצדיקים נתעלו והגיעו למדריגת הגבוהות ע"י גלות, כידוע ומפורסם מכל הספרים וסיפורים.

יש גלות סתם, שמקבל על עצמו להיות נודד חוץ מביתו איזה זמן. וזה ג"כ לגלות נחשב, ונהגו בזה כמעט כל הצדיקים ראשונים ואחרונים.

יש מי שמוכרח בע"כ מגזירה מן השמים להיות מטולטל בסבת חטאיו, ונתלבש בלבוש מסחר, או משולח וכדומה, הכל הוא השגחה עליונה מה' המכין מצעדי גבר, כאשר פי' הבעש"ט הק' מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ (תהלים ל"ז) שאם ירצה אדם ויחשוק ליסע חוץ לעיר וחוץ למדינה, זה בשביל שנגזר עליו מן השמים ככה, ונותנים בלבו זה החפץ וחשק.

אבל לפעמים נותנים לאדם ברירה אם הוא תקיף בדעתו, ואם הוא באופן שחושש שהגלות תוכל להזיק לנפשו, ויצא שכרו בהפסדו, או אם הוא תקיף, הקב"ה עוזרו שנעשה התיקון באופן אחר, אם כונתו לש"ש, וד"ל, כי ובחרת בחיים כתיב (דברים ל'), ואם יש אדם שבע"כ מוכרח הוא להגלות, באיזה אופן שהוא, ידע ויאמין שבכל מקום יש איזה ענין לתקן, ובכל מקום בואו הוא ממש ענין אחר לגמרי, וכל צעדיו ספורים ומנויים מעם ה'. (ובספרי "שומר אמונים" במאמר השגחה פרטית, כתבתי שם מענין הנסיעות. ובספר "שלחן הטהור" במאמר אמונה ופרנסה, הארכתי שם הרבה מענין הנסיעות הטלטולים, דברים נוראים, ותדרשנו משם).

אחי אהובי, בהיותך על הדרך תתן בלבך השגחה פרטית מה', איך שכל פסיעה ופסיעה נגזר מהש"ת, כדכתיב (איוב י"ד) כי אתה צעדי תספור. ותדע שכל עיני אדם מושגח בהשגחה גדולה ופרטית. לכן בכל מיני נסיעה שנודמן לפניך, אפי' ליסע מעיר לעיר, תאמר קודם הנסיעה: — הנני מאמין באמונה שלימה שהנסיעה הזאת שנודמן לי היא בהשגחה פרטית מעם ה', ויה"ר שטלטולי זה יהא לי לכפרה על מה שנתחייבתי גלות מגלגול זה ומגלגולים הקודמים.

ובכל בית ובכל מקום שתבוא, או תצטרך לנדוד ממקום למקום, תדע כי כל מקום הוא ענין אחר, וכל בית הוא ענין אחר, אפילו כמה פעמים שתבוא לזה הבית, הוא בכל פעם ענין אחר. ותאמר: — אני מאמין באמונה שלימה שבאתי לכאן בהשגחה עליונה, ויה"ר שאזכה לתקן כאן מה שצריך לי לתקן. וכן תאמר קודם שתלך משם. וכש"כ אם אתה מוכרח ללון שם או לאכול שם, בודאי לא בחנם הוא, כי כמה ניצוצי קודש ממתנים שם עליך כמה זמנים, ואז באמונה זו ובתפלה, בודאי תתקן ותתקן הרבה והרבה את נפשך. ואשרי לך אם תהא רגיל בזה. ותלמוד מה גם לשאר ענינים אשר

א"א

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

א"א לפרוט הכל בחיבור זה, כי המה דברים שונים המתחדשים בכל יום באופנים אחרים ובשינויים אחרים, ודוק והבן זהשכל.

פרק יז

תשובת הנמלים

ויש תשובה המובא בספרים לתיקון גדול על כמה חטאים גדולים, לישב בין הנמלים שיעלו עליו ויעקצו אותו כדרכם, (כמובא בס"ח סימן קס"ז), וביתר ספרי יראה, והיו בעלי תשובה שהיו יושבים בן הדבורים שיעקצו אותו. והנה אם תרצה לקיים מעין ארבע מיתות ביד בפועל, מובא זאת בספרים (כבר מובא לעיל). שתקח אבן ותשים על לבך, או תכה קצת עליך, ותצייר בעצמך כאילו סוקלין אותך באבנים, ויהא זאת במקום סקילה, ותאמר היה"ר שמובא בשע"צ, וכן שריפה, תכה ירך במקצת באיזה נר או בזכוכית חמה וכדומה, וכן בחרג, יצייר לעצמו כאילו שוחטין אותו, ויקבל על עצמו באהבה להשחט על קדושת השם, וכן בחנק, יקשור מטפחת על צווארו, ויאמר, הנני מקבל עלי דין חנק, ויצייר לעצמו כאילו נחנק לפני ה'. וסיפר לי אדם אחד, שעסק איזה זמן בזה התיקון, והי' טובה גדולה ועצומה לנפשו בכל הענינים.

תשובת ישיבה על הקרקע.

ישב על הארץ ויחלוץ מנעליו ויתן ראשו בין ברכיו, או בפישוט ידים ורגלים, כמובא בס"י, ויאמר: — יהי' מלפניך אבשכ"ש שאם נתחייבתי דין נידוי בכי"ר של מעלה, אז יתכפר לי בזה הישיבה על הארץ, ואם יבכה לפני הבורא ב"ה בדמעות רותחות, אשרי לו:

פרק יח

תשובת השק.

הנה מובא מרבינו האר"י ז"ל תשובת השק, ועיקר השק כנראה מרבינו האר"י ז"ל, מה שנעשה משערות עזים או שאר מיני שערות, אבל גם כל מיני שק הוא טוב, ואעתיק מסה"ק ראשית חכמה (שער התשובה פ"ג) קצת כונות לכזין בלבישת שק, וז"ל: —

ואני שמעתי מהמקובלים כי ש"ק עולה ד' מאות, הענין כי יש בקליפה ד' מאות

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סג

מאות כתות שעליהם נאמר בעשו (בראשית ל"ב) ד' מאות איש עמו, ויש למעלה ד' מאות עולמות של רחמים, כדפי' בריש האדרא. ובלבישת ש"ק זה זכה להכפות ד' מאות דסטרא אחרא, ולזכות לעזה"ב לארבע מאה עלמא דכסופא. שהם נקראים ד' מאות שקל כסף עובר לסוחר. ועוד שמעתי, כי נרמו בשם מ"ב בשם אחרון שקוצי"ת, צית בלשון תרגום הוא שמיעה, והכונה כי השק גורם שמיעת התפלה, וכן שמע קולינו ר"ת ש"ק. ומורי ע"ה כתב במ"ש בר"מ (פנחס דף רכ"ח) שקש ותבן הם הקליפות, וקש בויפך הוא שק, והכונה כי כיון שבעל התשובה חטא ונמשך אחר הקליפה, ראוי שיעלה שק על בשרו, ובזה יכניע יצרו שהוא הקש, ואני אומר, שהרי בגלות נאמר (ישעי' ג"ג) אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם, הרי הקב"ה שנאמר בו (מ"א ח') ואתה תשמע השמים, מתלבש בשק, ושכינה נאמר בה (יואל א') אלי כבתולה חגורת שק על בעל נעוריה, וכיון שה בחטאו גרם להלבישם. שק, יותר על מה שהיה להם, שהרי כשאנו חוטאים מאריכין הגלות וממליכין השק, שהוא העבד, יותר מן הראוי, וכן הנשמה כולה מתלבשת בשק, שהיא הקליפה, ולכן לתיקון השכינה, ולתיקון נשמתו יעלה השק עליו עכ"ל.

וילביש עצמו בשק על גופו, או אם א"א, טוב ג"כ על חלוקו, ויאמר: **יה"ר שאתקן** כזה מה שגרמתי בעונותי להלביש שק את שכינת עוזינו, וכן הלבשתי את נשמתי בלבוש שק, ויתוקן ויתכפר לי כזה הלבשת השק, ומה טוב שירבה בכי באמרו דבורים הללו.

תיקון אפר.

עם תיקון השק מצטרף ג"כ תיקון אפר, כדכתיב (דניאל ט') לבקש תפלה ותחנונים בצום ושק ואפר, וכתיב (מגילת אסתר ד') וילבש שק ואפר, וכן (שם) שק ואפר יוצע לרבים הוא שיתן אפר מקלה על ראשו, וטוב לעשות זאת בעת חצות, ויאמר: **לשום לאבלי ציון סאר תחת אפר**, ויכוין שיהי' לו לכפרה, על מה שנתן כח וחיות ע"י חטאיו לנחש הקדמוני, מקור כל הכחות רעות, שהעפר לחמו, וטמא את גופו שהוא עפר ואפר, בחטאים, ויכוין שיוכנע בזה יסוד העפר שבו, ומה טוב שיהא מצורף עם בכי, וזה ג"כ תיקון גדול לנפש.

פרק יט

ועכשיו אסדר עוד כמה דברים, שהמה סיגופים קלים, ואין בהם שום חשש מיחש הגוף, ואינו מחליש את הגוף, רק קצת סבלנות וכפית היצר, ועכ"ז לטיגוף גדול נחשב, כאשר כתבתי למעלה, כי כל דבר קטן וגדול שאדם מקבל ע"ע, נחשב לתיקון גדול מאד.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

והנה בענין התענית כבר הבאתי לעיל, מי שלא אפשר לו להתענות התעניות שמוכא מרבינו האר"י ז"ל, ועכשיו כמעט כל אדם בכלל זה, עכ"פ אם אפשר לו יעשה כמו שמוכא באגרת התשובה להתניא ז"ל, ששבחחהו כולהו רבנן לדבר נפלא, שעל עבירה חמורה כמו פגם הברית יתענה פ"ד תעניות פעם אחת במשך ימי חייו אם אפשר לו, ויחלקם לכמה שנים, ובאם חטא ח"ו הרבה פעמים צריך להתענות לא פחות משלש פעמים החשבון הנ"ל, וכן ליתר חטאים כאשר תמצא לעיל בתשובת הצום.

ואם קשה לו גם זה, יתענה תענית שעות, שיעכב איזה שעה מאכילה מזמן שהוא רגיל לאכול ולשתות, כמוכא גם בגמרא (תענית י"א) מתענין תענית שעות. ואפילו מעכב אכילתו שעה אחת, שאינו רוצה להפסיק מלימודו או לחטוף תפלתו אפילו רבע שעה, או שעוסק בדבר מצוה, או אפילו סתם לסיגוף הגוף, כל דבר מצטרף לחשבון גדול מאד. כמו שמוכא בסה"ק דרך פקודיך בהקדמה, ועוד בכ"מ, שלאדם חלוש נחשב תענית אחת כמו לבריא הרבה הרבה תעניתים, כן תענית שעות, לאיש חלוש לפעמים שעה אחת נחשב לסיגוף כמו לבריא תענית שלם או יותר. כי הקב"ה אמת ותורתו אמת, ומשקל המאזניים בידו, ואינו בא בטרוניא עם בריותיו, והוא שוקל כל אדם לפי שכלו, ולפי כחו ולפי שעתו.

פרק כ

תשובת לא לחכך.

מוכא בספרי התשובה, אם אדם יש לו איזה נגיעים, ח"ו, גדולים או קטנים, או סתם שגופו מצטרך לחיכוך מצד הדמים או חלבים או המותרות שבגופו, או איזה תולעים בגופו ח"ו, או כשמונע עצמו מחיכוך מחמת סיגוף ותשובה, הוא לכפרה גדולה נחשב, וזה גם תיקון לשמירת יסוד. וכש"כ שלא יחכך עצמו סמוך לאבר, שיכול ח"ו לבוא לידי הוצאת ז"ל.

והנה אם אדם יש לו לפעמים על גופו ושערו כינים המדובקים בתבשר, ועוקצים מאד לגוף, ויכול לבוא ח"ו לידי חמום באם יחכך עצמו, כי עפ"י רוב נמצאים שם בשערות מחמת הזיעה, ויקנה לזה תרופה השכיח וידוע באפטיקן, למשוח שם על השער, ואז חולף ועובר, והוא חשש חציצה לטבילה, (כמוכא בחכ"א).

והנה בכל פעם שמונע עצמו מחיכוך, אין שום ברי' יודעת מזה רק הקב"ה לבדו, וזה מביא קדושה גדולה ונוראה על האדם, ושמעתי מכמה צדיקים שאמרו על עצמם, שמעולם לא חככו עצמם בבשרם, ואשרי למי שיוכל לעמוד בזה, כי זה גם תיקון פגם הברית למאד, ועכ"פ בכל פעם שעושה זאת ומונע עצמו, משליך בזה חלק וזהמא מקרבו.

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סד

ויש סיגוף, המובא בספרי יראים, אם הזבוב עוקצו לא יגרשנו ויניח עצמו. וזה גיכ לסיגוף נחשב ולכפרת עונות. וכש"כ מהיתושים שעוקצים ביותר ומכאיב לבשר, הוא תיקון גדול מאד, אם אינו מגרשם ממנו ומניח עצמו לעקוץ בשרו, והוא תיקון לכמה ענינים.

פרק כא

תשובת התקררות התאווה.

מובא בספר בעלי הנפש להראב"ד ז"ל (שער הקדושה) וז"ל: —

ואני רואה הגדר הגדול והשמור המעולה והדרך הטוב להכניע היצר הוא רעבון הנפש ממצות הנאותיה ותענוגיה במאכל ובמשתה, רק שיהנה מן הריח הטוב ורחיצת החמין לפי שהחמין ערבין לו המאכל המעט שיאכל יהא מתוקן ומתובל יפה בעבור אשר יערב עליו ותהיה נפשו מקבלתו ומפויסת במעט ממנו, ולעולם יניח מעט מכדי צרכו ומהשלמת תאוותו, ולא ישתה יין כי אם מזוג יפה כדי שלא תטרף דעתו עליו, ועל זה אמרו ז"ל סעודתך הנאתך משוך ירך ממנה ושתי תקנות גדולות יש בענין הזה. האחת שלא תזיקנו אכילתו, השנית כי היא הכנעת היצר ושברון התאווה. וכמו שאמרו בפעודה כן הדרך לכל הנאות שבועולם ותענוגיו שלא ימלא אדם מהם כל תאוותו, וכו', וידע כל חי המדבר שאין דרך ליצה"ר אלא מדרך ההיתר ופתיח דרכו מן המותר אצלו, ואם ישמור את הפתיח אינו צריך שימור אחר וכו', ועל זה תזהר בהיתר ואם תגדור את עצמך ותמעיט תאוותך המותר לך מוכבטח אתה שלא יפיתך עור יצרך אל האפור וכו', עכ"ל.

וכן מובא בשל"ה הק' (במסכת רה"ש) שההפסק באמצע אכילה נחשב לתענית, וז"ל, ויכעיס הנאת אכילתו וזה יהי' לו במקום תענית ואשרי לו, עכ"ל: וכן מובא בחרדים. וזה מובא כמעט בכל ספרי יראים, שאוכל והוא כמתענה, ומובא בסה"ק מגיד מישרים (פרשת ויקרא), שגילה המלאך להבית יוסף, שהוא יותר גדול מתענית, וז"ל: — לכן בני ידידי שמע בקולי ולא תאכל ולא תשתה בדרך הנאה כלל כמה דאוליפתך וזכור דברי יונה קדישי כי בעוד שהאדם מאכלו ערב עליו יסלק ידיו ממנו לעבודת בוראו וזה חשוב יותר מתענית, ולהכי איקרי שלחנו של אדם מזבח, דכמו דמזבח מתנכיס ההוא סטרא, הכי נמי מתנכיס בשולחנו של אדם, כד מסלק בר גש ידיה ממאכליה וממשתיה כד ערב ליה, בהכי מתעבר יצה"ר ומתנכיס, ובכן אודהר מלמיכל ומלמישתי בדרך הנאה ועונג, אף בשבתות וימים טובים, עכ"ל:

ובסה"ק בית אהרן מובא, שהמצנן עצמו מתאוות אכילה, הוא יותר חשוב מגלגול שלג, הבן זאת אחי, שגלגול שלג מחליש הגוף, ומסכו הגוף, ועכ"ז המצנן עצמו מתאוה

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

מתאזה באמצע אכילה נחשב ליותר חשוב. כי שבירת התאזה באמצע התאזה, יותר חשוב בשמים, יותר תיקון, מסיגוף יותר גדול. לכן כתבו הצדיקים, שלאכול בקדושה הוא הרבה יותר תיקון מתענית.

ופעם באו שני צדיקים אצל החוזה מלובלין, ועל אחד אמר, שבא להמדריגות ע"י תעניתים, ועל השני אמר, שבא ג"כ לכל אלו המדריגות, אע"פ שלא התענה כלום, רק מפני שהי' אוכל בקדושה.

ובספרו הק' דברי אמת (פ' ראה) מובא בזה"ל: —

רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר (דברים י"ב), דהנה פירשנו על הא דאמרו רז"ל (גטין ע') סעודה שהנאתך ממנה משוך ירך הימנה, לכאורה תמי', וכי צריך שיאכל דוקא דבר שאין לו הנאה ממנו, הלא דבר שאינו מקובל לו עובר משום בל תשקצו ועוד לשון — משוך ירך הימנה — הול"ל, אל תאכלנו. אך צריך ליהדר להיות כונתו לשמים בכל, ואם רואה שמתגבר עליו הנאתו ולא לשמים, ימשוך ידיו עד שישבר תאותו, כי אם שנראה לו שראוי שיאכל לשמור את נפשו, ועוד כונות כפי שנראה לו, ויחזור ויאכל, וזה — משך ירך וכו', וזה רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר, פי' תשבר התאות ואכלת בשר כנ"ל וכו', וזה הטמא והטהור יחדיו כצבי וכאיל, פי', דאיתא, צבי ישן בעינו אחת, כן האדם יחשוב הטעם להיות לו כח, בזה הוא כמו ישן, שמחשב ענין עה"ז, ויהי' ניעור בעין אחת, לחשוב ולכוין ענין של מעלה, וכאיל, להמשיך השפעה כדכתיב, כאיל תערוג על אפיקי מים, עכ"ל.

הרי תראה אחי העצה שנתן זה הצדיק שהי' בעל רוח הקודש גורא מאד מפורסם בכל העולם, עד שכל העולם קראו לו החוזה מלובלין. והוא כותב בספרו הק' שאפילו חוזר לאכילתו אחר צינון התאזה ג"כ חשוב מאד בשמים. (עיי' בספרנו "שלחן הטהור" במאמר עצות האכילה באריכות, וביתר המאמרים שם, ותמצא בזה מאמרים גוראים בע"ה ועצות נפלאות ודרושים נפלאים, ועיי"ש ותחי נפשך הצמאה).

והנה אם ככה תתנהג, שלא לחטוף תיכף אכילה שלפניך, רק ללמוד איזה לימוד, ולדבר דיבור קודש לפני ה', ולאכול במתינות, (כאשר מבואר בספרינו הנ"ל) או כל לעיסה ולעיסה תחשב לך לסיגוף גדול, ואתה מכניע בזה ביותר כח הרע, יותר מתעניתים וסיגופים.

והנה ככה ג"כ אם יש לפניך איזה פרי ואתה מתאווה לאכלו, ותאמר: ריבה"ע אני מתאווה זה הפרי לאכלו, ואני משבר תאותי לכבוד שמך יתברך לכפרת עונותי. וכן אם יש לפניך איזה מאכל וחסר לו שמן או מתיקות או מלח או פלפלין, ואתה מניח זאת לכבוד הבורא, (ואתה אינך מתקן זה המאכל בהמלח וכדומה), ובדבורים דלעיל, אל תחשוב שדבר קטן עשית, רק דע שנחשב בכל פעם לאיזה בחינת קרבן, כי אמרו (סנהדרין מ"ג) כל הזבחה את יצרו ומתודה עליו, מעלה עליו הכתוב

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סה

הכתוב כאילו כיבדו להקב"ה בשני עולמים, העולם הזה והעולם הבא, דכתיב (תהלים ג') זוכה תודה יכבדנני, ואין לך זביחת היצר יותר מאשר ישנו התאוה לפניו והוא משברה לכבודו יתברך.

וככה אם עומד באמצע הלימוד, או סתם יש לפניו התאוה, עיקר הקדושה הוא שלא יחטוף תיכף התאוה לאכול או לשחות, וימתין עד שיצטנן רתיחת הדמים של התאוה (כאשר ביארתי הרבה בספרי הנ"ל, וכאשר מובא לעיל מרבינו מלובלין), ובוה זוכה תאותו ונחשב כהקרבת קרבן, וכתענית, זגלוגל שלג, לפי המשקל לפני בורא כל עולמים, ששוקל כל אחד לפי רתיחת הדמים שלו. וא"כ בכל שבירת התאוה אתה מתענה תענית שלם או יותר, א"כ אחי אהובי, תוכל לאכול וגם להתענות בזה כנ"ל, אם עיני שכל לך.

וכן בחלוקת משקאות ומיני מתיקה בביהמ"ד או בסעודה, וכל אחד חוטף, והוא ג"כ יש לו חשק ותאוה, ומונע עצמו לכבוד הבורא, ולא לשם גסותא דרוחא ח"ו, או עושה בזה ג"כ קדושה לנשמתו.

ואין בזה הכלל למנוע עצמו מליקח ולחטוף שיריים מצדיק, כי זה בכלל גסותא דרוחא בלי ספק, כי לקיחת שיריים מצדיק הוא בכלל חוטפין מצות וכו' (פסחים קט.) כי זהו חטיפת מצוה, כי יש בהאכל קדושה אשר מתדבק בנפשו, כי כל מאכל שהצדיק אוכל יש בו צורתו ממש, ועוד ניצוצי קודש גבוהים, והוא סגולה לטעום מזה המאכל.

ויש שאינם חוטפין שיריים מפני שמביאים ראייה מלחם הפנים, שמובא שם (יומא ל"ט) הצנועין מושכין ידיהם. אבל באמת זה בעצמו גסותא דרוחא להחשיב עצמו בין מדריגת צנועין, כמו שהתרעם ר"ג על ההוא ספדנא שקרא לאיש אחד צנוע (ברכות ס"ב). ועוד, לכאורה למה לא מובא שם הלשון שהצנועין נמנעו מלדחוק עצמן, או נמנעו מלחטוף או מליקח, ומהו הפירוש מושכין ידיהם, והלא ידעו שיש חטיפה גדולה בחילוק לחם הפנים. רק אמרו בקיצור הלשון משכו ידיהם. כי התאוות מתלבשים בידים. כי המה עיקרי העסקנים להביא תאות אדם לפניו, כמובא להלן במ' תשובה בצדקה בענין פתיחת הידים, כי קליפות הקמצנות סוגר ידיו מלידת הצדקה, לכן הזהירה התורה (דברים ט"ו) ולא תקפוץ את ידך, רק, פתוח תפתח את ידך. וכן בתאוה הוא להיפוך מתלבשים הקליפות בידים לחטוף ולאכול, להרויח ולקבץ ממון וכדומה. ואפילו באכילת מצוה אם כוננו למלאות גרונו ובטנו הוא גרוע. ולכן אלו הצנועים ח"ו שמנעו עצמם מלאכול לחם קדוש כזה, רק כמו שהבאתי מהקדוש מלובלין זצ"ל הפירוש על המאמר (גטין ע') משוך ירך הימנה, שאין הכונה למשוך לגמרי רק לפי שעה, כך הצנועין מושכין ידיהם לאחור לפי שעה, שלא יהא לשם תאוה, ואח"כ לקחו ואכלו.
ועוד

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ועוד באמת אין שום ראייה מלחם הפנים, ששם נתעלו מקדושת ההיכל כל הניצוצי קודש בתכלית העלי, ולא הי' צריך עוד לשום תיקון, משא"כ במאכל הצדיק שיש בו ניצוצין גבוהין, המעלין את האדם. (כ"ז כתבתי, מפני שידעתי מעודי שיש חכמים בעיניהם ותולין עצמם באילן גדול, ומטעין עצמם בכונה פנימית שלהם, ומפני שספרי זאת נתיסד להאיר על דעת האמת בעייה, לכן ג"כ אחי תמדוד עצמך תמיד, ותעשה בכל דבר להיפך מרצון לבך, ובישוב הדעת, שלא לשם זוללות וגרגרות ח"ו, וזה ג"כ לימוד להרבה ענינים. הקב"ה יחוננו חכמה בינה ודעת).

ונח"ל, עוד מובא בס"י, שכשאדם צמא לשתות מים, ומונע עצמו, בפרט בעידן הלימוד או עוסק בשירות ותשבחות לה', או בהתעסקות איזה מצוה, או אפילו סתם, אם מונע עצמו מלשתות, הוא תיקון לדברים בטלים, ויאמר ג"כ: — אני מונע עצמי מלמלאות תאוותי לשתות עכשיו, יה"ר שיהא תיקון לדברים בטלים ואפורים שלי.

והכלל הזה יהא בידך, שאל תקמץ מלומר בכל פעם אלו הדיבורים כנ"ל וכדומה, כי ענין הסיגוף הוא דבר בפני עצמו, והדיבור הוא דבר בפ"ע, והקב"ה משתוקק מאד על דיבורי בר ישראל, כדכתיב (שה"ש ב') השמיעני את קולך, בפרט כשהוא מפני מניעת עריבות גשמיות, או נתקיים ממש (שם) כי קולך ערב.

ומובא בזה"ק שכשם שנענשים על דיבור רע, כך נענשים על מניעת דיבור הטוב שהי' צריך לדבר. וז"ל הוזה"ק (פ' תוריע): — כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מילין בישא, כך עונשי' בגין מילי טבא דקאתי לידי' ויכול למלא ולא מלא, בגין דפגים לההוא רוחא ממלא דהא אתתקנת למלא לעילא ולמלא לתתא וכלא בקודשה. עכ"ל.

פרק כ"ב

תשובת השינה.

והנה יש סיגוף בשינה, כמו למשל אם רגיל לישון על שני כרים, ומניח כר אחד, ואומר: רבש"ע אני מניח זאת בשביל כבוד שמך ית', או נחשב זאת לעינוי, וראי' מתשעה באב (כמובא באו"ח), וכש"כ אם מניח עצמו לגמרי בלי כר, וכש"כ אם שוכב על הספסל, ואינו שוכב כלל במטה.

וכן מקיים מצוה מפי הקבלה (משלי כ') אל תאהב שנה וכו'. וכמו ששמעתי בימי בהרותי מפי זקן אחד יר"ש, שסיפר לי מהקדוש שר שלום מבצלזא זי"ע ששאלו איש אחד, רבי האיך אפשר לתקן הימים שעברו עלי בחושך, בביטול תורה ותפלה, הלא

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש 10

הלא מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות כתיב (קהלת א'). והשיב לו, דע אחי, כי כל אדם שהוא רגיל לישן כך וכך שעות, בפרט אם צריך לו לבריאות, והוא מונע עצמו, ומקמץ שינתו בשביל לקום לעבודת בוראו דייקא, בזה הוא מתקן הימים הבטלים שלו, כי הנה אמרו (מ"א סימן תקפ"ג סעי' ב') יושב בטל כישן דמי, א"כ הביטול מחסר ממנו חלק החיות שצריך לעבוד בהם בוראו, ואם אדם מקמץ משינה לעבודת ה' או מחליף מבחינת ביטול לבחי' יש וחיות, וזהה כאילו הוסיף על מספר שני חייו, ולפי ערך זה המספר שהוסיף, מתקן שעות הבטלות שלו, ובין דבר זה כי הוא אמת לאמתו, בפרט שיצא מפי הצדיק קדוש עליון.

וכן יש בשינה תיקון גדול ונורא, שהוא תיקון כרת, בחילול שבת או יוהכ"פ, או כעריות, או חלב, ויתר חייבי כריתות ח"ו, או התיקון כמובא בשם האר"י ז"ל, להיות ניעור כל הלילה ולעסוק בתורה וכמובא (בשער רוח הקודש דף י"א ע"א) וז"ל: — ואגב נאמר חידוש, כי הנה מי שניעור כל הלילה ולא יישן כלל, ועוסק בתורה כל אותה הלילה, יהיה נפטר מעונש כרת אחד אם נתחייב ח"ו, וכל לילה אחת פוטר כרת אחד. עכ"ל:

וכן מובא במשנת הסידים (מסכת התשובה פרק ו'), וז"ל: — א. והרשעים החוטאים כפי חטאם משפילים צלם הנפש שבגופם עד תחת מרגלותיהם וכנגדו יורד בגופו מעט מעט המקיף שלה שעל ראשו וכשמשפיל אף המקיף הוה שנכנס בו עד תחת רגליו, הרי הוא כמת בחייו, כי לא נשאר לנפשות האלה פנימי ומקיף עוד שורש ואחיזה למעלה במקום שחוצבו. ב. זמפני זה נאמר עליהם ונכרתו הנפשות, כי הנפש שמדורה בעשיה מקום הקליפות אין לה תקנה אלא נאבדת ונכרתת בכר"ת שהם אותיות כתר"ר שהוא מספר כל התרי"ג מצות דאורייתא ושבע דרבנן שעבר עליהם וכו'. ותיקונו להיות ניעור כל הלילה ולא לישן כלל אלא לעסוק בתורה עד אור הבוקר, ובכל לילה אשר יעשה כן יהי ניצול מכרת אחד, ובלבד שילמוד בלילה ההוא בעניני העבירה שעבר שחייב עליה כרת, עכ"ל:

וזה ענין גדול ונורא, שהרי כמה תעניתים וסיגופים צריך אדם להתענות, לכפר על עון כרת, והרי תראה טובת ותועלת של מיעוט שינה, שבליילה אחת אם יש לך שכל תוכל לתקן.

ומובא בס"י, שלתקן פגם היסוד, הוא תיקון גדול להיות ניעור בליל ששי ולעסוק בתורה, וכבר עסקו בזה אלפי אלפים מישראל, וכן מובא בסה"ק יסוד ושורש העבודה בשם האר"י ז"ל, שהלימוד כל הלילה בליל ששי הוא תיקון גדול ונפלא לפגם הברית.

רק תדע אחי, שלכל זה צריך שכל גדול, שלא יחליש מחו בחולשת עצבים, בפרט בדור חלש הזה, כי אז בטח יצא שכרו בהפסדו, כי חולשה הלזו מביאו לידי כעס ולכל

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש

ולכל מדת רעות ולכל טפשות הרעות, וע"ז הזהירו כל הצדיקים תלמידי הבעש"ט זי"ע.

ועיקר שתיכף כשמתעורר אדם, וישן כבר לפי ערך מדידת שנתו לצורך בריאותו, יקום תיכף זמיד בזריוות ובשמחה לעבודת ה', ואל יקוים בו — עד מתי עצל תשכב וכו' (משלי ו'). וזה קדושה גדולה וגוראה, לקום בזריוות ובשמחה לעבודת ה', ויטול ידיו תיכף, ואל ישהה הטומאה על ידיו. או זה ג"כ נחשב לסיגוף גדול וזביחת היצר, כי הגוף מתאווה להתגולל עוד על המטה ולהתעצל, והוא משבר זה התאוה, וקם לעבודת ה' בזריוות, בזה משבר כח העצלות המתאווה, ראשית כח העפרות שבו, וזה נותן לו כח וסיוע דלעילא לעבודת ה' על כל היום.

והיו צדיקים אשר נהגו, שעמדו כמה פעמים באמצע שינתו, ונטלו ידיהם, ואמרו דיבורים קדושים לפני ה', והיו אשר צמאם לה' ה' כ"ב, שהפילו עצמם ממתנם לארץ אחר שינתו, ואשרי חלקם של אלו הקדושים, וזכותם יגן עלינו, וכמובא בספר חובת הלבבות (שער אהבת ה' פ"א) שחסיד אחד ה' קם בלילה, ואמר: אלקי, הרעבתני ועירום עזבתני, ובמחשבי הלילה הרשבתני, ועוזך וגדלך הוריתני, אם תשרפני באש לא אוסיף כי אהבה אותך ושמחה בך, דומה למה שאמר (איוב י"ג) הן יקטלני לו אייחל.

פרק כ"ג

סיגוף הלבשה

הנה בלבוש יש ג"כ סיגוף. שאם יש לו לקנות בגדים יקרים וחשובים, והוא חושב הלא יותר טוב שאקנה לי בגדים פשוטים, ואחלק המותר לצדקה, דייקא באופן זה, או נותן מלבושים שיש לו ומלביש בהם עניים, ומקיים מצות הלבשת ערומים, וככה מן השמים מלבישים בזה השעה את נשמתו בלבושי הוד והדר, ואשרי לו.

וכש"כ אם מהדר לילך בלבושי צניעות כמנהג חסידים ויראים, זמוסר נפשו על צניעות בני ביתו, ואינו מסתכל על לעג הפתאים, ובפרט אדם סוחר טרוד בעסקיו, ואינו משגיח על פתאות הדור והלצים ועמא דארעא, ומוסר נפשו לילך בבגדי חסידות וצניעות ביותר, וגם בפאות וזקן שלם, אשר כל אחד לפי נסיונות שיש לו באלו הדברים, נחשב לו בכל יום לסיגוף גדול ולנסיון, ואשרי חלקו, כי לפום צערא אגרא (ועיין בזה במאמר הצניעות בספרי שלה"ט).

וכן יש סיגוף בצניעות (כאשר הבאתי בספרי הנ"ל במ' הצניעות), מנהג הצדיקים החסידים ללמוד דוקא בכובע הגדול ולא בהקטן, ולא יסיר הכובע הגדול הקטן מעל ראשו, וזה קשה לסבול, בפרט בימות הקיץ, ואם אדם סובל זאת לכבוד שמו מפני יראת

טהרת מאמר תשובת המשקל הקודש סו

יראת בוראו שמלא כל הארץ כבודו, כאשר אמרו רז"ל (שבת קנ"ו) כסי רישך כי היכי דתיהוי עלך אימתא דשמיא, אז בכל פעם שיש לו חשק להסיר הכובע, וקשה לו נשיאת הכובע הגדול, או שאר בגדי הצניעות, יאמר: **אבי שבשמים יש לי חשק ותאזה ורצון ליקח הכובע מעל ראשי** (או יתר הדברים המבוארים במ' הצניעות) ויה"ר **שיהא זאת לסיגוף נחשב ולכפרת עונותי**, אז בכל פעם נחשב לו לסיגוף גדול, ומכפר עונותיו. והעיקר האמונה הגדולה בהשגחה, ואל יקמץ דיבורים לפני ה'. (ויתר הדברים עיי' אחי להלן בע"ה במאמר תשובת הגדר, ותמצא שם עוד כמה דברים נחוצים בע"ה). **אחי חביבי**, כל דיבור וענין אשר סידרתי לפניך כאן במ' תשובת המשקל, יהא חביב בעיניך, הלא אם דברים קלים ופשוטים הם ענינים אלו לפניך, גדולים וחשובים הם קודם רבון עלמין. ויה"ר שיוכנו ה' לשמור ולעשות ולקיים.

טהרת הקודש

מ א מ ר תשובות סגוליות

(ונכללו בו מאמרי הנהגה בסדר.
והנהגה שלא בסדר. והנהגה קבועה)

פרק א

עכשיו אכתוב בע"ה דברים אשר מכפרים עונות ביתר שאת וביתר עז. אבל זה גלוי רק לפני ה' באיזה פרט הוא הכפרה, אם בערך שליחה, או מחילה, או כפרה, וכמה מסירות נפש צריכין בזה, (כמבואר לעיל כל הלשונות ואופנים של שליחת עונות).
ועיקר אחי אהובי, שתדע ותאמין, כי כל דברי רז"ל המה שקולים ומנוים כמבואר בזוה"ק (פ' צו כ"ז) וז"ל:—

ואית קושיין דאינון לבושין דהלכה דאתמר בהון משבצות זהב הה"ד (תהלים מ"ה) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, ואתון פסקין בכמה פסקות ולביתר מתקנין ומפרקין לון בכמה פרוקין ואי חסר שום פסק ממתינת' כמה דאוקמוה זה חסר מן המשנה אתון מתקנין לון. והאי הוא חסרון שיוכל להמנות, ואי ייתי טפש ויפיק שום ביש על ההוא אומנא דחתך לבושין ויימא וכי אורייתא איהא חסר והא כתיב (שם י"ט) תורת ה' תמימה, תמימה בכל אברין דגופא דאינון רמ"ח פקודין הה"ד (שיר ד') כלך יפה רעייתי ומום אין בך. תמימה בלבושהא, ואיך חסר מן המשנה, אתון תימרון ליה דוק ותשכח חתיכה והשכח לה מעורבת בשער פסקות ומשניות, דארה אומנא למחתך לבושין בכמה חתיכות ותלמיד דלאו איהו בקי למיקשר ההלכה באינון חתיכות מתחלפי ליה פסקות וקושיין ולא אשכח לון פרוקא עד דייתא אומנא ופריק לון כל אלין ספקות דלהון, בההוא זמנא הלכה דאיהי ברתאי סליקת קדם מלכא שלימא בכלא בגופא בלבושהא ובתכשיטהא ואתקיים בה (בראשית ט') וראיתיה לזכור ברית עולם, ולזמנין אית לאומנא תלמיד בקי דיסדר ליה לתקנא לון, ע"כ.

וכן כאשר שיערו רז"ל שיעורין דרבנן, כגון מקוה בארבעים סאה, וארבעים חסר קורטוב פסלו, וכן כל שיעורי דרבנן, כי רבז"ל לא כתבו בגמרא או במדרש ח"ו דבר שלא קבלו ממתבתא דרקייע, וכאשר הוסכם שם, כי על זה נקרא **תורה שבועל פה**, שהוא תורה שלימה מפומא דקוב"ה, ואפילו במקום שדבריהם סותרים זה לזה, לכלם יש להם מקום, ואלו דברי אלקים חיים, כי יש עולמות ואורות אשר ההלכה והענין שם

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש סח

שם כך הוא. ויש עולמות ואורות עליונים שהענין נשתנה באופן אחר. (כאשר ביארתי בכמה דרושים בספרי „שומר אמונים“ בדרוש האמונה ועיי"ש ותחי נפשך בע"ה).

לכן, בכל מקום שאמרו רז"ל אשר מצוה זו מכפרת עונות, היא נחשב בעיניך כאילו שומעין זאת בהר סיני ממש. אבל תדע שלא דברו רז"ל באדם המיקל ח"ו ביתר מצות. כי מי שמיקל בשאט נפש אפילו במצוה קלה דרבנן, נקרא מומר לאותו דבר, ומומר נקרא כופר, רח"ל, כאילו עבר על כל התורה כולה. כמו שמוכא ברמב"ם ז"ל (הלכות תשובה פ"ג). וז"ל: — מומר לעבירה אחת, זה שהחזיק עצמו לעשות אותה עבירה בזדון, והורגל ונתפרסם בה, אפילו היתה מן הקלות. כגון שהחזיק תמיד ללבוש שעטנז או להקיף פיאה, ונמצא כאילו בפלה מצוה זו מן העולם אצלו, הרי זה מומר לאותו דבר. עכ"ל.

רק חז"ל דברו במי שנוהר במצות הבורא, רק מחמת אונס ונסיונות וצרות הזמן, וטרדות הפרנסה, וטרדות היצר וחילוליו, אדם נתפס בעבירה בע"כ, הן במחשבה והן בדיבור והן במעשה ח"ו, ואז היא נוהר ביותר באלו המצות המסוגלים מאד לכפרת עונותיו.

וכן אדם שעברו שנותיו בחושך ואפילה, ורוצה לשוב לה', ויש לו מניעות מסיבת חולשות גופו, או יתר מניעות הזקנה, ואוחז במסיני באלו המצות הסגוליות, ואפילו באחד מהם, וכש"כ בכלם, אז מסייעין לו מן השמים לכפרת עונות מאד מאד, יותר ויותר מהרבה סיגופים ותעניתים, אשר צריכים לעשות לכפרת עונות.

אבל זה לא ידענו ענין כפרת עונות עד כמה מגיע. כי לפעמים כפרת העונות מגינים שלא יענש בעונש עוה"ו, כי לפעמים נגזר העונש לעוה"ו וגם לעוה"ב, כמוכא (בשער הכונות דף צ' ע"ג) לענין תענית. וז"ל: — מה שכתוב בספר התשובה שחיבר הרב ר' אליעזר מגרמייא ז"ל הנק' מורה חטאים, המתענה ג"פ בכל שנה בד' זמני התקופות ג' ימים רצופים בכל פעם מהם, מתכפרים כל עונותיו כך הוא האמת. אמנם דברים אלו צריכים ביאור, הוא כי אין זה מספיק רק למחול ולכפר להעביר מעליו היסטורים שהם עתידים לבא עליו בעוה"ו לסיבת עונותיו, אבל עיקר עונש עונותיו והוא מה שעתידי ליענש בגיהנם אחר פטירתו אין זה נמחל ע"י תעניות הנז', עכ"ל:

ולפעמים מחמת זהירות המצוה השתוקקות לזה המצוה, כפרת העונות כ"כ שמגין הרבה מעונשי עוה"ב וגיהנם שהמה בלי שעור. ולפעמים הוא כפרה על הגוף. ולפעמים כפרה על הנפש. ולפעמים הכפרה על פגמי הנשמה. ולפעמים על הנשמה שבנשמה. ולפעמים על גלגוליו הקודמים.

לכן

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

לכן אל תחרש ואל תתרשל אחי אהובי מכל עניני סגולות האלו. ואל תניח עצמך להדיחך מהיצר, שאתה מוטרד ומצוער וכי אתה תוכל לגמור הדבר, ואם תעשה היום מי יודע אם תוכל לעשות למחר. תדע אחי אהובי, שכל זה הוא פיתוי היצר, ואמרו רז"ל (אבות פ"ב) לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה. והאי עלמא כבי הילולא דמיא, כמו על חתונה מה שחוטפין את זה אוכלין. כמו שהבאתי בספרי שלחן הטהור, מעשה מעשיר אחד שהתחיל להתמוטט מנכסיו, ולקח פתאום הון רב ועצום וחלק לצדקה, עמדו עליו ריעיו ואוהביו, ושאלו אותו מה אתה עושה דבר מוזר כזה, הלא תעני, והשיב להם, כיון שאני רואה שחוטפין ממני מן השמים ההשפעות, לכן התחלתי גם אני לחטוף לי ולגנוז למקום שאין היד שולטת.

פרק ב

ולהרי ידוע לך אחי, כי יש הנהגה בסדר ויש הנהגה שלא בסדר. וזה בכללות העולם, וכן בפרטות הנהגות העולם.

והנהגה בסדר, היינו בענין הילוך הגלגלים ותנועותיהם, וסדר וחוק נתן להם שלא ישנו את תפקידם ואת סדר מהלכן, וחורף וקיץ ויום ולילה לא ישבותו. זה הסדר הנסדר מששת ימי בראשית בכל הגלגלים והכוכבים, ושבעה כוכבי לכת והמושכים אותם והמחבר כולם. וכן הימים והנהרות ומהומות, וסדר מהלכם, ביאתם וחזירתם. כי אילו היו משנים על רגע סדרם הי' תיכף נחרב העולם.

ויש הנהגה שלא בסדר, ברצון וחפץ הבורא ב"ה, כמו במצרים, שהפך יום ללילה ולחושך, וקיץ לחורף, ויום ליבשה. וכמו ביהושע שאמר שמש בגבעון דום (יהושע י') ויעמוד השמש וכו' כיום תמים. וכן בשמואל (שמואל א' י"ב) שהמשיך קולות ומטר בימי קציר חטים. וככה נתן הקב"ה כח לנביאים, ולצדיקים הבאים אחריהם, לשנות מעשה בראשית, בעשית מופתים ופלאים. וכ"ז הוא לפי שעה. אבל ההנהגה התמידית הוא דייקא הנהגה של סדר.

וככה בהנהגות העולם הזה הגשמי. כי יש לפעמים שהעולם שקט ושאנן, ומתנהג הכל כסדר חוקי הנהגות המדינות. ויש, כי כל העולם מעורבב במלחמות ומהומות יצרות ומרירות, בלי שום סדר. וכן בכללות הנהגות הדורות. כי היו דורות אשר הי' להם נחת וישוב הדעת, והיו דורות שהי' להם בלבולים וטלטולים וזגליות.

וככה הוא באיש פרטי, לפעמים הוא מיושב ומסודר, ולפעמים הוא בצער ובגולה ובטלטול ח"ו, שהוא נגד כ"ח עתים המובא בקהלת, י"ד עתים לטובה, וי"ד עתים לרעה, כמובא בזה"ק ובתיקונים.

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש סט

וככה בהנהגות הרוחני, בנפש. לפעמים מאיר לו ה' דעת והשגה ורצון. ולפעמים נמשך לו טמטום גדול וכבידות הנפש, טמטום הלב והשכל, ונעלם ממנו אור הדעת. וצריך אז למסירות נפש להסיר החשכות והעננים המקיפים את נפשו.

וככה צריך כל איש לעשות לעצמו סדר הנהגה, שכך שעות יישן, וכך יקום, וכך ישכב, וכך יתפלל, וכך ילמוד, וכך יעסוק במצות. וגם הנהגה שלא בסדר. לפעמים לפי שעה, כי לפעמים ביטולה של תורה זהו קיומה. ולפעמים צריך לקצר בתפלה לצורך מצוה עוברת. ולפעמים לשנות איה מדה (כמובא במאמר המדות).

וכש"כ בזמן כזה שלפנינו, שכל העולם וכל הדור הכל מעורבב כעת והכל שלא בסדר, ע"כ אי אפשר לחפש לו עוד סדרים נכונים, אבל עכ"פ מוכרח בע"כ כל אדם לעשות לו איה סדר, שאל"כ הוא תמיד מעורבב ומבולבל ח"ו. אבל בעוה"ר רוב דורנו המה עכשיו בזה הבחינה.

לכן אחי אהובי, אל תמתין עד שהיצר יסדר לך סדרים. כי אם אדם רוצה ליקח לעצמו דרך בעבודת השם, יבא היצר תיכף לפתות אותו, הלא לא תוכל לעמוד בכל אלה, הגם אם תתחיל, אבל לא תגמור, ובאם לא תוכל לגמור יותר טוב שלא תתחיל, ועוד, שאינו לפי בריאותך, ואינו לפי הנהגות העולם עכשיו, ואינו כפי הדרגתך, ואינו לפי מולדתך, ואינו לפי הנהגות חברותך או ביתך ומשפחתך. אבל תדע אחי חביבי, שהוא הכל תרמיות היצר, ופיתוי הרשע הצוהר הרוצה להדיחך מעם אלקיך, ולהריק נפשך מכל הקדושה.

כידוע מרבינו האר"י ז"ל ומזוה"ק (כאשר מובא להלן במאמר מארי דחושבנא) שבכל ששה אלפי שנה לא ה' עוד יום שידמה לחבירו, ולא היתה עוד תפלה שתדמה לחברתה. ולא ה' עוד מצוה שתדמה למצוה שני'. הגם שאנחנו רואים שזה התפלה שהתפלל אתמול מתפללים היום, וכן זה המצוה שנהגו אתמול נוהגים היום, וכדומה בתורה. אבל בכל יום ובכל שעה מברכים ברכות אחרים, ונעשו תיקונים אחרים בשמיים ובשמי שמים, ובארץ מתחת. רק שענינו סתומות מלראות זאת. כאשר אומרים בתפלה — המחודש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והלא אין אנחנו רואים שום חידוש, כי כמו שה' אתמול כך הוא היום, אבל רבותינו ז"ל אנשי כנה"ג והנביאים המה השיגו וראו בגודל רוח קדשם חידוש של מעשה בראשית של כל יום, וכדרשת רש"י ז"ל על הכתוב (תהלים י"ט) יום ליום יביע אומר זכו, מעשה בראשית מתחדשת מיום אל יום וכו' עי"ש, לכן תיקנו זה הנוסח בתפלה. ולא עוד אלא אדם בעצמו שנקרא עולם קטן, ג"כ נעשה ברי' חדשה בכל יום.

והוא מנפלאות הבורא. ונסתרות אלקינו, אשר אינו מהשגות אנוש, רק קדושי קדמאי דעיילי בלי בר, כי לפי ראות עין הגשמי אין שום שינוי וחיידוש אבל בפנימיות יש בכל יום שינוי מעשה בראשית, וכן דע כי בכל דבר טבע מוטמן בו כח פלאי שהוא למעלה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

למעלה מן הטבע. ואם אדם חזק בזה האמונה, אז זוכה לאמונה של השגחה פרטית שהוא השגחה שאין לו שיעור, כי כל צדיק הי' לו יותר השגחה מחבירו בהשגחה פרטית. הי' רואה בכל רגע בעינא פקחא ממש השגחת שמו ית'. ואלו הצדיקים זכו להחזק בשמו ית' תמיד, ואשרי להם.

והנה תראה גם באדם אנוש ילוד אשה, שהיו צדיקים אשר התנהגו בחיצוניות בהנהגות הטבע, ובפנימיות היו דבוקים באור העלין, בעולמות עליונים, וביחודים נפלאים. כאשר מובא בספרי קודש. ומובא בחובת הלבבות (שער אהבת ה') וז"ל: —

כמו שאמר דה"מ ע"ה (תהלים קי"ט) אחלי יכונן דרכי לשמור חקיך. וישבת הבורא בחירתם בעבודתו אפילו אם ימנע מהם קיום המעשה כמו שאמר לדוד (מלכים א' ח') יען אשר היה עם לבבך לבנות בית לשמי הטיבות כי היה עם לבבך, ועזבו עניני עולמם והנהגת גופיהם בלבותם ומחשבותם והתעסקו בהם בחושיהם הגופיים בעת הצורך הדחוק מזני זלותו אצלם וקלותו בעיניהם ופנו נפשיתם ולבותם לעניני תורתם ועבודת אלוקיהם לכבודו ורוממתו ולשמור מצותיו. וגופותם עולמיות ולבותם רוחניות (ס"א וגופותם בארץ ולבותם בשמים). עכ"ל. (עיין בפירוש "טוב הלבנון"). וכן מביא הרמב"ם ז"ל.

ואם אצל אדם בשו"ד תמצא ככה, וכש"כ דכש"כ בלי שיעור, אצל בורא כל עולמים אשר ברא עליונים ותחתונים בשני אותיות, כי ביה ה' צור עולמים, ובודאי אין שום רבותא זאת לגבי קוב"ה שינהיג עולמו בטבע, ובפנימיות הוא חוץ לטבע. ואם אדם נותן זאת תמיד אל לבו, ידע וישכיל שבאמת אין שום הסתרה, וסתרו יושר, כי בכל דין מוטמן חסד גדול, ובכל הסתרה יש בו גילוי גדול, רק שהוא עדין מכוסה (כאשר הארכתי בה בספרי "שומרי אמונים" בכמה דרושים).

לכן בחשבון זה נתבטל טענת היצר, שלא תוכל לגמור זה המצוה או העבודה, וגם אם תעשנו היום תבטלנו למחר, כי אין זה טענה כלל, כי היום ענין אחר ולמחר ענין אחר לגמרי, וזה השעה שאעשה מצוה ואתקן איזה תיקון, זה השעה וזה המצוה התיקון לא יתבטל ממני לעולם, כי דבר קדושה אין לו ביטול, רק דיחוי או כיבוי לפי שעה, כאשר אמרו (סוטה כ"א) עבירה מכבה מצוה, אבל לא מבטל ח"ו, רק כמו המכבה נר שיכול לחזור ולהדליקו.

ונחזור לענין שדברנו, שיש הנהגה בסדר העולמות, ויש הנהגה שלא בסדר, וככה כל אדם צריך להיות לו סדר, שהוא סדר ההדרכה מפי רבו, או מפי ספרי קודש. הגם שיש חילוק גדול בין אלו שני אופנים, כאמור בתורה (שמות י"ח) הודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון.

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש ע

וגם הנהגה שלא בסדר, שיחטוף לו מצה, ויחטוף תורה ותפלה, וזה החטיפה חשוב מאד לגבי קב"ה. הוא למשל, כמו גבור גדול מלומד מלחמה מעודו, אשר חטף אחד קטן והפילו לארץ וחונקו בגרונו ודורסו ברגליו. ופתאום התגנב זה הקטן מתחת יד זה הגבור, והכה לו הכאה גדולה בראשו וברח לנפשו, ונעשה מזה שמחה גדולה להרואים זה הפלא.

ככה הגבור, זה המלך זקן וכסיל, היצר הרשע המלומד במלחמות גדולות ובכל מיני תחבולות וערמות מעודו, הוא כופת נפש הקדוש ודורסו ומחזיקו בין רגליו במדותיו הרעים ובמחשבותיו ובתאותיו וכדומה המפיל עליו, והוא סובר זה המלך זקן וכסיל, שכבר כבש הנפש הקדוש, וכבר נצוד ברשתו אשר טמן לו, ופתאום כשאדם חוטף איזה מצוה, ובפרט מצוה גדולה או עבודה גדולה, אז בזה השעה ברח מהיצר, ומכה לו על ראשו הכאה גדולה, ובורח ממנו, ונעשה מזה תודה ושמחה גדולה בשמים, ושעשועין דמלכא. וזהו הענין, אשר לפעמים איש פשוט שעשה מצוה גדולה למעלה מערכו, זכה לבטל דינין וקטרוגין, מה שלא הי' בכחם של כמה צדיקים לעשות.

וככה ע"י מצוה פתאומית, נעשה היצר כמו שכור ומבולבל באותה שעה. ואז בזה הרגע נותן הקב"ה כח בשורש הנשמה עליונה וגונב וחוטף מהיצר ומהחיצונים כמה ניצוצי קדושה, וכמה נשמות השבויים בידיהם.

לכן אחי אהובי, אל תתיאש בעיניך, הגב שנפלת למקומות נמוכים ושפלים מאד, תחטוף מהיצר מה שתוכל, ומה שבכחך לעשות עשה. כמו שהבאתי בשם צדיק אחד בספרי שומר אמונים על מאמר חז"ל (יומא פ"ו) היכי דמי בעל תשובה וכו', באותה אשה, באותו פרק, באותו מקום. כי האדם יש לו תמיד תירוצים כי אינו יכול לשוב בתשובה ולעבוד ה', מפני שיש לו אשה מקנטרת או רוע מעללים או שאין לו מקום לעבוד ואין לו זמן, כי הוא טרוד ומטולטל, אבל באמת אמרו רז"ל (אבות פ"ב) אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה. וע"ז אמרו חז"ל היכי דמי בעל תשובה אמיתי, שלא תמתין על זמן ופרק אחר, ולא על מקום אחר רק באותה אשה ובאותו פרק ובאותו מקום דייקא שאתה עומד תעשה תשובה, ואמר צדיק אחד, כל אדם מישראל יש לו מלחמה עם היצר, ולפעמים אתה תכנו על ראשו, ולפעמים הוא מכה אותך, ורק העיקר שאתה תהי' המכה האחרון, וזהו ותשחק ליום אחרון דייקא.

לכן אחי, לפעמים תחטוף לך איזה תשובה, ולפעמים איזה סיגוף, הן גדול הן קטן, לפי כחך ויותר מכחך, וכן צדקה כפי כחך ויותר מכחך. (כמבואר במאמר הצדקה). וכן תפלה ותורה ומצוה, ואשרי לך, וזוהו תתקן שני ענינים בהנהגת הסדר ובהנהגה שלא בסדר, ועיין באלו הדברים ויונעם לך.

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

פרק ג

אבל תזע אחי, שיש עוד הדרכה, שהוא הדרכה קבוע, שאין בו השתנות, כי כמו באורות עליונים, שהמה השבעה כוכבי לכת והמזלות שעל ידם מתנהגים העולמות בכח א"ס ב"ה וב"ש לעד, והמה אינם משנים תפקידם, רק לצורך שעה, בעשית נסים ונפלאות נשתנה הטבע לפי שעה ברצון וביכולת הכורא.

אבל יש אורות קבועים שאינם משתנים לעולם, כי או הי' חרב העולם, כמו גלגל התשיעי המניע כל הגלגלים, ואולי בכלל זה גם יתר הגלגלים מלבד כוכבי הלכת הנקרא שרו של עולם וכש"כ גלגל העשירי.

וככה במלאכים. יש מלאכים שמתנהגים על הסדר, כמו מלאכים המשמשים המזלות וכוכבים. יש מלאכים שמשתנים לפי שעה לפי שליחותן, כמו שכתוב בתורה אצל יעקב אבינו (בראשית ל"ב) שאמר לו המלאך — למה זה תשאל לשמי, ופירש שם רש"י ז"ל שהמלאכים משתנים בשמותם לפי שליחותן. אבל המלאכים הגדולים הקדושים, כמו מלאך מט"ט, וגבריאל, ומיכאל שרן של ישראל וכדומה שאינם נשלחין בשליחות, אינם משתנים ממשמרתם לעולם. וכש"כ החיות הקודש ושלמעלה מהם.

וככה האדם עולם הקטן, ישנו בו הנהגות קבועות שאין בו השתנות, והוא מה שאדם מיחד לו מצוה, או איזה עבדה, ומוסר נפשו על זה תמיד, ואינו מניחו בשום פעם. וזה ענין גדול ונורא. שעל זה מובא ברמב"ם ז"ל והורדים, ובס"ק נועם אלימלך, שיהיה לו אדם מצוה קבועה, ולא יבטלנו בשום פעם, ואז יש לו כח לזה המצוה להצילו מהרבה דעות, ולהגן בעדו, ולסכך בעדו בשני עולמות, ויכול להביאו לידי קיום כל המצות, ולהשלים נפשו. וזה ענין גדול ונורא ועצום מאן דזכה לזה.

לכן ראשית השאלה לאדם אחר הסתלקותו הוא, קבעת עתים לתורה (שבת לא. סנהדרין ז'), ולמה לא אמרו עסקת בתורה, ולמה דוק קביעת עתים, הלא יש אנשים שתורתן אומנתן ומחויבים ללמוד כל היום, ועוד למה אמרו קבעת עתים ולא זמנים או שעות, ולמה אמרו לתורה ולא לעסק התורה, הגם שפירשו בזה כמה מפרשים, שהוא לשון גוילה כמו (משלי כ"ב) וקבע את קובעיהם נפש, שצריך לגוול עתים לתורה, והוא פירוש מתוק, ובפרט שיצא מפי צדיקים, כי הרבה פנים לתורה. אבל באמת הוא, שצריך לקבוע עצמו לתורה, והיינו לקיום התורה כמו יתד חזק הקבוע בכותל. כאמור (ישעי' כ"ב) ותקעתי יתד במקום נאמן וכי'.

וזה א"ל הכונה, אשר מביא ראי' (סנהדרין ז') שתחלת דינו של אדם על דברי תורה, מקרא (משלי י"ז) פוטר מים ראשית מדון, שאין לו שום פירוש מהו פוטר מים, הלא פוטר פירושו שפוטר עצמו מן התורה רק פוטר הוא לשון חבל, כמו (ברכות

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עא

ח) כפיטורא בפי וושט, הוא כמו אדם שיורד למים, או לבור עמוק, וקושר עצמו בחבל חזק שיוכל לחזור ולעלות, ולא ישתקע בתהומות נפשו. ככה אם אדם קובע עצמו בחזק עת ללימוד התורה, וכשיכ לקיום מצו', כי גדול לימוד התורה, שהלימוד מביא לידי מעשה (קדושין מ') דוקא כי מעשה רב וגדול. או אדם מתקשר בחבל יעקב בבחי' יעקב חבל נחלתו (דברים ל"ב), שהוא שורש העליון, כמובא באוה"ח הק' (שם), ועיי"ש. וזה הנהגה גדולה ונפלאה.

וכשיכ אם אדם זוכה לקבוע עצמו לעבודת השי"ת, כמו ללימוד התורה בבחינת לשמה, או להתפלל תפלתו בכל פעם ביגיעות, ומתאמץ עצמו לכוין לבו, או קובע עצמו לחברים קדושים ודורשי ה', או בודאי זוכה ומתקבל בין מלאכים קדושים בעולמות עליונים שאין להם השתנות.

וכשיכ אם אדם בוחר לו איזה מצוה קבוע, ועוסק בזה תמיד ומוסר נפשו על זה, אז כחו של זה המצוה משבר טגרין תקיפין והרבה מנעולין דפרזלא. ויש עוד הנהגה בעבודת ה' שהוא הנהגה בעבודת מסינ"פ אשר יבואר בעז"ה במאמר תשובה עלאה כי שם מקומו. (ועכשיו נבאר בעז"ה העבודה שלא בסדר הוא שם הסגולה. ויש עבודה עוד יותר גדולה שהוא עבודה בסדר שהוא סגולה קבוע כמו אבן טובה הוא נגד קביעת עתים לתורה).

ובזה מתורץ. למה שואלין קביעת עתים, ולא סתם עסקת בתורה, וגם למה דוקא הלשון עתים ולא זמנים או שעות. מפני כי ידוע שיש י"ד עתים לטוב, וי"ד לרע ח"ו, המובא בקהלת. ואם אדם קובע עצמו לדבר ה' כיתד בל תמוט או משועבדים אליו כל העתים. דהיינו אם אדם מוסר נפשו להתפלל בכח גופו, אז כשבא לזמן התפלה, הגם שהוא חלוש כח או נותנין ומשפיעין לו מן השמים כח מיוחד לתפלה וכן לתורה וכן לכל מצוה, כאשר רואים בחוש כל בעלי המצות במס"נ. ואח"כ בהמשך הזמן שמוסר נפשו על מצוה מיוחדת, אז כל מיני זמנים משועבדים אליו ותחתיו. וזהו קביעת עתים דהיינו הזמנים שקבע אותו לתורה לקיום התורה, וכן קביעתו בלימוד התורה בפשטות בדאי בכלל זה.

וּלְפִי־זֶ אִפְשֵׁר לְתַרְץ מֵה שֶׁהִקְשׁוּ רַבּוֹתַי (סנהדרין ז', תוס' ד"ה אלא על דברי תורה) הלא אמרו (שבת ל"א) כי ראשית השאלה נשאת ונתת באמונה, ועיי"ש מה שתירצו. ולכאורה קשה למה שואלין לראשית השאלה נשאת ונתת באמונה, וכי אין לנו מצות אחרות גדולות וחשובות לבר מצוה. רק ידוע מפי ספרים וסופרים, כי בכלל אלו הכ"ח עתים, שהמה י"ד לטוב וי"ד לרע ח"ו, בהם תלוי ג"כ מוחו ודעתו של כל אדם, לפעמים הוא במחזין גדולות ולפעמים הוא בקטנות. והגם אצל צדיקים ובעלי עבודה, הוא באופן אחר ונעלה, כי הגדלות שלהם הוא ברום המעלות, וגם הקטנות שלהם אין דומה ח"ו לקטנות שאר העם, רק נופלים בענינים הקודמים, אבל לצדיק הוא רע ומר לו בזה השעה.

אבל

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

אבל אצל כל אדם גם הפשוט מן הפשוטים ג"כ שייך זאת, כי בשעת גדלות המוחין הוא בשמחה וקצת אויף געלעבט, ויש לו חשק ללמוד או להתפלל ולעסוק במצות ה', ובשעת הקטנות נופל בלבו מרירות וצער ועצבות, וכל מיני נסיונות רודפין אחריו.

ויש עוד חילוק בזה. כי צדיק ועובד ה', כשבא לו מוחין דקטנות אינו מניח עצמו להשהות זאת במוחו ולבו, רק ע"ז עובד ה' במסירות נפש, ואז מתפוררין העננים המקיפין על הנפש, ויתפרדו כל פועלי און. משא"כ איש המוני שאין לו השגה וכח השכל, לזה יכול להשהות בעצמו זה הקטנות זמן וזמנים. רק לפעמים בחמלת ה' נפתח לו קצת המוח או השכל או הרגשת הלב, וזה ג"כ לפי מהותו ומהות נפשו ומדריגתו ושפלותו.

פרק ד

והנה מבואר בספרי החכמה והיראה, שהאדם בשעה שמשגיחין עליו מלמעלה בעינא פקיא, משפיעין עליו או יראה או אהבה או שכל ומוח, והנה בשעה שמקבל האדם השפעה דלעילא נקרא בחי' מקבל, כלי מקבל השפעה דלעילא, מהאי טלא קדישא דלעילא דנטיף וכו' כמבואר בזה"ק בשלח (ועיין בספרינו שלה"ט מ' אמונה), ובשעת הקטנות כנ"ל, אז אין מקבל השפעה דלעילא באתגליא, ואז עיקר העבודה שיעבוד ה' בכה, כמו קודם התפלה כשרואה שקטנות מתגבר עליו ולא יוכל להתפלל בכונה, או העצה ללמוד לימודי רז"ל או גמרא או משניות, והבעש"ט הק' אמר שיאמר זהר או תיקונים, והכל טוב, ועיקר בחיות ובכה, ואז נעשה המתקה ופיזור העננים בע"ה, וגם ע"י צדקה בהרתבה. כמובא בזה"ק התולדות וביתר סי'.

וכן בעידן תפלה, כשמרגיש ח"ו גדול טמטום הלב, אל יפול בעיני עצמו, וידע ויבין וישכיל שעיקר עבודה חשוב בשמים דייקא בזמן קטנות, ולשבר הקטנות הטמטום וערבוב ובלבול המוח ולבא לידי בחי' הגדלות או סתם תפלה בכונה, ובה נעשה שעשועין דלעילא ונעשה גילוי הסתרה. כי עיקר חשיבות האור כשהאור יוצא מתוך החושך ובמקום חושך, כי שרגא בטיהרא מאי אהני (חולין ס:):

ואמר רבינו רבי ר' בער ז"ע. כי כשרואין המון שמתקבצין לקראת המלך או כשירצה להבין ולידע באיזה מקום הוא תחנת המלך, יראה המקום שמקיפים שם אנשי חיל הרבה, שם הוא מקום המלך. וכן במקום שיש הרבה מקיפין שם דייקא הוא מקום המלך מלכו של עולם, וזה הזמן דייקא לייגע ולהתאוות לאור הקדושה, כאשר אמר רבינו רבי ר' זי שאינו מצפה לתשלום גמול לעתיד על עבודתו אשר השיג בזמן גדלות, שהיו לו השגות אלקות ותענוגי העבודה וזיו השכינה, ועיקר שמצפה שהקב"ה יתן לו, רק על זמן שהיו בקטנות ובחשכות, ועבד ה' בסיגופים גדולים ובמסי"ג כידוע. והגם שצדיק

הקדוש

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עב

הקדוש הזה בודאי לא חכה לשום תשלום, כאשר דרכי הקדושים הללו, רק אמר זאת להשכיל לתלמידיו ולאנשי שלומו.

ולזה אמר שלמה מלכנו (קהלת ז') ביום טובה הי' בטוב וביום רע ראה: שכבר פירשו בס"י הכונה, ביום טובה שאם אתה מרגיש עצמך ביום טוב, כמו לפעמים בשבת וביו"ט או לפעמים גם בחול, או אצל כינוס צדיקים ויראים, אז הי' כטוב לכה"פ, תראה לשעבד כחך ושכלך לה', ואל תהא פתי להשליך מאתך זה הזמן החשוב היקר.

וכמו שפירש בסה"ק נועם אלימלך על דברי רש"י ז"ל (ויקרא כ"א) להזהיר גדולים על הקטנים, שצריך להכין עצמו בשעת גדלות על ימי הקטנות, והוזהיר גדולים על הקטנים שצריך לבקש רחמים בימי הטוב בעידן גדלות שהקב"ה לא ישליכנו מעל פניו בעידן קטנות, ויוכל לחזור ולעלות, בסולם בית אל.

ואפשר גם לומר הכונה בזה הכתוב הנ"ל, ביום טובה דהיינו כשהקב"ה משפיע לך יום טוב, אז הי' בטוב, דהיינו שתכיר שזה הטוב בא לך מחסדי ה', ואל תפול לפניות וגאות, או להשפיל חברך ח"ו במחשבה או בדיבור או במעשה, כדרך המתחילים.

כמו שפירש רבינו הק' רבי ר' בער על המאמר רז"ל (כתובות י') כל ימי עני רעים (משלי ט"ו) והאיכא שבתות וימים טובים, כדשמואל, דאמר שמואל שינוי וסת תחילת חולי מעים: ופירש הוא ז"ל, כל ימי עני בדעת רעים, ואינו מרגיש שום הארה בעבודת ה', ושאלו בגמרא, האיכא שבתות וימים טובים, שאו אפילו עני בדעת יכול להרגיש קצת, ותיצו, שינוי וסת, וכו', כי העני בדעת אפי' כשבא לו איזה הארה נצמח לו פני', ואז ממילא נעשה רע, כי תועבת ה' כל גבה לב (משלי ט"ז): וזה ענין עמוק ונצרך לכל בר ישראל.

ואמר אח"כ הכתוב הנ"ל וביום רע ראה, דהיינו כשבא ח"ו יום רע, שהוא מי"ד עתים לרע, אז ראה, והבן שיש בה ג"כ מוסתר חסדים נסתרים, ובכל הסתרה יש בכמה דרושים ועיי"ש). וזה ראה והבן השכל שיש שם אור ה' בזה ההסתרה. גילוי במצפוניו, (כאשר תארכתי בזה הרבה בספרי "שומר אמונים" במאמר האמונה ואמר הבעש"ט הק' זי"ע, שכשאדם מעלה זה האמונה על לבו, אז באמת נתבטל כל ההיגיון, ולא יבא לאדם שום רע, ויכול להעלות כל החשכית. אבל צריך להעמיק ולהתחזק בזה האמונה, ולהתגבר בעבודה ג"כ, כי לא באמונה בלבד תלי' מלתא, הגם כי זה בעצמו ג"כ חשוב ויקר מאד בלי שיעור וחקר.

ואגב אפרש כאן פסוק המוקשה מאד (ישעי' י"ט) ביום ההוא יהי' ישראל שלישי' למצרים ולאשור. ברכה בקרב הארץ: וקשה וכי ישראל הקדושים והטהורים מה להם שייכות עם מצרים ואשור, מה לתבן את הבר. ולמה נקט דוקא אלו שני האומות. ובזוה"ק

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

ובוה"ק (פ' בשלח נ"ז) מקשה זאת הקושיא ומתריך שם שני תירוצים. עיי"ש, והנה בדברי רז"ל גנוזים בהם כל רזין עילאין ותתאין, רק העלמו חכמי הוהר הסודות שבהם, כמובא במפרשי הוהר ובמגיד הק' לבית יוסף אבל בפשטות אין לנו מובן האיך מתורץ הקושיא ולמה אחזו דוקא אלו השני אומות. (ועיין בתדב"א פרק י"ב מפרש שם ג"כ הכתוב כמו בוה"ק בשינוי קצת).

והנה התורה כפטיש יפוצץ סלע. ונ"ל לתרץ בע"ה. דהנה ידוע שיש בכללות אחינו הקדושים שלשה בחינות.

(א) בחינת עם הקודש סתם, שג"כ מלאים אמונת ה', ועליהם הכתוב אומר (שמות ד') ויאמן העם: [לאפוקי הרשעי ארץ שפרקו מעצמם עול האמונה ח"ו במתים כאלו לא דברה קרא] והמה מלאים מצות כרמון בפשטות בשכל פשוט ובקטנות הדעת.

(ב) ויש ישראל הקדושים שאינם מסתפקים בזה, רק מתחזקים לאחזו בסנסניו ולעלות בקודש, והמה מתגעים עצמם ומתחזקים עצמם לעבודת ה' כל אדם לפי כחו והשגתו וסיעתא דשמיא.

(ג) ויש הבחינה היותר גדולה מעם הקדוש, שכבר הודככו עצמם, וזוכים לדביקות ה'.

והנה אותם בני הפשוטי עם נקראים בס"י בשם מצרים, כמובא בוה"ק שמצרים נקרא מצרים, שהוא בחינת קטנות הדעת.

ואותם המתחזקים בעבודת ה' שהמה יש לכנותם בשם אשור כי אשור לשון התחזקות כמובא בדרז"ל (שבת קי"ט) אשור היא אשור היא: ופירש"י ז"ל לשון התאשרות התחזקות ואלו לפעמים מתחזקים ויוצאים ממצרים ולפעמים חוזרים לבחינת הקטנות. עוד אשור מלשון כי אשרני בנות (בראשית ל'): שהוא לשון התפארות, כי הקב"ה מתפאר באלו ישראל המתחזקים ומתרפקים לעבודתו ית"ש:

ואלו הצדיקים העובדים ה' בבחינת גדלות נקראים ישראל. וכללות אומה הקדושה נקראו בני ישראל כמובא באוה"ח הקדוש וג"כ דייקא כשהמה בגדלות. אבל הצדיק הקדוש המזוכך הוא בעצמו נקרא בשם ישראל לשון לי-ראש כמובא בס"י.

וזה אפשר לפרש בהכתוב (שמות כ"ז) ואתה תצה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך. כי דע, שמלבד אלו השלשה בחינות הנ"ל יש בכל דור צדיק קדוש יסוד עולם.

מרכבה לשכינה בבחינת משה, כמובא ברע"מ בוה"ק דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא ואין לך דור שאין בו נשמת משה לפי ערך הדור, הוא כולל כל נשמות ישראל, הוא בחינת הדעת עמוד העולם. ולפעמים הוא בנגלה ולפעמים הוא בנסתר. וענינו של זה הצדיק הקדוש לקשר עם הקודש אל ה', וכשישראל הקדושים מקשרים עצמם עם זה

הצדיק או בניקל לו להעלות את בני:

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עג

לכן עצה היעוצה לכל בר ישראל, שיאמר תמיד לפני כל מצוה וכל תפלה ולימוד וכל ענין: הנני מקשר נפשי ורוחי ונשמתי עם צדיק הרור הכולל כל נשמות ישראל.

וזה טובה גדולה שיהא עלי' לתורתו ועבודתו:

וזה — ואתה תצוה את בני ישראל, תצוה לשון חיבור וצוותא, אתה צדיק הדור תצוה ותיחד את בני כללות עם הקודש אליך ויקחו אליך זה אזהרה לכללות ישראל שיתקשרו עם הצדיק, וזה ויקחו שהמה יקחו עצמם אליך:

ואמר, תראה לקשר כל שלשה בחינות הנ"ל אליך. שמן זית זך אלו הצדיקים המזוככים העובדים ה' בדביקות ומחשבות טהורות, וצירון אינון, כי צריך לזה הרבה תשובה הרבה תפלה ותחנונים, ולהתבודד עצמו עם קונו במס"ג הרבה זמן וזמנים, עד שיזכה לבחינות מחשבות טהורות דביקות עם ה'. ואלו נקראים שמן זית זך:

ואמר, כתית למאור, אלו ישראל הקדושים המתחזקים בעבודתו ית"ש, שנקראים כתית למאור, שמכתתים עצמם בגודל יגיעות ותחזוקות לזכות לאור העליון. כי מאור נקרא אור גדול וכמובא בתיקוני זוהר ע"ז (דף מ"א) כתית. דכתיש כתישא באינון אתין, דאינון אברי דגופא: וכידוע כי האותיות נקראים גוף, (ואין כאן מקומו להאריך בזה, כי לא באתי בחיבורי זה לכתוב דרושים):

ואמר אח"כ — להעלות נר תמיד, אלו עם ה' הפשוטים העוסקים במצות בפשטות שנקראו נר כי מלאים מצות כרמון הנקרא נר מצוה, תמיד תראה ותשתדל להעלות אותם לה':

פרק ה

ונחזור לענינו הקדום לפרש הכתוב הנ"ל. ביום ההוא יהי' — דהיינו לעתיד לבא יתחלקו ישראל הקדושים לשלשה דרגות, כי מי שלא טרח כלל בערב שבת מה יאכל בשבת, ואלו השלשה דרגות, דהיינו מצרים — המה עם הפשוט, ובחינת אשור — אלו המתחזקים עצמם בעבודת ה', פעם עולה ופעם יורד, ואלו נקראו אשור, ובחינת ישראל שהוא לי-ראש, אלו צדיקים ובעלי תשובה המזוככים. לכן אמר אלו השלשה, כידוע מסי' שעם הפשוט נאחזים בבחינת עולם העשי', ואלו העובדי ה' בהתחזקות, עכ"פ באיזה בחינה של אהבה ויראה, אחיזתכ בעולם היצירה, ועובדי ה' במוח ודביקות, אחיזתם בעולם הבריאה (ועיי' בספר התניא):

וזה שאמר, ביום ההוא יהי' ישראל שלישי, למצרים ולאשור, דהיינו מדריגה שלישית מתתא לעילא, ואח"כ אמר ברכה בקרב הארץ, דהיינו לעולם האחרון יומשכו כל ההשפעות, כי לעתיד לבא יצא הארץ מלטותא דילה ויתהפך ג"כ לענין נעלה ורוחני, ואמר אח"כ אשר ברכו ה' צבאות, כי כללות ישראל נקראו צבאות השם, ככתוב (שמות י"ב)

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

י"ב) בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה': וכשימושך שפע מהקב"ה על כל כללות עם הקדש על הקטנים והגדולים, יקרא ה' צבאות, ומשם יומשך השפע, כי יתקנו כל המדריגות:

ונחזור לענין שהתחלנו, על שאלת נשאת ונתת באמונה, שהוא לשון קבלה ונתינה
כידוע כי בשעה שאדם מקבל השפע מלמעלה נקרא או בחינת מקבל, שהוא ענין נשיאת ראש בדעת ובמוחין גדלות, או פתיחת הלב (ויתכן לשון נשאת שהוא נשיאת ראש). ובשעה שאדם הוא בקטנות ובצער, וכל דבר קדושה בא לו ביגיעה ובמס"ג ובצער ובנסיון, או נקרא בבחינת נותן, כי הוא מעלה מ"ג מתתא לעילא כידוע:
וע"ז שואלין אותו נשאת ונתת באמונה, פירוש, הן בשעת לקיחת השפע שהוא בחינת חסד גלוי והן בשעת חסדים נסתרים, שהוא נתינה והעלאת עבודה מתתא לעילא, יהי' אצלך בבחינת אמונה, שידעת שהכל רק ה' וחסדיו, שכוונתו לרוממך ולגדלך ולנסותך, הן בעידן הגדלות והן בעידן הסתרה:

ולכן אלו השני מימרות אין סותרים חד לחברי', והכל דברי אלקים חיים, כי לאדם פשוט שאינו שייך ואינו מוכן אצלו עניני גדלות וקטנות, כי כמו שהי' אתמול כך הוא היום. לכן שואלים אותו **קבעת עתים לתורה, האם הי' לך איזה מצוה או תורה עכ"פ בקביעות שמסרת נפשך עליו שלא לבטלנו, ולאדם בעל בחימה, שואלים אותו נשאת ונתת באמונה, האם הי' בחינת עליות וירידות שלך באמונה כנ"ל:**

ובאלו שני דברים ושאלות תלוי וס"בב כל ענין היהדות, והם פנה ויתר גדול, ולכן המה מראשית השאלות, ויהי' שלא יכתוב ידינו דבר שלא כרצונו ית':

ע"כ אחי זכור אלו השגשה כללים שכתבתי, של הנהגה בסדר, ושלא בסדר, והנהגות הקבועות שהוא בל תמוט כי כל איש בר ישראל נצרכו לו כל שלשה הנהגות בע"כ:

א] שיוסדר לעצמו או ע"פ שאלת חכם ויר"ש בעל דעת, סדר נכון לעבודת ה'.
ב] ולפעמים צריך לקפוץ למעלה ממדריגתו, ולעשות ענין גדול שלא בסדר רק בקפיצה, או באופן פתאומי, שהוא ענין הזדמנות מצוה פתאומית או נסיון פתאומי ח"ו וכדומה, שהוא הנהגה שלא בסדר.

ג] וגם יקבע לעצמו איזה מצוה או מדה שיהא בקביעות בל תמוט, שזה הענין תביאהו לקיום כל המצות או המדות בע"ה, כמובא (בס"ח סימן רס"א ועיי"ש) (עיי' בגו"א פ' בשלח):

ויהא חשוב בעיניך כל מצוה קטנה וגדולה, כי אין אתה יודע מתן שכרן של מצות, בפרט המזונחות מבנ"א שנקראו מת מצוה המה ביותר חשובים בשמים:

ואל תפול בדעתך אחי משים נפילה בעולם, כי תדע שהקב"ה משתוקק ומצפה על כל בר ישראל שיטיב דרכו, אפילו דוחין ומדחין אותו כסדר, ועובר ימים ושנים שאינו מרגיש שום טעם בעבודה, ואולי על כך נברא, שזה רצונו יתב"ש שיעבוד אותו בע"כ, בלי

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עד

בלי הרגש טעם בעבודה, וזה תקנתו, כמוכא בס"י. וחי' שיתיאש עצמו, כי כל ענין וענין טמור וגנוח למעלה. ולעתיד יאמר ה' לצפון תני (ישעי' מ"ג), וכתבו הס"ח כי הכונה על עולם הצפון, שפצונים וגנוזים בו כל גנוי אורות השפעות של בעלי מצו' ומע"שט יבעלי עבודה, שהי' נגנוזו בגנוי מעלה. וזה העולם הוא גדול ונורא בלי סוף וחקר, כי בו גנוזים כל השפעות ממשות ימי בראשית. וכל מה שעשית, אפילו מחשבה טובה, ותנע"ה טובה של שם שמים, לא יאבד ח"ו, ולעתיד לבא יצטרפו לך מכל הגלגולים כל מיני השפעות שגרמת במעשיך. ורב כחו וחילו של אדונינו לשלם לך על הכל, כמוכא בדברי רז"ל שהקב"ה יתן כח לעתיד לצדיקים ולבעלי תשובה לקבל רוב שכרן, ולא יתבטלו ממציאותן ע"י גודל תענוגים ורוב השפעות וגנוי אורות, שיושפע להם מעם ה' :

לכן אחי אהובי, אל תהי' בז לכל דבר מצוה קטנה או גדולה. וכל דבר ענין של מצוה ומעשה טוב שנזדמן לך, יהא יקר וחשוב וחביב בעיניך. ותחטוף בכל זמן וזמן כל מה שתוכל תורה ותפלה ומעשה טוב יהי' מה שיהי' יהא ריווח גדול בעיניך כי אמרו רז"ל (כתובות סז): זוודאי קלילי זאורחא רחיקתא, ופירש"י ז"ל כלומר הדרך רחוק והמזון וצידה, לדרך מעט — ופירוש הדברים, כי למשל אדם רוצה לילך לאיזה מקום מסוים, יודע שזה הדרך הוא מהלך יום או שבוע או חודש או איזה שנים, כי זה העולם יש לו גבול וקץ, וחי אדם יש לו גבול. משא"כ הדרך של עוה"ב אין לו גבול, לומר שילך עד הג"ע, כי דרשו רז"ל (ברכות ס"ד). ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב כדכתיב (תהלים פ"ד) ילכו מחיל אל חיל וכו'. כי הגשמה צריכה בכל פעם לעלות מדרגא לדרגא הגבוהה מן הקודם, ובכל דרגא הגבוהה צריך לבושים חדשים, מעשים טובים ותורה ותפלה מחשבה קדושה ומזון הרוחני לנשמה, וזה הדרך אין לו גבול וקץ. וככה יהא לעתיד לבא ב"ב, כדכתיב (שם) יראה אל אלקים בציון: בכל פעם יהא התגלות אלקות ביותר ובייתר, ומי שלא טרח ועמל בערב שבת שהוא העוה"ז, מה יאכל בשבת ליום שכולו שבת. ויהא מוכרח לישב בבושה וכלימה, וליהנות מנהמא דכיסופא כי לא יחדל אביון וכו' כמו"ל. ויהא בב"ש אנפין נגד כל הצדיקים הנשמות. ואם זכה במעשים טובים אשרי לו ואשרי חלקו. (הרחמן היא ישימנו מעבדיו באמת ובתמים באורך ימים ושנים עד ביאת ינון בב"א):

והנה כתבתי למעלה, שיש מצות שהמה בסדר, ויש שלא בסדר, וכן מצות הקבועות, ושלא בקביעות. וככה הוא בענין התשובה. שיש סוד התשובה, אשר סדרו הקדושים כמו הרוקח ז"ל האר"י ז"ל ובעל ספר חסידים וכדומיהם, אשר קבלו מפומא דאליהו מספר הצומ"ת לכל עון, ויתר סיגופים מה שנצרך לכפרת העון. והמה נדמה לעניני רפואות הגוף, כי כתב הרמב"ם ז"ל (הלכות דיעות פ"ב) כי כמו שיש תחלואי הגוף כן יש תחלואי הנפש, וכן ברפואות ועי"ש. והקב"ה השביע כל מין רפואה לרפואות איזה אבר, או ע"י

הרכבה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

הרכבה, (כמבואר במאמר חולשה וזקנה עיי"ש). ויש רפואה שהוא בלי שום סברא וטעם מרפאים לאיזה אבר. ולפעמים יש באיזה עשב סגולה לרפאות כל האברים. כמו שאעתיק להלן דברי החרדים ז"ל ותראה שם אחי דבריו של זה הקדוש מה שיש כח במצות מיוחדות: והנה באמת יש לכל מציה איזה סגולה מיוחדת, כאשר מבואר בספרי קודש אבל ישנם מצות מיוחדות שהסגולה שלהם הוא לכפרת עונות. וכן הוא במדות, שלכל מדה ומדה יש לה סגולה מיוחדת, ויש מדות שיש להם סגולה במיוחד לכפרת עונות, כמבואר להלן. לכן נקראו אלו המצות והמדות תשובה סגולית, שהמה מכפרים עונות מצד הסגולה, בלי שום טעם ובלי שום סדר רק מצד הסגולה:

לכן לפי מה שכתבתי למעלה, אשר מצות הקבועות לאדם חשיבותם המה גדולה מאד. כי לכל מצוה שאדם קובע עצמו במס"נ יש לה כח להמצוה להושיעו מצרותיו בין בעוה"ז ובין בעוה"ב. לכן כש"כ אם יבחר לו האדם מצוה מהמצות שיש להם סגולה לכפרת עונות, אז אם יתנהג בה זמן וזמנים ושנה אחר שנה בהמשך הזמן אולי יועיל לו לכפרת רוב עונותיו או כולם.

אך עכ"ז תדע אחי, שיש בענין כפרת עונות כמה דרכים, כמבואר לעיל בעניני מחילה וסליחה. וכן לפעמים הכפרה להגן בעוה"ז, כמבואר בע"ח בערב יוה"כ לענין תענית ג' ימים מהרוקח ז"ל עיי"ש. ולפעמים הכפרה לעוה"ב. וזה לא ידענו שיעורם ומספרם:

לכן צריך לקיים דברי שלמה מלכנו ע"ה (קהלת ז') טוב אשר תאחוז בה וגם מזה אל תנח את ירך: שצריך כל אדם לקיים תשובת הסיגופים עד כמה שיש בכחו כדי להתם הכתמים מנפשו, ולהרג החיצונים שברא בעונותיו, ולפייס מדת הדין, שנקרא תשובת המשקל. וצריך לקיים תשובת התבוננות, לבא לידי עומק התשובה ולשבירת הלב, לעקור הרע שבנפשו, ולהפוך מדותיו הרעים, ע"י לב נכנע ונשבר, ע"י עומק התשובה ושיהי' ממארי דחושבנא. וכן לקיים יתר סדרי התשובה כמו בתפלה ובצדקה וכל מיני תשובה סגולית, שהוא תשובה בסדר ושלא בסדר.

בפרט בזמן כזה כמו עכשיו, שכל העולם הוא שלא בסדר, וכל אדם הוא שלא בסדר. כי קצת פתיחת הדעת, ונקודה מבחי' מוחין דגדלות, שיש לכל אדם מישראל באיזה בחינה שהוא, נתבטל בששים זיותר, נגד זמני הקטנות וירידות שיש לכל נפש, בעידן הסתר נורא ששורה עכשיו בדור. שכך רצונו יתב"ש קודם ביאת משיח צדקינו. לכן צריך כ"א לחטוף מה שבכחו, לפעמים זה ולפעמים זה. ואם יוכל לסדר לעצמו איזה סדר התשובה, בוודאי מה טוב זמה נעים, ואם אין בכחו לסדר לעצמו שום סדר, כי אין לו מדריך שימסור לו הדרכה, ולא שום ישוב הדעת, יחטוף מה שבכחו, ועד שיש בכחו לעשות, כי לא ישוב יום אתמול ולא ידע איש רגעיו עלי תבל, והאי עלמא כבי הילולי דמיא (עירובין נ"ד): מה שחוטפין את זה אוכלין:

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עה

פרק ו

ועכשיו אסדר בע"ה סדר התשובה במדות ובמצות ובמעשים שיש לכל אחד מהם סגולה גדולה ומיוחדת לכפרת עונות, וזה החלי בע"ה:
וקודם אעתיק לך מסה"ק החרדים מה שמביא שם מענין תשובה הסגולית, ומונה שם ששה דברים. וז"ל:

אחר שכתבנו רפואת תעלה בדמים יקרים לנפש החוטאת שלא תמות, יש לנו לחקור ולבקש רפואה בדמים קלים, אחר שנמשלו חולי הנפש לחולי הגוף, ולפעמים רפואה שיעשה רופא חכם במאה פרחים הוצאה מכמה מיני רפואות יקרות הערך, ולפעמים ימצאו מיני רפואות בכסף אחד או בחצי כסף של מיני עשבים מרפאים בדרך סגולה וכו' שמענו כמה מיני חלאים שנמצא להם רפואת תעלה בדמים קלים בדרך סגולה. ועד"ז יש לנו לבקש בשדה אשר ברכו ה', הוא הגמ', מיני סגולות ורפואות קלות לרפואת חולי הנפש החלושים שאין בהם כח לסבול הרפואות הקשים:

והנה מצאנו לרז"ל שאמרו, כל מי שעונה אמן יהא שמי' דבא בכל כחו אפי' הי' בו שמץ מינות מוחלין לו, החמירו בזה בהר ואמרו שצריך לזעזע כל איבריו ולענות בקול תקיף, מי שירגיל לעשות כן הנה הוא מבושר שימחול לו עונותיו אם לא ישוב לכסלה. הרי סגולה אחת.

סגולה שניה: אמרו, שכל הזהיר וזריז בשמירת שבת בכל תנאיו ובכל דקדוקיו אפי' עבד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, שני' שבת מחללו, א"ת מחללו אלא מחול לו, ולא תקשה לך מה הוסיף בעשותו מצוה שבת כדי לכפר עונותיו, הרי זו אחת מן המצות שהי' הוא חייב בהן, די"ל דהזירו אותה הוא המכפר, וכן בענינת אמן.

סגולה הג': יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום לאומרה בקול ובשמחה רבה כאלו אותה יצא ממצרים, שהרי אומרו במדרש, זיסע משה את ישראל מים סוף שהסיעם מעונותיהם שנמחלו על ידי השירה, שאמרו, שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה מוחלין על כל עונותיו וכו'.

וסגולה הד': ארז"ל כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שני' נושא עון ועובר על פשע, למי נושא עון למי שעובר על פשע, לכן יוכיח האדם את גופו ויאמר, למה תסבול ליסורים בעה"ז ובגיהנם על עונותיך, הלא טוב לך לסבול חרפת אנוש וגידופיו ולא תענה ותשמח ביסורים אלו, כי תעלה רפואה הם לנפשך ורח' בחשך אורך, וז"ש רז"ל הנעלבים ואינם עולבין שומעין חרפתם ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורים, עליהם הכתוב אומר, ואהביו כצאת השמש בגבורתו וכו'.

סגולה ה': היא ההתבודדות, שכ' למעלה בשם ספר בית מדות, כי לעתות רצון יפרוש עצמו במקום מיוחד שלא יראוהו בני אדם וישא עיניו למרום אל מלך יחיד עילת כל

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

כל העילות וסבת כל הסבות, כמטרה לחץ כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. ועד"ז כאשר הוא יבא לשום פניו אל אלהיו כן הוא יתב' ישים אליו ויחדיו יודבקו. כך שמעתי מפי מורי ורבי החסיד הקדוש כבוד ר' יוסף סאגיס זל"ה, וכך הי' הוא עושה. וכן מצאתי לרבינו יצחק דמן עכו שכמה חסידים היו עושים כן בימיו. ודוק ותשכח כן בדברי רמב"ם ורמב"ן וחובת הלכות והר"ר יונה ז"ל:

סגולה ששית: ישמע בחשק דברי חכם, וכשדורש יראת שמים ודברי אגדה שמושכין לבו של אדם כמים שאז"ל שבוה ימחול עונותיו. וחיבינן אנחנו לשמוע מוכיח דהכי קבלנו בסיני וכו'. עכ"ל.

והנה הקדוש הזה מביא אלו ו' דברים בקיצור נמרץ. ועוד מלבד מזה תנא ושייר כמה דברים המובא בדברי רז"ל למחילת עונות בענינים קלים ודרכים קלים. לכן אעמול עד שידי וכחי מגעת בעזרתו יתב"ש לבאר אלו הדברים ג"כ בקיצור עכ"פ בקצת ביאור שיובן לכל אחד בע"ה. וגם להוסיף מהדברים שהובא עוד בדברי רז"ל לכפרת עונות עם קצת ביאור לכל אחד:

פרק ז

ומקודם אסדר בעז"ה הששה דברים המובא בחרדים

בראשונה מה שמובא בגמרא (שבת קי"ט) אריב"ל כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעים לו גזר דינו שנ' (שופטים ה') בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה', בפרוע פרעות משום דברכו ה', רחב"א א"ר יוחנן אפי' יש בו שמץ של ע"א מוחלין לו. כתיב הכא בפרוע פרעות וכתוב התם (שמות ל"ב) כי פרוע הוא. ע"כ:

והנה אחי עיין בספרנו "שומר אמונים" שיחדתי שם מאמר מיוחד שנקרא מאמר פתחו שערים שמיוחד על ענית אמן ויהש"ר ושם העתקתי י"ב כונות ע"ד הפשוט שיוכל כל איש לכיין זאת. ושם הבאתי מהזוהר ומדרשים ופוסקים, האיך ענית יהש"ר בכח גדול ובכונה ובהודעועות האיברים לא לבד שמוחל עונות רק שמבטל כל גזירות קשות מישראל. ואלמלא ענית אמן יהש"ר שישראל עונין בבתי כנסיות לא הי' להם שום קיום בגלות מתוקף הגזירות. ועיי"ש בשם פרקי המרכבה דר' ישמעאל, ועוד דברים נוראים מאד, כי גדול כחו של יהש"ר, ואשרי למי שזוכה לזה להרגיל עצמו בו:

ואעתיק לך מספרי הנ"ל בקיצור מתמצית הדרושים וביאורים, סגולות הנפלאות של ענית יהש"ר בכח. והא לך י"ב דברים המובאים שם.

ונח"ל לפרוט בפרטות כל הדברים שגורמים ע"י ענית איהש"ר:

ראשית

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עו

ראשית, ע"י עניית איהש"ר גורם מחיית עמלק מכללות העולמות ומכללות חלקי נפשו:

- (ב) גורם שיתמלא שמו הגדול בכל אותיותיו:
- (ג) צריך להשתתף עם צער השכינה, כמו שהוא ית' מתנחם אז על גלותינו כביכול. ויעורר רחמים על כנסת ישראל שתתעלה במהרה ותקום מעפרה כביכול:
- (ד) גורם המשכת השפע בכל העולמות.
- (ה) גורם לבטל גזירות קשות מישראל:
- (ו) גורם שיומשך שפע לכללות ישראל בפרטות:
- (ז) גורם להציל הרשעים מגיהנם:
- (ח) גורם להעלות הנשמות הנדחות ושל תהו המתגוללים בצער גדול:
- (ט) גורם שיתקשר בשורש העליון:
- (י) גורם להעלות כל ניצוצי קודש מהחיצי' להקדושה:
- (יא) גורם שיתקדש שמו יתברך בכל העולמות:
- (יב) ע"י קבלת מסירת נפש מקיים מ"ע מקודש השם שהוא — ונקדשתי בתוך בני ישראל, שהוא מוכן ומזומן למסור גופו ונשמתו לכבוד ה' יתברך ויתעלה. ע"כ:

לכן אחי חביבי באם תרצה להחשיב נפשך ולתקנה, אם תרגיד עצמך בעניית יהש"ר בקול ובכח גדול ובהתרגשות כל האיברים הפנימיים והחיצוניים, או יוגדל כח גפך בלי שיעור. ועיקר מכל הכוונות ע"פ פשוטן של דברים המה שלשה:

- אחד שיכוין במלת יהא שמי' רבא שימחה זכר עמלק:
- (ב) שיכוין שיתמלא שמו הגדול בכל אותיותיו, שהוא שם יו"ד ק"א וא"ו ק"א:
- (ג) כשאומר לעלם ולעלמי יכוין שיתקדש שמו ית' בכל העולמות העליונים ותחתונים, וגם ע"י עניית יהש"ר בכח נפשו ונשמתו, יתקדש שמו ית' בכללות כל ישראל. זהו עיקרי הכוונות:

ואם תעייץ שם בחיבורי הנ"ל יערב לנפשך כנופת צוף וכל טעם גדל מתיקות אורו ורום ערכו של עניית יהש"ר בכונה ובכח. ואשרי לך אם תזכה לשמח את בוראך במה שרצינו ית' לשמוח. והשם יזכנו להיות מחלקם אמן:

פרק ח

סגולה שני': שמובא בחרדים הוא שמירת שבת כהלכתה, שאמרו (שבת קי"ח) כל המשמר שבת כהלכתה אפי' עובד ע"א כדור אנוש מוחלין לו שנא' (ישעי' נ"ו) אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו א"ת מחללו אלא מחול לו:

והנה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

והנה אחי אדוני ענין שמירת שבת כהלכתה, הוא ענין גדול ונורא ועצום אשר אין בכחי לבאר ולפרש אפי' אפס קצת ממנו, וביותר ביעורין דאשא מאי לבר נפחא למיעל לתמן. עכ"ו אבאר קצת לפי שכלי הדל:

תדע אחי שענין שמירת שבת נחלק לשלשה בחינות, (ועיין בספרנו שלחן הטהור מאמרי השבת ושם מכואר ביותר אריכות, ששמירת שבת נחלק לשלשה בחינות) שהמה מחשבה דבור ומעשה. והגם כל המצות נצרכים לקיימם בשלשה בחינות הללו. אבל שמירת שבת עצם המצוה נחלק לשלשה מצות, כי במחשבה, בא לנו האזהרה (שמות כ') וזכור את יום השבת לקדשו, ואמרו (ביצה ט"ו) וזכרו מאתר שבא להשכיחו. — ותקנו על זה בכל יום לומר היום היום... בשבת, לזכור את יום השבת, כדאיתא במכילתא. עיי"ש:

ושמירה כדיבור, דכתיב (ישעי כ"ח) ממצוא חפצך ודבר דבר ודרשו רז"ל (שבת קי"ג) שלא יהא דבורך של שבת כדיבורך של חול — וכתבו בס"י שעיקר השביתה בשבת היא השביתה כדיבור: שעיקר השבת היא לזכרון שהקב"ה ברא עולמו בששת ימי המעשה וינח ביום השביעי, והנה לגבי קוב"ה לא שייך שביתה במעשה רק כדיבור כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם (תהלים ל"ג) ובעשרה מאמרות נברא העולם (אבות א') — ע"כ צריך לנו השביתה כדיבור:

ושביתה הראשונה הוא שביתה במעשה, להזהר מלי"ט מלאכות ותולדותיהם, ולהזהר בשביתה דרבנן:

והנה בודאי לא כל אנפין שוין בענין השביתה, כי גבוה מעל גבוה שומר. רק ראשית הוא שיהא אדם בקי בהלכות שבת, כי כהררים התלויים בשערה תלויים הלכותיה, ובכל נגיעה ממש אפשר לחלל שבת, כמו בעניני טלטול ומוקצה, שאפילו כלי של היום שלא לצורך נקרא טלטול. וכן בכלי שמלאכתו לאיסור ומוקצה מחמת איסור וכו', ובאיסור הכנה, וכן בענין בורר, שהמה דברים דקים מאד ובעניני אהל, ובעניני הטמנה, ואיסור הרצאה והכנסה, וכן בתוספות שבת בכניסתו וביציאתו. וזה בענין ל"ת שהוא סור מרע:

ובענין עשה להכין עצמו לכבוד שבת, כמו שמכינין לכבוד מלך בשו"ד. וגם לכבוד את השבת בכסות, בבגד נקי, ובמאכלים ערבים וטובים, ולהזהר מלהעצב וכשי"כ מלהתקעס כי הוא ממש כמו שמבעיר הגיהנם בשבת, כמו בא בתיקוני זוהר. (תיקון ג"ה). ומובא בפוסקים, שצריך להחמיר בשבת על כל החומרות, כי ק"ו מפסח שאיסורו רק בכרת ומחמירין כל מיני חומרות, ובשבת שאיסורו בסקילה, והלכותיה תלויים בשערה, בודאי צריך להחמיר כל מיני חומרות, ואם ככה יתנהג, אז נחשב לשומר שבת כהלכתה בפרט הראשון שהוא במעשה, שהוא ג"כ ענין גדול ונורא בלי שיעור: השביתה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עז

והשביתה השני' אחר שקיבל בעצמו להזהר בשביתה המעשה, או יראה לשמור הדיבור כי דיבור חול בשבת פוגם ח"ו עד למאד כמובא בזה"ק (כשלה' מ"ז ע"ב) וז"ל:

וכברתו מעשות דרכיך כמה דאוקימנא. ממצוא חפצך ודבר דבר והא אתמר בגין דההיא מלה סלקא ואתער מלה דחול לעילא. מאן דמומין אושפיוא ביה בעי לאשתדלא ולא באהרא. תא חזי ההוא מלה דנפיק מפומיה דבר נש סלקא ואתער אתערותא לעילא אי לטב אי לביש, ומאן דיתיב בענוגא דשבתא אסיר ליה לאתערא מלה (מ"ג ב') דחול דהא פגים פגימו ביומא קדישא, מאן דיתיב בהלולא דמלכא לא יתחזי למשבק למלכא ויתעסק באהרא, ובכל יומא בעי לאחזאה עובדא ולא תערא אתערותא ממה דאצטריך. ובשבת במלי דשמיא ובקדושא דיומא בעי לאתערא ולא במלה אהרא. עכ"ל:

וכמובא במדרש (ויקרא רבה ל"ד) ר"ש בן יוחי ה"ל אימא סבתא דהוה מישתעי סגי אמר לה אימא שבתא הוא שתקה — כי הקפיד אפילו על אשה שלא תדבר בשבת. ואשרי חלקו למי ששומר דיבוריו בשבת, כי נעשה מרכבה לפה העליון. כי בשאר ימים ג"כ כל דיבור הוא ענין גדול, וכש"כ בשבת קודש, ואז כל אחד שובת ממלאכתו, ואם יקבל על עצמו שביתה בדיבור אשרי חלקו וגורלו:

לבד כשיושבין חברים ביחד ומדברים דיבורי יראת ה' ואחדותו, ומזמירין שירין ותושבחין לפני קובי"ה ושכינתי', זה ג"כ ענין גדול למאד. כי אין להקב"ה נחת יותר מכשישראל יושבין ביחד באחדות, ומזמירין ומשבחין לכבוד שמו ית' ויתעלה. וכן מי שמוטל עליו להזריך את ישראל, לפעמים לצורך הדרכת עם הקודש צריך לדבר. אבל גם בזה יש הרבה גניבת הבע"ד, להמשיכו לדברים בטלים או ללשה"ר וכדומה. ע"כ לפעמים שב ואל תעשה עדיף:

וצריך כל אדם הרוצה להיות בכלל שומרי שבת, לבקש רחמים מה' כל השבוע ע"ז. וכש"כ בעש"ק בטבילת המקוה ובמנחה בערש"ק, שיוזכה ה' לשמור שבת כהלכתו. כי באם זוכה לזה אז רוחצין נשמתו בשבת כמו רחיצה של נהר דינור, יותר מכמה מאות תעניתים:

ועיקר ללמוד הלכות שבת קודם בקיצורים שחיברו יראי ה' ונתקבלו פסקם בישראל, למען ידעו להזהר מאיסורים. ואח"כ ילמוד בפוסקים, כל אחד לפי שכלו ודעתו:

פרק ט

והשביתה השלישית, היא שביתה במחשבה. ויש בזה שני מדריגות, בבחינת המוח הלב (כמובא במאמר המחשבות) ושביתה הלב הוא, שתשובות הלב מכל דאגה ועצבות ומכל טרדות עניגי החול, בבחינת פור מרע:

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

וזה תלוי באמונה ובטחון שידע ויבין כי המחשבות המטרידות לאדם בעניני החול בשבת לא יועילו לו כלום, אדרבה גורמין גרעון גדול ח"ו בכל עניניו. ואם יחזק לבבו וימנע א"ע מלדאוג ומלהיות בעצב, גדול אדוננו ורב כחו להשלים לך כל עניניך וחפצייך. ומי שמחזק לבבו בה' בשבת קודש שלא לדבר ושללא לחשוב ולדאוג בעניני החול, אז רואה פלאים גדולים ונוראים. כי כתבו בס"ח כי שמחת השבת ממתיק הגזירות הדינים, ומועיל לנפש יותר מלהוריד דמעות בימי החול:

וזה בבחינת ועשה טוב, להתחזק עצמו בשמחה גדולה בשבת בכל כחו, והן בתפלתו והן בשעת אכילתו, בזמירות שירין ותשבחין לה'. כי שבת קודש הוא יומא דנשמתא יומא דחדוותא בכלתו עלמין, כמובא בזה"ק וקראת לשבת עונג (ישע' ג"ח) אין עונג אלא ע"י שמחה, כי מי שאינו בשמחה הגם אם תתן לפניו כל מיני תענוגים אין שום עונג אצלו, משא"כ שמחה תערב לנפש ותתענג בו הנפש, וגם הגוף נהנה משמחה, כי שמחת השבת כ"כ גדלה עד שמשפיע גם לגוף שיהנה מן השמחה. (ועיין בזה"ק בשלח מ"ז): והנה הגם שאין בכחו של כל איש להתחזק בשמחה, בפרט מי שהוא מוטרד כל השבוע, ומלא נסיונות מעול הפרנסה וגידול בנים ואשה, ויותר הטרדות:

והנה הבאתי (בספרי שלחן הטהור) הפירוש מהרה"ק רבי ר' משה לייב מסאסוב זצ"ל על הכתוב (איכה ה') שבת משרש לבנו נהפך לאבל מחולינו — פי' שבת משרש לבנו שבת צריך להיות משרש לבנו, אבל נהפך לאבל ח"ו מחולינו ע"י ימי החול שלא נהגו בו כראוי. כי בשבת רוצה כל נפש הקדוש לשמות, באים העיונות ומסבבים לנפשו ואין מניחין לשמות, כי אדרבה אם תחיצונים רואים שבר ישראל רוצה לשמוח בשבת, מתעלין ומתגברין ח"ו להביאו לנפילות וקטטות ולעצבות ח"ו. לכן ידע וישכיל זאל יניח עצמו מפתוי היצר, וידע כי בכל רגע של שמחת השבת מוסיף כח בנשמתו הרבה ובנפשו היתירה שיש לכל בר ישראל בע"כ. והוא לו לסיוע ולעזר על כל השבוע וכל ימי חייו:

והנה השמחה דקדושה הוא קשה לסתם אדם, אבל כבר כתבתי (בחיבורי "שומר אמונים" במאמר צהלי ורוני) שהגם שהשמחה הוא ענין רוחני, אבל יש בכח של כל אדם מישראל להכריח עצמו לשמחה, כי הוא ענין כמו המחשבות, להכניס מחשבתו על ענין אחד, כי השמחה הוא אחד מהמדות, ותלוי במרה לבנה, וכמו שרואים שאפי' מי שהוא בעצבות גדול בתכלית וראה איזה ענין תענוג ושחוק או מתענג ושחוק בע"כ: ויש ג"כ אנשים פשוטים, ולהבדיל גם רשעים, שהמה תמיד בשמחה, רק השמחה שלהם הוא מסטרא אחרא ר"ל, כי זה לעומת זה וכו', כידוע, וכל איברי האדם נחלקים בבחינת טוב ורע, חלקי המרה, כי הקלי' וכל כוחותיהם משכנם במרה וטחול, אבל בע"כ נכלל גם בהקדושה. לכן כשחלק הקדושה רוצה להתגבר בשמחה של קדושה, תיכף מתגבר החלק השני של מרה שחורה ח"ו:

ולהתגבר

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עח

ולהתגבר על זה אפשר מכה הדעת שכולם נכנעים תחת הדעת. ויתבונן האדם הלא היום שבת, שכל העולמות וכל הנשמות בג"ע מתעלין היום בשמחות גדולות, וכל מלאכי וצבא מעלה שמחין. ואפי' הרשעים בגיהנם ניחין ב"י. חוץ מהרשעים מחללי שבת בפרהסיא, שנחשבים כאלו עברו על כל התורה כולה. הם אין להם מנוחה אפי' בשבת, ונידונים גם בשבת בדיגין קשים ח"ו כמובא בזה"ק (פ' תרומה ק"ג ע"ב):

לכן תתגבר אחי בע"כ לשמחה של שבת בכל רגע שתוכל ויותר מכחך. ואח"כ כשתתגבר כך כמה שבתות, יעזורך הבורא שתוכל אח"כ לשמחה בשבת ולשמח עוד אחרים. ולא תניח בעצמך שום עצבון ושום דאגה ושום מר"ש ח"ו. ואז אשרי חלקך וגורלך. זה פרט אחר מענין השביתה התלוי במחשבה:

ופרט היותר גדול, הוא המובא בתולדות (פ' בשלח — קדושים) שקיבל מרבו רבינו הבעש"ט הק' זי"ע שבשבת אסור להסיח דעתו מקדושת השבת, ק"ו מתפילין, ותפילין נלמד ק"ו מציץ שאסור להסיח דעתו ממנו כי קדושתו חמור מציץ. כש"כ קדושת השבת שקדושתו גדלה יותר מקדושת התפילין שבשבת פטור מתפילין מצד גדול מעלת וקדושת השבת, בודאי אסור להסיח דעתו משבת, ועיי"ש שמאריך שבה במתיקין ודובשין:

והנה הגם ענין זה שלא להסיח דעתו מקדושת השבת הוא מדריגה גדולה, ואין שייך לאנשים כערכנו אשר אנו רחוקים מזה. אבל עכ"ז אחי אהובי דע שיש בענין זה ג"כ שני מיני בחינות בכללות. כי זכור ושמור הנאמרו בדברות ראשונות ואחרונות בדיבור אחד נאמרו. וזכור דרשו שהוא זכירה בפה ושמור הוא ענין מחשבה כידוע, שלא להסיח דעתו:

והנה הגם שדרשו על זכור זכירה בפה, אבל דע כי עיקר זכירה הוא במחשבה, כמש"כ (דברים ט') זכור ואל תשכח (ומובא בספרי, זכור בפה, לא תשכח בלב), כי זכרון עיקרו במוח ובמחשבה. ולמי שהוא קשור באיזה ענין אינו שייך בו לומר זכור כי הוא ממילא אינו שוכח, משא"כ מי שהוא רחוק מדבר ואז יכול לשכוח, שייך בו לעזרו זכור ואל תשכח:

לכן אמרה תורה זכור את יום השבת לקדשו, וידוע כי קודש הוא בחינת חכמה שהוא מחשבה. ואמרה תורה, זכור את יום השבת לקדשו במחשבה. וע"כ דרשו ע"ז רז"ל (ביצה ט"ו) זכרהו מאחר שבא להשכיחו. לכן כתבו זאת ממש זכירות תמידית, שאפילו בחול אם אדם נזכר משבת מקיים מ"ע של זכור את יום השבת ועיין בחרדים ז"ל (ט"ע) מן התורה התלויים בפה ובזמן) וכש"כ מכש"כ בשבת קודש בעצמו, בכל רגע שאדם נזכר שהיום שבת וזכר מקדושת השבת מקיים זה המ"ע:

והנה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

והנה מי שאינו מקושר באיזה דבר, או נחלש אצלו כח הזכרון, ובטבעו לשכוח מזה הדבר. והנה לבוא לזכרון הדברים שיזכיר עצמו תמיד מקדושת השבת, יש לזה שלש עצות. אחת, שירגיל עצמו תמיד בפה קדושת השבת, כמו שבת קודש או שבת מלכתא קדישא, וירגיל עצמו לשמוח באמרו זאת. רק היא בהסתר שלא להראותו לאחרים, שלא היא נראה כמתחסד ביותר, כי זו מדה גרועה מאד ונחשב לשטות, כי גם בשמים שונאים תנועות משוגעות, כמובא במג"א (סימן צ"ה סע"ק א') וז"ל ואותן המגביהים ראשיהם ועיניהם למעלה כמביטים על הגג המלאכים מלעיגים עליהם עכ"ל:

ועצה שני' לזכרון, לקיים משי"כ (ירמי' ל"א) הציבי לך ציונים, שהוא לשון סימן, שיעשה לעצמו איזה סימן שעיי"ז הסימן יזכור תמיד קדושת השבת כמו איזה כפתור בבגדו, או איזה משיכה, או איזה וכדומה, כל אחד לפי ערכו יעשה לעצמו איזה סימן, שכל זמן שיסתכל על זה הסימן יזכור מקדושת השבת:

ועוד עצה הנעלה מזה, שירגיל עצמו בכל עניניו, דהיינו הן בשעת התפלה וכן בשעת הלימוד, שיעייר במחשבתו כאלו קדושת השבת מדבר ממנו, וכן בשעת אכילת סעודת שבת יצייר בדעתו כאלו קדושת השבת אוכל עמו ביחד, ובה ההרגל יהי' תמיד נחקק לפניו קדושת וזכרון השבת:

ועוד הנעלה מזה, שירגיל עצמו לצייר נגד עיניו אותיות שבת, כמובא בסה"ק בני יששכר שאותיות שבת מסוגל לצייר נגד עיניו כמו אותיות הוי' ביה. כי כ"ז אתון קדישין עם האותיות מנצפ"ך כפולים, כל אחד מהם יונק משם הוי' ביה, וכ"ז פעמים שם הוי' ביה הוא כמספר שבת, וזה שבת שלים מכל סטרוי ועיי"ש.

פרק י

ולענין הזכרון ושמחת השבת יתן אל לבו, משל למלך גדול ונורא מושל בכיפה, ששלח להגיד לאחד מעבדיו שמוכן להתאכסן אצלו, והנה ודאי מן הראוי שאיש המוני יה יתן אל לבו שמחה גדולה, ובכל כחו יכין עצמו לקראת ביאת המלך ומשרתיו במאכלים ומשקאות בבגדים נקיים ובבית נקי מכל לכלוך וטינוף, וכן כל זמן היות המלך משתנה אצלו צריך להראות שמחה וגיל ביותר, שמתכבד בזה הכבוד הגדול בלי שיעור, שאיש שפל ונכה כמוהו זוכה להיות בעל אכסניא של מלך גדול ונורא ועצום, ומה שגדולי השרים והנכבדים אינם זוכים לזה, ואם המלך רואה גדל שמחת העבד שמתרצה ומתענג ושמת ומתכבד בכבוד המלך, אז נותן לו מתנות רבות ויתירות. משאי"כ כשרואה המלך שנפגמה שמחת העבד ויש לו פנים זועפות ועצבון לב, אז הכל הוא להיפך.

והנה הגם שהנמשל אינו דומה אמילו כטיפה מן הים להמשל, עכ"ז לשבר האוזן מה שיכול לשמוע, כי המלך מלכי המלכים הקב"ה הודיע לנו בתורתו הקדושה (שמות)

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש עט

(שמות ל"א) ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם, כמובא בזוה"ק (פ"ר ויקהל) שכל ימות השבוע האדם מונהג ע"י שר העולם שהוא מלאך מט"ט, משא"כ בשבת מתפשט קוב"ה כביכול מכל מיני לבושין, והוא בעצמו כביכול מתלבש בכל אחד מישראל, בבחי' ונתתי משכני בתוכם ממש, ע"י תוספת נשמות יתירות שיש לכל אדם מישראל ע"י כללות קדושת ישראל, וכש"כ מי שזיכהו ה' שיהי' לו תוספות נפש ורוח ממש, אשרי לו, או בשבת קודש בזכותן של ישראל ממשיך תענוגים והשפעות גדולות לכל העולמות, וכל צבאי מעלה ומטה, וכל הברואים כולם מרגישים קדושת השבת כמו שאמרו הצדיקים וכי הראות שאפילו האבנים ועשבים האיילנות משתנים בצורתם בשבת, ויש להם פנים אחרת, רק עינינו הגשמיים טחו מלראות זאת, וכל העולמות והנשמות מתענגים בשמחה גדולה ונוראה בתענוגים גדולים בלי קץ, ממה שנתפשט קדושת שבת בכל מקום, והכל בזכות ישראל הקדושים שומרי שבת, וכ"כ גדלה מעלת שומרי שבת, עד שאמרו רז"ל (שבת קי"ח) אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין — ואפילו כשלא יזכו ויהי' רשעים ח"ו:

והקב"ה כביכול ומשריין דילי' באים לביתו של כל ישראל שומר שבת להתחבר עמו בצוותא וזא כביכול, ומי פתי יסור הנה, שזכה לכבוד גדול ונורא כזה שעלת כל העלות וסבת כל הסבות נורא על כל נוראים, מניח משרתי מעלה שגדלם וגבורתם ונוראתם וזא בלי שיעור וגבול לפי שכליננו, שיש מלאכים שגדולתם הוא אלף אלפים פעם כמו זה העולם, ויש עוד יותר, והקב"ה כביכול משכיך שכינת עוזו אצלינו, ובסיבתנו ניזונים ומתענגים כל העולמות:

ואם הקב"ה רואה שאדם יש לו דעת להתענג בזה, ושש ושמש בזה המתנה הארת הקודש והנורא קדושת השבת, אז הקב"ה נותן לו מתנות בלי שיעור, כאשר אמרו רז"ל (שבת קי"ח) כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו — ועוד (שם) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר (ישעי' נח) או תתענג על ה' והרכבתוך על במתי הארץ האכלתיך נחלת יעקב אביך זגור — וכי אפשר לבאר אפילו כטפה מן הים ההבטחה גדולה ונוראה הזאת, שהוא נחלה בלי גבול, שהמה עולמות שעתידיים צדיקים לנחול, שיהי' גדולתם וקדושתם ואורם בלי גבול וחקר, שינחלו בזכות שבת קודש:

ואמרו בס"י, שלא אמרו רז"ל המתענג בשבת רק המענג את השבת, שהכוונה שהשבת יתענג מהתנהגותו ומקדושת מחשבתו, אבל אם אדם ח"ו מביא עצבון ודאגה בלבו בשבת, אז מראה עצמו שאינו מתכבד בהתאכסנות המלך עמו, אז המלך הקב"ה כביכול הולך ממנו בועם ובחרזן אף, וכש"כ אם ח"ו מתקוטט ומתכעס עם אשתו או חבירו בשבת, אז אומר הקב"ה, אני כביתי הגיהנם בשבת ואתה הולך להדליקו ח"ו, כמובא בתקנ"ו (תיקון מח) ואז במקום התענוגים הגדולים המעותדים לו, נתהפך לו ח"ו ליגון

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

ליגון ואנחה, ולעונשים גדולים ח"ו, וכשי"כ וכש"כ אם מקיל בקדושת השבת לחללו באיזה אופן ח"ו כי המחלל את השבת כאלו מחלל כל התורה כולה (המצות). כי אמרו רז"ל (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה) שקולה שבת כנגד כל המצות, ובוה"ק (בשלח מז). ששקול שבת לקבל אורייתא כלא :

וזה הסוד וכונה של תוספת שבת בכניסתו וביציאתו. בכניסתו מראים ששמחים אנחנו לקראת ביאת המלך אצלנו, וביציאתו אנו מראים שקשה עלינו פרידתו. לכן ע"פ האר"י ז"ל צריך להוסיף לכה"פ ארבע שעות בהכניסה ויציאה שהיא השבת כ"ח שעות :

והרוצה לידע קדושת השבת, ילמד בסה"ק סידורו של שבת מהקדוש בעל באר מים חיים ז"ל, שאמרו עליו שהי' לו נשמה מקדושת השבת, ושם יאירו עיניך לידע מהו קדושת השבת, ואנו כתבנו כאן בקיצור :

ודע אחי הגם שכבר מבואר קדושת השבת בהרבה מקומות, עכ"ז אל תחשוב כי קמח טחינא טחנתי, כי דברים גדולים וכללים וגוראים כללתי כאן במילין ועיריין של תקון השבת שכתבתי לפניך. ואם תעיין בהדברים תמצא סולת ברורה בע"ה מכמה ענינים ודברים גדולים, ואם תזכה לשמור שבת קחדש באחד משלשה אופנים שביארתי לך לעיל, אז אשרי חלקך וגורלך. כי בודאי ימחלו לך הרבה מעונותיך, אשר לא תזכה לה גם ע"י כל מיני סיגופים שבעולם :

ועוד תדע כי שבת הוא בחינת תשובה מאהבה ובהינת תשובה עילאה. לכן אם תזכה למחילת עונות בשבת, אז לא די שימחלו לך העונות כמו ע"י סיגופים ותעניות וצדקות ותפלות ודמעות, רק השבת בעצמו מטהרו ומאיר בו קדושה ועתיקא קדישא מלבן עונותיו עד שמעונות נעשו זכיות ממש. אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו כי מה אנחנו יכולים לזכות ע"י קצת שכל ושמירה ודעת :

לכן אפילו אם שבת אחד, ואפילו חלק משבת תוכל לשמור באופנים דלעיל, יהא חשוב לפניך מאד מאד, כי כל שבת הוא עולם בפני עצמו, ולא הי' עוד שני שבתות שוות בעולם. וכל שעה משבת הוא ענין בפ"ע, וחטוף מה שתוכל :

ואם יזכך ה' לשמוח בשמחת השבת, אז תתן אל לבך מעשה ימי החול האיך נתרחקת ונתפרדת מבוראך בבחי' אי מלכא אנא עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי (גיטין ג"ו) כמוכא בס"י. ואם זוכה עי"ז שעיניו יורדין דמעות רותחין בגעגועין להשי"ת, אז אלו הדמעות המה בחינת רחיצה דנהר דינור ממש. ואז יבקש מה' שלא ישליכנו מעל פניו להלן לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, ולא יצא מהעוה"ז בבושה וכלימה ובהבל וריק, ויזכה להיות מדור לשכינת עוזו ית"ש. ע"כ ביארנו קצת מה שבכחינו הדל, כטסה קטנה מן היס הגדול והנורא.

פרק יא

תקון השלישי: המובא בחרדים, לומר שירת הים בשמחה. ויסודו ממאמר רז"ל (ילקוט שופטים מדרש תהלים י"ח) כל מי שנעשה לו גס ואומר שירה מוחלין לו כל עונותיו. ושירת הים נתקנה על הנס שעשה לנו הקב"ה בקי"ס וביציאת מצרים. והנה אמרו בווה"ק (פ' בשלח) שבוה השירה נרמז בו כל מה דהוי ומה דעתיד למהוי עד עולם. ואחר התחי' ב"ב. ונכללה בה כל השירות של כל ישראל עד סוף כל הדורות:

והנה בעיון ישראל במצרים. הגם שנתגלה הקב"ה בכמה ניסים גדולים בעשר מכות. אבל הנסים היו לגבי מצרים לשלם להם תגמולם על מה שציערו לבניי עמו של הקב"ה. לכן לא השיגו אז ישראל אמונה שלימה. ולכן כתיב ויאמן העם, כי לא נקראו רק עם בבחינת האמונה שהי' להם. משא"כ בקריעת ים סוף, שהי' עיקר התגלות אלקות בשביל ישראל. שנקרע להם הים, ונעשו להם ע"י שם קדשו נסים גדולים, וראתה שפחה על הים מה שלא ראו הנביאים, ונתגלה להם שם הקב"ה ברוב עזו ותפארתו. ואז השיגו השגה גדולה בלי קץ, ואמונה גדולה נקבע בלבם, ואז נקראו בני ישראל ע"י אמונה הגדולה דכתיב ויאמינו בה'. ואז ע"י גודל אמונה זכו לזה, שכל אחד נתלבש בו רוח נבואה, ואמרו השירה כולם אנשים ונשים וטף ואפילו עוללים ויונקים, ואפילו עוברין שבמעי אמן כאשר אמרו רז"ל (ברכות ג') וכולם בלשון אחד בלי שום שינוי, ע"י גודל רוח"ק ששרתה עליהם. דכתיב (תהלים ק"ו) ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו. ע"י שהאמינו בדבריו עי"ז זכו שישירו את תהלתו, כמובא במדרש ויושע:

וככה מעין זה אצל כל בר ישראל שהקב"ה עושה עמו נס, ונותן אמונת שמו ית' אל לבו להאמין שזה הנס נעשה מן השמים, ואינו תולה בדרך מקרה כדרך הרשעים ומכיר חסדו וטובו של קיב"ה, ומודה ומשבחו ע"ז אז גורם עי"ז נחת רוח להקב"ה, וגורם עי"ז לנפשו מחילת עונות, כפי השיעור שישוער אצל הבורא, וכתבנו לעיל בכללי מחילה שיש כמה מיני מחילה וכו' עי"ש:

והנה קרי"ס הי' הנס הראשון המיוחד דייקא לישראל. ואז בגודל הופעת זיו השכינה באמרים שירת הים, זכו שנכנעו תחתיהם כל שרי מעלה וכל כתות החיצונים, נכתוב אז נבהלו אלופי אדום וכו' תפול עליהם אימתה ופחד וכו'. וכל הנסים שנעשה לכל בר ישראל בכלל ובפרט הכל נרמז בשירת או ישיר, שהוא כללות כל השירות והנסים ואין לך אדם מישראל שלא יעשו בו בכל יום כמה נסים או נגלים או נסתרים. לכן באמרו השירה ויתן אל לבו להודות לה' על נס של מצרים וקריעת הים, וגם על הנסים שעושה הקב"ה עמנו תמיד, ואומר השירה בכח גדול ובכוונה ובשמחה, גורם עי"ז המתקת הדינים והשפלת כל חילין בישין של ס"א. וגורם בה שהשכינה מתעטרת בה השירה יתגר מכל שירין ותשבחין, ואז זוכה עי"ז נמחלו עונותיו, ואשרי לו:

תקון

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

פרק יב

תקון הרביעי: המובא בחרדים המעביר על מדותיו, שאמרו רז"ל (ראש השנה י"ז) כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו שנא' (מיכה ז') נושא עון ועובר על פשע, למי נושא עון למי שעובר על פשע — (הנהגה זה יבואר בע"ה במאמר המדות וכאן אכתוב קיצור הדברים):

דע אחי שאין לך גדול בסיגופים מסבילת עלבונות. וכן אמרו רבינו האר"י ד"ל והרמ"ק ז"ל שסבילת עלבונות יותר מעלה מכמה אלפים סיגופים. ופרט זה כולל כל מיני אנפין. הן אדם שסובל עלבונות על ידי שמתקרב להקדושה, וקנאין פוגעין בו, לצים, שועלים המתבלים כרמים, ומהם גם משופרא דאינשי דעלמא, ואדם סובל ואינו משיב למחרפיו דבר, כאמרם ז"ל (שבת פ"ח) הנעלבין ואינן עולבין ויש בזה ד' מדריגות כמבואר בר"ח ועיי"ש:

וכן מי שנתנסה מה' באשה רעה בעלת מריבה, שמחרפת אותו בבזיונות, והוא סובל ושותק ואינו מתקוטט וסובל לכבוד קדושת שמו ית' ולכפרת עונותיו. וכן כל מיני חלישת הדעת שאדם מקבל מזולתו, והוא עוצר ברוחו מלכעוס ומלהלשין ולהשיב, או נתכפרו בזה עונותיו, ונמתקו הדינין מעליו. כי לפעמים שיש דין על שונאי ישראל, והקב"ה רוצה לרחם עליו ושולח עליו איזה מחרף הראוי לאותו אצטלא ולאותו שליחות, כי מגלגלין חוב ע"י חיוב, והוא מחרף ומבה אתו ומחליש דעתו, ועיי"ז נמתקו הדינין מעליו ונכנע כח המקטרג ונמחלו עונותיו:

ואשרי למי שירגיל עצמו להעביר על מדותיו, אז בשמים ג"כ ככה אומרים הואיל ולא מוקים במיליה לא תקומו בהדיה (ר"ה י"ז) — ואשרי לו.

פרק יג

תקון חמישי: המובא בחרדים ענין ההתבודדות, ומובא שם (מצות התשובה פ"ג) בשם ספר בית מדות מכתבי האר"י ז"ל בה"ל: מה שתמצא בדברי הראשונים תוכחות על עון סיגופים ויסורין קשין שלג והרולים והפסקות עינוים, לא נזכרו אלא למי שאין עמלו בתורה, אבל מי שתורתו אומנתו ויודע דעת ויראת ה', זאת היא תקנתו לא יתלש ולא יתבטל מלימודו אך יום אחד מן השבוע יתרחק מבני אדם ויתבודד בינו לבין קונו, ותתקשר מחשבתו בו כאלו כבר עומד לפניו ביום הדין, וידבר לאל יתברך רכות כאשר ידבר העבד אל רבו תבן אל אביו. עכ"ל.

הנהגה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פא

והנה הגם הדבר הזה קשה מאד, כי תלמידי האר"י ז"ל היו כולם גדולי הדור, וגם ביניהם רבינו חיים ויטאל, ומסר להם האר"י ז"ל תעניות וסיגופים הרבה, כמובא בשער הגלגולים. ואם ה' מספיק התבודדות למה מסר להם התעניות והיחודים הגדולים.

רק אולי הכונה על סיגופים שהמה לתוספת הזיכוך, כמובא בר"ח (שער התשובה) כי האי דאמרו רז"ל (תענית י"א) האי בר בי רב דיתיב בתעניתא ליכול כלבא לשירותיה — הכונה על מי שלא חטא אבל במי שחטא לא נאמר זאת.

ועכ"פ ענין ההתבודדות עם ה' הוא ענין גדול מאד, שנהגו בה הנביאים וקדמאי ובתראי, כדמצינו בזה"ק ובגמרא ובמדרשים שהיו פרישא מדברא. וגם ככה מובא בספרי קדמאי החוה"ל וספר חסידים, שהיו בכל דור פרושים שהיו פרושים עצמם מביתם לבלות ימיהם בהתבודדות ופרישות, שלא יטרדו אותם טרדות העולם הטורף בלב ימים:

והנה בענין התבודדות, הגם שהוא ענין גדול ונורא, אבל היו הרבה שנפלו לשוחות צמקות עי"ז. כמובא בספר יוסיפון שהיו בזמן הבית בדור האחרון לאלפים מאלו המתבודדים, הרבה קמאי ובתראי שנפלו לטעותים גדולים בזה. והי' לי בזה להאריך, רק מה אכתוב ואטריח קסתי בחנם, ולמי אכתוב היום בעוה"ר בזמן שנסתם הדעת לגמרי ואין למי לדבר.

לכן דע אחי כי עיקר רק בדורות הקדמים היו הרבה שתפסו בענין זה התבודדות. עד שבא רבינו הבעש"ט זי"ע וגילה להעולם, שענין אהבת ישראל וההתחברות באחדות ובאהבה, בפרט בישבם אצל איש המדריך אותם לעבודת ה' בהכנעה ובביטול, ובאמונה פשוטה לה' בלי שום התחכמות, זה עולה לרצון ולנחת רוח לה' יותר מכל ההתבודדות. כי ישיבת ישראל בהתחברות הוא ענין גדול ונורא כשהוא לכבוד ה' יתברך, ובשמה ובאחדות. ועי"ז הדרך התנוצצו הרבה עובדי ה' אשר מסרו גופם ונפשם לאהבת הבורא ב"ה.

וכמובא בסה"ק מאור ושמש (דברים כ"ב) עה"כ שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, וקיצור הדברים שם, הגם שע"י התחברות ישראל נפרד קצת מהאם, שהוא דביקות השכינה, עכ"ז ואת הבנים תקח לך להתחבר אתם:

אבל דע אחי, שהגם שענין אהבת והתחברות ישראל כשהוא באחדות, ובלי לשה"ר חיבורי שטותים הבלים, רק לצורך השכינה לומר תשבחין לה' ולספר מצדיקים ולדבר דברי תורה, הוא ענין גדול ונורא מאד. אבל תדע שענין התבודדות ג"כ דבר גדול מאד, ועי"ז אמר הקדוש בעל גועם אלימלך (פ' בא) אין לך אדם שאין לו שעה (אבות פ"ד), דהיינו מי שאין לו שעה שיתבודד עצמו עם ה' ויחשוב על תכליתו אין זה נחשב בגדר אדם, כי לעבודת ה' באמת, בלי פניות ושקר וישות זגסותא דרוחא, אלשוב

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

ולשוב אל ה', לא אפשר רק באם יתבודד עצמו עם ה' כדיבורים ובהשתוקקות ובתשובה, אשר זה לא אפשר ברבים רק ביחיד בביתו, או לפעמים שני חברים ביחד, כ"א לפי עניניו ומביביו:

ויעשה בזה כמובא בסה"ק חובת הלבבות, שמובחר ההתבודדות היא שיתבודד עצמו בביתו עם ה' ויפריש מחשבתו לה', ועיי"ש בדבריו המתוקים בשער הפרישות, ועיי"ז יוכל בר דעת לקנות שלימות גדול לנפשו, אשר בלתי אפשר בלי זה. כי גם כל הצדיקים חסידים אמיתיים וקדושי ארץ ה' להם זמנים מיוחדים להתבודד עצמם עם קונם, כי ע"ז נאמר תמים תהי' עם ה' אלקיך, דהיינו שיתא עבודתך תמים בשלימות זאת תהא רק עם ה' אלקיך לבד, אבל זה רק בזמנים מיוחדים ולא כסדר כמובא לעיל:

והיות כי להתקרב לאמיתיות עבודת שמו ית' ולהתדבק בו, או לפחות ממנו, לזכך מדותיו ולהכניע לבו הקשה ולבא לדעת שלימה בלתי אפשר בלא זה, אם לא ייחד אדם לעצמו איזה שעה להתבודד עצמו עם קונו ביום או בלילה, והנה ע"פ רוב האדם מוטרד ורעיונותיו משוטטים אנה ואנה, כי המחשבה נקרא רודף, שרודפין לאדם, ומחשבה רודפת חברתה. לכן הזמן המובחר לרוב בנ"א הוא בלילה קודם השינה בשעה שבני ביתו כבר ישנים, או קודם לאור היום, שהוא הזמן היותר מובחר:

פרק יד

והנה בענין התבודדות יש שלשה דרכים. דרך אחד התבודדות של תשובה וסיגופים (כמבואר לעיל במאמר תשובת התבוננות ותשובה פרטית ותדרשנו משם, וביותר להלן במאמר תשובת מארי דחושבנא) שיתבודד עם קונו, ולחשוב בגודל חסדיו שעשה אתו ה' מיום הולדו, וגודל שפלות ערכו ומזותו ומה שגרם ופעל בעונותיו (כמבואר לעיל בשורש הפגמים) וישבר לבבו לפני ה'. וכש"כ אם יזכה להוריד דמעות רותחות כבן המתגעגע לקראת אמו, או בודאי לא ישליכנו ה' מעל פניו, ויזכה לתקן אשר שחת, ולא יצא מהעולם בבזושה וכלימה, ולא יבלה זמנו בהבל וריק:

וזה ההתבודדות יכול להיות גם אם הוא חלש ח"ו, בין עומד ובין יושב. ויותר טוב שישב על הארץ ויקבל נויפה, שזה ג"כ נחשב לתיקון גדול הישיבה על הארץ כמובא בר"ח (שער התשובה) ויחלוץ מנעליו כמקבלי נויפה, וכ"ש אם הוא בפישוט ידים ורגלים, שמראה בזה שמבטל עצמו מכל וכל לגבי קוב"ה, כמו שהבאתי לעיל מסה"ק סור מרע מהרה"ק מוידיתשוב בעל עטרת צבי ז"ל, ואז בהתמרמרו לפני ה' בעומק, משליך בזה הרבה עכירות מנפשו, וממשיך על נפשו הארה גדולה מן השמים:

ואם

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פנ

ואם יעשה זאת פעם ביום ופעם בלילה, או אשרי חלקו וגורלו, ואז באמת יועיל הרבה יותר מסיגופים. כי סיגופים ענין לחוד, התבודדות התשובה ענין לחוד. כי ההתבודדות היא לברר הנפש והשכל ולהתדבק במקורה, ולטהרת המדות, ולעורר רחמים רבים על נפשו. והסיגופים המה להרוג החיצונים שברא, ולנקות המומים שבנפשו. אבל אין בכחם עוד לדבק לבו ומחוו לה', אם לא שמרבה בסיגופים כל כך שמנקה עצמו מכל החטאים, עד שזוכה שתשרה עליו השכינה, שזה אינו שכיח בדור הזה:

ודרך שני בהתבודדות הוא להתבודד עצמו עם קונו להתבונן בגדולת שמו ית' ובעולמות שברא בצבאיו ובמשרתיו, והיכלות, וברואים הגדולים הנוראים עד שבא לבושה גדולה, שנתלבש בבושה לפני ה' הדרת גאונו יתב"ש. ואז בא עיני ליראה את השם הנכבד הנורא יראה פנימית, שידעוץו איבריו מיראת שמו ית', ולשמוח בשמחה גדולה, שהוא התנוצצות של אהבה, לקבל ע"ע למסור גופו. ונפשו לה', שזה בא מהתנוצצות אהבת שמו ית', כי אהבה אמיתית הוא מדריגה גדולה הרמה אשר שייך אצל גדולי הצדיקים עליונים, אשרי חלקם לצדיקי קדושי קדמאי שזכו לזה. אבל הבושה הוא תולדה דיראה, והשמחה הוא תולדה דאהבה, והקבלת מס"נ באמת בלי ערמימות הוא תולדה דהתפשטות הנפש:

והבחינה השלישית של התבודדות הוא להתבודד עצמו ביחודים, שנקרא עיקר התבודדות בכתבי האר"י ז"ל, וזה מבואר בספר (שער הקדושה) לרבינו חיים ויטאל ז"ל, ובספר היחודים, ותדרשנו משם, למי שזוכה לה:

והתבודדות המבואר לעיל (לראשונה), יכול להיות בכל אופנים, הן בלשון הקודש והן בלשון הנדבר לאשכנזים וכן לספרדים כמו שמורגל יותר בפיו, אבל יותר חשוב בלשון קודש כמבואר בסה"ק סור מרע הנ"ל, ובהוספות מהרצ"א שם:

ובשביל שלא כל אדם יודע האיך לשפוך שיחו לפני ה', ולא כל אדם מוחז צלול להיות דבריו מסודרים לה', יודע לפרש מה שצריך אדם לבקש על נפשו, ומה נצרך ביותר. לכן סדרתי תפלה לזה הנקרא תפלת השב — ותפלת היסוד. המובא להלן (בשער התפלות), ושם תמצא הכל בע"ה שתוכל לבא להתעוררות גדולה. וכבר נדפסו ונתפשטו אלו תפלות לפני כמה שנים בחיבורי הקטן טהרת הקודש ובכתי"י ונתקבל לפני בני"י בע"ה להתעוררות תשובה. וגם תמצא שם סדור התבוננות בקצרה. (כי יש אתי באמתחתי סדר התבוננות הארוך, ואם יזכני ה' אעשה חיבור בפ"ע חבור התבוננות וסדרתי כאן רק קיצור הדברים מאד, ויתר בע"ה יבא בקונטרס מיוחד).

תקון

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

פרק טז

תקון חששי: המובא בחרדים, לשמוע תוכחת חכם שיושב ודורש לפני העדה.

והנה אמרו רז"ל (קה"ר פ"ט ט"ו) בשעה שהחכם יושב ודורש ועונין אתריו יהא שמו הגדול מבורך, אפילו יש לו שטר גזירות של מאה שנה הקב"ה מחל על כל עונותיו. והקשו בגמרא (ר"ה י"ח) כתיב (דברים ד') כה' אלקינו בכל קראינו אליה, הכתיב (ישעי' נ"ה) דרשו ה' בהמצאו ומתרחץ התם ביחיד הכא בצבור, ביחיד אימת, אמר רבה בר אבהו אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליה"כ — א"כ משמע כי לתשובה צבור אין שום זמן ועונה, כי ע"י תשובת רבים מתגלה עת רצון בכל פעם, ומתעורר אימא עילאה כביכול למחול עונותיהם של ישראל. כי ע"י תשובת הרבים משתלבין לבותיהם של ישראל גם יחד, ונעשה יחוד גדול ונורא, ועולה זה היחוד המשולב לעילא לשבר כל טיגדין תקיפין, ולפתוח שערים של מעלה ולקרוע גזר דינם:

והנה בתוכחות מוכיח באם הוא חכם ויר"ש, וכולל עצמו בתוכחתו בתשובה גם יחד עם יתר ישראל הק', ואם השומעין מהרהרין בתשובה, אז עולה התעוררות גדול לשמים ע"י שילוב לבבות ישראל. וזה ההתעוררות גורם הארה מעין יה"כ, והקב"ה מחל עונותיהם. וכל מי שיתן אל לבו ואונו לשמוע ביותר, ויתן אל לבו הדיבורים ויהרהר בתשובה, עליו נאמר (ישעי' נ"ה) שמעו ותחי נפשכם, ויכול להתהפך לבבו ממש לאיש אחר ולברי' אחרת. כי הדיבורים של החכם נעשה אצלו בחינת נשמה, שבא מכת גדול, ומסיף הארה גדולה בנפשו וכה חדש, להכניע חלק הרע בקרבו, ויכול לבוא עי"ז לתשובה גמורה לה', להיות שב ורפא לו. ודי באלו קיצורי דיבורים:

ע"כ ביארתי בעז"ה הששה כללים מהקדוש החרדים ז"ל:

פרק טז

ועכשיו בע"ה נבאר יתר הפרטים שמנו רז"ל בדרך סגולה לכפרת עונות. שהמה בלי סיגופים:

תקון ז': לקבל יסורים באהבה, שאמרו רז"ל (ברכות ה') נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין וכו' מה ברית האמור במלח מלח ממתקת את הבשר אף ברית האמור

ביסורין יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם:

ומובא במדרש תהלים (קיי"ח) ז"ל: — יסור יסרני יה, תביבין היסורים שהם מרצים כקרבות, שבקרבות אימר (ויקרא א') ונרצה לו לכפר עליו, וביסורין כתיב

(משלי ג') וכאב את בן ירצה. ד"א תביבים היסורים שהם מרצים יותר מהקרבות,

שחטאת

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פנ

שחטאת ואשם אין מכפרים אלא לאותה עבירה שנא' (ויקרא א') ונרצה לו לכפר עליו. היסורים מכפרים על הכל, הוי יסור יסרני יה. עכ"ל:

ובתקונים (שתיין ותלת) מובא שם עה"כ אבן מאסו ח"ל: אבן מאסו הבונים. מאסו יסורין דילה. ואלין דחביבין יסורין אתהפך לון מדינא לרחמי יקו"ק, עכ"ל — פי' אבן היא השכינה הקדושה שנקראת אבן בוחן והיא סובלת כביכול יסורים על צערן של ישראל. ומי שמקבל יסורים ע"ע להשתתף בצער השכינה הק' שסובלת למענינו. וחסנים אלו הלומדי תורה כמו שאמרו ז"ל (ברכות ס"ד) א"ת בניך אלא בוניך. אלו לפעמים מאסו יסורים דלה שסוברים שלימודם יספיק להם לתיקון נפשם. אבל באמת היתגז לראש פנה אלו שמקבלים ע"ע היסורים להקל בזה מצער השכינה. (ובספרי 'שומר אמונים' הארכתי בזה בכמה דרושים במאמר השגחה פרטית ובמאמר הבטחון גודל מעלת המקבל יסורים באהבה שמגין התטאים ועונות):

ותראה אחי מדברי המדרש הנ"ל, אשר יסורים מכפרים כל העונות, יותר מקרבנות ומכפרים רק על דברים פרטיים. וכשמכפרים כל העונות אז מגקים כל האיברים והגידים של אדם הפגומים והמלאים חלודה מחלאת עונותיו. וזה הענין תלוי באמונה בהשגחה פרטית (כאשר הארכתי בספרי הנ"ל) שאמרו רז"ל (חולין ז') אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה ואמר אדם נוקף.

ואמרו רז"ל (צרכין ט"ז) עד היכן יסורין אר"א כל שארגו לו בגד ללבוש ואין מתקבל עליו וכו' גדולה מזו אמרו אפילו נתכוונו למוזג לו בחמין ומוזג לו בצונן וכו' אפילו נהפך לו חלוקו וכו' אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלש ועלו בידו שתיים — הארכתי שם הרבה בספרי הנ"ל בכל הפרטים ותדרשנו משם ותחי נפשך.

והנה אחי אהובי תרגיל עצמך בזה העבודה, שתאמין שכל דבר קטן וגדול שעובר על האדם הכל בהשגחה עליונה, וכל היסורים קטנים וגדולים, כי אפילו פרעוש וכנה ויתוש ורעידת והצטננות אברים הכל בהשגחה (כאשר מבואר בהפתיחה לזה החיבור ועיי"ש ותרגיל עצמך בכל דבר קטן לומר: רבשי"ע חנני מאמין באמונה שלימה שבאו לי אלו היסורים בהשגחה עליונה לטובתי ולהתחפר עמי ולמרק עונותי, ויהי"ר שיומתקו כל הדינים ממני ויתכפרו עונותי מגלגול זה ומגלגולים הקודמים, (ותמצא תפלה קטנה מזה בשער התפילות), ותוכל לומר זאת הן בלשון הקודש הן בלשון הנדבר:

ואז בזה האמונה ואלו הדיבורים, וכשי"כ אם תוכל להגביר שכלך לשמוח עם היסורים אשרי חלקך, ואז בהמשך הזמן יצטרפו אלו היסורים גדולים וקטנים לחשבון גדול ונורא, (וכאשר הבאתי בספרי הנ"ל) שאפילו הרשעים שקבלו יסורים באהבה זכו לג"ע. ובכל יסורים קטנים שאדם מקבל באהבה נבראו מזה מלאכים קדושים. ובאם תאמר דייקא דבורים

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

דיבורים לפני ה' כנ"ל, אז בעולם העליון יבואו אלו המלאכים בשקים מלאים מקבלת יסורים, ויכולים להכריע על כל העונות:

ועיקר אחי שתקבל כל מיני יסורים באהבה, הן יסורי הגוף ח"ו, והן נסיון וצער גידול בנים ח"ו, וחלישת הדעת מאחרים או מאשתך, הן ע"י עניות ח"ו, או צער המסחרים, או צער רדיפות היצר וכדומה, שהמה נסיונות האדם בלי שיעור: **ותדע ותאמין שהקב"ה אתך בכל מקום,** הכל מושגח מאתו ית', המשגיח על כל נפש פרטי, ובפרט על נפש מישראל, וכש"כ למי שרוצה להתקרב אליו. ואז אשר חלקך. ותראה לעתיד שזה האמונה, ואלו היסורים קטנים וגדולים, ינהרו ויאירו לפיך בכל דרכיך. (ה' יאריך ימינו ושנותינו לעד עד ביאת גואל צדק ב"ב אמר):

פרק יז

תקוץ ח': הנסמך לזה ונדרש מפסוק אחד. כה דאמרו רז"ל (שבת פ"ח) הנעלגין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורים עליהם הכתוב אומר (שופטים ה') ואהביו כצאת השמש בגבורתו:

וכתב הקדוש בעל ראשית חכמה, שחשב התנא כאן שלשה מדריגות אחד שנעלב ואינו מעליב, אבל משיב עכ"פ איזה דיבורים רק לא בעלבון. **מדריגה הגבוהה מזה שומעין חרפתם ואינם משיבים כלום.** והגבוה ממנו השמחים ביסורים. והגם שזה קאי על השמחים ביסורים דעלמא, אבל קאי ג"כ על אלו היסורים של העלבון: **ואמרו רז"ל שם,** שעליהם הכתוב אומר **ואהביו כצאת השמש בגבורתו,** דהיינו כי זה שנעלב נעשו פניו לבנים כי אזל סומקא ואתי חיורא ונשתנו תואר פניו. ע"כ לעתיד לבא יהא פניו כצאת השמש בגבורתו שאין שום אדם יכול להסתכל בו, כך לא יוכלו להסתכל באור פניהם של אלו המקבלים יסורים וחרפה בשמחה:

וכתבו בשם האר"י ז"ל והרמ"ק ז"ל (עיין באור צדיקים) שסבילת עלבונות יותר מועיל לנפש מכל הסיגופים. וכתב שם, אלו היו יודעים גודל טובת הדבר, היו רודפים בשוק לבקש אדם שיחרף אותם, וכן מובא מהרבה קדושי עליונים, שהיו תמיד משתוקקים שידברו עליהם גנאי ויחרפו אותם, הגם שזה האיש נענש, אבל הצדיקים בקשו רחמים שלא יענשו בסבתם, ועוד כי זה הרשע אשר בוחר לעצמו לפעור פיו ולדבר על הצדיקים וטובדי ה' מחמת איזה פתאות או קנאה, עליו נאמר (ב"ק ס"ט) **הלעיטוהו וכו',** כי מי בקש זאת ממנו מזה הפתי שיבחר לו זה הדרך הלא ובחרת בחיים כתיב:

לכן בקשו הצדיקים שיהי' המה מהנדברים. ומובא כמה מעשיות בדברי רז"ל, שע"י חלישת הדעת שהי' להם נמתקו הדינים ונתבטלו גזירות, כמובא במס' תענית.

ראה

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פד

ראה כמה הקפידו רז"ל על המלבין פני חבירו ח"ו. וכמה דינים יש במביש את חבירו. ואמרו (ב"ק צ') סטרו על הלחי נותן לו מאתים זוז. צרם באזנו, תלש בשערו, רקק הגיע בו רוקו, העביר טלית ממנו, פרע ראש האשה בשוק, נותן לו ארבע מאות זוז:

לכן מי שרוצה בתיקון נפשו, במרט שרוצה להיות נחשב בין השבים לפני ה', יקבל על עצמו לקבל בזיונות באהבה בין שקבל בזיון ומולתו, ובין שקבל בזיון מאשתו שהיא קנטרנית, או מכל אדם אפילו מנכרי, ישתוק ויסבול, ויהא לו לכפרת עונות. ויאמר, צדיק אתה ה' על כל הבא עלי כי אמת עשית, ואני מאמין באמונה שלימה שבא לי זה הזיון לטובתי וכדי שימתקו הדינים מעלי ויתכפרו עונותי מה שחטאתי לפני ה'.

וכל מיני בושת, קטן וגדול, אפי' מי שטעה לפני העמוד, או בקריאת התורה, או בלימוד, שיש לו חלישת הדעת מטעותו, יש לו טובה גדולה מזה, כמובא בס"י:

וכן מובא בס"ח (סימן קס"ג), כששנים מתווכחין בתורה ואחד נדחה מפני חבירו, הגם שאמת וצדק עם חבירו, אבל בשביל שהוא נתביש ע"י, לכן בעולם העליון מעמידין אותם ג"כ לפלפל והשני שנצח נעשה מנוצח. לכן אמרו לעולם תהא מן המנוצחין ולא מהנצחיים. וע"י סבילת הגוף הנגוף נודרך הגפש ומתכפרין עונותיו מאד:

פרק יח

תיקון ט': מתשובות הסגוליות הוא אשר אמרו רז"ל (שבועות ל') הוי דן את חבירך לכף זכות, וכן (אבות פ"א) הוי דן את כל האדם לכף זכות ועיין בתנדב"א זוטא דברים נוראים מזה:

ואמרו רז"ל (שבת קכ"ז) הדין חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות מן השמים, ומובא בגמרא כמה מעשיות מזה, אשר התנאים והאמוראים היו רגילין לדון את האדם לכף זכות:

זכתבו צדיקי קדמאי בספרים, שאין דנין את האדם בשמים, עד שידין הוא את חבירו מקודם, שיאמר, כך וכך עונש מגיע לזה בשביל זה. או בזו השעה דנין אותו כך ח"ו:

ומי שמרגיל עצמו לדון את חבירו לכף זכות, או כשיש על זה האדם קטרוג ח"ו, או על אחד מבני ביתו, אומרים בשמים להמקטרג: כשם שהוא דן לכף זכות כך אין לכם רשות לחייבו רק לזכותו. וכך לאתר אריכת ימיו, הגם אם יש עליו מקטרגים גדולים בשביל עונותיו ח"ו, חסים עליו בשמים ומצאין לו איהו זכות. כי אין לך אדם שאין לו איהו לימוד זכות, שעשה מחמת אנסו, או יצרו אנסו, או מחמת קטנות הדעת וכדומה.

ואם

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

ואם ירגיל עצמו ללמד זכות על בני אדם ככה ישולם לו ממש, כמאמר רז"ל דלעיל הדין את חבריו לכף זכות דנין אותו בשמים ג"כ לזכות:

ומובא בספר פאר לישירים בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ ז"ל הדין וממליץ טוב על ישראל מתלבש בו ניצוץ קדוש ממיכאל אפטרופסא רבתיא דישראל:

והיצר נותן בזה כח גדול ללמוד חוב על בני אדם ולקטרג עליו, ולפעמים אפשר ח"ו לקטרג על אדם אפילו במחשבה, כמובא בטה"ק נוצר חסד מהה"ק מקאמארנא זצ"ל וז"ל:

אחדות נפש אחד עם כל פרטי ישראל, ודלא כנהוג לשון חברה שכל אותן שנוסעין אצל צדיק אחד אוהבין זה את זה ומרחיקין למי שאינו מחבורתם. לא זה הדרך אלא עמך כלם צדיקים. צריך שיהי' תקוע בלבו אחדות ואהבת ישראל עם כל בחינות שרשי נשמות. כי הכל למקום אחד הולך, ואם מדמה בנפשו איזה חסרון בנפש ישראל, הן שמדמה בנפשו שאין לבו לשמים, או שאין לו מוחין מאירים כמותו, או שאין לו מדריגות כמותו. כשיעלה בלבך ויבא לנגד עיניך ענין כזה וכיוצא בזה בדקות גדול, תדע שלא במקרה נודמן כזה. כי הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, מלא כל הארץ כבודו בהשגחה פרטית על כל תנועה ואין שום דבר בא לנגד עיניו או איזה ענין שיהי' במקרה. אלא כל דבר קטן וגדול בא בהשגחה פרטית לצורך תיקון נפשו. אלא נודמן לו זה לעורר נפשו בבדיקה וחיפושי וימצא שהוא עצמו יש לו חסרון זה או כיוצא. והוא מפלאי תמים דעים של השגחה פרטית. ואם הוא מעורר דינים על חבריו גורם לעצמו רעות רבות וצרות כי דנין לו בשמים על חסרון וחטא שלו. אלא יתקן עצמו ויתקן חבריו. והכל בשמחה ובלב טוב. ומרן אלקי בוצינא קדישא ראה פעם אחד לנגד עיניו על חד מעמא דארעא שחילל שבת בשוגג בלתי ידיעה, וצעק ובכה על זה. למה זה. עד שגילו לו במתיבתא דרקייעא שהוא עצמו פגם בכזה ששימש עצמו עם תלמיד חכם אמת וצדיק שנקרא שבת. כי אפי' קול של פסיעות נכרי מגידין עתידות ומכש"כ של ישראל, והכל בא לפניו בהשגחה, ויעשה הכל בהשכלה גדולה וחכמה יתירה בלב אמת וכו' עכ"ל:

ולגם מובא בכתבי קודש מהרה"ק הנ"ל שתלמיד אחד מתלמידי רבינו הבעש"ט ה"ק שהי' מקפיד על חבריו שראה שעבר על איזה הלכה מש"ע. וחבירו הי' לו בזה איזה ענין גדול וכונה לש"ש. והוא לא ידע מזה. עכ"ז מכח מחשבתו שחשב עליו. הרם עליו קיטרוג בשמים עד שנגזר עליו רח"ל וכו' והי' לרבינו הבעש"ט הק' עבודה גדולה מאוד עד שבטל הגז"ד מעליו. והגם שבדאי בשמים ג"כ ידעו שכונתו לש"ש. אך מה שנגזר עליו מחמת שלא הי' לו לעשות דבר שנראה לאיטור נגד חבריו שלא ידע כונתו ויקפיד ע"ז:

מזה נראה עד כמה יכולים לגרום לשונא"י רע מאד ח"ו עד... רח"ל, בשביל מחשבה של הכרעה לחובה, וכש"כ ע"י דיבור ח"ו, ויכול ח"ו להיות נחשב באונס מכלל

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פה

שופך דמים. וע"ז ידו כל הדווים, כי מי הוא נקי מזה. ועכ"פ נראה מהיום הלואה לשוב אל ה' ולדון חברינו לכף זכות, אולי ישיב ה' מארון אפו למחול לנו על העבר והמרגיל עצמו לדון את חבריו לכף זכות, אז זה הוא לו שביל להגיע לאהבת ישראל:

(ולטובה אזכיר את הקדוש, ידידנו הרה"צ ר' שמואל בן צפורה זצ"ל הי"ד כי מיום עמדו על דעתו לא דן שום אדם לחוב רק לכף זכות, אשרי חלקו במקום שהוא צפון שם, מלבד קדושתו בעינינו אחרים). וזה גורם להרבה קדושות ולכפרת עונות בלי שיעור, ואשרי לו בזה ובבא. וזה דבר קטן, רק צריך להרגיל עצמו בזה העבודה, עבודה גדולה ונוראה:

פרק יט

תקון י': כתשובה סגולית, מה שאמרו רז"ל (ברכות י"ב) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מחלין לו על כל עונותיו: שהוא באמת פליאה גדולה, כי מי שעושה דבר עבירה ושב תיכף או מחלין לו, ומי שיעשה דבר עבירה ויתבייש בה לא די שימחלו לו זה העון רק מחלין לו כל עונותיו:

והנה כבר יגעתי בזה מכמה שנים להבין דברי קדשם, ועדיין לא ידעתי, ואמרת: דרוש בזה, אבל עדיין לבי לא נח בזה עוד, עד שיערה עלינו ב"ב רוח ממרום:

ועכ"פ נראה מדברי רז"ל, אשר כל דבריהם כגחלי אש, שהמתבייש מדבר עבירה שעשה, וכנראה שאפילו מתבייש מעבירה אחת, מחלין לו כל עונותיו. עכ"פ מה נראה מעלת הבושה, מה שאדם מתבייש מה' מעונותיו, כמו שהביא ראי' מהכתוב (יחזקאל ט"ז) למען תזכרי ובושת זכרי, או משאל המלך (שמואל א' כ"ח):

וכתבו בס"י שובה הוא אותיות בושה, שזה מעיקר התשובה ליבוש מה' על מה שעשה. כי להבדיל אפילו אצל בשריד אם חטא נגדו אפילו מאד, וזה מכיר בחבירו שמתבייש באמת על עונותיו וחטאיו ונכנע תחתיו, או מוחל לו, ואדרבה עוד יותר אהבו מקודם, כי גם חבירו שיודע ומכיר שפשע כנגדו, הוא זהיר מכאן ולהבא יותר בכבודו:

ולהבדיל מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיע. שהקב"ה רואה אמיתית לבבו של זה האיש שמתבייש מזה העבירה מאד, ומסתמא מקבל ע"ע בגדרים שלא יעשה זאת להבא, כי אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בהן (גיטין מג.). ומתבייש, כי אז יודע לזהור ביותר. ואז מכח זה הבושה הכלימה נושא חן בעיני ה' כביכול. כי לפעמים שאדם עושה כמה עבירות, והקב"ה ברחמיו ממתין לו עד שישוב לה'. אבל

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

אבל לפעמים שעושה איזה עבירה חמורה ח"ו, או אפילו אינו חמורה כ"כ, רק השעה גורם שדנין בשמים בזה השעה על אלו העבירות, או מתעורר עליו בזה השעה קטרוג גדול ח"ו על כל עונותיו. ואם אדם מתבייש מאד על זה שחטא עכשיו, יכול להמשיך בזה מחילה גם על שאר העונות. כי ע"י כושה נושא חן, כמו שרואין אצל בשו"ד שאדם הביישן נושא חן בעיני כל אדם. ואז הקב"ה ברוב רחמיו כדי להשתיק ממנו הקטרוג מחל לו על כל עונותיו, בזכות מדת בושה. וכתבתי בזה מה שני"ל בע"ה, ויש לנו עוד להאריך בזה (אך מאפס פנאי קצרותי) עכ"פ תדע אחי גדול מעלת הבושה:

זוה דרך הצדיקים, שכשעושין אפילו תנועה קלה שלא לרצון הבורא, וכש"כ איזה דיבור או עבירה, מתחרטין מאד, ומתביישין מה':

זוה הסימן לראי' שלא ברצון עשה זאת, רק מחמת סיבה ואונס וטרדות היצר. ואז הקב"ה ברוב רחמיו מחל לו:

אבל כבר ידעת אחי מדרושים הקודמים, שיש כמה בחינות מחילה ומחיקה. וכן בכל מקום שנכתב הלשון מחילה, לכן אם עשה עבירה ח"ו אל יסמוך עוד ע"ז, רק צריך לתקן ולתקן בכל כחו, בכל הפרטים שכתבנו בכל תיקוני התשובה. רק הבושה מועיל למהר תיקונו בכל אופנים:

פרק כ

תקון י"א: הוא הכנעה ולב נשבר. כדמצינו אצל רחבעם שעזב את תורת ה' וכל ישראל עמו (ד"ה ב' י"ב), ועכ"ז כתיב (שם) ובהכנעו שב ממנו אף ה'. וכן אצל אחאב שחטא החטיא, וכתוב (מלכים א' כ"א) הראית כי נכנע אחאב מלפני יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו. ואפילו אצל מנשה שעשה מה שלא עשה עוד שום אדם ועכ"ז כתיב (ד"ה ב' ל"ג) ויכנע מאד מלפני אלקי אבותיו. ויתפלל אליו ויעתר לו. ומובא במדרש שהוא יושב בג"ע בין ראשי בעלי תשובה, (הגם שהי' צריך עוד לתקן בכמה גלגולים, זה ענין בפ"ע שאין כאן מקומו לבאר):

ומי שזיכהו ה' לילך תמיד בלב נשבר ונדכה ובושה לפני ה', או בודאי בלי ספק שמחלין לו כל עונותיו, שזה עיקר ותכלית התשובה. ולמדה זו לא אפשר להגיע בניקל, רק ע"י תשובה תמידית יום אחר יום, ועבודת ה' ביגיעה ובמס"נ, ועכ"פ יהי' תמיד מעוסקי בתשובה או יזכהו ה' ברחמיו להשיג מדת בושה ולב נכנע ונשבר לפני ה'. והעיקר שזוכין לזה בצירוף שמכניע עצמו תחת רבו, ומתאבק בעפר רגלי חכמים באמת ובהכנעה בלי שום רצון של קבלת כבוד המדומה ושקרים וכדומה, או יזכהו ה' לזה, ואשרי חלקו, כי ה' שוכן את דכא כתיב (ישעי' נ"ז), וכל המרכבה הקדושה נעשה לו למשכן. ואמרו רז"ל (סנהדרין מ"ג) מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב כל הקרבנות כולן שנא' (תהלים נ"א) זבחי אלקים רוח נשברה:

וכל

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פו

וכל הצדיקים הקדושים שניתנו להם מדריגות אמיתיות, לא נתנו להם עד שזכו לבחינת לב נשבר, הגם שעשו מעשים טובים רבים בלי שיעור. כי רם ה' ושפל יראה (תהלים קל"ח) הרמו בה, הגם שהוא רם כביכול ונעלה בעולמות, ע"י עונות הדור וגודל הסתרה שנעשה בעולם, עכ"ו ושפל יראה כי אין שייך אצלו בחינת הסתרה (ועיין עוד במאמר המדות):

פרק כא

תיקון י"ב: מדת הבטחון, שמובא מרבינו האר"י ז"ל בספר הלקוטים, וזלה"ק: כה אמר ה' ארור הגבר אשר יבטח באדם וכו' והי' כערער בערבה וכו' ברוך הגבר אשר יבטח בה' והי' כעץ שתול על מים וכו' (ירמי' י"ז). ראוי להבין מה הם אלו הדמיונות שדומה האדם הבוטח באדם לערער בערבה, ומהו זה העונש. וגם ראוי להבין דמיון שדימה בעל הבטחון לעץ שתול על מים וכו'. אמנם הענין כבר ידעת מה שכתבנו בענין המגולגלים שמתגלגלים בצומח ודומם וכו'. ואומר עכשיו שהרשע שהסיר בטחונו מקונו ונותן בטחונו בבשר ודם כמהו, אמר עליו שעונשו יהי' כערער, ר"ל רע רע, בערבה בגי' זרע, ויהי' בארץ מלחה שלא תעשה פירות, כי שם ישב האיש ההוא בגלגול לנצה ולא יהי' לו עילוי מדומם לצומח כאשר ידעת. אמנם הבוטח בה' חסד יסובבנו, ושכרו הוא, והי' כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו, לעלות מן מדריגה אל מדריגה. ובשנת בצורת, כלומר אעפ"י שתבוא נפשו במצור ומצוק ומתגלגל, שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. עכ"ו יהי' מתגלגל באילן העושה פירות ויבא לידי תיקון ע"י אוכל נפש, ולא ידאג ולא ימיש מעשות פרי לעלות ממדריגה אל מדריגה להיות אדם. וז"א (שם) אני ה' חוקר לב בוחן כליות ולתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו. עכ"מ. עכלה"ק:

הרי תראה אחי שמי שמתדבק במדת בטחון, גורם לו שיתקן מהרה, ויהא תיקונו בניקל. כי הבוטח בה' חסד יסובבנו (תהלים ל"ב) ואור החסד דוחה כל הקליפות וכל הפורעניות וכל הצרות הרעות, לכן הוקל על נפשו תיקון העונות ותיקון כל כללות נפשו מכל הגלגולים, ועיין אחי בזה בספרי (שומר אמונים, במאמר הבטחון), שהארכתי שם בזה בכמה דרושים ארוכים ותחי נפשך בע"ה, ותמצא שם כללים גדולים, לידע מה זה בטחון ותאיך לאחוז בה בע"ה. ותראה בסה"ק חובת הלבבות מאמר הבטחון, ובר"ח שער האהבה, ותעמך מרעיד לראות עד היכן מגיע כחו של מדת בטחון, ותלמוד במקומות הנ"ל ויתעורר לבבך להתדבק בזה:

פרק כב

תיקון י"ג: המוסר נפשו על קיום מצוה אחת (בקביעות), שאמרו רז"ל (קידושין ל"ט) העושה מצוה אחת מטיבין לו (בהאי עלמא) ומאריכין לו ימיו ונוחל את

הארץ

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש

הארץ (לחיי עוה"ב). ועוד אמרו ז"ל כל העושה מצוה אחת בעוה"ז מקרמתו והולכת לפניו בעוה"ב (סוטה ג) ומובא בילקוט (פ' בשלח) ר' נחמן אומר מנין אתה אומר שכל המקבל עליו מצוה אחת באמונה כדאי הוא שתשרה עליו רוח הקודש וכו' :

והנה בזה הענין יש כמה פרטים וכללים אשר נצרך לזה מאמר מיוחד, אבל לא אפשר להאריך כ"כ. וכמה מעשיות נמצא במדרשים ובספרי קדמאי ובתראי מאנשים פשוטי ערך שזכו למסור נפשם על איזה מצוה. ויש שזכו עי"ז לבנים קדושים שהיו מאירים את העולם, ויש שזכו לעשירות, ויש שנעשו בעלי תשובה גדולים ובעלי השגה. כמובא בשער הקדושה לרבינו חיים ויטאל אפשר ע"י מצוה אחת במס"ג יזכות אפילו לרוה"ק, וכן מובא בסה"ק חרדים, וכן נמצא בדברי הרמב"ם ז"ל. בפירוש המשניות במסכת מכות (פרק ג') ז"ל: מעיקרי האמונה בתורה כי כשיקיים אדם מצוה מתרי"ג מצות כראוי וכהוגן ולא שתף עמה כונה מכונת העולם בשום פנים אלא שיעשה אותה לשמה מאהבה כמו שבארתי לך הנה זכה בה לחיי העולם הבא. ועי' אומר רבי חנינא כי המצות בהיותם הרבה אי אפשר שלא יעשה אדם בחייו אחת מהם על מתכונתה ושלמותה. ובעשותו אותה המצו' תחי' נפשו באותו מעשה. וממה שירדה על העיקר הזה מה ששאל רבי חנינא בן תרדיון מה אני לחיי עוה"ב והשיבו המשיב כלום בא מעשה לידך. כלומר נודמן לך לעשות מצו' כהוגן. השיבו כי נודמנה לו מצות צדקה על דרך שלמות ככל מה שאפשר זוכה לחיי העולם הבא וכו' עכ"ל.

ימובא בסה"ק נועם אלימלך (פ' בשלח) שע"י קיום מצוה אחת במס"ג יכולים לבא לקיום כל המצות. וכתבו בספרים הקדושים, שאם אדם זוכה לעשות איזה מצוה במס"ג, אז שוקלים אפילו העפר שהלך עליה לקיים המצוה, ועיין בזה (במד"ר קהלת ז') עה"כ והחי יתן אל לבו ומפורסם מזה כמה מעשיות כהתגלות נשמות לצדיקים, וזה מי מנה עפר יעקב (במדבר כ"ג) וזה מה יפו פעמיך בנעלים (שה"ש ז'). ודרשו רז"ל (סוכה מ"ט): מה יפו פעמותיהן של ישראל בשעה שעולין לרגל:

ובפרט אם הוא מצוה ממצות שנידשים בעפר, ובנ"א מבזים המצוה. וכן אדם שדר במקום שמבזין כמה מצות, או איזה מצוה, או הוא בדור כזה שמבזין אלו מצות, אז אם האדם זוכה ומוסר נפשו על זו המצוה שמתבזית ועלתה למרום בצעקה ובבושה לפני ה', כמובא בס"ת (סימן ת"א) כי כל מצוה הוא אור גדול ונורא בפ"ע. וכולל כמה וכמה עולמות בלי שיעור. אפילו מצוה קלה מדברי הנביאים, או מדברי רז"ל אשר דרשו בגמרא או במדרש. שכל דבריהם ברוה"ק נאמרו, כמובא בזה"ק (פ' פנחס דף רמ"ד ע"ב) וז"ל: ורבנן דמתניתין ואמוראין כל תלמודא דלהון על רזין דאורייתא סדרו ליה ע"כ: וכן מובא (בהר חדש מדרש איכה) וז"ל:

האור זה התלמוד ירושלמי דנהיר נהורא דאורייתא מבתר דאתבטל דא כביכול אשתרו בחשוכא דכתיב במחשכים הושכני זה תלמוד בבלי דאזלין ביה בני עלמא במחשכים

טהרת מאמר תשובות סגוליות הקודש פז

במחשכים: והירח אלין אינון הברייתות זהו נהירין נהירו דחכמה סתימאה. והככבים אלין אינון משכילים זהו בארעא קדישא כל אינון תנאים ואמוראים דכל עלמא קיימא בגינייהו דכד הו קיימי כחדא הוה אמר בר נש לחבריה מגו מלה דא דפרח מפומי אנא תמי בה דיהא יומא דא או למחר כך וכך ע"כ:

ודבריהם ז"ל נשתרשו ברום גבהי מרומים. ומכל דיבור מדבריהם ז"ל מקבלים חיות כמה עולמות ואלפי אלפים גדודים גדולים של מחנות ומשרתי מעלה. וכל העובר על דבריהם ח"ו כל אלו מקטרגים עליו. וכל המוסר נפשו על קיום מצוה אחת, הן גדולה הן קטנה, או כל העולמות התלזים בזה המצוה, וכל המלאכים והנשמות שמקבלים חיות מזה המצוה, כולם מלמדין זכות על זה האיש. וגם המצוה בעצם יש לה כח לאחוז בכנפי הנשמה של האי גברא, ולהמליץ עליו מליצות גדולות לגבי קוב"ה, ולהכניסו ממש לג"ע. אבל צריך שלא לבטל זה המצוה בשום אופן (כאשר כתבתי לעיל בהקדמה לזה המאמר): **וכן** אפילו מי שעושה פ"א מצוה במסירת נפש גדול, שמסכן כל גופו ונפשו לקיים איזה מצוה, והיינו פדיון שבויים, או איזה צדקה גדולה, או להציל נפש ישראל מעניו ומרודו, או שכופין אותו לעבור על איזה מצוה והוא מוסר נפשו על קיומו, או בענין כשרות המאכלים וכדומה אז מתרגשים מזה רבו רבון עלמין, ונעשה מזה רעש גדול בשמים, ומעטרין אותו בכמה וסמה מתנות. בפרט כשיעשה זאת אך זרק בעבור כבוד שמו ית', ולא יתגאה בלבו ח"ו, ואז אשרי לו חלקו וגורלו:

פרק כג

תיקון י"ד: מה שאמרו רז"ל (ירושלמי נדרים פ"ט) ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה:

דהנה הקשו בסה"ק (עין בסה"ק דרך פקודין) האיך אפשר לכל אדם לקיים כל התרי"ג מצות, הלא יש הרבה מצות שאינו שייך לכל אדם למשל, מי שאין לו שדה וכרם לקיים מצות שלא לחרוש ולזרוע בכלאים, וביתר המצות השייכים בשדה, או מי שאין לו בנים זכרים לקיים מצות מילה ופדיון הבן, וכדומה הרבה. וכיון שכל התרי"ג מצות המה לשלימות איברי הנפש, וכיון שחסר אחד כתרי"ג הרי חסר לו אבר או גיד מנפש:

ותירצו שעי' שאדם מקיים מצות ואהבת לרעך כמוך וכולל עצמו עם כללות ישראל, ואם אחד מישראל עושה איזה מצוה שאין שייך אצלו, וביותר באם מסייע לזה לקיים המצוה והיינו כשחבירו עושה פדיון הבן, והוא משתדל ליקח חלק בזה המצוה בטורח ובסיוע של ממון וביתר הדברים, או מסייע לבר ישראל לישא אשה שיליך בנים ובנות, או מיתר הדברים שהמה כוללים נפש רוח ונשמה, או נכלל נפשו בקיום מצות חבירו, ונשלם ג"כ חלקי נפשו בכללות הרגש של קיום זה המצוה, ולא יצטרך להתגלגל

טהרת מאמר תשובת סגוליות הקודש

להתגלגל בסכת העדר קיום זה המצוה. רק אולי בדרך עיבוד לפי שעה:

ועוד יותר, מה שמובא בהקדמה לטה"ק דרך פקודיך, ור"ל:

תדע ידידי שזה בודאי שהשם הטוב יסלח תיכף להשב באמת מעומקא דלבא, ואפילו על כל עבירות חמורות תיכף יכפרו בתשובה. והנה על מ"ע כבר ביאר ר' מתיא ב"ח לא זו משם עד שמוחלין לו. ובאם עבר על ל"ת הנה אמר ר' מתיא שלא תוגמר כפרתו עד יו"כ, ובינן כך וכך נקרא רשע ח"ו, ומה יעשה בתורתו ובמצותיו וכי לא יעסוק בהם ח"ו, זה מן הנמנע כמש"ל:

תדע ידידי ענין יוה"כ הוא סוד תשובה עילאה, סוד היובל העליון, עוה"ב אין לו אכילה ושתיה, ואו נכללים נפשות ישראל בשורשם יחד כאחד, ע"כ מכפר על ל"ת, כי בעברו על ל"ת נפרד משורש אילן הקדוש רשות היחיד, וביקש חשבונות רבים בהנטותו לסט"א שורש רשות הרבים בסוד הן רבים עתה עם הארץ, וביה"כ נתיחד כאחד כל נפשות ישראל למקורם, שורש אם הבנים מקור היחוד:

הנה לפי"ז כאשר ישוב האדם להשי"ת מעומקא דלבא באמת, יורוהו השי"ת דרך האמת ויעורר לבבו באהבת כל ישראל כאחד, ויתעורר בלבו קוב"ה ואורייתא וישראל חד, ויבין וישכיל ענין יוה"כ בכסופת לבבו להכלל במקור הקדושה. ולא יתואר בשום אופן בתואר רשע גב קודם יוה"כ. עכ"ל:

הר"ל תראה כי מי שמקשר נפשו ע"י אהבת ישראל בשורש כללות ישראל, או נכלל נפשו באילנא דחיי, ונמשך על נפשו טהרת החטאים ועונות:
ולכן כתב רבינו האר"י ז"ל, לקבל קודם התפלה ע"ע אהבת ישראל כדי שיכלל נפשו בשורש כללות קדושת ישראל, אשר הוא בשלימות בלי מום, בסוד כולך יפה רעיתי וכו':

והנה מצות אהבת ישראל, הוא עולה כמעט על כל התשובות הסגוליות הקודמות. הוא סגולה גדולה ונפלאה בלי שיעור לזכות לטהרת הנפש ולכפרת עונות. ולכלול עצמו בשורש, ולחקן נפשו שלא יצטרך להתגלגל, ולהמשיך כל מיני השפעות בעולם בכללות ובפרטות (והעיקר נדבר מזה במאמר המדות אי"ה ועיי"ש):

והעצה שיוצאו ה' לכהפ"ח למקצת מן המקצת בנקודה קטנה של אהבת ישראל, זה תלוי במדה הקודמת (תקון ט') שהוא לדון את הכירו לכה"כ זכות, שאו מזכין אותו מן השמים ומתעורר בלבבו אהבת ישראל, והוא בדוק ומנוסה בלי שיעור פעמים, כמקובל מצדיקים הקדושים. ע"כ מה שעלה ברעיוני בע"ה לבאר עניני תשובות סגוליות של רבו"ל. והשם יזכנו לשמור ולעשות ולקיים אמן:

כתיב

מ א מ ר ת ש ו ב ה ב ת פ ל ה

פ ר ק א

כתיב (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יצטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. וקשה למה כתב לפני ה' הל"ל ולה' ישפוך שיחו. וגם מהו הלשון **ישפוך שיחו** :

ונבאר זה בע"ה. דהנה ידוע ומפורסם לכל כללות בניי מאבות אבותינו הקדושים שתקנו סדר התפלה, גדול כחה של תפלה לה'. ומצינו שאמר הקב"ה לאבימלך על אברהם (בראשית כ') כי נביא הוא ויתפלל בעדך. וכל התורה ונביאים וכתובים, ובפרט ספר תהלים, וכל מאמרי רז"ל מלאים מזה, אשר ע"י תפלה ובקשה קורעים כל גורי דינים, ומבטלים כל הצרות וגזירות קשות, וממשיכים כל מיני ישועות, וכאמרם ז"ל (יבמות ס"ד) שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים :

ומובא במדרש (בשלח כ"א), וז"ל :

— כיון שראו ישראל שהיו מוקפין מג' רוחות, הים סוגר והשונא רודף, והחיות מן המדבר, תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו להקב"ה, שנא' ויצעקו בני ישראל אל ה', ולמה עשה הקב"ה להם כך, אלא שהיה הקב"ה מתאוה לתפילתן. אריב"ל למה"ד למלך שהיה בא בדרך, והיה בת מלכים צועקת לו, בבקשה ממך תצילני מיד הלסטים, שמע המלך והצילה, לאחר ימים בקש לישא אותה לאשה, ה"י מתאוה שתדבר עמו ולא היתה רוצה, מה עשה המלך גירה בה הלסטים כדי שתצעק וישמע המלך. כיון שבאו עליה הליסטים התחילה צועקת למלך, א"ל המלך לכך הייתי מתאוה לשמוע קולך: כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה, שנא' (שמות ב') והי בימים הרבים ההם ויצעקו מיד וירא אלקים את בני ישראל. התחיל הקב"ה מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה, והיה הקב"ה מבקש לשמוע את קולם פעם אחר, ולא היו רוצין. מה עשה גירה לפרעה לרדוף אחריהם שנא' ופרעה הקריב, מיד ויצעקו בני ישראל אל ה'. באותה עשה אמר הקב"ה, לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם. עכ"ל :

ראיין דיבורינו כאן מהתפלות של יום מהמסודר לנו מאנשי כנה"ג (כי זה יבואר קצת בע"ה במאמר תשובה עילאה), רק דיבורינו עכשיו בסתם תפלה ובקשה

שאים מתנפל ומתחנן ומבקש מה' :

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

ואמר רז"ל (ברכות ל"ב) גדולה תפלה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו, אעפ"כ לא נענה אלא בתפלה, שנא' (דברים ג') אל תוסף דבר אלי וסמך ליה, עלה ראש הפסגה, ועוד (שם) אמר ר' אלעזר גדולה תפלה יותר מן הקרבנות שנא' (ישעי' א') למה לי רוב זבחיכם, וכתוב ובפרשכם כפיכם וכו':

והנה אין כוונת דבריהם על השלשה תפלות, כי הביאו ממש רבינו שהתפלל לה' על כניסתו לארץ, וכן מראיות הכתוב ובפרשכם כפיכם וכו' גם כי תרבו תפלה, הכונה על סתם תפלות ובקשות ישראל. שהוא גדול ביותר ממעש"ט, אפילו גדול כמש"ט במעש"ט צריך ג"כ תפלה, ולא יעלו לו שום מעש"ט ושום קרבן כמו תפלה כנ"ל, וכן אצל חזקי' המלך שלא הי' ממש כמחזו שזיכה לכל ישראל בתורה ובראה, עכ"ז כתיב (מלכים ב' י"ט) כה אמר ה' אלקי ישראל אשר התפללת אלי וכו' שמעתי, וגם כל התנאים והאמוראים בעת צר להם או בעת הצרות של כלל ישראל הוצרכו דייקא לתפלה. וזה ענין התעניות, בתשובה ובתפלה ובחוננים, ובסדר תפלות ובקשות לה'. כמו שנתקנו כל תפלות ר"ה ובעשיית ויוה"כ, הכל לפייס את הקב"ה בתשובה ובתפלה:

ואמר בזה"ק (שמות דף י"ב) וז"ל:

אמר רבי יהודה כל מלין דעלמא תלין בתשובה ובצלותא דצלי בר נש לקוב"ה וכל שכן מאן דאושיד דמעין בצלותי' דלית תרעא דלית עיילין אינון דמעין, מה כתיב (שמות ב') ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה, ותפתח דא שכונתא דקיימא עליהו דישראל כאימא על בנין, היא פתחה תדיר בזכותיהון דישראל, כיון שפתחה ותראהו את הילד ילד שעשועים, דאינון ישראל דחטאן קמי מאריהון בכלא ומיד הדרן בתשובה ובכאן קמי כבא דבכא קמי אבוי, מה כתיב והנה נער בוכה, כיון דבכי מתברי כל גזירין קשין בישינ, מה כתיב ותחמול עליו, עכ"ל:

וזה התשובה בבכ"י וזעקה הוא בצירוף תפלה דייקא, שהוא חד מתלתא דרגין שצועקים ברי"ה ותשובה ותפלה וצדקה: תשובה, הוא עיקר הכוונה תשובת המשקל, שיסודה ועיקרה הוא מתחלת בצום (כמו שנסמן במחזור על מלת תשובה) ובכללה נכלל גם כל סדר תשובת המשקל שביארנו למעלה במקומה. והשני הוא תפלה, הנצרך לקבלת התשובה. כי באם לא יצרף התפלה להתשובה, אפילו יעשה כל מיני סיגופים ויתן כל מיני צדקות, עדיין לא יקובל תשובתו:

ומובא בזה"ק (וישלח קס"ז ע"ב) קוב"ה משתבח ומתעטר בצלותהון ובעותהון דכל בית ישראל, צלותהון, הכונה על שלשה תפלות המסודרות מאנשי כנה"ג, ובעותהון, אלו התפלות שמתפלל כל איש על צרכיו מעומקא דלבא, ומה הוא החילוק בין שלשה התפלות שבכ"י ובין התפלה שמתפלל כל יחיד בעת צורכיו שהוא עיקר

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש פט

עיקר מצות התפלה מן התורה, שיתפלל כל אחד להקב"ה בכל עת שנצרך לו, וזה ממצות תרי"ג כמובא ברמב"ם ז"ל, והוא מ"ע של ולעבדו בכל לבבכם (דברים י"א), כדדרשינן ע"ז (תענית ב') איזו היא עבודה, שהוא בלב הוי אומר זו תפלה: וכונת הכתוב על התפלה של כל איש בפרטות, כידוע מפי המפורשים, כי סדרי התפלה המה מדרבנן: (ועיקן בספר החנוך תל"ג):

והנה החילוק בין התפלות המסודרות, ובין תפלה חדשה של כל בר ישראל הוא כידוע בספרי החכמה שיש אור ישר, ואור חוזר, ואור חדש. כי מביטושי האור זה בזה נתנוצץ כוה אור חדש, והוא מאותיות התפלה שנקראו אבנים כמובא (בספר יצירה) שני אבנים בונות שני בתים, שלשה אבנים בונות ששה בתים וככה עד אין מספר ככה מצירופי אותיות נעשה ביטושי אורות ונעשה אור חדש ממש:

והנה תפלות המסודרות שמקובל אצלינו, מובא מרבינו האר"י ז"ל שבכל יום מצטרפים הצירופים באופנים אחרים, ולא הי' עוד שני תפלות בעולם שידמו יום אחד לחברתה:

עכ"ז בתפלות המסודרות, האותיות והתיבות המה שוים, כאתמול כן היום, רק צירוף פנימי הוא שנתחדש בעולמות העליונים וגבהים. והצדיקים קדושי עליון מקדמאי כמו רבינו אלימלך ז"ל וכדומה להם הי' נתגלה הצירופים החדשים שבכל יום, והיו יכולין לבטל בזה כל גזירין בישין: כמובא בסה"ק (מאור ושמש) ועוד מביא (שם פ' ואתחנן) ענין מתוק מענין זה שאין תפלה דומה לחברתה וז"ל ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך, יש לדקדק שפתח בלשון יחיד ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך הכל בלשון יחיד. ונראה לי דהנה האדם מחויב לזכך את עצמו בהדככות גדול אבל עיקר הודככות הוא ע"י תפלה בכוונה והיא העיקר עבודת בורות הללו שיהיה התפלה ביראה ואהבה רבה ועי"ז יכול לבא לידי מעלות גדולות ורמות לידי מדריגות גדולות כמ"ש הרב החסיד בוצינא קדישא מריה משה זצ"קל מפשעווארסק שזה רמו דה"מ ע"ה פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם תכתב זאת לדור אחרון ודפח"ת. אבל העיקר הוא להתפלל עם הציבור דוקא וכי' ואז יוכל לבא לידי מדריגות גדולות. והנה הגם שמתפללים אלף אנשים ביחד בציבור מ"מ אינו דומה תפלת זה האדם לזה האדם שכל אחד מוצא אלקותו יתברך לפי כוונתו והכנתו שעשה קודם התפלה, עכ"ל:

פרק ב

והנה כבר כתבתי לך אחי לעיל (בפתיחת מ' תשובה סגולית), שיש הנהגה מסודרת, והנהגה שאינה מסודרת, ככה אלו שלשה תפלות שבכל יום המה קיום כל העולמות בעליותן

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

בעליותן ובירידתן כמבואר בזה"ק, ובכתבי רבינו האר"י ז"ל, הקב"ה מחדש בכל יום תמיד כעשה בראשית. ולכן מצטרפים אותיות התפלות בכל יום בשינוים אחרים:

אבל הדיבורים שאדם בר ישראל מדבר קמי קוב"ה בתוכיות לבנו ובמר נפשו, אלו המה האותיות והדיבורים ממש חדשים שלא היו עוד, ונעשו הצירופים וביטושי האורות מתא לעילא בצירופים חדשים ממש, ע"י התיבות האותיות הדיבורים, הקב"ה שש ומתפאר במעשי ידיו שבכל דבר, ובפרט הדיבורים הקדושים של בר ישראל שמדבר עם קונו ושופך נפשו לפני ה':

פוק חזי מה שמובא במדרש (ילקוט ישעי'), מה נעשו בדיבורים של עני שמתקוטט וטוען לפני הקב"ה כביכול, כמה טיגרין תקיפין משברין אלו הדיבורים, וז"ל שם: — א"ר יודא בר סימן העני יושב ומתרעם, מה אני ומה פלוני, הוא יושב בביתו ואני יושב כאן, פלוני ישן ע"ג מטה ואני יושב על הארץ, ועמדת אתה ונתת לו, מעלה אני עליך כאלו נתת שלום ביני ובינו, שנא' (ישעי' כ"ז) או יחזק במעוזי יעשה שלום לי. ע"כ:

כמה מבהיל הרעיון אלו הדיבורים, שמי שמח' את העני אותה שעה שעושה שלום ומחזיק במעוזו כביכול, הקב"ה כביכול משתעשע עם אלו הדיבורים של מתאנת, והרבה פעמים מביאין על האדם כמה נסיונות ויסורים, רק בשביל שידבר דיבורים קדושים והתנצלות קמי קוב"ה, כי צריכים אלו הדיבורים בגבהי מרומים, ואדרבה מצינו שהקב"ה כועס כביכול על מניעת דיבורים קדושים:

כמובא בזה"ק (תוריע), וז"ל: — כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מילין בישא, כסא עונשי' בגין מילי טבא דקאתי לידי' ויכול למלא ולא מלל, בגין דפגים להאי רוחא ממלא דהא אתתקנית למלא לעילא ולמלא לתתא, וכלא בקדשא, ע"כ: ומי שמרבה דיבורים קמי קוב"ה, הקב"ה עונה אותו אפילו שאינו כדאי וראוי לאותו אצטלא. כמובא בספר חסידים (סימן ק"ל) וז"ל:

יאחו צדיק דרכו יש אדם שאינו זכאי שיקבל המקום תפלתו, אלא בעבור תוקף תחנונים ודמעת עיניו אשר תמיד בוכה ומתחנן אע"פ שאין בידו זכות ומעשים טובים מקבל הקב"ה תפלתו ועושה חפצו עכ"ל:

וכן מצינו אצל הראשונים ואחרונים, כמו גדעון בן יואש, שאמר איזה דיבורים קדם ה' ונושעו כל ישראל, כתיב (שופטים ו') ויפן אליו ה' ויאמר לך בכחך זה (שלמדת סנגוריא על בני: פירש"י) והושעת את ישראל:

וכן דוד מלכנו נקרא בזה"ק בדיחא דמלכא, שהי' משמח המקום בדיבוריו הקדושים תמיד. כמובא בזה"ק (ויצא קמח):

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש צ

לכן בתנאים ואמוראים מצינו בגמרא ובירושלמי ובמדרשים שע"י איזה דיבורים לפני ה' המשיכו ישועה. וכמובא בגמרא (תענית כ"ג) במעשה דחוני המעגל. עיי"ש: ומובא (בתנא דב"א פרק י"ח):

מעשה בכהן אחד שהי' ירא שמים בסתר וכל מעשיו הטובים שהיה עושה היה עושה בסתר. והי' לו עשרה בנים מאשה אחת ששה זכרים וארבע נקבות. ובכל יום ויום הי' מתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יבא אחד מהן לידי עבירה ולידי דבר מכוער. ואמרו לא יצתה אותה שנה ולא שנית ולא שלישית עד שבא עזרא והעלה הקב"ה על ידו את ישראל מבבל ואותו הכהן עמהם. ולא נכנס הכהן ההוא לעולמו עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה וכו' ע"כ:

וכן מצינו דברי רבותינו ז"ל שיתפלל אדם על כל דבר כגון (ב"מ מב.) ההולך למוד את גורנו אומר יה"ר שתשלח ברכה במעשי ידינו: ועוד הרבה בדברי רז"ל ועין (בש"ע או"ח סימן ר"ל):

וידענו מעשיות נוראות ופלאות, אשר גאוני וקדושי עליונים שהרעישו עולמות בשביל איזה גזירת הציבור הכלל, ולא נענו מן השמים, ובא לפעמים איזה איש פשוט בתכלית, ודיבר איזה דיבורים בתום לבבו, ונעשה מזה רעש בשמים ותיכף נתבטלה הגזירה, כי דע אחי כי כמו שיש כלל יש פרט אצל כל אדם, לפעמים שאדם מכין עצמו להתפלל לפני ה' ולבקש מלפניו ולא נענה, ולפעמים שלא במכוון, הגם שאין לו מוח וישוב הדעת, ומדבר איזה דיבורים טובים לפני ה', ומצא עת רצון ונענה תיכף על כל משאלות לבבו:

רק שבכלל בודאי, שצדיק קדוש וטהור נענה ע"פ רוב. רק לעתים ח"ו נסתמו שערי תפלות לפניו, וזה העני ע"פ רוב בודאי אינו נענה כי אינו ראוי לאותו אצטלא, רק לפעמים בעת צר נצרך למעלה דיבורים כאלו של איש פשוט ונעשה שעשועין דמלכא בה, כי ע"ז אין קטרוג כ"כ, כי החיצונים אינם שומרים על דיבורים כאלו לסתום מלעלות כי טח מראות עיניהם. ע"כ לפעמים אדם מדבר איזה דיבורים קדושים בינו לבין קונו, או להבדיל בפני חברו, הגם שאינו בר הכי, אך נמצא לו לפי שעה עת רצון ונעלו הדיבורים מאד מאד ונושע הוא ועוד אחרים עמו:

וכתבתי כל אלו ההקדמות, כי ידעתי שבחון ומנוסה, כי היצר מניח כח גדול מאד לטמטם הלב, ואינו מניח את בר ישראל לדבר דיבורים קדושים לפניו. ית"ש לעד:

לכן דע אחי, כי עיקר אמונת ישראל נתחזק בלב בר ישראל בדיבורים כאלו, וראי' מיוסף הצדיק דכתיב בו (בראשית לט) וירא אדוניו כי ה' אתו, ואמרו שם במדרש, ח"ל:

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

וכי פוטיפר רשע היה רואה שהקב"ה עמו, ומה הוא כי ה' אתו. אלא שלא היה שמו של הקב"ה זו מפיו, היה נכנס לשמשו והוא היה מלחש ואומר, רבון העולם אתה הוא בטתוני אתה הוא פטרוני תנני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי ובעיני פוטיפר אדוני, ופוטיפר אומר לו מה אתה מלחש שמא כשפים אתה עושה לי, הוא משיבו, לא אלא אני מתפלל שאמצא חן בעיניך, לפיכך כתיב וירא אדוני כי ה' אתו ע"כ:

והרי ע"ז כי ה' מלחש תמיד לפני ה' בדיבורים, הכיר בו אדונו, הגם שהי' גוי רשע, שהי' עמו, ורש"י פירש שהי' שם שמים שגור בפיו, כי ע"י דיבורים קדושים אלו השכיח ש"ש בפיו הקדוש:

לזה תלוי באמת באמונה של השגחה פרטית (אשר הארכתני בזה בספרי "שומר אמונים" במ' השגחה פרטית, ותמצא שם דרושים מתוקים בע"ה ותחי' נפשך אם תעיין שם), כי האדם בר ישראל מושגח בכל עניניו ובכל דרכיו, דאמרו רז"ל (חולין ז') אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה. והוא מושגח מלעילא על כל מחשבותיו דכתיב (תהלים לג) היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם: וכתוב (ירמיה י"ז) אני ה' חוקר לב בוחן כליות: וכן בכל צעדיו, דכתיב (איוב י"ד) כי אתה צעדי תספור, וכן בכל דיבוריו, כמובא בזה"ק (סבא משפטים) שמכל דיבור וקול של אדם נעשה מזה דבר גדול, ואפילו מכל הבל שמוציא מפיו נעשו מזה ענינים גדולים, כהלשון שם: — ולא אתאביד כלום אפילו הבל דפומא:

לכן אחי תרגיל עצמך על כל דבר קטן וגדול, אפילו על דבר שאין אתה מוצא תיבה לפניך, תאמר — רבש"ע הושיטני שאוכל למצוא דבר זה: וכל מאכל שאתה אוכל תאמר — רבש"ע הושיטני שיהא זה לבריאותי וליוון גופי ונפשי: וכן קודם הליכתך בדרך תאמר — רבש"ע שמרני והצילני מהרחור עבירה ומכל מכשול בדרך: ובכל תנועה ותנועה תרגיל א"ע כנ"ל, הן לענין בקשה, והן לענין הודאה לה', שעל כל דבר קטן וגדול תודה לה', כי אם גפלת ולא נבשלת, וכן אם גפל כלי ולא נשבר, וכן בישבך לאכול תודה לה' בכל לבך על שהזמין לך אלו המאכלים (כאשר הבאתי בספרי "שלחן הטהור" מאמר עצות אכילה בשם צדיקים), ואם הזמין לך ה' אפי' ריווח קטן אפילו איזה פרוטות, תודה ע"ז לה' הטוב, כאשר הי' מנהג תמימים יראים שעסקו במר"מ באמונה, וכן ביציאה וכניסה על הכל תודה לה':

וכן במדרש (פ' ויצא פ' ס"ח), וז"ל: — בערבית צריך אדם לומר יהי רצון מלפניך ה' אלקי שתוציאני מאפילה לאורה, בשחרית צריך לומר: מודה אני לפניך ה' אלקי שהוצאתני מאפילה לאורה, במנחה צריך אדם לומר: יהי רצון מלפניך ה' אלקי שכשם שזכיתני לראות חמה בזריחתה, כך תזכני לראותה בשקיעתה:

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש צא

ופק חזי שאמרו רז"ל (ב"ר פ"ד) על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלם לבוראו, מ"ט (תהלים ק"ג) כל הנשמה תהלל יה, כל הנשימה תהלל יה והלא זה טובה מוסתר ומכוסה, הנשימה של אדם, והאדם רגיל בה מאד, עכ"ז עד כמה הקפיד הכתוב להלל לה' על כל נשימה. וכש"כ בטובה גלוי' קצת למראה עיניך, אשר בזה תראה גודל השגחת אלקות על בני אדם, ועד כמה הדברים גדולים למעלה:

ובאם תרגיל עצמך בזה יכנס בלבך אמונה של השגחה פרטית, ואמונה גדולה לה'. ובאלו הדיבורים גרמים חשק ואחדות ואהבה לה', ויכול לבוא לדביקות הבורא ואמונה ואהבה גדולה (כאשר מבואר בענין שבת במאמר הקודם), וכאשר מובא בסה"ק חרדים, והיו הדברים האלה על לבך, שהדברים של אדם נקבעים בלבו עיי"ש. וכ"ז לענין דיבורים יהודאות ותפלות שלא בסדר וקביעות, רק בהזחמן, בכל דבר דבר המודמן לפניו:

פרק ג

ועכשיו נדבר בע"ה מדיבורים קבועים ובסדר, אשר עיקר זה המאמר נתיסד בשביל זה: **והנה** קודם אבאר מדריגות התפלה ואין כונתי בזה על סדר התפלות שתקנו אנשי כנה"ג, רק על קיום מ"ע מן התורה ולעבדו **בכל לבבכם** כמו"ל, שהמה דיבורים פשוטים שצריך כל איש להתפלל לה' על עניניו וצרכיו, ועיקר על צרכי הנפש ותשובתו הרמתה. כי לסידור שלשה תפלות של כל יום, צריך חיבור מיוחד אם יעזרני ה' עדכ"ש:

והנה בבחינת תפלה לה' יש כמה וכמה בחינות. אחד, מה שדברנו למעלה, שהוא תפלה שלא כסדר רק במזחמן בכל ענינים הפרטיים להתפלל לה', ולשפוך שיח לפני כבוד שמו ית', הן בתפלה והן בהודאה, על כל טובה גלויה הן קטנה והן גדולה כנ"ל, שהוא ענין גדול ונורא והודככות הנפש וקרבתה לה'.

אבל תדע אחי, כי להתקרב לה' באמת, לעקור שורש הרע מקרבנו, וחלק הוזהמא הפסולת מהחטאים. ועיקר שבעיקרים הוא המדות שהכל בהם תלוי. לזה צריך דייקא **תשובה בתפלה** בקביעות. דהיינו לסדר לעצמו איזה שעה או שתיים לפי שעותיו ועניניו וזה הזמן היותר מוכשר הוא קודם אור היום, שאז נעשה בחינת התחדשות בכל העולמות, והקב"ה משתעשע עם צדיקים בג"ע, ואז עת רצון לה', כמובא בזה"ק. וגם האדם אחר שינתו נעשה ברי' חדשה, ואז מוחו צלול קצת, וגם ב"ב ע"פ רוב ישינים בזה הזמן. לכן הגם מי שאין לו מקום וחדר מיוחד יוכל אז בזה השעה לעורר לבו ולעסוק בתשובה. ואם לא אפשר אז יהי' קודם השינה, (כמבואר במאמר מארי דחושבנא). ואם לא אפשר אז גם ביום הוא טוב ונכון לקבוע עכ"פ שעה בקביעות:

ותדע

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

רתדע אחי שכבר כתבתי כ"פ, שכל מה שיש בכלל יש בפרט (וכמו שמבואר כבר לעיל). שבהזדמן איזה גזירה ח"ו, ובהתגברות הקטרוג ונעילת שערים דלעילא ח"ו, אז אין מסתכלים בשמים דייקא על דרך קבוע, רק יכול להיות שאיזה איש המוני בדיבורי אמת יכול לבטל גזירה גדולה, שע"ז אין שום מקטרג, ויכול לעלות למעלה, משא"כ כשמתקבצים רבים להתפלל, שטורחים החיצונים ח"ו לסגור שערי תפלות ולהרבות קטרוגים ח"ו:

כמו שהי' אצל הרה"ק השר שלום מבעלז זי"ע, שפ"א ביה"כ ראה איזה גזירה גדולה ח"ו, והי' שם אצלו עולם גדול, וקרא לאיזה איש המוני ע"ה שיבא לפניו, ובטורח ובקושי הי' עד שמצאו אותו והובא להה"ק הנ"ל, ושאלו, תאמר לי בני הפירוש של **אם עונינו ענו בנו שאומרים** בהוא רחום, והשיב האישי, וכי הרבי הושב שאני אינני יודע הלא הפירוש הוא, **אם עונינו אם אפילו שחטאנו ענו בכל זאת אנו בניך**, ונעשה שחוק גדול בביהמדר"ר בין ההמון לאלפים מבני ישראל, ונתמלא זה הצדיק בשמחה גדולה מזה הפירוש (כי זה הי' בשעת התפלה כשהגיע זה הע"ה לאלו הדבורים בכה מאד **אם עונינו אנו בניך**). ונעשה מזה הפירוש שמחה בשמים ושעשועין דמלכא ונמתקו הדינים עי"ו, וככה יש למאות מעשיות כאלו:

אבל זה רק בהזדמן, אבל בקביעות בוודאי אינו נשמע תפלתו של איש המוני, רק דיבורי צדיק שנאמר עליו (איוב כ"ב) ותגוד אומר ויקם לך, וזה הצדיק צריך לסדר דיבוריו שיהי' זכים ומבוררים בלי מכשול, שיעלה למעלה לפני כסא כבודו ית"ש, להמתקות הדינים, ולהשפיע חסדים וטובות לכללות ישראל:

כן תדע אחי לענין הפרט, שדיבורים שאינם בקביעות אינם צריכים שום סדר, רק ירגיל עצמו לדבר דיבורים קדושים לפני ה' תמיד, ולפעמים יפעול עת רצון גדול ושעשועין דמלכא ע"י דיבורים כאלו:

אבל העיקר שבעיקרים הוא, שאדם קובע עצמו לתשובה ותפלה, כי עסק התשובה שהוא בהמשך הזמן ובישוב הדעת, משפיע לשורש הנשמה ולכל ניצוצי קודש שיש לו בכל העולם, והן אותם שנשבו בידי החיצונים, והן לעיבורי הנשמות שמתחברים בו, ועולה לפעמים התשובות עד עולם הבינה, ונעשה מזה מה שנעשה:

אבל דע לך אחי, שלתשובה קבוע צריך דיבורים בדעת ובהשכל וידע מה מדבר לפני ה', שלא יהא דיבוריו בטלין, וידע על מה צריך כל בר ישראל לבקש מה', מה הוא התכלית שבתכליתים, אשר לאו כל אדם זוכה לסדר לו דבורים כאלו, ואפילו מי שהוא בר הכי אין מוחו ושכלו שוים בכל עת לסדר לו דיבורים:

לכן תקנתי בע"ה תפלה הנקראת **תפלת השב** (המובא להלן בשער התפלות ושם תמצאנו) תפלה הנתקנה על כל מרטי תיקוני הנפש, התיקונים על כל הפגמים, ולהתפלל על

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש צב

כל מה שצריך בר ישראל להתפלל לפני ה' (בשני נוסחאות אשר שניהם צריכים, לפעמים זה ולפעמים זה). ולבד מזה תפלה מיוחדת על תיקון היסוד, אשר כבר נדפסה בשנת תרצ"א בחיבורי הקטן פהרת הקודש, אשר החיבור הקטן הזה כבר עורר בע"ה כמה מאות נפשות ישראל לתשובה ולתיקון היסוד. וזה התפלה תקנתי והגהתי ביותר בע"ה:

ובאמצע אלו הדיבורים שתרגיש התעוררות ועת רצון, תרבה תפלה ובקשה בדיבורים משלך הנובעים מעומקא דלבך, ואם יתפתח ללבך ע"י אלו התפלות, תאמר דיבורים לפני ה' הן בלשון הקודש והן בלשון הנדבר (בושארגאן) כפי העת והזמן, כי הכל טוב ונכון, רק שיהא דיבורים של אמת:

פרק ד

והנה בתפלות המסודרות, שהמה לבד משלשה תפלות היום, שהוא אמירת תהלים, או יתר תפלות קדושות של קדמאי ובתראי, כמו תפלת האר"י ז"ל בשערי ציון, או שאר תפלות הקדושות של ראשונים ואחרונים שתקנו להם לישראל, שע"י השכינה שוכן בקרבם (ועיין בהקדמה לשער התפלות).

הנה כשאדם קובע עצמו להתפלל לפני ה' ולשוב בתשובה, או ככה נתעוררים נגדו כל כתות החיצונים שברא בעונותיו, כי התשובה היא המחיקה והביטול שלהם, ומסתמא עושים ג"כ בכל כחם לבטל את האדם מזה כדי להציל נפשם. וככה מתעוררים היכלות החיצונים שלמעלה שהמה רבו רבון, שהשפיע להם שפע ע"י עונותיו, וכולם מסבבים אותו ככסלא לאוגיא לבטלו ולהוממו בכל מיני מחשבות זרות, הרודפים זה אחר זה:

לכן כשישב אדם על כסא, וכשי"כ על הארץ, וכשי"כ שמכין עצמו לשוב בתשובה מעומק הלב, אז באים ע"פ רוב לאדם שאינו נתקן בנפשו לבלבלו, לכן כשרואה אדם זאת אז נתיאש מלומר דיבורים ונופל בעיני עצמו. וככה הוא בתפלות המסודרות מרבתינו אנשי כנה"ג. אבל דע לך אחי, שע"ז אמרו צדיקים קדושי קדמאי ויפתחו בפייהם (תהלים ע"ח) פירוש, שבנ"י מפתים להקב"ה ע"י פיהם לבד, דהיינו ע"י דיבורי פה בעלמא פי' בלי כוונה כלל:

ומובא בשם הקדוש רבי ר' בער ז"ע עה"כ (שעי' מ"ג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, משל, למלך שיש לו צפור המפטטט ומדבר, או הגם שזה הצפור מדבר בלי דעת כלל, עכ"ז המלך משתעשע מזה יותר מכל מיני ניוגונים ומירות של בעלי מנגנים ודברי שבחים של בעלי דעת. ככה עם הקודש, הלא יש לו להקב"ה רבו רבבות כתות של מלהשיר

שהמה

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

שהמה בלי שיעור, כדכתיב (איוב כ"ה) היש מספר לגדודיו, וחיות הקודש והשרפים וכל צבא מעלה, שהמה מזמרים ומשבחים תמיד להקב"ה בכל מיני שירות ותשבחות בהתלהבות ואש גדול ונורא ומלאים בושח גדולה ונוראה. עכ"ז הקב"ה עיקר שעשועין דיליה הוא בכנס"י. לכן מקדימם בשירותיהם מכל צבא מעלה כדכתיב קדמו שרים אחר נוגנים (תהלים ס"ח) (ע"ן מד"ר בשלח) וזה מ"ש עם זו דייקא הפשוטים בלי דעת ותכמה כלל אותם יצרתי לי תהלתי יספרו, ומהם אני משתעשע. ואמר תהלתי יספרו אפילו כסיפור בעלמא בלי שום טעם עכ"ז אני משתעשע מהם:

וסיפור לי מורי ז"ל, שהרה"ק בעל עטרת צבי מזידיטשוב זי"ע, הי' קדוש ונורא, ואיש מאוים מאד, ואמר, שלא הוציא דיבור בשום פעם בלי יחוד וכוונה גדולה ואפילו דיבור חול. והי' לו לאותו קדוש אלף תיבות שרק בהם הי' מדבר כל דיבוריו, ויחיד בזה יחדים גדולים ונוראים, כמפורסם גדולת קדשו בכללות עמנו הקדושים. ואמר מורי ז"ל, שבשביל זה קיצר הק' הזה באמירת הפיוטים הנדפסים כי לא מצא בהם לפי דעתו הקדושה יחודין עילאין:

וה"א בא לפניו איזה ענין של בקשה גדולה, ולא מצא או לחדש שום יחוד, לעשות טובה לזה הנפש, הי' לו צער גדול מזה ונפל בלבו מאד. עד שבא בזכרון קדשו פירוש של לשון התפלה כי אתה שומע תפלת כל פה פירוש כשאדם מואס באיזה דבר או רוקק ואומר פה והמכוון שאפילו תפלה כזה שהוא רק פה בעלמא שהיא כרקיקה ואינו חשובה כלל עכ"ז גם תפלה כזה הקב"ה שומע, ובוה נתחזק התפלל בפשטות והמתיק הדינים. (כן ימתיק ה' כל הדינים מעלינו, ויעורר עלינו חסדים מגולים ע"ע אמר): הנה הבאתי לך אחי כ"ז, כדי שלא תפול בעיני עצמך כלל, ואם יבלבלו אותך אלו המחשבות, בעת שתקבע לך זמן לתשובה, אז תאמר התפלות כפי כחך. כי הקב"ה בוחן לבות ויודע שרצונך לשוב לפניו, רק הרע מונע בכל כחו ומעכב: אבל תדע אחי, כי כתבתי לעיל, שאם אדם יש לו מצוה או לימוד או ענין קבוע של מצוה, או ידחו כל הקליפות כקש בהמשך הזמן, וככה אם תקבע לך בכל יום סדר התשובה איזה שעה וככה תתנהג זמן וחמנים, אז בהמשך הזמן יצורך הבורא שכשיבא זה הזמן הקבוע לך לזה, לא יהי' רשות לשום משחית לבלבל אותך, ותוכל להעמיק בתשובה בדמעות ובעומקא דלבא, וזה בחון ומנוסה בלי שיעור פעמים:

וכבר כתבתי (במאמר תשובת המשקל ובמ' תשובה מעשית) עצה לזה שיוכל לכוון לבו לתשובה, שקודם אמירת הדיבורים יסגף עצמו באיזה סיגוף של ממתן שיפריש לצדקה, וגם ילקח לעצמו וכדומה. ואז בזה נכנע כח הרע שהמה בחינת, סביב רשעים יתהלכון (תהלים י"ב), שעיקר בלבול מחשבות באים ונצמחים על ידיהם, וע"י הכנעת הגוף המה ג"כ נכנעים ואין להם כח לבלבל אותך בזה השעה עד איזה זמן. ואם חוזרים ומבלבלים, צריך עוד הפעם להתחזק מבלי להניח לעצמו, רק להיות תקיף שבתקופים

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש צנ

שבתקיפים על חלק הרע. כי הקב"ה נותן כח לנפש להתחזק על הרע רק שהיא בהסתרה, לכן צריך לגלות בע"כ זה ההסתרה ע"י יגיעה במחשבה ובלב וגוף ותנועת האיברים, שע"י מסתלקים העננים ומתפורים, כמו עננים שמתפורים ע"י רוח חזק כידוע:

פרק ה

והנה הבחינה הראשונה לתשובה בתפלה היא. כמ"ל לומר דיבורים לפני ה' בכל עת שצריך הגם בלי קביעות וסדר, ובה פועל הרבה כנ"ל:

בחינה שני. שיקבע לעצמו תפלה ותשובה כנ"ל. והקב"ה עוזרו שיוכל לכיין לבו ודעתו באמירת הדיבורים לפני ה', ומצטרף מחשבה, לב, ודיבור, ורצון, ונעשה מה יחוד גדול מאד וטובה לנפשו:

שלישית: כשהקב"ה עוזרו שיוכל להעמיק לבו ודעתו בעומק באמירת הדיבורי תפלה ודיבורי התשובה שתקבע כמו שמוכח מספרי התשובה העוקר ע"ז צריך לשרש אחריה (ע"ז מ"ה). ותשובת המשקל יקח כפי אשר התענג האדם מהרע, ככה יצטער עצמו בעומק לבבו על מרדו בה'. אשר יש בה שתי בחינות. אחד, שיקבל צער הגוף בתעניות ובסיגופים. ושני שמצטער בנפשו ובלבו מאד (וזה יתבאר ביותר בע"ה במ' תשובה עילאה):

רביעית: שע"י גודל צער לבבו מוריד דמעות מעיניו, ואמרו רז"ל (ברכות ל"ב) ואע"פ ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שג' (תהלים ל"ט) שמעה תפלתו ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש. ומובא בסה"ק הרבה דברים מתוקים אשר לקבלת התפלה מועיל מאוד להוריד דמעות. ותמצא העתק מהם במ' תיקון היסוד. עיי"ש:

חמישית: הוא תשובה בשועה. ששית, זעקה. שביעית, צעקה. שמינית, שיבכה במסינ גדול כמעט עד כלות הנפש (וזה הבחינה יבואר במאמר תשובה עילאה כי שם מקומו):

תשיעית: כשאדם ח"ו באיזה צער גדול או יסורים ח"ו, אז ע"י צער ויסורים קרובים דיבוריו לפני ה'. (ע"ן באה"ח פ' שמות). ואז טוב שיעסוק בתשובה, כי זה יועיל להמתקת הדינים יותר מכל לימודים ומכל תפלות, כי העיקר אצל הקב"ה לב נשבר ונדכה, שע"י מתבטלים כל הגזירות, ולבחינת לב נשבר, א"א להגיע לא ע"י תפלה, ולא ע"י תהלים וכדומה לאדם בינוני, רק ע"י תשובה וידי חרטה ועבודת ה' זמן חמנים, וישפוך לבבו לפני ה' כבן המתגעגע ושופך שיחו לפני אמו, וזה הוא הדרך להביא את האדם בזה השעה לדמעות רבות מפני שמקור הדמעות נסתם מחוץ הלב או מטמטום הלב, משא"כ כשהוא בצער ח"ו, אז ע"י מרירות הלב הגשמי נכנע הרע ונשבר הלב, וקרוב הוא לדמעות. ואז עת רצון גדול לעסוק בתשובה בה השעה. ודע וחתבונן אחי בכל אלו הדיבורים כי יהי טובה לנפשך:

בחינה

טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש

בחינה י': תפלה בשמחה, כשאדם חיו בצער ומתחזק עצמו בבטחון ובשמחה לה, ואומר בזה השעה דיבורים של תפלות ובקשות, ותשובה בשמחה, ושופך דמעות של שמחה מעיניו ולבו, ואומר, רבשיע הנם כי חנני בצער, והנני מרגיש עצמי לבעל חומא גדול, עכ"ז בטחוני חזק בה' יתברך, שתקבל תשובתי ויעלה לרצון לפניך אלו הדיבורים: שזה הבטחון והשמחה טוב ומסוגל מאד לעשות אחר כל עסק בתשובה. כי הסימן המובהק של קבלת התשובה, נתנו הצדיקים, שבא בלבו אחר הדמעות רבות שמחה גדולה בצירוף הכנעה:

בחינה י"א: תפלה של אהבה, בחינה י"ב, תפלה של יראה, י"ג, תפלה של אהבה ויראה ביחד (אשר יתבאר בע"ה במאמר תשובה עילאה):

בחינה י"ד: תפלת הרבים, כידוע דברי רז"ל (יבמות ק"ה) כתיב (דברים ד') מי כה' אלקינו בכל קראנו אליה, והכתיב (ישעי' נ"ה) דרשו ה' בהמצאו, לא קשיא הא ביחיד הא בציבור: כי ביחיד יש זמנים מיוחדים שהתשובה שלו מקובלת, משא"כ רבים שקובעים עצמם לתשובה אז נעשה בזה יחוד גדול ונורא בשמים, כי תשובת הרבים מסוגלת בכל עת ואין לו שום זמן קבוע, רק תמיד ע"י תשובת הרבים, בתפלה ותשובה ביחד, נתגלה עי"ז עת רצון גדול בשמים לקשר נפשותיהם בשורש, ולהמתיק כל הדינים, ולהשפיע להם ולכל העולם כל מיני השפעות בעולם, לכן מה טוב ומה נעים אם אפשר לקבץ עשרה חברים כאחד, שיעסקו בתשובה ביחד, ואז אשרי חלקם, כי מתגלה עי"ז עת רצון גדול ונורא:

בחינה ט"ו: תפלת העני, והנה ידוע גדול מעלת וחשיבות תפלת העני כמובא בזה"ק, (וישלה קס"ח ע"ב) וז"ל:

ר' יוסי פתח ואמר (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. תאי קרא אוקמה בכמה אתר. אלא דוד מלכא אמר דא כד יסתכל חמא במלי דמסכנא ואסתכל ביה כד הוה אויל וערק מקמי חמוי אמר דא תפלה לעני. דא הוא צלותא דבעי מסכנא קמי קב"ה ודא צלותא דאקדימת לכל צלותין דעלמא. כתיב הכא תפלה לעני וכתיב התם (שם צ') תפלה למשה איש האלקים. מה בין תאי להאי. אלא דא תפלה של יד ודא תפלה של ראש ולית לאפרשא בין האי תפלה לעני ובין תפלה למשה איש האלקים ותרווייהו שקילין כחד, ועל דא צלותא דעני אקדימת קמי קב"ה מכל צלותין דעלמא בגין דכתיב (שם כב) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו' ע"כ:

והרי תראה כי תפלת העני בוקעת כל הרקיעין ושובר סיגריין תקיפין לבטל כל הדינים והגזירות מכלל ישראל:

וידוע מרבתינו ז"ל, שצריך כל אדם לעשות עצמו לעני בשעת התפלה, ובפרט כשאומר וקוור דלים צריך לעשות עצמו לדל בצירוף שכינת עווינו, כמבואר בכתבי האר"ז, (ועיי' בסדורי האר"ז ז"ל) וכן בתחלת השמיע באמרו ה' שפתי תפתח

שאמרו

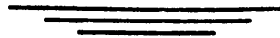
טהרת מאמר תשובה בתפלה הקודש צד

שאמרו רז"ל (יבמות ק"ה) המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה: כעני שבוש להסתכל בפני הבעה"ב:

וככה ביותר באם אדם מתלבש בלבוש גרוע, ובלבוש שק ובנתינת האפר על ראשו, ומראה עצמו לפני ה' כעני מדוכא דלית ליה כלום, ופרט בהתבוננו (במ' תשובה בהתבוננות ובמ' מארי דחושבנא) שרואה ומכיר שלא עשה שום מצוה מימיו, רק אדרבה הוא מלא חטאים ועונות ופשעים. שזה עיקר המכוון של תפלת העני שידע בעצמו שהוא עני ואביון ולית ליה מגרמי כלום. אז בזה הכונה יש בכחו לפעמים להרעיש עולמות בתשובתו:

ויש עוד בחינה אחת שהוא תשובת הרשע (כמובא לעיל בפתח התשובה ושורש התשובה גודל מעלת תשובת הרשע). וכל אדם שיש לו השגה שהוא רשע מרושע לפני ה', ולא שישים עצמו לרשע בקביעות כי אין אדם משים עצמו רשע (יבמות כה:), רק דא כמאמר רז"ל (נדה ל') אפילו כל העולם כולו אומרים לך, צדיק אתה, היה בעיניך כרשע: כרשע ולא רשע ממש. ויהא נחשב בעיניו כרשע גמור שמרד בה', וימאס חייו ועצמותיו שהוא משוקץ ומתועב לפני ה' מחמת חטאיו ופשעיו. ואז יהא נכלל תפלתו ותשובתו עם תפלת הרשע הבא לשוב לה' בכל לבבו, שאמרו (ברכות ל"ד) במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין:

ובין גא והתבונן אחי בכל אלו הדיבורים שכתבתי בזה המאמר, ועיין במקומות ובמאמרים שהורתיך ותאחזו בהם לרחוץ ולטהר נפשך. ואז אשרי חלקך וגורלך. ה' יחזירנו בתשובה שלימה לפניו מתוך הרחבה ושמחה אמן:

טהרת הקודש

מאמר הצדקה

פרק א'

בעזרת השם יתברך ויתעלה אתחיל לכתוב מאמר הצדקה.

הנה לא באתי להאריך כאן בדרושים, כי נצרך עוד לכתוב בעיה כמה מאמרים, ולכן לא העתקתי כאן מאמרי הוזה"ק למען לא יאריך המאמר מאד, רק תמצית הדברים מהנצרך מאד. כי זה יסוד חזק ונורא מיסודי התשובה, שהמה תשובה, תפלה, וצדקה, ומגדולי תיקוני הנפש ומעיקרם, ובפרט בדור החלש כדורינו, אשר אין בנו כח לסגף עצמינו בתעניות ובסיגופים, ולפדות נפשינו, ולפיים את שכירת עוינו על גדול הצער וגלות השכינה, וצער נשמות הניצוצות הנידחות וצער כל העולמות וצער נשמותינו. ואין לנו שיעור בגלות החשוך והמר הזה, במה לרצות ולפיים את הקבי"ה כביכול, רק הצדקה הזאת, וענתה בנו צדקותינו, מה שמוסרים כנ"י נפשם עכשיו ומרבים בצדקות ומעשי"ט יותר מבכל הדורות שלפנינו.

ולכן העידה תורתנו הק', שאין ישראל נגאלים אלא בצדקה שנאמר (ישעי' א') ושבי בצדקה. כי כזה של צדקה גדול רם ונורא, לתקן את הנפש ולהשיבה תחת כסא הכבוד, להשיבה אל מקורה הראשון שנאצלה משם:

והנה הגם שכבר כתבתי מאמר גדול של צדקה בספרי "שלחן הטוהר" בכמה מיני מתיקין דובשין, ובדרושים ארוכים, ושם נפרטים כמעט כל הענינים גדולים וכזונותיהם ופרטיהם. אבל עכ"ו אין מדרש בלא חידוש, כי כאן כללתי עיקרים גדולים של צדקה, וכללים גדולים ובנינים נודאים, אשר העולם אינם יודעים מזה, כי הרברים המה מפורדים ומפורדים בגמרא ובהור ובמדרשים. ואלו באתי להאריך בזה ולהביא כל מאמר כולו, ה"י נצרך לזה חיבור גדול. לכן לא הבאתי כאן רק הכללים וצינתי שודש מקומותיהם, והרובה לעיין במקומם הלא הספרים מצוים ומנוחים לפני:

וקודם אבאר בעיה מעלות הצדקה, למען תתרגש ותרעש עד היכן מגיע כזה של צדקה, וכמה גדלה מעלותי'. ואחי"כ אפרש בעיה יתר החלקים שבה:

מעלות

מעלות הצדקה

- (א) אמרו רז"ל גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה (ב"ב י').
- (ב) גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשה רבינו וכו' (ב"ב ט').
- והנה זה המאמר רז"ל מבהיל הרעיון, וכי נאמר בשביל מצו' אחת ופרט אחד של צדקה יהא גדול יותר ממשה רבינו מובחר האנושי, שעליו אמרה התורה (דברים ל"ד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה:
- וְנִלְּהוּ הַפִּדְיוֹן, כִּדְרוֹעַ מִסִּי (ועיין בשה"ק מאור עינים פ' ואתחנן) כי אין לך אדם בישראל שיוכה לעשות מעשה טוב אמיתית לשמו ית', רק באם נתנוצץ בו איזה הארה מניצוצי משה רבינו ע"ה, בבחי' דאתפשטותא דמשה בכל דרא עד ששים רבוא. וההארה הגדולה ואור המופלא הנמשך מלעילא על האדם הזה העושה צדקה בסתר, הוא יותר גדול ותמידי וקיים מהבחי' עיבור ניצוץ דמשה. שנתעבר בעידן עשית שאר מצות שאין לו קיים אלא בשעת עשית המצו' ואחא לה אחר זמן ע"ד שאמרו רז"ל מצו' בעידן דעסיק בה. אבל בצדקה אינו כן כי וצדקתו עומדת לעד, כתיב. כְּנִלְּ לַפֶּרֶשׁ בְּדִיא עֵיפִי שֶׁשְׂטִי הַדְּבָרִים, מַלְבֵּד סְדוּתָה עֲמֻקּוֹת הַגְּנוּחוֹת בַּהֲמָמָה, כַּדְרָכָם שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְיֵל שְׁכַל דְּבָרֵיהֶם עֲמוֹק עֲמוֹק מִי יִמְצְאוּנוּ :
- (ג) גדול העושה צדקה יותר מכל הקרבנות (סוכה מ"ט):
- (ד) גדולה צדקה ששקולה כנגד כל המצות (ב"ב ט').
- (ה) גדולה צדקה שמצלת את האדם מדינה של גיהנם (גיטין ז').
- (ו) גדולה צדקה שנעשית לו כשריון (פי' לביש ברזל שלובשים במלחמה להגן מן החצים) דכתיב וילבש צדקה כשריון (ישעי' נ"ט) לומר לך מה שריון זה כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול, אף צדקת כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול (שם ט'). ר"ח אמר מהכא (שם ס"ד) וכנגד עדים כל צדקותינו. מה בגד זה כל נימא ונימא מצטרפת לבגד גדול אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול ומשמע מכאן שע"י צדקה חכה להתלבש בלבוש אור קדוש ונורא בעה"ב להצילו מכל החיצונים ומכל הצרות ורעות:
- (ז) חשובה מצות צדקה, שע"י הרדיפה אחר צדקה ימצא חיים עושר וכבוד, כדכתיב (משלי כ"א) רודף צדקה וחפד ימצא חיים צדקה וכבוד: (קידושין מ'. רש"י שם). ימצא חיים לעוה"ב צדקה וכבוד בעוה"ז:
- (ח) חשובה מצות צדקה, שהנתון צדקה לעני מתברך בשש ברכות, והמדבר טובות ונחמות על לבו מתברך ב"א ברכות. ואלו המה הברכות הכתובים בקרא (ישעי' נ"ח) והוא בגמרי' (ב"ב ט):

ט) חשובה מצות צדקה שהרוחף אחר צדקה, הקב"ה נמציא לו תמיד מצות שיוכל ליתן צדקה, הגם שנגזר עליו עוני ורעב ח"ו. כאשר רואים בחוש, כי הרבה עניים חלים וזכו לגמול חסדים ולהאכיל רעבים, אשר הרבה עשירי הדור לא זכו לזה, הגם שרצו ליתן, ולא עוד אלא שהקב"ה ממציא לו עניים מהוגנים ליתן להם צדקה, כי לזה צריכין זכות גדול (ב"ב ט')

י) חשובה מצות צדקה שבזכותה אדם ניצל מן הגלגלות והארנוניות כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי פאה פ"א מד"ר בראשית פ"א) א"ר אבא אם נתת מכיסך צדקה. הקב"ה משמרך מן הפיסין ומן הזימיות ומן הגלגלות ומן הארנוניות. (עיין פני משה) שהוא מיני מסים וליג שהוא לשון פיסת בר. לשון ריבוי. שלא תבקש מותרות ועוד מן הפיסין שלא ישלוט עינא בישא בנכסך ותוכל להתפשט מלשון פשה תפשה כמובא במפורשים, ומן הזימיות מחשבות של זימה. כמובא באגרא דפרקא שינדר לצדקה כשרואה שהייצר מתגבר עליו במחשבות וכדומה:

יא) חשובה מצות צדקה שהנותן צדקה לת"ח, הגם שהוא ע"ה, מלינין אותו אצל ת"ח דכתיב (קהלת ז') בצל החכמה בצל הכסף (מד"ר קהלת) וז"ל ר' הונא אמר עתיד הקב"ה לעשות צל וחופה לבעלי מצות אצל בעלי תורה מ"ט כי בצל החכמה בצל הכסף ע"כ: ואמרו רז"ל (ברכות לד:) א"ר יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם. ולעושה פרקמטיא לת"ח. ולמנהג ת"ח מנכסיו ע"כ:

יב) חשובה מצות צדקה, דכתיב גבי' (ישעי' ל"ג) הוא מרומים ישכון מצודות סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים, ודרשו רז"ל (ב"ב י') מה טעם מרומים ישכון מצודות סלעים משגבו, משום דלחמו נתן ומימיו נאמנים, ונראה שם, שזוכין לשכון בין צדיקים עליונים:

יג) חשובה מצות צדקה והכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה (שבת קכ"ז):
יד) חשובה מצות צדקה והכנ"א שמקרבת את הרחוקים (סנהדרין ק"ג). דהיינו אפילו אלו שכבר נתרחקו מהקדושה לגמרי ח"ו, יש בכח צדקה והאכלת עניים לקרבם שוב:

טו) חשובה הכנסת אורחים כהשכמת ביהמ"ד, ועוד יותר (שם):
טז) חשובה מצות צדקה, שאפילו גלי הים צועקים וממליצים זכות עליו. כמובא באבות דר' נתן (פ"ג), וז"ל: — מעשה בחסיד אחד שהי' רגיל בצדקה, פ"א הלך וישב בספינה, בא הרוח וטבע ספינתו בים, ראהו ר' עקיבא ובא לפניו ב"ד להעיד על אשתו להנשא, עד שלא הגיע עת לעמוד בא אותו האיש ועמד לפניו, א"ל אתה הוא שטבעת בים, א"ל הן, ומי העלך מן הים, א"ל צדקה שעשיתי היא העליתני מן הים, א"ל מאין אתה יודע, א"ל כשירדתי למעמקי מצולה שמעתי קול רעש גדול מגלי הים שזו אומרת

אומרת לזו וזו אומרת לזו, רוצו ונעלה את האיש הזה מן הים שעשה צדקה כל ימיו. באותה שעה פתח ר"ע ואמר, ברוך אלקים אלקי ישראל שבהר בדברי תורה ובדברי חכמים, שבדברי תורה ובדברי חכמים קיימין הן לעולם ולעולמי עולמים. שנאמר שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, ועוד כתיב, וצדקה תציל ממות. ע"כ:

(י) **חשובה** מצות צדקה לעניים יותר מבנין ביהמ"ד (ירושלמי פאה פ"ח ה"ט — שקלים פ"ה ה"ד):

(יח) **חשובה** צדקה, שע"י צדקה זוכה ונעשה לו נסים גדולים נסים גלויים (שם):

(יט) **חשובה** צדקה שבזכותה מתדבק באילנא דחיי. ואפילו נגזר עליו מיתה וכבר נכתב ונרשם באילנא דמותא ח"ו, מתעורר אילנא דחיי על אילנא דמותא י"לוקח אותו משם בחזרה ומציל אותו בזכות צדקה (שם): וכמוכא ברז"ל (שבת קנ"ו) בבתו של ר' עקיבא שאמרו ל' כלדאי ביום שתכנס לחופה תמות בנשיכת נחש וכו' ובשביל שנתנה צדקה לעני באותו יום ניצלה. וכן מצינו (ב"ב י"א) בבנימין הצדיק שנגזר עליו מן השמים מיתה, ובשביל שהחיה אשה ושבעה בני' נקרע גזר דינו והוסיפו לו כ"ב שנה על שנותיו, וככה יש מעשיות בלי שיעור, שע"י צדקה נתבטל הגזירה. לכן יראה האדם אם ח"ו צריך לרפואה יפור ממנו לצדקה יותר מכחו לעניים הגונים, ואשרי למקדים עצמו לזה בכל שעה, ולא יצטרך להמתין עד שעת חליו:

(כ) **חשובה** צדקה, שזוכה האדם להשתלם בזכותה ולהשלים הצלם ודמות דיוקן אדה"ר. שזה תכלית הבריאה והתשובה, לזכות להשלים עצמו ואת דיוקנו לדיוקן אדה"ר לפי ערך שורש נפשו. וע"י צדקה ברצון הלב ובכוונה לשמח העני זוכין לזה (הקדמת הזהר י"ג):

(כא) **חשובה** צדקה, שע"י צדקה ניצל אפילו ממיתה של בעל בחירה שהוא קשה מאד להנצל מבעל בחירה, וצריך נס גדול, וע"י צדקה ניצולים גם מבעל בחירה, וכש"כ מחיות הטורפות (תוספות דוח"ק מפ' בהר סי' ז'):

(כב) **חשובה** צדקה, שע"י זוכה להשלים בשלימות השם הוי' ב"ה. (וזה"ק בחקתי קי"ג). כידוע כוונת הצדקה מרבינו האר"י ז"ל, שהפרוטה היא יו"ד. היד הוא ה"א. והזרוע הפושט הוא א"ו, וכלי שנותן לתוכה הוא כנגד ה"א אחרונה שבשם או נשלם השם בשלימות. וככה נעשה לעילא בכל העולמות. וכמ"ש בזה"ק (שם) שזה היחוד גדול ונורא להשלים שמא דקוב"ה. רק כשנותן צדקה לשמה, ולא לשום יהרא ח"ו:

ורבינו ר' חיים ויטאל ז"ל כתב, שצריך שהוא יתעורר לעני קודם שיתעורר העני אליו, אז נעשה היחוד גדול בשלימות, ועכ"פ הגם שנותן אחר שהמקבל מבקש יהי' עכ"פ לשמה ובלב טוב, ואז ג"כ מתעורר יחוד גדול ונורא בכל העולמות:

(כג) **חשובה** צדקה, שמקדים הישועה לפורעניות. באם הקב"ה רואה שיצטרך לבא דינין תקיפין לעלמא ח"ו ע"י עונות הדור, אז כשהקב"ה אוהב לאדם שולח

לו דורנא, דהיינו מתנה, איה מצו' של גמ"ח, ועי' נמשך עליו חוט של חסד מסטרא דימינא, וזה החוט של חסד שורה ורשום על ראשו של אדם, ואז כל המתבלים הממונים ח"ו לחבל העולם כשרואים זה החוט של חסד בורחים מזה האדם, והוא ניצל מידם (זהר ויקרא ק"ד):

כד) חשובה צדקה, שע"י גורמים להתעורר האי צדקה לעילא ותתא, ופירש בזה"ק, שמצות צדקה עולה עד כסא הכבוד במקום יעקב אבינו, שהוא רגל העיקרי של המרכבה הקדושה העליונה, ונמשך שפע רב ממקור כל העולמות עד מקומו של יעקב, ומשם נמשכו שפען קדישין וברכאן רבין ונהורין עילאין על צבא מרום וכל חיילי מרום לעילא ותתא, והו' (תהלים ק"ו) עושה צדקה בכל עת, דהיינו שעושה ע"י צדקתו לכל צבא מרום הנקראים עת כמו"ש (זה"ק ויצא קנ"ג):

כה) חשובה צדקה, שבוכות הנותן מזון לעני, נמשך מלעילא לכל העולם כולו, שכולם ניוזנים בוכות, הגם למי שאינו ראוי למזון (זה"ק ויצא קס"ד):

כו) חשובה צדקה, שע"י צדקה איקרי שלום (זה"ק מקץ קצ"ט), כידוע דרשת רז"ל: (ילקוט ישע"י) עה"כ או יחזיק במעווי שלום יעשה לו: שהנותן צדקה עושה שלו' בין הקב"ה ובין העני שמתקוטט עם השם כביכול למה אינו מפרנסו, ומי שנותן לו צדקה ומחי' אותו עושה שלו' בין הקב"ה כביכול ובין העני, ועי' זוכה שנקרא שמו שלום ואשרי לו:

כז) חשובה צדקה, שמצלת אפילו מדינה של נהר דינור (זה"ק מקץ ר"א), ומובא שם שבשעה שהנפש יוצאת מן האדם עוברים עליו הרבה דינין, עד שזוכה, לתקן ולהשלים נשמתו, ודין האחרון שהוא יסורים גדולים ונוראים הוא שנצרכה הנשמה, להתרחץ בנהר דינור, וזה דין האחרון, ומי שמשלים נפשו בצדקה, עובר לפניו כרוז (נחום א') ועניתיך לא אענך עוד ועובר שם בלי יסורים ובלי פחד כלל, כמו"ש בזה"ק:

כח) חשובה צדקה, שהנותן צדקה קיים צדקתו לעולם ועד (זה"ק ויגש ר"ח), כי ידוע מרבינו האר"י ז"ל שמצו' שאדם מקיים נשאר רשימו על מצחו כל היום מרשימא דמצו', או כל השבוע עד שבת, ואח"כ נבלע זה הרשימו דמצו', וזה בכלל מצו' בעידנא דעסיק בה וכר שאמרו רז"ל (סוטה כ"א), משא"כ הרשימו של צדקה אינו מתבטל לעולם, והו' (תהלים קי"ב) וצדקתו עומדת לעד כמו"ש:

כט) חשובה צדקה, שהגבאי צדקה שטורח לקבץ ממון לעניים ומעשה אחרים ליתן, מקבל שכר כנגד כל הנותנים ולא עוד אלא שזוכה ואיקרי צדיק, וזה מבטיל הרעיון מה יכול לזכות המקבץ צדקה, (שם בזה"ק):

ל) חשובה צדקה, וכש"כ בשעת דוחק ורעב שגורם חיים לו ולבניו אחריו, דהיינו שנשאר לו הזכות לבניו ג"כ להגן בעדם מכל רע (שם ע"ב):

טהרת מאמר הצדקה הקודש צו

לא) חשובה צדקה. שלאחר פטירת הנותן, מקדמת והולכת לפניו הצדקה ומושכת אותו למקום עליון קדוש ונורא שנקרא כבוד, לאתצורר שם בצרור החיים. וזה מפורש בקרא (ישעי' נ"ח) והלך לפניך צדקך וכבוד ה' יאספך, ואשרי לו (זה"ק) בשלח ג"ט מדרש משלי פי"ד):

לב) חשובה צדקה שירושלים עיה"ק תיקרא לעתיד צדקה כדכתיב (ישעי' נ"ד) בצדקה תכונני וכתיב (ירמי' כ"ג) וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו (שם) בזה"ק) יה"ר שתבנה בב"א:

לג) חשובה מצות צדקה, שכל הנותן צדקה ומחי' את העני בלב טוב ובעינא טבא נחשב לפני ה' כאלו ברא את העני. ולכן נאמר באברהם אבינו (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן, דהיינו כל אלו הנפשות שהחי' במאכל ובמשתה, ונחשב כאלו עשאו (זה"ק ויקהל קצ"ט):

א"כ בין והתבונן אחי, אם תחי' עניים יהא נחשב בשמים כאלו בראת למאות ואלפים נפשות. אם יזכך ה' שתמצא לעשות צדקה לעניים כרצון ה'. וזה דוקא אם רודף אחר צדקה, כמובא להלן בע"ה:

לד) חשובה מצות צדקה שכל הנותן צדקה כאלו מלו' להקב"ה (ב"ב י'). כדכתיב (משלי י"ט) מלו' ה' חונן דל, הקב"ה משלם לו כפלי כפלים (זה"ק פקודי רנ"ה). ואשרי לו לעבד הבווי שזוכה שהמלך הגדול הנורא ילו' ממנו מעות ונעשה לו בעל חוב:

לה) חשובה מצות צדקה, שיש וסחי קלי' טמאות ונוראות ששמך שוד' כפ' רח"ל מהם. אחד מהם ממונה על הרוצחים גנבים וחומסין וגולנין ושודדי אורח. האחד ממונה על רעב וכל מיני צרות המתנוצצין מזה רח"ל. וכשחי' מתמעטין הגומלי חסדים וכשהאומות גומלין חסדים, מתגברין אלו החיילות בעולם חי'. ואין בכח של שום דבר בעולם לדחות אלו החיצונים, רק הנותני צדקה וגומלי חסדים. וזה ג"כ אם איש אחד גומל חסד דוחה ממנו ומבלה אלו הכחות. ה' ישמרינו מהם. (זה"ק פקודי רס"ו):

לו) חשובה מצות צדקה, שהנותן צדקה אוסיף ברכה בעלמא, ונותן שמחה וכח מימינא ומשמאלא לאוריק ברכאן ליסוד ומלכותא קדישא (זה"ק בהר ק"ח):

ובהגהות מהר"ח(ו):

לז) חשובה מצות צדקה, שהנותן צדקה זוכה להתדבק באמונה שלימה, ונקרא מן בני מהימנותא והשכינה הקדושה עושה מה שהם גוזרים (זה"ק ב"ר ק"י: והגהות מהר"ח(ו) שם):

לח) חשובה מצות צדקה, שלא לבד שאילנא דחי' מוסיף לו כח, רק אילנא דמותא שהמה חיילות ס"א ממליצים בעדו, ומוסיפין לו חיים וקיום בעולם. וששה

וששה ספירות קדושות הולכין לפניו להדוף את אויביו, כמו שהלכו ענני הכבוד לפני ישראל (זה"ק בהעלותך קנ"ג: אוה"מ שם):

לט) חשובה מצות צדקה שאוכל פירותיהם בעוה"ז, ועיקר קיים ל' לעוה"ב (ברייתא דאלו דברים). ובוה"ק כתב, שאוכל רק קצת פירות בעוה"ז, ואח"כ זוכה לחיין עילאין דלעילא, ומשמע משם, שהיסוד מקבל גשמתו ומכניס אותו לאתר עילאה מאד. הגם שפגם ביסוד אפשר ע"י צדקה להיכלל במדת יסוד ששם סוד העיבור דכל הנשמות עיי"ש (זה"ק בהעלותך קנ"ו, ובמפרשים):

מ) חשובה מצות צדקה, שבזכותה זוכה לאשקאה האי נהר דחרב ויבש. כי ע"י עונות נתמעט השפע מהשכינה ומכל העולמות, ונהר העליון המושך שפע לכל נתמעטו שפעותי', בפרט אחר חורבן ביה"מ, והנותן צדקה מתוך לב שמח גורם לאשקאה האי נהר דחרב ויבש (תיקוני דהר נ"ח):

מא) חשובה מצות צדקה, שגם ליראי ה' יורח עליהם לעתיד אור הצדקה (בזכות הצדקה שהמה עושים) דכתיב (מלאכי ג') זרחח לכם יראי שמי שמש צדקה וכו' (זה"ק בשלח נ"ט):

מב) חשובה צדקה הכנסת אורחים כקבלת פני השכינה, כמובא (בירושלמי עירובין פ"ה ה"א) תני רבי ישמעאל ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלקים (שמות יח), וכי לפני האלקים אכלו, אלא מכאן שהמקבל פני חבריו כאילו מקבל פני שכינה:

מג) חשובה מצות צדקה, שכדרך שאדם מקבל את האורחים בשמחה ככה משלמין ל' מדה כנגד מדה ממש, שמקבלים גשמתו בעוה"ב הנשמות ומלאכים בשמחה (תיקוני דהר ת' שתיטאה) וזה הבטחה גדולה ונוראה לעושי צדקה בשמחה:

מד) חשובה מצות צדקה, שאפילו שערי ג"ע אקראו ע"ש צדקה דכתיב (תהלים קי"ח) פתחו לי שערי צדק (הוא בזהר חדש פ' נח):

מה) מעלת האבות ה' רק בשביל הצדקה, כמובא בתנודב"א (זוטא פ"א), וז"ל: אבותינו הראשונים מפני מה זכו לעוה"ז ולימות בן דוד ולעוה"ב, מפני שנהגו א"ע בצדקה, אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד ושלמה בנו לא נשתבחו אלא בצדקה וכו':

מו) גדולה צדקה שמיום שנברא העולם עד עכשיו העולם עומד על הצדקה (שם):

מז) גדולה צדקה שמארכת ימיו ושנותיו של אדם (שם):

מח) גדולה צדקה שהיא מביאה את האדם לחיי העוה"ב (שם):

מט) גדולה צדקה ששוותה לתורה (שם):

נ) גדולה צדקה שהתורה שוחתה לה (שם):

אי"כ יש בה פרט שהיא גדולה מן התורה, שהתורה נצרכה להשוות אלי':

טהרת מאמר הצדקה הקודש צח

נא גדולה צדקה שהיא מעלה את הנשמה ומושיבה ונותנה תחת כסא הכבוד (שם) :
נב חשובה צדקה, שבזכות מצות צדקה שליט על כל בריון דעלמא. (שם ע"ב)
וכל חיות היער וכל בריון זעין ודחלין מיני, כיון שיש לו צלם הקדוש החופף עליו, כי אין כל חי' שליט באדם עד שהוסר ממנו הצלם ונדמה לו כבהמה כמאמר רז"ל (שבת קנ"א), וע"י צדקה מתלבש בלבוש צלם אלקים :

נג חשובה צדקה שבזכות צדקה נקרא טוב, ובזכות צדקה אתער טוב לכנ"י. והוא שהשכינה משפיע בה הת"ת ע"י יסוד שאקרי טוב. (זהר בהר קי"א) :

נד חשובה צדקה שע"י זוכה להמתיק הי"ד עתים של רעה. אשר ידוע כי יש כ"ה עתים י"ד לטובה וי"ד לרעה ח"ו. וזה שייך אצל כל נברא וכל אדם וכל העולם. וכשנתעוררו הי"ד עתים של רעה, הן בכלל דהיינו לכללות העולם, הן בפרט ע"ז האיש, אז צריך רחמים גדולים מאד. וע"י צדקה מהפכים גם הי"ד עתים של רעה לטובה, הן מכללות העולם הן מפרטות זה האיש :

נה חשובה מצות צדקה, שהקב"ה זורע צדקתו בג"ע ועושה שם תמיד פירות. כמו שזורעין גרעין באדמה ומוזה נצמח אילן, ומאילן זורעין עוד פירות. דכתיב (הושע י') זרעו לכם לצדקה וכו'. וזה לא נאמר על שום מצו' כמעט. (ספר חסידים סי' שכ"א) :

נו חשובה מצות צדקה, שזוכה לתקן נפשו ע"י מצות צדקה, דכתיב (ישעי' נ"ד) בצדקה תכונני :

נז חשובה מצות צדקה, שבזכות הצדקה זוכה להתדבק במדת אמת. דכתיב (משלי י"א) זורע צדקה שכר אמת. דהיינו ששכרו (של העושה צדקה) שזוכה למדת אמת. וכתיב (שם י"ג) צדקה תצור תם דרך, שזה ג"כ רומז למדת אמת מדת תמימות, מדתו של יעקב :

נח חשובה מצות צדקה, שכל המצות נקראים על שם צדקה, דכתיב (תהלים קי"ט) כי כל מצותיך צדק :

נט חשובה מצות צדקה, שאפילו כהני עליון שהמה מיכאל וגבריאל, מתלבשין בלבוש צדקה להמליץ על ישראל, דכתיב (תהלים קל"ב) כהניך ילבשו צדק :

ס חשובה מצות צדקה, שאם נותן צדקה מסחורה או שוקלין בשמים גם כל הסחורה שנתן ממנה הצדקה כמובא בס"ח :

סא חשובה מצות צדקה, שלאברהם נתנה מדת הצדקה, דכתיב (בראשית ט"ו) ויחשבה לו צדקה. וזה לשון המדרש (פ' משפטים) : — אמר לו (דניאל לנבוכדנצר) להן מלכה מלכי ישפר עלך. וחסאיך בצדקה פרוק. אמר לו הקב"ה (לדניאל)

טהרת מאמר הצדקה הקודש

אני מסרתי את הצדקה לאברהם שנא' כי ידעתיו למען אשר יצו' וגו' (בראשית י"ח),
אתה אומר לרשע וחטאיך בצדקה פרוק:

סב) חשובה מצות צדקה, שא"א להעלות מן הרפ"ח ניצוצין אפילו צדיק גמור בלי מצות צדקה, כמובא בלקוטי תהלים מהאר"י ז"ל, וז"ל: — פור נתן לאביונים, אע"פ שכבר פור לצורכו ואח"כ נתן לאביונים, עכ"ז שכרו הרבה מאד, כי צדקתו עומדת לעד. הרי כמה גדול כח הצדקה. פור נתן לאביונים, פור עה"כ גי' רפ"ח, להורות שאין כח להעלות מן הרפ"ח ניצוצין משנפלו אליו, אלא מי שעושה עצמו עני לפניו ית', וזהו שאמר נתן לאביונים, וזו בתנאי שיהא בו מדת צדקה, שאם אין בו מדה זו גם הוא לא יעשה עמו צדקה, אף שיהא לו כל מצות אחרות, כיון שעבירה מכבה מצו' אבל אין עבירה מכבה צדקה כמו שאינו מכבה תורה. כי אם נותן צדקה תרד נשמתו להעלות מן הרפ"ח, אבל אם לא יהי' בו צדקה אף שהי' בו כל מצות אחרות, אפשר שלא יעלה מן הרפ"ח, אלא יתאחזו וישאר אף הוא שם, אבל למי שיש בו מדה זו צדקתו עומדת לעד, ולכן קרנו תרום בכבוד, כי לא לבד שתעלה ותרומם למעלה, אלא אף תעלה עמה מן הרפ"ח, והיינו בכבוד וכו', עכ"ל:

סג) חשובה מצות צדקה שדוחה כל מקטרגין מתפלתו, כדכתיב (תהלים י"ז) אני בצדק אחזה פניך, ולכן ר"א היב פרוטה לעני והדר מצלי (ב"ב י') וכשנותן צדקה קודם התפלה פותחין לו שערי תפלה (ועיין בתניא באגרות), וכן (במד"ר קהלת פ"א), ר' יהודה בשם ר' לוי זכה אדם ועשה ממונו מצו' התפלל ונענה בו. המדיא (בראשית ל') וענתה בי צדקתי וגו':

סד) חשובה מצות צדקה, שזוכין בשבילה לבנים בעלי חכמה, בעלי עושר, ובעלי אגדה, כאשר אבותינו ורבותינו ספרו לנו, ומובא בסה"ק שחמטע רוב צדיקי עולם וגדולי הדור נולדו בזכות צדקה וגמ"ח שעשו אבותיהם, וכמה עמי דארעא זכו בשביל צדקה לבנים שיאורו את כל העולם, וכידוע שגם רבינו הבעש"ט הק' ירד נשמתו לעה"ז בזכות צדקות אביו שהרבה לגמול חסדים, וכן הני תרי אחין קדישין רבינו אלימלך ורבי ר' זישא זי"ע, ועוד הרבה גדולים וקדושים אין שיעור:

סה) חשובה מצות צדקה, שע"י זוכה להיות חדש תמיד בעבודת ה', כדכתיב (תהלים קי"ט) בצדקתך חיינו (ועיין האגרת של התניא ז"ל):

סו) חשובה מצות צדקה כי כשמקבל כזיונות בשבילה נחשב כאלו נהרג על קידוש ה'. וזה נאמר על הגבאי ומקבצי צדקה, שהפתאים חושדים אתם ומביישים אותם, ואשרי להם: כמובא (בס' חסידים סי' מ') וז"ל: — כי עליך הורגנו כל היום (תהלים מ"ד) אלו בני אדם שמקבלים בושת והלכנת פנים על המצות וכו' מעלה עליו הכתוב כאלו נהרג עליו, ועל המלבין פניו מעלה עליו כאלו הרג, ומונעו מלעשות מצוה, וזה שאמר הכתוב מחטיאי אדם בדבר וכו':

טהרת מאמר הצדקה הקודש צט

(סו) חשובה מצות צדקה, שהגם המצוה ואומר לאחרים שיתנו, כאלו עושה המצוה בעצמו.
(בס' חסידים סי' תרי"א):

(סח) חשובה מצות צדקה שמשוה צדקינו יתלבש באזור של צדקה, כדכתיב הי'
צדק אזור מתניו וכו' :

(סט) חשובה מצות צדקה, ששוקלין גם העפר שדרך עלי' לעשות ולקבץ צדקה (אמר
בהמ"ח - זו המימרה היא העתק מכ"י ישן בשם איזה צדיק מצדיקי קדמאי.
היות שבעידן ההדפסה לא הי' הכ"י הנ"ל תח"י וע"כ לא יכולתי לציין שם אומרה של זו
דמימרה: ומצאתי רא"י לזה (מד"ר קהלת ז') וז"ל ד"א והחי יתן אל לבו. זה חי
העולמים שהוא משלם שכר לבר נש על כל פגיעה ופגיעה בגמילות חסדים ע"כ):

(ע) חשובה מצות צדקה, כי מקובל מרבינו הק' רבי ר' אלימלך ז"ל שההולך לקבץ
צדקה בארבע פנות העיר, מתכפר לו על עון ארבע מיתות בי"ד:

(עא) חשובה מצות צדקה, שהפוחת ידו לצדקה הגם שעדיין לא נתן, בפתיחת ידו
לבד מקיים מצו' מה"ת, ונפתחין לו עי"ו עולמות כמספר פתוח תפתח
וכו' (בסה"ק קרנים מהה"ק ר' שמשון אוסטרופולער). ועיין בספרי שלה"ט מ' הצדקה:

(עב) חשובה מצות צדקה, שהגם הקב"ה כביכול בעצמו מתכבד ונקדש בצדקה, כדכתיב
(ישעי' ה') והאל' הקדוש נקדש בצדקה, ונקרא מלך אהב צדקה,
ועיין עוד בדברי תו"ל ותד"א וחובה"ק גודל מעלת הצדקה, והקב"ה יעשה עמנו תמיד רק
צדקה וחסד אמן:

פרק ב'

והנה סודתי כאן ע"ב מדריגות של צדקה וחסד נגד מספר חס"ד שהוא ע"ב, כי הקב"ה
חפץ חסד הוא, ורודף צדקה וחסד ימצא חיים וצדקה ובחבד (משלי כ"א) כי התבוננתי
במצב דורינו דור שפל דור עני ואביון מלא צרות צרורות דור חלוש, ועיקר תיקון
עולם הוא במצות צדקה וחסד אשר בזכות זה יצאו מהגלות ב"ב כדכתיב ציון במשפט
תפנה ושבי' בצדקה (ישעי' א' כ"ז), ואין לנו שיעור בעה"ר בדור הזה רק הצדקה הזאת,
כי עוונותינו רבו כמו רבו, ואם נבוא להתענות אפילו כל ימינו לא יספיקו אפילו על
מקצת החטאים ועוונות מגלגול זה ומגלגולים הקודמים. לכן אפילו מי שאינו בכחו לעשות
כלום מהתיקונים של הסיגופים, וגם הוא מלא צרות צרורות עד שאין לו שום ישוב
חדעת לעשות התיקון של תשובה בתפלה שיש בזה כמה אנפין ופרטים, עכ"פ יתאמץ
בכל כחו לקיים התשובה בצדקה:

ותראה

ותראה אחי חביבי את מה שלפניך, שסידרתי כאן מדברי רז"ל מגמרא זוהר ומדרשים דברי אלקים חיים שנפקו מפי רבותינו ז"ל, שכל דבריהם שקולים וזקוקים אשר קבלו מפומא דקוב"ה ומתיבתא דרקיע ומפומא דאליהו ז"ל כחה הגדול הרב של מצות צדקה וגמ"ח, וכמה מתעטר קוב"ה בעטרין קדישין בכל פרוטה שאדם מפריש מממונו לכבוד השם. הגם שזה פלא גדול כי הכל שלו כי לי הכסף ולי הזהב גאם ה' (חגי ב'). ואמר דוד מלכנו כי ממך הכל ומידך נתנו לך (דברי הימים כ"ט), ומי נתן לנו הממוך הלא הכל של הקב"ה הוא. וא"א להשיג אפילו פרוטה אחת בלתי רצון הקב"ה, ואם למשל אדם נדיב בא איש עני ואביון ומוסר לו ממון רב, ואחר הנתינה אומר לו בבקשה ממך תחזור לי איזה פרוטות ממה שנתתי לך, האם ימצא פתי ורשע כזה שיאמר וישיב לנד"ב הזה, אינני רוצה ליתן לך, אבל מי שהוא קצת בר דעת ישיב ויאמר לו, אדוני הלא הכל שלך וממך הכל וקח בחזרה כפי רצונך :

והמשל אינו דומה עוד לנמשל אפילו אחד מאלפים ורבבות, כי הקב"ה נתן לנו בכל רגע חיות חדש ועל כל גשימה הוא מחדש חיותינו, כדרשת רז"ל על הפסוק כל הנשמה תהלל יה (מד"ר בראשית י"ד) ומציל אותנו מכל רעות ומכל היוזקות המתרגשות תמיד לבא בעולם, מהני דמסבבי עלן ככסלא לאוגיא, העומדים ומצפים להשחית ולחבל ואלמלא שמירת השגחת הקב"ה עלינו לא היינו קיימים מהם אפילו רגע כמאמר רז"ל במדרש (ראה פ"ד) ח"ל :

א"ר אבא בר זעירא אין בית רובע בחללו של עולם שאין בו כמה אלפים מזיקין, וכל אחד פרמא נתונה בפניו שלא יביט באדם ויזיק, ובשעה שעונותיו של אדם גורמין מעביר פרמא מפניו והוא מסתכל בו ומזיקו, מגין שנא' (תהלים נ"ד) פדה בשלום נפשי מקרב לי וגו' אימתי כי ברבים היו עמדי, ומי הם אלו המלאכים שהן משמרין את האדם אריב"ל איקוניא מהלכת לפני האדם והכרוזות כורזין לפניו ומה הן אומרים תנו מקום לאיקונין של הקב"ה, ראה כמה שומרין משמרין אותך, אימתי בשעה שאת משמר דברי תורה — עכ"ל :

וכשנצרך לבא שפע לעולם עומדים כל שרי מעלה ואלפי אלפים ורבבות כתות חיזונים לעכב השפע לידם, כי אין פרוטה נמסר לאדם במקרה ח"ו רק הכל מהשפע הזהשגחה העליונה כביכול, ואלו היינו רואים בעינינו אלפי אלפים ורוב רבוא רבבות כתות ועולמות החיזונים אשר מסבבים הרקיעים וכן הגלגלים וכל העולמות כשירודת השפע לכללות ישראל, כידוע מרבתינו הק' שיש רקיע שווא, ואם היינו רואים זאת לא הי' חידוש בעינינו מאמר רז"ל קשין מוזנותיו של אדם כקריעת ים סוף (פסחים ק"ח) (ועיין בספרינו שלחן הטהור במ' הפרנסה ששם ביארתי זה המאמר לאורך ולרוחב בכמה דרושים נפלאים בע"ה) כי ממש כמו בקריעת ים סוף הי' נצרך לבקע כל תהומות רבה וגלי גלים והמקטריגים שקטרגו על ישועות ישראל ואבידות מצרים, הקב"ה ברוב כח וחילו

מהרת מאמר הצדקה הקודש ק

וחילו נשף ברוחו הגדול כסמו ים וצללו כעופרת במים אדירים. ככה ממש בענין הפרנסה. כי לא גזמו ח"ו רבותינו ז"ל בדבריהם הקדושים אשר כל דיבור ודיבור לרזין עילאין אתיסדו, והקב"ה ברוב כחו וחילו בוקע במים אדירים של כתות והמונים בלי שיעור בנקב מפולש, ומוריד השפע לזון את בניו, ואינו משגיח על המקטריגים המביאים עוונות ישראל לעכב שפעם:

ולא רק מזונות כללות ישראל, רק השפעות ומזונות כל איש בפרטות ג"כ ככה, כי לא אמרו קשין מזונותיו של ישראל, אלא קשין מזונותיו של אדם, של כל אדם פרטי, והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו משגיח עלינו בהשגחה פרטית ובהשגחה פלאית, כאשר אמרו (במד"ר בראשית), מה גאולה פלאים אף פרנסה פלאים כי פרנסתו של אדם אינו נמסר לשום מלאך הוא רק בידי הקב"ה בלבד כי זה מז' דברים המכוסים מב"א, שאין אדם יודע במה משתכר, (פסחים ג"ד); והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו וברוב פלאי פלאים הפלא ופלא ממציא לנו מזונות ופרנסה וחיות בכל שעה ורגע, כי מי שיש לו דעת להתבונן בהשגחה פרטית רואה ומבין בכל תנועה ובכל פסיעה ובכל פרוטה שנזדמן לו להשגחה גדולה ונפלאה ופלא גדול:

ומי שזיכהו ה' להתבונן ולהתדבק באמונה של השגחה פרטית (אשר הארכתני בה במאמר מיוחד בספרי „שומר אמונים“ בדברים פלאים שם), כי אפילו מי שפרנסתו בקושי ע"י אומנות ומלאכה כבידה או בפיו וכדומה, התבונן אחי כי מי נתן לך זה הכח לעבוד זו המלאכה, ושתמצא המלאכה, והמציא לך הקב"ה חן למלאכתך, וכמה יש שרוצים להשתדל ונמנעים מחולשות גופם, או שיוצא להם כל ממונם בסבת חולשות ב"ב ח"ו, כי הכל של הקב"ה כל כחינו וגופינו וממוננו, והיינו צריכים בשמחה גדולה למסור להקב"ה את מה שבידינו, כי מה אנחנו ומה חיינו מה כחינו ומה גבורתינו, והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו לא ביקש מאתנו רק שנמסור לו מעשר מממונינו או הנדיב לב החומש יתן כמש"כ (בראשית כ"ח) עשר אעשרנו לך. שתי עישורין (כפירוש רש"י ז"ל), ולא עוד אלא הקב"ה מבטיח לנו שיחזיר לנו זאת כפלי כפלים כמש"כ ובחנותי נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די (מלאכי ג') הנאמר על מצות צדקה ומעשרות, היש חיד מתוק מאז:

א"כ איך גהי' שוטים בהולים ופתאים ונבלים, כי הקמצן נבל שמו, לחשוב ח"ו שהממון שלנו הוא או יש לנו חלק ונחלה בו, הלא הכל של הקב"ה, רק ה' חפץ למען לזכות את ישראל אמר לנו, החזיר לי קצת ממה שנתתי לך, לכן באם בעה"ר חטאנו ופשענו לפניו וכה אין לנו להתענות אלפי אלפים תעניות המוטל עלינו לתיקון נפשנו, לכן עכ"פ נמסור לו להקב"ה ממנונו מה שבכחינו ויותר ממה שבכחינו; והנה הגם שאמרו רז"ל המבזבז אל יבזבו יותר מחומש (כתובות נ') וכן מובא ברמב"ם (ובשו"ע י"ד רמ"ט) שהמבזבז שבצדקה הוא החומש, ובירושלמי (פאה פ"א ה"א)

הקודש

מאמר הצדקה

טהרת

מובא שמצוה דייקא להפריש חומש בתחלה מהקרן ומכאן ואילך חומש מהשכר ולמצוה עד שליש אפי' למצוה אחת דהיינו עד שליש מהרמים, אבל כבר כתבו הסיי ובראשם הגה"ק בעל התניא ז"ל באגרת התשובה שלו, שזה שאמרו אל יבזבו יותר מחומש, זה לא נאמר רק על הנותן צדקה סתם בשביל מצות צדקה, וחששו רז"ל שלא יפזר כל ממונו שלא יצטרך לבריות, ושיהא בכחו ליתן ולחזור וליתן תמיד, שזה מעלה גדולה ריבוי הנתינה, דהיינו שיתן הרבה פעמים כמבואר להלן בע"ה, אבל מי שחטא ואין בכחו להתענות מספר התעניות אשר מוטלים עליו שהמה עולים אלפי אלפים תעניות עפ"י רוב, לכן אין לנו רק הצדקה הזאת לפדיון נפשינו, ועל אנשים כערכנו לא נאמר זאת הנ"ל, אלא כמו שנאמר (איוב ב') וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו לכן בוודאי עלינו מוטל החוב ממש לחלק עצמינו כמעט בכל פרוטה עם ה', כי אנחנו וכל אשר לנו הכל שלו, ואנחנו עמו ועבדיו ומחויבים למסור נפשינו וכל אשר לנו לפניו תמיד:

לכן אחי אהובי התבונן הסתכל על מדריגות הרמות שגילו רז"ל מה שזוכה האדם בשביל צדקה וגמילות חסדים כמובא לעיל, הלא הכל מבואר בדבריהם הקדושים אשר כל דבריהם כגחלי אש וכעמחא דנורא ותקיפא, כי בוודאי אסור ח"ו לחשוב שרז"ל גזמו באיזה מעלה חס מלהזכיר, כאשר הארכתי בספרי "שומר שמונים" אשר כל דברי רז"ל שקולים ומדודים, ועל רז"ל עילאין נאמרו:

לכן אם יבא אליך המסית המדיח לקפוץ ולאמץ ירך מנתינת צדקה אל תאבה לו ואל תשמע אליו ואל תחוס ואל תחמול עליו דהיינו על גופך הבווי שמתלבש בך הייצר שתרחם על גופך ועל נפשות ביתך וכדומה, רק הרג תהרגנו, והאיך תהרגנו, ירך תהי' בו בראשונה להמיתו, כלומר שתפתח ירך בע"כ, כמאמר הכתוב פתח תפתח את ירך לאחריך האביון (דברים ט"ו) ועי' ירך תהי' בו בשר הקמצנות, אשר גדול ונורא מאד בתוקף רשעתו, ואמר בראשונה קודם כל דבר ודבר שתעשה הן ברוחני והן בגשמי תקדים לו הצדקה, לזה ירך תהי' בו בראשונה כ"פ עי' להמיתו, ובטח תמית את זו הקליפה בהמשך הזמן, וכן לכל נדבת צדקה אתה תהי' מן הראשונים המנדבים כדי שילמדו ממך אחרים, ולכן יהא יך כל העם באחרונה ואתה תהי' ראש הדגל בה:

פרק ג'

ודע אחי כי כמו שביארתי לעיל גדול מעלות הצדקה אין שיעור וערך לה, ככה להיפך ח"ו מי שמעלים עיניו מן הצדקה, שאמרו רז"ל שהוא כעובד ע"ו (כתובות ס"ח) וכן מובא ברמב"ם ובשו"ע ודרשו מהכתוב יצאו אנשים בני בליעל (דברים י"ג) הנאמר אצל ע"ו וכתוב אצל צדקה, השמר לך פן יהי' דבר עם לבבך בליעל

טהרת מאמר הצדקה הקודש קא

בליעל (דברים ט"ו) ולכן המעלים עיניו מן הצדקה נקרא נבל קמצן בן בליעל התא כעובד ע"ז, וזה סימן שאין נפשו מזרע הקודש עם ישראל, שסימנם ביישנים רחמנים גומלי חפדים, וסימן ברוך הגבר אשר יבטח בה' ג' ב' ר' ר'ת ג'ומלים ביישנים ר'חמנים, דכל אלין תלת תלוי בבטחון (כמבואר להלן במאמר הצניעות בע"ה), ומי שמאמץ ידו מליתן צדקה שורש נפשו הוא מנפשות סדום, אשר זה הי' עיקר פרי חטאם אשר נאבדו משני עולמים, ומשום חטא זה נענשו, בעיקר משום חטא מניעת צדקה, אשר נאמר בהם ויד עני ואביון לא החזיקה (יחזקאל ט"ז) אשר עליהם נאמר האי קרא, ומוז הקליטה תקיפה בצמח שורש הקמצנות הצר עין:

ומובא בזה"ק (בשלח ט"ה) שיש כתות וחיילות רח"ל מהם שעולין מנוקבא דתהומא רבה ובוקעין כל אורין דעלמא, ויוצאין ממחבואיהם כתות כתות המונים המונים, ושורים על בני אדם, ואלו הכתות נקראים רעה חולה, ועליהם אמר שלמה מלכא יש רעה חולה ראיתי תחת השמש וכו' (קהלת ה') וכל הכתוב פירש שם, כי אלו הכתות חיצונים עושים את האדם כמו חולה, כמו החולה שאין בכחו לזוז מן המטה בן אלו הכתות רח"ל אוחזין ביד האדם שלא יהא כח בידו להוציא ממונו לצדקה, לכן נקראים רעה, ואם בא גבאי צדקה אליו (או המקבץ צדקה שנקרא ג"כ גבאי צדקה) אוחזין אלו הקליפות בידיו ומונעין אותו מליתן, ואם בא עני בשביל צדקה או מבקש מוזן אוחזין בידו ומונעין. כך מובא שם, והנה מקשה שם בזה"ק על מה דכתיב איש אשר יתן לו האלקים עושר ונכסים וכבוד וכו' ולא ישליטנו האלקים לאכול ממנו (קהלת ר') משמע מהאי קרא שאין לו כח ושליטה כלל על ממונו א"כ מה חייב האדם שהקב"ה מנעו מטוב ואין לו שליטה, וע"ז תירץ בזה"ק שח"ו הקב"ה ימנע האדם דלא כתיב ולא יעזבנו האלקים, רק לא ישליטנו, דהיינו שאין לו שליטה על ידו ועל ממונו בנין דהוא הימניה להאי רעה ואחיד ב' :

ופירוש זה הזה"ק הוא (כאשר הבאתי בספרי שלחן הטהור) שאמר לי מ"ר בשם אביו ז"ל ששמע מצדיקי קדמאי, שעיקר תכלית עבודת כל האדם הוא, שלא יאמין ללב, כי יעשה להיפך ממש ממה שלבו רוצה, כי כל יצר מחשבות לבו (של האדם) רק רע כל היום (בראשית ו'). ורובא דאינשי מתגבר עליהם כח הרע, אפילו מי שאינו מציית לרע למעשה, אבל במחשבה מבלבל אותו רע תמיד, ורוצה להיפך מהקדושה היפך האמת, מלבד הצדיקים אשר כבר זכו לזיכוך הנפש ולזיכוך המחשבות, אולי אלו יכולים להאמין לרצון לבם ומחשבתם. אבל גם אלו צריכים בדיקה, כי הרע לפעמים מתגנב ומסתתר ויוצא בהתבאה אפילו אצל הצדיקים. אבל רובא דרובא ככולא אינשי החלק הרע שבלב אומר לו ומלמדו היפך מדרך הטוב. לכן צריך אדם להסתכל על רצון הלב, ולעשות תמיד להיפך, מלבד חשק הראשון שנתעורר באדם לעשות מצוה ודבר קדושה. על זה לא נאמר זאת, כי זה ההתעוררות בא ע"פ רוב משמים ברחמי ה' ובחמלתו על נשמת

טהרת מאמר הצדקה הקודש

ישראל, בסוד (שה"ש ה') פתחי לי אחותי רעיית תמתי שראשי נמלא טל, זה ההתעוררות משמים שנקרא טל (כאשר הארכת בספרי שומר אמונים):

ודע אחי, כי בזה הכלל נכלל כל יסודות הקדושה, ואם תזכה תבין זאת, ומיום שאמר לי זאת מורי ד"ל ה"י זה לי לטובה גדולה, הציל אותי בע"ה מכמה דרכים עקלקלות ודברי חלקלקות של הצר הצורר, וזה כוננת הוזהר הנ"ל (בשלח ס"ה) שעיקר עונשו שהיצר נעשה בעה"ב עליו, על כי ה"י מאמין לו על כל פיתויו, והוא כופת את ידו ומעצרו מלפתחו בהרחבה לצדקה, ואם לא ה"י מאמין לו, ה"י פותח את ידו בע"כ ליתן צדקה, אז ה"י הוא השליט ולא היצר, לכן עיקר שכל מה שילמוד אותך זה, ויעץ אותך בעצות, וידחה אותך בדחיות, אל תאבה ואל תשמע לו:

ודע אחי, כי מובא בזה"ק (פ' וירא ק"ט) מאמר ר' חייא, ח"ל: — דכל בר נש דאיהו צר עינא לגבי מסכנא יאות הוא דלא יתקיים בעלמא, ולא עוד אלא דלית ליה חיים לעלמא דאתי, וכל מאן דאיהו וותרן לגבי מסכנא, יאות הוא דיתקיים בעלמא ויתקיים עלמא בגיניה, ואית ליה חיים ואורכא דחיי לעלמא דאתי ע"כ:

א"כ תראה אחי מאמר הנ"ל מהתנא הק' ר' חייא, שמי שהוא צר עין ח"ו נאכד משני עולמות, ומי שהוא וותרן בממונו זוכה לשני עולמות: ועל נבל קמצן רגזה השכינה הקדושה ביותר, כמובא בתיקוני זוהר (דף ב'). ח"ל:

ובהיא שעתא רגזה שכינתא הה"ד (משלי ל') תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה, ואוף הכי איהי רגזא יתיר על נבל כי ישבע לחם (שם) דאתמר ביה (משלי ט') לכו לחמו בלחמי, דאיהו קמצן נבל בממוניה, נבל שמיה, דלאו איהו נדיב ולא איהו מזרעא דאבהן דאתמר עליהו (תהלים מ"ז) נדיבי עמים נאספו, דהא קמצן איהו עני הדעת בתר דלא עביד טיבו למארי תורה למהוי מחזיק בידיהו, ואורייתא בלא פקדיא לאו איהו תורת ה'. ע"כ:

ותראה אחי כי מי שהוא קמצן, סימן שנפשו אינו משורש זרעא דאבהתא, וכן דרשו רז"ל (ביצה ל"ב) על הפסוק (דברים י"ג) ונתן לך רחמים ורחמך, כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו, ואמרו רז"ל (סוטה ל"ח): שאפי' עופות מכירין בצרי העין.

וכן מ"ש בזהר לעיל, כי כל תורה בלא מצות, והגם שעוסק כל היום בתורה אם אינו עוסק במצות, אינו נקרא תורת ה'. המכוון הוא בעיקר על מצות צדקה כי סתם מצוה נקרא מצות צדקה כמובא (במד"ר ראה פ"ד) מעשה בר' אליעזר ור' יהושע שיצאו לגבות לעסק מצות רבותינו וכו':

טהרת מאמר הצדקה הקודש קב

לכן אחי אהובי אחוז במדת צדקה, ותזכה לפתוח תרעין דגהורא ושערי חסד לכל באי עולם, לעליונים ותחתונים, כמובא בזה"ק (פ' בהר ק"ח ע"ב) שע"י צדקת בני"א מתפרנסים עליונים ותחתונים ונמשך שפע לכל הברואים:

והבט נא אחי, ענין גורא שמבהיל ממש הרעיון האיך הוא כחו הגדול של מצות צדקה, ותראה מה שאמרו רז"ל על פסל מיכה שה"י מחטיא לרבים מאוד (בילקוט שמואל ק"ל) ח"ל:

א"ר יוחנן גדולה לגימה שהיא מרחקת את הקרובים ומקרבת את הרחוקים ומעלמת עינים מן הרשעים ומשרה שכינה על נביאי הבעל וכו' ומעלמת עין מן הרשעים ממיכה ר' נתן אומר מגרב לשילה שלשה מילין והיה עשן של מערכה ועשן של פסל מיכה מעורבין זה בזה בקשו מלאכי השרת לדחפו אמר להם הקב"ה הניחו לו כי פתו מצויה לעזברים ושבים, עכ"ל. וההענין מבהיל הרעיון. וכן משרה שכינה על נביאי הבעל מתבירו של עדוא הנביא שנא' (מלכים א') ויאמר אליו גם אני נביא כמוך וגו' וכתוב ויהי הם יושבים על השלחן ויהי דבר ה' על הנביא וגו' (שם):

יכן באחאב שנאמר בו (מלכים א' ט"ז) ויהי הנקל לכתו בחטאות ירבעם בן נבט ואמרו רז"ל (סנהדרין ק"ב) אחאב וותרן בממונו ה"ו ומתוך שה"י מהנה תלמידי חכמים מנכסיו כיפרו לו מחצה מעונותיו:

וכן בנבוכדנצר הצורר הרשע שהחריב בית מקדשינו, ושם עם הקודש וצדיקי עולם לחרב ולמשיסה, ומובא במדרש (משפטים ל') שכל משך י"ב חודש שפור ממונו לצדקה ופרנס את ישראל, לא שלטה עליו הגזירה שיוטרד מן בני"א ויהא כחיות ברא. וכיון שפסק מלפור לצדקה תיכף שלטה עליו הגזירה:

ובאמת הקמיד הקב"ה על דניאל, על מה שיעץ לזה הרשע הצורר לאחוז בזה המדה וגילה הסוד באמרו אליו (דניאל ג') וחטאיך בצדקה פרוק, כמובא במדרש הנגיל (שם), ח"ל: — אני מסרתי את הצדקה לאברהם שנאמר (בראשית י"ח) כי ידעתיו למען אשר יצוה וכו', ואתה אומר לרשע וחטאיך בצדקה פרוק: כי כשהאומות נותנין צדקה אז גורמין ח"ו קטרוג על שונאי ישראל, כדכתיב (משלי י"ד) חסד לאומים חטאת ונירשו כי הוא חטאת לישראל ח"ו. כי מובא בזה"ק (פקודי רס"ו) כשהאומות נותנין צדקה, נותנים בזה כח לכתות קליפות הנקראים שוד' כפ' ח"ו להתרבות בעולם:

לכן צריכים ליהזר מאד מלקבל צדקה מגוי רשע, למען לא ישלטו החיצונים על גפשו. ח"ו. ואם מוכרח בע"כ לקבל ממנו איזה טובה וחסד, אז יראה בכל הכח להשיב לו איזה גמול. ואם הוא אינו בר הכי לקבל, אז עכ"פ יראה לו תשואות חן ושבח בכל מה דאפשר, למען יחזיר לו איזה גמול, וצריך ליהזר בזה מאד:

ונח"ל

פרק ד

ונחיל הקדום, כי ע"י מדת צדקה וחסד פותחין כל שערי אורה ושערי חסד, ושביל הקודש לנפשו להתקרב לה, ולעורר רחמים רבים על נפשו שלא ידחה לשאולה, ולא ידחה מאור פני ה', ומאיר על נפשו אורות קדושות, וגורם להשפיע חסדים על כל כללות ישראל:

וזו סגולה גדולה להתקרב לאהבת ישראל, אשר רוב עיקרי תורתנו הק' תלויים באהבת ישראל, ומעורר עינא פקיתא עילאה עינא דאשגחותא, שהקב"ה יחוס ויחונן וירחם על עמו בית ישראל. כמובא במדרש איכה (פר' א') שבשעת החורבן רצה גבריאל לזרוק נחלת על ישראל ולקעקע ביצתן ח"ו, אמר לו הקב"ה לאט לאט גבריאל שיש בהם בעלי צדקה אלו עם אלו וכו'. וכן ביאת הגואל ועליית כל הניצוצי קודש תלוי בזה, כאשר כבר ביארתי לעיל.

אבל דע אחי, כי גם אחר כל אלו הראיות והתעוררות שהבאתי, ידעתי שכל זה לא יספיק עוד למי שידין סגורים. כי שורש קליפות הקמצנות הוא קליפה קשה ונוראה מאד, אשר כמעט כל אדם נאחז בו באיזה בחינה, ומאבא בסה"ק נועם אלימלך בשם ספר הישר לרבינו תם כי מדות קמצנות הוא המדה הגרועה שבכל המדות ומי שיש בו זו המדה סימן הוא שיש בו כל המדות רעות ע"כ:

וצריך רחמים רבים להתגבר על האי רעה חולה, ועל האי קליפה טמאה. כי אפילו כשמתגבר בידיו ליתן צדקה בע"כ, חוזרין ומתלבשין אלו הקליפות בלבו שלא יתן בלב טוב, או יתן בגטותא דרוחא: לכן אחר שהזהיר הקב"ה על הצדקה (דברים ט"ו) פתח תפתח את ידך. אמר הקב"ה ולא ירע לבבך בתתך לו כי מכאן למדין שצריך ליתן צדקה בשמחה כמובא בגמרא ובש"ע. (וכבר הבאתי בזה בארוכה בספרי שלחן הטהור במאמר צדקה והכניא בכמה עצות נפלאות). הבאתי (שם) בשם סה"ק קרנים מהרה"ק ר' שמשון אוסטרופאלער זי"ע, שמצות הצדקה מתחלק לשני מצות, אחד, מצות פתיחת ידים, ואחד מצות הנתינה. לכן חלקם הכתוב לשנים פתח תפתח — ונתן נתן הפתיחה לחדר הנתינה לחדר:

לכן תיכף שבא מצות צדקה או גמיח לידו, וע"פ רוב היצר מפתיהו שלא ליתן, או לא יתן כ"כ בהרחבה, או לא יתן בחשק, או לא יתן תיכף, או לא יתן מן המובחר, או יתן בשביל גלוי ופרסום, או לא יתן קודם שמבקשים ממנו, וכדומה מפיתוי היצר, ואם הוא אינו ציית לו, או תיכף ומיד מקיים מצות לית (דברים ט"ו) לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך מאחיך האביון. כי אין אדם מקיים מצות לית עד שבא לידו הלאו ופירש ממנו, כמובא במפורשים. (עיי' במהרש"ל על הגמרא ב"מ ע"א), ואז תיכף שמקיים זה הלית ואינו מציית להיצר וגומר בלבו ליתן ביד רחבה, אז נמשך לו סיוע מן השמים לקיים מצות

פתח

טהרת מאמר הצדקה הקודש קג

פתוח תפתח את ירך, ונפתחים ע"י עולמות כמסמר פתוח תפתח שנקראים עולמות יפיפיות, הגנוזים בבינה מצד ימין, ואז נמשך לו שפע לקיים מצות נתינה, ומכניע בה תתשל"א עלמין הגנוזין בצד שמאל הבינה :

לכן כתבה תורתנו הקדושה במילין כפולין פתוח תפתח, נתן תתן, שאם אתה פותח את ירך בע"כ ולא תאמין להיצר הרע הצורר המעכב על ירך ומונע אותך מליתן, תזכה אח"כ שייפתח ירך בע"כ ותמשול על ידיך, כי כך חרקה של צדקה, ומצו גוררת מצו, עד שתזכה שירצו יריך מעצמם ליתן, והלב יהי לו חשק ליתן אפילו כל הונו וריכזו לצדקה, ויהי לך חשק ותאוה תמיד לגמול חסד, ואז אשרי לך ואשרי חלקך וגורלך כי תזכה לזה :

והנה אמרה תורתנו הקדושה נתון תתן לו ופירש"י אפילו מאה פעמים, ולכאורה קשה, וכי נתנו חכמים דבריהם לשיעורין, אי"כ מי שיש לו עני שצריך ליתן לו כל יום או כל שבוע, וכי נאמר באם יתן לו עד מאה פעמים מספיק ואין צריך ליתן יותר, אי"כ ימות זה העני כרעב, ואם נאמר שדברי רז"ל לאו דוקא, בוודאי ח"ו מלומר זאת על דברי רז"ל שכל דבריהם מנויים וספורים במשקל המאזנים.

אלא נ"ל דידוע כי עיקר שליטת הק"י פות הרע הוא עד מאה פעמים, כמובא בסה"ק מגלה עמוקות והוה הסוד שאמרו (פסחים קי) עד מאה אחד ופקע שידה, לכן גם שר השכחה אינו שולט רק עד מאה פעמים, אבל לא בשונה פרקו מאה פעמים ואחד (תגינה ט') שהוא כמספר מיכאל שר החסד הדוחה כל החיצונים, ולכן אמרו רז"ל, עד מאה פעמים, צריך התורה להזהירך נתון תתן, בע"כ אפילו בלי חשק, אבל אם תתן לזה העני כבר מאה פעמים, אז ממילא מכאן ואילך תתן לו ברצונך הטוב, כי ישלוט על ידיך מדת החסד ויטור כח הרע :

לכן אחי אהובי אל תאמין לידיך הכפותים, ואל תאמין ללבך הרע, ודע כי תיקח נפשינו עכשיו תלוי במדת צדקה, כאשר אמרו צדיקי קדמאי על מאמר רז"ל (פסחים פ"ז) יכול יהו חותמין בכולן ת"ל והיה ברכה בך חותמין ואין חותמין בכולן : פירוש יכול יהו חותמין בכולן שחתימת הגלות יהי בכל שלשה בחינות של האבות דהיינו תורה ועבודה וגמילת חסדים, ת"ל והיה ברכה, בך חותמין, חתימת הגאולה יהי רק במדתו של אברהם אבינו, שהוא מדת החסד, וכן מקובל מרבינו הבעש"ט הקדוש זי"ע, שעכשיו בחתימת הגלות עיקר עליות השכינה, ועליות כל בירורי הניצוצין, הוא ע"י צדקה וחסד :

לכן אחי אל תקמץ זמן לעסוק במצות צדקה, אשר ערכה ושורשה הוא אין סוף, וכן אל תשמע לעצת היצר המפתח אותך מלטרוד גופך לקיים מצות צדקה וחסד, אלא השכם והערב עמוד ורוץ לעשות צדקה וחסד, ופתוח תפתח ירך, וכן ביתר עניני גמ"ח הטובא להלן, ואז אשרי לך ואשרי גורלך בה ובבא בעולם התיקון וישום לך שארית

באלף

באלף השביעי כי יחדש ה' עולמו, ותזכה ג"כ להיות גורלך עמהם בתיקון נפשך. ודי אחי בהערה זו, אם ניצוץ הקדוש של בר ישראל עדין בך:

פרק ה'

יעכשיו נבאר מדריגות הצדקה. מהרמב"ם ז"ל הלכות מתנות עניים (הלכה ז') פרק י"ד וז"ל:

שמונה מעלות יש בצדקה זו למעלה מזו. מעלה גדולה שאין למעלה ממנה זו המחזיק ביד ישראל שמך ונותן לו מתנה או הלואה או עושה עמו שותפות או ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות לשאל ועל זה נאמר (ויקרא כ"ה) והחזקת בו גר ותושב וחי עמך, כלומר החזק בו עד שלא יפול ויצטרך:

הלכה ח': פחות מזה הנותן צדקה לעניים ולא ידע למי נתן ולא ידע העני ממי לקח. שהרי זו מצוה לשמה כגון לשכת חשאים שהיתה במקדש, שהיו הצדיקים נותנים בה בחשאי העניים בני טובים מתפרנסין ממנה בחשאי, וקרוב לזה הנותן לתוך קופה של צדקה, ולא יתן אדם לתוך קופה של צדקה אלא א"כ יודע שהממונה נאמן וחכם ויודע להנהיג כשורה כר' חנניה בן תרדיון:

הלכה ט': פחות מזה שידע הנותן למי יתן ולא ידע העני ממי לקח. כגון גדולי החכמים שהיו הולכין בסתר ומשליכין המעות בפתחי העניים, וכזה ראוי לעשות ומעלה טובה היא אם אין הממונין בצדקה נהגין כשורה:

הלכה י': פחות מזה שידע העני ממי נטל ולא ידע הנותן. כגון גדולי החכמים שהיו צוררים המעות בסדיניהן ומפשילין לאחוריהן ובאין העניים ונטלין כדי שלא יהיה להן בושה:

הלכה י"א: פחות מזה שיתן לו בידו קודם שישאל:

הלכה י"ב: פחות מזה שיתן לו אחר שישאל:

הלכה י"ג: פחות מזה שיתן לו פחות מן הראוי בסבר פנים יפות:

הלכה י"ד: פחות מזה שיתן לו בעצב: עכ"ל:

וכן מובא אלו השמונה מדרגות של צדקה (בש"ע י"ד הלכות צדקה ובטורי):

ודע אחי, אלו שמונה מדריגות של צדקה ישנם בכל עניני הצדקה וגמ"ח, והיינו הן בנתינתה, והן בהלוואה לעני, ואם יכול לעשות בהצנע, או שכרו כפול ומכופל.

מלבד שענין צניעות אצל צדקה, אמרו רז"ל (ב"ב ט') גדול העושה צדקה בסתר ממשה רבינו, ומכפר כל העוונות, וכמובא מעשה בדריז"ל (ירושלמי שקלים פ"ה ה"ד) ר' חנינא בר פפא היה מפליג מצד בליליא (ופי' בעל קרבן העדה, הי' מחלק צדקה בלילה ומוליכה אצל העניים שלא לביישן) חד זמן פגע ב"י רבהון דרוחיא א"ל לא כן אלפן לא תשיג

גבול

טהרת מאמר הצדקה הקודש קד

גבול רעד, א"ל ולא כן כתיב, מתן בסתר יכפה אף. והו' מסתפי מיניה וערק מן קומי עכ"ל:

והגם שאין ליתן צדקה בלילה כמובא בכתבי האר"י ז"ל, שלא להתגרות עם כתות החיצונים אבל כשרוצה ליתן צדקה בסתר; או משמע מגמרא (שם) שמוחר ואין חשש ח"ו, וכן להאכיל לעני ולהשכיבו בודאי ג"כ אינו בכלל זה. רק הנותן בגלוי צריך לדקדק אם אפשר שיהא ביום:

וכן בעניני שאר גמ"ח שאדם עושה בגופו והונג, או בפיו, שמדבר טובות על חבירו אצל שר, או הולך לעשות לו איזה טובה וחסד, וכן בחסד הרחמי, שעשה לו איזה טובה בנפש, והן בתפלה שהתפלל בעד בריאותו, שמובא בס"ח שהוא צדקה וגמ"ח גדול. או התפלל בעד נפשו, ורואה שפעל אצל ה', וכן ביתר אופנים, אין להחזיק טיבותא לנפשי ח"ו, וגם בזה שייך הענין של הצנע לכת שלא יתפאר נגד חבירו ח"ו שעשה כך וכך. **כי** כמו שיש שמונה מדריגות בצדקה, ככה יש להיפך, **מי שנותן בפנים זועפות**, או שנותן ומתפאר **עצמו בצדקתו** וכו', ועל הנותן בפנים זועפות מובא בשו"ע (י"ד רמ"ט סעיף ג') שהפסיד שכרו ומובא (שם) בש"ך בשם סמ"ג, אפילו אם נותן הרבה להעני עכ"ז הפסיד שכרו. ובודאי ח"ו אין דרכן של ישראל עם הקודש זרעא קדישין ליתן בפנים זועפות.

ואין בכלל זה מי שנותן בע"כ ולבו בל עמו רק שמכריח עצמו ליתן, שזה עכ"פ מכלל שמונה מדריגות, כמובא לעיל משו"ע, ואוי לו לשוטה שמראה פנים זועפות כשנותן לעני, שאפילו שנותן לו הרבה ומאכילו, עכ"ז מפסיד שכרו ח"ו.

לכן הזהירו בס"י, שכשמאכיל לעני לא יתקוטט עם אשתו או ב"ב, שלא יסבור ויחשוב זה העני שבשבילו מתקוטטים וירע לו ויפסיד שכרו ח"ו, וכן הגם אם יש לו איזה צער ל"ע יסתיר זאת מפניו, כדי שלא ירע לבבו לזה העני ולא יחשוב שבשביל טרחתו יש לו צער, וכדומה.

אבל יש מדריגה תחתונה, שהיא ח"ו יותר גרועה מן הקדום, ואשר נכשלים בו רובא דרובא בנ"א, אחד מעט אחד בהרבה, והוא שאמרתי לעיל, הנותן צדקה ומתפאר **עצמו בצדקתו**, וזה גרוע הרבה מן הקדום, כי הנותן בפנים זועפות מובא בשו"ע שמפסיד שכרו, אבל לא שנענש עליהם. אבל מי שמתפאר עצמו, מובא שם (סעיף י"ג בהגה) שלא די שאינו מקבל שכר אלא מקבל עונש על נתינתו, וע"ז ידו כל הדווים, כי אחר שהתגבר אדם על יצרו ונתן צדקה, עכ"ז מתגברין שוב אלו הקליפות טמאות לפתות האדם שיתפאר עצמו ולגזול ממנו צדקתו ח"ו.

דמה שכתבו בשם רבינו הבעש"ט ז"ל, ששני דברים שאין שייך בהם פניות מצות צדקה, ומצות טבילות המקוה, הנה בודאי לא בא רבינו הבעש"ט לחלוק ח"ו על השו"ע, אשר מסר נפשו מעדו שלא לזוז זיו כ"ש משו"ע, והי' זהיר אפי' בתפלת ותיקין, כפי שמובא בצוואת הריב"ש.

רק הכוונה שאם נופל לאדם איזה פני' מפני שע"פ רוב מצות צדקה אדם מוכרח לעשות בגלוי. כמו אם מבקשין ממנו גבאי צדקה, ואם ימנע עצמו כדי ליתן רק בסתר, אז ילמדו אחרים ממנו ולא יתנו ג"כ, כי לא יודעין כוונת לבו, וע"כ מי שנוהג ליתן בסתר עכ"ז כשנודדין צדקה ברבים הוא ג"כ יתן גדבה הגונה בכדי שילמדו אחרים ממנו וכן הוא להאכיל עניים ולהכניס אורחים. לכן הגם אם נופל בלבו פניות, לא יחוש ולא ידאג כי הפסיד שסרו, שעכ"פ החי' לב העני, וכן הוא בטבילת המקוה, שעכ"פ טבל מטומאתו, אבל לא מי שמתפאר עצמו בזה ח"ו, על זה לא נאמר דברים הנ"ל. וכן הגם על פניות ח"ו, ג"כ לא נאמר זאת על בעלי דעת ועובדי ה', אשר פני' צריך להיות אצלם כמו עבודה זרה, חס מלהזכיר. רק על סתם עמא דארעא, ועל המתחילים בעבודת ה', אשר לא אפשר להם בתחילת השנים בלי נפילת פניות בלבם, רק שלא יהי' ברצון ח"ו.

הנה גדולה שבצדקות מבואר בשו"ע יו"ד (שם סעיף ט"ו) הוא להשיא בתולות עניות. והנה הגם שמבואר בש"ך בשם הר"מ אלשקר, שהכוונה דוקא יתומות, אבל עניות כאלו אשר יד אבותיהם מטה מלראות צרכיהם ולהשיא אותם בוודאי כיתומות דמו לענין כזה, ובפרט בת עני הגון שבושתה מרובה.

וכן בחור יתום או עני וכשי"כ בר אוריין זיר"ש, מצוה גדולה להשיא אותו ולספק צרכיו, אחר מפני מצות הכנסת כלה, ושנית להציל אותו מזהרתורים ומלבוא לעבירות ח"ו, אשר לזה הפרט הבחור קודם. כמובא בשו"ע (יו"ד רנ"ב סעיף ח') לענין פדיון שבוים, שאם יש חשש שהאיש יבא לעבירות או האיש קודם להאשה לפדיון.

ומ"ש (שם רמ"ט ס"ק ט"ז) שמצות ביהכ"נ עדיף ממצות צדקה, ומצות ללמד תורה לנערים עדיף ממצות ביהכ"נ. הנה בוודאי אם כולל תרומתו, שכוונת ביהכ"נ. הוא ג"כ על כוונה ללמוד בו תורה לגדולים ולנערים, בוודאי זה עדיף, כי באם אין מקום ללמוד ממילא יתבטלו מלימוד, אבל לעדיפא מליתן בעלמא, בוודאי מצות ת"ת בעצם עדיף מביהכ"נ. כדמצינו בירושלמי (שקלים פרק ה' ה"ד) חז"ל רבי חמא בר חנינא ורבי הושעיא (רבה) הוה מטיילין באילין כנישתא דלוד אמר ר' חמא בר חנינא לר' הושעיא כמה ממון שיקעו אבותי כאן אמר לי' כמה נפשות שיקעו אבותיך כאן עכ"ל.

ולחולים עניים עדיף ממצות ביהכ"נ כמובא בשו"ע (שם), מפני שיש בה לפעמים גם ענין פקוח נפש, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין ל"ז).

והנה כל ההוה ארבע דברים המה ענינים גדולים, ואשרי מי שמקיים בזה וגם מוה, אל תנח ירך (קהלת ז') כי לא ידעת איזה מהם יכשר.

טהרת מאמר הצדקה הקודש קה

פרק ו

ועכשיו נבאר בעז"ה יתר מעלות הצדקה.

הנה גבאי צדקה מקבלין שכר נגד כל הנותנים צדקה. כמבואר בזה"ק (בראשית דף ר"ח ע"א) וז"ל: **וצדיק דא איהו אקרי גבאי צדקה למיחזן ולמיחזן לכלא, דכתיב פזר נתן לאביונים.** בגין כך גבאי צדקה נטלי אגרי לקביל כולהו דיהבי צדקה עכ"ל. וחז"ל אחי כלל זה. א"כ ההולך לקבץ ממון בשביל עניים הנצרכים, וכן להכנסת כלה ולפדיון שבויים וכדומה. תקבל שכר נגד כל הנותנים, ולכן אל תתירשל אחי בדבר זה, וחז"ל מזה נחשב בכלל מזכה רבים. ומקובל מהקודש רבינו ר' אלימלך ז"ל בעל נועם אלימלך, שההולך לקבץ ממון בארבע פינות העיר, נתכפר לו על עון ד' מיתות בי"ד. כמו שהבאתי לעיל.

ואם מחזרפין אותו הפתאים וחושדין אותו, כבר מבואר בשו"ע (יו"ד רנ"ז ס"ק ז') ששכרו גדול ביותר. כי כל מה שמקבל בזיונות בשביל דבר מצוה נתגדל שכרו בשמים, כי לפום צערא אגרא.

וגם מי שאין בכחו ליתן צדקה, ומעשה אחרים שאומר לאחרים ליתן, ע"ז אמרו רז"ל (בבא בתרא ט') גדול המעשה יותר מן העושה שנא' (ישע' ל"ב) היה מעשה הצדקה שלום.

וכתב בספר חסידים (סי' תרי"א) בזה"ל: — **וצדקה תציל ממות (משלי י')** שתי פעמים כתוב במשלי זה הפסוק, אחד, שאם עשה צדקה ומשפט, והשני, אם לא עשה צדקה אלא אמר לאחרים שיעשו, כי אין לו במה ליתן צדקה, ואמר לאחרים תנו צדקה. הרי לכך שני פעמים במשלי זה הפסוק. עכ"ל.

ועוד מובא בספר חסידים (סימן תקנ"ה), וז"ל: — לעולם יהא אדם ערום ביראת ה' ודעתו תהא לאביו שבשמים לדבוק במצותיו ולקרב את הבריות. ואדם שהוא גני יעשה מצות בגופו. והקב"ה ייטיב לאחרים בזכותו ומעלה עליו כאילו עשאן, ושכרו כפול לעתיד. עכ"ל. —

ותראה אחי אהובי, כי מי שטורח בגופו למצות, הקב"ה מטיב לאחרים בזכותו ומעלה עליו כאילו הוא עשאן, ושכרו כפול ומכופל. וע"פ זהר הנ"ל שהגבאי צדקה מקבל שכר נגד כל הנותנים, הרי בוודאי שכרו כפול ומכופל הרבה הרבה, ואין לך טורח בגופו יותר מההולך לקבץ ממון לאחרים. הוא כולל הכל, פורח הגוף במצות ה', וקבלת בזיונות, ומצות גבאי צדקה שהוא נגד כל הנותנים, והוא תיקון הרגלים זירכים שאין כמעט תיקון יסוד גדול מזה, כי כל בחינות טורח הירכים הוא תיקון לזה, וס"כ בענין כזה, לכן מבואר בזה"ק (בראשית דף ר"ח ע"א) כי הגבאי צדקה בכלל בכלל צדיק וז"ל שם: **וצדיק דא איהו אקרי גבאי צדקה** — וידוע שצדיק אינו נקרא רק המתקן הברית, מפני שזה הענין תיקון גדול ונורא למדת יסוד. ע"כ הוא ג"כ נקרא צדיק כמתקן היסוד.

ועוד יש בו דבר גדול. כי יש עניים בני טובים שהמה בהצנע לכת, והמה בצער ובעוני וכדחוק, ובושתם מרובה לגלות דוחקם לאחרים. ואם יודעים מאיזה איש שהולך לקבץ לצורך אחרים, המה מגלים להם צערם בסתר שיקבץ גם להם. וזוכים עינינו מה שאחר אינו יכול לזכות לזה.

וגם מבואר בספר חסידים סי' מ', כי המקבלים בושת הלבנת פנים על המצות עליהם אמר קרא (תהלים מ"ה) כי עליך הורגנו כל היום. ואשריהם כי גרשמים בכלל בעלי מסין (ועינינו עוד בספרינו שלחן הטהור במ' צדקה ותראה שם דברים גוראים בענין קיבוץ מעות לצדקה).

וראיתי זה כמה שנים בס' מבנו של הרה"ק ר' יצחק חיות, ואין תחת ידי כעת, ושמו קץ חי. ומבא שם מעשה גורא מרבו של אביו ז"ל, שנתגלה לאביו ז"ל אחר פטירתו, והוא היה אדם גדול וקדוש, וראהו שהוא מאיר מאד בתואר פניו ובמלבושיו, רק שהולך ביחפי רגלים, ונתבהל מזה, והי' לו לבושה גדולה, ושאלו על הענין הזה, וא"ל בשביל שלא הי' נזהר לילך בעצמו לקבץ מעות לעניים. התעם בוודאי מפני שהי' גדול ומפורסם. ולכן נענש עיניו שאין לו מלבושים על רגליו, ולכן בא מעולם העליון לזרזו בזה המצוה, ואם יקיים אז יתוקן בזה עונו ויתכפר לו. ומאז והלאה הי' נזהר מאד הקדוש תלמידו לילך בעצמו בעבור העניים לקבץ מעות. **התבונן** במעשה הנורא הזה אשר תסמר שערות ראש האדם. אם צדיק וגדול כזה בעבור שלא הלך לקבץ מעות הי' לו עונש ובושה כזה זמן רב לילך ביחסי רגלים בעולם העליון, אשר אין שיעור וערך עד כמה שהי' הבושה נגד כל הנשמות והצדיקים. ומה נענה אנן אבתרי'. (ע"כ הועתק משלחן הטהור).

ואעתיק לך עוד מעשה פליאה מענין קיבוץ מעות לעני. מכי"ק של הרה"ק מהר"ם מברדיטשוב ז"ל, וז"ל: ר' שמעון ז"ל מבא"ד שמע בשם ר' ייבא סבא מאוסטרהא צ"ל שפעם אחת באמצע השלחן הי' קא מחייך ר' ייב"א, ואמר שזה ימיו לא כביר שנפטר איש אזה, ודרכו הי' שישב כל היום ולמד כמעט בלי הפסק, רק בכל יום הי' הולך שעה אחת לקבץ גרבות בשביל עניים, והשעה ההיא היתה ממש גזולה אצלו, כי הי' רוצה ללמד מאוד, ועכשיו נטלו אותו לדין ושקלו עונותיו וזכויותיו והי' עומד צר מאוד, שלא הספיק כח תורתיו להצילו רק שנטלו על המאזנים מה שהלך לגדבה, והכריע הכל לטובה. עכ"ל.

פרק ז'

מצות הלואה

הנה המלך מצות להנצרך מקיים מ"ע (שמות כ"ב) אם כסף תלוה את עמי, בכל פעם בכל הלואה. וזה הענין של גמ"ח הוא בין לעני ובין לעשיר הנצרך. אבל עיקר השכר הוא לעני. שאמרו רז"ל (שבת ס"ג) גדול המלוה יותר מן העושה צדקה, ופירש"י לפי שאין העני בוש בדבר.

יש עוד אופן שהוא יותר גדול, מה שאמרו שם רז"ל ומטיל בכיס יותר מכולן. שהוא הנותן מצות לעני להשתכר על חצי ריווח וחצי גזק, ומשמע לשון המטיל לכיס שמדבר על לבו שיעשה כך, וזה אין בושה בדבר, משא"כ בהלואה אפשר קצת בושה לפעמים או חלישת הדעת.

ואמרו רז"ל (ב"מ ע"א) כל מי שיש לו מצות ומלוה אותם שלא ברבית עליו הכתוב אומר (תהלים ט"ו) כספו לא נתן בנשך וכו' עושה אלה לא ימוט לעולם.

ואמרו במדרש (משפטים ל"א) כל אדם מישראל שמלוה לחבירו ואינו נוטל רבית כאילו קיים כל המצות, שכן דוד אומר (תהלים ט"ו) ה' מי יגור באהליך. וכתיב, כספו לא נתן בנשך.

ועוד אמרו (שם) ד"א אם כסף תלוה את עמי, אמר הקב"ה אם כסף תלוה ולא תקח ממנו רבית, את עמי, מה אני איני מוט לעולם אף אתה אין אתה מוט לעולם. שנא' (תהלים ט"ו) כספו לא נתן בנשך, וכתיב, עושה אלה לא ימוט לעולם.

ובגמרא (יבמות ס"ג) אמרו המלוה סלע לעני בשעת דוחקו, עליו הכתוב אומר (ישעי' נ"ח) או תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני.

ובסה"ק מגלה עמוקות (פ' ראה) כתב, דורשי רשומות אמרו, מלבד עולת התמיד (במדבר כ"ח) מלבד ר"ת מלוה לעני בשעת דוחקו, ואז מכפר כאלו הקריב קרבן התמיד לפני ה'.

הרי תראה אחי כמה גורם לך זה המצוה, אשר אפשר להיות זה נהנה וזה לא חסר, ונחשב כאלו הקריב תמידים בכל פעם, ונחשב כאלו קיים כל המצות.

אשרי מי שקובע לו זה המצוה ללוחת תמיד לעניים. ובאופן שלא ידחק ח"ו את הלוחים בפרט לגרום לו בושה, כי אז יותר מפסיד ממה שמרויח. רק מי שבאמת רוצה לקיים זה המצוה, או לפתוח לו שער גמ"ח להלואה לעני, יהא מוסכם בדעתו, שאפילו אם יפסיד לפעמים איזה סכום ג"כ יתמיד במצותיו ית', ולא יכלים ולא יבייש ח"ו שום בנ"א, כי אז עובר בכל פעם על (שמות כ"ב) לא תהי' לו כנושה. ואמרו רז"ל (ב"מ ע"ה) כי אפילו אסור לעבור בפניו שלא יכלימנו.

טהרת מאמר הצדקה הקודש

וכל מי שיש לו מעות ואינו רוצה להלוות, עובר בכל פעם על שני לאוין השמר לך פן יהי דבר עם לבבך בליעל (דברים ט"ו) השומר, ופן הם שני לאוין, כן מובא (בשע"ת לרבינו יונה). ועוד מו"ש הגם שחושש שמא לא יחזיר לו, ג"כ עובר על זה הלאו, ק"ו משמיטה שכתוב השמר לך פן וכו' שבשמיטה בודאי לא יחזיר, ועכ"ז הוזכר הכתוב שלא ימנע מלהלוות, וכש"כ על ספק חזרה בודאי עובר.

אבל ח"ו מלו' ברבית אוי לו ואוי לנפשו, לא יזכה לקום בתח"מ, כמובא במדרש (משפטים) דלעיל, ח"ל: בנשך נתן ותרבית לקח וחי לא יחיה (יחזקאל י"ח) אמר הקב"ה מי שחיה ברבית בעולם הזה לא יחיה בעולם הבא. —

ועוד מובא שם, כל מי שנוטל רבית מעלה עליו הכתוב כאלו עשה את כל הרעות והעבירות שבעולם, שנאמר וכו', בא וראה כל מי שהוא מלוה ברבית כעובר כל העבירות שבתורה, ואינו מוצא מי שילמד עליו זכות וכו' —

וכמה מבהיל הרעיון דברי ר"ל, ובשביל לקיחת רבית לא יחי' לעולם הבא ולא יקום לתחי' וכמו שמובא (בילקוט יחזקאל ע"ה) אצל מתים שהחי' יחזקאל, שכולם קמו ואחד לא קם, ושאל להקב"ה למה לא קם זה, והשיב לו מפני שלוה ברבית.

וע"ז ידו כל הדווים, וכמה צריך לפחד ולהתבהל אפילו מחשש רחוק בה.

אחי אהובי בשביל קצת הנאת ממון תשחית נפשך לעולם ועד. והירא וחרד לדבר ה' יזהר גם ממצות היתר עסקא, שיש בו כמה עקולי ופשוטי, וא"א לצאת ידי' שמים כראוי, ואשרי מי שאפשר לו ומוסר נפשו ליוהר בכל אלה.

פרק ח'

אכילה שתי' לוי' לינה

דהנה עיקר מדת החסד הי' אברהם, שהי' הראשון שגילה מדת חסד בעולם. ועליו השתכלל כל סודי בראשית, כדכתיב (בראשית ב') אלה תולדות השמים הארץ בהבראם, ודרשו רז"ל (ב"ר פי"ב) בהבראם אותיות באברהם בזכותו של אברהם, וכתיב (תהלים פ"ט) עולם חסד יבנה.

זתורתינו הק' אשתבוהי אשתבה ב' באברהם, דכתיב בו (בראשית כ"א) ויטע אשל בבאר שבע ודרשו רז"ל (סוטה י') שעשה פונדק, ופירש"י ללון שם אורחים. ולשון אשל נטריקון הוא אכילה שתי-ה לוי-ה, שהיה מאכילן ומשקן ואחיכ מלוה אותן. והגם הלמד-ד של אשל רומז ללבוש כידוע רומז לתלת דרגין עשר פעמים שלש, איכ במלת אשל רומז אכילה שתי' לוי' לינה לברוש.

דאחיכ כתיב (שם) ויקרא שם בשם הי' אל עולם, שנקרא שמו ית' ע"י בפי כל הברואים, שע"ז קירב לבב הבריות לאבינו שבשמים. וגם יש לרמוז, ויקרא שם בשם הי', כי אברהם קרא וביקש הי' אל שהוא מדת חסד עולם לא יפסוק עד עולם, שלא יפסוק מדת החסד מזרעו עד עולם. הגם שיתרפו ח"ו יתר העמודים שהמה תורה ועבודה, אבל מדת החסד ישאר עד עולם. וגם אל-הוא לשון חוזק כמו ואת אילי הארץ לקח (יחזקאל י"ז), שיהא מדה זו בחוזק אצל בניי, כאשר רואים ב"ה בחוש שמדה זו הולך ומתחזק בכל פעם יותר אצל כללות עם הקודש הי' עליהם הי' ע"ע.

וגם הלשון ויטע הוא פלא, כי נטיעה שייך באילן לא בבית, הל"ל ויבנה אשל. רק שנטע זה הבחינה של אש"ל בלבבות ישראל שלא יפסוק זאת מישראל, כי אלמלא כן הי' נחרב כל העולם כולו. כמו שמוזב (במדרש איכה פ' א') עה"כ ממרום שלח אש ח"ל : שש שנים היו הגחלים עמומת בידו של גבריאל, סבור שישראל עושין תשובה. זכיון שלא עשו תשובה בקש לזורקן עליהם בחימה, קרא לו הקב"ה ואמר, גבריאל גבריאל להונך להונך (פי' בערדך בנחת ולאט) ויש בהם בעלי צדקה אלו עם אלו. הה"ד (יחזקאל י') וירא לכרובים תבנית יד אדם תחת כנפיהם. ר"א ביכ אמר בשם ר"ל מי מעמיד העליונים והתחתונים, צדקה שישראל עושין ביד, הלא הוא דכתיב (תהלים ע"א) וצדקתך אלקים עד מדום. ע"כ :

איכ מדאשתבח הקב"ה באברהם, שהוא עיקר עמוד מדת החסד, בבחינת אש"ל. נראה שזה עיקרו של צדקה וחסד לקיים מצות הכנסת אורחים.

דהנה גם למדנו מאבינו אברהם שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה (שבת קכ"ז). וזה ענין פלא והפלא שיניח השכינה וירוך לקראת אורחים שהי' צדמה לו לערביים, ואלמלא לא ידע אבינו אברהם שכך הוא ההלכה בוודאי ח"ו לא הי' צושה זאת, כי קיים אברהם אבינו כל התורה כולה. כמאמר רז"ל (יומא כ"ח). וידע

שקוב"ה

שקוביה נ'חא ל'י בזה. ואם הקב"ה כביכול הסכים לבטל כבודו הגדול בשביל הכנסת אורחים נוכל מזה להבין עד כמה גדלה כחה של זו המצוה.

ואמר ר"ל (סנהדרין ק"ג) גדולה לגימה שמקרבת הרחוקין. ואשרי חלקו למי שזיכה ה' וביתו מוכשר לזה לפתוח בביתו שערי חסד, שיהא ביתו הפקר לעזרבים ושבים. כאשר דרשו ר"ל על יואב בן צרוי (סנהדרין מ"ט) ויקבר בביתו במדבר (מלכים א' ב') אטו ביתו מדבר הוא אר"י א"ר כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל: וזה עיקר קיום מצות צדקה, שיש בו מצו' תדירית להוצאות ממון השתדלות וטירת הגוף ונסיונות האזרים, ולפום צערא אגרא.

וליתן מקום לינה, זה יותר חשוב מאכילה ושתי' כי גדולה מנוחת העיף יותר מהמאכילו ומשקוהו. וגם זה יותר שכיח שיתנו לעני לאכול משיתנו לו ללון שיש בו נסיונות ולראי' כי גדולה לינה לאורחים יותר מאכילה ושתי', אעתיק לך מסה"ק הפליאה מהקדוש בעל הקנה ז"ל, ואעתיק את כל הענין דשם כי הם דברים מתוקים והדרכה לקיום מצות הכנסת אורחים (וכבר נעתק בספרי שלחן הטהור), וז"ל: —

וראה ששכר התלמוד המצות אין להם שיעור. ואם יבא לו אורחים יכניסם כסבר פנים יפות, ומיד בבואם ישים לפניהם לחם לאכול, כי לאו שלו הם אוכלים. ופעמים בא עני מדרכו ועדיין לא אכל ובוש לשאול, ויתן לפניהם לחם וכל אשר יוכל ישים לפניהם בפנים מאירות, ואף אם יש בלבו איזה עצב ודאגה יסירם מלבו לפניהם, וינחמם בדברים, ויהי' להם למשיב נפש, ואפילו יש לו מאה עבדים ושפחות יטריח בעצמו ויעמוד עליהם, כי מי גדול מאברהם אבינו ע"ה ששימש את המלאכים, והי' לו כמה עבדים ושפחות. הוא בעצמו שימש, ואע"פ שנודמנו לו בדמות אנשים ערביים, ואברהם כוון בעצמו שהם מלאכים חיצונים משתחווים לאבק רגליהם, הם השרים החיצונים הנקראים אבק התיקף, ובעבור שמדתו חסד והם רחוקים ממנו, ע"כ אמר קחו מעט מים ורחצו רגליכם, להעביר הטומאה מעליהם, ואחר רחיצת המים השתדל הוא בעצמו, שכן מפרנסין אותם: מן ההיקף, ואל יאמר לפניהם תלאותיו, כך וכך אירע לי אל יספר לפניהם, כי דברים קשים משברים את הגוף ורוחם וכמדומה להם שהוא אומר בשבילי, וכמעט שאין לו שכר בעולמו. וגם יכבדם כאדונים, שכן אמר אברהם, אדוניי. וגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה. שמאחר שנותן יתנו מן השמים לשכינה, ושכינה בכל העולם ואתה הגורם, ומדה כנגד מדה לא בטלה. ובשעת אכילה יראה עצמו צעור לפי שאינו יכול להיטיב להם יותר, ותפק לרעב נפשך, שיאמר לו תצא נפשי על שאין לי כלום לתת לך, ואם ילינו אצלו ישכיבם על מטה טובה, כי גדולה מנוחת העני בהיות שוכב בטוב, ויותר נחת רוח עושה לו המשכיבו בטוב מן אכילה ושתי'. עכלה"ק.

ומובא בתיקוני זהר (תקונא שחיתא-ב"ג), זכאה אייה דמקבל אורחין ברעו שליט, כאלו מקבל אנפי שכיני, דבמדה דמדד בר נש בה מדדין ל'י.

טהרת מאמר הצדקה הקודש קח

לכן מי שיוכה לזה ליטע אש"ל בתוך ביתו, או באכילה ושתי, או בלינה, וכש"כ בצירוף שלשתן ביחד, בוודאי תיקון לנפשו עד אין שיעור וחקר.

ומבואר גם בזה"ק (פ' ויקהל קצ"ח) איך להתנהג עם האורחים. וז"ל:—
ר' יהודא פתח הלא פרוס לרעב לחמך וגו' (ישעי' נ"ח) ת"ח זכאה חולקיה דבר נש כד מסכנא אערע לגביה, דההוא מסכנא דורונא דקוב"ה הוי דשדר ליה. מאן דמקבל ליה לההוא דורונא בסבר אנפין זכאה חולקיה. תא חזי מאן דחיים למסכנא ואתיב ליה נפשיה קב"ה סליק עליה כאילו הוא ברא לנפשיה. וע"ד אברהם דהוה חיים לכל בני עלמא סליק עליה קב"ה כאילו הוא ברא לון. דכתיב (בראשית י"ב) ואת הנפש אשר עשו בחרן, ואע"ג דהא איקימנא. הלא פרוס מאי פרוס, למפרס ליה מפה בנהמא ומזונא למיכל. ד"א הלא פרוס. כד"א (דניאל ה') פריס פריסת וגו'. דיבעי למפרס פריסין דנהמא קמיה בגין דלא לכסיף, ויפרוס קמיה בעינא טבא. לחמך, לחם לא כתיב אלא לחמך. ההוא דילך מממונך, ולא דגוילו ולא דעשק ולא דגניבה. ע"כ.

וא"כ המאכיל לעני צריך לחתוך לו פריסן שלא יבוש. וזה דווקא כשאוכל עמו ביחד. אבל אם אינו אוכל עמו ביחד, אין לעמוד לפני עיניו, ואף שניתן לפניו הלחם שלם אפשר אין חשש בזה, ואולי גם יותר טוב כך, שלא יחוש העני כ"כ שיכירו כמה אכל. ושמעתי שהי' בעל חסד אחד במדינת הגר שהי' מאכיל אורחים, והי' בכל משך הסעודה מראה עצמו כאלו הוא ישן, שלא יבושו האורחים לאכול, ואשרי חלקו.

וגם דרשו רז"ל (בראשית רבה נ"ד) על תיבת אשל שהוא בהיפך אתון שאל, ששאל אברהם לאורחים מה תאב להם ומה הם רוצים איה אכילה.

פרק ט

והנה יש עוד ענין בהכנסת אורחים, מה שאמרו רז"ל (אבות פ"א) הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, וזה ג"כ להכנסת אורחים נחשב ולגמ"ח גדול, להראות לכל הבאים אליו סבר פנים יפות, ולכבדו וללוחו, כי אמרו רז"ל (סוטה מ"ו) שכר הלויה אין לה שיעור, שלא אמרו רז"ל זאת אצל שום מצוי, (ועיין בזה בספרינו שלה"ט מ' צדקה דברים נפלאים בכל פרטי הצדקה וקיום מצותי').

ובכל פסיעה שאדם מלוי לחבירו מדבק עמו השכינה, שזה סוד של מצות לוי, לוח לשון חיבור כמו (בראשית כ"ט) הפעם ילוי אישי, שע"י מצות לוי מחבר עמו השכינה, ובהו החיבור מציל את חבירו שאינו ניווק, שאמרו רז"ל (סוטה מ"ו) המלוה את חבירו ד' אמות בעיר אינו ניווק פירש"י אותו היוצא לדרך, א"כ אפילו נגזר ח"ו על חבירו שינוק וע"י שקיים עמו זה מצות לוי ביטל ממנו הגזירה, ולכן אמרו אצל

הרוג

הרוג (דברים כ"א) ידינו לא שפכו את הדם הזה פירשי שלא ראינוהו ופטרנוהו בלא לוי (דהיינו שלא בא לידינו שנוכל למנעו מנזק ולא מנענוהו). כי אם הי' מלזים אותו הי' גיצל מזה ההיזק.

א"כ נראה מזה שמצות לוי מציל את האדם אפילו מהיזק של בעל בחירה, שהוא קשה, וכמובא בגמרא דלעיל (סוטה מ"ו) רבינא אלויה לרבא בר יצחק ד' אמות בעיר מטא לידיה היוקא ואיתציל. ולכן אמרו רז"ל (שם) כל שאינו מלה ומתלה כאילו שופך דמים. וזה קיום מצות (דברים כ"ח) והלכת בדרכיו. וכן יש בזה מצות (ויקרא כ"ה) וחי אחיך עמך שיצילו מהיזק. ויכול לזמר לשם יחוד לפני קיום זו המצוה שהיא מצוה גדולה ונוראה שאין שיעור למתן שכרה. ולכן אחי אל יקל זאת בעיניך בכל פעם ואל תתרשל בזה, כי בעד כל פסיעה תקבל שכר גדול. רק לא יכוין לזה.

וכש"כ עוד לוית ב"מ הוא יותר גדול שהוא חסד של אמת, ועושה בה טובה לנפטר, כי מצילו עי"ז מכמה דינים. ואם אינו מלוהו אמרו רז"ל (ברכות י"ח) שנקרא לועג לרש חרף עושהו (משלי י"ז) ואם הללוהו מה שכו' אר"א עליו הכתוב אומר (משלי י"ט) מלה הי' חונן דל. כי המלו' את המת כאלו מלו' כביכול למקום.

התבונן אחי עד כמה הדברים מגיעין ובכל פסיעה אתה עושה תיקון גדול לנפשך ותיקון לירכים. ומורי ההגה"צ ר' ישעי' זצ"ל (אבדק"ק וויטצען) הי' מנהגו ללות אפילו קטנים ב"מ ברגליו עד מקום הקבורה, ואע"פ שהי' זקן וחלש והאב"ד ואיש גאון צדיק מפורסם, ואשרי לו. וזה תיקון ירכים ותיקון יסוד. (והי' יאריך ימינו ושנותינו).

והנה ליתן לבוש לעני זה גמ"ח גדול, שזה כעין מצו' קיומית, כי אכילה ושת"י אינו רק על פעם אחת, אבל זה הלבוש שנותן לעני להתכסות, בפרט מלבוש חם לחמם עצמו מקור, זה עומד כמה שנים וזמנים. ובכל פעם שמתלבש זה העני בו מקיים מ"ע של גמ"ח, ועליו הכתוב אומר (ישעי' נ"ח) כי תראה ערום וכסיתו וכו'.

וכש"כ מי שמלביש לאיזה בר ישראל בלבוש של תפילין או ציצית, שהוא לבוש הרוחני לנשמתו, שזה הלבוש הוא יותר חביב וחשוב, ומצו' גדולה בלי שיעור, ובאופן שהי' לבוש כשר מסופר כשר וטלית ומצות כשרים כהלכה.

ויש עוד גמ"ח גדול, שחבירו עשה סעודת מצו' והוא הולך להשתתף בשמחתו, וזה גמ"ח גדול, שעפ"י רוב אם אינו באים אצלו יש לו לבעל השמחה צער וחלישת הדעת גדול. מלבד מי שהוא מפורסם ומוסרח לגדור בעדו משום לא פלוג להנצל ממכשולים ואיסורים. אבל מי שאינו בר הכי, בוודאי ח"ו שיתנהג כזאת להחליש דעת הבריות חביריו וידידיו וקרוביו ומיודעיו.

אבל אין הכוונה להקל במה שקראו רז"ל בר מלחך פינכי ח"ו אשר ע"ז אמרו רז"ל (פסחים מ"ט) כל ת"ח המרבה סעודתו בכל מקום סוף מחריב את ביתו ומאלמן

טהרת מאמר הצדקה הקודש קז

את אשתו ומייתם את גזליו ותלמודו משתכח ממנו ומחלוקות רבות באות עליו ודבריו אינם נשמעין ומחלל שיש ושם רבו ושם אביו וגורם שם רע לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות.

ובודאי צריך כל ירא חרד לדבר די להיות משגיח היכן יסעוד ויאכל, בפרט שנתרבה בעוה"ר ההפקרות והיתרים בעניני מאכלים, לכן בודאי לאו כללא אתמר. זה ישמרינו מכל דבר רע:

ובכללות הדבר יש בהכנסת אורחים ארבע אבות וארבע תולדות. ארבע אבות הנה אכילה שתי לוי לינה, שהמה כולם גרמזים במלת אשיל כמ"ל. ארבע תולדות, שהוא לקבל אורחים בשמחה, וזה נלמד מאברהם, דכתיב (בראשית י"ח) וירא וירץ לקראתם, כי בודאי מי שאינו מקבל בשמחה את האורחים אינו רץ לקראתם. וכתיב (ישעי נ"ח) ועניי מרודים תביא בית, שאתה תביא אותם ולא תמתין עד שיבואו אליך. וכתיב תביא בית, שתביא אותם בדרך הפנימי, שלא תאכלם בחוץ בחצר חזנות בדרך ביוון. ואז יהי שכרו כמובא לעיל מתיקוני זהר (תקונא שתיאתא) שכשם שהאדם מקבל את האורחים בעוה"ז ברעו שלים, ככה יקבלו נשמתו בצאת נפשו, ויקבלו נשמתו המלאכים ונשמת דלעילא בשמחה, ואשרי חלקו.

שני לפרוס לו פריסין וליתן לו בהרחבה, דכתיב (ישעי נ"ח) הלא פרוס לרעב לחמך, כנדרש בזה"ק דלעיל שזה קאי על פריסת פריסין שלא יבוש העני. ונפש נענה תשביע (שם) שיהא שבע כשיצא מביתך.

שלישית לדבר על לב העני ולחזק לבבו ולשמחו בכל מה שיוכל דכתיב (שם) ותפק לרעב נפשו, שזה קאי על המפייס העני ומדבר על לבו כנדרש בגמרא (כ"ב ט').

ורביעית, שיתן לעני מן המובחר, כמובא בזה"ק ובכל ס"י. זה נדרש מהכתוב (ויקרא ג') כל חלב להי שצריך ליתן להשם החלב והמובחר.

ואח"כ נתינת צדקה שהוא פתוח תפתח נתון נתן. ואח"כ ילוחו ויתן לו צידה לדרך, כנאמר אצל הרוג כניל (דברים כ"א) שלא ראינהו ופטרנהו בלי מזונות. ואמרו רז"ל (סנהדרין ק"ד) אלמלא הלוחו יונתן לודד שתי ככרנת לחם על הדרך לא הי' נדרג נוב עיר הכהנים ולא הי' נטרד דואג האדומי ולא הי' נהרג שאול ושלשת בניו.

ובכללות הנה עשרה דברים גדולים ורמים, שהמה כל אחד מצוי בפני עצמו, ותיקון גדול ונורא לנפשו. והמה א) אכילה. ב) שתי. ג) לינה. ד) לוי. ה) מקבלו בשמחה. ו) פורס פריסין ובמטה נאה. ז) מדבר אל לבו. ח) נותן מן המובחר. ט) צדקה ו צידה לדרך.

טהרת מאמר הצדקה הקודש

אשרי מי שזוכה לקיים כל אלו העשרה תיקונים. ומי שיזכהו ה' לזה ילמדו בה הקונטרס. ויהא רגיל בו ויכוין בכל אחד לקיים מצו' בפני עצמו. ואשרי חלקו בזה ובבא, שיקיים בו כל הברכות שברכו ישעי' הנביא.

כדכתיב (ישעי' ג"ח) אז יבקע כשחר אורך, וארוכתך מהרה תצמח, וחלך לפניך צדקך, כבוד ה' יאספך. אז תקרא וה' יענה, תשוע ויאמר חנני וכו', וזרח בחושך אורך, ואפלתך כצהרים. ונחך ה' תמיד וחשביע בצחצחות נפשך, ועצמותיך יחליץ, והיית כגן רוח, וכמוצא מים אשר לא ייבשו מימיו. וכונו ממך חרבות עולם, מוסדי דור ודור תקומם, וקורא לך גודר פרץ משובב נתיבות לשבת.

התבונן אחי בכל אלו הברכות דנפקו מפומא דקוב"ה ע"י נביאו ישעי', כמובא לעיל בקרא. וכשי"כ אם מוסיף עוד לבוש לכסותו. או הולך לקבץ ממון עבירו. שיוכל ליסע לביתו להחיות נפשות בני ביתו וילדיו. או להכנסת כלה, ויתר מצות גדולות. ואם יצטרפו כל אלו הדברים גורם יחוד גדול ונורא בכל העולמות, ומשמח קוב"ה ושכינתו, ומתכפר לו אפילו על סרת ומיתת בי"ד. מה טוב חלקו וגורלו בזה ובבא.

פרק י'

והנה שיזכה אדם לבחינות חסד כראוי צריך זכי גדולה. כדאמרו בגמרא (סוכה מ"ט) שמא תאמר כל הבא לקפוץ קופץ ת"ל (תהלים ל"ו) מה יקר חסדך אלקים וגו'. וחינו יכול כל אחד יוכל ליתן כרצונו ולזכות לבחינת חסד כראוי, ת"ל מה יקר חסדך. שזה יקר מאד שיזכה אדם לבחי' חסד כראוי.

כאשר ראיתי בכתבי הקודש של הרה"ק ר' משה קאושוניצר זי"ע, שאם הקב"ה רוצה לזכות איזה בר ישראל במצו' חשובה, אז מכריזין קודם ברקיע שיזכה זה האיש לזה המצו', ועד שלא מכריזין לא יזכה לזה. אבל לא יאמר הזאמר הלא אין זה בידי, כי אמרו בגמרא (ב"ב ט') אר"י מאי דכתיב (משלי כ"א) רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד, משום דרודף צדקה ימצא צדקה, אלא לומר לך, כל הרודף אחר צדקה הקב"ה ממציא לו מעות ועושה בהן צדקה. רנב"י אמר. הקב"ה ממציא לו בני אדם המהוגנים לעשות להן צדקה כדי לקבל עליהם שכרו. כי באם לא יזכה, אז ממציאם לו עניים שאינם מהוגנים כמובא (שם) בגמרא, שאמר ירמ' לפני הקב"ה רבש"ע אפילו בשעה שכופין את יצרן ומבקשין לעשות צדקה לפניך הכשילים בבני אדם שאינן מהוגנים.

אבל אם רודף באמת אחר צדקה, סוף כל סוף משבר כל טיגרין תקיפין והמצות רודפין אחריו ממש. והקב"ה ממציא לו מצות בלי שיעור לחחיות רעבים וגם צמאים. ולהחיות מאנין תבירין דקוב"ה, וליתן במקומות הנצרכים דוקא.

טהרת מאמר הצדקה הקודש ק

זמי שהקביה אינו רוצה במצותיו, דהיינו שיתן ממון לצדקה, או נעשה עני שלא יזכה לעשות מצו. כמובא בספר חסידים (סימן תתנ"ד), וז"ל: שאלו לחכם ראובן עשיר כשהיה מהנה מממונו לאנשים שאינם מהוגנים הי מצליח, אמרו לו אם היית מהנה לטובים או כל אשר לך מצליח יותר, שמע לחכם והיה מהנה לטובים צדיקים, והיה ראובן יורד מנכסיו, וכשהיה נותן לרעים היו נכסיו מוצלחים. אמר ליה החכם וכו', לפי שהקביה אינו חפץ בטובתו של ראובן רע בעיניו שהצדיק יהנה ממנו, לכך ירד מנכסיו, כדי שלא יעמוד לו זכות הנאתו של צדיק, כדי שלא יהיה נחשב לו לזכות לעולם הבא, עכ"ל:

אבל זה בוודאי לא נאמר רק מי שנתן בהתפארות ולשם תפארת. אבל מי שנתן לשיש, ח"ו מלומר שהקביה לא יחפץ בצדקתו. הגם שראויים שכמה שנתנו לשיש, ונעשו עניים וחזלה ידם מליחן. זה כבר ביארתי (בספרי שלחן הטהור) שיש בזה כמה טעמים. מלבד סודות הידוע רק לקוב"ה אשר לא נמסר לאנוש לידע. כי לפעמים אין מוכיח מן השמים לעשות צדקה וחסד רק לאיזה זמן, ואח"כ נצרך שיהא תיקון נפשו באופן אחר, בעניות ובצער ל"ע, כאשר גלוי לגבי קוב"ה, כי הרבה דרכים למקום, ובהדי כבשי דרחמנא למה לך.

וסימנן של מצו' השזבה, שלאחר המצו' נתרבה אצלו חשק גדול לעשות עוד מצות כי מצו' גוררת מצו', ונותן חיות בלבו ושמהח וחשק לעשות ולרדוף אחר מצות הכורא. וזה סימן שנתקבל מצותו בשמים ועשה דבר גדול בעדו. אבל אח"כ יוהר מפניות ומגאות התפארות (כאשר הבאתי בספרי שלחן הטהור במבוא השער בדרוש של יעקב ילבן) שזה סוד הנשיקין שנשק לבן ליעקב, שאחר שלבן הרשע, זה היצר, רואה שאין בכחו להכריע ליעקב ולמונעו מלעשות מצות, עכ"פ רואה ומתאמץ להתפטר ממנו בנשיקין דילי' שהוא זורק לו פני' וגאר'. לכן צריך ליהרר מזה מאד בכל עשית מצו. ובפרט מהתפארות בעיני צדקה, שיתפאר עצמו לאחרים או רוצה שיתגלה צדקתו לאחרים למען יתכבד, כי אז מובא בשו"ע (יו"ד סי' רמ"ט ס"ק י"ג) שלא די שאינו מקבל שכר רק נענש ע"ז ח"ו.

והי' מעשה אצל הגאון הקדוש ר' יודא צבי מסטרעטין זי"ע. איזה פעם שמע שאיזה עשיר שהי' בעל מכניס אורח, וביתו פתוח לאורחים בשפע, רק דרכו הי' שהי' מספר לכל אחד צדקותיו ומתפאר עצמו. וחמל עליו הקדוש הנ"ל להוציא אותו מטעותו ומרפש שנשקע בו, ונסע אליו, ולקח מטפחת העבירו על פניו, הוראה לו איך שכלב גדול עומד אצלו ופיו פתוח, ואמר לו, ראה שכל מעשיך הטובים מקבל זה הכלב רח"ל עבור התפארות שלך. והחזירו בתשובה.

ומזה צריך כל אחד לרעוש ולשתוד. וכאשר כתבתי לעיל דברי זרמב"ם השמונה מעלות בצדקה, שכל אשר יותר בהצנע הצדקה שנותן יותר חשוב וחביב ונתעלה צדקתו.

טהרת מאמר הצדקה הקודש

רק לפעמים שלא אפשר, כי רואה לטובה, שיתן בגלוי שילמדו אחרים ממנו ליתן, לפעמים לעת מצוא דייקא. או להאכיל עניים להכניס אורחים, אשר זה לא אפשר בסתר, או בודאי אינו מפסיד ח"ו, כיון שלא אפשר בלאו הכי, רק היא כוונתו לש-ש.

יאל יפול בלבו שלא מצא עניים מהוגנים. כאשר מביא הקדוש החדידא ויל בספרו דבש לפי, וז"ל: דכל שעושה צדקה והוא מכויץ למצוי, הגם שהם בני"א שאינם מהוגנים, היא רצויה ויחשבה לו צדקה, דקיייל בכ"מ דישאל בכל אופן נקראים בגימ, והצדקה שעושה עמהם הוא העולה ע"כ.

וכן אמר הקדוש רבי ר' זישא זי"ע פירוש על מאמר הגמרא (ב"ב ט') שביקש ירמיה ויהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם (ירמיה י"ח) אמר ירמיה לפני הקב"ה, רבש"ע אפילו בשעה שכופין את יצרן ומבקשין לעשות צדקה לפניך, הכשילם בבני אדם שאינם מהוגנים, הקשה אותו צדיק, היתכן, נביא ה' אשר צריך להיות אוהב ישראל כתבליית מבקש מה' על זאת, שימציא להם הקב"ה עניים שאינם מהוגנים, וישארו בלא תיקון ח"ו, היתכן.

ותירץ כי אדרבה הנביא כוון, לטובת ישראל, כידוע כי במדה שאדם מודד מודדין לו, ואם אדם מקפיד דייקא ליתן רק למהוגנים, או בשעה שיש ח"ו דינים ומקטרגים עליו בשמים, משגיחים ג"כ אם הוא הגון וראוי לישועה, אבל אם הוא חונן ונותן וידו פשוטה לכל, או כמו שהוא אינו משגיח ומבחין רק נותן לכל אחד, ככה אין מקפידים עליו בשמים, ונמשך לו ישועה אע"פ שאינו הגון וראוי, (כמובא ג"כ בהפ"י ברית עולם על ס"ח ס"י קמ"ד), ולזה כוון הנביא שראה עונות ישראל וגודל הקטרוג עליהם, ביקש מה' שימציא להם עניים שאינם מהוגנים, וכמו שהמה יתנו לאינם מהוגנים ככה יחונן אותם ה' הגם שאינם ראויים, ודפח"ה.

ומובא בסה"ק מבורת המאור, שכדאי לחלק מאה פרוטות למאה עניים, ויהי צ"ט לאינם מהוגנים רק אולי ימצא פרוטה אחת שנתן להגון, כי אדם אפילו עשה עבירה, וחשב שהוא מצוי וטעה, ג"כ מקבל שכר עליו, כמובא בספר חסידים (סימן תרמ"ה) וז"ל — אדם שמחשב לעשות מצוי והיא אינה מצוה אלא עבירה היא ועשאתה כי לא הי' לו ממי לשאול מקבל שכר כבנות לוט וגו' עכ"ל, וכשי"כ מי שחשב לעשות מצוה רק שאינו מן המבחר אזי בודאי לא יקופח שמרו ח"ו.

מובא בספר מגלה עמוקות (כבר הועתק בספרי שולחן הטהור) שמי שיש לו סכום לצדקה ראוי שיחלק זאת לכמה פעמים ובוה מרגילין א"ע בפתחת ידיים ליתן לצדקה.

והנה יש צדקה חשובה ביותר להיות מתומכין לאורייתא כמובא בזה"ק (פר' וישלח קע"א): כי כל זמן שיש תמכין דאורייתא אין האומות יכולין לשלוט בישראל.

טהרת מאמר הצדקה הקודש קיא

ועוד יש צדקה. אם עני יש לו חפץ למכור כמו איזה ספר, או הולך מבית לבית למכור דברים, או מצוי גדולה וגמ"ח לקנות ממנו. הוא חשוב מאד יותר מצדקה, כי הוא גמ"ח בדרך כבוד. כמובא בספר חסידים (סימן תתל"ה) וז"ל:

יש צדקה שאינה נראית כצדקה והיא לפני הקב"ה צדקה מעולה. כגון עני שיש לו חפץ למכור או ספר שאין חפצים לקרות ואדם קונהו מידו. וכן עני שחפץ לכתוב ואין אחאים רוצים להשכירו והוא משכירו אין צדקה למעלה ממנה וכו' עכ"ל.

וגם יש צדקה לבקר החולה בפרט לעני, שקודם לת"ח עשיר בזה כמובא בס"ח סימן שס"א וז"ל:

עני חולה ועשיר חולה ורבים הולכים לעשיר לכבוד. חלך אתה אצל העני ואפי' אם העשיר תלמיד חכם כיון שרבים מצוין אצלו ואצל העני אין הולך אדם. אבל אם ת"ח צריך צדקה העני צריך. כבוד תורה עדיף. ואם ת"ח ואינו יר"ש והעני עם הארץ ירא שמים, יר"ש קודם שנאמר ראשית חכמה יראת ה' ואת יראי ה' יכבד. וכתוב אצל ביקור חולים של עני. אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. וכתוב ה' יסעדנו על ערש דוי ה' ישמרהו ויחיהנו. עכ"ל:

הרי תראה אחי מס"ח הנ"ל שהעני חשוב בזה יותר מהת"ח וצדיכין לבקר אותו אפי' מאה פעמים, זה הוא גם תיקון הרגלים.

והרוצה לעשות מצות צדקה וגמ"ח כראוי, בפנים יפות ושוחקות ובשמחה, ירגיל עצמו ליתן מעשר או חומש ממצותיו, (כאשר הבאתי ע"ז באריכות במיוחד בספרי שלחן הטהור ועיי"ש). ואז יזכה ליתן צדקה בשמחה, כי כבר מופרש אצלו, ויזכה לראות ברכה הצלחה בכל מעשה ידיו. כי על מעשר נאמר (מלאכי ג') ובחנוני נא בזאת אם לא אפתח לכם ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די. ועיין בסה"ק דרך משה, שמאריך בזה בדרושים, גדול ענין של הפרשת מעשר. וכש"כ מי שיוזכה ליתן חומש, כמבואר בשו"ע י"ד (רמ"ט סעי' א') שזה מצוי מן המובחר ליתן ולהפריש חומש.

ולמען תדע גדולת מצות הפרשת מעשר ממנו, אעתיק לך מסה"ק קרנים (מאמר י"ב) (העתקה מסה"ק שלחן הטהור אות באות) וז"ל: — ובזכות המעשר שישראל נותנים דחין הקלי' בסוד השם יר"ת, ובסוד חמשה עשר מאות וארבעים ריקיעים המשפיעים ברכה להנותן, בסודו המרומז בו, ובסה"ק דן ידיו כתב, וז"ל: ובזכות המעשר שישראל נותנים דחין הקלי' בסוד השם יר"ת, ידוע תדע בגודל זכות המעשר שדחין כל הקליפות. ואם באתי להביא כאן כל יסוד זכות המעשר תהי' קטנה היריעה מהכיל, כי סודו גדול ונורא, ועוד מאריך שם בסודות, והנה דע מעשר גי' יר"ת, שבו דחה הקב"ה למלאכים. כמבואר בפנים, וגם בספר נעימות נצח, וכמו שאירע ליעקב, בשביל שלא קיים כל אשר נתן לי עשר, כתיב ב' ויאבק איש עמו, והוא הקלי' שר של עשו כנודע ממדרש, וידוע

שיש תתתש"ם ריקעים המשפיעים טובה לנותן מעשרותיו כראוי, כמו שמבואר בפנים וזהו סוד עשר תעשר גימ' ממש תתתש"ם. וזה שאמר הק', חמשה עשר מאות וארבעים ריקעים המשפיעים וגו' כדפירשתי בסודו המרומז בו. פי' כדפירשתי עשר תעשר גימ' תתתש"ם. ע"כ.

זכבר הבאתי לעיל מסיח בין המעלות של צדקה שאם אדם נוהג להפריש צדקה מכל מה שירייה, מכל סחורה שמוכר, או עושה איה מלאכה, או שוקלין בשמים כל הסחורה שמוכר והכל נכלל בכלל קדושה, ובכלל מצו.

פרק י"א

עכשיו אכתוב איה כללים גדולים כענין חשיבות המצות ביותר. ממה שמובא בספר חסידים, אשר כל דבריו ברה"ק נאמרו.

אחד, מעלת גדולת המצו', כשהיצר כופהו ומדבר על לבו שלא לעשות וליתן. כפי יותר ההתגברות היצר ואינו ציית לו, כמה מתגדל חשיבות מצותו. כאשר מובא גם בזה"ק המר"ל (בשלח ס"ה) שעיקר הוא שלא להשליט היצר בנכסיו אשר יתן לו האלקים, ושלא להאמין לרשע המפתה ולא ישליטנו ע"ע.

שנית, גדולת המצו' כשמקבל בזיונות עבור המצו'. כמובא בשו"ע (יו"ד סי' רנ"ז סק"ז) וכמובא בספר חסידים (סימן מ'). ויותר שמקבל בזיונות עבור המצו'. ככה יתגדל שכרו בלי שיעור, וכן מובא בזה"ק נועם אלימלך פרשת תצוה עיריש.

שלישית, שעושה מצו' אחת כתיקונה, הוא יותר חשוב מהרבה מצות שלא כתיקונה. ולכן מובא (שם סימן ס"א) שיותר טוב ליתן לעני זיהא לו מזה פרנסה שלימה, מליתן להרבה עניים שלא יהא להם פרנסה מזה, כי דבר אחד כתיקונה הוא ענין גדול ונורא, שיכול להביאו ולזכותו לדברים גדולים ונוראים.

רביעית, מצו' שאין לה דורשין, ובכלל זה עני שאין מי שישגיח עליו. כי מצו' שאין לה דורשין נקרא מת מצו' וזו המצו' צועקת לפני ה', כמובא (שם סימן ק"ה). לכן מי שמקיים (אבות פ"ב) ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש, וחזקף זו המצו' ומקימה, מקבל שכר נגד כל העולם כולו.

חמישית, המעשה אחרים למצות, או מקבל שכר נגד כל הנותנים והעושים המצו', כמר"ל. **ששית**, המסור נפשו בעבור קיום המצות, כמובא בס"ח (סימן צ"ד) והוא ק"ו מאנשי חיל המחונכים למסור נפשם בעבור אהבת מלכם, שאין להם לאחר מיתתם שום תשלום גמול, כש"כ בעבור קוב"ה ושכינתו', אשר שכרו מוכן לפניו בזה ובבא, בתחי' ובאלף השביעי עד סוף כל הסופין, ועליו נאמר (איוב י"ג) הן יקטלני לו איחל, ויותר שעשה המצות ביגיעות ובמס"ג, ככה יוגדל שכרו ותיקונו בלי שיעור.

שביעית

טהרת מאמר הצדקה הקודש קיב

שביעית. שישתוקק תמיד לקיום המצות, ואז מקיים בו (שבת ס"ג) חישוב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה ובכל פעם שמשתוקק למצות בגעגועין גדולים, נחשב לפני הקב"ה כאלו קיים המצות, ואז יזכה שבאם יבא המצוה לידו יבוא לפניו כל ההשתוקקות וגעגועין וישתתפו יחד עם המצוה, ויזכה ה' לעשות המצוה בשמחה גדולה, ואשרי לו ואשרי חלקו, וזה (קהלת ט') **שומר מצוה לשון חיכוכי וציפוי על המצוה, או לא ידע דבר רע.** כמובא בצוואת הריב"ש שהוא שמירה למדת יסוד.

דזכור אחי אלו השבעה כללים אשר שייכים במצות צדקה וגמ"ח, וככל מצות בוראינו ב"ה וביש לעד.

ע"כ ביארתי וכללתי כמה כללים מעניני צדקה עד שידי ידי עני מגעת לכתוב בקיצורי הדברים, כי כל כלל בפ"ע יש בו עוד כמה וכמה פרטים.

ענין עוד בירושלמי, פאה פ"ח ובשקלים ועוד הרבה מאמרים שמדברים שם הרבה מגודל מעלות הצדקה ומגודל מעלתם של פרנסי צבור וגם עיי"ש האריך ליתן צדקה להעני בהשכל שלא יבוש העני.

פרק י"ב

דהנה דע, שעכשיו עיקר תיקון נפשותינו תלוי במה שכתבתי בהנהו תרין מאמרים, מאמר הקדום של תפלה ומאמר הזה של צדקה, כי תש כחנו מלסגף עצמנו לאלפי אלפים ורבבות תעניתים וסיגופים שנתחייבנו בחטאינו המרובים (כאשר מבואר קצת במאמר דלהלן, מארי דחושבנא). לכן זה עיקר עבודתינו ותשובתינו לפייס את הקב"ה כביכול בתפלה ודמעות ותחנונים ובתענית צדקה.

דהנה מי שרוצה לתקן נפשו ובקרבת ה' חפצו, הגם שאם באנו לתקן בפרטות כל החטאים הגדולים וסנינים א"א לפורטם כי רבים הם, אבל עכ"פ מה שבכחינו לפרט, ולפי מה שנתגלה ע"י רבינו האר"י ז"ל מספר הצומות על כל חטא ועון (כאשר מבואר לעיל במ' תשובת המשקל ומשם תדרשנו), וכתבו בס"י שמי שאין בכחו להתענות כל התעניתים המפורטים על כל חטא או יפדה כל התעניתים בצדקה.

דהנה מספר כל פדיון תענית ה' בזמן השו"ע (י"ב פשוטים) כמבואר בטור יו"ד סי' קפ"ה ומאז נשתנו כפי ערך המטבעות, וכבר מובא במפורשים ובאחרונים חשבון אלו המטבעות בהמשך הזמנים, אבל כיו ה' קודם המלחמה הגדולה הראשונה, אבל מאז ועד עתה נשתנו הזמנים המדינות, ונשתנו כל החשבונות, לכן כפי שהתבוננתי במספרי האחרונים ושיעוריהם שכוננו שחשבון כל פדיון תענית לכפי ערך משקל של הלחם שאדם בינוני אוכל והכפל מזה הוא פדיון התענית, כמו וע"פ רוב אדם בינוני מאכלו שלש רבע קילא, שהוא פונט וחצי ליום (הכונה על פונט במשקל ולא במטבע), ואם זה נמכר למשל

למשל בעד חצי שילינג בא"י, או פדיון כל תענית בכפלים שהוא שילינג, וככה לפי ערך זה בכל מדינה ומדינה. וא"כ פדיון הפ"ד תעניות הוא חשבון פ"ד שילינג. וכפי מה שביארתי לעיל (כמ' תשובת המשקל) מהקדוש בעל התניא ז"ל. שהוא בהסכמות המפורשים, שצריך על כל חטא שחטא ושנה ושילש כ"פ ח"ו, להתענות שלשה פעמים מספר התעניות המבואר לכל חטא. לכן על פגם היסוד צריך להתענות שלשה פעמים פ"ד תעניות. וככה פדיונו שלשה פעמים פ"ד שילינג. אם לא יחטא מכאן ולהבא, ואשרי לאדם שזוכה לעשות בכל שנה זה הפדיון ובלבד שלא יחטא ח"ו מכאן ולהבא במזיד חס מלהזכיר וככה אם אדם מדגיש בעצמו מיתר החטאים (ועיין לעיל במ' תשובת המשקל אשר שם הבאתי חשבון התעניות הנמסר לנו מרבינו האר"י ז"ל על מקצת החטאים בפרטות, כי לא זכינו שיגלה לנו מאור עינינו יותר). וכן על תיקון המדות כמו כעס וכדומה (כמובא שם), וכן על ביטול מ"ע (ועיין שם), וכל אדם הרוצה בתיקון נפשו באמת, יעשה זה התיקון. ובשעה שעושה תיקון לאיזה חטא, טוב שיהא בתענית באותו יום, ויזהר מאד מחטאים בפרט מפגם היסוד ומכעס ששני אלו עוקרים הנפש לגמרי ח"ו.

ואם תש כחו גם לזה, אז יתענה באותו יום לכהפ"ח חצי תענית עד חצות, ויקבל ע"פ התענית ביום שלפניו בשעת מנחה. ואם גם לזה תש כחי, אז יעשה הפדיון: סתם בלי תענית, הקב"ה רחום וחנון ואינו בא בטרונאי עם בריותיו, כשהוא באמת: חלוש ותש כח.

וכ"ז המספר החשבון הוא לאדם בינוני ועני בישראל. אבל מי שזיכה ה' בעושר או בפרנסה בהרחבה, לא יספיק לו זה החשבון של פדיון, רק צריך לחשוב מה שהוא מוצא בביתו על הוצאות יום, כמה וכמה כסף, וככה יפדה כל תענית, לפי ערך פרנסתו ועושרו, כמבואר (בש"ע או"ח סי' של"ד).

ומבואר בטה"ק התניא (באגרת התשובה) שזה שאמרו (כתובות ס"ז) המבזבוז אל יבזבוז יותר מחומש, זה לא נאמר רק למי שלא חטא, וכדי לקיים מצות צדקה. אבל מי שחטא החוב מוטל על קרקפתא דילי' לתקן, אינו מספיק לו החומש. רק כמו שכתוב (איוב ב') וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, כדי לקיים (דניאל י"ד) חטאך בצדקה פרוק.

לכן נהגו עכשיו חסידים ואנשי מעשה ליתן הרבה צדקה, הרבה יותר מחומש, בהיות שאין בכחינו להתענות ולסגף נפשינו. לכן אחי המול על נפשך שלא תרד לשאולה, ואל תחמול על נפשות ביתך, במקום שצריך להציל את נפשך משאולה, לבד מהנצרך בהכרח לפרנס בני ביתך ולגדלם על דרכי תורה. שזה ג"כ לצדקה נחשב, כמו שאמרו רז"ל (כתובות ג') עושה צדקה בכל עת (תהלים ק"ו) זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים.

טהרת מאמר הצדקה הקודש קי

אבל כתבו בס"י שאל יסמוך על זה הצדקה לפדיון נפשו, כמו שרמוזו הצדיקים בהם בהכתוב (ויקרא ט"ז) ואל יבא בכל עת אל הקודש, דהיינו הגם שדרשו רז"ל בכל עת זה המפרנס ב"ב, אבל מן בכל עת זה לא יבא אל הקודש כלל, אם לא יתן ויחלק צדקה ביד רחבה ומליאה ממש במס"ג, וביותר מכחו.

ישאלו לי, הנה מי שהוא בע"ח, שמבואר בס"ח שכל זמן שלא שילם החובות לא יתן לצדקה, שהוא כמו בוצע ברך.

ועיין דכירנא, שנסעתי איזה פעם עם אדם שוע ונדיב, וסיפר לי על הדרך החובות שלו שרבו משערות ראשו, ושאלתי אותו אם ככה הוא איך יכול לפזר כל כך לצדקה, והשיב לי, אם קודם שאני הולך לקנות מלבוש חדש בשבילי או לב"ב, או קודם שאני הולך לאכול ה"י לי זה החשבון, האיך הותר לי ליקח מלבוש טוב או לאכול מאכל טוב וכדומה אם אני חייב לאחרים, שלא תהא כגזילה נחשב. אבל בעונותי שאין לי אז זה החשבון, אי"כ לא תהא כהנית כפונדקית, כשבא לצדקה אז אחשוב זה החשבון, והנאני דבריו שזה דברי חכמה וקרוב לאמת.

אבל בזה בוודאי לא יפטור א"ע מלשלם החובות, כי יראה כל אדם שלא יתא ח"ו בכלל לזה רשע ולא ישלם (תהלים ל"ז) ולא יקרא רשע לפני המקום, כי כתבו הסי' דברים אימים בזה ח"ו מי שאינו משלם החובות לחבירו, השם ירחם מה שעובר ע"ו האדם לאחר פטירתו.

וצריך כל אחד לבקש רחמים ולהרבות תחנונים לה', שלא יפטור מן העולם עד שיזכה לשלם כל החובות שהוא חייב לכל אחד, וצריך לכל אחד להיות נרשם בפנקסו כל חובותיו הקטנים עם הגדולים.

זכור אחי זאת, שלא יעברו עליך מים האדירים ח"ו, כי כל צדיקי עולם ביקשו בצוואותיהם, והתחנונו לב"ב לשלם חובותיהם, כי התפחדו והתבהלו מזה, והגם כי עיקר החובות של צדיקים הוא בשביל צדקות וגמ"ח, שמרבים ומפזרים וגומלים חסדים, וכשי"כ איש פשוט אשר רוב הוצאותיו הוא לעצמותו או לצורכי ביתו.

מובא בס"י כמו שאין לערב תיקן אחד בחבירו ככה אין לערב פדיון צדקה יום ביומו ויום בתבירו, (כמו למשל באם עושה היום פדיון פ"ד תעניות דהיינו על פגם היסוד אין לעשות באותו יום פדיון לעונות אחרים, אלא על כל עון לחוד).

השם ינחינו בדרך אמת ובמעגלי צדק למען שמו, ויזכנו לעשות מצות ומעשים טובים בישראל, ולדבק נפשינו באור קדושת שמו יתברך ובזכות הצדקות וגמ"ח שישראל הק' מסדו נפשם בכל דור ודור ע"ו ובפרט בדורות האחרונים יזכנו השי"ת שיקיים בנו במהרה, (משלי י"ד) צדקה תרוכס גוי, השי"ת ירום קרננו וקרן משיחנו ויצמיה צמח צדיק ויקיים משי"כ (ישעי' א') ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה מתוך רחמים חסדים מגולים בב"א, אמן.

טהרת הקודש

מ א מ ר

מארי דחושבנא

פרק א

לשם יחד קודש-ה ושכינת-י ע-י האי ממיר ונעלם בשם כל ישראל.

אמרה התורה הקדושה (במדבר כ"א) על כן יאמרו המושלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיוחן. ואמרו רז"ל על זה (ב"ב ע"ח) א"ר שמואל ב"ג א"ר מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים וגו'. המושלים, אלו המושלים ביצרם. באו חשבון, באו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עבירה כנגד הפסדה, תבנה ותכונן, אם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא. ע"כ:

לכאורה מהו הלשון על כן יאמרו המושלים, למה דייקא יאמרו, ולמה צריך לומר וכו' התכלית הוא האמירה, הלא התכלית הוא הלכה למעשה שיחשבו זה החשבון, ועוד קשה וכו' דזקא המושלים ביצרם (שפירש"י אלו הצדיקים), צריכים לעשות זה החשבון, הלא כל אדם מישראל מחויב לעשות לעצמו זה החשבון, כי מה שמפסיד ע"י מצו' צדקה או תורה ותפלה, אינו כלום נגד גודל השכר המעותד לו בעבוד קיום המצות, וכן בשכר קטן שהוא הנאה קטנה שמטעים לו היצר בעבירה, אינו כטיפה מן הים נגד עונש הרב העצום של העבירה, ועוד, מהו הלשון חשבוננו של עולם, הל"ל חשבון של מצות ועבירות.

ועתה אחי תנה לבך למאמר הזה בע"ה, ויאורו עיניך ברצות ה' בדברי רז"ל, וראשית אקדים איזה הקדמות הנצרך לזה בע"ה.

תנינן בסה"ק גינת אגוז (מהק' בעל שער האורה ז"ל), כי כל העולמות עומדים על יחשבון (ועיין בזה"ק ס' ויקהל), ע"כ עיר ראשונה שכבשו ישראל שמו חשבון, להורות שזה תכלית הכל החשבון (ולהלן אי"ה נדבר מזה).

והנה ראשית תדע אחי, הלא כבר הקדמתי לך כ"פ, כי תשובה קדמה לעולם (פסחים ג"ד), והיא תכלית הבריאה היות שבעת בריאת העולם קטרגה מדה"ד, שאדם הקביה, הלא בראתי התשובה אם יחטא לפני ישוב ואמחול לו, א"כ לא הי' אפשר ליתר אשה קרוץ מחומר, ויצר יבעתוהו ויפתוהו, הלא עתיד לחטוא קמי השם, השיב הבריאה בשום אופן רק בהקדמת התשובה לכן כל העולם עומד על החשבון, אבל עיקר החשבון תלוי בתשובה, ולכן כתיב (איכה ג') נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה', וכתוב (תהלים קי"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי וגו'.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קיד

עכשיו אבאר בקוצר השגתי ענין ומהות זה החשבון.

דע כי מובא בזה"ק (ויחי רכ"ד ע"א) שיש יומין תתאין ויומין עלאין וז"ל:

ושכבתי עם אבותי וגו', רבי יהודה פתח ואמר (ישעי' מ"ב) החרשים שמעו והעורים הביטו לראות. החרשים שמעו אלין בני נשא דלא צייתין למלולי אורייתא ולא פקחין אודנייהו למשמע לפקודי דמאריהון. והעורים דלא מסתכלין למנדע על מה אינון קיימין דהא בכל יומא ויומא כרוזא נפיק וקרי זלית מאן דישגח. דתניא אינון יומין דב"ג כד אתברי בההוא יומא דנפק לעלמא כלהו קיימין בקיומיהו ואוליין וטאסין בעלמא נחתין ואהרן לב"ג כל יומא ויומא בלחודי. וכד ההוא יומא אתי ואהרן ליה ובר נש עביד בההוא יומא חובא קמי מאריה ההוא יומא סליק בכסופא ואסהיד כהדותא וקאים בלחודי לבר. ותאנא בתר דקאים בלחודי יתיב עד דבר נש עביד מניה תשובה זכה תב ההוא יומא לאתריה. לא זכה ההוא יומא נחית האשתתף בההוא רוחא דלבר ותב לביתיה ואתתקן בדיוקניה דההוא בר נש ממש בגין לאבאשא ליה ודייר עמיה בביתא. ואית דדירא לטב אי הוא זכי. ואי לאו דירוריה עמיה לביש. בין כך ובין כך אתפקדן אינון יומין וחסרים ולא עאלין במניינא דאינון דאשתארו. וויי לההוא בר נש דגרע יומוי קמי מלכא קדישא ולא שביק לעילא יומין לאתעטרא בהו בההוא עלמא ולא תקרבא בהדיהו קמי מלכא קדישא. ת"ח כד קריבו אינון יומין קמי מלכא קדישא אי הוא זכאה האי בר נש דנפיק מעלמא סליק ועאל באינון יומין ואינון לבושי יקר דמתלבשא ביה נשמתיה ואינון יומין הוו דזכה בהו ולא חב בהו. וויי לההוא דגרע יומוי לעילא דכד בעאן אלבשא ליה ביומוי אינון יומין דפגם איהו בחובוי חסרין מההוא לבושא ואתלבש במנא חסרא כ"ש אי סגיאין אינון ולא להוי לב"ג במה דאתלבש בההוא עלמא כדין ווי ליה ווי לנפשיה דדיינין ליה בגיהנם על אינון יומין. יומין על יומין יומין על חד תרין. דכד נפיק מהאי עלמא לא אשכח יומין דאתלבש בהו ולא הוי ליה לבושא במה דאתכסי. זכאין אינון צדיקיא דומיהון כלהון סמירין אינון לגביה דמלכא קדישא ואתעביד מניהו לבושי יקר לאתלבשא בהו בעלמא דאתי. תנינן ברזא דמתניתין מאי דכתיב (בראשית ג') וידעו כי ערומים הם ידיעה ידעי ממש דההוא לבושא דיקר דאתעביד מאינון יומין גרע מניהו ולא אשתאר יומא מאינון יומין לאתלבשא ביה. והה"ד (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יוצרו. ימים יוצרו דאי ולא אחד בהם דהא לא אשתאר חד מניהו לאתלבשא בהו עד דאשתדל אדם ועבד תשובה וקביה קביל ליה ועביד ליה מאנא לבושא אחרנין ולא מן יומוי והה"ד (בראשית ג') ויעש יי אלקים לאדם ולאשתו עור וילבישם. ת"ח באברהם דזכה מה כתיב (שם כ"ד) בא בימים משום דזכה. כד אסתלק מהאי עלמא באינון יומין ממש דייליה עאל ואתלבש בהו ולא גרע מההוא לבוש יקר כלום דכתיב בא בימים. באיוב מה כתיב (איוב ד') ויאמר ערם יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה דהא לא אשתאר לבושא לאתלבשא ביה. תנא זכאין אינון צדיקיא דומיהון זכאין ואשתארו לעלמא

דאתי

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

דאתי (זכאין) וכד נפקין מתחברן כלהו ואתעבידו לבושי יקר לאתלבשא ביה ובההוא לבושא זכאין לאתענגא מענגא דעלמא דאתי ובההוא לבושא זמינן לאחייא ולמיקם. וכל אינן דיאת להו לבושא יקומון ההי"ד (איוב ל"ח) ויתצבו כמו לבוש. ווי לאינן חייבי עלמא דיומיהון בחוביהון (עלמין) חסרין ולא אשתאר מגייהו במה דאתכסיין כד יפקון מעלמא. תאנא כל אינן זכאין דזכו לאתלבשא בלבוש יקר ביומיהון מתעטרן בההוא עלמא (ס"א גולמא). מעטורי דמתעטרי בהו אבהן מההוא נחל דנגיד ונפיק לגנתא דעודן ההי"ד (ישעי' ג"ח) ונחך יי' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו'. ואינן חייבי עלמא דלא זכו לאתלבשא בלבושא דיומיהון עלייהו כתיב (ירמיה י"ז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכן וררים במדבר. אמר רבי יצחק זכאה חולקיה דיעקב דרזחצו יתיר הוה ליה דכתיב ושכבתי עם אבותי. דאזכי בהו ולא באחרא. דאזכי בהו לאתלבשא ביומין דייליה וביומין דלהון. רבי יהודה אמר כתיב (בראשית כ"ז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו. בגדיו בגדי עשיו מבעי ליה דהא לאו דידיה הוה אלא דעשו הוה הגהו בגדים דכתיב (שם) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות. בגדי עשו כתיב (הכא) והכא ריח במדיו דיעקב משמע. אלא הכי אוקימנא וירח כלומר אסתכל להלאה וארר ריחא דלבושי דההוא עלמא כדין ברכיה. ועל דא כתיב ראה ריח בני כריח שדה דא הוא חקל דתפוחין קדישין. אמר הואיל חכית באינן לבושי יקר ויתן לך האלקים מטל השמים. מאי משמע בגין דבההוא חקל דתפוחין קדישין נטיל (ס"א נטיף) טלא כל יומא מההוא אתר דאקרי שמים דכתיב מטל השמים. אמר רבי יוסי בכלא ברכיה מטל השמים ומשמני הארץ. מ"ט בגין דוירח את ריח בגדיו. בגדיו ממש ככה דאוקימנא. תנא אלף וחמש מאה ריחין סלקין בכל יומא מג"ע דמתבסמי בהו אינן לבושיין דיקר דההוא עלמא דמתעטרן מן יומי

דבר נש ע"כ:

והנה להבין דברי הוזהר הללו. צריך להקדים הקדמה מדברי רבינו הארי"ל ז"ל (בע"ח שער כ"ו פ"ב) בדרושי הצלם אלקים. ותדע בקיצור שורש הדברים, עם קצת פירוש. להבין דברי קדשו, תדע כי נשמת האדם נתחלק בחמשה דרגין, שהמה נפש רוח ונשמה יחידה ח"י כמובא בב"ר (פ' י"ד) וכן יש להגוף חמשה מדריגות, שהמה מוח עצמות גידין בשר ועור:

והנה שלח הקב"ה הנשמה בה' חלקי' לשכון ולדור עם האדם בעל חומר. וא"א שתתלבש הנשמה בחומר, שהמה דברים הפכים לגמרי. לכן צריך ענין ממוצע שתתלבש בו הנשמה. ולכן ברא הקב"ה צלם בסוד (תהלים ל"ט) אך בצלם יתהלך איש. ויש ה' מיני צלם. כי לכל אחד נצרך צלם אחר, ליחידה, לנשמה, וכן לרוח וכו', לפי ערך זכותו וגדלותו. הנשמה מתלבשת בצלם, והצלם מתלבש באדם. ומקצתו חופפת על הגוף מבחוץ לשמרו. ובהו הצלם תלוי ענין יצ"ט ויצה"ר. כי יש צלם מצד הקדושה וכן להיפך. ובהו תלוי

טהרת מאמר מארי דתושבנא הקודש קטו

תלוי התרי"ג מצות עשה ולית. וכן להיפך תרי"ג עבירות. בעבר על לית ושאינו מקיים המצות עשה:

וכל נשמה מתחלקת מהרבה ניצוצין. ובכל גלגול שאדם מתגלגל שולחין עמו מספר ניצוצין קדישין לתקנם. וכפי מספר הניצוצין שיש לחלק הנשמה שירדה לדרך בהאדם, ככה מספר הימים שלו שניתן לו לחיות זהו טפחות נתת ימי, (תהלים ל"ט). וככה כפי מספר הזה יש ניצוצין בהצלם. ותכלית ירידת הנשמה לעולם אינו בשביל עצמה, רק בשביל לתקן אלו הימים. והיינו השלמות שיש לנפש רוח ונשמה.

ותראה מדברי הה"ק הנ"ל, שיש ימים תתאין ויש ימים עילאין, כי כל יום הוא ענין גדול וגורא, ואם נאבד ח"ו זה היום בהבלים בביטול תורה ובלי קיום המצות, אז נאבד ונדחה ח"ו חלק ניצוץ אחד שהוא חלק הנשמה. כי כל אלו הניצוצין תמה כנפי הנשמה, וכלם צריכים לבושין, וכל חד מתלבש ממצות שנעשה בזה היום. ובמות האדם מתלבשת הנשמה באלו הימים עילאין שתיקן, והמה נעשו לו ללבושין בג"ע. ואם החסיר חסר לו מהלבושין, כמספר הימים שאדם חי, ככה כמספר (הזה) צריכה הנשמה ללבושין בעולם העליון.

כמו למשל, גוף הגשמי שצריך לבוש מיוחד לראש. ולבוש מיוחד לגוף, ומיוחד לרגל ולעקב. ככה מצטרפת הנשמה לפי ערכה לריבוי הלבושין, וכמו למשל, אם אדם חסר לו כובע שהוא לבוש הראש, או מנעלים לבוש העקב, אז יש לו בושה גדולה. וככה בלי שיעור וערך יותר ויותר הבושה לנשמה שנחסר לה לבוש.

לכן בע"כ צריכה הנשמה שלא תשוב בבושה וכלימה ולהצטרך (לבא) עוה"פ בגלגול להשתלם באלו הלבושין. ולא עוד אלא מאבא בזה"ק (שם), שהנהו ימים אם אינו מתקן אותם, אז ח"ו יוצאין מהקדושה ומתחברין אליו ימים בטומ' ח"ו, ובאין אצל פתח בית האדם, ששם עומד מויק ואין לו רשות ליכנס מפני קדושת המזווה, אבל אם מצטרף אליו הצירוף של זה היום שלא נתקן, נכנסים בע"כ שניהם, המויק והיום, וגורמים ח"ו היזיקות ל"ע בגוף ונפש וממון. השם ישמרינו. (ועיי"ש בזה"ק ובפירושים).

דזה הי' כל עבודת הצדיקים לתקן אלו הימים, ולכן נשתבחו בזה אבותינו הק' כמי (בראשית כ"ד) ואברהם זקן בא בימים, וכן (מלכים א' א') המלך דוד זקן בא בימים, שתיקנו כל הימים שלהם בשלימות בלי חוסר.

לכן אם עבר על האדם יום שלא תקנו, ונחסר זה הניצוץ, נחסר זה היום (למעלה מימים עילאין) ונחסר הלבוש מהנשמה, ונחסר לבוש מהצלם. וע"ז אפשר לומר **אוי לנו כי פנה יום**, כי פנה היום בהבל הבלים. וכש"כ ח"ו שלא די שלא עשה לבושי קודש להנשמה, אלא אם ח"ו עשה עבירות ביום ההוא, ובמקום לבושי קודש עשה ותיקן אלבושים רעים של היצר שמתלבש בזה, וכחו נעשה ביותר לדרוף ולהשפיל כל חלקי הקדושה.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

איכ מה יעשה האדם שעברו עליו ימים ושנים בלי תיקון, ואפילו ביום שסנכר שתיקן, מי יודע אם נתקבלו תורתו ומצותיו לתיקון, שיהא לתיקון יום שלם. הלואי שנמצא מכל חיינו איזה ימים כתיקונם, ומה יעשו עניים ודלים כמונו, ומה יש לנו לעשות, וכי ח"ו אין עוד תקוה, הלא הקב"ה איקרי רחום ורחנך ומלא חסד ורחמים.

רק גילה לנו הקדוש בעל אור החיים (פ' ויחי), שאלו הניצוצי קודש של הימים המסתלקים מן האדם, אינם מסתלקים לגמרי מן הנשמה אלא עודנו גסרד ונסכר בנפש וזה מחסד קל. וראי' לדבריו הקדושים מהזהר הק' שהעתקתי לעיל, שאלו הימים ממתנין להאדם אולי ישוב לה' בחשבה שלימה, ויחזרו אלו הימים לתיקונם ויחזרו ויבואו לשרות בהנשמה. וזה טובה ורב חסד כפול ומכופל מבוראינו ב"ה וב"ש. ואם זוכה לתקובתשובה כראוי, אז מאירין אלו הימים בסוד וזרנות נעשו לו בזכויות.

אבל תדע אחי חביבי, כי תיקון אלו הימים תלויים בההקדם ובאיחור, דהיינו כל מה שאדם מתאחר לשוב אל ה' ולתקן אלו הימים, מתחשכים אלו הימים ביותר ומתעבין בעביות הוהמא הטומאה והשיקוף. כמו הזהב הטוב והפרוים כשהוא משתקע בתהום הארץ, וכשיכ ברפש וטיט המזוהם והמשוקץ, כפי שמשתהה שם ביותר מקבל יותר חלודין ועכירות ויותר קשה לנקותו ולצחצחו וליפותו ולהחזירו למראה וגון הזהב, ומכשיכ שיאיר כמקודם. ככה הנשמה כפי מה שמתאחרים לשוב לאדונינו, ככה מתעבין ומתחשכין אלו הימים ביותר, ומתחזקים הלבושים רעים שהמה לבושי היצר. ולכן דדשו רז"ל (ע"ז י"ט) אשרי איש ירא ה' (תהלים קי"ב) אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש: דהיינו בבחרותו.

פרק ב'

והנה בענין הקדמת התיקון לאלו הימים, רמזו בזה דרשי הרשומות על מאמרם ז"ל (שקלים פ"ה מ"ה) מי שאבד חותמיו ממתנין לו עד הערב, כידוע מרבינו הארי"ל ז"ל. שזה הצלם שאמרנו נקרא חותם, בחותם יחתום איש, וזה הוא סוד התותם של הושענא רבה שהוא חותם הנשמה, ומי שנאבד לו ח"ו חלק מזה החותם בביטול חיום, או ממתנין לו מן השמים עד הערב, ורמזו בזה זמני התשובה המוקדמים. כי יש בזמני תשובה ארבע ערבים. אחד, הלילה שלאחר היום כי בקדשים הלילה הולך אחר היום, שבליילה הוא זמן עליות הנשמה, וזה סוד שאמרנו (עירובין ס"ה). אגן פועלי דיממא שלזין ביום ופורעין בלילה. וזה ערב הראשון, המבחר והמקדם להתשובה.

וערב השני, הוא ערב שבת שהוא זמן עליות הימים, בסוד השבת שניזונים ממנה כל הימים, וקודם השבת צריך לעשות תשובה.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קטז

וערב השלישי, הוא ערב ר"ח, שהוא סוד עליות כל הימים השבועות. לכן בערב ר"ח הוא יום החשובה. וזה הטעם של תיקון ערב ר"ח ותענית ערב ר"ח.

וערב הרביעי, הוא ערב ר"ה שהוא סוף השנה, ותחילת עשרת ימי התשובה, כידוע שיש עולם שנה נפש שהוא העולם בכללותו, ונפש ישראל בכללה שהוא (ג"כ) כמו עולם כולו. ושנה בכללה שהוא כללות השס"ה ימים, שהוא בנין שלם משנות עולמים.

לכן אם מקדים אדם לשוב אל ה' בערב הראשון, או תיקונו ביותר גדול ונעלה. ולכן מובא בזה"ק (וישב קצ"א), וז"ל —

א"ר יוסי בגין דא אצטריך ליה לב"נ לאסתמרא מחובוי ולא יסטי לימינא ולשמאלא, ועם כל דא בעי ליה לב"נ למבדק בחובוי בכל יומא ויומא. דהא כד בר נש טאים מערסיה תרין סהדין קיימין קמיה ואזלו בהדיה כל יומא בעי בר נש למיקם, אינון סהדי אמרין ליה, בשעתא דאפתח עיני (משלי ד') עיניך לבנח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך. קם ואתקין רגלוי למהך, אינון סהדין אמרין ליה (שם) פלס מעגל רגלך. ועל דא כד אזיל ב"נ בכל יומא בעי ליה לאסתמרא מחובוי. בכל יומא ויומא כד אתי לילא בעי לאסתכלא ולמבדק בכל מה דעבד כל ההוא יומא בגין דייתוב מנייהו ויסתכל בהו תדיר בגין דייתוב קמי מאריה, כד"א (תהלים נ"א) וחסאתי נגדי תמיד, בגין דייתוב מנייהו. ע"כ:

ו**תראה** מדברי הזה"ק שבכל יום מזהירים את האדם שלא לחטוא לפני ה'. ובסה"ק הקנה מבואר ביותר, כי שליחא דמלכא הולך אחר היצר ומזהיר אותו ומכריז לפניו עבדא בישא אל תמרוד במארך.

ואם אדם זוכה לתקן את בחינת היום בתשובה או מעלתו גדולה עד למאד. כי יש היכל מיוחד בשמים שזה היכל קדוש ונורא, שנקרא היכל מארי דחושבנא. (ומי שהוא מהמארי דחושבנא זוכה ליכנס בוה היכל לאחר אריו"ש) ועוד מי שזוכה לשוב אל ה' ולהיות ממארי דחושבנא, הגם אם חטא ופגם לפני ה', ומחויב לירד שאולה בגיהנם, אינו משתהה שם, אלא עולה משם בהקדם. כמוכא בזה"ק (פ' קרח קע"ח), וז"ל — בגיהנם אית ביה מדורין על מדורין, מדורא תתאה שאול, מדורא תתאה מיניה אבדון ודא סמיך לדא, מאן דנחית לשאול ידונן ליה ומתמן יצפנף ועולה. הה"ד (שמואל א' ב') מוריד שאול ויעל, ומאן דנחית לאבדון תו לא סליק לעלמין. ומאן דאית ביה עובדא טבא, או דאיהו מארי דחושבנא, הא אקומה דבכל לילא ולילא עד לא שכב ועד לא נאים בעי בר נש למעבד חושבנא מעובדוי דעבד כל ההוא יומא ויתוב מנייהו ויבעי עלייהו רחמי וכו', הוא לא ישתאר תמן ולא ישתכח בינייהו. ועל דא אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול, ולא ישתכח אלא לעילא ולעילא באתר דכמה נהורין ובוצינין וכמה כסופין שארן ביה, וקב"ה אחי ביה לאשתעשעא עם שאר צדיקיא די בגן עדן. ע"כ:

לכן

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

לכן אשרי חלקו וגורלו, למי שזוכה להיות מכת הנקראים מארי דחושבנא. כי כן נקראים בלשון מארי שהוא לשון חשיבות כמו כור, כי הוא שולט על החשבון, וחשבון מספרו שס"ו, שידוע שצריך לתקן הימים התחתונים וימים העליונים, וימים העליונים המה כמספר שס"ו, כמובא בסידור ר' קאפל (במאמר ר"ה).

וזה אפשר להיות הסוד בה"ק (פנחס דף רמט:) משכו יומין עלאין לגבי תתאין, כי משכו כמספר חשבון ואמרו רז"ל (שמות רבה פט"ז) משכו ידיכם מע"ז כי כל העבירות המה נחשבים לע"ז. כמו שפירש הבעש"ט הקי זי"ע וסרתם ועברתם תיכף כסרתם מעל ה' נחשב כאלו ועברתם ח"ו, ואמרו, אם כבר עבדת ע"ז ח"ו ועברת על כצות ה' לכהפ"ח משכו ידיכם מהם. וזה אמר בה"ק משכו יומין עלאין לגבי תתאין. וזה הסוד משכו כמספר חשבון שע"י חשבון שתה"י ממארי דחושבנא, ע"י תמשכו ליומין עלאין לגבי תתאין ותזכה לתקן הכל בעזרתו ית"ש.

וזה שרמזו רז"ל על האי קרא דלעיל, על כן יאמרו המושלים, אלו המושלים ביצרם, פירוש כמו שמובא בשם הארי ז"ל שיש יומין ליצר טוב וליצר הרע, כי כל אינן יומין תלויים ביצר טוב וביצה"ר, שהוא סוד הצלם ותכלית ביאת הנשמה לתקן, ולתקן את חלק הרע מיצר הרע, שיש לו ג"כ יומין מסטרא דילי, ורוצה להשתלם ביומין דילי. אבל המושלים על היצר ודוחין את יומין דילי, וירצו לתקן ימיהם בקדושה. או יאמרו בואו חשבון, בואו ונחשב חשבוננו של עולם, כמובא לעיל בשם הקדוש בעל גינת האגוז, שכל העולם תלוי בחשבון, כי נחלק לעתים ושעות ושנים וזמנים. וכן כל צבא מעלה, כידוע שיש מחזור קטן ומחזור גדול שבהם תלוי תנועת הגלגלים, לפי סדר רגעם ושעתם בלתי מאוחר רגע. וכן יש למעלה במלאכים חשבון אלפי אלפין ישמשוני וכו'. וכל העולמות יש להם חשבון (דהיינו לגבי קוב"ה). מלבד הקב"ה ב"ה ובי"ש שאין לו שום חשבון, הוא שולט על כל חשבון כביכול ע"כ זה תכלית האדם ג"כ להיות בעל חשבון, ושיחי עם חשבון.

ולזה החשבון צריך לייחד לו שעה מיוחדת או ביום או בלילה, או בשניהם. כפירוש הקדוש רבינו אלימלך זי"ע בספרי הק' נו"א (פ' בא) אין לך אדם שאין לו שעה; אבות פ"ד) פירוש, מי שאין לו שעה מיוחדת להתבחד עם קונו ולחשוב על התכלית, אינו נחשב בגדר אדם כלל. וזהו אין לך אדם שאין לו שעה.

ע"כ תראה כי בא"ו חשבון מספרו שע"ה, והמכוון על אותו שעה המיוחד. וע"ז בואו ונעשה חשבוננו של עולם, שכל העולמות תלויים על חשבון. לכן אמרה הנפש הקדוש להיצר טוב שותפא דילה באו חשבון, בואו ונשלוט על יצרא בישא, והאיך, ע"י חשבון, שניחד לנו לחשוב על תכלית בריאתינו וירידתינו לעולם הזה השפל. כמו שאומרים העולם על אדם מתן ובעל ישוב הדעת שהוא חי בחשבון, וכל מה שיש בגשמי יש ברוחני וכן מי שהוא זוכה להיות ממארי דחושבנא הוא חי בחשבון. וזהו סוד שרמזו רז"ל (חולין

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש ק"ז

ק"ה) אמר שמואל מאן דסייד נכסיה כל יומא משכח אסתירא. אביי הוה סייד כל יומא ויומא וכ"י רב אסי הוה סייד נכסיה כל יומא וכ"י: וכמבואר להלן בענין זה.

וע"כ אמר בואו ונחשב הפסד מצוה נגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה. והיינו כי היצר מטעים לאדם מתאות נועם צוף שקריו. וזה שכר עבירה בעולם הזה שהוא הבל וריק. ובאלו תאות מטעה לאדם מיום ליום ע"י שקריו ופתויו. אבל אם תחשוב אחי שכר זה העבירה נגד הפסדה, וכמה וכמה זמנים תצטרך לסבול על רגע אחד של עבירה. וכמה גלים יעברו על נפשך ימים ושנים. וגם מובא בספרי קדמאי שהבעל חוטא נענש על שלשה, על עבירה גופא. ועל ביטול הזמן שהי' יכול לעשות מצו' באותו שעה, ועל שגרים צער להקב"ה.

והנה על קושינו דלעיל, שלמה יאמרו המושלים, וכי באמירה תלי, (אפשר לרמוז בזה), כי ידוע שמי שהוא ממארי דחושבנא, רוצה היצר להתגבר עליו בעצבות ח"ו, שזה גופא ג"כ עבירה גדולה ומדה מגונה מאד. לכן אם היצר רוצה לבלבל את האדם באמצע היום או בשעת עבודת ה' בעצבותו, ישיב לו (כמובא בסה"ק ליקוטי אמרים) שעכשיו אין הזמן לתשובה, שלזה צריך התבוננות ושעה מיוחדת וישוב הדעת, עכשיו הזמן לעבודה באופן אחר בשמחה ובחיות ע"י.

ולזה רמזו רז"ל, ע"כ יאמרו המושלים, אלו שחיים בחשבון כמ"ל יאמרו למחשבות של הרהורי תשובה בעצבות בואו חשבון תבואו אלי בשעת חשבון, כי אז צריך להתעצב על עבירות שעשה אבל לא עכשיו. ולזה תראה ס"ת של הנהו תיבין על בן יאמרו המושלים בואו חשבון הוא כמספר יעקב, שידוע מרבינו הא"ר ז"ל שבשם יעקב מבטלין כל המסטינים ומקטרגים מגנפש של אדם.

פרק ג'

והואיל ואתינא לשם יעקב נבאר עוד קרא. הגם כי לא לדרשא קא אתינא בהאי חיבורא. אבל מה שנצרך, ההכרח לא יגונה, ומה שנתחדש לי בעזרתו ית"ש בעידן כתיבה, אני חושב שהוא רצון ה' שאכתוב זה הפירוש, הנצרך לפעמים:

כתיב בפסוק (ישעי' מ"ד) וצמחו בבין חציר כערבים על יבלי מים, זה יאמר לה' אני. וזה יקרא בשם יעקב, וזה יכתוב ידו לה' ובשם ישראל יכונה: וידוע דרשת רז"ל, המובא ג"כ שם ברש"י ז"ל, שזה קאי על ד' חילוקים בבני ישראל שיהי' לעתיד. זה יאמר לה' אני — אלו צדיקים גמורים. וזה יקרא בשם יעקב — אלו קטנים בני רשעים. (פירוש שמתו בקטנותם ע"י עון אבותיהם והמה לא חטאו) וזה יכתוב ידו לה' — אלו בעלי תשובה. ובשם ישראל יכנה — אלו הגרים:

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

והנה כל הנהו תלת יש להם משמעות בלשון הקרא, אבל זה יכתוב ידו לה' — אלו בעלי תשובה האיך רמוז זאת לבעלי תשובה, ומהו הענין יכתוב ידו לה'. הנה אחי פקח עיניך וראה, ע"פ דברי קדשם שיש ששים רבוא פירושים לתורה ע"פ פרדס, כידוע מרבינו האר"י ז"ל. הנה זה יאמר לה' אני — אלו אשר כל כוונתם לקדש שמו יתברך, ואינם חיים בשביל עצמם כלום, שיש בזה ג"כ כמה דרגין, אחד, כמובא ברי"ח (שער התשובה) שכל כוונתו לאקמא שכינתא מעפרא שזה מדריגה גדולה ורמה, ויש למטה מזה, שכללות כל מחשבותיו וכל עניניו המה רק לה', הן בתפלתו והן באכילתו, ולא רק שיאמר שזה אוכל בשביל ה', רק מחשבותיו המה מוקפים תמיד מה', ע"י גודל בטחונו, וה' ישימנו מחלקם, וזהו מה שאומר זה יאמר לה' אני, וזה יקרא בשם יעקב — אלו שמשברים כחם בשביל ה'. כמובא בזה"ק (ויקהל קצ"ח), וז"ל —

פתח ואמר (תהלים קמ"ו) אשרי שא"ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלקיו. וכי א"ל יעקב ולא א"ל אברהם ולא א"ל יצחק אלא א"ל יעקב. בגין דיעקב לא אתרחיק באבוהי ולא באמיה כד ערק קמי אחוי ואזל יחידיאי בלא ממונא, כד"א (בראשית ל"ב) כי במקלי עברתי את הירדן הזה, ואיהי אתרחיק ביה בקודשא בריך הוא דכתיב (שם כ"ח) אם יהי' אלקים עמדי ושמרני וגו'. וכלא שא"ל מקמיה דקוב"ה ויהב ליה. שברו על ה' אלקיו, שברו ולא אמר תקותו ולא בטחונו אלא שברו. אל תקרי שברו (בשין שמאלית) אלא שברו, (בשין ימנית), דניחא להו לצדיקייא לתברא גרמיהו ולאתברא תבירו על תבירו וכלא על ה' אלקיו, כד"א (תהלים מ"ד) כי עליך הורגנו כל היום, ע"כ:

ותראה שמי שמשבר כחו בבטחונו על ה' אקרי בשם יעקב, שזה הי' מדתו, ובשביל שיעקב שיבר כחו לה', צריך להיות זאת בעידן תפלה, שעליהם נאמר כי עליך הורגנו כל היום שמביא שם בזה"ק, כמובא בס"י. ולכן אמר התרגום ע"ז ודין יצלי בשום יעקב.

וזה יכתוב ידו לה', אלו בעלי תשובה, והאיך רמוז בזה, רק הכוונה על בעלי מארי דחושבנא, שא"א לזכות להיות באמת ממארי דחושבנא אמיתיים, רק באם יציק לו כל העבירות שעשה מקטן ועד גדול, ואז יוכל לשוב על הכל בפרטות ולא רק בכללות, כמבואר להלן. לזה רמוז זה יכתוב ידו לה' אלו בעלי תשובה שכותבים עונותיהם לשוב לה', ומסיים ע"ז ובשם ישראל יכנה, כי ואז מוסיף על ענין ראשון, וכנראה ג"כ מתרגום שהוא המשך אחד, וידוע כי יעקב הוא מדריגה בקטנות, אבל ישראל הוא מדריגה גדולה ועליונה (כמו שמאריך בזה הק' בעל אור החיים בפ' ויחי). לזה אמר כי בעלי מארי דחושבנא אל תחשוב שהמה יהי' נקראים בשם יעקב כמדריגה הקודמת, רק בשם ישראל יכנה שהמה יזכו למדריגה עליונה להקרא בשם ישראל.

ולזה פירש התרגום ודין יקרב קורבניה קדם ה', ובשמה דישראל יתקרי, כי עיקר הקרבן הוא הלב נשבר בשעת הקרבת הקרבן, כמובא ברמב"ן (בפ' ויקרא) ועיי"ש.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קח

ועכשיו במקום קרבן הוא לשבר לבנו ולשוב אל ה', דכתיב (תהלים נ"א) ובחי אלקים רוח נשברה, ואמרו רז"ל (סנהדרין מ"ג) מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב כל הקרבנות כולן. וא"א לזכות לזה המדריגה בשום אופן רק ע"י שהוא בתמידית ממארי דחושבנא זמן וזמנים, ואז מזכין אותו מן השמים לבחינת לב נשבר, ולא ע"י עצבות וקטנות, רק לב נשבר מתוך שמחה. ולכן פירש התרגום על זה יכתוב ידו לה' דין יקרב קורבניה קרב ה', והיינו ע"י לב נשבר של תשובה, וגם בעולם העליון יזכה להתקרב בעצמו לקרבן ע"י מלאך מט"ט שר הגדול המקריב נשמות הצדיקים לה', (ופירש בזהר חדש בראשית, שאין הכוונה ממש להיקרב, רק הוא ענין קרבת לפני ה' בעילוי גדול עילוי דעילויין), ואשרי חלקו.

והנה רישא דקרא כי אצק מים על צמא ונוזלים על יבשה וגו', שהוא שתי בחינות התעוררות כידוע, ואח"כ אומר, וצמחו בבין חציר כערבים על יבלי מים. כי אלו אנשי מעלה, הן בעלי מארי דחושבנא, והן בעלי מסירת נפש שמשברים כחם לה', וכן אלו שמתגיעים עצמם לעשות כל מעשיהם לש-ש, המה נחשבים לשפלים בעיני עמא דארעא, כי אינו יודע מזה רק הכורא עולם, בפרט באם גם אינם לבושים באצטלא דרבנן, ותמיד שייף ועייל שייף ונפיק.

וע"ז אמר מקודם לזה הקרא, וצמחו בבין חציר כערבים על יבלי מים פירוש כמו שרואים חציר פשוט, שהוא עשב פשוט על הארץ באין חשיבות ולמדרס נתונים, ופתאום נחפשו במטמוניו ונלקטו ע"י עושי הסממנים עד שנסגלו לרפאות בהם רפואות הגוף להשרים הגדולים. וככה כערבים שהמה עץ יבש בלי טעם וריח, ופתאום נתעלו בזהר עליון, להתחבר עם ד' מינין שבלולב, ולהעשות בו מצו' רבה ויתירה. ולא עוד אלא שזוכה הערבה להעשות בה מצו' מיוחדת, שהוא תביטת הערבה בזהר. וככה יהי' הבעלי תשובה, שהיו כעשב נידש וכעץ יבש, ופתאום נתעלו בזהר עליון. כי במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין (ברכות ל"ד), ופירש המצודות כערבים הצומחים וגדלים מהר, והוא כמובא בה"ק, שהבעל תשובה ברגע תדא נתעלה מה שצריך הצדיק להתיגעות זמן רב.

פרק ד'

ונחזור לענין הקדום, בדרוש הימים, דע אחי כי כל יום ויום הוא ענין אחר בפ-ע. כמובא בכהארי"ז, שלא היו עוד שני ימים מימות בריאת עולם שישתו יחד. וככה באדם שהוא עולם הקטן יש בו שינוי מיום לחבירו, ותיקון של זה היום אינו נדמה לחבירו, כי כל יום יש בו ניצוץ אחר לתקן, וכל ניצוץ כלול מכל חלקי הנשמה, כענין הקדושה שמקצתם כולל כולן (כמובא בעשרה מאמרות במאמר העתים), ואם נדחה היום, נשארת

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

נשארית הניצוץ בלי לבוש, שזה סוד חלוקת דרבנן אלו הימים והלבושין דלהון, וממילא נשארה הנשמה חסרה ופגומה. כמו אדם שחסר לו אבר ח"ו.

וזהו (תהלים קל"ט) ימים יוצרו ולא אחד בהם, שהימים נשמרים ולא אחד בהם דהיינו שחסר יחידו של עולם בהם ח"ו. או הכונה כח הנשמה שנקרא אחד, בבחינת חד מעשרה כידוע. והקרי הוא ולו בוא"ו, דהיינו שהנשמה נשארה רק שהיא אחד בהם. ועוד ול הוא לשון כמו הלואי (כשהוא נקוד הואו במלאפום), והפי' הלואי יהא אחד בהם כראוי.

ועוד המכוון, שלכל אדם יש לו יום מיוחד, שהוא תכלית כל התכליתין של בריאתו, שהוא מה שאמרו אין לך אדם שאין לו שעה. לכן אלו הימים שמתקן אותם חיים וקיימים לעולם, וגם לעתיד ולעולם התחי, ולאף השביעי, תכלית הנשמה באלו הימים. כי הימים המה חיים כדכתיב (איוב ל"ב) אמרתי ימים ידברו, וכתיב (תהלים י"ט) יום ליום יביע אומר דהיינו כשנתעלה זה היום מעה"ו לעולם העליון, שואל אותו היום להשני מה פעלת וחדשת בימך בעוה"ז. וזה יום ליום יביע אומר, כמאמר רז"ל (ילקוט תהלים תרע"ב). ולילה ללילה יחו' דעת כי לילה אחת שואלת לחברתא, מה דעת פעלת בעולמך, ובלילה גמט, דעת, הוא כמ"ד (עירובין ס"ה). לא איברי (לילה) סיהרא אלא לגירסא, ועיקר הדעת הוא מה שנתקבלה בלילה, ובפרט לאחר הצות לילה. ואם ח"ו אין אומר ואין דברים, שאין להיום מה להשיב או בלי נשמע קולם המה קולות הנשמה שנתעלה למעלה, וכן הניצוץ שנתעלו על ידו ועגיות ענייניו.

וזהו שבע קולות שאמר דוד על המים (פסחים ק"ב) שהמה נגד שם מ"ב הנתחלק לשבעה. שעייז כל העליות, ואם ח"ו אין לה מה להשיב לא נשמע קולם למעלה להעלותם ונשארו בעולם התהוה, עד שיזכה להשיב ולתקן ולוי שיתקן. כי האדם נחשב בעולם כשכיר שנשכר לבעה"ב על חשבון ימים לעבוד עבודתו, כדכתיב (איוב ז') הלא צבא לאנוש עלי ארץ (פי' ימיו קצובים כמה יחי') וכימי שכיר ימיו, כאשר אמרו רז"ל (עירובין ס"ה) טועלי יממא אנן וכמו שכיר שנשכר לבנות בנין עד זמן קצוב ולא יותר, ואם יחסר ח"ו אפילו יום אחד מלעסוק בהבני' נחסר מהבנין, וד"ל.

א"כ אחי, אם כבר עברו עליך הרבה משני חיך, ועברו בהבל הבלים, הגם מי שעסקו בתורה אם יפשפש וימשמש במעשיו (כמול"ק מזה) ויראה האיך לא עבר עליו אפילו יום אחד כתיקונו, ויחשוב ויתבונן כי לא יודע עתיו ורגעיו, מתי יבא יום המוכן להחזיר הפקדון לבעל הפקדון, ואם יחזירה אליו בחסרון מאלו הימים, אז יהא חסר מאיברי הנשמה, וחסר מלבושי הנשמה, ויהא בצרך לו ח"ו לחזור בגלגול לתקן.

לכן בני חביבי תמה זאת אל לבך ושכלך. ואם תאמר הלא כבר עברו הימים בחושך ואיך אתקנם, תנחומיך ישעשעו נפשי כתיב (תהלים צ"ד) ויהי לך עוד לתנחומים, מה

שהבאתי

מהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קיט

שהבאתי מהקדוש בעל אור החיים ז"ל ויסודיו מהוה"ק ומתאריי ז"ל, שאלו הימים שנדחו ונמסרו ח"ו לס"א להצטרף עם שידין העומדין אצל הפתח, עכ"ז אינם נדחים לגמרי בשורשי הגשמה. שבאם יזכה האדם וישוב בתשובה גדולה לה' יתקן אלו הימים. (ואלו הימים יהי לך עוד לתנחומים).

ולכך אחר דכתיב ימים יוצרו ולא אחד בהם, כתיב ולי מה יקרו ריעך אל, דהיינו מה יקרו חסדיך, מה עצמו ראשיהם דהיינו ראשיהם של אלו הימים הנחסרים, כי אם אספרם מחול ירבון, אספר הוא לשון הדרכות כידוע, ואם אזכך אלו הימים מחול ירבון, כי גם מהודונות נעשו לזכות, הקיצותי בהקיצה משינתי להתעורר בתשובה ועודי עמך, כי לא נחסרו אלו הימים כי באם נחסרו לא אפשר להגשמה להיות בשלימות. ואם אמר יאמר האומר, התינח תיקון הלא תעשה'ן, שאם אשוב בתשובה אתקן גם העבירות. אבל מה אעשה והאיך אתקן המ"ע הבטילות, ובפרט ביטול תורה שעולה על כולנה, שאין ע"ז ח"ו תיקון, כי הוא כמו נחסר אבר ח"ו (כמובא בשעה"ק לרח"ו).

אבל ע"ז יש ג"כ תיקון. כמובא בסה"ק עשרה מאמרות (במאמר העתים) עה"כ (ישעי' נ"ד) כי בושת עלומיך תשכחי וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד, דהיינו שהקב"ה הבטיה לבעל תשובה כי לעתיד לבוא יהא מור ואהלות כל בגדותיך, דהיינו כל הבגידות שבגדת בי מה יהא ג"כ מור ואהלות וכל מיני בשמים המריחים כי יתהפכו לזכות, וימים הבטלים ג"כ יתקנו. (באם תשוב לה').

וזה כי בושת עלומיך, בושת לשון שבת, כמו אשה עלומה (מלשון עלם) מעונגה שישבה פועל בטל בלי מלאכה ועוד בושת לשון בטלה ואיחור כמו (שמות ל"ב) בושש משה, וזה ג"כ תשכחי, שלא יזכרו לך כל הבטלים, וחרפת אלמנותיך זה קאי על עבירות ממל"ת וחרפת לשון חריפות, מה שאדם להוט לעשות עבירות, כמו אלמנה ששייך אצלה לשון זה (וא"א לפרש יותר), זה ג"כ לא תזכרי עוד, כי שניהם יתקנו, הן הביטול מ"ע והן העבירות של ל"ת.

לכן אחי חביבי כנפשי אם תרצה לחוס ולרחם עליך, שלא יאבדו ימי שני חיך, ולא יחסרו איברי נשמתך, עורי נא התעוררי נא לא-ל איום ונורא, עמדי נא חלי נא פני דר שחקים (דר שחקים כמס' בסתר) לחלות ולחנן פניו. ולתקן נפשך שלא תדחה מעולם העליון ועולם התחי' ח"ו, בעצות אשר איעצך בעזרת א-ל יתב"ש. כי כל ימי חיך שעוד נפשך בקרבך, אפשר עוד לתקן הימים והזמנים שעברו בחושך, משא"כ אם נתאחר ח"ו א"א להשיב עוד. כאשר אמר איוב (י"ד) אם ימות גבר היחיה, כל ימי צבאי איחל עד בוא חליפתי, דהיינו אם ימות א"א להחיות עוד הימים שעברו ולא נתקנו, אבל כל ימי צבאי שאני בעולם, שנקראו ימי צבאי, כי נשמות ישראל נקראים צבאות, כדכתיב (שמות י"ב) יצאו כל צבאות ה', וכמובא בזה"ק, והימים המה ימי הגשמה. ולכן כל ימי צבאי

איחל

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

איחל, יש לי תקו' לתקן הימים, עך בוא חליפתי, דהיינו הגם שכבר נתנו הימים לסטריך בישין ח"ו. עכ"ו איחל שיבא חליפתי, ויתחלפו וישתנו הימים לטובה ולמעליותא. לכן בודאי כל מה שמתאחר מלשוב לה' ולהשיב הימים להנשמה, נחשכו אלו הימים ביותר וביותר, עד שנחשכו פניהם כשולי קדירה, וקשה ביותר לתקנם. לכן אל תעשה שהיות ואל תתן דחיות לימך, ומהר קום ורחם עליך ותתקן ימך, וה' יתא בעחרך.

פרק ה'

והנה לעיל ביארתי גודל מעלתו של בעל החשבון, הנקרא בזה"ק מארי דחושבנא. ועכשיו נבאר בע"ה סדרי החשבונות ומדריגותיהם.

וכבר הקדמתי לך לעיל פירוש המשנה (שקלים פ"ה מ"ה) מי שאבד חותמו ממתנין לו עד הערב, הכוונה, כמובא בכונת הארי ז"ל בהוש"ר, כי כל אדם יש לו שני צללים, בסוד (שה"ש ב') עד שיפוח היום ונסו הצללים, וצלם אחד (אפשר הכונה לנפש החיוני כי כבר נתבאר לעיל שיש לאדם ה' צלמים, הוא בסוד שלשה פעמים אקייק במילואיהם עה"כ שמספרם כמנין חותם שהוא חיות הנשמה) ואם אדם מאבד יומו בהבל ח"ו אז נחסר מהחותם של הנשמה כנ"ל.

לכן ממתנין לו עד הערב, שהוא ערב הראשון שאו הוא זמן הפרעון, כאמרם ז"ל (עירובין ס"ה) פועלי יממא אנן דלוינ ביום ופורעין בלילה, כאשר הדין הוא בשכיר שמשתלם כל הלילה. וזהו מה שמבא בזה"ק (בראשית קצ"א) שהעתקתי לעיל, שבכל יומא ויומא כד אתי ליליא בעי לאסתכלא ולמבדק בכל מה דעבד כל ההוא יומא, בגין דיתוב מניהו ויסתכל בהו תדיר בגין דיתוב קמי מאריה. וזו מדה בינונית. אבל מדה היותר טובה ומזבחרת, שאדם שעבר איזה עבירה ח"ו הן קלה הן חמורה, לא ימתין עד הערב, רק תיכף ישוב לה' ויתחנן אליו שימחול לו.

והנה אמרו רז"ל (חגיגה ה') כל העושה דבר ומתחרט בו מוחלין לו מיד שנאמר (מלאכי ג') ולא יראוני, הא יראוני מוחלין להם מיד. פירוש, דכתיב (מלאכי ג') וקרבתי אליכם למשפט זכו במנאפים ובנשבעים לשקר וכו' ולא יראוני אמר ה' צבאות, דהיינו, מי שעושה עבירה זאינו רואה אותי לזכר לשוב אלי מיד, לאלו אקרב אליהם למשפט, אומר ה'. כי כמו מי שעושה דבר מכווער, ופתאום רואה נגדו איזה מכיר איש מכובד, או בוש לפניו מאד, ככה יזכור שהשם ית' כביכול, רואה כל מעשיו ופגמיו, ויבוש מלפניו מאד. ואמרו רז"ל (ברכות י"ב) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו. הרי אם האדם עושה תיכף תשובה, או בניקל דהעביר העון, אם לא ח"ו עון חמור חס מלהזכיר, כי ע"ו צריך בודאי לעסוק בתשובה ימים רבים ורבים, וע"כ דייקא רז"ל (בברכות) העושה דבר עבירה, דהיינו דבר קפון שהוא פעבירה דזקא ולא עבירה. וכן (בחגיגה) העושה דבר.

אבל

טהרת מאמר מארי דחשבנא הקודש קכ

אבל גם בעבירה חמורה שבחמורה ח"ו, אם נותן תיכף אל לבו לשוב לה', ובוכה ומתחנן ומתחרט מאד ונותן אל לבו, אז תשובתו בודאי ובודאי בניקל בלי שיעור וחקר, ויותר בניקל בא לתיקון, מבאם משהה העבירה מלשוב עליו לה' ודוחה תיקונו מיום ליום.

והנה בהרגשת העבירה, יש כמה בחינות. אחר, שאינו מרגיש רק אם בא לפניו איזה עבירה חמורה, ויש מי ששכלו וחומרו מזוכך ביותר, ומרגיש גם עבירה קלה ביותר. ויש מי שמזוכך ביותר, שמרגיש בדקות מן הדקות. וזה שנאמר בדוד (שמואל א' כ"ד) ויך לב דוד על אשר כרת את כנף אשר לשאול, שתיכף הרגיש בהפגם, והגם שכונתו הי' לשמים, עכ"ז פגם בפגם דק שביזה כבוד המלך, שבסוף ימיו נענש ע"ז, דכת' ב (מלכים א' א') ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו, כמובא בדרו"ל (ברכות ט"ב). וככה לפי ערך דקות האיש והזדככותו, עושה בו רושם אפילו עבירה דקה מן הדקה.

ואם יאמר האומר, אי"כ היות שאני מגושם, ולא יעשו בי רושם בנפש העבירות הדקית מותר לי לעבור עליהם. אבל תדע אחי, כי אמרו רז"ל (ע"ז דף י"ח ע"א) עונות שאדם דש בעקביו בעה"ז מסובין לו ליום הדין ודייקו מסובין דוקא, כי אין להם עדיין רשות לפגוע בו, כי יש לו הקדמה בעבירות חמורות. רק אח"כ שהאדם מוזכך בצירופים ובגלגולים ובעונשי גיהנם של אש ושלג ויתר העונשים, חוכה ליכנס לג"ע. כי האדם נקרא הולך ולא עומד, כדכתיב (תהלים פ"ד, ח) ילכו מחיל אל חיל וכו', זה הכונה על הליכה בג"ע ממקום למקום, כמובא בדרו"ל (ברכות סד). והאדם בע"כ מתעלה בכל פעם ביותר, ובכל עלי' מסתכלים בציור דיוקן נשמתו, ומחמירין עליו בכל פעם ביותר, ואפילו בדקות מן הדקות. (כמובא בסה"ק יסוד האמונה בגנוי נסתרות במאמר כבוד ה'). וחדדשונו משם). ובכל עבירה דקה מן הדקה, בעליותו במקום יותר גבוה, על הכל מענישין אותו כי אין הקביה מותר כלום ולפעמים נמצא אדם שכבר הוא הרבה שנים בג"ע, ואח"כ נמצא איזה חטא עליו (ודנים אותו מחדש), ומוכרח לחזור לזה העולם לתקנו. וכ"ז אם לא נתן אל לבו לשוב גם מעבירות דקות וקלות. לכן אחי אל יזיו מעיניך דברים אלו, ולא יהא קל בעיניך גם החטא דק מן הדק, כי על הכל יביאך אלקים במשפט. ועל כל נעלם ממך, כי מהקביה לא נעלם כלום.

והנה הרגשת העבירה דקה תלוי בדקות הנפש ובהזדככותה. וכפי ערך הזיכוך שלו, מרגיש בעבירה גם דקה מן הדקה. והנה החשוב ביותר וביותר מן מארי דחשבנא, הוא מי שאינו מניח כלל להחמיץ העבירה, רק תיכף ושנכשל בעבירה דקה (עושה לעצמו חשבון וישוב ע"ז לה'). והגם שאפשר שנראה לו כדקה, ובאמת הוא מן החמורות שבחמורות. כמו לשון הרע שכל אדם כמעט נכשל בזה, והוא שקול כנגד שלש עבירות החמורות ביותר. שהמה ע"ז ג"ע שפ"ד. (ערכין ט"ו). וכן שקר חמור כמו ע"ז. וכן ליצנות, חנופה. המה מד' סתות שלא יזכו לראות פני השכינה, לא בעולם העליון

ולא

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

ולא לעתיד, אם לא ישיב עליה. ואפילו אבק לשחיר פוגם מאד בנפש. וכן אפילו שינוי דברים בעלמא. או ליצנות כל דהו. וכשיכ כעס שחיו מטמא הנפש ועוקרו לגמרי מבית ומבחוץ. וכל הקפדה אפילו קלה פוגם בנפש. וכן הסתכלות באשה. או ריבוי שיחה עמה. ויתר הדברים המפורשים להלן. וכשיכ ביטול תורה שאמרו רז"ל (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ו) ציריש, שויתר הקבי"ה על כל העבירות ולא על ביטול תורה. וע"ז ידח כל הדווין.

לכן אשרי חלקו למי ששומר פיו ולשונו, וכתוב (משלי כא, כג) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. כי רובא דרובא עבירות החמורות נצמחים מפגם הלשון. וזה יקרה חשבון הנפש לשוב מפגם הדיבורים. ואמרי אינשי על אדם מתון ומיושב בדעתו, שהוא חי בחשבון, והוא מסודר בלשונו ודיבורו. שמי ששומר לשונו יכול להיות חי בחשבון. מש"כ מי שאינו שומר לשונו אז ממש אין רגע בלא פגע שלא יכשל בעבירות קלות וגם חמורות.

והנה זו מעלה היותר גבהה ונעלה ורמה, להיות חי בחשבון כזה, לשוב לה' תיכף ומיד על כל מה שפגם, דהיינו, אם דיבר עם בני אדם וראה שנכשל בחניפה, או באיזה דיבור של שקר וגוומא והתפארות, או דברים בטלים וכשיכ לשה"ר ורכילות. והראות מעשיו לבני אדם, ומדומם מעשיו נגד מעשה חבירו, או הלבנת פנים שהוא כרוצה, וכדומה הרבה (כאשר יבואר עוד להלן בע"ה). ותיכף ומיד, שנותן זאת אל לבו יכפוף קומתו לפני ה', ויאמר: — אנא ה' חטאתי עויתי ופשעתי לפניך והכעפתי אותך, אנא ה' חוס וחמול על נפשי האומללה, ולא אדחה מלפניך; וירבה בבכיות ותחנונים לפני ה'.

וכשיכ אם נכשל ח"ו באיזה עבירה חמורה של כעס ולשה"ר. וכשיכ בפגם הברית ח"ו. ומבין שלא ביום ויומים אפשר לתקן זאת. תיכף יתחנן לה': — אנא ה' ערוב עבדך לטוב אל יעשקני זדים; דהיינו שאל יקבל מלשינות המקטרגים שרוצים לקרעו כדג בסיבת זה העבירה, ויהא הקבי"ה ערב בעדו עד שיזכה לשוב ולתקן את המעוות. ואדם כזה אשר מתמיד בתשובה, הקבי"ה חוננו ומרחם עליו ומתקנו בעדו בעוה"ז, או ביסורים קלים ולפעמים בחמורים ח"ו ובעניני נסיונות (ה' ישמרינו), כדי שלא יצטרך ח"ו לבא לעולם העליון במומו ועבירות. ויש מי שההשגחה עליונה עליו. שתיכף שעושה גם עבירה דקה, מרמזין לו מן השמים באיזה ענין, או ביסורים ח"ו. ואדם שיש לו שכל להבין על מה זאת אשרי לו. וזה סימן שכבר נכנס בשערי תשובה.

והנה יש עוד זמן התשובה, לשוב לה' קודם אכילתו, כמובא בס"י. ורמז רמזו (איוב ג') כי לפני לחמי אנחתי תבא. מפני שאכילה הוא במקום קרבן, כשהוא בקדושה.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קכא

או נוהג מפתו לעניים. ועיקר אצל הקרבן הוא החשובה, כמובא בזה"ק (פ' ויקרא).
ועוד כתבו בס"י, זמן התשובה לפני תורתו. לכן נהגו צדיקי קדמאי להרבות בתשובה
לפני לימודם. וכן הי' אצל הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, שפעם מצאו אותו שהי'
בוכה ומתחנן ומתנפל לפני ה' קודם לימודו, ואמר: רבש"ע שמא אני מאותם שנאמר
עליהם ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי (תהלים ז).

וכן תמצא מהקדוש בעל ישמח משה ז"ל, שהי' נהג לומר תפלה גדולה עם הרבה
וידיים קודם לימודו, כמובא בספרו על תהלים תפלה למשה. וככה נהגו רוב
צדיקים קדושי קדמאי, שהיו עוסקים בתשובה גדולה קודם לימודם, מטעם הנ"ל.

ומובא בר"ח (מה שהעתיקתי כבר למעלה במ' התשובה) כי מי שפגום בחטאיו אינו
עולה תורתו למעלה כלל, (אם לא שיעשה תשובה קודם לימודו) ומה שאמרו
רז"ל (פסחים ג' ע"ב) לעולם יעסוק אדם בתו"מ אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא
לשמה, כתבו בס"י דהיינו דוקא שיבא לבסוף ללימוד לשמה, ואז יזכה לשוב בתשובה
ולהעלות גם תורתו הקודמת ע"י תשובה גדולה. (ע"כ מותר לו ללמוד מתחילה אפי' שלא
לשמה). כי אם לא ילמוד כלל וילך פועל בטל יכול להעשות רשע גמור ח"ו, ולפרוק
לגמרי עומ"ש ממנו. כי עכ"פ אפילו תורה שלא לשמה (בעד קבלת שכר) יש לה כח להגן
ממכשולי עבירות. אם לא מי שלומד לקנטר ולהתגאות בפלפול של הכל הבלים, אז
נח לו שנהפכה שליתו על פניו. כדרז"ל (ירושלמי ברכות פ"א ה"ב). וכבר האריך בזה
השליה הקדוש (במאמר חג שבועות) עיי"ש ויתר ס"י.

והנה הגם שעיי"ז חשבון הנפש אתה ממצט בלימוד. אבל אחי אהובי, מה הי' אלקיך
שואל מעמך כי אם ליראה (דברים י'). וטוב שתלמוד אפילו רבע שעה ובתשובה.
כדי שיעלה לימודך לריח ניחוח לה'. משתלמוד כמה שעתה, ויהי למודך
מוזן לחיצונים ח"ו.

ובאם יקשה לך ע"ז מכמה מאמרים של רבז"ל ומפורשים. הנה תראה אחי לשוני
הקדוש של בעל ראשית חכמה (אשר העתקתי למעלה ועוד אביא אותם להלן בג'
תיקון היסוד) שכל דבריו קודש קדשים וברוה"ק, הוא ידע ג"כ מכל הני דברי רז"ל
ראשונים ואחרונים ודי בזה להרוצה לתקן נפשו.

ובסוף ספרי זה (בשער התפלות) תמצא תפלה נוראה לאומרה קודם הלימוד, שהוא
נתקן על תיקון הנפש ותיקון פגם התורה בכל הפרטים. ואם תאמר זה התפלה
קודם לימודך בלב נשבר, יעלה בע"ה לימודך לנחת רוח לה'. ותזכה לכמה מדות ומעלות
טובות.

וכן כתבו הס"י לשוב בתשובה קודם התפלה. וכתוב בסה"ק התניא, שקודם התפלה
באשמורת הבוקר יעסוק בתשובה תתאה, דהיינו ביודי תפלה ותחנונים ודמעות לה'.
ויזכה עיי"ז אח"כ לתשובה עילאה בתפלה (כמובא לקמן במאמר תשובה עילאה).

וכן

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

וכן תקנו רז"ל להתודות בתוך השמו"ע שני פעמים. אחד, בסלח לנו. ושנית, תיקן רבינו הארי"ל להתודות ולשוב בתשובה בשמע קולינו, כאשר תמצא בסידורים. וביותר לאחר התפלה וידוי של כל א"ב, כאשר הוא ע"פ הארי"ל ונוסח ספרד. וכל המרבה בתשובה נחשב ונקרא יותר ממארי דחושבנא.

פרק ו'

ועכ"פ לא אפשר להקרא בתואר ובמעלת מארי דחושבנא מבלי שמיחד לו עכ"פ שעה. כמובא בזה"ק (פ' קרח קע"ח) שהעתיקתי לעיל. שהוא קודם השינה, ואז בעי בר נש למעבד תשובה ולפשפש על כל מעשיו שזוכר שעשה ביום ההוא. ולשלימות זה המלאכה הוא, הסגולה, שיחזיק אצלו קונטרס וירשום לעצמו בסוד וברמז שלא ידע שום אדם, כל עבירות שעשה במחשבה דבור ומעשה של כל היום, ויסתכל בהם קודם השינה ויבכה עליהם ויתחנן להי' שימחול לו כמובא בס"ח (סימן כ"א).

והטעם של קודם השינה. כי בכל לילה עולה הנשמה לפני ה' לתת דין וחשבון לפני קונה, על כל מחשבה דבור ומעשה שפעל הגוף, ויד כל אדם יחתום בו, ומעלה הנשמה אתה כל המעשים, הטובים והרעים, של כל היום. אבל אם קדם ומתודה, אז מודה בקנס ופטור (כ"ק דף ע"ד); ואם האדם מודה ומתודה על חטאיו. ומתחנן ומתנפל לפני ה', אז הקב"ה מתמלא רחמים עליו. ואז יהי' בכלל מארי דחושבנא ואשרי לו ולעולמות נשמתו. (ועיין בזה בפרי עץ חיים שער קשעה"מ) ואירי דאתניא להא מילתא גאריך בה קצת

דע אחי, כי מובא בדברי רבינו הארי"ל ז"ל, שמי שרוצה שתעלה נשמתו למעלה, אז טוב שיבכה קודם השינה, ועי' בכ"י יש להנשמה עלי'. וכתב ע"ז הגאון הקדוש בעל עמרת צבי בספרו סור מרע, ששמע מפי רבו הרבי מלובלין ז"ע, כי אין לבכות קודם השינה, כי מתגרים בו מצולות ים, המה כתות החיצונים, להחטיאו בז"ל ח"ו. וכן הסכים שם ע"ז הגאון הק' בעל בני יששכר (בהוספות מהרצ"א שם) אשר כך שמע מרבתינו.

והנה אחי תביכי, אאיר פניך באלו הדברים, כי הרבה הרבה באו ע"ז לטעותים גדולים. וכן אולי ונכשלו הרבה חסידים גם בזמנים הקודמים, ממה שראו כתוב בספרי הנהגות בלא שימשו חכמים, ונפלו לטעותים ומכשולים, כאשר גם עיני ראו הרבה.

והנה הקדושים הללו בודאי לא חלקו ח"ו על דברי קודש קודשין רבינו הארי"ל ז"ל. רק ידוע שכמה דברים שאמר הארי"ל ז"ל כוון רק לתלמידיו שהיו קדושי עליון כולם, ולא על הכלל כולו נאמר. (כמובא בסה"ק יושר דברי אמת בענין הכוזות ועיי"ש).

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קכב

והנה הקדוש החוזה מלובלין שאמר זאת לתלמידיו, מסתמא לא חיו מדעתא דילי קאמר, רק שקיבל זאת ע"י גילוי נשמת ומדריגות. ומלבד זה שזה ענין בדוק ומנוסה.

לכן כתב הקדוש בעל עטרת צבי בספרו, שיתוודה קצת קודם שינתו. ועיקר התשובה יעשה בעמדו מן המטה באשמורת הבוקר לאחר חצות לילה. כמש"כ (הזעקתי לעיל כל הלשון במאמר התשובה) שישכיב עצמו בפשוט ידים ורגלים על הארץ, וידבר דיבורים לפני ה', אפי' בלשון הנדבר כמו בדיבורי אשכנו וכדומה, כדי שיהא הדיבורים רגילים ומסודרים בפיו שלא יגמגם בהם. ובהאי אם אפשר לו לסדר דיבורים בלשון קודש בודאי יותר טוב וחשוב, כאשר כתב שם בהוספות מהרצ"א, וידבר דיבורים לפני ה', כתינוק המתחנן ומתגעגע לפני אביו, ככה ישפוך שיח ותחנונים לפני קונו, שאל ישליכנו מעל פניו, ויקבל תשובתו ויקרבהו לעבודת שמו ית'. ואז באותו זמן שהוא לאחר חצות, או קודם עלות השחר הוא עת רצון למעלה, ועת רצון לקבלת התשובה, ויפה עשה אחת בתשובה בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. (אבות פ"ד) ואם יהא רגיל בזה אז אשרי לי כי הקב"ה ברוב רחמיו חסדיו יפשוט ימינו ויקבל תשובתו ברחמים וברצון (ועיי' אחי למעלה במ' תשובת המשקל ותשובת ההתבוננות).

והנה הא תינח איש אשר זיכהו ה' להשכים ולקרית. אבל הרבה בני אדם שסדר עבודתם הוא קודם שינתם דוקא. בפרט עכשיו מפני גודל חולשות הדור, הרבה אשר קשה עליהם מצד הבריאות חולשות לקום באשמורת הבוקר. א"כ לפי"ז מה יעשו. באם יתורו הרבה בלב נשבר ולהחשב ממארי דחושבנא, אז יש חשש המובא לעיל שלא יתגרז בו החיצונים. ואם לא יעסוק בתשובה, ילכו ח"ו רוב ימיו בלא תשובה. ובפרט שיפסיד המעלה הגדולה הנוראה (שמובא בזה"ק) להיות נחשב מכת מארי דחושבנא.

אבל דע אחי, כי זה לא נאמר. רק באם מתוודה סמוך לשינתו ממש. אבל אם עוסק אח"כ בתורה איזה זמן, ודוקא בדברי רז"ל שהמה משניות. גמרא, עין יעקב, תנא דבי אליהו. (באופן כזה אין שום חשש).

ועוד עצה אחרת, שתיכף אחר הוידוי והתחנונים לבורא אחד יחיד ומיוחד, יתחוק עצמו בשמחה, ובאמונה פשוטה, ויאמר: — רבש"ע הנני מאמין באמונה שלימה שאתה בלא רחמים וחסד, וחנן המרבה לפלות, ומקבל תשובת הרשעים; ויחוק עצמו בשמחה, שלישי מתוך שמחה מסוגל לחלום ורמוז בזה חז"ל במה שאמרו (ברכות ג"ה) חלמא טבא חדויה מסתייה (דהיינו שהחרתה מסייע לחלום טוב) ואז בשני אלו העצות אין שום פחד ומורא כלל ח"ו. הוא ברור ובדוק ומנוסה בע"ה. וישן דייקא מתוך אמונה והתחזקות ושמחה, ולא מתוך עצבות ומ"ש ח"ו כלל. וכל זה מקובל מרבותינו הצדיקים אמיתיים קדושי עליון אשר כל רז לא אניס להו.

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

והנה היו צדיקים אשר הנהיגו את אנ"ש שלא ללמוד קודם השינה שום ספרי מוסר מטעם הגיל. זה ג"כ לא נאמר רק סמוך לשינה נמש. משא"כ אם לומד אח"ז דברי רז"ל בהתחזקות באמונה, אין שום חשש, אדרבה דברי מוסר מעלין הלימוד. רק שלא ישתקע בו עד שלא ישאר לו זמן על לימוד דרו"ל אשר המה מגני ומצלא כ"ז כתבתי לך אחי להאיר עיניך בדברי אמת ויושר בע"ה.

ואם הוא מאלו אשר זיכהו השם לקום באשמורת הבוקר. (או בלילה קודם השינה) יתודה סדר הוידוי של רבינו האר"י ז"ל כמובא בסידורים ובשערי ציון, ויקבל ע"ע אח"כ מסינ. ולא ירבה בוידוי שלא יתגבר עליו המ"ש ויבא לישן מתוך עצבות ח"י. ויעלה לפני עיניו ולבו המעשים של כל היום וישבר לבו על זה. ויקבל ע"ע מסינ"פ יבקש מה' שמירה עליונה ורגלי חסידיו ישמור מלכד. (ואח"כ עיקר התשובה יעשה בעמדו מן המטה באשמורת הבוקר. כמו"ל מהקדוש בעל עטרת צבי זי"ע).

ומי שסדר עבודתו ולימודו הוא בתחילת הלילה. או אחר שישכבו ב"ב יחלוץ מנעליו אם אפשר לו וישב על הארץ, ואם לא יוכל לישב יעשה כמו שיוכל, ויתודה ויתחנן לאלקיו (ותראה לעיל במ' תשובת התבוננות) ותחשוב ותתבונן בכל מה שעבר עליך מיום עמדך על דעתך, חטאים עונות ופשעים, ומכל חטא ועון נעשה ונברא מזה שד ומזיק אשר לא ינוח ולא ישקוט עד שישתלם ממך בזה ובכא המגיע לו, בעונשים גדולים ועצומים. כי מי שאומר הקב"ה וחרן יוותרו לו חיו (ב"ק ג) ואין הקב"ה מוותר על שום עבירה אפילו כל שהוא. כמבואר בספרי רבינו האר"י ז"ל.

ומה שמשמע מדברי הה"ק דלעיל, שאין צריך לבדוק רק עבירות הידועות לו. כוננת הוה"ק הוא, מי שעוסק בתשובה בכל כחו, ויש עבירות אשר נעלמו ממנו ואינו זוכרם לפרוט אותם ולשוב עליהם בתשובה, כי אלפי אלפים יסובבנהו. אז הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מצרף ג"כ אלו העבירות לתיקון הכללי.

אבל לתיקון הפרטי הכל צריך מירוק ותיקון. כאשר תראה מגדולי וקדושי וצדיקי קדמאי, שגם על דבר קטן מן הקטנים הוצרך לעבור עליהם גלגולים ועונשים (ועיין בזה למעלה במאמרי התשובה) כי כל דבר קטן מן הקטנים נצרך לתיקון בפרטות. וצריך על כל עבירה ועבירה להתודות בפני עצמו, דהיינו עכ"פ על כללות העבירה הגם שאינו זוכר בפרטות כמה פעמים עבר ע"ה, ויבקש רחמים וישפוך לפני ה' הרחמן הזוכר כל הנשכחות, שהוא יזכיר אותם למוחקם.

כאשר אומרים ביום כפור קטן — לאומרם אי אפשר, לבררם אין בי כח, לגלותם לא אעצור חיל, לבררם לא אדעם, להגירם איני כראי.

לכן לתקן זה התיקון דמלכא קדישא, שלא יצא מן העולם בבושה וכלימה, ולא יצטרך לעבור עליו עונשים וגלגולים שונים. תקנתי ע"ז בע"ה וידוי גדול, אשר שם נפרטים כל העונות אשר עוברים על האדם מה שרק אפשר לפרוט בפה. (ועיין לקמן בתפלת

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קכנ

בתפלת השב בשער התפלות). ואם תאמר זה התפלה בלב נשבר וברוח נמוכה, בקבלת הלב על להבא בבכי ותחנונים. או בעיה חשבר בכל פעם מסך גדול מעונותיך. אבל כי לא יום ולא יומים יעמוד ויקים הדבר. כמו שפירש רבינו הק' ר' אלימלך ז"ל בפר' וישלח על מאמר רז"ל (יומא כ:): וכבר אמר אנא ה' ונשמע קולי זכו' פי' שזמן ארוך צריך האדם לצעוק — אנא ה' עזרני שאזכה לעבדך באמת: עד שישבר חומות הברזל המפסיק בינו ובין אלוקיו ויקובל תשובתו בשמים. הגם כי כל תשובה ותשובה נתקבל, והגם שכל הרהור תשובה אינו נדחה ח"ו. אבל אית תשובה ואית תשובה, ואית עלי' ואית עלי' כאשר מובא בספרי חכמה. ומי שזוכה בתשובתו שיעלה למעלה עד שיקרא בשמים ובתואר בעל תשובה אז אשרי חלקו. כי עלה למעלה מן גדר צדיקים. ומי יתנני ה' לזכות למקצת מזה הבחינה. (ועיי' לעיל במ' תשובה מעשית).

פרק ז'

וְנַחֲלֵל לענין הקדום ויחשוב ויתבונן מן העבירות שעבר עליהם התלויים במחשבה. שיש עבירות בלב שהמה אינם מחשבות של עבירה רק המה עצם הלאוין התלויים בלב, כמו הרהור עבירה ח"ו. שהוא עצם הלאו של ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי זניכם (במדבר טו). וכמובא בטהק דרך פקודיך (מל"ת ל"ה חלק המחשבה) (כבר נצחק למעלה במאמרי תשובת המשקל דף ס' ועיי"ש).

וְכַשֵּׁכ אם ה' הרהור כזה שהביא אותו לעבירה בפגם הברית ח"ו הן בשוגג או במזיד. ולא דחה תיכף ומיד ההרהור מלבו. ונברא מכל הרהור מזיק גדול מלאך מחבל כי הוא עצם העבירה ח"ו. וכש"כ בהרהור מינות, שעליו נאמר (יחזקאל י"ד) למען תפוש את בני ישראל בלבם כדרדשו רז"ל (קידושין פ"א). שזה פגם גדול איום ונורא. וכל הרהור שמהרהר אחר דרכי ה' או שעלה בלבו איזה טיגא, או הרהור דק מזה ח"ו. הוא פגם גדול ונורא מאד לנפש, כי הוא הרהור מינות ח"ו. ה' ישמרינו ואת כל ישראל.

זְכֵן הרהור גאות שהוא בלאו (דברים ח') השמר לך פן תאכל ושבעת ורם לבבך. וכמובא בגמרא (סוטה ד') כל אדם שיש בו גסות הרוח כאלו בא על העריות. וכאלו עובד ע"ז, ועוד ועוד אשר מובא שם דברים נוראים. וכל פני' אפילו דקה מן הדקה מטמא ועוכר הנפש מאד ח"ו. וכש"כ גסותא דרוחא ממש.

זְכֵן שנאה, לא תשנא את אחיך בלבבך (ויקרא י"ט) שהוא עצם הלאו התלוי בלב. ואם בא איזה שנאה הקפדה בלב על חבירה, ומשהה אותו בלבו, עובר על זה הלאו, ונברא מזה מזיק ושד. ואמר רז"ל (יומא ט:): שקולה שנאת חנם גבר גי' עבירות ע"ז וג"ע זשפ"ד, ועל זה נחרבה בית מקדשינו, ועדיין עוד מרקד בינינו בעה"ר. בריש כל דרגין דמסאבותא רח"ל.

ויחשוב

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

ו"חשוב כמה אלפי אלפים ורבבן פעמים בלי שיעור שפגם בהרהורי עבירה, וכמה אלפי אלפים בלי שיעור פעמים פגם בהרהור נגד ה'. וכמה אלפי אלפים בלי שיעור פעמים פגם בהרהור גאות ופניות. וכשיכ בשנאת חנם, ומכל אלו נבראו מזיקים גדולים ורמים, וחומות נוראות ומסכים המבדילים בינינו לבין קונינו.

וכשיכ אם נחשוב עוד, המובא (בהקדמה לסמ"ג) אשר הוכיחו אותו מן השמים למה לא מנה את הלאו (דברים ח') השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך, וכן על הרהור תורה במקום טינופת שעבר על (דברים כ"ג) ונשמרת מכל דבר רע, הרי מחניף קדוש, שלא חשבן למנות מן הלאוין, ובא אליו בהתגלות אליהו ז"ל, הוכיחו ע"ז. וע"ז תסמר שערות בשרינו, כי אין צריך לחשוב כ"פ שכח מה', רק צריך לחשוב כ"פ ביום נזכר מה' וע"ז ידו כל הדווין ומה נאמר ליום דין ובמה נצטדק.

ואח"כ יתבונן בפגמי הדיבור, מה שפגם בדיבורי פיו ולשונו. ובראש וראשונה העין האיום הגדול הנורא לשון הרע ששקול נגד ע"ז ג"ע ושפ"ד. ומובא בסה"ק באר מים חיים (פר' אחרי) שאם אדם עובר עבירה כזו אשר אמרו רז"ל שהוא כאלו עבד ע"ז, או כאלו בא על עריות וכו', נותנים בזה השעה כח לכל עובדי ע"ז בעולם, שעשה בזה פעולה ונתן כח להקליפה שלה. וכן לכל מגלי עריות, ולכל שופכי דמים. וכמה אלפי אלפים פעמים בלי שיעור שעבר ע"ז, בפרט מי שדיבוריו המה הפקר כמעט אין רגע בלא פגע שלא יצאו מפיו איזה דיבורים שלא יהא בו איזה לשה"ר ורכילות, וכמה קליפות גדולות. ונוראות שנבראו מכל זה.

וכן בדיבור שקר, ואפילו משנה דיבוריו אפילו כל שהוא, עובר על לאו לא תשקרו. שהוא ג"כ בכלל לאו זה ועיין (בסמ"ג לית קנ"ה) וכתוב (צפני ג') שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית. ואפילו בסיפורים בעלמא, ואפילו דרך גוזמא וכשיכ אם משקר בדרך מר"מ שהוא עצם הלאו, והמחליף דיבוריו כאלו עבד ע"ז (סנהדרין צ"ב).

וכן בליצנות אפילו כ"ש עובר על לאו (ישעי כ"ח) ועתה אל תתלוצצו. מנו ואמרו רז"ל (ע"ז דף י"ח): כל המתלוצץ נופל בגיהנם ועיין עוד הרבה עונשים ואזהרות שאמרו רז"ל על ליצנות ועיין (ילקוט ש"ב), וכן בחניפה אפילו כ"ש עובר על לאו (במדבר לה) לא תחניפו את הארץ, והוא מאוס ומשוקץ ומנוול לפני ה' (עיין לקמן במ' המדות).

וכל הנ"ל המה הארבע כחות שאינן מקבלין פני השכינה (סוטה מ"ב) דהיינו לעתיד לבא. ואוי לאותו עונש המר והעצום. כי בוודאי אם נכתב כך בגמרא אין שום ספק נדברי רז"ל אשר כל דבריהם קודש קודשין ובוודאי נגלה להם משמים שכך הוא. והלא ע"ז אנו מצפים ומחכים, כמובא בדרד"ל (ברכות י"ז) עה"ב אין בו לא אכילה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה אי"כ באיזה זמן דברו

טהרת מאמר מארי דהושבנא הקודש קכד

חברו רז"ל, אם קודם תיקון נפשם שמתגוללים בכל מיני גלגולים ובגיהנם, בודאי כי אז אין זוכים לקבל פני השכינה. רק נראה אפילו אחר העונשים התיקונים ח"ו העונש של אלו הדי שאינם זוכים לקבל לעתיד פני השכינה, אשר זה כל תקותינו וחסד לבינינו וצפייתנו. ויתבונן מה שמפסיד באמרי פיו ולשונו, (שפגם בהם) כמה אלפים ורבבות פעמים.

וכן מי שמצער אבותיו בדיבוריו, וכשיכ במזיד, שפגם הזה גדול ונורא מאד, שפגם בשני אותיות של השם, ויחשוב כ"פ ציער אביו ואמו מקטנותו, או שמיעט בכבודם. וכמה אלפי אלפים חיצונים נבראו מזה העבירה. ואפילו תנועה כל שהוא נגד אבותיו, מגיע הפגם ברום גבהי מרומים. כי הקביה כביכול השווה כבודם לכבודו, ואמרו רז"ל (קדושין לא) אשרי מי שלא חמאן, מסיבת גדול יראת זה הפגם.

וכן בכל מחלוקת ומריבה, הן עם אשתו, הן עם אחרים. אם לא שהוא באמת לאמתו לכבוד הבורא בלי להשטות עצמו. עובר על לאו (במדבר יז) ולא יהי כקרח וכעדתו, כמובא (בסנהדרין קי). ואמרו ז"ל מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות, פרנסות הנפש והגוף. (עין בשלה"ק בהנהגת מהרמ"ם חבר הרמ"ק ז"ל).

וכשיכ הלבנת פנים, שהוא כרוצח ממש, ואין לו חלק לעה"ב (ב"מ ג"ט) ואמרו רז"ל (ברכות מג) נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים — ואפי' מלהלבין פניו בדרך שחוק.

אפי' לנו ואפי' לנפשינו באם נחשוב כל הלאוין, של דיבורי התפארות, שעובר על לאו (משלי כ"ז) יהללך זר ולא פיך (גדרים ס"ב). וכשיכ מי שמדבר אחד בפה ואחד בלב, שעובר על לא תגנוב שאמרו זאת על גניבת הדעת של חבריו, ואפילו כל שהוא. (עין מה שמביא הסמ"ג בזה בלי"ת קנ"ה).

וכשיכ אם ציער חבריו בדברים עובר על (ויקרא כ"ה) לא תונו איש את עמיתו שזה אונאת דברים, כמובא בגמרא (ב"מ ג"ט). אפי' אביו ג' אין הפרגוד ננעל בפניהם אונאה זכר. וכשיכ אונאת אשתו בחנם על שטותים והבלים. וכן אונאת בניו בחנם שגורם להם לחטוא.

וכן מה שפגם בחפסקתו באמצע לימוד תורה, שעונשו אמרו רז"ל (חגיגה י"ב): שמאכילים אותו גחלי רתמים. וכשיכ בדיבור באמצע התפלה. וכשיכ בתפילין, שהיא עבירה גדולה והיסח הדעת. שאסור מדינא דגמרא (מנחות ל"ז).

וכשיכ אם מדבר דיבורים המביאים לידי הרהור עבירה, שעובר על לאו אל תתן את פיך לחפוא את בשרך (קהלת ה') שהוא דיבור רע, כמובא בזה"ק (הקדמה ח' ע"א), וז"ל — דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא. ויהא גרים למחטי להאיא בשד קדש דחתים ביה ברית קדישא. דאילו עביד כן משכין ליה לגיהנם ע"כ.

וכשיכ

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

וכש"כ וכש"כ ה' ישמרינו, דיבור של גיבול פה, שאמרו רז"ל (שבת לג.) שמעמיקים לו הגיהנם. בשאל תחתית ח"ו ונברא מכל דיבור מזיקים בלי שיעור. וכן אמרו (שם) כל המגבל פיו אפי' זתמין עליו גז"ד של שבעים שנה לטובה, הופכין עליו לרעה.

וכן מה שפגם בברכות לבטלות, שהוא פגם גדול איום ונורא. והזכרת שמות לבטלה, ודברי קדושה במקום הטינופת, ושעובר על לאו לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא (שמות כ') כמובא בגמרא (ברכות לג.).

ועוד יש בכל אחד להתאריך כמעט במאמר שלם, רק איא כל כך להתאריך, כי אין מקום בחיבור, בכדי שלא ילאה הקורא בלימודו.

וכש"כ כמה תורה שלמד להתפארות, וכש"כ החידושי תורה שלו, ובגאות, ומטר תורתו ותפלתו להחיצונים.

וכן בקלות. מה שקילל חבירו או אשתו, שהוא בכלל לאו (ויקרא יט) לא תקלל חרש (עיין סנהדרין טו.) ומה שגרם חלישת הדעת לתבירו. ודיבר דברים בטלים, שעובר על לאו (קהלת א') כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר. ועל דרשת רז"ל (יומא יט.) ודברת בהם ולא בדברים אחרים. ויחשוב כמה ימים ושנים חמנים טובא שעבר ע"ז וכמה שעות יקרות בלי שיעור הוציא לריק בפטפוטי דברים בטלים.

וכן יחשוב כמה תפלות שהתפלל בלי לב ובלי כוונה. וכמה ברכות אלפי אלפים ורבבן בלי שיעור שאמר בלא כוונה.

וכן יחשוב כמה אכילות אכל שלא לש"ש וריבוי אכילה יותר מן הנצרך לו לבריות גופו שעבר על לאו (דברים ח) השמר לך פן תאכל רשבעת וכ"ו ועל (ויקרא יט) ולא תאכלו על הדם, ועוד שני לאוין (עיין בפרי מגדים א"ח). ועוד כמה ענינים נוראים בענין זה מובא בספרינו שלחן הטהור.

וכש"כ על אכילות של איפור ואפילו חשש איסור, נמלים ותולעים. ואכילות בלי שיעור שנכשל בהם באיסורים ח"ו עד שאין מספר להם, מי שאינו משגיח ע"ע בהשגחה גדולה ונוראה, ומטמא בזה כל עצם נפשו וגופו. עד שהוא בעצמו נעשה חתיכה דאיסורא (ועיין בספרינו שלה"ט במ' פרישות ממאכלות אסורות ותראה שם דברים נוראים).

וכן מה שפגם באכילת טבלים, שלא נזהר בהפרשת חלה ותרומ' כראוי, שהוא פגם גדול ונורא מאד.

וכן עבר על לאו של ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם על שלא שמר עיניו (ועיין לעיל במ' שמירת עינים) וכמה אלפי אלפים פעמים עבר ע"ז, ולא הי' נזהר מליך במקום שיכול להכשל בו, ונבראו מזה קליפות נוראות, כי זה מביאו לידי ההורר עבירה הוא קשה מעצם העבירה ח"ו. כדרשת חז"ל (יומא כ"ט).

וכן פגם האזנים, ששמע שמיטות אסורות המביאים לידי ההורר עבירה, ואמרו רז"ל (כתובות ה') אל ישמיע אדם לאזניו דברים בטלים מפני שהן נכוות תחילה לאיברים,

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קכה

כי לכל אבר חוש צריך לעשות איה פעולה עכ"פ, או לראות או להריח או לדבר או לילך ולעסוק בידים, אבל האזנים אינו צריך שום פעולה, ובלא שום פעולה מקבל לשה"ר ורכילות, ואמרו רז"ל על המספר והמקבל לשה"ר שראוי להשליכו לכלבים (פסחים ק"ח). ומביא ע"ז הבעל ראשית חכמה (בשער הקדושה פרק י"ג) ח"ל:

ובמכילתא אמרו (שמות כ"ג) מדבר שקר תרחק זו אזהרה למקבלי לה"ר וכו'. יש לו לאדם להרחיק ולסתום אזניו מלשמוע לשון הרע שמספרים בכל יום על אנשים נקיים והמקבל לה"ר ומראה בנפשו שהוא מודה למספרו ומאמין לדברים בפני בני אדם הרי הוא כאלו ספרו כי הוא עוזר לרעה וגורם קלון לחבירו עכ"ל:

דברי תראה כי המקבל קשה כמדבר, כי נותן כח להמדבר להביא עוד רכילות, כי אלו הי' גוער בו הי' נזהר מלהביא אליו עוד דברי לשה"ר ורכילות. ופגם בזה באזנים עליונים, שנסתמו ע"י שיערי תפלות וצעקות מלקבלם למעלה.

וכן שמיעת שירת חשק, ושמיעת חדשות ודברים בטלים וכשי"כ דיבורים המביאים לידי הרהור עבירה, ויש בהם איסור ביטול תורה העולה על כל העבירות. (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז).

וכן מה שפגם בזה שמסיר אזנו מלשמע דברי תורה, וכשי"כ דברי תוכחה, שעובר בהם על לאו לדברי הרמב"ן (דברים י') וערפכם לא תקשו עוד. וכשי"כ אם ח"ו עוד מבזה את המוכיח, ואינו רוצה להודות על האמת. אז פגם באזנים העליונים, ובאלפי אלפים קולמות התלויים באזנים העליונים כביכול. וכשי"כ אם מטה עוד אזניו לשמוע שטותים ולשה"ר ודברי מינות ואפיקורסות, ואם אינו גוער בהם, אז בזה געשה שותף וחבר להמדברים. וכשי"כ אם מפסיק לזה באמצע דברי תורה.

וכן אם לא מטה אזניו לשמוע קול קרה"ת. וכן אם מדבר או שומע לאחרים המדברים בשעת חזרת השי"ח השמור"ע. ובשעת קרה"ת שעליו נאמר (בשור"ע אר"ח סימן קכ"ד ס' ז') שהוא חוסא וגדול עונו מנשוא (ועיין בזה בספרינו שומר אמונים במאמר פתחו שערים דברים נוראים ואיומים עד היכן מגיע הפגם בזה).

וכן יתבונן בפגם החופם, שפגם ע"י ריח של עבירה. וכשי"כ ע"י כעס שהוא טומאה רצוצה, ועוקר הנשמה מכל וכל ומשהה רוח רעה בקרבו רח"ל, ופגם הכעס הוא בחוטם, דהיינו הכעס בעצם, ולבד הדיבורים שמדבר או עושה פעולות בשעת כעס, שהו פגם הדיבור, ופגם המעשה. כי ע"י הפעולה שעשה מתוך כעסו נעשה הוא בעצמו כמו ע"ז. ועבר על הלאו (תהלים פא) לא יהי' בך אל זר דהיינו שלא תעשה עצמך גופא לע"ז ע"י כעס שלך. כמוכא בסה"ק מדרש פנחס ועיי"ש.

ואח"כ יתבונן בפגם ידים ורגלים, ובאיפור מו"מ, בלקיחת שוחד. בחשש ריבית. ימה שפגם בפגם הקמצנות, ועבר על הלאו (דברים טו) לא תקפוץ את ירך

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

ולא תאמץ את לבבך. ומה שפגם בהרמת יד וכש"כ בהכאה ממש לחבירו או לאשתו או אפילו לבניו הגדולים, כמובא (ש"ע י"ד סימן ר"מ) שעובר על לאו לפני עור לא תתן מכשול.

וכן מה שפגם בחילול שבת, בטלטול מוקצה, באיסור ברירה וסחיטה, וכל ה"ט מלאכות שהוא באיסור כרת וסקילה. וכן ביר"ט.

וכן יתבונן מה שפגם במניעת חילוך של מצוי מסבת עצלות וכדומה. וכן במסייע לידי עוברי עבירה.

וכש"כ ח"ו וח"ו מי שפגם בהוצאת זרע לבטלה, אשר אין די באר לגדל פגמיו. ואפילו הנותן ידו למטה מטיבורו ובא לידי חימום, או ע"י הרגלים ח"ו. וכש"כ אם פגם ביתר העריות במחשבה דיבור ומעשה, וריבוי שיחה עם אשה, ודברים המביאים להרהור. (ועיי' בשלה"ק שער האותיות שמבאר שם באריכות פרטי העבירות שעושים ע"י האברים וצריכין לתקן הכל בפרטות).

פרק ח'

והנה אין די לבאר דברים שבכל אחד ואחד, אשר אין שיעור לדברים, ואין רגע בלא פגע ממש.

ויתבונן בכל אלו הדברים, אשר מכל עבירה הן קטנים וגדולים, וכן עבירות שאדם דש בעקביו, שמובא בספרי יראים שמצטרפים לצירוף עבירות גדולות, והן הן המסככים לאדם ביום הדין כמובא בזה"ק (פ' מקץ קצ"ח ע"ב) ח"ל:
ת"ח בשעתא דדינא בישא שלטא לא אחיב ידי' מלאבאשא, ובשעתא דימינא שלטא על עמין עעכו"ם לתברא לון חייס קב"ה עלייהו ולא שצי לון, ובגין כך כל מאן דאיהו חטי באינון חטאין דדש בהו ברגלוי לא ידע בהו ודחיל תדירא, דוד מלכא הוה אסתמר תדיר מחוכין אלין וכד הוה נפיק לקרבא הוה מפשפש לון ועל דא לא דחיל לאנחא עמהון קרבא, ות"ח ארבע מלכין הוה מאן דשאל דא לא שאיל דא, דוד אמר (תהלים י"ח) ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם מאי טעמא בגין דהוה אסתמר מאלין חובין ולא יהיב דוכתא לשנאוי לשלטאה ועל דא בעי למרדף אבתרייהו תדיר ולא ירדפון אינון אבתריה למתבע חובוי ויפול בידיהו וכו' בגין כך אית ליה לבר נש לאסתמרא מאלין חובין ולפשפשא בהון כדקאמר בגין דלא ישלטון עלוי אינון ימי רע דלא מרחמי עליה. ת"ח ויכר יוסף את אחיו בשעתא דנפלו בידיה איהו רחים עליהו בגין דאיהו שלימ, הם לא הכירוהו דאינון שמעון ולוי אתו מסטרא דדינא קשיא ועל דא לא רחימו עליה דתא כל אינון מאריהון דדינא קשיא לא מרחמי עליהו דבי נשא בשעתא דנפלי בידיהו ובגי"כ אמר דוד (תהלים מ"ט) למה אירא יראתי לא כתיב אלא אירא (אלא)

דאית

טהרת מאמר מארי דתושבנא הקודש קכו

דאית (נ"א דלית) לי למדחל מאינן ימי רע כדקאמרן, עון עקבי יסבני, מאן עקבי אלין אינן ברזא דמהימנותא דכתיב (בראשית כ"ה) וידו אוחזת בעקב עשו דא הוא עקיבא ואינן עקיבין דמסתכלין בהו תדיר בההוא חובא דדש ביה ב"ג תדיר בעקבוי, ת"ח מה כתיב (ישעיה ה') הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה, בתבלי השוא דדש ביה בעקבא ולא חייש עליה ולבתר אתתקף ואתעביד (בתבלי השוא) כעבות העגלה, ואתתקף ההוא חטאה ואסטי ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, זכאין אינן צדיקיא דידיעין לאסתמרא מחזביהון ואינן מפשפשיין תדיר בעובדיהו בגין דלא ישחכח עליהו מקטרגא בהאי עלמא ולא יסטון עליהו לעלמא דאתי דהא אורייתא מתקנא להו ארחין ושבילין למיהך בהו דכתיב (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום, ע"כ:

ותתבונן שמכל עבירה יש לו אלפי אלפים ורבו רבבן חיצונים שהוא ברא, אשר הוא עשיר גדול ומופלג, שיש לו והנחיל לעצמו לאלפים רקיעין שלא שוא, ואלפי מדינות מלאות עם חיצונים, ושום אחד לא יחסוך וירפה ממנו בלא כלום, כי כל אחד נוטל חלקו עד שנתבטל ונמחה ממהותו.

והנה האדם כל זמן שלא עסק זמן רב בתשובה, לבו הוא כאבן דומם, ואפילו אם כבר יושב לעסוק בתשובה העזונות סותמים בעדו זה גרמו לו עזונותיו, ואפילו אם ע"סוק בתורה, אלא אם כן שתורתו תורת אמת ותורה לשמה, ואם מרגיל עצמו להיות ממארי דחושבנא, או מתרכך לבו, לב האבן, שזה היצר הנקרא אבן כדכתיב (יתזקאל לו) הסירותי לב האבן מבשרכם וגו', וכל מה שאדם מוסיף לחטוא ח"ו נתקשה זה האבן ביותר, עד שאינו מתפעל מכל מה שרואה לפניו, ואינו מרגיש שום חטאים בעצמו. לכך חשוב שלום עליך נפשי, כי רואה שמצליח בשטותיו ומפעליו.

ומובא בזה"ק (ויקרא כ"ג ע"ב) שבתחילה שאדם מתחיל לחטוא מרמזין לו כ"פ מן השמים, ואם רואין שאינו משגיח על כל זה מניחים אותו ברשעו, עד שזוכה ע"י איזה מעשה טוב שעשה להתעורר לתשובה, ולוי שיתעורר.

לכן אחי אהובי, אם לב אבן לך, הגם שתראה לפניך כל החטאים שפרטתי כאן, שאינם עדיין אפילו חלק קטן מהעבירות קלות וחמורות שלא נמנו כאן, עכ"ו לבך לב אבן ולא תרגיש כל זה, ולא יתרכך ולא יתפעל, ולא תראה לפניך כלום. לכן צריך קודם שיתן אל לבו לשוב, להפריש סכום הגון לצדקה כפי כחו, ויאמר: — רבש"ג י-ה-ר מלפניך שעי כח זה הצדקה שאני מפריש תפתח את לבי לתשובה שלימה לפניך, ויתעורר בי רוח טהרה, ורוח נכון חריש בקרבי — ויכלול עצמו עם יתר בעלי תשובה ששבו לפני ית', ויעשה בעצמו איזה סיגוף (כמבואר לעיל במי תשובת המשקל ועיי"ש כי שם מקומן), ועוד יש סגולה, שקודם שישוב להתבונן ולשוב לה, ילמוד איזה לימוד, ומה טוב לומר איזה דפים בספר תיקוני הזוהר, או לכהפ"ח דף אחד בחיות, כי הוא מסוגל לפתוח הלב לתשובה, כי ע"ו נתקן, לתיקון הנפש, (כמובא בשער היחודים

טהרת מאמר מארי דחושכנא הקודש

פרק י"ח. או יאמר גמרא פשוט או עין יעקב או מדרש או איה שיעור משניות אפילו בלי פירוש. ואח"כ יפריש צדקה. וכש"כ אם יעשה בעצמו איוה סיגוף כנ"ל. וישב על הארץ ויכניע עצמו לפני ה'.

אז ברחמי ה' ובחמלתו. יתרכך בכל יום יותר קצת לאט ולאט לבו לב האבן. עד שבהמשך הזמן יראה לפניו חטאים ועונות ופשעים כמו הרים וגבעות. כי כל החטאים יעמדו נגד עיניו מה שעשה מנעוריו. שכולם ירצו לבוא לתיקון. כמובן בטה"ק נועם אלימלך. שזה הימנו של תשובה ושהתחילו לפתוח לפניו שערי תשובה (שרואה לפניו חטאיו ופשעיו הרבים כמו הרים וגבעות). ואז ישפיל עצמו לפני כבוד שכינתו ית' ויזהר מפני דקה ח"ו. שאם אדם עוסק בתשובה או מתמרמר בבכי לפני ה' היצר הרשע מטריח עצמו להסריח זאת ולגזול ממנו זה התשובה. ע"י שנותן בלבו יהרא או פני/ואומר לו כמה נתעוררת ובכית ועסקת בתשובה ומעלותיך גדלה בשמים. לכן יבקש מה' שיצילו מידי הרשע ולא ימסור ח"ו תשובתו בידו. כמובא בטה"ק דברי אמת. שאם אדם בוכה לפני ה' ונופל לו פני בלבו. הוא סכנה גדולה ח"ו לכן על כולם צריך לבקש ולחנן, וה' יעזרו ברוב רחמיו וחסדיו.

והנה אחי אם תרגיל עצמך בכל זה, יתרכך לבבך. עד שבאם תתחיל לומר איה דיבורים וזיודיים. תיכף ירדו מעיניך דמעות רותחות אפילו בלי רצונך. וזה הסימן תדע אחי. שעד שלא תזכה לזה שיפתחו שערי התשובה והחטאים שעשית מיום היוולדך יעמדו לנגד עיניך רבו רבבן כמו הרים וגבעות. זה סימן שלא פתחו עדיין שערי תשובה הפנימי.

לכן תוסיף להתבחד הרבה ותרבה פעמים בעבודה ובמס"ג. עד שיפתחו לפניך שערי תשובה ושערי טהרה. או אז יכנע לבבך הערל. ואז יתחיל ה' לקרבך לכנפי שכינתו. להרגיש לב נשבר באמת. בלי עצבות ומ"ש. רק לב נשבר מבושה לפני ה'. ובתוכו שמחת ה'. ודע אחי. כי כתבתי לך כאן דברים אמיתיים כמסירתן מסיני. דברים שקבלנו מרבתינו הק' עד רבינו הבעש"ט זי"ע.

פרק ט

ועד שלא יזכה בתמידות לבחינת לב נשבר. אין תשובתו עוד תשובה. ולא ביום אז יומיים יזכה אדם לזה. רק ימים אחר ימים ושנים אחר שנים. ואם תאמר אחי. איך מי יודע אם אזכה לכ"ז ולמה לי בכלל להתחיל לעסוק בתשובה. אל תאמר כן אחי. כי בודאי אפילו הרהור תשובה יועיל לך. כמובא בטה"ק (ועיין לעיל במ' הרהור תשובה ושם תמצאנו). וכל העוסקים בתשובה חשובים בשמים שאין כערכם. כי יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט בעוה"ז (אבות פ"ד) הכוונה אפילו תשובה תתאה שנקרא עוה"ז. ועכ"ז יפה מכל חיי העוה"ב שהוא תורה ועבודה (בלי התעסקות בתשובה

טהרת מאמר מארי דחשבנא הקודש קכו

בתשובה), כי מה הי' אלקיד שואל מעמך כי אם ליראה. והצדיקי קדמאי ועובדי ה' רוב ימיהם היו עוסקים בתשובה, ועייזו זכו למה שזכו, מה שלא זכו שאר גאוני וקדושי עליון, וכמובא בזה"ק (פ' חיי שרה קכט ע"ב) זכאין אינון מאריהון דתשובה דהא בשעתא חדא ביומא חדא ברגעא חדא קריבין לגבי קב"ה, מה דלא הוה הכי אפילו לצדיקים גמורים דאתקריבו גבי קוב"ה בכמה שנין, וזה מהנסתרות לה' אלקינו, למה חשוב לפני ה' כ"כ ענין התשובה.

וראיתי בחד מספרי קדמאי, שהבעלי תשובה שורש נשמתם הוא ממקום גדול רם ונעלה מאד, רק עיי עונותם נפלו לקלי', ובחזרו בתשובה בגודל התאמצות ומטיני עולים למקום שורשם למעלה מצדיקים. והגם אחר כל התירוצים שתירצו עיי רמפורשים ופירשו בזה, איננו מספיק עדיין, ועיקר שכך הוא רצונו ית"ש והוא מנסתרות לה' אלקינו, ולא מחשבותיו כביכול מחשבותינו ולא דרכיו דרכנו.

וראש ועיקר לבעלי תשובה הי' דוד מלכנו משיחנו, שנאמר עליו (שמאל ב' כ"ג) ונאם הגבר הוקם עול שאמרו רז"ל (עיי ה'), שהוא הקים עולו של תשובה, והוא פתח בגודל תשובתו תרעין דקיע, ופתח דלת לכל בעלי התשובה שישובו לעולם, לכן זכה להיות משיח אלקי יעקב, ואילולי הי' חי עוד שלשים שנה הי' בגודל תשובתו מתקן חטא אדה"ר לגמרי. והי' התיקון השלם בימיו כמובא בזה"ק, וכל העוסקים בתשובה יזכו להיות לעתיד מתלמידיו, ולקבל אולפנא מלפני מלכא משיחא, אשר מלאכי קדושי עליון לא יזכו לזה, ואשרי חלקם וגורלם.

לכן אחי אהובי ראה מה שלפניך בעורך בחלדך, ומה שתוכל לזכות ולזכות (אם תתמיד לעסוק בתשובה), והנה עיקר הוא החשבות, אם תרצה בתיקון נפשו, ולא להיות בתול ומבהל, ותראה לתקן מדותיך, אשר בזה תלוי עיקר תיקון הגפשו, ותיקון ד' היסודות, ותיקון ד' אותיות הוי' ב"ה (כאשר יבאר ברצות ה' במאמר המדות).

ותיכף ומיד שתיכשל באיזה מדה רעה ח"ו, כמו בכעס, בהלבנת פנים, בלשה"ה, בשקר אפילו כל שהוא, אכזריות, גאווה, מהעבירות היותר חמורים, וכש"כ ח"ו עבירה במעשה בפגם היסוד, בהרהור, בהסתכלות, בליצנות, בשיחת הילדים, ריבוי שיחה עם אשה, או תאות היתר יותר ממה שצריך לבריאות הגוף, או העובד הי' שלא קידש עצמו במותר לו, או ביטול תורה, דברים בטלים, וכדומה מדברים המפורשים בתפלת השב (עיי להלן בשער התפלות), כי אין רגע בלא פגע, וצופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ח"ו זה היצר כמובא בגמרא (קידושין ל'), כי היצר הוא האורב לאדם, ולא נח ולא שקט, כי אין לו עבודה אחרת רק זה העבודה לארוב בעינים צופיות להחטיא את האדם, בכל רגע בעבירה אחרת.

ותיכף שהכשילך היצר באיזה עבירה ח"ו, תיכף ומיד רוח לחדרי התשובה, כי באם לא כן, הרי בע"כ עבירה גוררת עבירה, כי עבירה לא נחה ולא שקטה עד

שתצמיד

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

שתצמיד עמה חברתה, העבירה האחרת. כמו שפירשו המפורשים על מאמר המשנה (אבות פ"ד) ובורח מן העבירה דהיינו מן עבירה הקודמת שלא ימשיך לעבירה האחרת (כי עבירה גדרת עבירה). והיכן יברח וירוך מן העבירה, הבריחה הוא לתשובה תיכף, כי לימוד התורה איננו מספיק להינצל מן עבירה אחרת. כמובא בסה"ק ראשית חכמה, כי אין חכם ועוסק בתורה יומם ולילה יותר מדוד מלכנו. עכ"ז לא הספיק לו הלימוד לתקן העבירה, רק כל ימיו עסק בתשובה גדולה ונוראה וסיגופים גדולים ונוראים. וכן אנו רואים אצל אחיתופל דוואג וירבעם שהיו גדולים בתורה ושקולים נגד כל חכמי ישראל, ולא הספיק להם תורתם לכפר על עונם כלום.

וכן תראה ותבונן בספר הגלגולים כי קדושי וחכמי עולם, ואפילו התנא הקדוש רבי עקיבא לא הספיק להם תורתם. כי התורה לבד אינו מועיל, רק שממתינין לו בשמים בזכות תורה וצדקה, ומסבירין לו פנים, ומאריכין לו ימי תשובתו וממתינין בשמים עד שישוב לה' בתשובה, אם יזכה לשוב. ולווי שישוב, ואם לא ישוב על כל עבירה, אז ח"ו מר ומרור הוא מאד. כמבואר בסה"ק ראשית חכמה אשר כל דבריו קודש קודשין, ובסה"ק השליה. וביתר ספרי יראים. וכל זה אחי חביבי, דברים אמתיים מפי רבינו האר"י ז"ל וצדיקים אמיתיים, כמסירתן מסיני. ואם ישוב תיכף ומיד לה', אז יהי כמאמרם ז"ל (חגיגה ה') העושה דבר ומתחרט בו מוחלין לו מיד. וזה הוא החשבון הקטן.

פרק י

ומי שירצה לקדש עצמו באמת לה', ירשום כל דבר בפנקס ברמז, כמובא בס"ח (סימן כ"א) וז"ל:

חסידים הראשונים היו כותבים באגרת עוונותיהם כשהיו חוטאים כדי להתודות על חטאתם וכדי שיוכור ויתחרט ויעשה תשובה מפני שזוכר עוונותיו שהוא עתיד ליתן דין וחשבון עליהם ויעשה תשובה, ולפיכך טוב לכתבם לקיים מה שנאמר וחטאתי נגדי תמיד. עכ"ל.

ויעשה כדרך שעושין בעלי מסחר, שעושים כמה פעמים ביום חשבון קצר, ואח"כ פעם ביום עושים חשבון גדול על עסקיהם והמטורדים מאד פעם בשבוע. והיותר מטורדים פעם בחודש ומי שאינו עושה החשבון על הוצאות הכנסות אוכל וגזול אחרים ומת בחובות רבות. וזה הסוד של דברי רז"ל (חולין ק"ה. וכבר מובא לעיל) אמר שמואל מאן דסייד נכסיה כל יומא משכח אסתירא (ופירשי' מוצא סלע, מפני שמתקנם בכל הצורך) וכו'. רב אסי הוה סייד נכסיה כל יומא, אמר היכא נינהו כל הגי אסתירי דמר שמואל

טהרת מאמר מארי דחשבנא הקודש קכח

שמואל. יומא חד חזא צינורא דבדקא בארעיה, שקליה לגלימיה כרכיה אותביה בגוה, רמא קלא אתו אינשי סכרוה. אמר, אשכחתינהו לכולהו אסתירי דמר שמואל. ע"כ: וככה יעשה כ"פ ביום זה החשבון הקטן. ואח"כ קודם השיגה יעשה חשבון גדול על כל היום או לאחר קימה ממטתו אם בטוח בלבו שרגיל לקום להתעורר באשמורת הבוקר לעבודתו ית' או לכהפ"ח יבחר לעצמו יום בחדש שיעשה זה החשבון הגדול (כאשר תמצא בפרק הקודם ובמאמר תשובת ההתבוננות ובתפלת השב להלן). ואז יזכה ה' שיפתחו לפניו שערי התשובה ושערי רחמים, ובכל עת ובכל זמן יורידו עיניו דמעה, ובהשתוקקות וגעגועים לה', ויראו לו משמים חסרונותיו יותר ויותר. ויזכה ללב נשבר מתוך שמחה, שזה תכלית התכליתים. כמבואר במדריגות התשובה והטהרה של ר' פנחס בן יאיר (ע"ז כ"ו) וענה גדולה מכולם אפילו מרוה"ק, כדכתיב ואת דכא ושפל רוח (ישע' ג"ז). ויבקש מה', שנפשו תרגיש אפילו בעבירה דקה מן הדקה. כאשר כתוב אצל דוד מלכנו (שמואל כ"ד) ויך לב דוד שזה הכאת והרגשת הלב בפגמיו. והגם שכוונתו הי

לשמים, ע"כ"ו הרגיש תיכף שפגם בכבוד מלכות על שכרת כנף מעילו. ככה מי שחי בחשבון, משגיחים עליו מן השמים בהשגחה עליונה, ומודיעין לו חובותיו ופגמיו, כדי שישבר לבו עליהם וישוב עליהם לה', משא"כ מי שחי בלי חשבון, רק הוא כמו משוגע ובהול כל ימי חייו, טרוד ומטרוד, וחושב בפתאותו שלא בא לעולם רק בשביל הגוף הסרוח ובשביל אשתו ובניו, אוי לפתאים אלו שאינם מתבוננים, (ועיין בשליה הקי (שער האותיות אות מ') שעיקר הכל הוא המתנינות והישוב הדעת ובלי זה מפסיד הכל ח"ו) ויתבונן וכי לקח הקב"ה נשמה עליונה החצובה מתחת כסא כבודו יתברך, בשביל תכלית של שטותים והבלים, להיות בהול ומשוגע ונרדף כל ימי חייו, כי אדם שאינו חי בחשבון מטרידין אותו מן השמים, כמובא בס"י שעוה"ז דומה לגלי הים, דכתיב (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריק וגו', אשר כל גל רודף חבירו ורוצה לשטוף העולם, אלמלא גדר החול שעשה הקב"ה בגבול הים ואמר עד פה תבוא ולא תוסיף ופה ישית בגאון גליך איוב לח) ככה רודפים אחר האדם הגלים, ואם אדם נותן אל לבו באמת לשוב בתשובה, אז אומר הקב"ה פתחו לי פתח של תשובה כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. (שה"ש רבה פ"ה).

לכן בכל לילה ולילה, קודם שיעלה אדם על מטתו, אז הוא בחינת יו"כ קטן, פי אז בעת עליות נפשו למעלה נותנת הנשמה חשבון על כל מעשיו ועל כל דיבור שיצא מפיו. ולכן צריך אז להתחזות לפני ה', ויקבל ע"ע מס"נ של ד' מיתות. כמבואר בשערי ציון הוא מדברי הוזה"ק ורבינו האר"י ז"ל. כמובא בזה"ק (נשא קכ"א). ח"ל:

תיח בשעתא דבני נשא דמיכין וטעמין טעמא דמותא ונשמתא סלקא לעילא קיימא

באתר

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש

באתר דקיימא ואתבחינת על עובדהא דעבדת כל יומא. וכתבין להו על פתקא. מ"ט בגין דנשמתא סלקא לעילא ואסהידת על עובדוי דב"ג ועל כל מלה ומלה דנפיק מפומיה. וכד ההיא מלה דאפיק ב"ג מפומיה איהי כדקא יאות מלה קדישא דאורייתא וצלותא והיא מלה סלקא ובקע רקיעין וקיימא באתר דקיימא עד דעאל ליליא ונשמתא סלקא ואחיד לההיא מלה ועאיל לה קמי מלכא. וכד ההיא מלה לאו איהי כדקא יאות ואיהי מילה ממילין בישין מלישנא בישא ההיא מלה סלקא לאתר דסלקא וכדין אתרשים ההיא מלה והוא חובה עליה דב"ג. הה"ד (מיכה ד') משוכבת חיקך שמור פתחי פיך, ובג"כ (תהלים ל"ב) אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון. אימתי כשאין ברחו רמיה. ע"כ.

לכן יתודה לפני ה' קודם השינה ויקבל ע"ע ד' מיתות ב"ד כמובא בשערי ציון הוא מדברי הוזה"ק ורבינו האר"י ז"ל. ואם דרכו להיות ניעור בלילה, או יעשה סדר התשובה קודם השינה. ואם דרכו לקום באשמורת, או יקרא ק"ש של רבינו האר"י ז"ל, ויתודה בלב גשבר לפני ה' ויקבל ע"ע שעיקר סדר התשובה יעשה בעמדו ממטחו בבוקר או ביום בהתבודדות נפש לה' (כמובא לעיל בפרקים הקודמים ובמאמרי תשובה והתבוננות ועיי"ש).

ואם לא אפשר כל זה, עכ"פ תעשה סדר התשובה פ"א בשבוע (כמובא לעיל) או לכה"פ פעם אחת בחודש. ואם לא תגול בע"כ זמנים לתשובה, או היצר ירדוף אותך מיום ליום ומלילה ללילה, כי גדול ורב כחו נורא ונשגב מאד, פעם יראה לך חולשות, ופעם עייפות, ופעם בלבולי מוח, ופעם טרדות, ופעם רעבון, ופעם מריבות וקטטות וחלישת הדעת, ופעם דחקות ועגיות, ופעם טרדות רוחים ומ"מ, וכדומה אין שיעור לפיתויה.

לכן אחי אהובי אל תאמר כשאפנה אשנה, דהיינו אשנה (בנקוד פתח) את דרכי כי שמא לא תפנה כמאמר רז"ל (אבות פ"ב) כי לא ידעת מה יולד יום, ואז יהא רחמנות גדול עליך, כי שמא תצא פתאום מן העולם בלא תיקון הנפש. אי"כ מה פעלת בימי חי חלודי, ולמה באת לעולם, כי תצטרך לחזור בגלגול בפחי נפש, ולוי שתזכה לזה, כי מי יודע כמה עשרות שנים תתגולל בבהמות וחיות ובעולם התהו בגיהנם, עד שתזכות לשוב ולהתגלגל בצורת אדם.

לכן אחי חביבי, תחשוב כל זה, ואל תראה ותסתכל בהצלחת הרשעים כי אוי להצלחתם, ויש עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ה') ואוי להצלחתם כאשר יהיו דראון לכל בשר ואשם לא תכבה, כמאמר הכתוב (ישעי' סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה יהיו דראון לכל בשר; ועל כל הנאות של תאוותיהם הסרחות יטעמו להם מרי תמרורי דתמרורים, כמאמר הכתוב (איוב י"ג) על מה אשא בשרי בשיני, (או איכה ג') ויגרם בחצץ שיני, ועכ"פ אם היצר הדיחך מיום ליום

טהרת מאמר מארי דחושבנא הקודש קסט

ליום, ולא זכית לחטוף לך ימי תשובה כל השנה, עכ"פ תשתדל באלו דרכי התשובה בימי אלול, שאז נפתחים שערי רחמים ושערי רצון, ויקבל לך הבורא בתשובה הגם שאין זה התיקון לבעלי תשובה, כמו שאמרו בזה"ק, כי בעלי תשובה רואים תמיד כאלו היום יתפטרו מעלמא כמאמר רז"ל (אבות פ"ב) שוב יום אחד לפני מיתתך ישוב היום שמא ימות למחר (שבת קנג) כי באמת כל יום אדם מת, כי זה היום לא ישוב עוד (כמובא לעיל מזוה"ק).

ואמר (ירושלמי סוף ברכות) אם תעזבני יום יומים אעזובך, דהיינו כי יש יומין עילאין? ויומין תתאין (כאשר כתבתי לעיל) ואם אדם עוזב את הקב"ה יום או יעזובך שני ימים, יום התחתון שהוא חסרון לנפש מחלוקא דרבנן דילי' ומחלקי הצלם, כמבאר לעיל. ויום העליון כי יש יומין עילאין אשר יצטרכו לך לעתיד ולאחר התחי' ולאחר אלף השביעי. ואם תפסיד אלו יומין תתאין ויומין עילאין במה תקום ותיצול ותתראה קדם מלכא קדישא רבון עלמא.

פרק יא

וכל מי שהוא ממארי דחושבנא, הגם שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ומוכרח בע"כ לירד לגיהנם, אבל אין משהין אותו שם, רק בזמן קטן עולה משם למקום מנחתו, כאשר העתקתי לעיל דברי הזוה"ק (פ' קרח קע"ח).
וכתבתי בתחילת זה המאמר כי כל העולמות עומדים על חשבון, הגלגלים המזולזות הרקיעים וכן כל הברואים, כי אין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום (אבות פ"ד) והכל עפ"י חשבון. וכן כל עולם ועולם כפי עליות רוחניותו, כי גבה מעל גבה שומר, ככה חשבונם, ומי שעושה חשבון עם נפשו בלב נשבר ונדכה, בהחלת דמעות רותחות מעיניו, כבן המתחטא ומתגעגע ומתגמל לפני אביו ואמו. אז נתמלאים כל העולמות בשמחה, והקב"ה משפיע מזה החשבון שפע לכל העולמות שעומדים על החשבון.

והנה אומרים העולם חשבון הוא חצי פרעון (אופגערעכינט איז האלב באצאהלט) וידוע כי כל מאמרי העולם תלויים בזה דברים ורמזים רמים, כרגיל בדברי רז"ל היינו דאמרי אינשי. לכן הוא ג"כ ככה בחשבון על עונותיו חשבון הוא חצי פרעון, והתבינן אחי בדיבורים אלו עד היכן הדברים מגיעין, ולו עמי שומע לי, ותרגיל עצמך בזה אז בהמשך הזמן תרגיש מעצמך טובה גדולה ועצומה בנפש, ובהזדככות המדות, כי חשבון של תשובה משבר טיגרין תקיפין, (וזה כמעט עיקר הכוונה של זה החיבור).
וכל אדם יכול להרגיש, אם ישבר לבבו לפני ה' בדיבורים קדושים, ירגיש בעצמו כאלו השליך משא כבד מעל שכמו, (ותראה להלן בשער התפלות תפלה גוראה לתשובה ולהתיקון הנפש ולפתיחות הלב).

טהרת מאמר מארי דחשבנא הקודש

והנה העוסק בתשובה צריך תמיד לבקש רחמים על נפשו שיזכה ה' ברוב רחמיו לחזור ולשוב בתשובה ואל יהא נדחה ונשלח מהשי"ת כמזבא בסה"ק לקוטי אמרים

מבעל התניא ז"ל בפרק ז' מאגרת התשובה ז"ל :

ואולם דרך האמת והישר לבחי' תשובה תתאה היא תתאה הנ"ל הם ב' דברים דרך כלל. הא' הוא לעורר רחמים העליונים ממקור הרחמים על גשמתו ונפשו האלקית שנפלה מאיגרא רמה חיי החיים ב"ה לבירא עמיקתא הן היכלות הטומאה הסט"א. ועל מקורה במקור החיים הוא שם הוי' ב"ה וכמ"ש זישוב אל ה' וירחמהו. פי' לעורר רחמים על השפעת שם הוי' ב"ה שנשתלשלה וירדה תוך היכלות הסט"א הטמאים להחיותם ע"י מעשה אנוש ותחבולותיו ומחשבותיו הרעות וכמ"ש מלך אסור ברהטים ברהיטי מוחא וכי' הוא בחי' גלות השכינה כנ"ל ע"כ.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיזכנו ברחמיו להיות מהשבים לפניו בכל לב ונפש ובאמת ובלב שלם אמן כן יהי רצון.

מ א מ ר

תשובה עילאה

פרק א

בעזרת השם יתברך ויתעלה, אתחיל במאמר תשובה עילאה.

תנינן במסכת (יומא פ"ו) אמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשית כשגגות, שנאמר (הושע י"ד) שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעוניך, תא עון מזיד הוא וקא קרי מכשול. איני האמר ר"ל גדולה תשובה שזדונות נעשית לו כזכיות, שנאמר (יחזקאל לג) ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה, לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה.

והקשו המפורשים, אם ע"י תשובה מאהבה נעשו הזדונות כזכיות, איכ מי פתי יסור הנה למה יעשה תשובה מיראה להשאיר על נפשו שגגות, יעשה תיכף תשובה מאהבה.

וקודם שנבוא לביאור זה המאמר, נצריך להקדים כמה הקדמות בע"ה, וקודם נבאר מה זה תשובה מיראה, ומה זה תשובה מאהבה. והנה המפורשים ז"ל, בעלי מקובלים, ובעלי ספרי יראה פירשו ואמרו בזה, כי תשובה מיראה הוא תשובה תתאה, ותשובה מאהבה הוא תשובה עילאה.

לכן אבוא באימה ובבושה לבאר ענין בי תשובות הללו. והגם כי נפשי יודעת היאך נפשי רחוקה מכל זה בעוה"ד שרבו וגם רבו, ולא געלם ממני מצב דורינו ולמי אכתוב זה המאמר, כי אין דורש אין מבקש אין מחפש ציון היא דורש אין לה (ירמיה ל) רק עכ"ו שלא יחסר הספר מכל מטעמים, ואולי המצא ימצא איזה נפש מישראל בעולם שיבוא חבורי זה לידו, ויזכה וישתמש בדברי זה המאמר, אשר הוא תכלית ועיקרו של התשובה, ותכלית תכליתו, ובפרט אשר תכלית חיבורינו זה הוא להתעוררות תיקון יסוד, אשר תשובתו העיקרית והאמיתית הוא רק בתשובה עילאה. כמוצא בסה"ק ראשית חכמה (שער הקדושה פס"ז) ודבריו קודש קודשין מדברי רבו הקדוש (בעל הרמיק ז"ל).

ובפרט שכבר קיבלו כל ספרי היראים זה התירוץ על דברי הזה"ק, שנראה בחזק מן המקומות שאין מועיל תשובה על זה הפגם, ובמקומות אחרים בזה"ק בעצמו נדחה זה כ"פ ומבואר שבדאי מועיל תשובה בליים גם על זה הפגם (כאשר תמצא להלן במאמר

טהרת מאמר תשובה . עילאה הקודש

במאמר תיקון יסוד) עכ"ז דברי התנא הקדוש הזה שאמר זאת, ג"כ לא היה דבריו למיגנא ח"ו, (ואפשר כוונת התנא הנ"ל הוא שאינו מועיל תשובה תתאה לזה הפגם אבל תשובה עילאה מועיל בודאי כמובא בר"ח) והנה אית תשובה ואית תשובה. ותשובה העיקרית והאמיתית לתקן זה הפגם מכל וכל צריך דייקא תשובה עילאה, שהוא למעלה הרבה מסתם תשובה, אשר ע"ז מובא בדרז"ל (ברכות ל"ד:) שגדולים בע"ת יותר מצדיקים גמורים ופירשו המקובלים שכוונת דברי רז"ל על בעלי תשובה עילאה שהוא תשובה מאהבה, לכן זה הוא עיקרו ויסודו של תיקון מדת היסוד, לעקור כל שרשיו ולהעלות שוב כל הנדחים והנשמות שיאורו כמקודם ועוד יותר, הוא דייקא ע"י תשובה עילאה, והנה הגם שתשובה עילאה היא מדריגה גבוהה נעלה ורמה, אבל אבאר כאן בע"ה היאך אפשר ג"כ לכל אדם לאחוז בזה התשובה. וזה החלי בעזרת שמו יתברך ויתעלה.

הנה באגרת התשובה להתניא ז"ל, אשר צדיקי וגאוני עולם הרבו בשבח זה המאמר, מביא שם דברי הקדוש בעל ר"ח, שענין פגם היסוד תיקונו האמיתי הוא רק תשובה עילאה, ומתחיל לבאר שם ענין תשובה זה, והבליע הכל תחת לשונו הק' וגילה טפח וכסה אלפים אמה, ולאנשים כערכנו לא יצא משם שום פירוש על ענין תשובה עילאה.

ועוד מובא שם בדבריו הק', שתפלה ג"כ נקרא תשובה עילאה, ומהיכן נלמד זה, והיכן המקור לזה, וגם מהנשמע מרמזי דבריו, ששמחה בעבודת ה' נקרא ג"כ תשובה עילאה, וג"כ שבת ובפרט תפלת שבת, ועדיין לא נראה צמאונינו בזה כלום, לידע מה זה תשובה עילאה.

והנה בעל הר"ח הקדוש הוא בעל המתרץ מאמר הזה"ק, שכוונתו שאין מועיל לפגם הנ"ל רק תשובה עילאה. ומביא שם שתשובה עילאה הוא הצעקה; ומביא ראיה מדברי הזה"ק (שמות כ'), ח"ל:

אמר רבי יהודה הלכך גדולה צעקה מכולן (דהיינו מאנחה ושועה) שצעקה היא בלב, הה"ד (איכה ב') צעק לבם אל ה', צעקה חזקה דבר אחד הוא, חו קרובה להקב"ה יותר מתפלה ואנחה, דכתיב (שמות כב) כי אם צעק יצעק אלי שמרע אשמע צעקתו, אמר רבי ברכיה בשעה שאמר הקב"ה לשמואל (שמואל א' ט"ו) נחמתי כי המלכתי את שאל למלך, מה כתיב ויחר לשמואל ויצעק אל ה' כל הלילה, הניח הכל ולקח צעקה משום דהיא קרובה להקב"ה יתיר מכלהו, הה"ד ועתה הגה צעקת בני ישראל באה אלי, ת"ר האי מאן דצלי ובכי וצעיק עד לא יכיל למרחש בשפוטתיה האי צלותא שלימתא דהיא בלבא ולעולם לא הדרא ריקניא, אמר רבי יהודה גדולה צעקה שקורע גור דינו של אדם מכל ימיו, רבי יצחק אמר גדולה צעקה שמשלת על מדת הדין של מעלה, רבי יוסי אמר

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קרא

אמר גדולה צעקה שמושלח בעוה"ז ובעוה"ב, בשביל צעקה נחל האדם העוה"ז והעוה"ב, דכתיב (תהלים ק"ז) ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יצילם, ע"כ. ולפי שכלי הדל אין מובא בכל אלו הלשונות של התנאים שצעקה יקרא תשובה עילאה, וגם הוא נגד דברי הזה"ק (נשא כ"ג), ח"ל:

כען צריך לאהודא על פתח התשובה, וכי מכמה מינין אייהי תשובה דעבדין בני נשא כלהו טבין אבל לאו כל אפיא שוין, אית בי"ג דאהי רשע גמור כל ימיו ואיהי עובר על כמה פקודין דלא תעשה, ומתחרט ומודה עליהו, ולבתר כן לא עבד לא טב ולא ביט, לדא ודאי ימחול ליה קב"ה, אבל לא דיזכה לתשובה עילאה, אית בי"ג לבתר דיתוב מחטאיו ומתכפר ליה אייהי אזיל בדרך מצוה ומתעסק בכל סחו בדחילו ורחימו דקב"ה, דא זכי לתשובה תתאה דאתקרי ה', ודא אייהי תשובה תתאה, ואית בי"ג לבתר דמתחרט מחוביו ועביד תשובה ויתעסק באורייתא בדחילו ורחימו דקב"ה ולא ע"מ לקבל פרס, דא זכי לאת, ו' דאיהי בן י"ה ועל שמיה אתקרי בינה, ודא גרים דתשוב ו' לגבי ה', ימלת תשובה כך הוא תשוב ו' לה', ולעולם לא שריא ה' בבר נש ולא ו' בלא דחילו ובלא רחימו דאינון י"ה יראה ואהבה קרינון ליה ודאי, ומתמן אתיהיבו התורה תמצוה דאינון בן ובת, ובגין דישאל מקיימין התורה תמצוה אתקריאו בגים להקב"ה, הה"ד בגים אתם לה' אלקיכם, ע"כ:

ונראה מדברי זה הזה"ק, שכל מיני תשובה טוב, אבל עיקר התשובה הוא רק תשובה עילאה, וגם נראה מדברי הזה"ק, שרק לימוד התורה ביראה ובאהבה נקרא תשובה עילאה, ואם כדברי הבעל ר"ח, או כדברי התניא, הוה ל"י לזה"ק לפרש גם זה הג"ל ולא לשתוק מהם.

וגם צריך להבין, מה זה תשובה עילאה ללמוד תורה לשמה כיראה ובאהבה, ועוד (צריך להבין) בענין הצעקה שמביא בעל הר"ח, מה זה צעקה, אם נאמר שצעקה הוא סתם לצעוק אד ה' ושזה נקרא תשובה עילאה, כאשר כתבו המפורשים שזה מדריגה עליונה, ואם כן בצעקה תליא מלתא ומאי זה רבותא הלא כל בר ישראל איש ואשה כולם יכולים לצעוק אל ה'.

ונבוא לתרץ ולבאר בעזרתו ית"ש דברי קדשם, ויתפרש בע"ה ענין תשובה תתאה וענין תשובה עילאה.

מובא בזה"ק (נשא כ"ב) ח"ל: — פקודא דא היא מצות תשובה, ודא אייהי בינה וכו', ומאי בינה בן י"ק, והאי בן, ו' אייהי ודאי, וכל מאן דחזר בתשובתא כאלו חזר את ה' לאת ו' דאיהי בן י"ק ואשתלם בייה ירוד, דא אייהי תשובה תשוב ה' ודאי לגבי ו' וכו', ובג"ד כל מאן דעביד תשובה גרים לאחורא ה' לאת ו', ופורקנא בדא תליא וכו' וכו', ע"כ.

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

ואח"כ דברי הה"ק שלאחריו (שהעתקתי לעיל) שכתב שם: — ואית בינ לבתר דייתוב מחטאיו ומתכפר ליה איהי אזיל בדרך מצוה ומתעסק בכל כחו בדחילו ורחימו דקב"ה, דא זכי לתשובה תתאה דאתקרי ה', ודא איהי תשובה תתאה, ואית בינ לבתר שמתחרט מחובוי ויעביד תשובה ויתעסק באורייתא בדחילו ורחימו דקב"ה ולא ע"מ לקבל פרס, דא זכי לאת ו' דאיהי בן י"ק ועל שמיה אתקרי בינה, ודא גרים דתשוב ו' לגבי ה', ומלת תשובה כך הוא תשוב ו' לה, וכו', ע"כ.

ותראה מדברי הה"ק הללו, אשר תשובה תתאה אקרי ה' אחרונה שבשם, שבאם מתקנים ה' אחרונה שבשם או זוכין לתשובה תתאה, שמייחד הה' עם ו', ואם מתקן ה' שבשם, אז גתייחד ה' עם ה' ראשונה, ומאיר אור הבינה, ואז מתייחדין עייז כל האותיות הקדושים, וכולם מתתקנים, ונעשה עייז אדם השלם ששורה עליו כל הדי' אותיות הקדושים בשלימות בלי פגם ואז נקרא בן להקב"ה. כמבאר בזה"ק הנ"ל ובדבריו הקודם לזה ועוד בשאר מקומות (ועיין לעיל במאמרי התשובה מזה).

והנה מבאר שם בזה"ק הנ"ל, שגם לתשובה תתאה לא אפשר לזכות בתשובה לבר, רק בצירוף התעסקות במעש"ט ביראה ואהבה, ואם אח"כ שעוסק בתשובה ועוסק בתורה לשמה ביראה ואהבה, אז זוכה ע"י תורה לשמה לתשובה עילאה, ובודאי לא ביום וביומיים, רק בהמשך הזמן, והעבודה הימים ידברו, אי"כ משמע שלזכות לתשובה שלימה הוא רק ע"י תורה לשמה בדור"ה.

פרק ב'

ועכשיו אתחיל לבאר ברצות ה' בקוצר הדברים: ותן לבך להבין. אמר שלמה מלכנו (קהלת י"א) תן חלק לשבעה וגם לשמונה. והגם שנאמרו כבר הרבה פירושים בהאי קרא, אבל תן בני לבך (גם לדבריי אלה בע"ה).

והנה ידוע דברי רז"ל (ויקרא רבה פכ"ט) שחיבב הקב"ה את השביעית, דהיינו שברא הקב"ה ו' ארצות (הנקרא שבעה אקלימים), ו' מדבריות, ו' ימים (דהיינו מדבריות וימים הגדולים, כמובא בס' יצירה), ו' ארצות התחתונות, ו' היכלי הג"ע, ו' מדורי גיהנם, וכן ו' כוכבי לכת, ו' גלגלים העיקרים המגלגלים אותם, ו' היכלין עילאין ועילאין דעילאין, ו' רקיעין.

וכן בישראל הקדושים, ז' ימי השבוע ו' שנות שמיטה, ז' שמיטות של יובל, וכן בכללות ישראל ו' הרועים, שהמה סמכא דעלמא.

וכן באדם בעצמו שברא בו הקב"ה ו' חלקי הנפש, כידוע מרבינו הא"י ז"ל, שזהו סוד ניהום אבלים של שבעה ימים על ז' חלקי הנפש המסתלקים ח"ו, וכן ז' שערים בגוף, ו' מדות של נפש.

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קרב

והנה הכלל שברא הקב"ה עולמו על שבע מדות העליונות, הנקראים ז' ימי הבנין שהמה מחפד עד מלכות כידוע, ולכן עיקר הפגם שאדם פוגם הוא באלו הן

מדות, שהמה נגד ר' וה' שבשם, וזה עיקר פגם האדם.

אבל יש מקצת פגמים ח"ו שפוגמים ג"כ בשני אותיות ראשונות שבשם, שהמה למעלה מן המדות, ובפרט בפגם הברית ח"ו, שפוגם בדעת העליון, ולכן צריך למשוך משם הארה מדעת העליון החופף על אר"א (כאשר יבאר במאמר תיקון יסוד בע"ה), ופוגם בשלושה יסודות העליונות של תב"ה, וגורם ח"ו שבירת הכלים מחדש, (כידוע זאת אפילו להמתחילים בחכמת האמת).

לכן על יתר העבירות מספיק תשובה תתאחז שהוא נגד ר"ק שבשם הקדוש, משא"כ הפוגם ביסוד ח"ו, שפגמו גדול ונורא ואיום מאד, אינו מספיק לו תשובה תתאחז לתקן בכל מכל כל, רק נצרך לו תשובה עילאה שהוא נגד ה' ראשונה של השם, כי באם תשובתו נוגע עד לשם, אז ממשיך הארה מבח אין סוף ב"ה לנקות כל החטאים שלא ישארו אפילו שוגגים ונעשו לו כזכות, שזה נקרא תשובה מאחזבה כאשר פירשו המפורשים. משא"כ בתשובה תתאחז נעשו הודונות כשגגות, שזה נקרא תשובה מיראה.

ודע שענין תשובה מיראה זו, אין הכוונה יראה עילאה, רק הכוונה יראה תתאחז, ולבאר מה זה יראה עילאה ויראה תתאחז, צריך לזה הסבר גדול אשר אין אני זוכה לזה, כי אני רחוק מכל אלו הדברים, רק באתי באימה לפרש דברי אלקים חיים, למען לידע האיך לשב אל ה'.

דע אחי, כי כללות כל התרי"ג מצות נכללים בשני כללים, שהמה יראה ואחזבה כי כל השס"ה לית נקראים יראה, כמובא בספר היראים, וז"ל:

עמוד הראשון עמוד היראה א את ה' אלקיך תירא ומזח המקרא למדנו שיירא ואדם בהגיעו לדבר מצוה שבמחשבת הלב היראה דכתיב ויראת מאלקיך דבר המסור ללב, וגדולה היא מצות יראת ה' שהרי אדם יכול לקיימה אלף פעמים ביום שבכל שעה ורגע שהוא זוכר את המצוות וחרד לבו עליהם קיים את ה' אלקיך תירא: ב צוה הקב"ה לאהוב שמו ולאחיבו על הבריות דכתיב בסי' ואתחנן ואהבת את ה' אלקיך עשה מאהבה.

והפירש יש בין עושה מאהבה לעושה מיראה: העושה מאהבה שכרו כפול ומכופל לפי שהוא אומר את ה' אלקיך תירא יש לך מתיירא מחבירו מניחו והולך לו, אבל העושה מאהבה אינו כן ואין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במדה זו בלבד, ד"א ואהבת את ה' האיבהו על הבריות כאברהם אבינו כענין שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן והלא אם באין בני העולם לבראות יתוש אחד ולהטיל בו נשמה לא היו יכולין אלא מלמד שהיה אברהם אבינו מלמדן ומכניסן תחת כנפי השכינה, בכל לבבך בשני

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

בשני יצריך ביצר טוב ויצר רע, ד"א בכל לבבך שלא יהא לבך חלוק עליך, ובכל נפשך אפי' הוא נוטל את נפשך, וכה"א כי עליך הורגנו כל היום, שמעון בן עזאי אומר בכל לבבך אהיבהו עד מיצוי נפש עכ"ל:

ותראה שכל מי שפורש מאיזה לאו שהוא, או נקרא בשם ירא' ה' אם עושה זאת מחמת אמנות ה' שירא מדינו ומפחדו ומציוויו, וכן מי שמקיים מצות עשה, לא בשביל כבוד ולא כשביל שום דבר, רק מחמת צווי הבורא נקרא בשם אוהב וזה מצות אהבה, ונכללים בדיבור אנכי ולא יהיה לך, שהמה כללות כל התורה, שהמה העשין ולא תעשין, כידוע ומפורסם לכל.

והנה מי שנוהר מלעבור על רצון ה' מחמת שהבורא צוה וגזר עליו, נקרא ירא' ה', ומי שנוהר ביותר, וגודר לעצמו גדרים וסייגים, ומחמיר בחומרות שלא לבוא לחשוש כל דהו לעבור על ל"ת בין בעניני כשרות המאכלים, ובין בשמירת הברית, שמירת העינים, וכן בשמירת שבת, וכן בנט"י וביתר מצות ה' נקרא בשם ירא' וחרד, וע"ז נאמר (ישעיה ס"ו) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו, כי חרד הוא יותר בחינת יראה, מירא ד' סתם.

וכן מובא (בחוה"ל שער התשובה פ"ה) חסידים הראשונים היו פורשים שבעים שערים מהיתה שלא ליכנס בספק איסור, והיינו שהיו להם בכל ל"ת ששים חומרות וגדרים שלא לעבור על הל"ת, ומי שנהג זמן אחר זמן ביראה כזה, נקרא ירא' את ה' מרבים (נחמיה ז') ויותר מה שמחמיר על עצמו בענינים אלו נקרא יותר ירא' וחרד על דבר ה', אבל כל זה נקרא רק יראה תתאה, שהוא נגד ה' אחרונה שבשם.

לכן אפשר להיות ירא' ולא אוהב, והיינו שנוהר בלא תעשין אבל עכ"ז אינו מקיים המצות כדריזות ובשמחה חידור, שזה נקרא לכהנ"ח אהבה תתאה, וכן אפשר לחיות אוהב ולא ירא', שמקיים מצות ה' בתכלית, ועכ"ז אינו נוהר בל"ת כראוי. ולמעלה מזה יש יראה עילאה, שיש בה לאלפים ורבבות מדריגות, כל צדיק וצדיק לפי ערך הזדככות נפשו וגופו.

וההתחלה מזה, מהמדריגה ראשונה הוא שע"י התבוננות בגדולת שמו ית' נתעורר בלבו יראתו ופחדו לשמו ית' כאשר מובא בדברי רבינו הרמב"ם ז"ל (בהלכות יסודי התורה פ"ב) וז"ל:

א האל הנבבד והנודא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו שנאמר ואהבת את ד' אלוקיך ונאמר את ד' אלוקיך תירא: ב היאך הוא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהם חכמתו שאין ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לירע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלקים לאל חי, וכשמתחבב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד

ויודע

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קנ

וידוע שהוא בריה קטנה שפלה אפילה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות כמו שאמר דוד כי אראה שמייך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו וכו' ע"כ:

ואח"כ בא רבינו הקדוש האר"י ז"ל, ומסר יחודים על זה, ושע"י היחודים מתעורר היראה בלב האדם, אשר מזוכך עכ"פ קצת בתשובה וטהרת הנפש.

אבל אין זה עוד העיקר, רק כאשר גילו לנו תלמידי הבעש"ט ז"ע מדברי קדשו של רבינו הבעש"ט אשר עיקר היראה הוא לקדש ולטהר עצמו ואת איבריו, עד שישרה בלבו מגורו ופחדו של ה' כמובא (באיוב כ"ג) על כן מפניו אבהל אתבונן ואפחד ממנו שבוה היו משתמשים הנביאים כולם, כל חד לפום דרגא דילי' וכל החסידים וקדושים הבאים אחריהם.

שזה עיקר תכלית כל התורה, המבוקש מאדם, לקדש איבריו עד שיוסח לה היראה, וע"ז נאמר (דברים י') כזה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה, שתקדש עצמך עד שתזכה לזה היראה, שהלב יהא ירא ומתפחד תמיד מאליו, ע"י אור ה' השוכן עליו, וענן ה' המקיפו תמיד ומרגיש ממש בלי דמיון כאלו הקב"ה לפניו כביכול, ומלא כל הארץ כבודו, וכל צדיק לפי ערך הזדככות נפשו נותן לו הקב"ה כח ביותר לסבול העול הגדול של זו היראה, שלא יתבטל ממציאיותו.

ואם זוכה ליכנס לשער היראה הזו, אשר נקרא זה השער לה' צדיקים יבואו בו (תהלים קי"ח) או תיכף ומיד זוכה לאהבה הגדולה ג"כ, כאשר רמזו הס"י בדברי רז"ל (קידושין ב:) דרכו של איש לחזור וכו', המה מסודות אלוקינו ב"ה וב"ש ובריאה ובאהבה כזה אין שום פירוד לעולם, כי המה נגד י"ק שבשם, שנקראו כביכול תרין רעין דלא מתפרשין, משא"כ הו"ק שבשם שבעונות המה מפורדין, רק לפעמים בעתות רצון נעשה היחוד, ואין להאריך בזה, וכך גילו הצדיקים, והגם שאני הכותב רחוק מזה כמשמם לארץ ועוד יותר, רק כתבתי מה שהוא מן ההכרח לביאור זה המאמר.

פרק ג'

ועכשיו נחזור לביאור ענין תשובה עילאה.

זהנה ביארתי למעלה שכל מה שברא הקב"ה בעולמת התחתונים ובעולם העשי', הכל נבנה על שביעיות, שהוא נגד ו"ק שששם, שהוא ז' ימי הבנין, נגד ו' מדות מחסד עד מלכות, שהוא נקרא דרך הטבע.

לכן כל העוסקים בתשובה תתאה שהוא ע"י בכיות ותעניות וסיגופין עד שכח בריאותו מגעת, ועוסק במעשים טובים גם כן כפי יכולתו, אשר אמרו רז"ל ליתן מעשר או חומש שאמרו (כתובות ס"ז) המבזבו אל יבזבו יותר מחומש, וכמובא בירושלמי (פאה ט"ק א') הלכה א' יורה דעה סימן רמ"ט סעיף ב') שצריך ליתן חומש

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

חומש מהקרן ואח"כ מכל ריווח, הבינונים בנתינת מעשר, וכן בעוסקו במעש"ט בגוף, בהלוואת ממון, בביקור חולים, וביתר קיום מצות ה', שאמרו (ב"ק ט"ז) הידול מצות עד שליש במצוה, וכדומה, שכל זה נקרא תשובה תתאה (שתשובתו ועבודתו) הוא באופן הנקרא גדר הנהגת הטבע, ואז ההשגחה מן השמים עליו ג"כ עפ"י הטבע, ואין משנים הטבע עליו, ואם אינו משגיח על בריאות גופו ונחלש ח"ו, וגם אין משגיח על ממונו מעוני וכדומה, שככה ברא הקב"ה עולמו בשם אלקי"ם, שהוא נגד הטבע, שמספרו עולה הטבע, כידוע מדברי המפורשים.

אבל מי שעובד ה' למעלה מן הטבע, או ההשגחה מן השמים עליו ג"כ למעלה מן הטבע, כמובא בסידורו של שבת ועו"ס, וענין עבודת ה' למעלה מן הטבע, יש בזה מדריגות ומדריגות, גבוה מעל גבוה, כל צדיק לפום דרגא דילי, והעובד ה' למעלה מן הטבע, או יונק מעצם השם הוי' ב"ה, והשגחתו ית' עליו ג"כ למעלה מן הטבע, ומתנהגים עמו עפ"י נס, ובוודאי לאו כל אחד יכול ליטול עטרה לנפשו לומר, שיעבוד ה' למעלה מן הטבע, כי באם אינו ראוי לזה יחלה או ימות ח"ו, ואז הוא כמאבד עצמו ח"ו.

והנה עבודה של למעלה מן הטבע, הוא עבודה של מס"ג, שע"ז אמרו רז"ל (ברכות כ"ג) א"ל ר' פפא לאביי מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומ"ש אנן דלא מתרחש לן ניסא וכו', א"ל קמאי מסרי נפשיהו על קדושת השם, אנן לא מסרינן נפשן על קדושת השם, ובוודאי כי גם האמוראים שאחריהם כמו ר' פפא ואביי וכדומה ג"כ עבדו את ה' במס"ג, אבל לא ה"י בחינה של קמאי, לכך לא אתרחש להו ניסא כ"כ כמו לקמאי.

והנה מובא בסה"ק דרך אמת, שלאדם פשוט אי"א למסור נפשו לה' כי זה לא נאמר רק לצדיקים הקדושים אשר עיקר אצלם הנפש, הגוף טפל לו, משאי"כ מי שעיקר אצלו הגוף, והנפש רק טאכסנאי, כרובא דרובא דעלמא, אשר יש להם הנאה מעוה"ז ומתענוגיו ומטעם המאכלים וכדומה, אי"כ איך אפשר שימסוך נפשו, דבר שאינו שלו, שעיקר אצלו רק הגוף, ועיי"ש.

והנה לפי דברי הקדוש הזה, לא שבק חי לכל ברי', שמובא בכל ספרי קודש שאדם צריך למסור נפשו לה' בעידן ק"ש ובשמר"ע ובאמירת קדושה וכדומה, וכי זה רק לקדושים נאמר, אי"כ ה"י צריכים הס"ק לפרש זאת, וכן איך אפשר לכל בר ישראל לקיים המ"ע של (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל (שהוא המצוה של מסירת נפש על קידוש השם) אם הנפש אינו שלו, כדברי הסה"ק הנ"ל.

אבל באמת זה הקדוש הנ"ל, דבריו הקדושים אמתים וברורים לפום דרגא דילי, ושיש בחינות מסירת נפש של ענין התפשטות הגשמי, שאז מסר האר"י הקדוש, שהוא הסדר הגדול של מס"ג באמירת תחנון, ולכן כתב הקי' החיד"א שזה סכנה הכונה לאדם פשוט, והוא כמו שכתבתי, שזה באמת שייך רק לקדושים כהנ"ל.

אבל

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קד

אבל יש בחינת מס"נ סתם, שהוא קיום מ"ע של זקדשותי, כי כמו שיש ענין מס"נ במדריגה הנעלה, שהוא למפור הנפש ממש, ככה יש מס"נ מסירת הגוף, דהיינו הנפש החיוני שתלוי בהגוף, כמו שאדם מוסר נפשו לה' בשעת השמד ח"ו, שנקרא מסירת נפש ממש, שנחתן גופו וכל נפש החיוני שלו שלא לכפור בה' ח"ו, או ביתר המצות שאמרו יהרג ואל יעבור ח"ו.

וכן בענין זה יש ציור במחשבה, דהיינו הסכמה גמורה שמסכים בנפשו באמת בלי תרמית, שמוכן למסור נפשו לה', ומצייר לנפשו בדמיון הפועל כאלו לפניו אש ומשליך עצמו לתוכו, וככה יתר ארבע מיתות כמבואר בזה"ק וברבינו האר"י ז"ל, שצריך כל אחד לפני שינתו לקבל ע"ע כל הארבע מיתות ב"ד, לכפר על ד' אותיות הוי"ו שפגם (כמובא בק"ש של רבינו האר"י ז"ל).

יהנה פועל הדמיוני וציורי של ענין מס"נ אינו שוה בכל, הוא כמו למשל, שמתפללים כמה אנשים בבית אחד, וכולם מתיגעים בתפלתם בשוה, דהיינו ביגיעת הגוף, והגם כל אחד כוונתו לשמים, לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, עכ"ו אין תפלתם עולה למקום אחד, רק כל אחד לפי ערך נשמתו ולפי ערך הזדככות נפשו וגופו ככה מאיר בעולמות העליונים ותחתונים בתפלתו, לעולם העשיה, או ליצירה, או לבריאה, ומשם נמשך השפע לכל עולמות שלמטה, כמו שהבאתי לעיל מס"ק מאור ושמש.

וככה ג"כ בענין ציור פועל דמיוני של מס"נ, הגם כי שניהם מכוונים יחד וגומרים בלבם למסור נפשם לה', שוקלים בשמים עד כמה זה האיש מוסר נפשו לה' בעבודתו ית"ש, ועד כמה מחשבתו אמיתי בענין קבלת מסירת נפש, כי שם בשמים הדבר שקול במאזנים ומכוונים בדיוקנות גדולה כל מחשבה דיבור ומעשה, ועד כמה מגיע האהבה היראה והתשוקה, ועיקר מדת האמת.

פרק ד'

והנה יש עבירות גדולות, כמו חילול השם, אשר אין לו כפרה רק מיתה, כדאמרו רז"ל (יומא פ"ו) ופדיונה היא המס"נ שמכפר כמו המיתה. כמובא בס"ק עשרה מאמרות, בענין מה שאמרו רז"ל (ר"ה י"ח) על הכתוב (שמואל א' ג') לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה, אמר רבה בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה, אביי אמר וכו' אבל מתכפר בתורה, אביי אמר וכו' אבל מתכפר בתורה ובגמ"ת, שהאמת הוא שהכוונה מכל אלו, קיום הדבר במס"נ כמ"ש ועיי"ש.

וכמו כן הוא בענין תיקון יסוד, אשר נראה בזה"ק שאין לו כפרה, והאמת הוא שאין לך דבר העומד בפני התשובה כמובא לעיל (במאמרי התשובה ולהלן במאמר תיקון היסוד) מזה"ק בעצמו, וכן מבואר מיתר מאמרי רז"ל, שבודאי יש

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

לו תשובה אפילו כפר באלוקים חיים חיו, וראיה ממנשה, ומאחאב המלך, ומירבעם שחטא החטיא את כללות ישראל, ועכו" ביקש אותו ה' חזור בך, (כמבואר כ"ז לעיל בכניסה לתשובה). אבל דעת האומרים שלפגם היסוד אין תשובה, ג"כ לא קטלא קניא באגמא הוא.

ע"כ דע אחי, כי לתקן פגם מדת יסוד, שהוא כללות פגם כל האיברים, והפגם מגיע עד רום חו"ב, ועד דעת העליון החופף על או"א, לכן לתקן מכל וכל זה הפגם, להעלות שוב כל הגיצוצין והנשמות למקורם, הוא התיקון האמיתי דייקא במסירת נפש ועיין בזה בסה"ק דברי חיים על התורה מהקדוש מסאנו זצ"ל (בפ' נח ובפרט בפ' שקליב שביאר שם הענין היטב), וקצור דבריו הוא, שלתקן זה הפגם צריך לדבק עצמו במחשבה הקדומה, שהוא המס"ג להצדיקים, כמו"ל שהוא התפשטות הגשמי, ועכשיו בדורינו זה, ולאנשים פשוטי ערך כמונו, הוא קבלת מס"ג בתוכיות הלב, לבטל עצמיותו לגבי השי"ת שאינו רוצה ואינו חפץ כלום רק למסור נפשו לה' אחד יחיד ומיוחד, ואז בא ע"י מחשבה אמיתית זו לדבק במחשבה הקדומה, ששם שורש נשמותיהם של ישראל, אשר אין מגיע שם שום פגם, וממילא נטהר האדם בזה מכל וכל הפגמים הגם היותר גדולים.

והנה המחשבה הזו של קבלת מס"ג, הוא בכמה אנפין.

אחד הוא בפשטות, אשר צונו הבורא ב"ה למסור נפשינו בעידן נסיון כמש"כ (ויקרא כ"ב) ונקדשתי בתוך בני ישראל, הוא ממ"ע ממנין תרי"ג, ומי שאינו מקדש ד' בשעת נסיון, מחלל ה' ברבים, ועונשו גדול מאד.

והוא על שלשה לאוין, ע"ז, ג"ע ואביוריהו דג"ע, ושפיכת דמים, שעל ג' אלו מחויב כל בר ישראל למסור נפשו לה' בין ביחיד בין ברבים (ועיין ברמב"ם פ"ה מהלכות יסודי התורה, ובשו"ע יו"ד סי' קנ"ז).

וכן אם מכויז העכו"ם להעבירו על הדת, הגם ביתר לאוין מן התורה, הוא בעשרה מישאל, מחויב למסור נפשו לה', ובעידן גזירה להעברת הדת ח"ו מחויב למסור נפשו אפילו על שינוי ערקתא דמסאני.

וזהו הקבלה פשוטה של מס"ג, הוא שיקבל ע"ע שאם יבוא לפניו נסיון של מסירת נפש, לא יכפור בה', או אם מכריחים אותו לעבור על יתר מצות שצריך למסור נפשו לה' עליו, הגם אם יענו אותו בכל מיני עינויים קשים, וידונו בארבע מיתות בי"ד, יקבל ע"ע בשמחה לסבול, ולא יעבור עליהם ח"ו.

וצריך לצייר לעצמו בציור דמיונו, כאילו משליך עצמו לכבשן האש וכדומה מיתר מיתות, חו כוונה הפשוטה של קבלת מס"ג, ואם הוא אמת לאמתו, עושה בזה תיקון גדול בשמים, ותיקון גדול לכל פרטיות נפשו, כמובא בכל ספרי יראים, ובדברי

רבינו

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קיה

רבינו האר"י ז"ל, ובזה"ק כ"פ, ובזו העבודה הלכו כל הצדיקים, והיו תמיד ברעיון זה, וזה ה"י כל עבודתם תמיד, כמובא בטה"ק דרכי צדק, וז"ל:

כשאדם לומד בספרי יראים או מקובלים יכול להתעורר ע"י כל הראיות שאינם רעים ח"ו רק שהם בגשמיות דוגמא למעלה רמיתן ובפרט בזהר הקי ובכתבים ובסי מאורות נתן הגו' רבים ובשע"א ובפרד"ס ע"ש וכשאדם רוצה בהליכתו יכוין לתקן עולמות נ"ה ובפרט כשהולך לדבר מצוה כמ"ש בכתבי האר"י ז"ל וביאיה יכוין מ"ע של והתקדשתם כו' ע"י הטבילה מים ואש שריפה, אבנים סקילה, ברואה ברזל הרג, חבלים חנק, ועי"כ יזכור השי"ת תמיד ובמ"ע ונקדשתי והוא דבר גדול למרגיל בהם בכל הדברים עכ"ל:

והן הן הדברים דנפקו מפה קדוש רבינו ר' אלימלך בעל נועם אלימלך ז"ל (כמובא בצעטיל קטן).

וזה הפרט והמחשבה של מס"ג שייך אצל כל בר ישראל הגם כי בודאי לא כ"א שוים בזה כאשר כתבתי לעיל רק כל אחד לפי מדריגתו במסינ"פ בעבודת ה', אבל עכ"פ אוקי ישראל אחזקתו, כל בר ישראל מוכן ומזומן בעידן נסיון למסור נפשו בשביל ה', כאשר הנסיון יעיד ע"ז, כי בכל דור אפי' אנשים פשוטי ערך מסרו חלבם ודמם לה', לבלתי לכפור ח"ו בה' אחד, ואשרי להם, וכל בר ישראל שוים בזה הקבלת מסינ"פ איש ואשה קטן וגדול כולם מוכנים ומזומנים וראויים לקבלת מסינ"פ זה, וגם המסינ"פ גופא ג"כ שקול בשמים וכל אחד לפי ערכו ומדרגתו והאהבה ואמת שקיבל ע"ע היסורים והמסינ"פ כ"כ עליותו ותיקונו בשמים וכ"כ נתעלה נפשו למ"ג, היותר גדולים בזה, היו העשרה הרוגי מלכות, אחריהם כל אחד לפי מהותו, ומסינ"פ שלו, ולפי גודל הנסיון, וכגון שהיה יכול להימלט בעברו על רצון ה' וכדומה לפי האמת שלו, כן הוא שקול בשמים ענין קבלת מסירת נפשו.

ויש עוד בחינה של מסינ"ג של בעלי תשובה, היותר חשוב ונעלה.

ויש עוד בחינה של מסינ"ג של בעלי היראים ובעלי העבודה, וזה יבואר לקמן ברצות ה'.

פרק ה'

והנה בענין תיקוני היסוד, עיקר תיקונו הוא מפירת נפשו, והיות שיש בפגם היסוד שלשה פרטי עבירות, במחשבה, דיבור, ומעשה, והיינו במחשבה אשר המחשבה של העבירה הוא בעצם ג"כ עבירה (כמובא מזה לעיל הרבה), ועובר על לאו לא תתורו אחרי לבבכם וכו', ועוד (דברים כו) ונשמרת מכל דבר רע שדרשו רז"ל (כתובות מ"ו) שלא יהרהר אדם ביום ויבוא לידי טומאה בלילה, ואמרו רז"ל (יומא כט.) הרהור עבירה קשה מעבירה, ורוב המפורשים פירשו קשין דהיינו קשה עונשו.

הטעם

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

והטעם מבואר בסיי ובספרי חכמה מפני שהרהורי עבירה פוגמים בנשמה, שפגמי נוגע בעולם הבריאה ובשני אותיות ראשונים שבשם, אשר שם הפגם אינם ונורא מאד. משא"כ הדיבור והמעשה פוגם רק בנפש ורוח.

ופגם בדיבור כמו שדרשו רז"ל על ולא יראה בך ערות דבר (דברים כג) (בויקרא רבה פ"י כ"ד) ולא יראה בך ערות דבר, ערות דיבור עכ"ל: שהוא נשמר מדיבור רע, שמביא לידי פגם היסוד, כי כל רע מורה על פגם הידוע, כמובא בזה"ק בכ"מ וכדכתיב בתורה (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'.

וזה הפגם בדיבור, הוא ע"י ריבוי שיחה עם אשתו בדברים המביאים להרהור, או ריבוי שיחה עם אשה אחרת, או דיבור עם חבירו בדברים המביאים להרהור (כאשר יבואר בתיקון היסוד).

או ביראים אשר שומרים עצמם מהרהורים ומראיות רעות, נצמח להם עפ"י רוב פגם היסוד ע"י שנבטלים בדיבורי לשה"ר, שקר, רכילות, כעס, דברים בטלים, המביאים לידי פגם זה. (כמבואר כ"ז לקמן בתיקון היסוד).

וכש"כ הפגם במעשה ח"ו, הוצאת זרע לבטלה ח"ו בין בשוגג ובמיד או בשוגג הקרוב למזיד וכו'.

א"כ צריך להיות התיקון של מסירת נפש ג"כ בשלשה אנפין מחשבה, דיבור, ומעשה.

התיקון במחשבה, של פגם היסוד הוא קבלת מסי"ג במחשבה.

התיקון בדיבור, הוא העסק בתורה ותפלה במסירת נפש.

ותיקון במעשה, הוא עשיית המצוות במסירות נפש.

ועכשין נדבר בעיה בענין מסירת נפש שבדיבור. ונבאר בזה ג"כ ענין הצעקה שהביא בעל הרי"ח תשובה עילאה, והסכימו אליו ג"כ יתר הקדושים אבל לא פירש הק' הנ"ל מה זה צעקה, ולמה יחשב כ"כ.

והנה בזה"ק (שמות כ') שהענקתי לעיל, מביא שם שיש שלשה דרגין בשלשה שמות, המה אנחה, שועה וצעקה ופירש שם, ששועה הוא ענין תפלה, וצעקה, שצועק ואינו אומר כלום. ואח"כ אמר ר"י הלכך גדולה צעקה מכולן שצעקה היא בלב הה"ד (איכה ב') צעק לבם אל ה':

וכאן ראיתי סתירה גדולה בדברי הרמ"ק ז"ל, שפירש כאן בזה"ק שאנחה הוא במחשבה שאין לו כח אפילו לצעוק. וצעקה הוא בקול, שאין לו כח לדבר רק לצעוק בקול, ולכן נכנס למקום בינה, שמשם המה הקולות, וקודעת כל גו"ד, שמינה נפקת הגו"ד. ושועה הוא בדיבור, שמדבר דיבורי תפלה ודיבורי תשובה, בלב נשבר ונדכה.

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קלו

ובסיודור תפלה למה (בסדר תחנה) ביאר שם בענין אחר, שצעקה הוא במחשבה, דהיינו שאין לו כח לצעוק רק נחנוך הלב ואסיפת כל המחשבות ביחד מגדול כאב, כדכתיב (איכה ב') צעק לבם אל ה', לכן הוא בכתר, ושועה הוא שאין לו כח ג"כ לצעוק וכבר פסק צעקתו רק מביט למעלה והוא ג"כ באסיפת המחשבה כמו בצעקה לעיל, ושועה לשון הסתכלות כדכתיב (ישעיה כב) ושוע אל ההר והוא מצד החכמה. ואנחה הוא בקול שנאנח אנחה בתר אנחה. אי"כ משמע שאנחה הוא קטנה מכולן וצעקה הוא גדולה מכולן, ובדבריו דלעיל נראה שאנחה גדולה מכולן והוא במחשבה, ולכן לא עשו ישראל אנחה רק המלאכים נאנחו בשבילם ועיי"ש. ואין בכחי כעת לתרץ זה הסתירה עד יאיר ה' עינינו ברחמיו. אבל עכ"פ מכל אלו משמע שאין הכוונה סתם לצעוק ולשועות.

ומובא שם עוד באה"ת, על זוה"ק הג"ל, כי מי שזוכה לצעקה, זדונות נעשות לו כזכיות. ובשועה, שהוא רק בדיבורי תפלה, זדונות נעשות כשגגות. ולכאורה למה לא יעשה כל אחד צעקה, כדי שזדונות יהיה נעשות לו כזכיות, רק משמע כי לאו כל אחד זוכה להתמרמר כל כך על עונותיו, עד שיופסק ממנו כל כלי הדיבור, ורק צועק בקול פשוט מגדול מרירות הלב על עונותיו, ועל אשר מרד נגד אלוקיו.

ואם זוכה, בהתבוננותו בגדולת הבורא, ובהתבוננו בערך נפשו ומקור מחצבתו, ועד היכן הפגם מגיע (כמבואר במאמר הפגמים) ויבא כ"כ למרירות וצעקה, עד שנעלם ממנו כל כחות הדיבור בגדול התמרמרות הלב, אז ע"י תשובה כזה משבר כל טיגרין תקיפין, ומבטל כל הגזירות, וזוכה עי"ז לתשובה תתאה ולתשובה עילאה. כדפירש הק' הג"ל שם בסידור, על דרו"ל אר"י גדולה צעקה שמושלת על מדת הדין ונוחל עה"ז ועה"ב (שהכוונה שזוכה לתשובה תתאה ועילאה) שהוא עוה"ז ועוה"ב ואז בזה עוקר ומשרש כל שורש עונותיו. ונעשה בזה רעש גדול בכל העולמות, מפדיח הניצוצי קודש שיוכלו לחזור לשורשם העליונה בבטן אימא עילאה כביכול.

ואמנם שועה הוא בדיבור, הגם שהוא יותר חשוב מתפלה סתם, מפני שמצטרף עכ"פ השועה אליה, שהוא ג"כ ענין צעקה עכ"ז אין מעלתו כ"כ מבאם אדם שופך דמעות זה אחר זה בלב נשבר גדול, או עושה יותר פעולה מתפלה בשועה. כמובא בזהר חדש (רות דף ס"ב), וז"ל :

לית לך בכל עלמא דקיימי קמיה אלא תשובה וצלוחא דבר נש, ואמר רבי יהודא תלת זיני תשובה הכא בהאי קרא. תפלה, שועה, דמעה, וכלהו בהאי קרא כתיב. (תהלים לט) שמעה תפילתי ה', ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש, כלהו תלתא חשיבין לפני קב"ה, ומכולהו לא חשיב כדמעה, דהא בדמעין אזל לבא ורעותא וכל גופא תליטר תרעין עאלין קמי הקב"ה. תפלה, דכתיב ביה שמיעה, דכתיב שמה תפילתי ה', שועה, דכתיב ושועתי

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

ושועתי תאזינה. דמעה לאו כהני אלא יתיר מכולא. דכתיב אל דמעתי אל תחרש. ע"כ :
הרי תראה בפירוש בדברי הוה"ק שדמעה גדול יותר משועה. לכן אם אדם עוסק
בתשובה כ"כ ומתמרמר על חטאיו עד שנכנס בתשובתו לגדר צעקה או שועה
ואנחה, וכש"כ ששופך דמעין סגיאין לגבי קוב"ה, עד שאין בכחו עוד להוריד דמעות
מעניו. אז מעלתו גדול מאוד כמובא בזה"ק (בלק קפ"ה) וז"ל :

הכי הוא מלוי בר נש זעיר, וכל מלוי אינון לפום שעתא הכי הוא לפום שעתא.
אבל בתיובתא ובעותא ובעובדין טבין ובדמעין סגיאין איהו קדושא רב, ועלאה על כל
עלמא אזהיר נהוריה וקמיט קדושתיה לגביה דב"נ למעבד דעותיה. ע"כ :
ותראה כמה גדלה מעלתו על כל העולם כולו, וכל העולמות מתבטלין לרצונו. ע"י
תשובה ותפלה בדמעין סגיאין בצירוף מעשים טובים. וזה הוא בחינת תשובה
עילאה שהוא בדיבור.

ועכשין נבאר עוד פרט שני בענין תשובה בדיבור. מובא בזה"ק (אחרי סט) וז"ל :
ועד לא ברא קב"ה עלמא ברא תשובה, אמר לה לתשובה אנא בעינא למברי ב"נ
בעלמא על מנת דכד יתובון לך מחוביהון דתהוי זמינא למשבק חוביהון ולכפרא עליהו.
ובכל שעתא ושעתא תשובה זמינא לגבי בני נשא, וכד בני נשא תייבין מחוביהו האי
תשובה תבת לגבי קב"ה וכפר על כלא ודיגין אתכפיין ומתבסמאן כלהו וב"נ אתדכי
מחוביה, אימתי אתדכי ב"נ מחוביה, בשעתא דעאל בהאי תשובה כדקא חזי. ר' יצחק
אמר דתב קמי מלכא עילאה וצלי צלותא מעומקא דלבא. הה"ד (תהלים קל) ממעמקים
קראתיך ה'. ר' אבא אמר ממעמקים קראתיך ה' אתר גניז הוא לעילא הוא עמיקא דבירא
ומהאי נפקין נחלין ומבועין לכל עיבר וההוא עמיקא דעמיקתא אקרי תשובה, ומאן דבעי
לאתבא ולאתדכא מחובי, בהאי עומקא אצטריך למקרי לקב"ה, הה"ד ממעמקים
קראתיך ה'. ע"כ :

ותראה שעיקר התשובה הוא ליכנס לעומק התשובה, שפירשו ע"ז שהוא בינה שהוא
תשובה עילאה. דהיינו שיתן כל כח האפשרי בתשובה בדיבור, ואז נעשה נקי
מכל וכל אפילו משגות.

והנה כאן יש פלוגתא מר' אבא ור' יצחק, שר"א סבר שזה הכתוב ממעמקים קראתיך
ה' קאי על תשובה, דהיינו שישוב לה' כ"כ מעומק הלב עד שיכנס ע"י תשובתו
לעומק הבינה. ור"י סבר שאין מספיק התשובה רק צריך להתפלל תפלתו מעומק הלב
כ"כ עד שיתן כל כחו וחילו בתפלתו, שהוא בצירוף עם התשובה (ועיין באוה"ח), וזה
נקרא תשובה אמיתית כדבעי. וכידוע מכמה מקומות בזה"ק כי כל עומק הוא בבינה שהוא
תשובה עילאה. וא"כ תראה מזה הוה"ק הנ"ל שתפלה בכל כח ומעומק הלב נקרא
תשובה עילאה. וזה עיקרו של תשובה עילאה.

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קלו

ובזה"ק דלעיל (נשא קכ"ג) משמע שלימוד התורה לשמחה בדחילו ורחימו אתר התשובה, מי שזוכה לזה, זה נקרא תשובה עילאה.

ותמצית הדברים הוא כמו שהבאתי לעיל, שכל דבר שהוא עפ"י טבע המה נגד שבעת ימי הבנין. למשל מי שעוסק בתשובה ולומד תורה לשם ה' ולא לשום פני אחרת, ודייקא בצירוף התשובה, כמובא בזה"ק דלעיל (פ' נשא), כי בלא תשובה כל מעשיו וכל תורתו נשארים בעולם התמורות רח"ל (וכמובא להלן במ' תיקון היסוד), ובפרט תשובה על חטאת נעורים, ולומד ומתפלל ועוסק, במעש"ט כפי כחו, כהלשון בזהר דלעיל בכל כחו. או נקרא ג"כ בעל תשובה, ומעלתו גדולה, וכש"כ אם מצרף עוד לתשובה סיגופים ותעניות וצדקה, עד כמה שיש בכחו. אבל כ"ז הוא רק תשובה תתאה, ולא שזדונות יתהפכו לו לזכויות.

אבל אדם שמקבל ע"ע עומ"ש ועוסק בתשובה מעומקא דלבא, כאשר כתבנו מדברי הזהר וכן בתפלה וכשהוא מתפלל, אז גותן כל כחו ומסירת נפשו, עד שלאחר התפלה אין לו כח כלום כמעט. או בעסקו בתורה, הוא מקיים (במדבר י"ט) אדם כי ימות באהל כדרשו רז"ל (ברכות סג:) אמר ר"ל מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר (במדבר י"ט) זאת התורה אדם כי ימות באוהל: וממית עצמו ע"ד תורה אך לזה צריך גוף חזק, וכש"כ לשניהם ביחד, תפלה במס"נ ותורה כל חיום במס"נ. אבל מי שמוסר נפשו לה' בתורה ובתפלה ומרגיל אבריו להתיגעות בתפלה במס"נ ממש, או הקב"ה מסייעו להיות איבריו מוכנים לזה הגם שהוא חלוש, כמו שהוא בדוק ומנטסה בע"ה, להמוסרים נפשם לה', ואז נכנס בזה בגדר תשובה עילאה, ואשרי חלקו. כי שניהם תורה במס"נ ותפלה במס"נ נקראים תשובה עילאה, כאשר תראה בזה"ק שהבאתי, וגם מובא ככה בזה"ק התניא באגרות התשובה.

רק החילוק הוא, כי התורה הוא המשכה מלמעלה, כי התורה נובלת חכמה דלעילא, והוא יחוד מעילא לתתא, והתפלה הוא העלאת מ"נ מתתא לעילא, ושניהם בבחינת תשובה עילאה, כי שניהם נצרכים המשכה מעילא לתתא, וכן מתתא לעילא. רק מעלת התפלה גדולה, כי הוא מלא אהבת ה', ואז בשעת התפלה נתקנים ונתעלים כל העולמות, לכן יכול להתעלות עמהם ביחד, ועם הניצוצין קדישין שמתעלים בכל תפלה, כשהוא בקול ובכח ובמס"נ.

וכש"כ עניית יחא שמויה רבא בקול חזק ותקיף ובכל כחו במס"נ, משבר כל טיגרין תקיפין, וכל החומות של ברזל (כאשר כתבתי בזה מאמר מיוחד בספרי שומר אמונים הנקרא מי פתחו שערים), והוא פותח כל שערים דלעילא, ומתקן בזה כל האותיות של השם, שהוא י"ק שבשם, שהוא נגד מחיית עמלק, וכשהוא בקול גדול ותקיף וברעידת כל איבריו, בפרט בקבלת מס"נ ע"ע (כאשר כתבתי שם באריכות בספרי

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

בספרי הג"ל) אז מתקיים כל הפרטים שנצרכים לתשובה עילאה, קבלת מסיני יגיעות כל הגוף, וצניקה לה יש לו איזה בחינה מבחינת תשובה עילאה, וכשיכ בענין גדול ונורא של עניית איהש"ר שהוא כולל כל הבחינות. וזה הוא מפירת נפש בדיבור.

פרק ר

ועכשיו נבאר בע"ה מפירת נפש במעשה.

הנה כתיב (דברים ו') ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך, מזה הכתוב למדו רז"ל מצות מסיני (ברכות נד.) ובכל נפשך, אפילו נוטל את נפשך. והנה על בכל לבבך דרשו רז"ל (שם) בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע, הפירוש, שימסור להשיית כל תאות לבבו אם בא לו נסיון על כל עניני התאוה, הן תאות נשים שקשה מכל התאות, והן תאות אכילה, ואהבת אשה ובנים וכדומה. כמובא במפורשים.

והקשו במפורשים, הל"ל קודם בכל נפשך ואח"כ בכל לבבך ובכל מאורך, כי זה יותר רבוחא למסור נפשו לה' מלמסור לו איזה תאוה, וכאשר מובא בספר חסידים (סימן קע"ג) שבכל נסיון של תאוה יצייר לעצמו, הלא אם היה בא לו נסיון של מסיני, בוודאי הייתי מוסר נפשי לה', וכשיכ זה התאוה הסרוחה שאינו קשה כ"כ:

אבל באמת לאמיתו דע אחי, כי למסור נפשו לה' פעם אחת, אינו קשה כל כך ואפילו חלק קטן שבקטנים, מללחום תמיד עם התאוות, ולמסור לה' כל התאות שעולים בלבבו. שזה קשה יותר ממות, כי עזה כמות אהבה שעולה בכל פעם: ומי שלוחם תמיד עם תאותו, בניקל לו אח"כ לקיים מצות ובכל נפשך, ולא כן הוא במי שנמסר לתאותיו אפילו לתאות היתר, איש כזה בוודאי אינו זוכה ליכנס לתשובה עילאה כראוי:

ואח"כ אומרים ובכל מאורך ודרשו רז"ל (שם) שזה הממון, והנה כתיב בפסוק (דברים יד) עשר תעשר את כל וגו', ואמרו בפסיקתא שזה מעשר ממון, ובירושלמי (פאה פ"א) אמרו שצריך להפריש חומש, וכן אמרו בתקנות אושא (כתובות סז:) שלא יבזבז יותר מחומש:

אבל כבר אמרו רבותינו וכן מובא בטה"ק התניא, שזה שייך רק במי שלא חטא אבל מי שחטא לה' ורצה לפרוק נפשו מחטאים ומחיצונים שברא, על איש כזה, וכלנו בכלל זה, בוודאי לא באמרו השיעורים הללו, כי כל אשר יש לו יתן בעד נפשו (איוב ב'):

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קח

לכן אם בא מצוה לפני אדם, ואין משגיח אפילו לא ישאר לו פרוטה בכיסו ונותן כל אשר לו, בפרט מי שפרנסתו מצומצמת, שזהו יותר משיעורי רז"ל על מצות צדקה שהוא נתינה עפ"י טבע (כפי יכולת האדם) הוא נותן במס"ג שלא עפ"י טבע. לכן בזה נכנס בגדר תשובה עילאה:

וכן אם עוסק בדבר מצוה ומתייגע עליו ביגיעה גדולה למעלה מן כחו למשל, שהלך לקבץ כמון לעני, ונתייגע בזה עד שאין לו כח לזוז באיבריו, או יגיעה גדולה ועצומה ומס"ג בקיום שאר מצות ה' בענייני מצות מעשיות, ואז נכלל באיזה פרט של קיום מס"ג במעשה, והוא בכלל תשובה עילאה במעשה ממש, והוא יותר חשוב ממס"ג במחשבה, ואפילו בדיבור, כי לא המדרש עיקר אלא המעשה (אבות פ"א) לימוד גדול שהלימוד מביא לידי מעשה (קידושין מ:):

וכולם צריכים לאדם, כל מיני מס"ג, הן במחשבה, והן בדיבור, והן במעשה, כי המה תיקוני נפש רוח ונשמה שהמה נגד מחשבה דיבור ומעשה: וכללו של דבר, כל דבר שאדם עושה באמיתת לבבו במס"ג לה, ביותר מכחו, עד שעפ"י טבע יוכל לחלוש מזה, או להעני, והוא אינו משגיח ומפקיר נפשו לכבוד ה', זה נקרא תשובה עילאה:

ובכל פעם שאדם עושה מס"ג כזה, הן בתשובה בכפיות גדולות לה, בדמעות רותחות עד שאין בכחו עוד לבכות, אשר זה מוכרח לתיקון הנפש, ובלתי זה אינו נקרא תשובה פנימית, והן בתפלה ובתורה בגדול כח ומס"ג, והן בענייני יהש"ר בכח גדול, או עושה מצוה ומעשה טוב בכח גדול ביגיעה ומס"ג בכל פעם, בכל פעם שאדם עושה כזה, או מקבל ע"ע מס"ג במחשבה בעומק ובכח, או נכלל בזה השעה בגדר בעלי תשובה אמיתיים, והרבה עבירות נתקנים בזה השעה ונהפכים לזכיות:

אבל לזכות להיות נקרא בעל תשובה ממש, בבחי' תשובה עילאה, שהוא תשובה מאהבה, שכל זדונותיו יתקנו לו לזכות, צריך לזה לעסוק בתשובה ימים רבים ושנה אחר שנה, ולבטל מדותיו ותאותיו, שישכון עליו ה', את שכינתו באור מקיף, ויזכה ליראה ואהבה עילאה, ואז נמאסים בעיניו כל תאות עוה"ה, וגופו ואיבריו ממילא רצים ומשתוקקים תמיד למסור נפשם לה', ויה"ר שנוכה להיות עפר תחת רגלי בעלי תשובה כאלו:

אבל אפילו כל בר ישראל מסוגל לזה העבודה של מס"ג, עכ"פ לפרקים, ולפעמים כשעושה איזה מצוה גדולה במס"ג, או נתעורר בו איזה ניצוץ קדוש מצדיק קדמון, ויכול זה הניצוץ להעלותו ברום העליות, עד שנעשה כמהו ממש, כמובא בשער הגלגולים להאר"ל, כי גדול כחו של עובד במס"ג, גדול ונורא דם ונשא מאד:

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

פרק ז

ועכשיו נחזור לענין קבלת מסירת נפש, שהוא פתם מס'ג, המובא בספרים, ונבאר עוד בע"ה בזה. וקודם אעתיק לך דברי הוה"ק (חיי שרה קכ"ד).

ח"ל:

אמר רבי שלום בר מניומי אין לך כל צדיק וצדיק מאותם העוסקים בתורה שאין לו מאתים עולמות וכסופין בשביל התורה, הה"ד (שה"ש ח) ומאתים לנוטרים את פרו, ומאתים על שמוסרים עצמם בכל יום כאלו נהרגו על קדושת שמו, נצחו בהאי פסוקא דכתיב ואהבת את ה' וגו', ותאנא כל המכוין לבו בהאי פסוקא כדי למסור נפשו על קדושת שמו, מעלה עליו הכתיב כאלו נהרג בכל יום עליו, הה"ד (תהלים מ"ד) כי עליך הורגנו כל היום. אמר רב נחמן כל המוסר נפשו בהאי פסוקא נחל ארבע מאות עולמות לעולם הבא, אמר רב יוסף והא תנן מאתים, אמר רב נחמן מאתים על התורה, ומאתים על שמסר עצמו בכל יום על קדושת שמו, ע"כ:

ותראה אחי גודל כחו של קבלת מס'ג, שבשביל כללות יגיעת תורתו של כל ימי חייו אם הוא לשמה, נותנים לו שכר מאתים עולמות, ויתר המאתים זוכה בשביל קבלת מסירת נפש בהאי קרא של ואהבת את ה' וגו', ונחל בס"ה ת' עלמין דכסיפין:

ותראה אחי ותתבונן בזה, גודל כחו של קבלת מס'ג, וכש"כ המוסרים נפשם ממש בעבודת ה', ועל אלו המוסרים נפשם לה', הן במחשבה, והן בדיבור, והן במעשה, עליהם הכתוב אומר כי עליך הורגנו כל היום, כמו שדרשו רז"ל (בספרי פ' ואתחנן) וכי אפשר להרג עצמו כל היום, רק מי שמוסר נפשו לה', כל היום, נחשב כאלו נהרג כל היום תמיד לפני ה':

ותדע אחי, כי מובא בוה"ק (נשא דף קכב:) וז"ל:

ותשובה מעליא כד אתמסר נפשא לגבה ונטיל לה בזמנא דאיהו בתשובה כדין

כלא אתתקן לעילא ותתא ואתתקן הוא וכל עלמא עכ"ל:

הר"י תראה מדברי הוה"ק, כי עיקר נקרא בעל תשובה, מי שמוסר נפשו לה' ומת מתוך תשובה ממש כר' אליעזר בן דורדיא (ועיקר באוה"ח ובמקדש מלך) ואז נתכפר לו מכל וכל:

אבל בודאי אין רצון ה' בזה שיהרג אדם עצמו כי לא אחסוף כמות המת, כי אם בשוכו מדרכיו וחי' דווקא:

לכן אם אדם עוסק בתשובה ומתמרמר בלבו במרירות גדול מאד עד שממאס חייו, וחסץ ומשתוקק שיקח ה' נפשו, ולא מחמת איזה צער אחר שקשור עם צער העונות, כי לפעמים אדם ממאס בחייו מפני הנסיונות שעליו, רק הוא רוצה בחיים,

מהרת מאמר תשובה עילאה הקודש קים

ורק מחמת התבוננו במה שעשה ומה שפגם נגד ה', ועיינו הוא ממאס חייו, ורוצה ומשתוקק להפדרת גשמתו מגופו, ובוכה ומבקש זאת ומוכן לזה, כי חייו אינם חיים. אז בתשובה כזה נכנס בגדר תשובה עילאה. ואשרי חלקו. וזהו פרט אחד גדול מבחינת תשובה של מס"ג. אבל זהו נקרא תשובה מיראה הכלול מתוך אהבה:

אבל תשובה מאהבה. הוא כשזוכה לעבוד את ה' במס"ג, ומשתוקק בכל רגע בשעת תפלה או לימוד תורה, שנפשו תצא לה' מגדול התשוקה שבלבו, ומתבייש מה' ואומר אנה הייתי עד עכשיו אבי שבשמים והאיך נתפרדתי ממך, וכדומה בדברי תשוקה וגעגועין לה' אנה ה' תקח נא נפשי אליך, ורוצה ומשתוקק שתצא נפשו באמת בלי תרמית. וזה המסירת נפש הוא היותר חשובה. וזה נקרא תשובה ומסירת נפש מאהבה. והסגולה לבא לזה, הוא ע"י עבודת ה' בשמחה, ואז נתעורר בלבו געגועין והשתוקקות גדול לה':

וזה היה עיקר עבודת תלמידי הבעש"ט זי"ע, אשר הוא הקדוש פתח הצינור האור של מס"ג גדול בעבודה. אשר רוב תלמידיו ותלמידי תלמידיו הלכו בזה העבודה למסור חייהם נפשם וגופם לה' (כאשר הבאתי לעיל מסה"ק דרכי צדק). ועיינו פתחו כל השערים דלעילא, ונעשה להם נסים ונפלאות כמו בדורות ראשונים:

ומיום שפסק העבודה של מס"ג. נחשך העולם ונחשך הדור ורבו הצרות. כי לא היה עוד מי שיבטל הגזירות וימתיק הדינים. כמובא בגמרא (ברכות כ.). קמאי הוּו קא מסרי נפשייהו אקדושת השם אתרחיש להו ניסא וכו'. (ועיין בספרי שומר אמונים במבוא השער שהארכתי בזה) וזכור אחי כל הכללים הללו, ואשריך וטוב לך:

ומזבא (בס"ח סימן תרב) שבעולם הבא לא יהיו רק העושים מאהבה.

ועוד יש ענין של תשובה. עילאה. כמובא בסידור הקדוש תפלה למשה להרמ"ק ז"ל. שאם אדם בוכה ומצטער וצועק, בפרט בעידן חצות לילה או בשעת התפלה, על צער שכינת עוינו, ומצטער בצער על השפלת כבוד שמים. אז בזה נעשה שותף להקב"ה שהוא בוכה כביכול על זה, ומוריד שני דמעות שהמה בסוד שערי חכמה ובינה, ונתעלה דמעותיו וצעקותיו בזה למעלה למעלה, והקב"ה גונם בגנוי אוצרותיו, ונעשה אהוב ונחמד למעלה, והקב"ה קורא לו בן, ומחלין לו עונותיו:

אבל בוודאי כי צריך לזה תשובה מקודם. כאשר אמר רבינו הק"ר בער זי"ע שמי שמשתתף בצער השכינה בלי תשובה, אז נמשל לשונא המלך שבא להשתתף בצער המלך, אז רוגז עליו המלך עוד יותר. כי הלא הוא מעיקרי גורמי הצער. משא"כ כשהוא ע"י תשובה, התשובה הוא ע"י זה החשבון שהוא הגורם (לצער המלך כביכול) זמוריד דמעות כנחל על זה, והומה על צער השכינה, ואז נכנס עיינו בגדר תשובה עילאה.

טהרת מאמר תשובה עילאה הקודש

והנה גם ע"י שמחה בעבודה, זוכה ליכנס לתשובה עילאה כנ"ל כי ע"ז זוכה לעבודת התפלה במס"ג, ובפרט בתפלת שבת כשהוא בשמחה גדולה ובמס"ג. אז הוא נקרא ביותר בחינת תשובה עילאה. כל כל ענין של שבת הוא מאימא קדישא הנקרא תשובה עילאה. וכש"כ עליות התפלה של שבת. (כמובא בסה"ק התניא באגרת התשובה):

אבל צריך לזה להקדים בכל פעם תשובה תתאה, שהוא סיגופים לפי הכח, וקרדושת חמקאות ותשובה זככי וידידי על עונותיו. ואז בהצטרפות שניהם תשובה תתאה ותשובה עילאה נקרא ברא חביבא דקב"ה והוא גדול מצדיק גמור. ויה"ר שישים ה' חלקינו עם אלו הבעלי תשובה מתוך אהבה, אמן: ע"כ כתבתי בקצור הדברים ענין תשובה עילאה ויה"ר שלא יכתוב ידינו דבר שלא כרצונו יתב' ה' יאריך ימינו ושנותינו ונזכה לשוב בתשובה שלימה לפניו מתוך שמחה אמן.

מ א מ ר כ ל ל י ה פ ג מ י מ

פ ר ק א

עכשיו אתחיל ברצות ה' לסדר כללות הפגמים מה שהחטאים גורמים ח"ו, קצת מה שקלטו עיני בלמדי בספרים הקדושים דרכי התשובה:

אמר שלמה מלכנו (קהלת ט') חוטא אחד יאבד טובה הרבה. ואמרו רז"ל (קדושין מ') עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות. עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה, שנאמר חוטא אחד וכו', בשביל חטא יחיד שעשה זה אבד ממנו ומכל העולם טובה הרבה. כי כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם, כאשר אמרו רז"ל (סנהדרין פ"ד משנה ה'):

ובפרט כי ידע שיש נשמות מיוחדות בכל דור שהמה עיקרי בריאת וקיום זה הדור. וצריך כל אדם לחשוב, אולי נשמתו הוא מאותם הנשמות, ואם פוגם ח"ו מחריב כל העולם כולו:

ועוד אמרו רז"ל (חגיגה טו) זכה הצדיק נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן, נתחייב רשע נוטל חלקו וחלק חבירו בגיהנם. ובפרט כי יש עבירות ידועות אשר בשבילם נוטל על עצמו ממש העבירות של חבירו, ואחד מהם המספר לשה"ר על חבירו, כמובא בחז"ל:

ומבוא בסי'ק מגיד מישרים להב"י, אשר אמר לו המלאך שאמת ויציב הדבר אשר לפעמים כשבא אדם לעולם העליון פוסקין עליו עונשים של עבירות שלא עשה מעולם, הוא צועק, וכי זה הוא דין אמת הלא אני לא עשיתי עבירות אלו, ומראין לו שבשביל חטא לשה"ר ח"ו נוטל חלק עבירות של חבירו:

ומבוא בשער הגלגולים לרבינו האריז"ל, שהאדם בסיבת חטאו ח"ו גורם פגם לכל יסורים לאיזה צדיק או נפש הקדוש שהוא משורשו, הגם שזה הצדיק לא עשה הנשמות והניצוצים שהמה משורש אחד עם נשמתו. וגורם ע"י חטאו, צער זה החטא:

טהרת מאמר כדלי הפגמים הקודש

והנה מי שפוגם את נפשו גורם אשר עוד בימי חייו מתלבש בצורת בהמה חיה וכלב וכדומה, זה מבואר בתיקונים (דף ט"ז ע"א) וכן בזה"ק (פגתם דף רל"ח ע"א) :

והיה מעשה שזקן אחד בא לפני הקדוש רבי ר' מרדכי מנעסחיו זי"ע, וישב שם כמה ימים ולא רצה הצדיק להניחו לדרוס על מפתן ביתו, והיה הזקן בוכה מאין הפוגות, למה יגרע מאחרים, כי היה צריך טובת הצדיק, ואחר כמה ימים הניחו אותו ליכנס אצלו, ושאלוהו מקורביו טעם הדבר, והשיב להם, כי כל בעל חוטא רח"ל נתלבש ונתחלף צורתו באיזה דמות של בהמה חיה, כפי ערך פגמיו, וזה הזקן בסבת רוב חטאיו נתלבש צורתו בדמות עכבר, לכן לא היה אפשר בשום אופן לעשות לו טובה, עד שפעלתי אצל ה' שיתנוצץ בו איזה צורת אנושי, והיה לי ע"ז עבודה גדולה, ואחר שפעלתי זאת נתתי לו רשות ליכנס לפני :

העושה עבירות נקרא גולם, לפי שאינו מסתכל בנשמתו קדישא דאית לי, ומעשיו מעשה בהמה, ולכן נקרא גולם בלא צורה כלל (זה"ק חיי שרה כ"א) :

מי שמטמא עצמו בעבירות ח"ו, מזדמנין לו כתות כתות חיצונים אשר שודים עליו וסובבין אותו ומטמאין אותו, ואיקרי טמא, המלאכים הקדושים שממונים על שמירת האדם (ואולי ג"כ מההמונים שלהם) הולכין לפניו ומכריזין טמא טמא (זה"ק חיי שרה ק"ה), ואוי לו לזה הבושה והכלימה :

מי שמטמא עצמו בעבירות ח"ו, ממשיך ע"ע רוח מסאב רח"ל, ולאחר פטירתו נעשה מויק רח"ל (שם קכ"ט), וכן הוא בזהר (ויקרא ט"ז) :

ומבואר בזה"ק (פ"ר אחרי ע' ע"א) ששלשה פעמים ביום דנין את הרשעים בעונשים גדולים בגיהנם רח"ל, ואח"כ מצטרפים עם המזיקין ואולין ושאתין בעלמא :

חייבא עושים פגם לעילא בכל העולמות, ומפרידין היחוד בין קב"ה ושכינ'ו, וזהו (משלי ט"ז) ונגנן מפריד אלוף, שמפרידין אלופו של עולם מהם ומכל העולמות רח"ל, כפי פגמיו (זה"ק ויקרא ט"ז) :

רשעים עונותיהם חקוקים על עצמותם, למען אשר יכירו בו, הנשמות המלאכים והכתות הטובים בעולם, וקלא נפיק עלי, האי רשע ישרפו עצמותיו בגיהנם (זה"ק שם) :

העושה עבירה עובר על שלש עבירות, (א) על ביטול הזמן, (ב) שהיה יכול לעשות מצוה בזה הזמן, (ג) שאם היה נמנע מן העבירה היה נחשב לו למצוה, כדאמרינן (קידושין לט) ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, דהיינו תוך מקום הלידת שמקיים בפרישתו מעבירה (בעל עשרה מאמרות פ"ו) :

מי שעובר עבירה עובר בזה השעה על לאו (דברים כב) לא תקח האם על הבנים (שם) :

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש קמא

מי שעובר עבירות ח"ו מוכר נשמתו ביד חיצונים, ועליו נאמר (שמות כא) לא ימשול למכרה (דהיינו הנשמה) בבגדו בה (זח"ק משפטים צד) :
מובא בסה"ק עטרת צבי (פי וישב) בשם רבינו הבעש"ט ז"ע. שהצדיק הגם אם עושה גם עבירה דקה שבדקות, נרשם על נפשו פגם, כאלו עשה ע"ה עבירה חמורה שבחמורות :

וזה היה ענין יוסף הצדיק עם אחיו שראה עליהם עבירות שהיו עושים, אולי איזה מחשבה או דקות שבדקות. ולפי גודל קדושתם וצדקתם הנורא ועצום, חשב יוסף הצדיק על זה הרושם שראה עליהם, שעברו ח"ו איזה עבירה ממש. והיה זאת סיבה מאת ה' לקיים גזירותיו ית', ולכן ה'. צריך זה הצדיק הקדוש לטעות בזה הטעות, ועיי"ש. וראה סודות אלקינו, ומי יעמוד בסוד קדשם :

וכל אחד לפי ערך הזדככות נפשו, ככה פוגם גם בחטא קל כל דהו. כמו שאמרו רז"ל (ב"מ ל"ג) הגד לעמי פשעם אלו הת"ח ששגגות נעשות להם כודונות, ה' ישמרינו מכל חטאים ועונות אמן :

וכן כל שיש בו גסות וכו' כבא על עריות וכו' (סוטה ד) .

מובא בסה"ק באר מים חיים על מאמר רז"ל (שבת ק"ה) המקרע בגדיו והמשבר כלים בחמתו כאלו עע"ו, כי כל עבירות יש להם היכלות החיצונים, ויש אלפי אלפי חיצונים אשר יניקתם מאלו היכלות הטומאה. ואלו המדות שאמרו רז"ל שהמה כאלו כוונתם שבאם אדם ח"ו פוגם בזה המדה, משפיע בזה השעה חיות לכל הקליפות אשר המה מאלו ההיכלות, ונותן בזה השעה כח לכל עובדי ע"ו שיפעלו פעולתם, או לכל מגלי עריות שייעשו מעשיהם הרעים ח"ו. וע"ז ידוע כל הדוים :

פרק ב

הבאתי בספרי (שומר אמונים) בשם עבודת הלוי, ששמע מרבו הק' בעל התניא, שאמר בשם הבעש"ט ז"ע, אשר בדורות הקודמים היה כ"א מכיר בחינתו, כי היה חילוק הבהל גמור נגלה בבחינתם מצד שורש נשמותיהם שהיו נשמות מעולם הבריאה, והיו מעולם היצירה, ונפשות ע"ה מעשי'. עכשיו כל הניצוצות מעורבים, ויכול להיות איש פשוט אשר שורש נפשו גבוהה ונוראה מאד. ופוגם ע"י חטאיו ברום גבהי מרומים, ועיי"ש :

וכן מובא בספר הגלגולים, אשר אדם אם שורש ניצוצי נפשו מנשמה גבוהה, או אם פוגם הגם פגם דק, נחשב כאלו עושה הפגם הזה זו הנשמה גבוהה, וצריך לעשות ערך תשובה כזה :

לכן כל אדם יאמר בשבילי נברא העולם, ואני נשמה גבוהה, וחטאי פוגמים ברום גבהי מרומים, כי שום אדם אינו יודע ערך נפשו מה הוא ומאין הוא. ויזרח האדם

מעבירה

טַהַרְתַּי מֵאֵמֶר כִּלְלֵי הַפְּגָמִים הַקְּוֵהִישׁ

מעבירה קלה, כי עבירה קלה מביא לידי חמורה ח"ו. עבר על לא תשנא את אחיך (ויקרא י"ט) יכול לבוא לידי שפיכת דמים שנאמר (דברים יט) וכי יהיה איש שונא לרעהו וארב לו וקם עליו והכה (ספר חסידים ע"ח):

והגם שלא יבא לידי שפיכת דמים ממש, אבל יבא לידי הלבנת פנים ח"ו, שהוא כמו שפיכת דמים, או ידבר לשה"ר ויגרום קטרוג על שונאי ישראל, הבן הדבר:

הנה אמרו רז"ל (יומא פ"ו) וכיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו וכ"ו נעשית לו כהיתר ופירש בסה"ק עשרה מאמרות (מרמ"ע מפאנו) שכוונת רז"ל, כי היצר אסור בחבלי זיקין ואין לו רשות להחטיא את האדם כדכתיב (תהלים קמט) לאסור מלכיהם בזיקים שהוא המלך זקן וכסיל ונכבדיהם בכבלי ברזל. ואם אדם עובר עבירה ושנה בה, אז מתירין חבלי היצר ונותנים לו כח ורשות להחטיא את האדם וזה נעשית לו כהיתר כי מתירין היצר ממאסריו:

וזה"ל הכוונה (שבת ק"ד) הבא לטמא פותחין לו, כי פותחין להיצר ממאסרו ונותן לו כח ורשות להחטיא את האדם. שבתחילה הקב"ה שומר את האדם, ואם מכניס עצמו לעבירות, אין משגיחין עליו שוב, והולך שובב ונופל לכל מיני זרכים עקלקלות ח"ו:

מדבא בספר חסידים (סימן שני"ב), מי שחטא הגם שמזכה את הרבים לא יגן עליו מפני הפורעניות, וראיה משלמה מלכנו שזיכה כל ישראל ע"י ספריו ומשליו, ואעפ"כ רצו למנותו עם ג' מלכים וכ"ו, וכדומה מיתר הצדיקים. ודוד מלכנו שזיכה את כל ישראל, ולא וויתרו לו, שכל ימיו עשה תשובה גדולה ונוראה על חטאו, הגם שלא היה באמת חטא, וכדומה הרבה:

מי שיש לו בן ואינו הולך ביושר ח"ו, ויכול לקלקל גם יתר בניו, וכן מי שיש לו תלמיד שאינו מתנהג כשורה ויכול לקלקל חבריו, או שהוא לץ, מצוה לגרשו, לקיים (משלי כב) גרש לץ ויצא מדוך, הגם שיצא עי"ן לתרבות רעה ח"ו, כדי להציל את הרבים לא ישגיח ע"ז (ס"ח סי' קפ"ט):

יש עבירות שעושה פירות ופירי פירות, למשל מי שגחל או גונב ממון חברו, או ע"י מר"מ בשקר, מחשבין כמה היה יכול זה האיש להרויח בזה הממון, וכן כסדר וכסדר, או מי שגורם לחבירו לחטוא, וכש"כ לרבים אפילו חטא קל, אז כל העבירות נחשבים כאלו הוא עשאה, וכן כיוצא בו:

לכן שמור אחי נפשך שלא יבא אחר על ירך לידי התקררות מאיזה מצוה, או לידי עבירה קלה, שעל כל עבירות שלו אתה תתן דין חשבון, כי אין מותרין מן השמים כלום:

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש קמב

מי שמחטיא את חבריו ח"ו שמחויב להתגלגל עוה"פ ע"ז החטא אז הוא ג"כ צריך להתגלגל עם חבריו, הגם שהוא בעצמו לא חטא, מפני שגם לחבריו לחטוא

(עשרה מאמרות מ' חיקור דין):

העושה עבירות, ואין יצרו תקפו כ"כ, גרוע יותר ומקבל עונש יותר ממי שיצרו תקפו (ס"ח ס"י תקצ"א) וכמובא בשעה"ק להאר"י"ל, שכל אחד נידון לפי גודל תקיפות היצר שלו, ולפי ערך שנפשו לא יצא עוד מבין זוהמת החיצונים, וזה היה הענין של דוד המע"ה, ועיי"ש:

וזה המשקל הוא רק בידי הקב"ה, שהוא יודע לבו ויצרו של כל אחד, ובחירה של כל אחד, והגסיונות של כל אחד:

ע"ן בזה"ק (מקץ קצ"ח), האיך צריך ליוהר מעונות שאדם דש בעקביו, שעליהם נאמר (תהלים מט) עון עקבי יסבני, שהמה מסבבים אותו ועיקר ביום הדין, ואלו העונות ממשיכים את האדם לכל עבירות גדולות, ועליהם נאמר (ישעיה ה') הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה; בחבלי השוא, דדש ב"י בעקבא ולא חייש עליה, ולבתר אתתקף ואתעביד כעבות העגלה, ואתתקף ההוא חטאה ואסטי ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, ועיי"ש:

דאלו העבירות המה, אותם שרואה שהעולם אינם נוהרים בהם, וסובר שח"ו הותרה הרצועה, כמו דיבור לשה"ר, שקרים, ולדבר בשעה שהש"ץ חוזר התפלה ובשעת קדיש, שהיא עבירה גדולה, וגדול עונו מנשוא, כמובא בשר"ע אור"ח (סימן קכ"ד). וכן לפגום בראיית עיניו וכדומה וכדומה, שסובר שהמה קלות (ועיין לעיל במ' מארי דחושבנא) המה עונות גדולות ונוראות, וכמו ביטול תורה ותפלה, לחטוף הברכות ולאמרם בלי כוונה רק כמי שבלוע גחלים לוחשות, ויתר המדות המגונות רח"ל:

פרק ג

עבירות שאינם כתובים בתורה, רק המה מתקנות או מגזירות הציבור, ואדם עובר עליהם המה חמורים ביותר מלעבור עליהם מעבירות שכתובים בתורה, ודאיה מפלגש בנבעה (שחטטים כ') אלו שלא באו ללחום עם אנשי גבעה ולקנא קנאת ה' צבאות, כולם התחייבו מיתה רח"ל:

דכן ראה מיונתן בן שאול, שטעם מן הדבש, היה חייב וכו', מפני שגזר אז שאול ואנשיו שלא יטעום שום איש אותו יום, ואם לא שכתוב בו (שמואל א') ויפדו העם את יונתן ולא מת היה חייב על גזירת הציבור:

דכן תראה בעכו (יתושע ז') שמעל בחרם, היה חייב סקילה הוא וכל אנשי ביתו, וככה תבין וחדע לשאר:

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש

וכמה עבירות הכתובים בתורה או עובר בעשה, העובר עליהם אינו חייב תיכף מיתה רק מלקות וכדומה (סי' ס"י ת"ו). וכתב ע"ז הרב החיד"א ז"ל בפירושו שם

וע"ז ידו כל הזוים:

א"כ צריך אדם לירא ולפחד על כל דיבור קטן של רבותינו ז"ל. וגם על מנהגי ישראל וחוקות הצבור, וכדומה, והמהיר והנזהר שלומים יתן לו כמי נהר: הנה האדם לאחר פטירתו, בתחילה תיכף אין מדקדקים עמו, רק על עבירות חמורות וידועות מענישים אותו כפי פגמו, ואחר שקיבל עונשו מכניסים אותו לג"ע התחתון. ואח"כ כשרוצים להעלותו יותר לג"ע העליון, מדקדקים עמו על כל פרט ועל כל דבר קטן, וככה בכל עלי' מדקדקים עמו גם על דקות שבדקות, וככה בעליות היותר גבוהות מדקדקים עמו גם על דיבור קל. ואח"כ גם על המחשבות (והוא בשער הגלגולים כ"א, לרבינו האריז"ל):

לכן אין לאדם להקל בעצמו על שום גדנוד חטא. וצריך אדם לשוב גם על החטאים שעשה בימי קטנותו (ועיין מזה לעיל במאמרי התשובה):

כתיב (ויקרא כ"ו) ונתתי משכני בתוכם, הקב"ה כביכול שוכן בתוך בני ישראל וכדכתיב (מלכים א' ו') ושכנתי בתוך בני ישראל וגו'. ואדם שפגם באחד מאיבריו מסלק מזה האבר השכינה הק' ומשרה במקום הקדושה (להבדיל בין סמל"טה) את כחות החיצונים, ונפגם זה האבר ח"ו, הן העינים או הפה או האזנים או ידים ורגלים ח"ו, (עיין בתיקרוז נ"ב ועוד שם ק"ל עיי"ש):

כל אדם שודה על גופו ונפשו אויר הספירי, היינו מחלק הטוב שבו נמשך על נפשו אויר הספי' מאויר הג"ע. ומחלק הרע שבו נמשך עליו מאויר הגיהנם. ואם עושה איזה עבירה ח"ו, תיכף נרשם באויר (הספי' הטומ') ונתקשר בזה הרגע עם שורש הגיהנם, ומקבל משם חיות, כי שם שורש מדור החיצונים והקלי', וכן מכל היכלי החיצונים רח"ל. וכולם שמחים בו, וממשיך עליהם השפעות בזה, ומקבלים ממנו חיות באותה שעה. ואוי לאותה שמחה. ואח"כ ולאחר פטירת האדם כולם נוקמין ממנו נקמות גדולות רח"ל (בזה"ק ס' סקודי עיי"ש):

מרבא בזה"ק (ויחי רכ"ב). ח"ל:

תאנא ר' שמעון פתח ואמר (דברים כ"ט) הנסתרות לה אלקינו וגו', הנסתרות לה אלקינו, ת"ח כמה אית ליה לבר נש לאזהרה מחובי ולאסתבלא דלא יעבר על רעותיה דמאריה. דתנינן כל מה דבר נש עביד בהאי עלמא בספרא כתיבו אינון עובדין, ועאלין בחשובנא קמי מלכא קדישא, וכלא אתגלייא קמיה, הה"ד (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', אי הכי איך לא יסתמר בר נש מלפניחב קמיה דמאריה. ותנינן אפלו הוא מה דחשיב בר נש ואסתלק ברעותיה כלא אשתבח קמי קב"ה ולא אתאביד מניה. ע"כ:

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש קמנ

הרי שמשתכחי קמי' הקביה כביכול אפי' המחשבות של האדם, ולא רק המחשבות. אלא אפילו הרצונות של האיש, שהמה עדיין בלב קודם התגלות המחשבות. וע"ז ביקש דוד (תהלים יט) שגיאות מי יבין מנסתרות נקני, שהמה נסתרות אפילו מבחינת מחשבה, כי הלא אין הקביה בא בטרוניא עם בריותיו. אבל העושה מצות ומעשי"ט גורם שמצטרף לו המחשבות ורצונות טובות :

מרבא בזה"ק ובכתבי הארז"ל. כי מכל עבירה שעושה האדם, או יש בידו למחות ואינו מוחה, עושה לעצמו לבוש של בגדים צואים, וזה הסוד הכתוב (זכרי' ג') והיה לבוש בגדים צואים, וזה הענין מר ומרור מאד, כי תקח לך משל, באם אחד צריך לבוא לפני מלך גדול נורא ולפניו שרים גדולים ואיומים, וכולם מלובשים בלבושי יופי וכל מיני הוד והדר, וזה האיש הבא לפניהם לבוש בבגדים צואים ומזוהמים אשר ריח המלבושים מסריח למרחוק מאד, וכשי"כ כמה בגדים אחד על אחד, כולם בגדים צואים מלוכלכים ומזוהמים, ותואר פניו משונה ומלוכלך, נוכל לשער איזה קבלת פנים יש לו לזה האיש, לפני המלך הגדול הנורא והשרים הגדולים, וזה רק כטיפה קטנה מן הים הגדול הערך שדומה המשל לנמשל, כי כשבא הנשמה לפני מלך מלכי המלכים הקביה, ולפניו מלאכים ושרפים ובי"ד ונשמות התנאים ואמוראים והנביאים ושרפי מעלה, אשר קדושתם הוא נורא עד אין חקר, ואיש הבא לפניהם בבגדים הצואים עם ליכלוכי עבירות רח"ל, אשר מסריחים מאד למרחקים, כי סרחן של עבירה כ"כ גדול, כמובא כמה פעמים בסה"ק דברי חיים, בשם רבו הקדוש מראפשיטץ ז"ל, שבמקומות שמכריזין פלוני עבר על עבירה פלונית צריך לטהר ולנקות מקום של זה הכרח, מטומאה וזהמא שנולד שם ע"י הכרח לבד, וכשי"כ ע"י העבירה עצמה ח"ו :

ומרבא בסי', שעונש של הבושה הגדולה שיש לנפש החוטאת בשמים, הוא גדולה יותר מעונשי הגיהנם כמו שאנו רואים למשל אם יאמרו לאחד הנח להנהיג עצמך דרך כל רחובות העיר ערום בלי לבוש, או תקבל עליך כך וכך מלקיות גדולות, בוודאי יקבל ע"ע כל מיני הלקאות מלסבול זה הבושה, וא"כ תראה אפילו בגשמי יש בושה שגרוע ומר יותר מהלקאות, וכשי"כ שם בבי"ד הגדול והנורא לפני הצדיקים המלאכים והנשמות :

ועוד מובא בזה"ק (ועיין מזה לעיל במ' מארי דחושבנא ששם הארכתי בזה) שיש לכל נפש מספר ימים, שכך וכך ימים יחי' בעולם בסוד וטפחות נתת ימי, ובכל יום צריך לתקן ניצוץ קדוש אחר, ואם פוגם בעבירה או פוגם באלו הימים ח"ו, ונכרתים אלו הימים מהקדושה, וכל יום ויום שנפגם נוטל ממנו נקמות גדולות לעת צאת נפשו, ולואי שלא יצטרך להתגלגל בשביל תיקון אלו הימים שלא תקנם, (ועיין לעיל במארי דחושבנא העצה והתיקון לזה) :

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש

מובא בטה"ק, באם אדם מרגיל עצמו באיזה עבירה או מדה רעה, או נמסר בזה בידי הטי"א רח"ל, והיצר נעשה עליו בזה בבחינת מלך, שמוכרח לציית להיצר, ואין לו שום בריחה ממנו, ותיכף כשעולה במוחו ולבו זו העבירה רח"ל או המדה, מוכרח תיכף לציית להיצר, בבחי' ותגור אומר וכו', בגזירת מלכות של הקליפה שאין להשיב. (ועיין לקמן במ' המדות עצה האיך לשבר בחי' המלכות דקלי'):

פרק ד'

ועכשיו אכתוב בע"ה קצת דרכי פרישות מחטאים.

חסידים הראשונים היו כותבים עונותיהם באגרת דהיינו בפנקס, כשהיו חוטאים, כדי להתודות תמיד עליהם, ולקיים (תהלים גא) חטאתי נגדי תמיד. ונכון לכל אדם שיכתוב וירשום חטאיו ברמז שלא יבינו אחרים. וזה טובה גדולה לנפש

(ס"ח סי' כ"א):

וכתב (שם) שזה שנאמר (ברכות ל"ד): הציף עלי מאן דמפרש חטאי, זה לא אמרו רק להגיד לאחרים חטאיו בלי תועלת כלל, אבל מותר לומר לצדיק וצנוע (דהיינו צדיק כזה שלא יגלה לאחרים) ולספר לו חטאיו, להורות לו דרכי תשובה:

וכתב בס"י, שזה עיקר גדול בדרכי התשובה (לגלות לצדיק חטאיו) כי זה שמספר לצדיק חטאיו זה בעצמו הוא תיקון גדול ונורא לנפש, ע"י הבושה שיש לו אז, וכמובא בגמרא (ברכות יב:) העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו:

אם בא לידי נסיון, שנודמן לו איזה חטא והיצר מקשקש בו מאד לעבור ח"ו (דהיינו עבירה של איזה תאר או דיבור אסור, או תאות היתר לעבור על קדושים תה"ו) אז יחשוב, הלא אם הי' בא לידי נסיון לכפור בה' ח"ו, בוודאי היה מוסר נפשו לה' שלא לעבור ח"ו. וזה הנסיון של תאוה אינו קשה יותר מלהרוג עצמו (שם סי' כ"ח ועוד בכ"מ שם). וזכור אחי זאת, כי זה כלל גדול לצאת מחטאים ומדות רעות:

מי שיש בידו עון, ורוצה לבקש רחמים על איזה דבר, הן ע"ע והן על אחרים, צריך לשוב בתשובה מקודם על החטא, דהיינו שיבקש רחמים מה' מעומק לבבו שימחול לו ואח"כ יבקש רחמים על עצמו (ס"ח סי' ר"ב). וכן מובא זאת ביתר ס"י:

אם אדם נזהר מעבירה פעם אחד וב' וג' פעמים, מכאן ואילך שומרין אותו מן השמים (ס"ח סי' צ"ג).

צריך כל אדם להתפלל על כל האיברים שלו שלא יחטאו לפני ה' (ס"ח סי' קנ"ה). והכונה מזה, שאינו מספיק שיבקש מה' הצילנו שלא אחטא לפניך אלא יבקש רחמים מה' הצילני שלא אחטא לפניך לא בידוי, ולא ברגליי, ולא בעיניי, ולא באזניי, ולא בכל האיברים התלויים בראשי, וכדומה תבין היתר, כי טובה גדולה אם מפרש התפלה

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש קמד

התפלה, כמובא בזה"ק שאדם צריך לפרוט התפלה בבירור, הגם שהקב"ה בוחן לבבות, אבל כך הוא רצונו ית"ש, כי יש בזה תיקון לעולמות ולנפשו אם מפרט כל דבר בפרטות.

כמה תעניות ותפלות ובכיות אדם עושה כשבנו חולה, וכשי"כ כמה יסגף עצמו ויבכה לפני ה' על עונותיו (סי"ח סי' דמ"ש).

והפירוש, כי התפלה על בנו הוא כוונה עצמיות. ואם חטא אז מרד במלך אלקים חיים, והחליא את נפשו בתחלואים גדולים, וגרם מה שגרם רח"ל. לכן כמה צריך להעתיר ולהתפלל לה' לתקן כל אלה.

הנהגה מלחטוא ולא בא לידי חטא מעיקרא, יותר חשוב משאינו נזהר וצריך לתשובה (סי"ח סי' תקצ"ב).

והנה הגם שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד), במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין. בוודאי לא בא החסיד הקדוש לחלוק על דברי רז"ל. רק הענין הוא, כי חשיבות בעל תשובה הוא, מפני שהרשע יצרו תוקפו ויש תירוץ על חטאיו. ואח"כ הוא עושה תשובה במס"ג ובתקיפות גדול, מתקן בזה מה שהצדיק אינו יכול (שאינו לו תקיפת היצר של הרשע, לתקן). אבל מי שג"כ יצרו תוקפו, כמו שיש להרשע תקיפת היצר, והוא מתגבר על יצרו, כמו מי שבא לידו נסיון כעין נסיון של יוסף הצדיק והוא עומד בנסיון. בוודאי שמעלתו גדולה מאד, יותר ממי שלא עמד בנסיון וצריך לתקן. וכדומה ביתר ענינים. הבן זאת.

צריך למחות בעוברי עבירה אם יש בידו למחות. ואפילו נכרי העושה עבירה אם יכול למחות ימחה. שהרי שלח הקב"ה את יונה לנינה להשיבם, הטעם, כי כשהקב"ה כועס כביכול אין עת רצון לפניו. כדאמרינן (מנחות מ"א) אל בזמן דאיכא ריתחא ענשינן (סי"ח סי' תתשכ"ד).

הנה מובא (בוה"ק בלק קצ"ה ע"א) כי מי שעושה תשובה על עבירות הידועים לו. הגם שאינו זוכר כולם, יתר העבירות נכללים באלו שפורטם, וראיה מביקת חמץ, שאינו צריך לבדוק רק עד מקום שידו מגעת.

וכבר כתבתי למעלה בשם האריז"ל, כי בעת עליות נפשו למעלה בעולמות, מחפשים ומדקדקים גם ל קלות שבקלות. לכן האריז"ל נתן תיקון לתלמידיו אפילו על עונות קלות ונסתרות, ומסר להם סיגופים ותיקונים ע"ז, ובפרט אצל צדיק שאפילו דבר דק מאד פוגם בו, כמבואר לעיל בשם רבינו בעל עטרת צבי זי"ע.

והנה אמרו רז"ל (ברכות נה) שלשה דברים מזכירים עונותיו של אדם, ואלו הן, קיר נטוי, ועיון תפלה, ומוסר דין על חבירו לשמים, ופירוש בשה"ק (עשרה מאמרות) שהכוונה, כי העונות הנסתרים (שאינן אדם יודע מהם) נכללים בהגליים שהתודה עליהם, ואינם נזכרים בפני עצמם לפני ה'. אבל באלו השלשה זמנים הג"ל נזכרים

טהרת מאמר כללי הפגמים הקודש

גם הקלות והנסתרות לקטרג עליו ח"ו. ונפק"מ. להיזהר מאד באלו הגי'. ועוד, שצריך לשוב ולהתוודות בכל האפשר. על כל פגמותם הגלויים והנסתרים.

אל יתחבר לרשע, אפילו לקרבו לתורה (סי' תתקפ"ו). ומה שאמרו בזה"ק (תרומה קכ"ח) דרכא דזכאה למרדף בתר חייבא, הוא רק מי שיכול להזהר בנפשו שיהא בחינת התרחקות והתקרבות, ואם לא כן ח"ו בוודאי סכנה לשונאי ישראל. ועיין בסה"ק אהב ישראל (פ' תצוה).

מה שראים שהקבי"ה גותן לבעל עבירה השפעות, שהיו יכולים כמה צדיקים לחיות מזה, הוא בשביל ליקח ראייה ממנו ולידע ולהבין, אם הקבי"ה משלם לעוברי רצונו כך בשביל איזה מצוה קלה שעשו לפעמים. וכש"כ מה ומה מוכן שכר גדול בלי שיעור חקר לעושי רצונו (סי' ס"י תתש"ט).

הרחמן הוא יוכנו לשוב אליו בתשובה שלימה וישמרינו מלעבור על רצונו ורק נעבדהו תמיד בלב שלם מתוך שמחה אמן.

טהרת הקודש

מ א מ ר

תיקון היסוד

פרק א'

בעזרת הבורא ב"ה ב"ש, אתחיל לכתוב מאמר תיקון היסוד.

הגם שכבר כללתי כל התיקונים במאמרים הקודמים, אשר כולם המה בכללם ובפרטם תיקון ליסוד קיימא קדישא, כי נכללים במדת יסוד כל התיקונים. אבל באנו בזה המאמר בע"ה לבאר עיקרן של דברים בקיצור נמרץ.

בהיות שראיתי בחיבורים שהביאו תיקונים כמו ספר קרנות צדיק שקיבץ צ"ח תיקונים (ואולי כיוון זה הצדיק לבטל הצ"ח קללות) וכן שמעתי שיש ספר שקיבץ מכל הספרים כמה מאות תיקונים. אבל במחילת כבוד קדשם אין אנו יודעים מה טוב עשו בעמם בזה, ובפרט לדורנו זה, כי בענין סידור הפגמים, בוודאי מה טוב ומה נעים למען ידע כל איש עד היכן הדברים מגיעין; אבל בענין התיקונים לא פעלו בזה כלום, אדרבה הוסיפו יגון על יגון, כי מי זה האיש בפרט בדור הזה, שיוכל לקיים כל התיקונים הללו. ובראות רבות התיקונים יאחזמו חיל ורעדה בחשבו כי מתי אעשה אני לביתי אלו התיקונים הרבים, ונסוג אחור ואינו עושה כלום. ואני השפל לא ראיתי בזה שום טובה בעולם, אדרבה.

והנה תיקוני היסוד מבוארים בהרבה מקומות, כמו בסוד היום בדברים מלהיבים, וביאורים בענין זה הפגם הנורא, אבל עיקר שבעיקרין הוא המחבר הקדוש בעל ראשית חכמה, הוא העמיק והרחיב הדברים ביתר שאת, ויסודתו בהררי קודש מדברי חזו"ק, ודברי רז"ל בנמרא, ומדברי רבו הקדוש בעל הרמ"ק ז"ל, ואחריו נמשכים יתר המחברים, כמו בעל ויקהל משה, בספר הקדוש והנעלה זרע קודש, וביסוד יוסף, יתר קדושי ארץ בספריהם, אשר עיקר יסודותם לקחו מסה"ק ראשית חכמה. והנה גם בעיקר דברי בעל ראשית חכמה, פליאה נשגבה בעיניי, הגם שדבריו הקדושים קודש קודשין ואמת וציב, בפרט שכל דבריו המה ע"פ חזו"ק ודברי רז"ל, אבל באם נראה סדר התיקונים שסידר זה הקדוש, ויתר מתכרים שלאחריו (כאשר יפורטו) להלן בסוף זה המאמר), שהמה, כמו שמירת שבת והנחת תפילין וציצית וברכות וכדומה, קשה לי טובא, האין שיך לומר על אלו דברים לשון תיקונים, בשלמא אם ציוו עלינו בסיגופים ותעניות, ונתינת הצדקה ביותר ששיערו רז"ל בנתינת מעשר או חומש, בעין

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

יפה, או כוונות ויחודים שנמסרו על זה, או תפלות מיוחדות, דברים שלא נמסרו לנו בפירוש בתורה ובדברי רז"ל, רק מה שגילו לנו הצדיקים קדושי ארץ שנתגלה להם ע"י אליהו ונשמות הצדיקים, ע"ז שייך לומר מלת תקונים. אבל דברים שהמה מעיקרי תורתנו הקדושה, כמו שבת תפילין וכדומה, האיך שייך לומר עליהם מלת תיקונים, הלא אקרפתא דכל בר נש מוטל לקיים כל אלו המצות, ואל"כ נקרא עבריין ורשע. ואם נאמר שכוונת אלו הקדושים, לקיים אלו המצות בדקדוקים יתירים וביראה ובהירות יתירה, האם נאמר שאיש פשוט יוכל לקיים מצות שבת כהלכתה, אשר

הלכותי כהררים התלויים בשערה, והזהירות בה שייך במחשבה דיבור ומעשה. וכן במצות תפילין, לידע שהמה שקולים כנגד כל התורה כמובא בטור א"ת, ולהניחם בשמחה יתירה כמאמר רז"ל (ברכות ל:) אצל רבה ור' זירא, ולהיזהר מלהסית דעתו מהם. כמובא במנחות (ל"ו), וכמובא בסי הגלגולים שראה רבינו האריז"ל אותו צדיק שהיו מענישים אותו על שהסית דעתו מהתפילין באמירת למען לא ניגע לריק (בובא לציון) שע"י כוונות עמוקות דשם הסיח דעתו או מהתפילין והיו מענישים אותו ע"ז בשמים כי וסביביו נשערה מאד (פע"ח ע"ר התפילין פרק יוד).

וכן בציצית להסתכל תמיד בהם ולהתעטף בהם בשמחה וגיל וחרדת ה' ויתר דקדוקים שבהם. כי מי שלבו קר מהקדושה, בוודאי רחוק מכל אלו הדברים, כידוע לכל בר דעת, והגם שיאמרו לו שמתקן כל התיקונים בשמים ע"ז.

ואם נאמר, שבאיש צדיק ועובד ה' קיימין, ועליהו נאמר כל זה, זה לא אפשר, כי הוה להו לפרושי מלתא, ועוד, כי צדיק עובד ה' עושה כל מצות בדקדוק יתירה ובהתלהבות ובשמחה, כי הוא קיום מצות הבורא, ואין חילוק אצלו אם הוא תיקון מדת יסוד או לא, כי הוא אינו מכוין על שום דבר, רק לקיים מצות ה' בשמחות וגיל ובהתלהבות לבבו.

ועוד נוסף על זה שחשבתי, וישבתי והתבוננתי בספרי קודש הקודמים, ובפרט הבאים אחריהם, ובפרט בספרי תלמידי בעשיט, מתגדולים המפורסמים ברוח קדשם וראיתי שאין כמעט מצוה אחת שלא יהא בה תיקון יסוד, כמו מצות סוכה ומצות ד' מינים, מצות אכילת מצה, ותפלה ביגיעות ובכוונה, ושמירת המועדים, ושמחה של מצוה בכלל, וכל עניני מצות גמ"ח ביקור חולים והכנסת כלה הלויית החי ולהבדיל (הלויית) המת. שהמה תיקוני הרגלים, ומצות ריקודין קדישין של מצוה המה תקוני הירכים שנפגמו ע"י פגם היסוד. וקבוצ לסעודת מצוה שנתיחד השם הקדוש יר"ד חיות דל"ת, ונתקיים וקבצנו יחד שהוא קבוץ נדחים המפוררים וכן בנסיעה לרבו לקבל פניו, שהוא נגד קבלת פני צדיק עליון, ועוד ועוד לא ימונו מרוב. כי באמת כל המצות כולם המה לתיקוני היסוד, כי ברית עה"כ היא כמספר תרי"ג, כמבואר בספרי קודש, כי כמו שמי שפוגם בברית פוגם בכל התורה, ככה כל המצות שבתורה המה לתיקוני מדת היסוד.

ועכשיו

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קמו

פרק ב

רעכשין תנה נא בני לבך, והעמק דעתך ותראה ותבין בעזרתו ית"ש. שורש תיקון מדת יסוד, שהוא שורש תיקון נפשך, ולא באתי להרבות בתיקונים, רק עיקר ושורש הדברים אשר כל בר ישראל יכול לסבול, באם רק רוצה בתיקון נפשו. לאפוקי אלו אשר משליכים נפשם אחר גיווה, ועולם הפקר חזו בעיניהם, ואחריהם בפיהם ירצו סלה, ולא נד לבם וטח מראות עיניהם השכלי מה שלפניהם ומה שלאחריהם בפגם הגדול, האיום והנורא, אשר מובא מרבינו האריז"ל אשר פגם הזה גורם רבות הטומאה ובריאות קליפות וחיצונים והורדת השפע להם רח"ל, יותר מכל עבירות וגם מכל ביאות אמרות, (ועיין בדבריו הקדושים, ומובא דבריו אלו בספר התניא פרק ז' עיי"ש הטעם בהג"ה), וגורם מחדש שבירת הכלים כמובא בשער היחודים הראשון לרבינו האריז"ל.

אזי ואבוי, כי מי שעוסק בחכמת האמת יודע קצת עד היכן הדברים מגיעין בזה, אוי לנו כי מה הפגם הזה גורם, ומכניס בכל פעם מחנות קודש להקליפות, וכורת נשמות דלעילא ומכניסם בידי החיצונים, והמה בשבי ובצער וגדול ונורא, ומוליד בכל פעם בלי שיעור קליפות בדמות כלבים וחזירים (כמובא בסה"ק זרע קודש), והמה מתדבקים בחייו עמו נקראים בניו, ובמותו לא ירפו ממנו אלו השני מיני קליפות, הכלבים וחזירים, עד שיפרעו ממנו בעונשים גדולים, ועצומים בלי שיעור וחקר ומספר, ונכרת מעוה"ב כמובא (במסכת כלה) כי הוא כמו בהמה שאין לו חלק לעוה"ב, כך הוא אין לו חלק לעוה"ב, ואינו קם בתחה"מ, ונידון בצואה רותחות במדור התחתון.

וגם לאחר כל התיקונים אינו זוכה ליכנס לג"ע כמו שאר רשעים, רק חוזר ונתגלגל כאבנא בקוספתא כמובא בסה"ק אור החמה בכ"מ, ובדברי הרמ"ק ז"ל ובסה"ק זרע קודש, ויסודם מזה"ק, כמובא לעיל במאמר פגם היסוד (פגם כב) ועיי"ש, ונחשב כרוצח וכשוטף דמים, שהמה נקראו שחטי הילדים רח"ל, ועוד ועוד (כאשר תראה לעיל במ' פגם היסוד ותראה ותתבונן שם ותעמוד נרעד ונפחד).

וא"כ מי הוא זה אשר יהא שוטה כסיל ובער, לומר שלום עליך נפשי וישליך נפשו לשאול תחתית לעולם ועד, ולא יחפש לנפשו תיקון הנפש, כי לא ידע אדם מאומה מתי הוא הרגע שצריך להחזיר הפקדון לבעל הפקדון, וראים מעשים בכל יום אנשים חזקים ובריאים פתאום יבא עליהם קיצם בלא הודע, וכש"כ בדור אשר נאמר עליו בערב תאמר מי יתן בוקר וכו'.

רק בראותם בספרים ריבוי התיקונים אשר רבו כמו רבו, מתיאשים ואינם עושים כלום, ובפרט שהיצק מראה להם מאמר הזהר שאין תשובה לפגם הזה, כאשר שמעתו דיבורי כמה פתאים.

מהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

וחס מלהזכיר, חס לרחמנא אשר יעשה זאת, אשר כל העולם נברא על תשובה. וכמי שהבאתי במאמרים דלעיל, כי גם מנשה שהעמיד צלם בהיכל ועשה כל תועבות שבעולם, קבלו הקב"ה בתשובה. ואחאב שנאמר עליו (מלכים א' ט"ז) ויהי הנקל לכתו בחטאות ירבעם קבלו הקב"ה בתשובה, כמש"כ (שם א' כ"א) הראית כי נכנע אחאב מלפני, וגם ירבעם גופא אשר החטיא את כללות ישראל, אמר לו הקב"ה חזור בך. וגם אלישע אחר שנכרו עליו שובו בנים שובבים חוץ מאחר (חגיגה טו.) מובא בכל המקובלים שבאם היה דוחק עצמו לתשובה בוודאי ובוודאי היה מקבלין אותו בשמיב, כאשר באמת קודם מיתתו היה מהרהר בתשובה, ושמח תלמידו ר' מאיר ואמר, כנראה מת רבי מתוך תשובה.

וגם בזה"ק בעצמו נדחה כ"פ דברי זה התנא. כאשר תראה בזה"ק המובא ברי"ח (שהועתק לעיל). וגם בזה"ק (אחרי ע"ח) אמר שם שאפילו עבר על איסור א"א ח"ו, ברם לא אית מלה דקיימא קמי תשובה. וגם ר' יוסי אמר שם, תנינן כל מאן דחב ואתפרש מההוא חובא תשובה קא מעליא ליה טפי.

וכן בזה"ק (ויקרא טז) ברע"מ חושב שם מגלי עריין ושופכי דמים ולא יגון דשכבין עם נדה שפחה גוי' זונה ולכל עבירות שבתורה, שלכלם יש מקום מיוחד בגיהנם וממונים עליהו וכו', ואח"כ אמר ראי הדר בתיובתא מה כתיב (ישעי' מד) מחיתי כעב פשעיד, אתמחו רשימין דרשיעי' דדוכתא דגיהנם מכל חובא, אתמחון לעילא ואתמחון לתתא בתר דאהדר בתיובתא.

ותראה שלכל עבירות שבתורה ועל כל מיני עריות, אחר התשובה נמחה הפגם לעילא ותתא, מגיהנם ומכל המקומות. ובאותו מאמר גופא בזה"ק (נח דף סב.) שאמר אותו תנא שאין תשובה לאותו פגם, אית גירסא אמיתית אשר מובא גם ברי"ח, שמסיים ככה אם לא בתיובתא סגי. דהיינו זה התנא ג"כ מודה שבתשובה גדולה יש לו תשובה, וכן מבואר עוד בכמה מקומות בזהר, שבחודאי בלי שום ספק שבעולם שמועיל תשובה, ח"ו מלומר כן שלא יועיל תשובה, מי שאומר זאת הוא מחטיא רבים ונותן דחי' לבעלי תשובה אשר עליהם קיימי עלמא, כאשר אמרו (יומא פ"ז:) בשביל יחיד שעשה תשובה מחלין לכל העולם.

אבל תדע אחי, כי תיקון הברית אינו דבר קטן, ולא דבר ניקל הוא, כי הפוגם בברית פוגם בכל אבריו ושס"ה גידיו, ואין דומה לעבירה אחרת שאינו פוגם רק אותו אבר שעשה בו העבירה, כמובא בספרי חכמה.

ומובא בשם חכמי הניתוח ובשם חכמי המדע, אשר כולם כאחד עונים ואומרים, שא"א בשום אופן לצאת להורע אם לא שכל הרמ"ח איברים ושס"ה גידים מסכימים לזה. לכן תראה אם נתקשה האבר והרצון אינו רוצה או חוזר הקישוי כי כל האיברים ושס"ה גידים נקשרים בוו התאוה, ואין תאוה גדולה יותר מזו התאוה, כי ע"י נברא

האדם

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קמו

האדם ולכן כולם חפצים ורוצים להרחיק מפני הזרע חי, ויש בזה סוד גדול בספרי חכמה.

וככה תדע אחי, כי האדם נקרא עולם קטן. ומי ששומר בריתו בכל הפרטים (כאשר יבוארו במאמר דלהלן), אז כל העולמות משתוקקים אליו, כי על ברית קיימי כולו עלמא כדכתיב (ירמי' לג) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי. ולכן הנוטר ברית נקרא צדיק יסוד עולם כי עליו קיים כל העולם כולו. כדאמרו רז"ל (תגיגה י"ב). וכל העולמות משתוקקים אליו ומתדבקים בו. ואשרי חלקו וגורלו. אשרי אבותיו שילדוהו. וגם הזוכה לתקן הברית ע"י תשובה. נקרא צדיק. כמובא בסה"ק ראשית חכמה, ובספר זרע קודש, ובספר סוד מרע, ששמע זאת מרבו הקדוש החחה מלובלין זי"ע, כי מי שמתקן הברית נקרא ג"כ צדיק, ויכול להיות צדיק יסוד עולם ע"י תשובתו הגדולה.

לכן מי שרוצה להתחיל בתיקוני התשובה, ורואה לפניו ריבוי התיקונים, ועיין סג אהור ואינו מתחיל כלום, באמרו אימתי אנמור כולו תיקונא דמלכא, ומה כחי כי אסכול. לכן בני הט אונך ושמע, ואעמידך בעיה על קושט דברי אמת, באם תרצה בתיקון נפשך לבל תדחה מעולמך.

ודע אחי, כי עיקר יסודותינו בנייים על דברי החי האר"י הקדוש, אשר לו נגלו תעלומות חכמה ותיקוני נפשות ישראל עבג"צ. כי מי עלה שמים וירד כמותו, לקבל ממתיבתא דקוביה וממתיבתא דמשיח ואבות הקדושים. תיקוני הנפשות כמותו. והגם בודאי כל דברי צדיקים וקדושים אמיתיים, וכאשר אבאר להלן בעיה.

פרק ג

והנה תנה בני לך, ותדע כי עיקר תיקוני היסוד ראיתי שעומדים על חמשה דברים אשר כל נפש מישראל הגם השפל שבשפלים בכחו לקיימם, רק באם ירצה להיות מהשבים מכאן ולהבא. כי בודאי אם עמד במרדו, והוא שב על קיאנו, הלא הוא כטובל ושרץ בידו. הגם באמת לאמיתו, שישנם נפשות אשר קשורים ביד יצרם אחר ריבוי הפגמים שעברו, כאמרם ז"ל (ב"ר פ' ל"ד) הרשעים הן ברשות לבן, וכבר אין בכחם להנתק בשום אופן כי הרבו להשחית רח"ל. כאשר באו אלי כמה וכמה בצעקות להציל נפשם מש"ת:

ולאלן אשר מר להם וצר להם, בידעם עד היכן הפגם מגיע רק שאין בכחם למשול ביצרם, להנתק מהתאוה החזקה המושל בהם, לאלו ג"כ יועילו התיקונים בעיה. כי סוף כל סוף יתגבר כח הקדושה, כי מציל עני מחזק ממנו שהוא עני בכח ועני ואביון מנזלו, וכידוע שהכוונה על היצר הגדול נפשות ישראל, והגם מי שהוא עני ואביון שאין לו שום כלי קרב, כי אביון הוא יותר דל מעני, ואין לו במה ללחום כלום.

עכ"ז

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ע"זי הקב"ה מציל אותו מגולן זה. כי מציל עניי עולה מספרו יצ"ר. וגם יצר פירושו כמו (בראשית לב) ויצר לו שמצער עצמו על חזקת היצר ועושה פעולות להנצל ממנו. אז בודאי הקב"ה מרחם עליו סוף כל סוף ויוציאו מרשתו אשר נלכד בו. ונח"ל לבאר החמשה תיקונים. וראשית אבאר לך בקוצר מילין דברי רבינו הקדוש האר"י ז"ל המובא בספר (פע"ח ושעה"כ), אשר מו"ש כי אין לך שום עבירה בכל החזרה כולו שמוליד ממש שדין ורוחין כמו המחיל רח"ל, הוא יותר פגם גם מכל ביאות אסורות מפני וכו' (ועיי"ש הטעם), משא"כ זה הפגם הנורא העצום יוצא מזכר, ופוגם בזה בדעת עליון שבאוי"א (והנה ידוע שדעת כולל כל הספירות, כי דיעה קנית מה חסרת (ויק"ר פ"א) והוא התנוצצות הכתר) ותיכף יורדת הנשמה ומתלבשת בלברש הקליפה, ונברא ממנו שד ומזיק גדול רח"ל. לבד מה שמובא שנבראו גם מיתר הספות שדין ולילין רח"ל.

ובספר זרע קודש מובא בשם רבו שיורדין גם מספר ניצוצין לתוך הקליפה בכ"פ, ופוגם ביסודות דחכמה ובינה ומוחין דחכמה ובינה, ועיי"ש, ואחר כל הסודות והפגמים שמביא שם כותב בזה הלשון:

ידידי כנפשי אם אכתוב הפגם והחטא מהעון הפלילי הזה, מה שפגם אדם בנפשו רוחו ונשמתו, בחייו ובמותו, ובשמות הקדושים ובעולמות העליונים ותחתונים, לא יוכלו כמה יריעות וכמה ספרים, אלו דרושים אין להם סוף וחקר, כאשר כבר הקדימו הראשונים ואחרונים מעון הפלילי הזה ע"כ:

ויעד דע אחי, כי בענין הפגם הזה יש כמה בחינות, כי יש אשר מהרהר בעבירה, ועיי"נ נתקשה הגיד ויוצא ז"ל, ויש אשר היצר מתגבר עליו בכל כחו ובא לאנטו לידי קישוי אבר ויוצא ז"ל, ויש אשר אוחו באמה ממש או משפף האבר בירכים או ברגלים או בבגד או בכל דבר רח"ל, ואוי לנפשו ולנשמתו, ויש אשר מהרהר בזכר, ויש שמהרהר ביום ובא לידי קרי כלילה, ויש אשר בשעת השתנה מתקשה הגיד ומדעזעזע הגוף ויוצא ז"ל. והנה יש חילוק בין פרט ופרט לענין העונשים, ולענין הטומאה הגדולה והנוראה שגורם.

ודע אחי, כי כל עבירה ועבירה יש לה היכל מיוחד ומדור בגיהנם בהיכלות הטומאה רח"ל, אשר משם נמשכים כל מיני ברואים הטמאים, כל אחד לפי צורתו ומקומו ומבואו מהיכלות הטמאים, כך הוא צורתו בהשתלשלות בעוה"ז, וכל עבירה יש לה מזיקין וקליפות אחרים, כל אחד בדמותו ובצלמו הטמא רח"ל.

לכן אם אדם מהרהר בזכר ח"ו, ואינו מדחה ההרהור ממנו, ועיי"ז בא לידי קישוי או קרי, אז זה המזיק שנברא מזה נתלבש באותו דמות הקליפה של משכב זכר, וזה ממש כאלו בא על זכר, וכן אם מהרהר באשת איש או בגוי רח"ל, מתלבש אותו קליפה בלבוש זה כדמות אותה עבירה, ומזה ההיכל מקבל השפעתו, וגם דינו כזה רח"ל

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קמח

רח"ל. וכן מי שאינו שומר את עיניו ובא עי"ז לכל מיני הרהורים רעים, פעם מהרהר בא"א ופעם בזכר ופעם באחרים רח"ל, ובא עי"ז להוצאת ז"ל. וגם מהרהר בעצמו נברא מזה גשמת זה הקליפה. ויהא נחשב לפניו כאלו עבר על כל כריתות שבתורה (ועיין בתיקוני הנפש בעמק המלך). ולכן יש לו חלק רח"ל עם כל מיני מורדים ופושעים.

א"כ אחי אהובי חשוב מה שלפניך. אבל עכ"ז הגם שעברת ופגמת בלי שיעור וחקר לא תתיאש ח"ו, כי רחמי ה' וחסדיו המה בלי גבול ובלי חקר, ורוצה וחפץ בתשובת הרשעים. וחזק ואמץ, כי אדרבה לפי גודל חטאך ופשעך בשוכך אל ה' תגרום לו גודל נחת רוח בלי שיעור. כמובא (בתדב"א זוטא פרק ט') ח"ל:

מכאן אמרו אפילו הגדיל אדם הרבה עבירות זו למעלה מזו ואח"כ הוא חוזר בתשובה אמר הקב"ה הרינו עמו ברחמים ואני אקבל את תשובתו ואפי' אם עמד אדם חרף וגדף כלפי מעלה ואח"כ חזר בתשובה אמר הקב"ה הרינו עמו ברחמים והריני מוחל לו על כל עונותיו שנאמר (יחזקאל יח) החפץ אחפוץ מות רשע נאם ה' אלוקים הלא בשובו מדרכיו חיי' עכ"ל:

ובספר הרוקח ז"ל דרש רבינו כמה גדול כחה של תשובה, כיון שאדם מחשב בלבו לעשות תשובה מיד עולה ועומדת לפני כסא הכבוד, שובה ישראל עד ה' אלקיך אמר הקב"ה אפי' יש בכם עבירות ע"ד ה', עד כסא הכבוד, שובה ישראל.

פרק ד'

ולכן אחי חביבי אסדר לפניך חמשה תקונים בע"ה לתקן גפוך ולהאירה באור ה' בעזרתו ית"ש.

והנה תיקון הראשון: הוא טבילת המקוה. דהיינו, כשנטמא אדם בטומאת קרי, או אם רוצה לשוב לה' ולקבל ע"ע תשובה על עון ז"ל, אז התיקון הראשון הוא הטבילה. ועיין (בר"ח שער אהבה פרק י"א):

והנה תיקון הטבילה הוא לאו דוקא ביום קבלת התשובה או ביום שנצרך לטהר מטומאתו, רק יש בענין טהרת המקוה בכל פעם תיקון גדול ונורא לטהרת הברית. ובשביל שטבילת המקוה הוא ענין נכבד ונעלה אשר יש בו כמה וכמה פרטים, לכן יחדתי לו מאמר בפני עצמו לקמן שנקרא מקוה ישראל, ועיי"ש, ותראה בע"ה דברים נשגבים ועליונים לטהרת הנשמה והגוף.

ותיקון השני, של תיקון יסוד, המובא בשער היחודים להאריז"ל, ומוצק בספרי יראים, שתיקון הוצאת ז"ל הוא להתענות פ"ד תעניות. והנה נחלקו בזה המפורשים, אם הכוונה להתענות בכל שנה פ"ד תעניות או פ"א בימי חייו, והרבה ס"ל שצריך

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

שצריך שלשה פעמים להתענות, שהמה במספר רנ"ב תעניות; וכן הוא הסכמת בעל התניא באגרת התשובה שלו:

והנה מי שבכחו להתענות כפשוטו, ובטוח הוא שלא יזיק לגופו, בוודאי מה טוב חלקו וגורלו, כאמרם ז"ל (ברכות לב:) גדולה תענית יותר מן הצדקה מ"ט זה בגופו וזה בממונו. אבל עכשיו בדורינו זה דור חלוש ונדכה, בוודאי מועטים המה בדור שיוכלו לסבול מספר אלו התעניות. ובפרט כי אלו השלשה פעמים פ"ד תעניות נאמר על מי שבא לשוב לה' ובטוח בלבו שלא יחטא עוד מכאן ולהבא, ולא כן עכשיו, שאין פסיעה כמעט בשמירת המחשבה מגודל הפירצות הנוראות רח"ל פריצות הפקרות, וישנם פגם המחשבות, ופגם הדיבורים הפוגמים הברית, כי פגם המעור ופגם הלשון מחוברים יחדיו, ומובא בסה"ק כי עוד חמורה ברית הלשון מברית המעור, ובכתבי הקודש של רבה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע מביא הטעם שע"י פגם הדיבור בורא גופים להחיצונים ועיי"ש, ובוודאי שהיה נצרך כ"פ בשנה לעשות זה התיקון, ולכהפ"ח פ"א בשנה, ומי הוא זה בדורינו אשר בכחו לסבול כל זה. לכן צריך לקיים (דניאל ד') וחסאך בצדקה פרוק, והגם שהתיקון בתעניות בוודאי יותר ויותר גדול, בפרט עם הכוונות של תענית שסידר רבינו האריז"ל אבל אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, ובדור חלוש כזה אסור לסגף עצמו שלא יחלה ח"ו, ואו יהא נמסר לגמרי ביד היצר, ולא יוכל לעסוק בתשובה כלום:

לכן העצה לכל מי שרוצה לתקן נפשו, שיפריש בכל שנה סכום של פדיון פ"ד תעניות, כמובא בסה"ק זרע קודש, שצריך כל ימי חייו בכל שנה לעשות זה התיקון של פ"ד תעניות, ויותר טוב שיפריש ע"ז בכל יום איזה סכום, ויעשה הפדיון או בעשיית או בשוכביים או בימי ספירת העומר, כי כל אלו הזמנים המה מסוגלים ביותר לתיקון החטא ז"ל, כמובא בדברי רבינו האריז"ל, ובפרט בימי השוכביים, שמוכא בכתבי האריז"ל ז"ל שהוא הזמן המוכשר לתיקון ז"ל, כמו עשיית לכללות תיקון העונות. וכבר נהגו ברוב תפוצות ישראל בימי השוכביים לעסוק בתיקון זה החטא, או בתענית, או בצדקות ובאמירת תהלים ופדיון נפש. וערך הפדיון כבר ביארתי במאמר הצדקה ותדרשנו משם, ותמצא שם דברים רבים לתיקון נפשך בתיקון הצדקה, לקיים וחסאך בצדקה פרוק (דניאל ד'):

והגם מי שדחיקא ליה שעתא ימסור נפשו על זה להפריש סכום זה הפדיון בכל שנה, פ"א לכהפ"ח, דייקא בשביל תיקון זה החטא (ועיין להלן בשער התפילות ותמצא שם תפלה לזה בשעת הפרשת הצדקה לפדיון נפשך ובשעת התיקון):

ואם בכחו להתענות תענית שלם ביום זה או טוב ומועיל ביותר, וישמור נפשו מאוד מחטאים, בפרט מכעס ולשה"ר ושקר ומריבות, לכהפ"ח ביום הזה, ומי שהוא חלוש מאד ח"ו, יתענה לכהפ"ח חצי תענית עד חצות, ואח"כ יעשה הפדיון, ויכול לאכול, ויותר

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קמט

טוב אם יוכלו להתקבץ עשרה חברים ביחד לעשות ביחד זה הפדיון. כי כחו של רבים גדול, ומקובל תשובתם בכל עת ובכל זמן כמובא בגמרא (ר"ה ית.) על סתירת הפסוקים דכתיב דרשו ה' בהמצאו, וכתיב מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו, ותירצו כאן ביחיד כאן ברבים, שמקובל תשובתם בכל עת ובכל זמן, ואם אין לו קיבוץ כזה יעשה הפדיון בפני עצמו:

פרק ה'

תיקון השלישי: הוא להוריד דמעות על חטא ופגם הברית קודש. וכבר ביארתי מזה קצת לעיל (במ' תשובה בתפלה ותשובה עילאה), ואלו באתי להאריך בזה היה צריך מאמר גדול מיוחד לזה, ואינני יכול להאריך מפני הדפסת הספר, ושלא להלאות הקורא:

דע אחי, כי מובא בשם רבינו האריז"ל, שאדם ע"י פגם הברית, בין בשוגג ובין במזיד, גורם להרבות הטומאה במאד מאד רח"ל, ומוריד בכל פעם הרבה גיצויות קדושות בין החיצונים, ע"י טפות שיצאו ממנו לבטלה:

ולכן מובא בספרי קודש, שאם אדם מוריד דמעות מעיניו על זה הפגם, או ע"י כל דמעה מעלה עמו בכל פעם טפה אחת. כי בכל פעם יוצאים ממנו טפות הרבה, ובכל דמע שיצא מעיניו מבטל ממנו טפה, וכן מובא בסה"ק (אור פני משה פ"ו ויקרא) אשר ידוע כי כל דבריו המה מהתגלות האלשיך הקדוש אשר נתגלה אליו ולמד עמו, ומובא בתבואות שור על הגמרא שבת ק"ה ח"ל:

ארי"ש בן פזי כל המוריד דמעות כו' הקב"ה סופרן כו' שנאמר נודי ספרת גי'. יש לדקדק מ"ט סופרן גם הלשון בקרא כפול הוא נודי ספרת גי' הלא בספרתיך, ונ"ל ע"פ מ"ש ספרי המוסר דא' מתקוני הוצאת זרע לבטלה הוא המוריד דמעות על אדם כשר וכל טיפת דמע מתקן טיפה מהקרי במספר במפקד ע"כ ולכן הקב"ה סופרן כמה טיפות דמעות לכוונן נגד מספר טיפות שהוציא לבטלה ומביא ע"ז קרא נודי ספרת אתה פ"י כבר ספרת הטיפות שז"ל היינו נודי פ"י נוד י' מה שנדדתי היודיין מהשם של ע"ב כמבואר באריכות (בס' דעת חכמה שער התשובה פרק כ') שהמוציא ז"ל ממשך שפע היודיין חוץ למקומם ויתוקן זה ע"י שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתיך פ"י שתספור הדמעות טיפה נגד טיפה וק"ל עכ"ל:

דהנה בענין הדמעות, מובא בזה"ק בכמה מקומות גדול מעלת הורדת דמעות, ואעת"פ לך, מזה"ק (שמות יב) ח"ל:

ותפתח דא שכינתא דקיימא עליהו דישראל כאימא על בנין, היא פתחה תדיר בזכותיהון דישראל, כיון שפתחה ותראהו את הילד (ירמ' לא) ילד שעשועים, דאינון ישראל

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ישראל דמתחטטן קמי מלכיהון בכלא, ומיד דמתחננן קמי קב"ה הדרי בתשובה ובכאן קמיה כברא דבכי קמי אבוי, מה כתיב והנה נער בוכה. כיון דבכי אתעדו כל גורין בישינ דעלמא, מה כתיב ותחמול עליו, אתער עלוי ברחמים ומרחם ליה, ותאמר מילדי העברים זה, דאינון רכי לבא, ולא מילדי העכו"ם דאינון קשי קדל וקשי לבא. מילדי העברים רכי לבא מאבהן ומאמהן לאתבא קמי מאריהון. ע"כ:

וכן הוא בזהר (תרומה קסה) וז"ל:

מאי תקונא אית ליה להאי בר נש אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו וכו' וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גויזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין, וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא וכו', וההוא בר נש וההוא צלותא לא אהדר בריקניא וקב"ה חייס עליה. זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קוב"ה בצלותיה. ע"כ:

וכן בזה"ק (פקודי רמ"ה), ח"ל:

לעילא מהאי פתחא אית פתחא אחרא דקב"ה חתיר לה ואתפתח תלת זמני ביומא ולא אנעיל וקיימא לאינון מריהון דתיובתא די אושיד דמעין בצלותהון קמי מאריהון, וכל תרעין ופתחין ננעלו עד דעייל ברשותא, בר תרעין אלין דאקרין שערי דמעין, וכד האי צלותא דדמעין סלקא לעילא לאעלא באינון תרעין, אודמן ההוא אופן דקיימא על שית מאה חיון רברבן ורחמיא"ל שמיה ונטיל תהיא צלותא באינון דמעין צלותא עאלת ואתקשרת לעילא, ואינון דמעין אשתארו הכא ורשימין בהאי פתחא. ע"כ:

וכן בזה"ק (בלק קפ"ה), וכבר הועתק לעיל במ' תשובה עילאה) ח"ל:

הכי הוא מלוי בר נש זעיר, וכל מלוי אינון לפום שעתא הכי הוא לפום שעתא, אבל בתיובתא ובעותא ובעובדין טבין ובדמעין סגיאין איהי קדישא רב ועלאה על כל עלמא אוהיר נהוריה וקמיט קדושתיה לגביה דב"נ למעבד רעותיה. ע"כ:

וכן מובא בתיקונים (נ"ח, תקונא כ"א) ח"ל:

נאי (בראשית ח') ויפתח נח, אלא רמיו (שמות ב') ופתח ותראהו את הילד, אדנאי שפתי תפתח, ודא ישראל דפתחין בתיובתא בבכיה, ומיד ותחמול עליו (שם).

ע"כ:

ותראה אחי אהובי מכל הני מאמרים גודל מעלת הדמעה, והנה (אם תרצה לדעת צפת) מפני מה תשובת הדמעות כ"כ סודם רם ונשא וגבה מאד, הבט וראה מה שכתב האר"י במאמר הרשב"י, אשר ענין הדמעות המה נצח הווד דחכמה עילאה אשר אינם סגורים לעולם, והמוציא דמעות מעיניו, אז נפתחים אלו השערים של החכמה עילאה ונמשך לחכמה תתאה, ועיי' מתברין כל גזירין בישינ ונמתקים כל הדינים, כי השערים אשר מחכמה ולמטה נסגרו בעונות מימי החורבן ולהלן, משא"כ שערי חכמה עליונה לא נסגרו, ואדם הפוגם בבכיה עולה הפגם עד דעת שבחכמה,

ומשם

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנ

ומשם נמשך הפגם עד למטה בכל העולם כי כן המדה, בכל מקום גבוה שפגם נמשך הפגם עד כל העולמות שלמטה. ונמשך הפגם במדות חו"ב. וברית נמשך מדעת. ע"י שנותן דעתו על זה בעומק ומתאזה בלבו בעומק הדעת. כי כפי הדעת שנותן יותר בזה על הטיפה סרוחה רימה לתולעה, גורם הרס וחורבן בכל העולמות, ולדחותו משערי הקדושה:

כמובא מרבינו האריז"ל (בספר שער המצות פ' נח), שבכל פעם שפוגם בזה נותן חרב בידי היצר, שהא חרבו של עשו הרשע, עולה עם זה החרב לשרש נשמות, וכורת משם נשמה קדושה, ונעשה מזה קליפה גדולה ונוראה, ועי"ז נעשה חשכות גדולה בכל העולמות, הוא חייב מיתה תיכף ח"ו, ונפגם דעת העליון:

וע"י עומק הדעת והתמרמרות על זה הפגם, עד שיורדים דמעות רותחות מעיניו, נמשך שפע מאלו שערי חכמה ויורדים לחכמה תתאה, ומעלה משם ניצוצין קדישין, בע"כ דקלי, ועוד יש בכחו באלו הדמעות להעלות לפעמים כמה נשמות של יתר בני אדם שחטאו ופגמו בזה, כי כך הוא הסדר. כמובא בשער הגלגולים. שכשנשמה קדושה עולה מידי חיצונים, או מתקנאות בה חבירי הסמוכים לה ששבויים בידי החיצונים, ומתגברין בכח ועולין עמה כמה נשמות חבירי, בכח שכנית עוזינו שיוורדת ללקט נשמות מידי החיצונים, בכח תפלות ובכיות ישראל, וכש"כ אם בוכה ומוריד דמעות בשביל גודל צער השכינה, ומתבונן עד היכן פגם וגרם צער השכינה בלי שיעור או הקב"ה סופר ומונה דמעותיו ומניחם בבית גזיו:

כמובא בסידור הקדוש של הרמ"ק ז"ל, (בשערי תחנה), שבאם אדם בוכה ומוריד דמעות על צער השכינה, שאדם גורם בחטאיו, או הקב"ה סופרן, כי הקב"ה כביכול מוריד דמעות בכל יום על צער השכינה, הקב"ה סופר, כך וכך דמעות הורדתי מיום החורבן על צער שכנית עוזי, ופלוני ופלוני היה שותפי הוריד כך וכך דמעות על זה. ובפרט אחר חצות לילה, שאז הזמן לאלו הדמעות ביותר (ועיי"ש בסידור הקדוש הנ"ל):

ובספר ראשית חכמה (שער הקדושה) מבאר, למה הדמעות עינים המה תיקון ליסוד שפגם, מפני שע"י שמו"ל מתיש כח הראות בגשמי, וכן הוא ברוחני, וכשאדם

מוריד דמעות ג"כ מחליש הראות לכן בא זה ומתקן ומכפר על זה:

ועוד טעם לזה, כי עיקר פגם היסוד נמשך מפגם עינים, כי עין רואה ולב חומד, ואמרו רז"ל (סוטה ח') אין יצר הרע שולט אלא במה שעניני ראות, ואלו המראות מתלבשים לפניו תמיד להחטיאו בין בהקיץ ובין בחלום רח"ל, הקליפות מזמינים לפניו תמיד כל מיני ראות והסתכלות רעות, לכן כמו שראשית הפגם הוא בעינים, וכן היה חטא הראשון של אדה"ר בראות העינים דכתיב (בראשית ג') ותרא האשה וכו' וכי תאזה הוא לעינים, ומשם נמשך כל החרבן לכל היצר וכל הצרות שבעולם

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

עד ביאת המשיח. לכן ראשית תיקון האדם להוריד דמעות מעיניו, וזה התחלת תיקון העינים, ולבד מזה, שלא לפגום אדם את עיניו בראיות והסתכלות אסורות, שזה ממילא מחויב לעשות, כי באם לא כן נקרא רשע עבריין (כמבואר הרבה לעיל במאמרי קדושת ושמירת עינים ועיי"ש):

ועיי שבירת לבו ונמיכת רוחו בצירוף בכי, נבקעו מעיינות ותהומות, ומעלה משם גיצוצי קודש. והנה גם מי שלבו אטום וסתום ומקושיית ערפת הלב שבקרבו א"א לו להוריד דמעות מעיניו, ישבור לבו ויצעק לפני ה', כדכתיב (תהלים לד) צעקו והי שמע, שצעקה הוא תיקון היסוד כאשר ביארתי לעיל (במ' תשובה עילאה) וכתיב (שם ל"ד) קרוב ה' לנשברי לב וכו', כי גדולים נמוכי רוח לפני ה', ואם משבר לבו לפני ה' בקול בכיות, הגם שא"א לו להוריד דמעות, כי ישנם אנשים שא"א להם להוריד דמעות מחולשות עינים שלהם, אז נאמר עליו כי אתה שומע קול בכיות, הגם קול בלא דמעה, כי הקב"ה יודע שרוצה להוריד דמעות רק שאינו יכול, הן מטבעו הן מחולשות הראות שסכנה הוא לו, ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו:

אבל אשרי מי שיכול להוריד דמעות מעיניו מאין הפוגות, כאשר הבאתי לך לעיל ההענקות מזה"ק, וגם אם האדם מבקש מה' מסייעין לו ע"ז מן השמים להוריד תמיד דמעות וגם יבקש מה' שלא יזיקו לו אלו הדמעות לעיניו:

והנה בענין הדמעות צריך שלש אזהרות, שציוו אותנו רבותינו הקדושים, אשר היה נהירין להו שבילי דרקיע:

הראשון, מה שציווה הקדוש החוזה מלובלין ז"ל לתלמידיו, שהזהיר אותם מאד ע"ז בעת בכייתם, כי היצר מתקנא מאד בהורדת דמעות של אדם, מפני גודל מעלת הדמעות אמיתיים שהמה לש"ש, (לאפוקי כשהוא לשקר ח"ו או לשטותים והבלים), וטורח היצר מאד ליתן פני' בלב האדם, לכן כמו שמעלת הדמעות גדולים מאד, ככה ח"ו כשיש לו פני', אז נתרומם הלב מזה, והיצר וכת דילי, חוטפים להם אלו הדמעות, ועושים מזה בניני ורקיעי שווא ח"ו, ואז הרס יותר משתיקן ח"ו:

ושנית, כשאדם מוריד דמעות מעיניו ומשבר לבו, אז כל אדם מישראל מרגיש אח"ז כאלו הוקל עול העונות מעל צווארו, ומרגיש קצת נחמה בלב, כמאמר הכתוב (ישע"י נו) ואשלם נחומים לו ולאבליו, ופירש בזה"ק שהכוונה על המלאכים המתאבלים על בעל החוטא, לכן יכול האדם לחשוב, הנה בכיתי ושברתי לבי ובה כבר תקנתי הכל, (וזה מעשה היצר), מלבד שהוא בכלל עיון תפלה שגורם לעיין בדינו ח"ו כמאמר רז"ל (ברכות ג"ה):

כי תדע אחי, שאדם פגם וגרם השחתות הרבה בלי שיעור וחקר ומספר, כאשר ביארתי קצת לעיל (במ' מארי דחושבנא ועיי"ש), ובכל פעם שאדם בוכה ומתמרמר על חטאיו, משליך מעליו קצת מן הקצת אחד מאלפי אלפים ורבוה רבבות מעונותיו,

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנא

זה ההרגשה הקלות מהעול הקשה והנחמה פורתא בלב אינו תמיד, כמו אצל הצדיקים ובעלי תשובה תאמייתים, הוא רק לפי שעה, ולא תחשוב שכבר יצאת ידי חובתך על זמן רב או על כל ימי חייך. כי היצר מטעה אותך בזה. רק צריך לעשות תשובה תמיד יום אחר יום ושנה אחר שנה לקיים (תהלים נא) וחסאתי נגדי תמיד. ואז בהמשך שנים הרבה וזמן וזמנים טובא. הקב"ה ברחמיו יפשוט ימינו, ותזכה להיקרא בשם מעלת בעלי תשובה:

אבל עכ"ז בכל פעם עושה טובה גדולה ועצומה לנפשו ולא נאבד ממנו ח"ו אפילו הרהור תשובה אחת, ולא דמעה אחת מדמעות עיניו, אם הוא לשיש בשביל הקב"ה בלי פניות וגאות ח"ו:

ואזהרה שלישית, כי האדם כשהוא בוכה אז בטבע נמשך לו עצבות אחר הבכי, זה היוק גדול מאד ח"ו לנפש (כאשר יבואר במאמר המדות ברצות ה'), לכן צריך אחר התשובה ובכי' לומר:

רבש"ע אני מאמין באמונת שלימות כי חנוך המרבה לפלוח אתה ובוודאי תפשוט ימינך ותקבלני, ויחזק עצמו בשמחה אח"כ בע"כ, ויגן לעצמו איזה ניגון של שמחה, כי באם נשאר בעצבות ח"ו, אז ג"כ החיצונים יונקים מדמעותיו ח"ו, ויש לו היוק גדול בנפשו:

להרביעי צריכין לדעת. כי מובא בדרו"ל (תענית ל:) על הכתוב ותהי עונותם על עצמותם (יחזקאל לב) ואצל שאר בני אדם העונות המה באתכסיא, רק על שני מקומות, העונות מתגלים, על מצח האדם, כדכתיב (ישעיה ג) הכרת פניהם ענתה בם וכתיב (ירמי ג) מצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם. וכן על כפות ידיו, לכן מובא בכתבי האר"ז כי זכי הראות מכירים על המצח כל העונות של אדם. וכן המכירים בחכמת היד לאמיתתן, לכן מובא בס"י שאם האדם בוכה צריך לרחוץ בדמעות שלו מצחו וכפות ידיו ויכוין לרחוץ עונותיו הרשומים שם ויאמר התפלה שמובא בספר חסידים (ס"י קע"א) בזה"ל:

פרק ו

וכשבוכה על פשעיו יאמר: דמעתי יכבה חרון אפך ממני, ואת לבבי אשר נמס ויהי למים תכבה גחלי אש אשר קדחה באפיך, ותשובת מעשי הם ישיבו אפך ממני ותעניותי הם ימלאוך רחמים עלי, וערך שולחן אשר לא ערכת תחשוב זבח ערוך, והסיר אשר לא הצנתי על גחלים תחשוב כאש תוקד על מזבחיך לא תכבה, וכלי מאכלי אשר לא הובאו לפני תחשוב כאשר יביאו בני ישראל את המנחה, ואת חסרון דמי יכפר עלי כדמים על קרנות המזבח וסיעופ חלבי כחלב אימורים דמעות עיני כחסף נסך

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

שכר וקול בכי כקול שירים שהיו משוררים וחשיכת עינים כצום ובכי כאור הנרות וריח רעבון כריח הקטורת, ושיחי כברכת כהנים ובשפיות נפשי ולבכי עם מי דמעותי תמחה פשעיי וחלישות אברי כנתחי קרבן ושברון לבי כאבני מזבח ומשברי לבי כזבחיך ולא תבזה לבי הנשבר ושינוי בגדים חמודות כבגדי הכהונה, ומניעת רחיצה כקידוש ידים ורגלים, כי צריך למנוע רחיצות הוץ מרחיצת מצוה, ואילו לא היה לו לשנות בגדיו טוב היה לו שהרי אמרו מי שאין לו אלא חלוק אחד חייו אינם חיים וקריעת לבבי יקרעו ספרים שכתובים בהם עונותיי ומוצא שפתי יסתמו פיות שומניי וחלישות לבי ישמחו לב מבקשיך ובמני הריקה מן תענוגים אל תשיבני ריקם מלפניך ובעבור נפשי היבישה אשר מתאוה תמלא משאלותיי, וניחומיי ותשבותיי ישיבוך אלי, ותרצה אותי כי נחמתי על רוב מעללי על דרכי הרעים כי עשיתים בין שגיונות בין זדונות ואתה יודע ורואה כליות ולב ואתה יודע כי שוין מחשבותיי ואמרי פי, יהי רצון מלפניך רחום וחנון שתכיר מעלי כל דברים המעכבים את התשובה ולא אשיב להרע לפניך, ומעשה הטוב ומחשבה טובה אם יש בי יכונו לעולם לפניך ולכך עלינו לטובה. ע-כ :

פרק ו

תיקון הרביעי, (לבקש מה' באמירת הברכה תקע בשופר בשמ"ע על תיקון זה הפגם ולכין בה השמות והכוונות) אשר הוא בשביל קיבוץ גידחים ולתקן העון, כמובא (בפע"ח), ובספר "לימודי אצילות" מהאריז"ל מבואר ביותר, ואעתיק לך משם בתיקון הלשון, מפני שהוא מלא שגיאות ח"ל :

ותשובת שכבת ורע לבטלה כיוון בברכת מקבץ נדחי ישראל לכל הדברים אשר נזכיר בראשונה כיוון במלת תקע שעולה ב' פעמים מנצפ"ך עם ה' אותיות מנצפ"ך רומזים ה' גבורות שיש בהם ימין ושמאל ולכך נחשבים ב"פ. וכל שאר תשובות (תיבת) הברכה יהיה נגד פניו תמיד וכוונת אותיות אחה"ע שעולה פ"ד כמנין שנים שעמד יעקב שלא ראה קרי. ואחה"ע נק' אותיות גרו"ן לפי ששרשם בגרו"ן בכינה והיינו בנקודות בינה שבאמא ולכן עולה ג"פ אלהיים כמנין גרו"ן הוא סוד ג' וורידין שבצואר, והם נקודים בניקוד מוצא אותיות היינו אֶסְטָה שעולה ניקוד כמנין ב"ן (אהמ"ג זה בטעות ואולי צ"ל כך אֶסְטָה ואין לי ספר אחר כעת להגיה ממנו) כי כל הברת אַ היא בניקוד פתח וכל הברת ה"י או ח"י"ת היא בניקוד צירי. ואחה"ע זה הוא שרש וממנו יוצא שם יק"ו ושם אק"ק שבין שניהם עולים מ"ב ושם של אנ"א בכ"ח שהוא ג"כ מ"ב אתון שבין ב' שמות אלו עולה פ"ד. וכשמגיע למלת ונקבצו (צ"ל וקבצנו) יחד יכוון

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנב

יכוון בשם קבו (צ"ל סבו) שעולה עם הניקוד ע"ב והוא מע"ב שמות היוצאים מפסוק ו' ו' ו' (דהיינו מפסוק, ויס"ע ויב"א וי"ט שכתוב אצל קרי"ס המתחילין בווי"ן) הוא ר"ת חי"ל בל"ע ויקיאנו (דהיינו כשם הנ"ל) לפי שכשאדם מוציא ז"ל או במחשבה פסולה. הקליפה קולטת אותה הנשמה והטיפה היוצאת ממנו וכשהוא מכוון בשם זה כבולעו כך פולטו. וזה הוא מבטנו יורשנו א"ל. והוא מתקן את אשר עיוות, וקודם החתימה יאמר: יה"ר מלפניך או"א שכל טפה וטפה של זרע שיצא ממני לבטלה ומכל ישראל בכלל ובפרט. שלא במקום מצוה בין באונם בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין בהרהור בין במעשה בין בגלגול זה בין בגלגול אחר ונבלעו בקליפות, שתקיא הקליפות הניצוצות קרי שנבלעו בה. בזכות שמך הגדול היוצא מהפסוק חי"ל בל-ע ויקיאנו ובזכות שמך הגדול יהחברה שתחזירם למקום קדושה והטוב בעיניך עשה: וביצור יכוין (בהשם של חתימת הברכה) בניקוד שור"ק של ניקוד וי"ו לפי שניקוד שור"ק רומז ליסוד והוא המקום אשר חטא בו ובוה יתכפר לו העוון ואסף נדחים ע"כ:

ובימי השוכביים יכוון בסיום הברכה השם יק"ב

הרי תראה שעי"ו התפלה הזכונה מקבץ נדחים, ומתכפר לו עונותיו. וזה מובא ג"כ בפע"ח להאריז"ל בתפלת עמידה של שחרית. וגם בסה"ק זרע קודש מאריך

שם בסודות, אשר אי"א היום לכוין כל זה:

ולכן אבאר לך בקיצור:

הנה זו הברכה של תקע בשופר גדול הוא נגד הוד דנוקבא, ששם תקף הדינים. לכן מלת תקיע בגמטרי"ב פ' פעמים מנצפ"ך עם היו"ד אותיות, ולכן כשאומרים בשופר גדול מעוררים בזה החכמה שבבינה, ועי"ו ממתיקים כל הגבורות שבהוד, ונמשך שפע מיסוד דבינה, ומתמתקים הגבורות של שני שמות מ"ה ואדנ"י שהמה כמספר ג"ס, וזהו רשא נפ לקבץ. ובמלות זקבצנו יחד מארבע כנפות יכוין כי מאלו שלש תיבות יחד מארבע כנפות האותיות של קודם האות האחרון (דהיינו ה' מיחד ב' מארבע ו' מכנפות) המה אותיות חב"ו שהוא שם קדוש ונורא מע"ב שמות היוצא מהפסוק ויס"ע ויב"א וי"ט, וזה השם מוציא כל ניצוצי קודש מבטן החיצונים, לכן צריך לכוין קודם בפשוט עם נקודות (פתח—סגול—שווא) כזה סב"ן שעולים האותיות עם הנקודות כמספר השם ע"ב (כל נקוד מספרו עשר, וכל פתח מספרו שש). ועוד צריך לשלב זה השם עם השם הוי"ב, שאז שני שמות בצירוף יחד מוציאים הניצוצ מבתן הקליפות. וצריך לכוין שני פעמים השם ע"ב, אחד, בשלשה תיבות הנ"ל בשם חב"ו עם הנקודות כנ"ל. ושנית, באמרו תיבות נדחי עמו ישראל יכוין כי נדחי הוא כמספר ע"ב, וביחד שני פעמים ע"ב מספרם קד"ם שהוא אחוריים דשם ב"ן, כזה (יוד, יוד, ה', יוד, ה' ה' ה' ה' יוד ה' ה' ה' ה' ה') כי הפגם מגיע עד זה השם וצריך להוציא בלעם מפהם.

וגם

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

וגם יכון השם פספספי השם כחיו, כי כל אלו השמות, דהיינו השם טפספי והשם כחיו במלאו (כה כף ואו זין ואו) על צבא, על מגן — צוה פחד — כל אחד עולה כמספר קצ"ג שהוא כמספר זוקיף, שאלו השמות זוקפים הניצוץ הקדוש מבין החיצונים (ותעיין בסידור ר' אשר הנקרא סידור האריז"ל, ששם מסודרים הדברים שיוכל כל אחד לכוין). ובפעיח בשם רנ"ש מוסיף (עוד כוונה, לכוין מקבץ נדחי הוא כמספר ש"ד, דהיינו שיקבץ מהם נדחים ויבטל כחם):

והנה אחי, ידעתי כי לאו כל מוחא סביל שמות וכוונות, אבל דע אחי אהובי, כי אלו השמות בזה הברכה דייקא המה מסוגלים מאד מאד, כעדותו של רבינו האריז"ל וכל תלמידיו, שהשם הקדוש שבוו הברכה ושאר השמות הנ"ל מוציאים בלעם מפיהם. לכן כל היודע ספר יעתיק לו זה הנוסח ויתן לפני עיניו, ויראה ויכוין בשמות הקדושים הללו, ויהא לו טובה גדולה ועצומה, ואל יבוש מהמלעיגים, בדבר שהוא לעיקר תיקון נפשו, וכל אחד מישראל הרוצה לשוב לה' מחויב לעשות זאת, ואם לא תוכל לעשות זאת, תעתיק לך רק התפלה מסידור האריז"ל ותאמר זאת בכבנה:

ומובא בטה"ק (י"י מבעל המחבר הקדוש הנסתר בעל רזא מהימנא ז"ל) שצריך לבכות ולהתחנן על פגם היסוד באמרו זה הברכה, וכתב שם שצריך לכוין במלת כנפוט שהוא כמספר הקרין ועיין שם (כי אין הספר תחיי בעדן כתיבה):

לכן (אם לא תוכל לכוין כ"ז הנ"ל) לכהפיח תאמר זו התפלה בכל פעם בזו הברכה, ותשבר לבך לפני ה' בכל כחך על פגם היסוד, ותבקש מה' במחשבותיך שלא תבא עוד לידי זה הפגם, ויהא בסעודך לחקן זה הפגם הגדול בימי חיך:

וכדי לצאת ידי המפורשים שאמרו, שאין לקבוע תפלה תמידית בשמ"ע מה שלא תקנו החכמים, ע"כ צריך לפעמים לחסר זו התפלה ולא לאמרה, כדי שלא יהיה קביעות, וכן הוא בכל תפלות, מה שהוא חוץ מתקנות שתקנו אנשי כנה"ג:

וזכור אחי זאת, ואל יקל בעיניך כי הוא תיקון גדול וגורא (ועיין בטה"ק זרע קודש באריכות):

ועכשיו

שער קריאת שמע

פרק ז

גדול מעלותי של קריש

ועכשיו אבא לבאר ברצות ה' תקון החמישי, העיקר שבכל התיקונים: דהנה מובא בשער הכונות לרבינו האריו"ל, שכל התיקונים שכתב בשער היחודים ודח"ק, דהיינו התעניות של פ"ד וכונתם, הוא רק לכפר עונות שלא יצטרך לירד לגיהנם, אבל צריך עוד שני תיקונים גדולים אחרים.

האחד, להמית הגופים של שדים וקליפות שנבראו ע"י הטיפות לבטלות, כי אלו הטיפות חוטפים אותם לילי אימא של החיצונים, ונברא מזה שדים ורוחין רחיל בתכלית הרע, וגורמים מה שגורמים רחיל לכן צריך להרוג אלו הגופים ולהוציא בלעם מהם:

והשני, מלבד שצריך להרוג הגופים אלו, צריך עוד להוציא הניצוצי קודש מהם ולהעלותם למקום ושורשם בבטן אימא עילאה קדישא, כדי שיוכלו אח"כ להתלבש, ולבא לעולם הזה בגופין קדישין כשאר נשמת ישראל, לפי ערך תיקוניו וכונותיו:

והנה קודם שאכנס בביאור זה התיקון, אקדים לך הקדמה המובא (בשער הכונות דרוש ז') כי הפונם ח"ו בבריתו פוגם בדעת עליון דא"א ופגמו במקום גדול ונורא ואיום מאד. לכן מי שרוצה לתקן זאת, צריך להמשיך שפע ממקום יותר גבוה עוד מזה, כדי שע"י זה השפע הגדול הנורא שנמשך משם יתקן מקומות הפגמים. השפע צריך להמשיך ממזל דדיוקנא דא"א הנקרא מזל, ודעת עליון החוסף על א"א שהמה חכמה ובינה משפיע להם, לכן השפע היורד משם הוא שפע גדול ונורא, ואין יכולת בידי החיצונים להתגבר ולקבל לעצמם כלום מזה השפע כלל ועיקר. לכן מתים בע"כ ע"י השפע הקדושה שנמשך משם, וזה השפע הגדול הנורא ממשיכים ע"י כונת ק"ש שעל המטה, בכונה גדולה ובמס"נ.

ויש אדם צדיק שיוכל להמית אלף קכ"ה מזיקין בק"ש אחד, ויש פחות מזה, ויש שממית בכל פעם כ"כ מספר חיצונים, כפי מספר שברא בס"א עם השחתת ז"ל. וכן תבין מזה עוד, כל אחד לפי כונתו, ולפי מסירת נפשו, ולפי כח נשמתו. (ועיין כ"ז בשער הכונות ובפערות):

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

לכן דע אחי, שתיקון זה לא באמירה תלוי ולא בכוונה תלוי. כדעת הרבה לומדי הקבלה עכשיו, בלא דעת והשכל ויראת ה'. כי הכוונה צריך להיות מתאים עם המכוון, כאשר קבלנו מרבתינו הצדיקים האמיתיים עד רבינו הבעש"ט זי"ע, ולא כדעת הפתאים שלא טעמו טעם מתיקות דברי תלמידי בעש"ט, שסוברים שבכוונותיהם בלבנות קרים ועצמות יבשים יתקנו תיקונא דמלכא, וטעות גדול בידם. כמובא בשער הקדושה לדבינו חיים ויטאל, שכל היהודים והכוונות לא יועילו רק להראוי להם:

לכן אחי, באם תציית לדברינו או תזכה ותוכל לתקן תיקון הגדול והנורא הזה, וגם יזכך ה' לכוין הכוונה באם תרצה, אבל גם בלי כוונה, ג"כ תתקן תיקונא דמלכא כמש"כ (משלי כג) תנה בני לבך לי ואמרו רז"ל (סנהדרין קו): רחמנא לבא בעי:

והנה טרם כל אסביר לך קצת ענין ומהות של ק"ש. כי בדעתי היה לעשות מזה מאמר גדול מיוחד, רק לא אפשר להאריך עוד כ"כ שלא יתעבה הספר יותר מדאי. לכן אבאר לך הכל בקיצור נמרץ, ותן לבך ותבין ותשכיל:

והנה קודם אקדים כמה דיבורים מדברי זה"ק (ראשי וקיצורי דיבורים, כי זה"ק הוא כמעט מלא מגודל מעלת ק"ש) למען נדע קצת מה זה ק"ש:

מובא בזה"ק (תרומה קל"ג), ח"ל:

בשעתא דקא מיחדי ישראל יחודא דרוא דשמע ישראל ברעותא שלימ, כדין נפקי מגו סתימו דעלמא עלאה חד נהירו, וההוא נהירו בטש גו בוצינא דקרדנותא ואתפלג לעי נהורין, ואינון עי נהורין בעי ענפין דאילנא דחיי. כדין ההוא אילנא סליק ריחין ובוסמין וכל אילני דגנתא דעדן כלהו סלקין ריחין ומשבחין למאריהון, והא כדין אתחבתא מטרוניתא לאעלא לחופה בהדי בעלה, כל אינון שייפין עלאין כלהו מתחברן בתיאובתא חדא וברעותא חדא למהוי חד בלא פרודא כלל וכי, זכאה עמא דידיעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא. בההוא שעתא דאתחברו בעלה ומטרוניתא כחדא, כדין כרזא נפיק מסטרא דדרום, אתערו חילין ומשריין דגלי רחימותא לגבי מאריכון וכי:

ואח"כ מאריך שם בסודות נוראים, מה שנעשה ונפעל דברים נוראים ע"י מצות ק"ש, ולבסוף מסיים: זכאה עדיבית חולקיה מאן דישי רעותיה להאי, בעלמא דין ובעלמא דאתי, ועוד מובא (שם קל"ט), ח"ל:

בשעתא דישאל קא מיחדי יחודא בהאי קרא ברזא דכ"ה אתון דאינון. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, ובשכמליו דאינון כ"ד אתון, ויכוון כל חד בהו כלהו אתון מתחברן כחדא וסלקין בחבורא חד (ס"א כדין אתפתחו) מ"ט תרעין ברזא דיובלא וכדין אצטריך וסלקא עד ולא יתיר, וכדין אתפתחו תרעין וחשיב קב"ה לההוא בר נש כאילו קיים אורייתא כלה דאיהי אתיא במ"ט פנים, ועל דא אצטריך לכוונא לבא ורעותא

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנד

בכ"ה ובכ"ד ולסלקא לון ברעותא דלבא למ"ט תרעין דקאמרן, כיון דאתכון בהאי יתכון בההוא יחודא דאמר מר שמע ישראל ובשכמל"ו כללא דכל אורייתא כלה. זכאה חולקיה מאן דיתכון בהו דודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא. ודא איהי רזא דאדם שלימא דדכר ונוקבא ורזא דכל מהימנותא, ע"כ:

ותראה אחי כי הרי ק"ש הוא כללא דכל אורייתא. והוא מה שאמרו ר"ל (מגלות צט): אפילו לא קרא אדם ק"ש שחרית וערבית קיים לא ימוש וכו' זה יסוד ושורש כל אמנותינו הקדושה:

ועוד מובא (שם בזה"ק ק"ס) ח"ל:

ובשעתא דאתי בר נש לקבלא עליה עול מלכות שמים, כדין שכינתא אתיא ושריא על רישיה וקאים עליה כסהיד לסהדא סהדותא קמי מלכא קדישא, דהאי איהו דקא מיחד שמיא תרי זמני ביומא ושמיא אתיחד עילא ותתא כדקא יאות. ועל דא עי' משמע ישראל מאתוון רברבן, וד' נמי מאתוון רברבן, למהוי עד קמי מלכא קדישא. ותא אוקמה. ה' אלקינו ה'. ודא הוא רזא דיחודא בלתת סטרין כמה דאוקמיה בוצינא קדישא ואתער ביה בכמה דוכתי. ולית לן רשו לאתערא ביה יתיר, ודאי האי בר נש דקא מיחד שמא דקב"ה עילא ותתא כדקא יאות, שכינתא אתיא ושריא על רישיה ומברך ליה בשבע ברכאן, וקרי עליה (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ע"כ:

והתברנן בדברי זה"ק הללו, מה שאדם זוכה ע"י ק"ש כדקא יאות, שהקב"ה שרי' על רישי' ומברך ל' בשבע ברכאן, ומכריזין עליו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. אשרי לו:

ומובא בזה"ק (פנחס רל"ו) ח"ל:

אשכחנא בספרא דרב המנונא סבא, כל מאן דמיחד יחודא דא בכל יומא, חדה זמינא ליה מלעילא מרזא דאתוון אלין, ש"מ מהאי סטרא איח מהאי סטרא ומצרף אתוון למפרע (שדי) שרי ובמישר (חיים) סיים, וסימן אשמה, דכתיב (תהלים קד) אנכי אשמה בה, ממש. דא יחודא קדישא ושפיר איהו והכי הוא בספרא דחנוך, דאמר כי האי גוונא, דמאן דמיחד יחודא דא בכל יומא, חדה זמינא ליה מלעילא. ע"כ:

ותראה מה שאמר כאן בזה"ק, כי ע"י יחודא דק"ש יזכה לבחינת אנכי אשמה בה' שהקב"ה ישמח נשמתו בזה ובבא ובכל מיני שמחות שבעולם

ומובא בזה"ק (ואתחנן רס"ג), ח"ל:

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, פקודא דא ליחדא שמיא דקב"ה בכל יומא דהא כמה דמיחדי שמא דקב"ה לתת הכי אתיחד שמיא לעילא אשתכח קב"ה יחידאי עילא ותתא מאן דמיחד שמיא דקב"ה ישוי לביה ורעותי' בההוא יחודא דקאמרן ויחבר כל שייפוי בההוא יחודא בההוא רעותא למהוי כלהו אחד כמה דשוי כל שייפוי ברזא דחד

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

הכי לעילא מחבר כל שייפין עלאין בההוא יחודא למהוי כלהו חד בשעתא דאתי ב"נ לייחודא שמא דקב"ה כל חילי שמיא כלהו קיימין שורין שורין בגין לאתקנא ולאתכללא כלהו בההוא יחודא למיקם ברזא דחד ביחודא חדא כלהו מתתקנן בתקונייהון כדקא יאות. בהאי שעתא קיימא חד ממנא שמשא דקיימא תחות רמ"ה עלמין וכלהו עקרון שייפין דגוסא ודא אקרי הלגיו קיימא מחכה לההוא יחודא ודא איהו מלקט שושנים כד"א (שיר ז') וללקוט שושנים דאינון שייפין דגוסא שייפין עלאין לקיט לון שמא עלאה ברזא דיחודא דקא אתיחד ברזא דמ"ב שמהן ולקיט כל אינון שושנים עלאין ושמשא דלקיט כל אינון תתאין די כלהו ממנן בכללא דע"ב שמהן ואתלקיטו כלהו בההוא יחודא ואתעבידו כלהו גוסא חדא ברזא חדא. וההוא יחודא סלקא וקא מייחד כלא בתרין סטרין ביחודא חדא. בההוא שעתא מתלקטין שייפין כלהו ומתחברן בחבורא חודא למהוי כלהו ברזא דחד עילא ותתא ברזא דה' אחד ושמו אחד ע"כ :

כמה מרגלאין קדישין תראה בזה המאמר הנורא. מלבד הסודות העצומות התלויים בהם. שלא נאמר כד אתי ישראל לייחודא שמא. רק כד אתי בר נש. א"כ הגם אם בר ישראל אחד מקבל ע"ע עול מלכות שמים ודייקא בכל חושיו ובכל עצמותיו ואיבריו. דהיינו יגיעת הנפש ויגיעת הגוף. אז מתקבצים כל חילי דשמיא שורות שורות לקבל השפע מזה היחוד. וכולהון מתתקנין מזה היחוד ומתיחדין כל העולמות. ועי"ז היחוד הקב"ה מלקט שושנים. הכוונה. הנשמות והניצוצין קדישין דמתלקטין ע"י רזא דיחוד. שאמר בכוונה ובהתעוררות הנפש והאיברים. ואשרי חלקו לבר נש כי במה ולמה יכיל לזכות ע"י עבודתו :

ומובא בזה"ק (בראשית לט) ח"ל :

היכלא שתיאתא. היכלא דא היכלא דחסידי. היכלא דא היכלא עלאה על כלא. והאי הוא היכלא דקיימא על כלא היכלא דימינא לית מאן דיקים ביה. אלא אינון חסידיים קדישין וכל אינון דמרחמי למריהון ברחימו סגי. ולפתחא דהאי היכלא קיימא כל אינון דמייחד יחודא דמריהון בכל יומא. ואלין עאלין בהאי היכלא חמינין לסלקא בקדמיתא. ע"כ :

ותתבונן אחי בזה"ק הנ"ל מה שיזכה ע"י מצות ק"ש בכוונה. ומי שיזכה לייחד היחוד כראוי יזכה לעתיד לישב בהיכלא דעילאה על כל ההיכלות שהוא היכל אהבה. והמה סלקין בקדמיתא מכל הנשמות והצדיקים דשם :

פרק ח'

ועכשיו אעתיק לך עוד ענין גורא ועצום. מזה"ק מדרש רות (דף ע' בדפוס אמסטרדאם) מה שאמר התנא הקי' ה' פרחיא שזכה ליכנס בעודו בחיים בהיכלות הג"ע. וסיפר מה שראה שם ממעלות הקורין ק"ש בכוונה. ח"ל :

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנה

חלון אחרא דבסטר דרום. ביה קיימין שית משקופין לאעלין לאינן דלען קרית שמע ברעותא ובכוונה כל יומא: אמר רבי פרחיא האלהים כד אסתכלנא בההוא חלונא דפלגא קריב ההוא ממנא ועגאל שמיא. די ממונה על תרעא דסטר דרום אמר לי קום בקיומך וחמי האי חלון דלית רשו לאעלא תמן ולא למחמי ביי בר אינן דלען קרית שמע כדקא יאות וכל אינן דלעאן קרית שמע כדקא יאות שתין ממנן עאלין קמיה (נסחא אחרינא דמשיח) ומכתירין ליה בכתרין קדישין ואמרין ליה דא הוא כתרא דפלוגי דלעא בקרית שמע כדקא יאות. שאילנא ליה ואמרי ליה מארי קרית שמע כדקא יאות מאי היא אמר לי אי חסיד רזא עילאה איהו הכא בקרית שמע ואית בה ארבע פרשוין:

פרשה קדמאה דייחודא דאיהו יחודין בתריסר תיבין. שית תיבין בייחודא עילאה ושית תיבין בייחודא אחרא:

פרשה תניינא והיו הדברים האלה במ"ב תיבין ברזא דשם דמ"ב אתון:
פרשה תליתאה והיה אם שמוע דאתכליל ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא ואיהו ברזא וסתרי דרתיכי קדישא עד ושמתם דאיהו פרשתא דשלטאי על כולא איהו ברזא דע"ב תיבין גו רזא דע"ב שמהן דרתיכי קדישי:

פרשה רביעאה ושמתם דאיהו חמשין תיבין דאיהו לקבל חמשין תרעין דבינה:
פרשה דציצית כלילא מכולהו וסלקין פרשיין למניינהו דאדם וכל שאר דוכתין. בין בפקודי דאורייתא בין כל שאר דוכתי דאורייתא דכורא לחוד ונוקבא לחוד. והכא דאיהו ייחודא דאתייחד ביה קב"ה דכר ונוקבא אתכנישו בחדא וסלקין בשעורא חדא דכורא אשתלים בה מה דלאו הכי בכל שאר דוכתי דאורייתא ודא שבחא דמהימנותא עילאה למנדע ורזא ה' הוא האלקים דכורא אשתלים בנוקבא ואתכלל חד בחד דכורא אתבני בנוקבא ודא איהו ייחודא שלים ולא אית שלימו אלא דכורא ונוקבא כחדא: ותא חזי כל מאן דאשלים ייחודא כדקא יאות ומכוין בפרשיות אילין בכל יומא זכי לאילין משקופין וחלונין למראה שליט הכא ולית מאן דיצטב על ידוי ובלבד דיקרי כדקא יאות ויכוין בהני רזין עילאין ואחיד בימינא דיליה א"ל אי חסידא תא חמי יקר דאינן דמיחדי שמא קדישא כדקאי יאות ולעאן קרית שמע כגוונא דא עילנא בחד היכלא ובההוא היכלא הו' שס"ה היכלים כחושבן יומי שתא אברהם יצחק ויעקב שליטין בההוא היכלא ואדם הראשון בגווייהו חמינא כמה חבילי נשמתין מתלבשן ברקימו (נ"א בחידו) דאילנא דחיי וכמה גוונין דיקרא עילאה ועילין גו היכלא:

וינפיאל רב ממנא על כולא רב ממנא דאורייתא בהדיהו פתחי ואמרי אתעטרי קדישו עלמא הא בניהון קדישין דקא מיחדי שמא קדישא ומכווני ברעותא דפרשין דקרית שמע ואדם הראשון קא חמינא דמשתדל בנו ובשעתא דעאלת קרית שמע דקרי בר נש סליקת בקדמיתא לתאי היכלא וארק בה אדם הראשון אי חסיר אות אחת מקרית שמע לא מקבל לה דהא חסר בנינא האדם דאיהו רמ"ח באינן תיבין דחזר שיץ ואי

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

אשכח יתה כדקא יאות מקבל לה ונטלין לה אברהם יצחק ויעקב מיניה ונשקין לה. מאן חמי חדוה מאן חמי ערבוביא בכל אינון צדיקיא דבגינתא דעדן דקא אתיין בההוא חדוה ובשעתא דייתי להאי עלמא מאן יחמי חדוה דיליה דאותבין ליה אבהן לגביהו תרי זימני ביומא ובכל יומא נחית עליה טלא (דמעל) (נ"א ל"ג אלא מריש) רישא דמלכ"י ובההוא טלא ידעי ואכלי מיכלא די מלאכי עילאי אכלין וידעין מה דהוה ומהוי ומה דזמין למהוי עד זימנא דהקב"ה יוקים לגופי דסריחן בהאי עלמא ויוקים לון הקב"ה בבניינא מתתקנא כדקא יאות בחלון דבסטר דרום הוה רשימין ש דבסטר דא ו ובסטר אחרא ו שאילנא לההוא גברא ואימנא מאי הני אתוון אמר לא ידענא עד דאתא ההוא ממנא ואמר לי אי חסידא אינון אתוון סימנין (נ"א סמרין) דפרשייתא דקריית שמע זכא:

חולקיה דמאן דאמר לון בכל יומא ברעותא דלכא:

והתבונן אחי ידידי כנפשי, ותראה ותירתת מה נורא ואיום וגדול ועצום כחן של אלו שזוכין לקרות ק"ש כתקנה:

ועכשיו אחי, שראית קצת מן הקצת חלק קטן מכמה אלפים מגודל מעלת ק"ש, ותראה שבכל המקומות נרשם הלשון ק"ש ברקא יאות. ותדע אחי כי ק"ש ברקא יאות לאו כל איש זוכה לזה, אלא מאן ומאן. אבל עכ"ז יש לכל בר ישראל חלק בה היחוד, כאשר דרשו רז"ל (סוטה מ"ב) על הכתוב (דברים כ') שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה, שאפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד (המרומז בשמע ישראל) כדאי אתם שיושיע אתכם:

וידוע כי כל המלחמות נרמזין נגד מלחמת היצר, אשר זה עיקר כל המלחמות. כמובא בחה"ל (שער יחוד המעשה פרק ה') אשר פרוש אחד פגע בכת חיל שבאו בחזרה בשמחה ובשירה על שנצחו המלחמה. ואמר להם הפרוש, נצחתם במלחמה קטנה, אבל עכשיו יש עוד לפניכם מלחמה גדולה ועצומה מזה, ושאלהו, איזה מלחמה. השיב להם, הוא מלחמת היצר, שהוא מלחמה גדולה וחזקה ותדירה, ורמזו רז"ל בפסוק הנ"ל, שאם אדם לוחם במלחמת היצר הוא תקיף ממנו, אם יש ביד האדם זכות ק"ש אז כדאי הוא להינצל מידו, ולהתגבר עליו במלחמתו:

ואמר רז"ל (ברכות ה.) כל הקורא ק"ש על מסתו מזיקין בדילין ממנו, ומובא בצוואת הריב"ש בשם הבעש"ט הק' זי"ע, שהכוונה על כל היוזקי הנפש והיוזקי הגוף בדילין ממנו ע"י מצות ק"ש.

פרק ט'

התיקונים שאדם מתקן בדי ק"ש שבכ"י.

ועכשיו נבא בע"ה לתכלית ותוכן ענין של ק"ש. ודע אחי, כי יש בכל יום ד' מיני ק"ש. והמה חלוקים במעלותיהם: כמובא (בשער הכוונות בכונות ק"ש ע"ש):

הק"ש

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנ

הק"ש הגדולה החשובה מן הכל, הוא ק"ש של שחרית, הנקראת ק"ש של יוצר.
ק"ש השני, במדריגה, היא ק"ש של קרבנות, בלעולם יהא אדם:
ק"ש שלישית, הוא ק"ש של תפלת ערבית:
וק"ש הרביעית, הוא ק"ש שעל המטה:

והנה בק"ש שעה"מ, מלבד תיקונא דשכינתא ותיקוני העולמות הנתקנים בזה, נאמר
בו שני דברים לתועלת האדם:

האחד, בשביל להעלות הנשמה, שע"י ק"ש יש לה בכח לעלות למעלה לבל ימשלו
בה זדים, כי בהעלות אדם נשמתו בשעת שנתו, נפגעו בה שלשה מיני כחות
של מחבלים זה למעלה מזה, וצריכה הנשמה רחמים רבים להנצל מהם כי באם לא
כן דנין אותה בכף הקלע, הגם שאין אדם מרגיש אבל הנשמה מרגשת בצער גדול ונורא,
והעונש הזה להנשמה הוא על שלא זכתה להתגבר על תאות הגוף, וזה עונש בחיים וכש"כ
לאחר מיתה, וע"י מצות ק"ש בכוונה יש באדם כח להינצל מהם. (כמובא בסידור האר"י
קול יעקב בהנהגת הלילה):

ותיקון השני לתועלת בני אדם, הוא שע"י ק"ש שעה"מ זוכה להרוג גופים הטמאים
שנבראו ע"י טיפות שיצאו ממנו לבטלה רח"ל. ועוד להעלותם שנית, למקור
שורשם הרמתה כמובא (בפע"ח) ע"ש:

אבל ק"ש של שחרית, עוד במעלה יותר גדולה ונוראה מזה, כמובא בתיקונים
(דף ח'), וז"ל:

והאי אינהו דאוקמהו מארי מתני, כל הקורא ק"ש כאילו אוחו חרב פיפיות בידו.
והא אוקמהו על מטתו להגן על המזיקין, אבל בק"ש דצלותא אדון המזיקין קשור לית
ליה רשו למברח, חכאה איהו מאן דשחיט ליה בההוא זמנא. לקיים הבא להורגך השכם
להרגו, בצלותא. ע"כ:

ותבין הענין, שבק"ש שעה"מ הוא להגן מפני המזיקין ולהרוג אלו שנולדו ע"י עון
פגם הברית, אבל בק"ש של שחרית ראש המזיקין, שהוא הס"מ בעצמו כמובא
בכ"מ, הוא קשור בידו. אי"כ יש בכחו להעלות הרבה גיצוצי קודש ע"י מסנ"פ, וע"י
כח כוונתו ויגיעת גופו יש בכחו להוציא גם יתר גיצוצי קודש שהוריד ע"י עונותיו, וככה
הוא בכל יום לפי ערך כוונתו וכחו, ולפי ענין היום, כי אין לך יום שור' לחבירו:
אי"כ אחי אחר ראותך גודל מעלת ק"ש וכוונתה, ותדע, שענין של ק"ש, מלבד שהוא
אחד מתרי"ג מצות לקרות ק"ש שחרית וערבית, כדכתיב ודברת בם וכו'
בשכבך ובקומך, והגם שבשביל זה לבד, ולפי גודל מעלתה, היינו צריכים להתאמץ
בכל כחינו לומר ק"ש במס"נ ובכל הכוונות שאפשר.

וכש"כ כשתדע אחי, שזה עצם תיקון נפשך, ואין לך בכל תיקוני הנפש כדוגמתה,
ואם בק"ש שעה"מ מובא מהאר"י ז"ל בפע"ת, שהיא גדולה על כל תיקוני

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

חיסוד, וכשיכ ביתר הק"ש שמעלותיהם גדול ביותר מן ק"ש שעה"מ, שהמה תיקון הנפש ממש, ומתרפאים בו כל איברי האדם. כמובא בבית יוסף (סי' ס"א) בשם זה"ק, ובמגיד הקדוש לבית יוסף (פ"ר ראה) שגילה לו המלאך, וציחה אותו שם על זה כ"פ, והזהיר אותו שסי"מ ונוקבי' רודפים אחריו. העצה להינצל מהם ולהכניעם, ע"י אש של ק"ש, כי קריאת שמו"ע ר"ת ק"ש, שהיא מבטלת כתות של עש"ו שהם כמספר ק"ש. א"כ אחי, אל תהי פתי לזרוק ממך תיקון הנפש העצום והנורא הזה.

ודע כי הגם שהיו כמה צדיקים, שלמדו זכות על הקורא ק"ש בלא תפילין, או המאחרים אותה, כמו הקדוש מלובלין זי"ע, שאמר שמה שמובא בגמרא (ברכות י"ד): כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו מעיד עדות שקר בעצמו. זה נאמר על מי שאינו מניח תפילין אח"כ. אבל מי שמניח אח"כ תפילין אינו בכלל זה. וראי לזה, כי מובא (שם) שהקורא בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים, וידוע כי המנחה והנסכים אינם מקריבין רק אחר העולה ואחר הזבת, וככה מי שמניח תפילין אח"ו עליו לא נאמר הנ"ל. הוא באמת מליצה טובה וישרה, ובפרט שנפק מפומא דהאי קדישא.

וכן בענין איחור זמן ק"ש הקדוש בעל זהר חי (על הזה"ק) ובעל היכל הברכה, מביא בספריו, שזמן ק"ש הוא תמיד עד שעה תשע (שהוא עכשיו חצי תשע, אחר שנעתק הוייגר, קודם לערך ששים שנה, בחצי שעה) שהוא לפי חשבון הזהר שהיום ולילה הם שווים ומתחיל בווייגער ששה הן בקיץ ובחורף, וכן הוא בכמה פוסקים, כמובא בדבריו.

אבל דע אחי, כי זה הקדוש בעצמו כותב בחיבורו על המשניות, שמעולם לא סמך על שני ההיתרים ח"ו. רק היה רגיל תמיד לקרות ק"ש בהשכמה בתפילין. ח"ל שם (בתחילת ברכות):

כלי השמועה על פי מרן האר"י ז"ל שחייב כל ישראל לקרות בשחרית שני פעמים ק"ש אחד ק"ש קטנה של קרבנות ובה יוצא ידי מצוה מן התורה ואחד ק"ש גדולה עם הברכות וסמיכות גאולה לתפלה עם התפלה והוא מתקנת חכמים וידוע מדברי מרן שמצות חכמים וסופרים עושין יחוד בעולמות עליונים הגבוהים ונעלמים ונסתרים מה שאין כח במצות התורה לעשות יחוד במקום כזה ולכן הוא ק"ש גדולה וממילא יצא מזה הלכה ברורה שאסור להפסיק בין גאולה לתפלה. ויבואו לנכון כל השיטות בבלי וירושלמי ושיטת ר"ת על פי שיטות מלאך אלקים קדוש מרן האר"י"ל שכל דבריו מפי הקב"ה כמשה רבינו ע"כ מנהגי כפי שנהגו הקדושים בימות החורף תיכף בהתחלת זמן ק"ש כשיכיר את חבירו להניח תפילין ולברך ברכות השחר וק"ש כל השלש פרשיות ואו המוחין והאור מאיר בבהירות גדול אין ערך, אבל בימות הקיץ א"א כל כך בהשכמה, כי עדיין לא היה אפשר להכין עצמו לקבל בהירות האור המוחין

של

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנו

של ק"ש ותפילין הן בלימוד והן בתיקון הגוף ועיקר הוא הלימוד כי בלא לימוד של תורה לשמה א"א לקבל שום בהירות ומחין אמיתיים והכל טעות מקליפות נגה ע"כ בימות הקיץ יורו עצמו עכ"פ לומר ק"ש בין זייגיר שש לשבע שהוא בשעה ראשונה של שעות היום שש שעות קודם חצות היום ויוצא בזה ק"ש כדעת הרמב"ם שקבלה בידינו שעדיין לא חזר משמועתו בענין שעות היום ע"כ יזהר מאד שלא לאחר ק"ש מדעת הרמב"ם וכן המנהג בין הצדיקים עובדי השם. עכ"ל:

וראייתי אצל כל הצדיקים שהתגוללתי אצלם, שכך נהגו, להניח ע"פ רוב שני זוגות תפילין, כדי לצאת ידי דעת ר"ת לקרות ק"ש בזמנה גם בתפילין שלו, שלא יהא ע"פ דעת ר"ת קורא ק"ש בלא תפילין, חז"ו לא סמכו על אלו ההיתרים.

ומה שהתירו המתירים, בשביל שראו גודל חולשות הדור, שעפ"י רוב נהגים עכשיו להיות נעורים בלילה ולומדים שיעוריהם ולא לקום בהשכמה, וגם כי כך התנהגו היראים, ובפרט רובא דרובא דחסידים, שמקפידים מאד מלומר איזה דבר קדושה, באם מצטרפים מקו" של חובה, וע"פ רוב א"א בחו"ל לילך בהשכמה למקו" (ובפרט לאחר חצות) ובפרט אלו הזרים בריחוק מקום מן המקו", ולכן התנהגו ביותר להיות ניעור בלילה, חזן ק"ש בחו"ל בקיץ בימים הארוכים בשעה חצי שבע כבר סוף זמנה. לכן ראו לפי ערך גודל חולשות הדור אשר צריך לילך למקו" ולהכין עצמו ולהניח תפילין בישוב הדעת, וכ"ז לא אפשר ברגע בחלישת הכחות, ולכן המציאו וחדשו היתרים על העושים כן בדיעבד, אבל החסידים ואנשי מעשה ויראים, חז"ו חס מלהזכיר שיתירו לעצמם זה לכתחילה, רק בדיעבד באיזה אונס גדול.

ואתה אחי אהובי אל תלך בדרך המעקלות נתיבות היושר, ואם תרצה בתיקון נפשך, תודרו ותקום לכבוד בוראך הגדול ית"ש, ובשביל תיקון גדול ועצום של נפשך, שזהו העיקר ק"ש בזמנה דייקא, ותניח תפילין (ועיין בשערי אורה גודל ההפסד העצום מי שקורא ק"ש בלי תפילין, לכן תניח תפילין) ותקרא ק"ש, וגם טוב ונכון שיניח גם תפילין דר"ת ויקרא בו ג"כ ק"ש, מי שאין לו ביכולת שיהיה לו שני זוגות תפילין מיוחדים, שיניחם ביחד.

וגם ראייתי אצל צדיקים שנהגו לומר ק"ש תיכף בעמדם משנתם בלילות והגם שהיה עדיין לפני זמן ק"ש, בכדי לקבל עליהם עומ"ש, (וכן מובא בספר דרכי חיים בהנהגות הרה"ק מצאנו זיע"א וככה מובא (בליקוטי מהרי"ח) בשם הרה"ק מזידיטשוב זצוקל"ה).

ואח"כ תכין עצמך לתפלה, בלימוד תורה, באם תרצה תיכף להתפלל ותלך לביהמ"ד ותברך על התפילין עה"פ, אבל בפעם שני, די לברך ברכה אחת, להניח תפילין (כמובא בש"ת אבני צדק מהגה"ק בעל ייטב לב ז"ל חלק או"ח סימן ב') ועיי"ש, הגם מי שנהג תמיד

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

תמיד לברך שתיים, כדי הוא רבינו הבית יוסף ויתר הפוסקים שסבירא להו לברך תמיד ברכה אחת, לסמוך עליהם בהניחו פעם שני' ושלא יברך רק אחת. ולא תתחכם ח"ו לעשות נגד דברי רז"ל, שכל דבריהם יסודותם בהררי קודש. חז"ל שתסמוך עצמך על זה הזמן המאוחר, רק תניח תפילין ותקרא ק"ש בכוונה ובנחת בזמנה ובעתה, ועוד קודם סוף זמנה בכל מה דאפשר, כמובא (בש"ע או"ח סי' ג"ח סעיף ב') שצריך להקדים כל מה דאפשר, ואז אשרי חלקך וגורלך.

ודע כי מובא בדברי רבינו האריז"ל, שענין ק"ש הוא להוריד שפע מע"ק מדעת העליון החופף על או"א, שעיינו האור מתיים כל החיצונים. ולכן תיקן רבינו האריז"ל שיאמרו בק"ש שעה"מ כל השלש פרשיות, ועם הסדר שתיקן (כמובא בשערי ציון) שכל הסדר הוא לתקן מדת יסוד, והוא תיקן גדול וגורא.

לכן אחי, תראה להזמין עצמך לתיקון גדול וגורא של מדת יסוד, ותקרא ק"ש שעל המטה בשע"צ שהוא לפי סדר האריז"ל. ותאמר הוידוי בלב נשבר, ותקבל עליך מס"ג (כאשר כתבתי במאמר מארי דחושבנא ועיי"ש) ותמסור פקדון נפשך לבוראך. (ובסוף זה החיבור בשער התפלות תמצא הכנה לק"ש, ותקרא בזה החיבור).

ולפי שמובא בזה"ח (מדרש רות), שעיקר כוונת ק"ש, לכיין בע"ב שמות הנרמזים בק"ש, לכן יראה כ"א לכיין אלו השמות בכוונה, ואם אפשר לו לכיין כוונת האריז"ל בוודאי אשרי חלקו.

אבל כבר אמרתי שלא בכוונה תלי, כדעת הטועים. רק כמובא בזה"ק שהעתקתי לעיל. שיודעו כל עצמותיו וכל איבריו (ויקרא ק"ש בכל כחו) ואז אם מיחד איזה יחוד ומכוין הכוונות, הכוונה מתאים לו, ושניהם בוקעין רקיעין ועולין, ונעשה מה שנעשה מזה.

פרק י'

הכוונות של ק"ש.

ועכשיו נדבר בע"ה מפרטי ענינים של ק"ש. ומה זה ק"ש בכוונה. ראשית כל, יכוין מה שמובא בשו"ע (סימן ס"א) שצריך לכיין בפסוק ראשון בשמע ישראל וכ"ו: שמע ישראל. כי ה' שהוא אלהינו. הוא ה' אחד: וצריך להאריך בחי"ת של אחד, כדי שימליך הקב"ה בשמים ובארץ. שעל זה רומזת החטוטרות שבאמצע גג החי"ת: ויאריך בדל"ת של אחד שיעור שיחשוב שהקב"ה יחיד בעולמו ומושל בדי רוחות העולם, ולא יאריך יותר מכשיעור זה: ויש נהגין להטות הראש כפי המחשבה וכ"ו עיי"ש:

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנה

והנה תדע אחי שהפסוק הראשון הוא שורש היחוד, ועיקר אמונתן של ישראל, שהתקשרו יחד עם אבינו יעקב בעת פרידתו מן העולם, והתקשרו יחד בלב אחד כל שבטי ייִה ואמרו הפסוק שמע ישראל, וענה יעקב אבינו בשכמליו (כמובא במד"ר ויחי פ' צ"ח) והקדושים הללו בגודל מסירת נפשם, ובהתכללותם בנפשות של כל הדורות וכל כללות ישראל, קשרו אז את כל כללות ישראל בקשר זה היחוד.

ולכן מובא בדרז"ל (מד"ר שם) שהכוונה של שמע ישראל בפשטות הוא, לעורר האי ישראל סבא ואת כחו, שיתעורר ממקום שהוא שם, ולעורר כח קדושתו, (בוה שאנו מראים) שאנחנו ג"כ זרעו, ועדיין אנחנו עוד ביחוד הזה השלם, שקיבלו עליהם אז הוא ובניו כי ה' אלקינו וחי אחד.

כוונה שני, המובא בס"י, שבאמרו ה' אלקינו ה' אחד יקבל על עצמו אלקותו ית"ש מעכשיו עד סוף כל הגלגולים וזה הוא תיקון נפשו, ויבקש מה' במחשבתו, שלא ישליכנו מעל פניו, ושיהא מקושר תמיד בוה היחוד השלם באמונה שלימה וברורה, בלי שום התנתקות על רגע של ספק ח"ו.

כוונה שלישית ע"פ פשטות, המובא בס"י שצריך לקבל ע"פ באמרו ה' אלקינו ה' אחד אלקותו ית"ש גם על כל יוצאי חלציו וכל הדורות שיצאו ממנו ויהיו מקושרים כולם באמונה שלימה וברורה, ומובא בס"י, שזה סגולה שלא יצאו בניו לתרבות רעה ח"ו.

כוונה הרביעית ע"פ פשטות, שבאמרו ה' אחד יכוין שהקב"ה אחד יחיד ומיוחד, אחד המיוחד המלא בעליונים ובתחתונים ובכל העולם, וכל הברואים והיצורים עליונים ותחתונים כולם חיים רק מחיותו, ואלמלא יצויר העדר שפעו על רגע חלילה היו הכל בטלים ומבוטלים :

וזהו הפירוש של אחד, שאין שום דבר אחר חוץ מהשי"ת, שהקב"ה ממלא כל עלמין וסובב לכל, עלמין ומחי' לכל עלמין, והכל אפס ואין וכל מה שאנחנו רואים אין זאת רק כח א"ס ב"ה וב"ש, וזה הכוונה הוא אחדות שלימה, ובוה מקיים מ"ע של יחוד ה' שהיא אחת ממצות תדירות, היא מחשבון של תרי"ג מצוה לדברי הכל :

כוונה החמישית, ע"פ פשטות, שבאמרו ה' אחד יקבל ע"פ מסי"נ, שבאם יגיע לו נסיון שיכפור באחדות ה' ח"ו, אז הוא מוכן ומזומן ליסקל ולישרף ולהרג זליחנק בעבור כבוד קדושת שמו י"ת, ויצויר לעצמו כאלו עומד לפניו אש גדול, והוא מטיל עצמו לתוך האש, וכאלו משליכים אותו מהר גבוה או זורקים עליו אבנים לסקלו, וכן הרג וחנק, ואם זוכה לכוון הכוונה הזאת אז אשרי לו ואשרי חלקו, (ומובא בהצעטיל קטן לרבינו הק' ר"ר אלימלך ז"ע ג"כ בוה שלא ישטה א"ע להיות כגונב דעת עליונה

ח"ו) :

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ומובא בזה"ק (חיי שרה ע"ב) שהעתיקתי לעיל (במ' תשובה עילאה) שיש ד' מאות עולמות שני מאות נותנים בשביל יגיעת תורה ועבודה, ושני מאות עולמות נותנים בשביל אלו שמוסרים נפשם על קידוש ה', בשעת ק"ש. (והגם שמובא שם שצריך למסור נפשו בפסוק ראשון של ואהבת, אבל שניהם צודקים ואמיתיים, היינו קבלת מסנ"פ בפסוק שמע ישראל ובואהבת כמובא לקמן). וראה והבן אחי, שהמסי"ג של ק"ש שקול נגד כל תורה ומצות שנותנים שני מאות עולמות בשביל זה היחוד של מסי"ג, זה הכוונה של מסי"ג, צריך להיות אצל כל הדי' ק"ש, של שחרית וערבית וק"ש שעה"מ. וכן נראה מדברי רבינו האריז"ל, שעיקר הפעולה ותיקון על הוצאות ז"ל שמתקנין בק"ש שעה"מ, היא הכוונה של מסי"ג בק"ש:

וגם אצל הק"ש של הקרבנות (דהיינו פרשה ראשונה) אשר העולם חוטפים אותו ואין כל אחד מכיון בזה. כתב רבינו השל"ה הק' ז"ל, שע"כ תיקנו הברכה של המקדש שמו ברבים, אשר אין לו מקום שם לברך זה הברכה, וכש"כ לפי נוסח אשכנז שמברכים זו הברכה בהזכרת השם, והוא בשביל הקבלת מסי"ג אצל ק"ש, לזה תיקנו שם זו הברכה, ותבין מזה אשר עד כמה עיקר שם ג"כ הקבלת מסי"ג:

כוונה ששית, שיכיון במלת אחד שהקב"ה מלא חיות הכל, כי אפילו המחז"ו והכל כאשר לכל, אין להם חיות רק מהבורא ית"ש. וזו הכוונה היא מתלמידי בעש"ט ז"ל וזו הכוונה היא תיקון גדול לתקן המחשבות:

כוונה שביעית, שצריך לכיון באמרו הפסוק שמע ישראל גוי' ובשכמל"ו. הגנה אילו כל הימים דיו וקני כל חורשתא, לא היה אפשר לבאר גדול ועומק הכוונות הסודות הרמזים ביחוד של זה הפסוק, ורבינו האריז"ל גילה קצת כנקודה קטנה מן הים, ויתר המקובלים והקדושים הרחיבו דבריהם ביותר לבאר מקצת מהרבה תיקונים שנתקנו ע"ז היחוד, וגם כמה מרבותינו תלמידי בעש"ט ז"ל, כמו הקדוש בעל התניא, ובנו הקדוש רד"ב, שתיקן ספר שלם וגדול (אמרי בינה) על זה היחוד, והקדוש מראזלא ז"ל בעל ספר (דעת קדושים ועמוד העבודה) שביאר רוי דרוזין בספר שלו על זה היחוד, וכ"ז אינו עוד אפילו כטיפה מן הים, ואנן שיפלי דשיפלא אין אתנו יודע עד מה, אבל בקצור הדברים, כדי שיתפוס אדם בשכל פשוט בתכלית, אבאר קצת מדבריהם ובעיקר לפי דברי בעל התניא:

הנה ידוע אשר ברא הקב"ה עולמות ע"י עשר ספירות הקדושות, אשר נאצלו מכח א"ס ב"ה וב"ש לעד, ועולמות המה לאין מספר ואין חקר כדרשת רז"ל (מסכת ע"ז דף לה — הקדמת תיקוני זחר דף יד:); על הכתוב (שה"ש ו') ועולמות אין מספר, א"ת עולמות אלא עולמות, הבורא ב"ה מלא כל עלמין, כי שמים ושמי השמים לא יכלכלהו (מלכים א' ח') וכתוב הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה'. (ירמיה כג).

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קנט

ודע כי אין זה הרבותא ח"ו שהקב"ה מלא שמים וארץ. כי אדרבה כתיב (תהלים קיג) המשפילי לראות בשמים ובארץ, שזה כביכול שפלות אצלו להסתכל בשמים ובארץ. אלא לאפוקי מרשעים ושוטים תימח זכרם, אשר אמרו שהקב"ה מסר הנהגות שמים וארץ על הנהגות הגלגלים וכדומה. ועיקר אמונתן של ישראל הוא שהקב"ה כביכול מלא השמים והארץ, וצופה ומביט ומשגיח בכל, ואין שום דבר בעליונים ותחתונים שהוא מבלעדיו ית"ש, והוא מחי' ומהורי' הכל בכל עת ובכל שעה ורגע.

והנה העשר ספירות הקדושות וכל המדריגות העולמות, שניתן רשות לדבר מהם, הוא הכל מכה אין סוף ב"ה שמשפיע אורו תמיד לקיימם ולהחיותם. אבל הא"ס ב"ה וב"ש בעצמו הוא לעילא מכל הספירות ומכל העולמות, ואין שום ספירה ולא עולם וכש"כ איזה מלאך ושרף שיש לו ח"ו איזה מהות מא"ס ב"ה וב"ש.

וזהו שצריכים ליתן על לבנו, שהקב"ה הוא עילת כל העילות ולמעלה מכל בחינות העולמות ומכל השמות והספירות. וגם צריך להאמין באמונה שלימה, שהקב"ה משפיע תמיד חיותו בכל הספירות ובכל העולמות והברואים, שמחי' ומהורי' אותם תמיד בכל עת ובכל רגע, והו' יחודא עילאה ויחודא תתאה.

יחודא עילאה, רומז על כח אין סוף ב"ה וב"ש שהוא למעלה מכל השגות ומכל האורות ומכל העולמות:

ויחודא תתאה, שהקב"ה וב"ש מתלבש באורו הפשוט בכל העולמות והברואים להחיותם ולקיימם ולהעמידם. וצריך לחבר אלו השני בחינות, ויחודא עילאה הוא בשמע ישראל ויחודא תתאה בבשכמל"ו.

וכשמכוין זה, צריך לכוין ג"כ שיוכלל כל בחינות נשמתו רוחו ונפשו, וגם כל כללות גופו באותו יחוד, דהיינו שמבטל כל נפשו וגופו לגבי א"ס ב"ה לגרום זה היחוד, והו' בקיצור כללות יחודא עילאה ותתאה.

כוונה שמינית, המכוין על כוונת יחודא עילאה ותתאה, לכוין בשעת אמרו ה' אלקינו ה' יחוד שני שמות שילוב הוי' ואקי' ב"ה, כזה יאההוי"ח"ה, ובאמרו בדרך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לשלב הוי' ואדני' יאהרונה"י ושילוב הוי' ואקיה נקרא בכללות יחודא עילאה, ושילוב הוי' יארני' נקרא יחודא תתאה, ועיין בפרי עץ חיים, ובשער הכוונות שער הקר"ש בשם רבינו האר"י ז"ל.

כוונה תשיעית, שהוא כוונה ע"פ סוד בדרך הפשוט, הרומז לסודו הפנימי, כי הגם שכל ארבע ק"ש יש להם כ"א כוונה מיוחדת בשמע ישראל מפי האר"י ז"ל, אבל זה בקיצור כללות הכוונה שייך בכל ד' ק"ש. וזה מובא בס' (באר אברהם דף ו' ע"ד) פירוש על תיקוני זהר, והמחבר היה איש קדוש ונורא, וכל דבריו ברוה"ק נאמרו, כעדותן של צדיקי דורו עליו ח"ל:

חמש אבנין ה' דאתעבידו חד אבנא באת י' — פי' כי עיקר הייחוד כן הוא

שמע

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

שמע מלכות ישראל ת"ת י"י אלקינו אבא ואימא שאז כשהם ביחודא עלים בסוד מין נוקבין לזיווג אבא ואמא שהם ידו"ד אלקינו ואח"כ בזיווגם מושכין המחין על זוג ומחין נקראים דעת ועל זה מורה ה' שניה ונעשה ע"י דעת אחד פ"י א"ח שהן ט' ספירות עם ד' שהיא מלכות נעשין אחד וכן הוא בזוהר ויקהל לפ"ז אמר שפיר חמש אבנין ה' דהיינו ה' תיבין שמע ישראל י"י אלקינו י"י שהם מרמזים על ט' ספירין נעשים אחד באת ו' דהיינו מלכות הנק' ו' זעירא ובאן אתר איהו קירטא חוט דקלע בתפילין חוט דקלע כד כריך ביד דא רצועה דיד פ"י דעיקר היחוד דהוה קירטא איהו בתפילין שכל הקורא ק"ש בלא תפילין מעיד עדות שקר עכ"ל:

כוונה עשירית ע"פ פשטות, קודם שמתחיל לומר ק"ש יקבל ע"ע לקיים אלו המצוות. והנה בק"ש יש שמונה מ"ע בכללן (חוץ מעשרת הדברות הנרמזים בק"ש כידוע) ועוד כמה מצות הכלולים בק"ש, (וכולם יהי' מפורטים בע"ה בשער התפלות על הסדר בצירוף אלו הכוונות הנאמרים לעיל).

פרק יא

המצוות שמקיימים באמירת קר"ש

ונתחיל לפרוט השמונה מ"ע שבק"ש. ראשית יש בק"ש המ"ע של אמונת ה'. כאשר מבואר בזה"ק כ"פ, שעיקר אמונתן של ישראל הוא זה היחוד, ולכן תינזק המתחיל לדבר צריך תיכף אביו ללמדו פסוק של שמע ישראל כמבואר בדברי רז"ל (סוכה מב) וברמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"א הלכה י').

מצוה שניה הוא מצות אחדות ה', שהוא מ"ע ממנין תרי"ג לדברי הכל. וזה מקיים בעת קבלת עול מ"ש באמרו אחד, ומיוחד שמו יתברך, ומקבל ע"ע עול היחוד.

מצוה שלישית היא מ"ע של ק"ש שהיא מ"ע מן התורה לקרות ק"ש שחרית וערבית, והוא ממנין תרי"ג דכתיב ודברת בם וכו' בשכבך ובקומך.

מצוה רביעית הוא בקבלת מסי"ג ע"ע מקיים מצות (ויקרא כ"ב) ונקדשתי בתוך בניי, כמבואר בדברי הרמב"ם ז"ל (הלכות יסודי התורה פ"ה).

א"כ יש בפסוק שמע ישראל ארבע מ"ע. אמונת ה', אחדות ה', מצות ק"ש (שעיקרה פסוק ראשון הצריך כוונה) ומצות מסירת נפש לה'. לכן צריך לכלול עצמו עם כל המאמינים בה' ומיחדים ה', ומוסרים נפשיהו לה'.

מצוה חמישית הוא מצות אהבת ה'. שיש בקר"ש שצריך לקבל ע"ע בשמחה כשיאמר ואהבת שהוא כללות אהבת הבורא לקבל ע"ע לאהוב את ה' בכל לבבו. דהיינו שימסור לה' כל תאות לבבו. בכללות ישראל הוא הכוונה מזה שאם יפתנו יצרו בשביל איזה תאוה

סרוחה

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קס

סרוחה שהוא בעבירה ח"ו, הוא מוכן להתגבר על תאוותו, ואפילו אם יצא לבבו מחיות ממש לא יעבור ח"ו על העבירה, שהוא ניאוף או מאכל איסור ואפילו ספק איסור ח"ו, ולעובדי ה' הכוונה מזה למשול על תאות היתר בכל כחו באכילה ובשתי' וביתר דברים.

ובאמרו ובכל נפשך צריך לכוין מסי"ג ממש. כמובא בזה"ק (תולדות שהעתקתי לעיל) על ומאתים לנוטרים את פריו כי מי שמוסר נפשו בזה הפסוק נחל מאתים עלמין דכסופין.

ולכאורה קשה מהו הלשון בכל נפשך. בשלמא אצל בכל לבבך שייך לומר בכל כי הרבה חדרים בלב, והלב הרצון משתנה לבחינות הרבה, אבל הנפש אין לו חלקים.

רק יש בזה שני בחינות, אחד, הכוונה ובכל נפשך מסירת גופו כדרשת רז"ל (ברכות ג"ד) שהוא נפש החיוני, ואפילו נוטל את נפשך תמסור לו בשמחה בעת נסיון, ושנית, הכוונה ובכל נפשך, הנפש ממש, דהיינו אם לפעמים בשביל עבודתו ית"ש, כמו לקדש שמו ברבים, או לקנא קנאת ה' צבאות, תפסיד לנפשך ממש ותצטרך לירד לגיהנם, ג"כ תקבל עליך בשביל אהבת ה'. וזו הכוונה מסר הקדוש החוזה מלובלין לתלמידיו.

ובאמרו ובכל מאריך יש שלש כוונות כלליות, אחד, לקבל ע"ע למסור כל ממונו מעבור על רצון ה', כאשר נפסק בשו"ע (יו"ד סי' קנ"ז סעיף א' ברמ"א) שאפי' בשביל מצוה דרבנן צריך למסור כל הונו ולא יעבור ח"ו, ועוד ובכל מאריך דרשו רז"ל (ברכות ג"ד) בכל מרח ומרח שמורד לך הוי מודה לו, וצריך לקבל ע"ע להרכין ראשו על כל מה שהקב"ה עושה ולקבל מתוך שמחה, ובשעה שמכוין זה, יכוין ויבקש שהקב"ה לא יביאהו לידי נסיון, ועוד יש כוונה, כמובא בספר חסידים (סי' קכ"ג) ובכל מאריך פי' בכל עמקי מחשבותיך והמכוון מזה שתשעבד עצמך לנקודת האמת, שזהו עומק הלב, שלא יתפתה באיזה פיתוי של שקר בשביל תאות ממון או יתר תאות, וכ"ז הוא בכלל מצות אהבת ה' שהיא מצוה חמישית שבק"ש.

מצוה ששית שהיא מ"ע מן התורה, וראיתם אותו ולדעת החרדים היא מתרי"ג, להסתכל בציצית, ואקומה רבנן זה המצוה של הסתכלות בשעת ק"ש של שחרית. מצוה שביעית בשעת אמרו וחי' אם שמוע יקבל ע"ע עול המצוות, כדארז"ל (ברכות פ"ב מ"ג).

וזה לשון החרדים באות מ"ג :

ממצות עשה מן התורה התלויים בלב, בסדר עולם מנה קצת מצות עשה התלויות באיברים ומנה מצות תלויות בלב ושמתם את דברי אלה על לבכם היינו שחייב אדם בקוראו פי' שניה של קריאת שמע לקבל עליו עול מצותיו ית' וכדתנן

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

בפרק שני דמסכת ברכות למה קדמה שמע לזהיה אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות ופירוש ושמתם על לבבכם כמו וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל. וכתב רבינו יונה ארור האיש אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם לא נאמר אשר לא יעשה אלא אשר לא יקים לעשות פי' אשר לא יקבל על נפשו לעשות מצותיו עכ"ל:

מצוה השמינית, מ"ע של זכירת יציאת מצרים, אשר עיקרו הוא בק"ש, כאשר אמרו רז"ל (ברכות יב) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות, וזה בק"ש של שחרית וערבית, הרי אלו שמונה מ"ע. ובלילה שאין בו הסתבלות בציצית הרי שבעה מצות.

ואלו הן בקיצור א) אמתת ה'. ב) אחדות ה'. ג) מצות ק"ש. ד) מסירת נפש לה'. ה) אחבת ה'. ו) קבלת עול מצות ה'. ז) הסתבלות בציצית ה) זכירת יציאת מצרים.

ואח"כ יכוון בקר"ש את המובא בש"ע (א"ח סימן א"ס), מובא שם בבאר היטב בשם התוס', בספ"ק שכתבו בשם הירושלמי דאזתם ג' פרשיות שתקנו בקר"ש, לפי שהן עשרת הדברות ע"כ צריך האדם לכוין בהם באמירת קר"ש, אם עבר על אחת מהם (יכוין): בה' אלקינו. יקבל דיבור אנכי ה' אלקיך: ה' אחד, דיבור לא יהי' לך: ובפסוק ואהבת. יקבל דיבור לא תשא: ובפסוק וכתבתם, דיבור לא תחמוד: ובפסוק ואספת, דיבור לא תגנוב: ובפסוק ואבדתם מהרה, דיבור לא תרצח: ובפסוק למען ירבו ימיכם, דיבור כבוד את אביך: ובפסוק ולא תתורו, דיבור לא תנאף: ובפסוק למען תזכרו, דיבור זכור את יום השבת, ששקול ככל התורה: ובפסוק אני ה' אלקיכם, דיבור לא תענה ברעך עד שקר: (ועיין בכלבו הביא בס' אליהו רבה עוד רמזים אחרים) עכ"ל:

פרק יב

ועוד מצוה אחת מדרבנן שדרשו להו (ברכות ט"ו): מפסוק ולמדתם, שיהא לימודך תם שיתן ריווח בין הדברים, ונדבר מזה בכללות ובקיצור, תדע אחי, כי כשאדם בר ישראל הולך לומר ק"ש, מתקבצים כל חיילי מעלה לשמוע זה היחוד (כאשר תמצא בזה"ק המועתק לעיל) וככה תדע, מה שכבר ביארתי לך, כשבני מקבלים עליהם עומ"ש באהבה בק"ש מפרידים היחוד של ס"א, ומפילין מהם חללים חללים, ולכן לעומת זה מתקבצים גם כל חיילות הס"א להפריד בר ישראל מזה היחוד, וחזר אחי כלל זה,

ולכן תראה, הגם שאדם מכוין בכל התפלה, כשבא לבסוף אהבה רבה סמוך לשמע ישראל ולהיחוד, או מתבלבל מחשבה' ע"פ רוב וקשה לו לכוין כאשר ידוע אצל המתרפקים לעבודת התפלה.

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קסא

לכן העצה לזה, להינצל מהם, כי מובא בשה"ק (מאור ושמש, בפר' בראשית) שכל הלימוד וכל הכנות וכחונות שעושים קודם התפלה, הכל הוא רק שיזכה לומר הפסוק שמע ישראל בכל כונתו, וגם מביא (שם) שעצה לזה שיוכל לומר אחד שלא יבלבלו אותו המחשבות ורות כ"כ הוא שילמוד הרבה קודם התפלה, משניות גמרא חזרה, על כוונה זו ע"י לימודו יוכל לומר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד כדת וכנכון וכו' עיי"ש, ואם זוכה לזה באמת כאשר הוא רצון ה', אז זוכה ע"י להיות דבוק בה' כל היום ואשרי להזוכים לזה (ויזכנו ה' לזה ברוב רחמיו).

לכן קודם שהולך לקבל ע"ע עול מלכות שמים, יהרהר בתשובה, בפרט על פגם הברית ופגם הדיבור, שזה עיקר הפגמים, כי רשע ח"ו פסול לעדות וק"ש הוא ג"כ עדות שמעיד על יחודו ואחדותו ית"ש, כמובא בשה"ק דרך פקודיך (הקדמה ו) ח"ל:

יש כמה מצות שנקרא עדות והאדם העושה אלו המצות מחייב לעיין שיהי' כשר לעדות דאם אינו כשר ח"ו אין עשייתו עשיי', ואחת מאלה המצות היא שמירת שבת הוא עדות כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וכו' יש מאין, ואמרו"ל שבאמירת ויכולו בשבת מעיד על הקב"ה שברא מ"ב ונחשב כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, ובאם ח"ו פסול לעדות אין אמירתו ושמירתו נחשבת עדות: וכן ק"ש פעמים בכ"י מעיד על יחודו ואחדותו ית"ש (מש"ה אותיות ע"ד ררבי בפסוק ראשון) ובאם פסול לעדות ח"ו אין קריאתו נחשבת למצוה וכן כמה מצות שנקראו עדות וכו' עכ"ל:

ויכלול עצמו בכללות האבות השבטים ובכללות ישראל ויבקש מה' במחשבתו שיזכה ליחד היחוד בטהרת המחשבה, (ועיין מה שנאמר להלן בשער התפלות).

ובהיות שדברנו, שצריך בשעת ק"ש להפריד היחוד מס"א, לכן תיקנו רז"ל להפריד בין הדבקים, שיש ששים דבוקים בק"ש, א"כ בשחרית ובערבית המה ביחד ק"כ דבוקים, להמתיק ק"כ צירופי אלקים, ובכח הפרדת אלו הששים דבוקים מפריד דבקי הס"א, וע"כ, הגם שמובא בפוסקים, שצריך בכל תפלה לדקדק בתיבות התפלה, אבל ביותר וביותר צריך לדקדק בשעת ק"ש כמובא בזה"ק (ז"ח רות צ' ע"א), ועיין היטב (בש"ע אר"ח סימן א"ס) כי שם מבואר המקומות שצריכין להפריד ביניהם, הרה"ק בעל יסוד ושורש העבודה הפליא עצה בזה בחיבורו, שסידר ולימד האיך צריך לקרוא ק"ש, שלא יחליף האותיות, במקום ב' לומר פ', כמו בכל לבבך אל יאמר בכל לבבך, וכן לא יאמר ופכל לבבך, ופכל מאריך לא יאמר מודיך, ומביא עצה לזה, שזמן רב יקרא ק"ש מתוך הסיוד דייקא, וירגיל עצמו ממש לומר מלה במלה בחיות הלב, וידקדק בכל אות ואות.

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ואז אם יתנהג ככה הגם שפגם מה שפגם, וע"י כל עבירה הרתיח לעצמו יותר הגיהנם, בפרט ע"י פגם ברית קודש. ע"י דקדוק מילין בק"ש יזכה שע"י כל תיבה ומלה ממש ישפוך מים (רוחניים) הרבה לאש הגיהנם לצננו. כאשר אמרו רז"ל (ברכות טו) כל הקורא ק"ש ומדקדק באותיותי מצננין לו גיהנם, ואשרי לו.

וקודם שהולך לקבל ע"ע עומ"ש, יקבל ע"ע המצות הנאמרים לעיל, ויכלול עצמו באבות ושבתים ובכללות ישראל, דהיינו שיקבל ע"ע אהבת ישראל וכאשר נתקן קודם ק"ש של שחרית ברכת הבוחר בעמו ישראל באהבה, וקודם ק"ש של ערבית אוהב עמו ישראל, וקודם ק"ש דקרבות שמאזהבתך שאהבת אותו וגו' וקודם ק"ש שעה"מ אומרים הריני מוחל וכו', וכל זה לרמוז שצריך קודם ק"ש לקבל ע"ע אהבת ישראל, וכמובא בסה"ק החרדים ח"ל: והקנאה רמחה בפי ראשונה בפסוק ראשון דק"ש מקובלת בידינו מיעקב אבינו בעת שנסתלק מן העולם שצונו חרזנו על יחוד ה' כדאיתא במסכת ברכות וכדכתב הרמב"ם ומרמו בכתוב דכ' הקבצו ושמעו בני יעקב וגו', וקשה מאי הקבצו הרי אמר להם האספו ואגידה לכם הרי הם לפניו אלא פ"י האספו על הגופי ואחר שהיו לפניו צו אותם שיסירו מלבם קנאה ושנאה ותחרות כאלו הם איש אחד ונפש אחד, שאם לא יעשו כן אי אפשר לקבל עליהם יחוד ה' שירצה וישרה עליהם כדכ"י רשב"י דהיינו הוא באחד ומי ישיבנו, דהפסוק קשה להבין דהיה לו לומר הוא אחד מאי באחד, אלא ר"ל הוא ית"ב אינו שורה כי אם כשישראל ביחוד לב אחד בלי קנאה דוגמת מלאכי השרת דכתיב בהו כלם אהובים וכו' וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים, ואמרו באבות דר' נתן דהמלאכים מכבדין זה את זה וכל אחד, אומר פתח אתה שאתה גדול ממני וכן איתא במדרש, וזהו לשונו, שמע ישראל שאמרו מקובלים שהוא לשון קיבוץ כמו ושמע שאול את העם, וכל אחד בעת ק"ש מיחד לבו עם כל עדת ישראל ומדבר אליהם שמע ישראל כלנו באהבה וקשר לב אחד בלי קנאה ושנאה, ועתה אנו מקבלים יחוד אלקינו ואומרים ה' אלקינו ה' אחד: עכ"ל:

ויאמר קר"ש בחיות אלקית ביראה ובשמחה כמבואר (בטור או"ח סימן א"ס בב"י) וז"ל: ויקראנה ביראה ובכוונה. כתב ר"ב עמרם. לשווייה איניש לק"ש כפרוטגמא חדשה. כלומר שלא תהיה בעיניו כדבר שכבר שמע אותו הרבה פעמים שאינו חביב אצלו, וכן אמרו חז"ל. על אשר אנכי מצוך היום. בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. עכ"ל:

ויאמר ברעש ובקול המעורר כוונה ובחידת הלב שמע ישראל. ויאמר כל מלה ממש בפני עצמו שע"י הפרדת המלים יפריד בזה דבקי הס"א ולא תתבלבל מחשבתו ויאמץ עצמו בכל כחו לכוין בפרט בפסוק ראשון, מלבד תיבת ה' אלקינו יאמר ביחד, ויתאמץ לכוין כל הכוונות הנאמרים לעיל.

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קסב

ואמרו על הקדוש בעל אשל אברהם ודעת קדושים מבטשוטש, שלפעמים היה מאריך כמה שעות רצופות בפסוק שמע ישראל מגודל הכוזנות והיחודים והתפשטות נפשו מגופו. מי יתן להיות עפר תחת כפות רגליו הק.

וגם הפסוק בשכמליו הוא גיכ מעיקר היחוד, וכמו שמע ישראל צריך גם זה לומר מלה במלה בכח גדול ובכוונה. כמובא (בש"ע או"ח שם מג"א סע"ק י"א עיי"ש).

ואח"כ תאמר שאר ק"ש, ותכוין בכל דבקי אותיות והתיקונים והמצות ואז בכל תיבה ותיבה ממש מרפא גופו ורמ"ח איברי נפשו מהארסיות שנתן בו היצר וכל החיילות דליו, כמובא (בטור או"ח סימן א"ס) ובמקובלים. (ויהיה כל אלו הדברים מסודרים בע"ה בהכנה לק"ש המובא להלן בשער התפלות).

והנה הבאתי לעיל מדברי הזה"ק ומדברי האריז"ל, אשר זהו העיקר שבכל התיקונים של פגם היסוד, ועיקר שבעיקרים מתיקוני המצות וזכור את כל אלו הכללים שכתבנו כי המה הרים גדולים ורמים ונשגבים.

פרק יג

ונחזור לענינו דלעיל לבאר החמשה תיקונים, שהמה עיקר תיקוני היסוד בפרטות. וסימנם למען תזכרם הוא מלת תקבצ"ם דהיינו חת' הוא ת'פלת ת'קע בשומר. ק' תיקון ק"ש, ב' תיקון בכי, צ' תיקון צדקה, מ' תיקון מקו, ואז נעשה תקבצ"ם, דהיינו שע"י אלו התיקונים תקבץ בע"ה כל הגידחים. או ניקח במקום ב' שהוא בכי, אות ד' שהוא דמעות, ואז היא מלת צדקת"ם שנעשה צדק ת"ם, במקום שע"י פגם היסוד נעשה מת שנתחייב מיתה ח"ו, מפני שפגם במדת יסוד שנקרא ח"ו, וע"י אלו התיקונים יעשה צדק ת"ם שיתהפך ממת לת"ם, ויישלם קומת נפשו ונשמתו בע"ה. ע"כ דברנו מפרט הראשון שהוא תיקון פרטי.

ועכשיו נדבר מפרט שני, שהוא תיקון כללי.

והנה ידוע לך אחי, שכבר הקדמתי לך במאמרים הקודמים, שיש תיקון הכלל ותיקון הפרט וכל העולמות נכללים בכלל ופרט, וכן כל המצות וכל התיקונים, ואצל כל תיקון ואצל כל איש יש בחינת כלל ופרט ואתר שביארתי לך תיקון הפרט, אסדר לך בע"ה תיקון הכלל.

הנה מובא במקובלים הקדושים, ובכל עבירות המדות שאדם פוגם. פוגם ע"יו גם במדת יסוד. מפני שהיסוד הוא כללות כל המצות, ולכן ספירת יסוד הוא קיבוץ כל תאורות בתוכו, והוא המשפיע ומשביע לכל העולמות. וכנאמר אצל יוסף (בראשית מ"ב) ויוסף וכו' הוא המשביר,

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ולכן כתבו ספרי המקובלים וס"י, אשר קשה לתקן זה הפגם מפני שעייז פוגם בכל האיברים. והפוגם בכל עבירה, פוגם בע"כ במדת יסוד ג"כ. וכן מובא בתיקונים (דף פ"ד תקונא מ"ז) שבברית תליין כל פקודין וכל ספירן וכל איברין ועיי"ש. ומובא בספר הקנה (הנקרא ספר פליאה) ח"ל:

וידעת שאין לך עבירה שאינה מחללת הברית ע"כ הזהיר הקב"ה ואם עובר עבירה נמצא מכניס אבר הקדוש במקום שאין ראוי וחותר המקום הוא הפרי המשחיתים מעקרו וגם חותם המלך ואבר הקדוש הוא הברית החתום בבשרו ואלו הם הנכנסין בבור שחת ונידונין שם לדור דורים ואם תשים בדעתך שסיבת המיתה בעולם בעבור חילול הברית של מעלה די לך זה שתהיה כל ימך בתשובה גם ע"ז אמרו כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. וידעת שהצדיק נמשך מישראל ואם זה מחלל הברית הצדיק בעונותיו א"כ אינו בכלל ישראל והוא הוא שלא יחיה בתחיית המתים וכמה דברים הרמיוז להם בעניני הברית הזאת עכ"ל:

וא"כ תראה בפירוש, כי הפוגם בכל עבירה פוגם בע"כ במדת יסוד, וכן לא יהי לו עוה"ב ולא יקום בתחי' ח"ו. אבל אחי יש לזה ג"כ עצה, כי דע כמו שאדם העובר עבירה ח"ו פוגם בזה במדת יסוד, ככה אם אדם עושה איזה מצו' מתקן בזה מדת יסוד. כאשר הקדמתי לך בתחילת מאמר זה, שאין לך מצו' שלא גילו בה הצדיקים תיקון יסוד. וגם אביא לך ראייה מתיקוני הזהר (תחילת תיקון ל"ט), וז"ל:

בראשית תמן אשר, דאתמר ביה אשר הוצאתיך כו' אקיי"ק אשר אקיי"ק, אשר באשרי כי אשונני בנות, ודא אימא עלאה, אשר קדשנו במצותיו וצונו על כל פקודא ופקודא דאינון פטר כל רחם דאינון רמ"ח דכלהו קטירין בצדיק דאיהו כל דאיהו אות ברית דאפתח (פטר כל) רחם דאינון רמ"ח פקודין דעשה, ועליה אתמר אשר קדש ידיד מבטן. עכ"ל:

הרי תראה כדברינו. ולכן זה עצתך, אשר אצל קיום כל מ"ע, דהיינו בק"ש ותפילין ומזוזה וציצית וברכות סוכה שופר ויהי"כ, וכן כל מ"ע של צדקה ושבת וכו'. תבקש מה: ותתחנן שעייז המצוה יותקן הפגם ברית קודש, ויתעלו הניצוצי קודש. והנה אמרו רז"ל (ויקרא רבה פכ"א) עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות, הרי כי תיקוני המצוות המה תיקוני כל העבירות בכללות, מפני שבכללות פוגם ע"י כל העבירות, היסוד. וכש"כ ע"י פגם לשה"ר ושקר וכל פגמי הדיבור, אשר ברית הלשון וברית המעור מכוונים יחד, כמובא בר"ח וביתר ס"י. ואם תרגיל עצמך בזה, (לכוין כנ"ל אצל כל עשיית מצוה שיהא זאת לתיקון היסוד), או אשרי חלקך, ואז תתקן פגם הברית בכלל.

וגם בקיום אדם מל"ת, כאשר אמרו רז"ל (קידושין ל"ט) ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה, ואוקמינן כגון שבא דבר עבירה לידו וניצול הימנה: (וכמו

שתמצא

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קסנ

שתמצא במ' תיקוני הנפש עייש). וככה תדע בקיומי מצות ל"ת ג"כ תכוין זו הכוונה. לתקן בזה פגם היסוד. כי גם תיקון הברית עיקרו הוא כשבא לידו עבירה עוה"פ ונזהר מלעבור עליה, כאמרם ז"ל (יומא פ"ו) היכי דמי בעל תשובה באותה אשה באותו פרק ובאותו מקום. וכש"כ באלו המצות אשר מובא בזה"ק שהמה רמוזים בעיקרם למדת יסוד, כאשר מנויים בסה"ק ראשית חכמה, יסוד יוסף, חרע קודש, וקבצם כעמיר גורנה הרב החיד"א ז"ל בספרו עבודת הקודש בצפורן שמיר סימן ט', ואעתיק לך כאן לשונו הק ז"ל:

יען כי הגדיל לעשות ילדי פש"ע ירבה שפ"ע ר"ת שבת פיזר ענוה לכלא הפשע.

שמירת שבת בכל הפרטים ולענגו כפי כחו בכל זה יועיל לכפר חטאתיו כמשיה אשרי אנוש יעשה זאת כו' שומר שבת וכך שנו רבותינו אפילו עע"ז כאנוש מוחלץ

לו ובשמירתו מיחד קב"ה ויתוקן אשר גרם להיות נרגן מפריד אלוף ח"ו.

פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד ירבה בצדקה כפי כחו יום ולא יעבור יום אחד שלא יתן צדקה אם מעט ואם הרבה ובזה מיחד שם המיוחד הו"יה ברוך הוא כמ"ש האר"י זצ"ל הוא תיקון גדול להחיות נפשות אביונים ובזה יעלו ניצוצי קדושה אשר פיזר והוא הפסוק פזר לומר אם פזר ניצוצי קדושה אם נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד מתקן השכינה חכות הצדקה עמדה ונשאת להגן עליו. יהי עניו באמת ובזה יהי מרכבה לשכינה ויעלה עליו כאלו הקריב כל הקרבנות ותפלתו אינה נמאסת וממילא רווחא להשיב נדחיו וירבה שפע.

עוד יזהר לבכות כשמתודה ובפרט כשאומר שחתנו ז"ק כל עצמותיו יאחזמו רעד במרה איפקוד שבעים תמרים ומאה צערים.

ילמד פושעים דרכיו יתברך וחטאים אליו ישובו והיה תמורת אשר פיזר ניצוצי הקדושה עתה יחבר נפש החוטאים אליו יתברך ואין קץ לשכר מזכי לחייבא כמו שכתבנו במ"א ובקונטרס מורה באצבע והאריכו הרבה בזהר הקדוש ואתיא מכללא יתוקן אשר פגם בחטא זה ותשובתו הרמת"ה.

יזהר שלא לדבר בבית הכנסת אפילו אחר תפלה בשום אופן לכבוד השכינה השורה שם ויהי תיקון למה שפגם בכבודה.

יזהר לטרוח בלישת מצת מצוה בכח גדול וכן כשמקיים מצות גמילות חסדים לקבור מתים ולחפור קבר וכיוצא והזיעה שמזיע תועלת לחטא זה לתקן אשר פגם. ישלים בכל יום צ' אמנים ד' קדושות י' קדישים ק' ברכות ר"ת צדיק הוא אחד מתיקוני צדי"ק יסוד עולם.

יטריח במחשבה ודיבור ומעשה לעשות שלום בין איש ובין אחיו בין איש לאשתו כפה רך מחמאה מתוק מדבש וירבה שלום ובו יהי מתחיל שיהי לו שלום

בביתו

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

בביתו ושלומו עם מכיריו ואולי יזכה לעשות שלום בין יצה"ר ובין יצה"ט
שיהפך הרע לטוב ויעשה שלום מתוך חומ"ר שבו מכלכל את הצור"ה ומלאכי שלום
יצאו לקראתו ויהיה שלום במנוחתו.

ישתדל להיות ראשון בבהכ"ג שחרית וערבית וכמה האריכו בזהר תרומה דקל"א
ההוא קדמאה דאשתכח בבי כנישתא קיימא בדרגא דצדי"ק עש"ב.

יתגבר לקנאת לכבוד ה' בכל כחו לאפרושי מאיסור במתק שפתים ונחת רוח וישתדל
בכל כחו בזה ואין ספק אשר יש"א ביום ההוא ק"ו בעצמו להיות נקי מחטא
זך כתית למאור וידבק ביוצרו.

לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה ותנן הכל לפי רוב המעשה וישתדל להרבות
מצות בשמחה רבה ויתרחק מכל חטא אולי יזכה שיהיה רובו זכיות.

כבר שנינו ושלשנו על ענין הענות והשפלות ישפיל עצמו כאזוב ויהיה שגורה בפיו
תדיר משנת רבי לויטס מאד מאד הוי שפל רוח:

יאהב צדקות להיות עושה ומעשה יתן ויתנו אחרים וכתוב צדיק ה' צדקות אהב
ויפייס העני:

ירוץ לדבר מצוה בין בלכתו לבה"כ ולבית המדרש בין בלכתו לעשות שלום או
גמילות חסדים דכתיב בו ירוץ צדיק ונשגב וכשירוץ לא יהיה באופן
שילעיגו עליו, רק בדרך בינוני:

ישתדל להיות תוכו כברו ויתרחק מתחבולות ומרמות דכתיב מתהלך בתומו צדיק
באופן שכל יודעיו יאמרו שהוא בר לבב:

לעולם ילמד סניגוריא על ישראל כלל ופרט יצדיק ישראל וילמוד עליהם זכות
וגדעון נגלה עליו ה' בעבור שלמד סניגוריא על ישראל כמ"ש ז"ל.

עוד מובא שם בסימן י' הרבה דברים המסוגלים לתיקון היסוד ולכפרת עונות. (והגם
שרובא דרובא כבר הבאתי כאן בחיבורי. עכ"ו אעתיקם כאן עוה"פ שיהא לך
מסודר כל התיקונים בקיצור נמרץ ושתוכל למוצאם בניקל בכ"ע). וז"ל: דברים
המסוגלים לכפרה באפס דמי"ם כעשב, דדברא בכל עש"ב יהיה מותר. ורפואות חעלה
לחולי פצע וחבורה:

כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. אפילו היה בו שמץ מינות מוחלין לו:
כל השומר שבת כהלכתו אפי' עובד עכו"ם כאנש מחלים לו:

כל המעביר על מדותיו מעבירים לו על כל פשעיו. ועיין בריש קונטרס מורה באצבע:
כל השומע אגדה מפי הדורש ועונה אמן יהש"ר מכפרין לו עונותיו:

כל האומר שירת הים בשמחה. ובעצמו שיער כאלו הוא ניצל מהים ופרעה וחילו הם
נטבעו ואומר שירה הנה משורר ששיע"ר כך מכפרין לו עונותיו:

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קסד

כל הבוכה ומתאבל על אדם כשר מוחלין לו על כל עונותיו:
כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו. שני מלאכי השרת אומרים לו וסר עונך וחסאתך
תכופר:

יסורין ממרקין עונותיו של אדם. ואם קבלם מאהבה יראה זרע יאריך ימים. וחפץ ה' בידו יצלה. ואפשר דהיסורין דין הוא מקבלם באהבה חסד ומתמתקין הדינין.
היה שפרו בני חיי ומוזני דבמזלא תליין ובמ"א הארכתי בס"ד:

כל העוסק בסדר קרבנות כאלו הקריבם ומוחלין לו על כל עונותיו ומליצי יושר
מלמדין עליו זכות בשמים:

כל העוסק בתורה לשמה עונותיו מתכפרין. ורבו מעלותיו כמו שאמרו מרקי קנין תורה:
כל המתעטף בציצית ומניח תפילין וקורא ק"ש ומתפלל מוחלין לו על כל עונותיו.
כל המצטער ובוכה ביה"כ כשקורין פרשת אחרי על אבוהון דצדיקיא קביה אכריו
עליה וסר עונך:

כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה בידוע שנמחלו עונותיו:
(עיי"ש נוסח השירה שיאמר האדם שנעשה לו נס):

כל הסגולות הנאמרות באמת הם מפניני רבוי"ל בש"ס ומדרשים וזוה"ק והחי יתן אל
לבו להודרו בהם כי בלא סיגופים ותעניות ומתן דמ"ם יתכפרו לו עונותיו
ובלבד שיעשה הדברים כהלכתן וכמשפטן ביראה ואהבה לשם שמים. עכ"ל:

לכן כאשר תניח תפילין או בקיום מצות שבת, שהוא תיקון היותר גדול מכל
אלו התיקונים שעיקר מצות שבת הוא נגד יסוד, ולכן בכל השבת קודש, בכל
הסעודות ובכל תפלות, הכוונה לתקן מדת יסוד ושם י"ה אדני, כמובא מרבינו האריז"ל
בפע"ח שער העמידה בברכת תקע. ואלו הנ"ל המה התיקונים הגדולים, ממצות שעיקרם
רומזים ליסוד. וצריך באלו המצות ובהידורים ביותר וכיון לתקן מדת יסוד.

וכן אמרו במקובלים, שעי אמירת בריך שמיח (בפתיחת הארון) שיש בו ק"ל תיבין
מתקנים פגם היסוד. וצריך לכוין בשעת אמרו וליהוי אנא סקידא בגו
צדיקיא שיזכה בימי חייו לתקן פגם היסוד. ובאמרו זה השבח והתפלה בכוונה מתקן כזה
הרבה תיקונים, כי הוא מלא מסודות וענינים רמים (כן מובא בזרע קודש).

וצריך ללמוד בכל יום ח"י פרקים משניות. והוא באמת תיקון גדול ונורא. לכן
מי שאין בכחו ללמוד כל המשניות, שיהא רגיל בו שלא יצטרך לעיין
בהפירוש בשעת אמירתם, ישתדל לכהפ"ח שיהא בקי בסדר אחד. ואם גם זה קשה לו,
יראה עכ"פ להיות בקי לכהפ"ח בח"י פרקים. ומה טוב אם יכול להיות בקי בהם בע"פ
לאמרו בכל יום, כדי לתקן זה התיקון הגדול והנורא.

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש

ועוד מובא בסי' לגמור בכל שבוע שני פעמים תהלים. זה תיקון לכל עבירות ובכללות ג"כ תיקון גדול לפגם היסוד. דהיינו שיאמר יום תהלים בכל יום, ופי"א כל התהלים בפי"א בלי הפסק. זה מסר הבעש"ט זי"ע לתלמידיו שהוא כמנין כספ"א שני פעמים ק"ן קאפיטלעך. הוא תיקון גדול מאד לכל הפגמים.

ועוד תיקון אחד בכללות. ללמוד בע"פ איזה מסכת, או סדר משניות כנ"ל, ועל ידי יגיעות מוחו לחזור בע"פ יהיה לו בזה תיקון גדול לפגם המחשבה בכללה.

ועוד יש תיקון לפגם הברית ותיקון כרת. להיות נייעור כל הלילה ושילמוד בלילה ההיא בעניני העבירה שעבר שחייבים עליה כרת. (שער היחודים פרי"ח) ובפרט הוא תיקון גדול לאותו הפגם להיות נייעור בליל ששי וללמוד באותה הלילה תנ"ך. עין יעקב. ש"ע א"ח. ש"ע י"ד. ככה מובא (בליקוטי תורה) מהרה"ק ר' מרדכי מטשרנאביל זי"ע. ועיין גם בזה בסה"ק (יסוד ושורש העבודה שער השמיני ובספר עבודת הקודש).

וגם תיקון גדול לזה הפגם להזהר בנתינת צדקה בערב שבי"ק כי יום ו' הוא יסוד עולם ולכן צריך להיות זהיר בצדקה. ומצא מין את מינו. (ספר דבר בעתו).

ועוד מובא בסה"ק (כני יששכר במאמרי חדש ניסן מאמר י"ב) וכן בסה"ק (מאור ושמש) שתיקון גדול לפגם הברית לפסוד ספירת העומר בכח ובכונה.

ועוד יש תיקון גדול לפגם הג"ל לומר תיקוני זהר כי לכך נקרא תיקונים להיות תיקוני הנשמה, ותיקון מ"ח מועיל לקרי (שער היחודים פ"ח).

והנה הרצה בכללות תיקון נפשו בפנימיות במדת יסוד, או יכוין הכונה והיחוד מרבינו האריז"ל אשר מסר לכוין אצל כל מצוה תורה ותפלה (כאשר תמצא בשער הכוונות מרבינו האריז"ל בדרך צ' עיי"ש). זו הכונה היא תיקון גדול ונורא בכללות לזה הפגם, ורבינו האריז"ל מסר זאת לתלמידו הק' רבינו חיים ויטאל, והזהיר אותו לכוין בכל פעם זו הכונה (כמובא בשער היחודים).

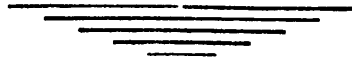
והנה אל תחשוב אחי, שבאם לא תוכל לקיים כל אלו התיקונים, או לא תעשה כלום ח"ו, כי כל אלו החמשה תיקונים העיקריים ופריטיים, שהמה עיקר תיקוני הברית, אינם תלויים זה בזה כלום. רק באם תרצה לתקן נפשך באמת, או תראה לקיים כולם, אבל גם ע"י אחד מהם לבד תתקן הרבה והרבה. וכן כל אלו התיקונים של כללות, אינם תלויים זה בזה, רק למשל אם תחזור משניות י"ח פרקים, או תאמר תהלים (ב' פעמים בשבוע) וכדומה, כל אחד ענין בפני עצמו, שהם תיקונים כלליים, וכל מה שתוכל לעשות מזה, הן כולם הן מקצתם. אחוז בהם ואל תרפה.

טהרת מאמר תיקון היסוד הקודש קסה

דאם תציית אחי לדברינו הנאמר במאמר הזה אז בע"ה תתקן תיקונא דמלכא, ושייד לכל איש ואיש לתקן מדת יסוד באמת. מלבד אלו הרוצים להעלות ניצוצי קודש לבטן אימא עילאה, ולהחזיר אותם בגופות קדושות ולהפוך הניצוצי קודש לחיות ולמוחין קדישין. זה לא אפשר רק ע"י מס'ג בבחינת עבודת תשובה עילאה (הנאמר במ' הקדום, ומשם תדרשנו). וזה תיקון היותר גבוה, נעלה ונשגב. ואז חוזרין אליו כל הניצוצין קדישין לרשפי להבת אש, ונעשה מהם מלאכים קדושים ונוראים מכל הפגמים שלו.

כאשר פירש רבינו הק' החזה מלובלין ז"ע, על הפסוק (תהלים קכ) חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים. דהיינו החצים של הגבור שמתקן ברית קודש בגבורה, כי שומר הברית איקרי גבור (כאשר מבואר לעיל במ' מעלות נוטרי יסוד). וחצים מורה על הזרע היורה כחץ שנונים, ונעשה מזה גחלי רתמים, להכות אש בנפש האדם.

לגם גילה זה הקדוש לתלמידיו (כמובא בספר סור מרע ועשה טוב מרבינו הקדוש בעל עטרת צבי) כי המתקן ברית קודש נקרא צדיק, ונכלל בכלל צדיק יסוד עולם הגם שפגם מה שפגם. הרחמן הוא יזכנו ברוב רחמיו לתקן תיקונא דמלכא קדישא מתוך שמחה והרחבה אמן.

טהרת הקודש

מאמר

תיקון היום

פרק א'

ועכשיו נסמך למאמר הנ"ל, ענין תיקון קרי.

והנה בזה יש הרבה לכתוב, אלא לקצר באתי, מפני שמקובל מצדיקים שאין מסוגל להאריך בזה, רק מה שנצרך מן ההכרח נכתוב בזה בקיצור. בעזה"י.

והנה מובא בזה"ק בכ"מ, אשר אדם כשהוא ישן, וכשהחטא גורם ח"ו, או באים אליו שלש נשים הידועות רח"ל מהם, אמהן דרור"ר, והמה ותולדותיהם הנקראים ננעי בניא, ומתלבשים בדמות נשים, ולנשים בדמות זכרים, ומרמזים לפניו צורות רח"ל, ועיני מוציאים ממנו בע"כ ז"ל ח"ו, ורבינו האר"י ז"ל כותב, כשהיצר גובר על הנפש בסבת חטא, אז מוליך היצר עמו את היצר טוב וגם הנפש בע"כ להיכלות נוגה רח"ל, ומראים לו שם קש ותבן ומוציאין ממנו ז"ל, רח"ל מהם.

וזה הי' ראשית באדם קדמאה במאה ושלישים שנה שישב במי גיחון העליון, ובאו אליו אלו הכחות הוציאו בע"כ ז"ל, וזה צריך לתקן בכל הדורות הבאים. ומהם מתפשטים אלו הכחות רח"ל.

ויש בזה הרבה פרטים, יש אשר ח"ו ע"י ראיות רעות והסתכלות אסורות והרהורין בישיק, באים ומצטיירים אלו הצורות שראה לפניו ומתדמין אליו, ונעשה מה שנעשה, וזה שאינו שומר עיניו ומחשבותיו אינו נקרא בשם אונס, רק קרוב למזיד. כמובא לעיל. מהרה"ק בעל עטרת צבי ז"ע.

ויש אשר אפילו ששומר עיניו, רק ע"י פגם הדיבורים, שדיבר דיבורים כאלו שמביאים לידי הרהור עבירה. כמובא בזה"ק עה"כ (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך שלא ידבר דיבורים כאלו שיביאו לחטוא הבשר, כי האבר נקרא סתם בשר כידוע. ואפילו עם ב"ב אסור לדבר דיבורים כאלו.

או מי שמרבה לפטפט עם נשים, אשר אמרו רז"ל (אבות פ"א) המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו, הכוונה על הנ"ל. או שאינו נהר מלשמוע קול שירות נשים, או דברי ניבול פה רח"ל. וכל אלו המה קרובים למזיד, או אולי למזיד נחשבים, כי אלו המה מעצם החטא ואבירייהו. וכש"כ מי שמדבר עם אשה בדרך שחוק או מרעות שנקרא (קענטשאפט), אמר הצדיק ר' פנחס מקאריץ ז"ל, שזה נקרא ועד זנות רח"ל. וכש"כ מי שפוגם באיסור יחוד.

טהרת מאמר תיקון היום הקודש קסו

ויש אשר בא מסיבת דבורים רעים, כמו לשחור ושקר. וכשיכ ע"י פגם הכעס, שבלי ספק שמטמאין אותו, אם אינו עושה תשובה הגונה. או ע"י גסותא דרותא, שנחשב כאלו בא על כל עריות כולם.

ויש שבא ע"י שאכל קודם השינה מאכלים כאלו שמרבין הזרע. ויש אשר בא ע"י טורח הדרך או עייפות ויגיעה וחולשות כח. כמובא בגמרא (ברכות כ"ב.) מעשה בר"י שראה קרי. והי' מהלך על גב הנהר וכי' וירד וטבל, זה אינו נחשב לעון כלל. רק הנצמח ע"י עבירה ח"ו במחשבה דבור ומעשה. ויש שאירע לו זאת ביום שיצא ממנו ז"ל ע"י ראי' או הרהור. או בשעת השתנה שאין ידוע אצלו.

ויש מי שעושה כל הנ"ל, שפוגם במחשבה ובדיבור ובראי', ואעפ"כ אין מזדמן לו ענין הנ"ל. ע"ז מובא בסה"ק שקם לי' בדרכה מיני' מפני שהוא מלא פגמים מכף רגל ועד ראש, והיצר מסתפק בהרהוריו ובראיותיו ואין מן הנצרך לטמא אותו. וע"ז אמרו הגה"ק בדרך צחות אין מקרא יוצא מירי פשוטו (והיינו מקרא מלשון קרי) אינו יוצא מאדם פשוט המלא פגמים.

לכן אל יחשוב ויתגאה איש כזה בחשבו שהוא נשמר מזה החטא, כי דברי רז"ל חיים וקיימים, רק להיצר אין מן הנצרך לרדוף אחריו בענין כזה שהוא בדרך אונס כי יש לו הרבה והרבה יותר רוחים ממנו. ועיקר מה שברצוננו לדבר בזה המאמר, מאדם כשר שכואב לבו על עבירה, ורוצה לשוב לה' ולתקן אשר שיחת, ומחפש עצה הא"ך לתקן. והנה לתקן מה שעבר, כבר פירשנו במאמרים הקודמים, וגם פגם זה נחשב מכללם, כי כל מיני קרי איקרי רע בע"כ, וצריך תיקון.

מלבד מה שבא בסיבת חולי וחולשות כח שזה אינו חטא כלל, כי לא בא בהתלבשות דמות. וע"ז אמרו (ברכות ג"ז) ששה דברים סימן יפה לחולה, אחד מהם קרי, וסימנך יראה זרע יאריך ימים, ובוודאי לא דיברו רז"ל בחולה שמהרהר בעבירה כי מה סימן יפה הוא זה, רק שבא מחמת חולשות כח, ובזה נוטלין החיצונים חלקם, ומראים לו מן השמים סימן לרפואה.

פרק ב

דהנה דע אחי, כי איש שרוצה לתקן ימיו הקודמים ולתקן ימים הבאים. הנה אם יבא לתקן, בפרט בשנים הראשונות של תשובתו, היצר מתגבר מאד עליו להחטיאו כמובא בדברי רבינו האר"י ז"ל. שע"ז מסר האר"י ז"ל יחוד לכונן בזה, כשמתגברים בו מצולות ים, בפרט, בעידן תיקון זה החטא (כאשר מובא היחוד בשער היחודים ובשער הכונות עיי"ש). ובפרט מי שיש בו נשמה גבחה וקדושה. כי המה תאבין רק לירכא דרבנן. כמובא ברי"ח. וזה ענין נגיעת הירכין דגיד הנשה של יעקב אבינו, אשר הס"מ גע בכף ירכו. (ועיין בזה בסה"ק יסוד יוסף).

כאשר

טהרת מאמר תיקון היום הקודש

כאשר ה' אצל גדולי וקדושי קדמאי הרבה, כמובא בשער הגלגלים ובשער הליקוטים מרבינו האר"י ז"ל, וביתר ספרי קודש (ומחמת כבוד קדשם לא אזכיר שמותיהם). וכן ה' בכמה גדולי צדיקים אחרונים, אשר רדף אחריהם היצר מאד בענין זה, שלא ה' להם שום עצה והמלטה.

כי לפעמים בא זאת מחמת איזה פגם שלא תיקן עדיין, או מגלגלים הקודמים, כידוע מדברי רבינו האר"י ז"ל, ובאים ומתגברים ע"י התאמצות בתיקון הנפש.

כאשר אמר לי מורי ז"ל, שלפעמים ע"י התאמצות התיקון נעשה לאדם זאת ושפך לו קיתון על פניו מתיקון נעשה קיתון. והשוטה בורח מן התיקון, שחושב למה לי לשוב אם אפגום יותר ע"י. וידעתי כי הרבה הרבה נפשות נדחו ונפלו ע"י מקדושה ומעבודה, בהתגבר עליהם היצר בענין זה מאד, ונפלו בעיני עצמם עד שבאו ליאוש, ונדחו ע"י מהקדושה רח"ל.

וגם לנשמה קדושה וטהורה ועובד ה' במס"ג, נותנין לו מן השמים זאת, כדי לשבר לבבו, ולהודיע לו כי עדיין נצרך לתיקון הנפש. והעובד ה' נשבר לבבו ע"י, וגודל צערו וכושתו מה' הוא בלי שיעור. וע"י פירש רבינו הבעש"ט ז"ע (תהלים קט"ז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו, כי יקר אותיות קר"ל, ואמר כשמזדמן זאת אצל איש חסיד ועובד ה', אז יקר הוא בעיני ה' זאת כי המותה לחסידיו, כי זה עונש וצער להם כמו עונש מיתה רח"ל, לכן חביב זאת בעיני ה', זה הצער ולב נשבר מהעובד ה'.

ולפעמים ע"י איזה קטרוג שיש עליו, על שעוסק במצו' רמה או קרבות נפשות לקדושה, נותנין לס"מ חלקו בזה, ומזה מתכבד והולך לו, כמובא במגיד לבית יוסף ז"ל, ויש בזה פרטים לאין חקר. ועיקר שבעיקרין שלא יבא לו זאת ח"ו ע"י הרהור רע, וכמו שכתבתי במאמרים הקודמים שאדם המהרהר בעבירה, כמו בא"א או שאר עריות, וע"י יצא ממנו ז"ל, אז זה הדמות של עבירה מתלבש באותה טיפה, ונרשם על נשמתו מעון של אותו חטא (שהרהר בו כאלו עשה אותו בפועל ממש) כמו אשת איש או קרובתו או גברית או זכר או בהמה ח"ו, ה' ישמרנו.

וכן הבא ע"י טומאת בעם, שהוא ממש כמו מוציא ז"ל ח"ו, ועוד, שמחליף נפשו לגמרי, ויוצא נפשו ממנו ומתחלף בנפש אחר פחות וגרוע ח"ו, כמובא בכתבי קודש של הרה"ק ר"ר פנחס מקאריץ ז"ל. ועיי"ש.

ולפעמים נצמח לו זה, ע"י שעוסק הרבה בתשובה קודם השינה, ואינו עוסק בתורה אח"כ, מתגרים בו מצולות ים, (כאשר כתבתי לעיל במ' מארי דחושבנא עצות לזה), עיי"ש.

ועיקר מה ששמעתי ממר"ר וצוק"ל, שדיבר עם אחד מעניני זה, ואמר לו שלא יפחד מזה, וכמדומה שאמר, שכך קיבל מאבותיו שלא לפחד מזה קודם השינה, ובאם

טהרת מאמר תיקון היום הקודש קסז

גודמן ח"ו יהור מאד מעצבות וממ-שכי באם החיצונים רואים שמתדבק בעצבות ומ"ש, אז מתגברים עליו שוב בכל כחם. כי שורשם ועצמותם הוא מ"ש ועצבות. ומה שכתבתי, שהצדיקים יש להם לב נשבר גדול ע"י. דע אחי כי לב נשבר אינו עצבות. כמובא בספר התניא, כי מי שיש לו לב נשבר אדרבה מתגבר ומתחזק עוד יותר בעבודת ה' בחיות, רק הוא בשפלות רוח ובלב נשבר. ועצבות ומ"ש הוא שלבו נעשה מטומטם, ועומד על מעמדו ואינו עוסק בעבודת ה' מחמת נפילת דעתו בעיני עצמו. זה ח"ו סכנה גדולה לנפש. כי עצם העצבות מחשיך הנפש עוד יותר מעצם העבירה. ועוד מאריך שם בזה. כי בעצבות ונפילת הדעת אין מרויחין כלום, רק מפסידין הרבה מאד ח"ו, כי צריך לעשות לחכלית מה שאפשר לעשות ולתקן. והנה הרבה הרבה התנצלו לפני בענין זה. ודע אחי חביבי שהיו נשמות גבוהות וקדושות שהיצר רדף אחריהם בענין זה מאד. וכמעט ברוב לילי השבוע הודמן להם זאת. כמו שסיפרו לי חסידים מאיש חסיד ונעלה ויקר מלא י"ש, ה"י לו בזה ענין נורא בלי המלטה. ויש הרבה מזה לדבר, אך לא נרויח בזה כלום. ויש נפשות שמצד מולם מצד בירור הרע שבנפשותם שעדיין לא נבררו והיצר אחז בנפשותם, ובדרך הזה תיקונם דייקא. לכן תקנתי בע"ה הרבה עצות ושמירות לזה (במאמר שמירת הברית להלן).

ודע חביבי, שבאם תרצה לתקן נפשך, אז הגם שתראה שח"ו היצר רדף אחריך בענין קרי ומחשבות, לא תפחד כלום. הגם שתראה שיודמן לך ח"ו אפילו בכל לילה אל תירא ותפחד, ואל תתעב השמר מזה מאד, ואל תסוג אחור מסדר תשובתך כי סוף כל סוף אתה תהיה המנצח, והמה יפלו כקש ותבן וכמוך אשר תדפנו רות, והגם שתראה שעבר עליך ככה שנים חמנים הרבה, אל תפול בעיניך, כי כך צריך להיות סדר תיקוניך דייקא.

ועיקר שתזהר ותשמר מראיות מזיד ח"ו, ומלהכניס עצמך ח"ו להרהורין בישין, וכדומה. ותעסוק בתשובה בכל כחך ולא תירא ולא תפחד כלום בע"ה.

פרק ג'

ועכשיו אחי עיקר שבאתי לחכלית בזה המאמר, כי מי שרוצה לתקן נפשו בפרט בענין החטא הנורא והעצום פגם הברית, שעולה על כל חטאים ועונות, אז אם יתחיל לתקן, ואם ח"ו יארע לו ענין אונס לילה לכאורה מה הרויח בתיקון, כי הפגם חוזר וניעור, הוא רוצה לתקן הימים שעברו.

לכן תראה אחי, מיום שקבלת בדעתך ועל נפשך לשוב לה, ולהתחיל בתיקון ובתשובה, אז תראה לתקן הפגם קרי, בכל פעם שיודמן לך מכאן ולהבא, זה נקרא תיקון

היום.

טהרת מאמר תיקון היום הקודש

והנה בתיקון זה הענין יש הרבה פרטים. לפי ערך שבא החטא. כי לפעמים גם ע"י לימוד בעניני אישות נתגבר עליו הרהורים ח"ו. או סחם מעוגותיו הקודמים. כי כל זמן שאדם לא תיקן פגם היסוד, המחשבות והרהורים רודפים אחריו בע"כ אפילו בלי שום סיבה.

וכפי ערך שבא לידי אונס, ככה לפי ערך זה נאחזים בטיפות קליפות חומריות ח"ו. ואם לא בא ע"י הסתבלות או הרהורים, רק מה שרודפים אחר ת"ת, אז נאחז בטיפות קליפה דקה, ובקל הוא להוציאו מהם ולהפכם להקדושה. ויש נשמה גבוהה וקדושה, אשר משגיחים עליה מן השמים ביותר. ואפילו ע"י הרהור כל דהו שלא השגיח על עצמו, מענישים אותו מן השמים בזה. ויש אפילו ע"י דיבורים בטלים שדיבר או ביטול תורה קצת (כמובא בשה"ק נועם אלימלך).

ונשמה גבוהה וקדושה, ע"י אחיות נפשו במקום גבוה, שכבר גודך הרבה ע"י תורה ותפלה ותשובה ומעש"ט. אז לפי ערך יקרת נפשו עושה אפילו באונס רושם גדול בנמשו הקדוש. לכן היו צדיקים אשר בהזדמן להם זאת, התענו ע"ו משבת לשבת, ועשו תשובה גדולה ע"ו. (כמובא בשבחי הבעש"ט, אצל אחד מגדולי החבר"י של הבעש"ט ז"ע). והיו צדיקים אשר התענו בשביל זה האונס כל היום וגמרו באותו יום כל תהלים, ועוד התעסקו בתיקונים. כאשר מובא בספר תפלה למשה על תהלים. בהנהגות הבעל מחבר הק' שה"י מגדולי וצדיקי הדור בימיו.

והנה מי שעוסק בתיקון זה החטא, וכש"כ מי שיש לו כבר שמירה מן השמים, שעובר זמן גדול ולא נודמן לו החטא האונס, אז כשפתאום נודמן לו זאת ח"ו, צריך לעשות תיקון גדול בזה היום. כי כפי ערך ששומרין אותו מן השמים, ככה בהזדמן לו זאת עושה פגם גדול מאד בנפשו.

ועיקר אחי, לתקן באותו יום דייקא, ולא תשהה התיקון ליום שני, כי באותו יום התיקון בניקל יותר ויותר מבלי שיעור, מבאם ישהה התיקון לימים אחרים (כאשר מבואר לעיל במ' נארי דחושבנא).

והנה ראשית כל, תיקון הראשון הוא לטבול במקו, כי בכל אופנים, כל מיני יציאת הורע, אפילו שהוא ע"י חולשות וטורח ועייפות ואפילו שהוא בהיתר לקיום המצו, עכ"ו גורם טומאה, כמעשה דר"י (ברכות כ"ב) שראה קרי ולא רצה ללמוד עם תלמידיו עד שירד לטבול, והגם כי הוא בעצמו סובר שאין ד"ת מקבלין טומאה, אבל הוא החמיר ע"ע. ועייך מזה בשה"ק מאור ושמש פ' אמור שכותב שם בשם הבעש"ט הק' ז"ע שלא יהרהר אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו ועייך עוד שם מזה. (וכל עניני ושורש המקה יבואר בע"ה במאמר המקה).

ועיקר, אם אפשר לו לטבול אח"ו במים קרים, (ומי שאין לו מקה לטבול, עייך להלן במאמר הנ"ל התיקון לזה, וגם כל הנהגות המקה).

טהרת מאמר תיקון הגוף הקודש קסח

ומי שטובל במקוה תיכף כי כל מה דאפשר שלא לשהות הטומאה ע"ע יותר טוב לו, ואז בזו הטבילה מחליש כח הטומאה במאד, ורוצץ ראשיהם.

פרק ד'

ועכשיו נכתוב בע"ה על הסדר תיקון הממוצע לכל גפש. והנה מי שאירע לו אונס לילה, (ראשית התיקון הוא טבילת המקוה ולהקדימו עד כמה שאפשר) ואח"כ אם אפשר לו להתנהג כמו שמובא בסי' תפלה למשה שחבאתי לעיל, שיתענה באותו היום ויגמור כל תהלים ויפריש לצדקה בכל כחו, בוודאי מה טוב חלקו אבל עכשיו הדור חלוש, ואין להחמיר בענין תעניות. לכן עכ"פ מי שהוא בכחו יתענה בזה היום חצי תענית עד חצות היום, ויגמור כל תהלים באותו יום בנחת ובנעימים. ויפריש סכום ח"י לצדקה. וגם יגמור י"ח פרקים משניות (מהשגורים אצלו יהא מה שיהא, אפילו מתיקון שבת), כאשר מובא בסה"ק שארית ישראל שהי' מגדולי וקדושי עליון ומנ"כ בעיה"ק צפת ת"ו). ולכן כל יר"ש יראה שהיא שגורים לו עכ"פ י"ח פרקים משניות בע"פ. או לכהפ"ח בכתב, שלא יצטרך לעיין בהפירוש ויהא בקי בהפירוש בע"פ.

והנה אלו הי"ח פרוטות לצדקה מי שאפשר לו יהיה של כסף, כמו בא"י י"ח שיללינג, או יתן לכהפ"ח י"ח פיאסטער ויראה ליתן זאת אם אפשר באותו יום לעני הגוה. וגם ילמוד בספר התיקונים באותו יום, ויאמר התפלה של תיקון יסוד (המובא להלן בשער התפלות) בלב נשבר ובדמעות אם אפשר.

וגם יאמר יהי רצון מהאריות'ל אצל תפלת תקע בשופר בדמעות. ומי שלא אפשר לו כל זאת הנ"ל, מפני שהוא טרוד ודחוק בפרנסתו. אז יאמר עכ"פ י"ח קאפיטלעך תהלים. ובין הי"ח הללו יהיה העשר קאפיטלעך שציווה הצדיק בעל ליקוטי מהר"ן לומר, שאמר שגילו לו מן השמים שזה הוא תיקון לאותו החטא, ואלו הן: טז. לב. מא. מב. נט. עז. צ; קה; קלז; קנ; ואם א"א לו גם זה אז יתן לכהפ"ח הי"ח פרוטות לצדקה בשביל תיקון היום ויאמר לכהפ"ח בלילה לפני שינתו התפלה של תיקון יסוד הנ"ל בלב נשבר כדי שלא תעלה הנפש בלילה בזה הפגם, ויהא קשה לרחוק ולטהר אח"כ. ואם אי אפשר לו זאת, יאמר התפלה עכ"פ בליל ששי או בעש"ק.

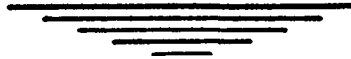
ומי שרוצה לתקן נפשו ביותר, וירצה להעלות אלו הטיפות שוב למקום שרשם הרמתה. אז יתאמץ עכ"פ בזה היום להתפלל תפלתו בכח ובמפרי"נ ולענות אמן יהש"ר בכח ובכוונה גדולה, וכן הק"ש יקרא בכח גדול ובכוונה עצומה וכן הק"ש שעה"מ יקרא בכוונה גדולה בלילה שאה"ז. וכן יקבל ע"ע מלקיות, וכל מה שיוכל. ירבה בתיקון באותו יום, ואז לא די שתיקן התיקון של אוחו יום אלא עי"ו התיקון יעלה הרבה מניצוצי קודש הקודמין שנפל לידי החיצו. כי גדולה מצוה בשעתה.

טהרת מאמר תיקון היום הקודש

ואפילו אם מחר שוב יודמן לך זאת, אל תפול בעיניך ח"ו, רק תחזור ותתקן, וככה בלי שיעור, ואז אל תירא ואל תפחד, כי ח"ו לא תיענש בעבור זה, אם אתה עושה מה שבכחך, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, בפרט כי חביבים אצלו ביותר אלו שעוסקים בתשובה לפניו.

וכל מה שתוכל, תראה להרבות בצדקה או לעשות איזה מצוה בזה היום, ובצירוף לימוד משניות, תחלים ותיקונים, כי אלו השלשה המה מיוחדים לתיקון נפלא ונורא לזה החטא, וגם תשתדל לעשות מיתר החמשה התיקונים שכתבתי לעיל.

ולא תחשוב אחי, באם לא אפשר לך לעשות כל התיקונים, לא תעשה כלום, חס מלהזכיר, כי אין התיקונים תלויים זה בזה כלום, ויש לפעמים אדם טרוד ומצוער ומדוכא בגטיונות, שעושה דבר קטן לפני ה', וא"א לו לעשות יותר, אז עולה לריח ניחוח לפני ה' (זה המעט), ועולה תיקונו למעלה למעלה, ועיקר מה שבכחך לעשות עשה, ה' ישמרנו מכל רע, ויזכנו ברוב רחמיו לתקן תיקונא דמלכא קדישא מתוך שמחה אמן.

מ א מ ר

שמירת הברית

פרק א'

אמר ה' לאברהם אבינו ע"ה (בראשית י"ז) ואתה את בריתי תשמור אתה חרעיק אחריך לדורותם.

הנה כבר כתבתי במאמר ארוך גודל מעלת קדושת הברית, אשר אין למעלה מזו המעלה, היא המעלה היותר גדולה. שמי שנוטר הברית הבטיחו רבותינו שזוכה להתעטר בנשמתא קדישא ושכינתא שדיא על רישי, השכינה הקדושה לא אתפרש מיני, כמובא בזה"ק (לך דף צ"ד), ח"ל:

פתח אידך ואמר (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלוק, מאי ומבשרי ומעצמי מבעי ליד, אלא מבשרי ממש, ומאי היא, דכתיב (ירמ' י"א) ובשר קודש יעברו מעליך, וכתיב (בראשית י"ז) והיתה בריתי בבשרכם, דתניא בכל זמנא דאתרשים ב"נ בהאי רשימא קדישא דהאי את מניה חמי לקביה, מניה ממש, ונשמתא קדישא אתאחידת ביה, האי לא זכי, ולא נטיר האי את, מה כתיב (איוב ד') מנשמת אלוק יאבדו, דהא רשימו דקביה לא אתנטיר, האי זכי ונטיר ליה, שכינתא לא אתפריש מניה, ע"כ:

לזה התבטחה מהקביה, הוא יותר מכל המעלות והבטחות, כי כל המדריגות שבעולם העיקר שכולם ותכלית שכולם להיות דבוק בשכינת עוזו, שזה תכלית כל הבריאה.

כמובא במדרשים ובה"ק הרבה פעמים, ובסי' הרבה בלי שיעור שע"ז נברא העולם, כתיב (קהלת י"ב) סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם ואמרו רז"ל ע"ז (ברכות ו'), כל העולם לא נברא אלא בשביל זה, וכל העולם לא נברא אלא לצוות לזה (דהיינו להתחבר לזה הירא ה') ושקול הוא נגד כל העולם, כי תכלית בריאת כל העולמות הי' בשביל האדם, כמובא בספרי ראשונים ואחרונים, ותכלית כל האדם הוא חירא שמים, כמובא בגמרא הנ"ל, וא"א בשום אופן לבא לשום יראת שמים ולשום יראת חטא בלי שמירת הברית, (וכמובא לעיל במ' מעלות נוטרי יסוד מעלה ע"ט ובה"ק המועתק שם ועיי"ש).

לכן כמו שנברא העולם בשביל היראה, כמ"כ נברא העולם בשביל הברית וכדכתיב (ירמ' ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי (כמובא במאמרים הקודמים מזה"ק ומיתר ספרי קודש), וא"א בשום אופן זה בלא זה, וכמו שא"א שום יראה בלי שמירת הברית, ככה א"א שמירת הברית בלי יראת חטא עב"פ, לכן יוסף דייקא שהי' נוטר הברית, כתיב ב"י (בראשית מ"ב) ואת אלקים אני ירא.

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

לכן אחי ידידי, כל מה שביארתי במאמרים הקודמים מרום מעלת שמירת הברית, אינו עוד אפילו חלק ממקצת מן המקצת מה שמובא בספרי קודש, ומה שגנוז בגנוי מלכנו, עין לא ראתה אלקים זולתך. ובכל שמירת הברית, הן דבר קטן מן הקטנים אפילו כל שהוא, שזוכה לעשות איזה גדר וסייג בשביל שמירת הברית, אשרי חלקו, שזוכה להתעטר בזה בעטרין קדישין עילאין, וזוכה לעשות נחת רוח לפניו, ולקדש שמו יתברך ויתעלה.

ותראה אצל יוסף-צדיקא קדישא. כי הגם שכל שבטי ייה היו קדושי עליונים, ואבינו יעקב עמהם בחיר האבות, ובשביל נסיון אחד שעמד בשמירת הברית, זכה להיות משבעה רועים, וזכה להיות מרכבה ליסוד העליון, אשר כל מדת יסוד, וכל הספירה הקדושה נקרא על שמו, ובזכותו יצאו ישראל ממצרים, ובזכותו נקרע הים, כדרז"ל (ילקוט תהלים תתע"ג) הים ראה ויגס, ראה ארונו של יוסף, ולא הועיל כל זכותו של כללות ישראל, רק זכותו של יוסף צדיקא קדישא. וזכה שהלך ארונו ביחד עם ארון אלקים, עד ששאלו כל אחד מה טיבן של שני ארונות הללו (ילקוט בשלח רכ"ז).

ותראה אחי הלא יוסף צדיקא שהי' גער בן שבע עשרה שנה, ברתיוחות הדמים, ונמכה למדינה רחוקה בגזירת אלקים חיים, שלא הי' באפשרות שישמרו ישראל את-בריתן בארץ מצרים מקור הטומאה והזוהמא. גוראה ומלא כשפין וכל מיני טומאות, עף שנקרא ערות מצרים. רק בזכות יוסף ששבר זה החומה תקיפה ונטר ברית קודש, ובזכותו: שמרו כל ישראל את בריתן, ובזכותו נגאלו.

וגם הגאולה העתידה תהי' בזכות יוסף הצדיק דכתיב (תהלים ע"ז) גאלת בורע עמך בני יעקב ויוסף סלה, דהיינו גאולה העתידה הנקרא סלה, כמובא בספרי קודש. הרי לך מה שזכה בשביל נסיון אחד שעמד, בשביל שהי' או ברתיוחות הדמים בתכלית, ובכל מיני יופי והדר והי' במדינה רחוקה, ישראל אחד בין רשעים טמאים מכשפים, והי' ביאוש מבית אבותיו, ושבר מנעלין דפרזלא.

ולכן עד הנה מי שזוכה לפטפט ביצרו כמו נסיון של יוסף, וגם הנוטר ברית ביתר-ענינים (אשר יתבאר בזה המאמר), בזכותו קיים כל העולם כולו, ובזכותו ניזונין כל העולם כולו, כדכתיב (בראשית מ"ב) ויוסף וכו' הוא המשביר לכל עם הארץ. וכמובא בספרי חכמה וכוה"ק, אשר בזכות שומרי הברית יורדים כל ההשפעות מלמעלה. כמו בעולמות העליונים ובאורות דלעילא כל ההשפעות הצינורות מתמלאין הכל בצינור היסוד. לכן אחי חביבי, זכור ושקול בנפשך, מה תפסיד בהפסד הנאח רגע ח"ו, וכמה גלים וגלי גלים יעברו עליך, וכמה גלגולים בבהמות וחיות ושרצים מוכן אתה להתגלגל (בעבור זה) וגם אחר כל הגלגולים ואחר הגיהנם (עוד לא תפטור בזה). כאשר הבאתי לעיל במאמרים הקודמים מספרי הרמ"ק ז"ל, שאחר כל הגלגולים ואחר משפטי הגיהנם הנוראים, הנידון בצואה רותחות זמנים ומגנים, ואחר כל אלה אינו זוכה ליכנס לג"ע כמשפטי

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קע

כמשפטי יתר הרשעים. רק מזכיר להתגלגל עה"פ בצורת אדם, אולי יזכה לתקן מעשיו.

וגם תחשוב להיפך, מה שתזכה באם תשמור הברית, שהקב"ה ישרה שכונת כבודו עליך, ותזכה להתעטר בכל המעלות הרמות (המובאים לעיל במ' מעלות נוטרי יסוד), ומה שלא יזכה אלי' בעוה"ז, בוודאי יזכה אלי' בעולם העליון ולעתיד, ויהי חלקו עם אלו צדיקים שזכו ממש לכל זה בחייהם. כי יש נשמות אשר אין תיקונם להתגלות עליהם במדריגות בעוה"ז. כאשר גילה הבעש"ט ז"ל לתלמידיו ממעשה שהיה. ואמר, שיש נשמות גבוהות ונוראות, וצדיקים קדושים עליונים ונוראים, אשר אין זוכים לשום מדריגות והתגלות בחייהם, כי כך תיקונם לעבוד ה' בתמימות ובאכתסאי, ובעולם העליון מתעליון אלו על כל דרגין ועל כל צדיקים. וככה הנוטר ברית, יזכה בעולם העליון להיות חלקו עם כל צדיקים העליונים הראשונים ממש צדיקי יסוד העליון. ואשרי חלקו, ואשרי יולדתו, שגם אבותיו מתעטרין ומתהדרין בזכותו.

לכן אחי חביבי כנפשי, אחר שהקדמתי לך כל אלה, אסדר לפניך עניני שמירת הברית. ומה זה נקרא נוטר הברית, ובאיזה אופן, ובאיזה איברים. ואתה תיקח לך ולחלקך ולהיות גורלך באלו השמירות, וזכור תזכור תמיד, כי בעבור רגע אחת של שבירת התאו' למה תזכה, אשר כל העולמות יתרגשו על ידך. וזה החלי בע"ה. דע אחי, כי ענין שמירת הברית שייך בכל האיברים, מפני שזה יסוד חיות כל האיברים, כמו שנקרא יסוד חי. לכן בשעת ברית מילה אומרים אל-חי חלקינו. כי כמו מי שפוגם הברית נקרא מת, ככה השומר ברית איקרי חי. ולכן בישרו השבטים את אבינו יעקב בלשון עוד יופף חי שהוא בשלימות הברית. ולכן כל האיברים עומדים על הברית ומתקיימים בכחו. ולכן נקשר שמירת הברית בכל האיברים.

פרק ב'

שמירת הברית התלוי בעינים :

והנה ראשית שמירת הברית מתחיל בעינים, כדכתיב (איוב ל"א) ברית כרתי לעיני מה אתבונן על בתולה, כי איוב כרת ברית לעיניו לא להסתכל על שום אשה. ואמר: (סוד אר"ח סי' א') עין רואה ולב תומד וכלי המעשה גומרים. ועוד אמרו (סוטה ח') אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות. (והנה כבר יחדתי על זה לעיל מאמר גדול הנחלק בשלשה מאמרים פגם עינים, שמירת עינים, קדושת עינים, ותדרשנו משם). והנה עיקר שמירת עינים, שלא להיות בהול ונרדף לידע חדשות ולשמוע ולראות עינים, רק לקיים (איוב כ"ב) ושח עינים יושעי, וכתוב (משלי ד') עיניך לנוכח יביטו, שירגיל ויכריח עצמו שלא להסתכל לכאן ולכאן. כי ע"פ רוב כשהיצר מפתיהו להסתכל באיזה מקום, מזמין לו שם ראיית איזה אשה או חצופה, כאשר בדוק ומנוסה. כי מובא בספרי חכמה, שיש רוח זנונים רח"ל, וראש שלהם נברא פתו רח"ל מהם, והמה מלאים

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

כל האורין, כי המה קליפות דקות, ותולדותיהם חיותם מפגם המחשבה ופגם הראי'. לכן יש בכחם להתלבש במחשבת האדם, ותיכף אשר האדם מגבי עיניו להסתכל במקום האסור המזוהם, או אפילו מחשב במחשבותיו סתם בלי ראי' והסתכלות, שמחשב בענין עבירה, או ענין המביא לידי קישוי אבר, או תיכף בזה הרגע מתלבשים (אלו הרוחות) בכח נפש הבהמית שלו, וברגע בא לקישוי האבר, ושורין עליו ומטמאין אותו בכל מיני טומאות רחיל.

וכשיכ' בזמן שהדור הוא בחציפות רחיל, אשר עוד לא היתה כזה מימות אבותינו הקדושים אי"ו, בודאי מלאים אלו הוזהמות הנקראות פתו"ת ורוח זנונים בכל העולם כולו, וכל חצופה שהולכת בשוק מלוין אותה כמה אלפים מחנות מאלו הכתות רוח זנונים, כי המה מלאים הרחוב והשוק, ומי שפגם בברית שורין עליו, ועל כל שערות ראשו חקנו ופיאותיו שורין למאות ואלפים, כמובא בסה"ק זהר חי על הזה"ק, שזכי הראות יכולים לראות אותם.

ולכן הרוצה להיות משומרי הברית, ראשית הוא שמירת העינים כי שמירת עינים, הגם שהוא ענף אחד מענפי שמירת הברית, עוד יש לו מעלה גדולה ונפלאה לעצמו, כי הלא מי שאינו עובר עבירה הוא כמקיים מצות, כאמרם ז"ל (קידושין ל"ט) ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה, ואוקמינן, כגון שבא עבירה לידי, והסתכלות עיניו הוא לאו מן התורה כמובא ברמב"ם ז"ל ובסמ"ג וביתר המפורשים, מהלאו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, שאמרו רז"ל (ברכות י"ג:) ואחרי עיניכם זה הרחור עבירה, אי"כ מי שבא לפניו עבירת הסתכלות ושומר עצמו, מלבד מה שמקיים הל"ת, מקיים ג"כ מ"ע, שישב ולא עבר עבירה, (מלבד מעלות אחרות הרבה שמבואר שם במאמרים הנ"ל, והאיש הי"ש הרוצה לשמור עיניו ילמוד שם, ויראה גודל כחה של שמירת עינים).

וכבר כתבתי (בחיבורי שומר אמונים מאמר הבטחון), שעיקר שמירת עינים תלוי במדת בטחון שבאם הולך בשוקים, והיצר מפתיהו שצריך להסתכל בכאן ובכאן, או יענה וישיב ליצרו, מה שצריך לי לראות הקב"ה ממילא יזמין לפני בע"כ, כדכתיב (תהלים לג) הנה עיני ה' אל יראיו, כידוע שיש עינין עילאין קדישין דמשגיחין ומפקחין על עלמא, ואגון דמשמרין עיניהון גורמין להאי עינין עילאין שיסתכלין באשגחותא דרחמא על עלמא, ממילא השומר עיניו, שהוא הגורם לעורר השגחה עליונה במדת הרחמים, יש עליו השגחה יתירה יותר משאר בנ"א, והקב"ה משגיח על איש ששומר עיניו, בכל פרט ופרט שלו, ומה שצריך לראות יראה ממילא, ואין צריך לו להסתכל בכאן ובכאן.

ואמרין (ויקרא סכ"ג) כל מי שרואה דבר ערוה ואינו זן עיניו בזה זוכה להקביל פני השכינה, שהוא ביתר שאת משאר מצות, מפני שגרם הנחת רוח לה' בעינים (יזכה מדה

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קעא

מדה כנגד מדה לזון עיניו מזיו השכינה). ואמרו ואינו זן עיניו מזה, (דהיינו שאם ראה פתאום), תיכף מסלק הראי' וההנאה שלא יהנה ח"ו, ואם נהנה על רגע יצטער על זה ויתחרט ויתודה לפני ה', ויבקש מה' שלא יזיק לנפשו. כי מובא בספר חסידים (קע"ז) שזה שנודמן לאדם י"ש ראיית דבר ערו', הוא מסיבת איזה עון שגרם לו זאת ויבקש רחמים מה' על הראי', ועל העון שגרם לו. ובכלל יבקש אדם תמיד רחמים מה' שלא יפגום העינים והמחשבה.

רמי שהולך או עומד במקום השרוצות והצופות, הוא עוצם עיניו מראות ברע, וכש"כ אם אלו הצופות הרשעות מתכוונות להחטיאו בראי, הוא מתגבר על יצרו, ועוצם ראייתו, בפרט מי שהוא מחומם בטבעו. אז הוא ענף מענין נסיון של יוסף הצדיק, השייך בכל דור, הוא התיקון הנפש העיקרי, בבחינת טור מרע, והוא תשובה על פגם היסוד אשר עיקרו נצמה מבחינת פגם עינים.

פרק ג'

שמירת הברית התלויים באוזן:

וּפְרָט הַשְּׁנַי (בשמירת הברית), הוא שמירת האוזן. שדרשו רז"ל (כתובות ה') על הכתוב (דברים כ"ג) ויתד תהי' לך על אוזן, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יניח אצבעו באזניו, ולכאורה במאי קא עסקינן, אם בא אדם לומר לו דבר שאינו הגון, הלא יכול לומר לו איני רוצה לשמוע דבריך, ואם שעומד בתבורה שמדברים לשה"ר וניבול פה וכדומה, אז ילך ויברח משם, ואם שכבר שמע הדיבור, מה יועיל בסתמו אזניו, הלא כבר שמע, אלא הכוונה, אם אדם עומד לפעמים בין רשעים, שאין לו ברירה לברוח, ומדברים דברי נבלות רח"ל, או שדר במקום שיש בשכונתו שרוצות המזמרין, אז יתן אצבעו באזניו, שאמרו רז"ל (ברכות כ"ד) קול באשה ערו', כי הזמירות של אשה יכול ח"ו לפעול בעצם הנפש טומאה וזהמא גדולה.

וְאִמְרָן רִז"ל (כתובות ה') אל ישמיע אדם לאזניו דברים בטלים, מפני שהן נכוות תחילה לאיברים, הכוונה מזה, כי מכל האיברים המודריגה העליונה הוא בחינת אזנים, כידוע באורות עליונים משבעה שערי הנפש, לכן באזנים כתיב (ישעי' נה) שמעו ותחי נפשכם, ועיי' האזנים אדם יכול לזכות שיתאפק כח נפשו הרע לגמרי למוטב, כששומע קול דיבור של צדיק, אשר הוא כך בכל דור ודור, כי דיבור של צדיק הדובר דיבורים של אמת, יש בכח הרחנית אלו הדברים שנכנסים בפנימיות נפשו, ומתחברים אלו הדברים עם כח קדושת נפשו ויצרו הטוב, ומתאפק כח הרע לגמרי, כמו שהיה בכל הדורות מכחות הצדיקים, שהחזירו בתשובה ע"י דיבורים נפשות ישראל, והי' זאת בפלא והפלא.

ולכן

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ולכן מונה רבינו הרמב"ן ז"ל חד מתרי"ג מצות, לשמוע דברי חכמים. הוא מהכתוב (דברים י') ומלתם את ערלת לבבכם, כי ע"י שמיעת תוכחה של צדיק, אז ממש גימול הלב הרע. ואם ח"ו מעיז ומקשה ערפו שאינו רוצה לשמוע, אז עובר בלאו מסיפא דקרא, וערפכם לא תקשו עוד. ומהו מלת ע"וד לא די שיעמוד ברשעתו רק אם מתעקש מלשמוע דברי חכמים, אז ח"ו ע"י הלאו הזה שעובר נולד לו עוד יצר חזק מהקודם ולב קשה ביותר. לכן הזהיר הכתוב וערפכם לא תקשו עוד דהיינו ע"וד יותר כמקודם. ע"י הסרת תוכחת חכם.

ולכן האזנים המה מתחילין בגובה הראש נגד המוח, מפני שהמה היותר חשובים. ע"י גודל הכח שבהם. ולכן כמו שאדם כששומע דברי קדושה, נכנס בלבו ובנפשו רשימא דקדושה, כדכתיב (משלי טו) אוזן שומעת תוכחת חיים וגו' ויכול להתהפך נפשו לגמרי באופן דקדושה. ובפרט כי לפעמים שולחין לזה הצדיק או מוכיח, דיבורים מן השמים ממש, כדי שיהא השליח להציל נפש מישראל ומן השמים שזיכהו לכך להיות השליח בדבר. ואמר הכתוב (ישעיהו ו') ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו, כי יצר לב האדם רע מנעוריו והיצר מקשה לב האדם, ולבבו אינו מבין ע"ע כלום, באיזה מדריגה שפילה שהוא עומד, כי זה אחת מתחבולות היצר להסתיר ממנו ולהעלים מעשיו הרעים, שאינו מרגיש בהם כלל, כמו שאמרו בעלי הרמז בדר"ל (נגעים פ"ב מ"ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, כידוע הפירוש. ואמר הכתוב, שאם באזניו ישמע אז יזכה כי לבבו יבין, ואז בטוח הוא כי שב ורפא לו.

וכן הוא להיפך ח"ו, ע"י שמיעת דבר רע ודבר שאינו הגון, נכנס בלבו סם המות כמו ארס של עכנאי, ויכול להפוך לבו לרע ח"ו לגמרי. כמו ע"י קבלת לשה"ר יכול להפוך לבבו לגמרי, שלא יראה שום מעלה טובה בחבירו, הגם שהוא מלא מעלות טובות. ואפילו בהצדיק אינו רואה בו רק חסרונות, ע"י קליפה שנתעבר בו, ע"י קבלת לשה"ר וכדומה. והן הנה המלשינים חורקי החצים, שגרמו ע"י לשונם חרב חדה ושקריהם, להרחיק את בני מלהתקרב לצדיקי אמת ולחברים י"ש. ואוי לנפשותם כי חטאו החטאיו רבים רח"ל. וכמו שראיתי בספר התזיונות של איש הקדוש ר"א מקאמארגא זצ"ל ח"ל: ועליתי עוד וראיתי את ר' י. פ. דפה שאלתי אותו מפני מה חלק עלי ומאזיזה סיבה אמר לי שפעם אחת שמע דרשה מאיזה איגוש דלא מעלי ומה נכנס בו איזה גיצוץ רע הטה לבו לחלוק עלי ואחר כך נתקשרתי עמו באהבה וחיבה. וכו' ע"כ.

הרי תראה שע"י שמיעת דברים מאדם שאינו הגון, אפילו דברי קדושה, מה הוא גורם, וכש"כ שמיעת דבר אסור ממש. וכש"כ שמיעת דבר עבירה ודברי ניבול פה חס מלהזכיר, צריך תיכף לברוח מזה. ואם א"א לו לברוח, אמרו רז"ל שישים אצבעותיו לתוך אזניו, ואם ידיו משומרים מפגם היסוד יש בזה שמירה לאזנים, ואם ח"ו פגם בהם אז עכ"פ הוא כפרה לעונותיו זה השמירה מלשמוע דבר שאינו הגון. ואם א"א גם

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קעב

זה. אז יבקש מהי בעל הרחמים, שלא יזיק לו אלו הדיבורים הקולות, ולא יזיקו לנפשו. ואז הקב"ה ברחמיו שומר ומציל החפצים לעשות רצונו.

פרק ד'

שמירת הברית התלוי בחוטם

ראשית דבר דרשו רז"ל (מכילתא דרשב"י ובספר חרדים במל"ת התלוי בחוטם בשם רישב"ץ) מהכתוב לא תנאף, לא תהנה אף, דהיינו שאם מריח ריח של ערוה, מהגשים שמבשמים עצמם בבורית או בשמים, אם נהנה מזה הוא בכלל לא תנאף. ועיקר שלא יתרצה בההנאת ריח. כמו שאמרו רז"ל (ברכות ג"ג:) היה מהלך בשוק של ע"ז נתרצה להריח הרי זה חוטא. ואם הריח בע"כ ואינו ברצונו, אינו מזיק לו ח"ו. ואם מעביר מעצמו זה ההנאה, מקיים ענף מהלאו לא תנאף, וזה ג"כ מכלל שמירת היסוד. ובכלל זה, גם הריח של זכרים השקוצים המבשמים עצמם. שג"כ כוונתם לריח עבירה רח"ל, כמו דעת המשוקצות הללו. זה ג"כ אסור להריח. מפני שהריח הגשמה נהנה ממנו ולא הגוף, ונעשה ע"י רשימת פגם בנשמתו.

ופגם השני. בהחוטם, הוא הכעס התלוי בחוטם, כדכתיב (שמואל ב' כב) עלה עשן באפו ועוד בהרבה מקומות. דהיינו ע"י כעס בעלמא שהוא רק בלב בלי הוצאת פה ומעשה, שהוא ג"כ טומאה גדולה ורצוצה, זהו עלה עשן באפו. ואם ח"ו מלובש הכעס בפיו, אז הוא בחינת (שמואל ב' כב) ואש מפיו תאכל ח"ו, כי מבשרי אחזה אלוקי כביכול.

והכרעס בלתי ספק שמטמאין אותו באונס לילה, מפני גודל הזוהמא והטומאה נוראה שגורם ע"י הכעס. ואם האדם היה יודע גודל פגם הכעס לנפשו בזה ובבא, היה רואה שממש היה מוטב לזרוק עצמו לכבשן האש מלכעוס אפילו פ"א (ועיין במאמר המדות).

פרק ה'

שמירת הברית התלוי בפה.

הנה מלבד הדברים המביאים לפגום היסוד שמנו רבותינו, כמו לשה"ר שקר וכעס וכדומה, שהמה דיבורים המביאים לפגם היסוד, ואכילות ושתיית יתירות ואסורות, והרבות התאות גם בהיתר. אבל עצם פגם היסוד שבפה הוא שלשה דברים אחד, נשיקת עבירה ח"ו, ומרשעים כאלו אין אנחנו מדברים כעת.

והשני, מה שמובא בזה"ק (בראשית ח' ע"א) על הכתוב (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך שלא ידבר דברים כאלו שמביאים להרהר בעבירה, אפילו עם בני ביתו. וכן יזהר שלא ידבר דברים כאלו נגד בחורים או אברכים שיכולים עי"ז לבא

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

לבא להרהור, ויהא חיו בכלל מחטיא רבים. ולא רק דברי חול. אלא גם בדברי מצוה, שיכול לצמוח מזה הרהור עבירה או קישוי אבר חיו, (כמובא ברי"ח שער הקדושה פי"א).

וכן שלא להרבות שיחה עם נשים, וכשמוכרח לדבר עם אשה יהפוך עצמו מן הצד (כמובא בטה"ק דרך פקודין). ואמר הקדוש רבי פנחס מקאריץ (במדרש פנחס) שמה שאומרים על חטא שחטאנו בזעירות זנות, הפירוש והכוונה מזה, מי שמדבר עם אשה בדברי ריעות, שהוא לשון (קענטשאפט) וכשי"כ חיו המרמזים להם או שוחקים עמהם, הוא ממש בגדר אביזרייהו דג"ע רח"ל. ויר"ש הרוצה להיות בכלל שומר היסוד, ישמור לנפשו עד כמה שיוכל, וכל מה שבכחו ויותר מכחו.

ופליק חזי מגדולי התנאים (עירובין נ"ג:) התנא הקי רבי יוסי הגלילי שפגע בברוריא אשת ר' מאיר, ושאל אותה איזה דרך גלך ללוד, ורגזה וכעסה עליו שהיה לו לקצר בדיבורו ולומר רק איזה ללוד ולא איזה דרך. והלא זה התנא הקדוש והנורא שהיה מופשט מכל מיני גשמיות ורגזה עליו בשביל דיבור יתר, וכשי"כ אנן שיפלא דשיפלא, בומן שפלות שלא היה כמותו בודאי צריך ליהור כל מה שבכחו. ומפני שנעשה הדבר כהיתר גמור, באתי לעורר בזה יראי השם וחושבי שמו.

והשלישי, העיקר שבעיקרים שבפגם היסוד התלוי בפה, הוא ניבול פה חיו, שאמרו רז"ל (שבת לג) כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם. ועוד (שם) כל המנבל פיו, אפילו חותמין עליו גז"ד של שבעים שנה לטובה, הופכין עליו לרעה. ואפילו עוברין שבמעי אמן מקללין אותו. ועוד הרבה אזהרות בדברי רז"ל על ניבול פה.

ואמר מורי ז"ל שאביו הקדוש ז"ל הי' כ"כ קדוש בקדושת הדיבור שלא הוציא מפיו אפילו שם שרץ טמא או כל דבר טמא, רק בדרך רמו.

ואמרו רז"ל (פסחים ג:) באותו תלמיד שסיפר שהגיע לו מלחם הפנים כונב הלטאה, ובדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול במשפחתו, ולא עשה שום דבר עבירה רק שנתן סימן על הלחם הפנים בשם שרץ טמא. ואמרו (קידושין ע') כל הפוסל פסול וכו' במומו פוסל. ואמרו (שם ע:) דרגיל דקרי אינשי עבדא קרי עליה עבדא וכו' ומצאו שהוא ממשפחת עבדים.

וכתבו הקדמונים, שאם רואים אחד שמגנה בני"א באיזה שם גנאי או דברי גנאי, בלתי ספק שהוא בעצמו יש בו מזה הפגם.

ונהגו היראים שלא להזכיר שם צואה או שתן או כלי מהם בלשון אשכנז וכדומה שום דבר משוקץ, שלא לנבל פיו. וכשי"כ חיו איזה דבר ניבול פה שנוגע לענין עריות חס מלהזכיר, שאז הוא תיכף בנידוי, וכל מלאכי שמירה הסובבים בעולם לשומר בני"א, וכל היכולות שלמעלה, קוראין לפניו טמא טמא בזוי ומשוקץ.

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קענ

לכן לפעמים אשתכח גם באיש י"ש שלא בכונתו יצא איזה דברי גיבול פה מפיו. אז יחדר וילפת לנפשו. כי הוא תיכף בנידוי, ויכול להיות קיטרוג עליו, ואפילו על דורות הבאים. כמו שאמר צדיק אחד שלפעמים מחמת איזה דבר מגונה יכולים לסבול כמה דורות ח"ו. ואם שומר פיו, הקב"ה ישכין שכינתו על פיו ולשונו, ותורתו ותפלתו יהיו מקובלים בעיני ה'. משא"כ להיפך ח"ו תורתו ותפלתו נמאסת בעיני ה'. ודע זכור אחי אלו הכללים. ומי שמרגיל עצמו בקדושה, אינו דבר קשה אצלו כלל, כי ההרגל על כל דבר נעשה טבע שני.

פרק ו'

שמירת הברית התלוי בצוואר.

אמרו רז"ל (ברכות מ"ג) המהלך בקומה זקופה אפילו ד' אמות כאלו דוחק רגלי השכינה. כי המהלך בקומה זקופה הוא מורה על גטותא דרוחא, המתגאה נחשב כאלו בא על כל העריות. (סוטה ד:). לכן מכשילין אותו בע"כ בראיות הסתכלות רעות. משא"כ אם מקיים (איוב כ"ב) ושח עינים ישוע יש לו ישועה ושמירה עליה, וזה הבנה וגדר לשמירת עינים, שלא לילך בקומה זקופה, רק עיניו למטה בדרך שחוח.

וברודאי לא ח"ו כמעשה משוגעים, אשר חצי גופם ישוח על הארץ, כי דרכי דרכי גועם כתיב (משלי ג) רק ישחה קצת ראשו לגבי הארץ ושיהא עיניו למטה שלא יכשל בהסתכלות רעות, ולא ילך ח"ו בקומה זקופה שדוחק רגלי השכינה.

ריקיים הכתוב (ישעי נא) אמרו לנפשי שחי ונעבורה, דהיינו אם מקיים שחי אז ונעבורה עובר על כל המכשולים לשלום. כי אין היצר שולט אלא במה שעניו ראות ואם מקיים זה אז נתקיים בו הכתוב (ישעי ס') והלכו אליך שחוח בני מענייך, דהיינו כמו שהוא שחה עצמו בשביל יראת כבוד יוצרו שלא יעבור על מצותיו, ככה כייף כל סטרין בישין, שמוכרחים בע"כ להיות כפוף תחתיו. והמה נקראו בני מענייך, כי קשה המחטיאו יותר מההורגו.

ועוד יש שמירת הברית בצוואר כמו שהי' מעשה אצל רבינו הבעש"ט זי"ע, שבא לעיר אחת, והיה שם ביהכ"נ שהי' שכיח בו שדים הנקראו לצים והי' מויקים את הבריות. (כמו שהי' שכיח כזאת בדורות הקודמים רח"ל). ושאלו להבעש"ט מאיזה כח נבראו. והשיב להם, כי הי' לכם כאן חזן שהי' לו קול משורר הנקרא בת, ובשעה שהי' מזמר הי' מכוין לישא חן בקולו בעיני הנשים. ועי"ז נצמח הרהורי עבירה משני הצדדים, ומה נבראו אלו הלצים שיש להם כח גדול להזיק רח"ל.

וככה מי שיש לו קול נגינה, ומנגן במקום ששכיחים נשים. יכול ח"ו היצר לפתותו או לבלבלו שישמעו הנשים. ואז נעשה מזה יחוד של היכלות הטומאה ח"ו. והוא נזק

גדול

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

גדול גם להשומעים. לכן איש פשוט שמנגן על חתונה וכדו' יהר מאד כשישמיע קולו ושירותיו, שלא יגרום נזק גדול לנפשו. והיצר יכול להתגנב גם אצל איש יר"ש, או בדחן כי הוא ערום. בכל מיני ערמות ותחבולות, ואל יגרום ח"ו יחוד בחיצונים ויהי מזה מה שיהי ח"ו. ויעשה היזק ח"ו לכל השומעים כמו שהבאתי לעיל מזה החסיד ששמע רק איזה דרוש מאיש שאיגו י"ש וכש"כ קול מוזהם ומשוקץ כזה. (בודאי יזיק ח"ו).

פרק ז'

שמירת הברית התלוי בבטן.

והנה דרשו רז"ל (סנהדרין ל"ז.) על הכתוב (שה"ש ז') בטנך ערימת חטים סוגה בשושנים, שזה קאי על שמירת היסוד מאיסורים. ויש בזה לרמו בד"א, כי אמרו רז"ל (ברכות מ.) אילן שאכל ממנו אדה"ר וכו' חטה היתה, שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן הרי כי חטה רומז לדעת. וגם כי עיקר הפגם הי' ע"י הבהלה שלא המתין וכו' (ב"ר בראשית פ' כ"א ועי' בשער הגלגולים הקדמה כט) ומזה היה נמשך הכל כידוע. לכן התיקון לתקן הבהלה, בבחינת סוגה בשושנים כידוע. ומגיעת הבהלה תלוי בדעת. כי כל פתי הוא בהול במעשיו. וכתיב (קהלת ט') דברי חכמים בנחת נשמעין, וכן כתיב (ישעי' ל') בשובה ונחת תושעון.

וחימום אבר היסוד מתחיל מטבור ולמטה שהוא הבטן לכן אמרו רז"ל (נדה י"ג:) ישב לו קץ בכריסו וכו' מוטב תבקע כריסו ואל ירד לבאר שחת דהיינו שלא יטלו ביד כי יכול לבא לידי חימום. ויש בזה הרבה פרטים, אפשר לפעמים שאדם מחכך עצמו שם ויכול לבא לידי חימום וקישוי ח"ו, או מגיח ידו על בטנו, או לפעמים דברים חמים מחמת בריאותו, או שוכב על בטנו ומתקשה ח"ו.

ועיקר שבעיקרים, ע"י מילוי בטנו בתוספות אכילה בא לידי קישוי חימה ח"ו, כדכתיב (הושע יג) כמרעיתם וישבעו שבעו וירם לבם על כן שכחוני, ואמרו רז"ל (ברכות ל"ב.) מלי כריסא זני בישי, ועוד אמרו (קידושין ב:) דדרכא דמיכלא יתירה לאתויי לידי זיבה. לכן מי שרודף אחר מילוי כריסו בתענוגים, יביאהו בלי ספק למחשבות מזהמות ולכל מיני תאות ופגמים. לכן י"ש הרוצה לשמור בריתו, אל יהא בהול אחר מותרות, ויקבל באהבה מה שיש לו, ואם מזמין לו הקב"ה מאכלים טובים יודה להי יכנע לפניו כאשר יבואר במאמר קדושה וטהרה עיי"ש.

ויראה שלא ימשמש בבטן ח"ו. ויש הרבה יר"ש שנוהגים שלא לעשות כיסים בבתי רגלים (מכנסים). וכך מובא בצוואת חמי זקיני הרה"צ ר' ישראל חיים ז"ל עה יוצ"ח. בשביל שלא למשמש הבטן. וזה ענין גדול ונכון מאד ושמירה ליסוד. ולא יחכך עצמו

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קעד

עצמו שם. ואם צריך לחכך עצמו בע"כ בשביל איזה יסורים וכדומה, או יחכך עצמו בעץ קשה חדה, ויבקש מה' שלא יבא ח"ו לידי חימום.

רמי שצריך ליתן דברים חמים על בטנו מחמת בריאות, ישגיח ויעשה בדעת שלא יאבד עולמו ח"ו. כי הלא אמרו רז"ל מוטב שתבקע כריסו, דהיינו מסירת נפש ממש, מלהיות רשע שיבא לידי חשש של הוצאת ז"ל. כי בהוצאת הקוץ מבטנו אינו בטוח כ"כ שיבא לידי חימום, רק מחמת ספק צריך למסור נפשו. ולא יסתכל בבטנו. ולא יתגאה במילוי כריסו, שאז בטח יבא לפגם היסוד ח"ו. והנה שמירת הבטן הוא עיקר גדיל מעיקרי שבעיקרין לשמירת היסוד. וה' יזכנו להיות מנוטרי בריתו ועדותיו אמן.

פרק ח'

שמירת הברית התלוי בידים.

הנה אמרו רז"ל (שבת קי"ח) ששאלו לרבי מ"ט קראו לו רבינו הקדוש, ומסיק, בשביל שלא הכניס ידו תחת אבנטו ופירש"י, שלא הכניס ידו מן האבנט ולמטה. ולכאורה קשה זה הענין. וכי אפשר שלא חלץ מנעליו או בפשיטת בגדיו, וזה לא אפשר בלי הורדת הידים למטה מן האבנט. רק כפי הנראה הפשט, שלא הניח ידו על הבטן או הירכים מעולם. והגם שהיו גם צדיקים אחרים שנהגו כך, אבל לרבינו הקדוש הי' לו שמירה עליונה שלא הניח אפילו בשוגג ידו לשם. כנ"ל לפרש הדיבורים שיוכנו בשכלינו הדלים.

ודע אחי, כי זה מובא בס"י, לאחד מהדברים הגדולים והרמים שלא להניח ידו למטה מטבורו. וכך נהגו כל קדושי עליון וחסידים יראי השם, שהיו בכלל נוטרי הברית. והלא תראה כי רבינו הקדוש השתבח בשני מעלות אלו שלא הכניס ידו למטה מאבנטו וגם לא הפתכל במילתו מעולם. ולכן איקרי קדוש סתם.

לכן אחי חביבי אם תרצה להרגיל עצמך בזה, אשרי חלקך, וקדוש יאמרו לך בפרט זה. ובאם תחשוב ודאי לא אפשר, בפרט בדור חלוש הזה, שלא להניח ידו מעולם למטה מטבורו. לכן אבינך הענינים שתוכל להתנהג בהם.

ודע אחי, הכוונה של למטה מאבנטו או מטבורו, עיקר המכוון הוא מטבור עד הארכובה, ששם הוא סוף הירכים, כי עד שם שייך ענין שמירת האבר החימום, וזה נקרא סביב האבר, שהחום הטבעי מתפשט משם לשם לכן תתנהג קודם בהחומרא שנאמר לעיל, שלא לעשות כיסים בבתי רגלים, ותיזהר שלא תניח ירך על הירכים, ולא על הבטן. וכשמוכרח מחמת חולשות, או יכרוך כמה בגדים, דהיינו שיכרוך הבגד העליון בכמה פעמים כפלים, או יניח מטלית עבה על יריכו שיהא הפסק גדול, ולא יבא ח"ו לשום חשש חימום זהרהר, אפילו מספק כל שהוא. (ואם יעשה באופן כזה) אז אין חשש בזה, ולא נקרא הניח ידו למטה מטבורו, כשרוצה להתנהג בזה הקדושה או אשרי חלקו וגורלו.

ויזהר

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ויזהר מלחך עצמו על הבטן, או על הירכיים, או סביב האבר היסוד, וכשיש לו שם איזה מכה, או חיכוך קשה, שא"א לו להתאפק מגודל נסיון ויסורים. או ימשת

שם באיזה משחה ויקח בגד קשה או עץ קשה וימשוח ע"ז.

וכש"כ שלא ירחץ ח"ו ביד שם אותן מקומות שאז נקרא פוגם חברית ממש. כי אפילו ליטול הקוץ אמרו רז"ל שצריך מס"נ, וכש"כ ברחיצה ח"ו שם. כמו שנוהגים

בעה"ר אפילו שופרא דשופרא (ורוחצים ביד ובבורית) או לעינים שכך רואות.

וכן אם מוכרח לסרוק שערותיו שם לפעמים, אז יקח מסרק קשה ויסרוק באימה ובנחת, ויבקש מה' שלא יבא ח"ו לאיזה קישוי וחימום, וכ"ז אם מוכרח. (וכבר הבאתי

למעלה במ' תשובת המשקל. שלפעמים נדבק באדם מיני כנים על בשרו הנקרא פילז ליז שהמה עגולים ונכנסים בבשר, אשר מבואר בפוסקים ע"ז שהוא חציצה לטבילה.

ויש במרקחת רפואה ידוע לזה, שאם מושחים זה המשחה שנים או שלשה פעמים בטלים ומתים אלו הכנים, היות שזה גורם חיכוך גדול, ויש חשש שלא לבא לידי קישוי וחימום

ח"ו, ע"כ יקח זה המשחה וימשוח כמו שאמרנו)

וזהנה אחי חביבי, אם תרצה לקדש עצמך, תרגיל עצמך כמו שכתבתי לעיל (במ' תשובת המשקל) שלא לחך עצמו כלום, כי מלבד שנוכר בספרים שזה נקרא סיגוף גדול

הוא כפרה לעונות, הרי הוא שמירה גדולה ליסוד. הנזהר בזה, אז בכל פעם שמונע עצמו מלחך, הוא ממשיך על עצמו קדושה גדולה. הן מחמת הסיגוף, והן בשביל שמירת

היסוד. ובפרט מי שיש לו חטטין או אבעבועות, ומונע עצמו מלחך, מתקן בזה נמשו מאד.

ומובא בסה"ק דרך פקודיך (מצו' ל"ה), שהי' מעשה אצל רבו הקדוש רבינו מנחם מרימנוב ז"ע, שפעם ראה אחד שיש לו חבורות בבשרו ומחך עצמו. ואמר

לו, הלא החיכוך מזיק לגוף, והשיב האיש, שיש לו הנאה גדולה בחיכוך וא"א לו להתאפק. ואמר הוא הקדוש, שזה תולדה דלאו לא תנאף רח"ל, וע"ש.

ותראה, שרבינו הקדוש ע"י שמירת ידיו ועיניו הי' נקרא קדוש. עד שכתב רבינו חיים מבע"ת, (כתובות ק"ג: תוס' ד"ה אותו היום),

שבפסירתו התירו לכהנים לטמא עצמם אליו, מפני שלא הי' טמא כלל. והגם שהי' קדוש בכל מיני קדושות, שלא נהנה מימיו משום דבר בעולם

כאשר העיד על עצמו (כתובות ק"ד). עכ"ז רבינו הקדוש לא איקרי רק בשביל שמירת ידיו כ"כ בקדושה גדולה. וככה לפי ערכינו, כל אחד לפי ערך שמקדש ידיו ועיניו

איקרי קדוש לפי דורו ומנו.

וזכור כל זה אחי מה שתוכל להרויח בקדושת הידים, כי ידים רומזים לשתי מדות חו"ג, והאצבעות המה נגד עשר ספירות, וכל אצבע הוא נגד שם הקדוש

והנורא אק"ק במילואו, כידוע מרבינו האר"י ז"ל. והפוגם בהם פוגם בכל עש ספירת ח"ו

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפה

ח"ו. המקדש עצמו בעשר אצבעותיו, ממשיך בזה קדושה לכל הספירות, כמובא בס"ח, ולכן מחמיר הזה"ק כ"כ להגב"י עשר אצבעותיו בחנם.

פרק ט'

שמירת היסוד התלוי בירכים

כלול במה שכתבתי בשמירת היסוד בבטן, כי היינו הך, רק הבטן הוא יותר מסוכן בנגיעתו לבא לידי קישוי ח"ו.

וצריך ליהזר הרוצה להיות משומרי ברית, שלא להניח ידו על ירכו, רק כמו שכתבתי לעיל, וגם לא להניח ירך על ירך (רק לפעמים מחמת חולשה שאין לו ברירה על איזה שעה קטנה) כי זה ג"כ מכלל שמירת הברית כידוע.

וגם צריך להשגיח שהאבר לא יגע בירך, בפרט בשעת תורה ותפלה שאסור על פי הלכה, כמבואר (בשו"ע או"ח סי' ע"ד סעיף ה') ומי שמברך ברכה האבר נוגע בירך או ברגל בלי הפסק בגד, או ברכתו לבטלה וכן תורתו ותפלתו, וזה ע"פ הלכה ברורה, ורוב העולם אינם יודעים מזה, לכן באתי להודיע ולהזהיר.

וכן מובא בס"י ליהזר בשעת שינה דהיינו קודם שינתו להפסיק ע"י בגד, כמו החלוק או מכנסים, האבר מהירך שלא לבא בלילה לידי חימום.

מאוד מאוד רע עלי המעשה מה שראיתי אצל רוב ההמון עם שנוהגים ליקח תינוק על ברכיו או בין ברכיו ולפעמים בא עי"ז לידי קישוי האבר ח"ו ובפרט לבחור. וכבר הבאתי לך לעיל מה שאמרו רז"ל (נדה י"ג) המקשה עצמו לדעת יהא בנידוי ונקרא עבריין וכו'. ועי"ז ג"כ אפ"ל שכוזרי רז"ל במה שאמרו (שם) המשחקים בתינוקות מעכבין את המשיח, ומי שעושה זאת במזיד הוא רשע רח"ל. ע"כ יהיה כל אחד בזה ולא יקח ח"ו שום ילד על ברכיו או בין ברכיו, והשומר נפשו יהא נכלל בזה הפרט מנוטרי הברית.

פרק י'

שמירת הברית התלוי ברגלים.

כתיב (משלי י"ט) ואץ ברגלים חוטא. והנה זה דרשו רז"ל (עירובין ק') בקדושת ישראל בשעת תשמי'. אבל קאי על כל ענין שמירת יסוד ברגלים. וכמאמר דוד המע"ה (תהלים א') אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד. ואמר שלמה מלכינו (משלי ה') הרחק מעלי דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה, שהוא אזהרה שלא לעמוד ושלא להלך במקום רשעים והפקרים ולהתרחק ממעמד רשעים וחצופות שמטמאים ח"ו בלבושיהם ובמשחתיהם המזוהמות ובכל תנועותיהם.

ואמרו

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ואמרו רז"ל (בבא בתרא ג"ז) אי דאיכא דרכא אתריתא הוא אזיל בהך דיש בו פריצות רשע הוא ופירש"י אעפ"י שעוצם עיניו וכו' דקיי"ל הרחק מן הכיעור. ואמרו רז"ל (ברכות ס"א) לא יהלך אדם אחורי אשה בדרך ואפי' אשתו גודמנה לו על הגשר יסלקנה לצדדין. ואמרו (שם) המהלך אחרי אשתו איקרי ע"ה. ועוד אמרו (שם) ההולך אחורי אשה בנהר אין לו חלק לעולם הבא ועונש זה לא נאמר רק על עבירות מיוחדים בתורה. (קידושין פ"א). וא"ל רב לר' יהודה דל כרעיק מקמי גיהנם והלא זה התנא הקדוש שהי' מופרש בכל מיני קדושה והי' מתפחד ואמר שיברח כמו מקמי גיהנם. ויש הרבה מאמרים בזה בש"ס ובמדרשים ובפוסקים.

לכן אחי חביבי בכל פסיעה ופסיעה שתוכל למנוע עצמך מליילך במקום שתוכל להכשל בראיות ובהסתכלות, או לבא להרהורים. זה המניעה לכבוד הבורא איקרי שמירת הברית גדול. ומנוי ומסופר וסקול בשמים הכל לפי ערך הנסיון. ואשרי לך.

מובא בס"ח (סימן שצ"ג) שאסור לילך גם לחתונה אם יודע שיבא ח"ו להרהורים. ומכש"כ במקום שנפרץ מנהג רע וזר בשירת נשים וריקודים במקומות שסמוך למקום האנשים. ובעוה"ר אין בכח בדורינו זה למחות על שום דבר. כי כל יר"ש לשחוק וללעז נחשב כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צ"ז). וסר מרע משתולל. ואין למי לדבר ואין אזנים לשמוע. בפרט בדבר התלוי בהנשים. המושלים כעת בכיפה וגזירתן אין להעביר בעוה"ר, כמו שאמר הנביא (ישעי' ג') עמי גוגשיו מעולל נשים משלו בו. וכל יר"ש עכ"פ יזהר בנפשו ויעשה כל מה שבכחו.

והנה במה שאמרו רז"ל שאסור להלוך אחרי אשה. יש בזה פלוגתת הפוסקים אם דווקא בתוך ד' אמות, או גם חוץ לד' אמות אסור. ולא באתי בזה להכריע. כי כל יר"ש יעשה לפי המקום הזמן וערך מחשבותיו. וצריך לזהר שלא לעשות מעשה בהלה ומשוגעת, כי דרכי דרכי נועם כתיב (משלי ג').

ומובא בס"י, שכשהולך ברחוב צריך לילך בצדי דרכים, למען לא יצטרך לילך בין שתי נשים, שזה גורם טומאה וזהמא לאדם, כמובא בר"ח. וכן ההולך בין שני דברים טמאים בעלמא, ממשיך וזהמא להאדם, וכן אם ילך בצדי דרכים, לא יגע ויפגוש כ"כ בשרוצות. והי' ישמרנו מכל רע.

פרק י"א

שמירת הברית התלוי בשערות ובתואר פניו.

כתיב אצל יוסף (בראשית לט) ויהי יוסף יפה תואר, ומובא ע"ז בבב"ר (פפ"ז). וז"ל: אמר הקב"ה אניך מתאבל ואתה מסלסל בשערך אני מגדה בך את הדוב, מיד ותשא אשת אדוניו וכו'.

ומובא

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קצו

ומובא בסה"ק זרע קודש. וז"ל:

יוסף היה מסלסל בשערו ואוכל ושותה אמר הקב"ה אביך מתאבל עליך ואתה מסלסל בשערך אני מגרה בך את הדוב מיד ותשא אשה אדוניו היא היתה מרכבת ללי. כדאיתא בזהר (פקודי דף רס"ו) והנה עיקר הפיתוי שמפתים לבני אדם כדי ליפות את עצמם ולסלסל בשער' ככ"ו שם בזהר הג"ל וע"ש. ועתה הביטו וראו העונש הגדול המסלסל בשערו אשר כל ראיו תרדנה עיניהם דמעה ועפעפם יזלו מים וכל השומע תצילנה שתי אזוני שמתוך כך בא לידי הרהורים רעים ומגרה על עצמו הלילי ואותן הממונים וכ"ו לכן מי גדול מיוסף וכ"ו עכ"ל.

הרי תראה מה שגורם ע"י סלסול בשערו וליפות ולהדר עצמו למצוא חן בעיני הנשים. וזה יביאהו בלי"ס לפגום ביסוד ח"ו. ומובא בזה"ק (פקודי רס"ז). וז"ל:

העזה פניה ותאמר לו (משלי ז') בגין דבהאי היכלא קיימא כל קטגורין וכל שליחאן בישין דמשתכחי לגבי דבר נש ועבדי ליה דיתקן בתקוני ויסלסל בשעריה ויתסחי ויתתקן בגין דיסתכלון ביה. הכא קיימא רוחא חזא דאקרי סקטופ"ה. ודא הוא ממנא על כל תקונא וסלסולא דבני נשא. לגו דהאי היכלא קיימא חד ממנא אחרא. דהאי ממנא אחרא איהו אתער ליה לבר נש לבתר לאתערא לון דהא דאיהו מתקונגריה ומסלסל בשעריה דיטול בידיה חד מראה לאסתכלא ביה ושוי ליה בידיה ואסתכל ביה וחמי דיוקניה בההוא חיזו. ובהאי אתער לההוא רוחא חילא אחרא דאקרי עסירט"א. ומהכא נפקי כל אינון דאחזי כדיבין לבני נשא בחלמיהו. וכל אינון דאחזין מילין ולא מחקימי בהו אלא לערבבא לון. ולבתר כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא חיזו דאקרי מראה כדין כלהו בגסותא דרוחא דלהון. והאי רוחא דאקרי עסירט"א איהו אתער לחד רוחא ממנא דאיהו תחות ידיה ועאל בנוקבא דלתתא דכל נוקבין וסליק מתמן חד רוחא אחרא דאיהו ממנא עם ההוא רוחא דאקרי אסכר"א כדקאמרן. ודא איהו ליליית אימא דשדין. וכד ההוא בר נש אתער להאי רוחא אחרא דאקרי עסירט"א כדין אתחבר עמיה דההוא ב"נ ואתקשר עמיה תדיר. ע"כ:

הרי תסמר שערות אנוש מדברי הזה"ק, מה שגורם אדם בסלסול שערו ובתיקון תוארו בגין דיסתכלון ביה. ושהוא מעורר רוחות רעות ולילי. אימא דשדין לטמאות אותו רח"ל.

וכבר אמרנו, שאין הכוונה בכל דברינו לעשות מעשה שגעון ובהלה ח"ו כי דרכי דרכי נועם כתיב. וצריך כ"א להיות מסודר בבגדיו ובכליו, ובפרט ת"ה ולומדי תורה שהוא בכלל כבוד שמים. והכל הולך אחר הכוונה הלב. וה' ישים חלקינו מאלו העובדים אותו באמת ובלב תמים אמן.

וזה אשר פרטתי קצת משמירת האיברים מה שנוגע לענין יסוד אשר כלול כל האיברים וכל הבשר. שלכן נקרא אבר סתם. וגם נקרא היסוד בשר סתם. כדכתיב (קהלת

ה')

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ה' אל תתן את פיד לחטיא את בשרך וכמובא לעיל בשם הזהר. וכן (קהלת יא) העבר רעה מבשרך, ועוד כמה פסוקים. ואם נוהר בזה, נתקיים בו (יחזקאל יא) והסירותי לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, כי עיקר לב אבן וסתימות הדעת נולד מסיבת פגם היסוד, ופתיחת הדעת נולד מתיקון היסוד. לכן הלב תלוי בבשר דהיינו בשר הגיל. ולכן תראה כי ל"ב אבין הוא כמספר פ"ה שהוא מספר מיל"ה שזה תלוי בזה, ואם הוא ל"ב בשר עולה עם האותיות כמספר יסו"ד יפ"ף אב"ר מיל"ח עם האותיות.

פרק י"ב

ועכשיו נדבר קצת מאיסור יחוד המקושר בשמירת היסוד, ויש הרבה אנשים שמקילין בזה הוא אביזריהו דג"ע.

דע אחי כי איסור יחוד הוא ע"פ הלכה ברורה. (עין ברמב"ם הלכות איסורי ביאה פ' כ"ב הלכה י') ומתחיל בתינוקת בת שלש שנים, אשר כבר שייך בה כל איסור יחוד. וההיתר של בעלה בעיר הוא רק כשהיא בביתה, אבל בביתו אין שייך זה ההיתר. וגם היתר זה לא שייך רק באשה זרה, משא"כ באשה קרובה, או שכנה, או שפחתו שלבו גם בה, אסור אפילו בעלה בעיר, וכן צריך לזהר כשיש לו אחות חורגת, וגם עם אחותו לא הותרה רק יחוד לפי שעה.

ורז"ל אסרו על עצמם גם יחוד עם בהמה. וכן יחוד עם זכר. הגם שישראל לא נחשדו על זה. אבל מה נאמר עכשיו דפקרו עלמא כ"כ. ובפרט שני בחורים, וכשי"כ לישן ביחד שאסרו זאת רז"ל שאמרו ולא ישנו ב' רווקים בטלית אחד (קידושין פ"ב) והוא קרוב לבא לידי עבירה, ובפרט בדור הפרוץ רח"ל. ויזהר אב כשר שלא ישכב שני בנים זה אצל זה הגם שהם אחים. ויזהר מאד בזה בפרט בדור הזה. ואם יודמן לו איסור יחוד אל יבוש לצאת ולברוח מלעבור ח"ו על דבר אשר אסרו משה ובית דינו ודוד ובית דינו, אשר חמור יותר מאיסור תורה. והוא אביזריהו דג"ע. (רמב"ם הלכות איסורי ביאה פ' כ"ב הלכה ג').

והיה מעשה אצל הצדיק הקדוש ר' ר' משה מסאווראן זצ"ל. שפ"א נכנסה איזה אשה לביתו, ולא היה שם שום איש אחר, תיכף ברח מהחדר בפחד גדול, ורץ מבית לבית, והטמין עצמו באיזה חדר רחוק ומסוגר. ושאלו אותו, הלא רבינו הוא קדוש ופרוש כ"כ בכל מיני קדושה, ומה זה גודל הפחד האיום שהצטרך לברוח ולהטמין עצמו חדר בתוך חדר, והשיב להם. דעו בניי כי אני איני מפחד משום תאוה שבעולם, כי כבר שברתי ובטלתי כל התאוה, רק כשנכנסה זו לחדרי נזכרתי דברי רבותינו ז"ל על איסור יחוד, ונפל פחד ואימה עלי מדבריהם הגדולים, עד שלא מצאתי לי מקום מגודל פחד ואימה ומדברי רז"ל הקדושים פחדתי, ולא מאיזה תאוה והרהור ח"ו. פוק חזי אחי גודל ועוצם קדושתם של צדיקי קדמאי. ולא יבוש במקום שיש איסור גדול ונורא אשר ידוע כי כל אביזריהו דג"ע

הוא

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קעז

הוא ביהרג ואל יעבור. (כמובא בש"ע יו"ד סימן קנ"ז) והוא ראה מדבריהם ז"ל (סנהדרין ע"ה): שאמרו ז"ל ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר. ועיין גם (בס"ח סימן קע"ה).

ע"כ מה שכתבתי קצת מן הקצת מה שעלה ברעיוני ובזכרוני מדברי רז"ל ומה שמובא בסה"ק מעניני שמירת האיברים התלוי בשמירת הברית. ועכשיו אבאר עוד בעז"ה איזה דיבורים מענין שמירת המחשבה. והגם שכבר כתבתי מענינים הללו במאמר שלם (מאמר המחשבות), אבל אכתוב כאן עוד איה ענינים, כי אין מדרש בלא חידוש. ותמצא עוד כאן כמה עצות וסגולות בע"ה לשמירת המחשבה.

פרק י"ג

אמר הכתוב (בראשית ח') כי יצר לב האדם רע מנעוריו. הכוונה, מה שלב האדם הוא רע זה בא רק מנעוריו, דהיינו מחטאת נעורים. שסתם פגם היסוד נקרא חטאת נעורים. מפני שעיקר התגברות הרע נצמח מכח מעשי נעורים, לכן נקרא כן. אבל לא שאינו שייך זה החטא אצל זקן ג"כ. כי מי שמרגיל ע"ע היצר בנעוריו, אין יכול לפרוש ממנו גם בימי זקנתו, כאשר רואים בחוש, כמה זקנים פתאים רשעים שעושים כל מעשים רעים ועכורים ומוזהמים חוטאים ומחטיאים גם בימי זקנתם. כאשר אמרו רז"ל הלשון (סוטה ג'): קשורה בו ככלב, דהיינו זה החלק הרע קשור בו כ"כ כל ימי חייו. וגם בקברו. (כמובא בזה"ק).

ודע שאלו הרשעים שנעשו מגולגלים בבהמות וחיות ושרצים, גם אז מויקין לבני אדם כמו בחייהם, כי הרשעים וכו' השקט לא יוכל (ישעי' נ"ז), רח"ל מהם וממזמתם.

ותדע אחי אהובי כי עיקר היצר הוא המחשבה, כי המחשבה הוא עיקר האדם, מי שאין לו מחשבה וישוב הדעת הוא שוטה ואינו בגדר אדם כלל ח"ו. ומורגל בספרי תלמידי בעש"ט ז"ל, כי המחשבה הוא קומה שלימה. וכל מקום שאדם חושב שם הוא לגמרי. ובשעה שחושב בקדושה, אז בזה השעה נכלל לגמרי בקדושה, דהיינו כל עצמיות נפשו רוחו ונשמתו, ויצרו הטוב, וכל מקיפי הנפש, הכל כאשר לכל כולם נכללים בזה השעה בקדושה. כמובא בסה"ק בן פורת יוסף (פ' ויחי) מבעל התולדות הק' זי"ע, ח"ל: שמעתי מפורש מפי מורי במקום שחושב האדם. שם הוא כולו, ואם ח"ו חושב ברע, אז היצר בזה השעה כופת את כל קומת הקדושה, וכולם עומדים ברע, כי שולט עליהם בחינת הרע. ואוי לאותה. בושח וכלימה. ותראה אחי מה שמובא בזה"ק (ויצא קנ"ד), ח"ל: אסתמר מהרהורא בישא. מהרהורא דמשקר באילנא דחיי מסאיב נהרא ונחלא מקורא דישראל דיהיב מותא לנפשא ותבירו לגרמיה לית ליה קיומא כלל. הרהורא דמסאיב

ההוא

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

הוא מקורא דיליה עביד אילנא דשקרא בגין דההוא הרהורא סלקא ואחלף נפשא תחות נפשא. אילנא דחיי איסתלק ואילנא דמותא אתתקיף בית. נפשא מתמן משיך ווי ליה דאתעקר בההוא הרהורא מגו אילנא דחיי ואתדבק באילנא דמותא ענפין לית ביה. לא חמא טבא לעלמין יבשא איהו בלא לחותא כלל. אנביה מריר כלענה, עליה אתמר (ירמי' י"ז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב. ע"כ:

ותראה עד כמה גורם ח"ו הרהור רע, שמשליך הנפש ומתעקר מקדושה לגמרי. ועוד בכמה מקומות מובא בזה"ק מענין הרהורין בישינ ח"ו עד כמה גורם לנפש. **ומובא** בספר חסידים (סימן ט"ז), וז"ל: — אבל הרשעים המהרהרים ואינם נשמרים מכל דבר רע באים לידי טומאה בלילה ולידי חלומות והרהור קרי, וכשם שאין בושא לחלום כך אין בושא לרשעים במעשיהם בעולם הזה, שנאמר גם בוש לא יבושו גם הכלם לא ידעו. וכל אותם הרשעים מהרהרים בדברים רעים ואינם מבטלים הרהורם בתורה או בדברים אחרים, לעתיד לבא הקב"ה משלם במדה שעושה אדם נפרעים ממנו. עכ"ל.

ותראה שמי שרואה שמתגברים עליו הרהורים ואינו מטכס עצות לבטל אותם בתורה או בשאר עצות, נקרא רשע ונפרעים ממנו לעתיד. וכן תראה בספר התיקונים (דף ה') ובפירוש הקדוש אור ישראל שם, כי מי שמהרהר במזיד כאלו עבר עבירה במזיד.

ואמרו רז"ל (יומא כ"ט), הרהורי עבירה קשים מעבירה, וכבר כתבתי לעיל (במי המחשבות ועוד) שרוב פוסקים ס"ל כן וכן ג"כ כל ספרי היראה המעוררים לתשובה, כי פירוש הענין הוא כפשוטו, שמי שמהרהר בעבירה קשה לו התיקון יותר מעצם העבירה, כי האדם ע"י מעשה עבירה ח"ו פוגם בעולם העשי, וע"י דיבור פוגם בעולם היצירה. אבל ע"י מחשבה פוגם בעולם הבריאה ובעולם האצילות בבחינת חכמה שהוא נגד המחשבה, ויש בזה עוד פרטים וענינים. לכן אפשר אדם ששב כבר בתשובה ותיקן עונותיו, עכ"ז רשמי הרהוריו הרעים שעולים וסלקין לעילא ולעילא במקום גבוה ונורא מאד, לא תיקן עדיין כלל. כי צריך לזה תיקון גדול מאד.

והנה אמרו רז"ל (ב"ב קס"ד) שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום ואחד מהן הרהורי עבירה (ומובא בספרי הצדיקים, שזה לא נאמר רק על מי שלא זיכך עוד חומרו מתאוות. אבל מי שנזדכך כבר ניצל גם מהרהור. מצדיקים כאלו אין אנו מדברים כאן כי לא ידוע לנו ערכם כלל) כי באמת יש אנשים אשר הרהורים מתגברים עליהם מאד מאד, וכמעט אינם בכלל בחירה מרוב התגברות ההרהורים עליהם. לכן אחי אהובי, אביא לך כאן כמה עצות וכמה דרכים בע"ה, האיך להינצל מהרהורין בישינ. כי מי שאינו מטכס עצות להשמר מזה איקרי רשע כנ"ל, וכאילו עשה עבירות במזיד ח"ו, ומחליף נפשו הקדושה בטומאה ח"ו.

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קצח

והנה מובא בספר חסידים (סימן קע"ב), שיש שלשה מיני יצרים בענין התאוה הזאת. אחד, יצר מיוחד המפתה לראות ולהסתכל וליהנות מראי' (זה נחשב ג"כ כנאות כמובא במאמר העינים מדברי רז"ל) שנית, היצר לעבירה ותאוה גופא ח"ו. ושלישית, היצר של הרשעים אשר התאהו בו עור בלבם תמיד כתנור אש.

והנה הסיבה המביא לזה יש עוד שני ענינים. אחד, הוא כחות הנקראים רוח זנונים רח"ל. והמה מלאים כל הארץ ממש, ואין מקום פנוי מהם ובפרט בזמן שיש שרוצות וחצופות עם כל חצופה מתלויים כמה מאות ואלפים מאלו הכחות המחוצפים, רח"ל מהם. וראש מאלו נקרא (פת"ר"ת) רח"ל, המפתה להסתכלות ועפ"י רוב יראה האדם כשהיצר מפתהו להסתכל לכאן ולכאן, יתראה לו איזה דמות רע ח"ו.

ושנית אלו המה הנגעי בני אדם החיצונים שברא האדם מהשחתת זרע מטיפות קרי רח"ל. והמה מלויים את האדם בכל מקום שהולך וכרוכים אחריו כמו הילדים אחר אמם, כמובא בספרי המקובלים. והמה עומדים אצל האדם כמו רוצחים לחטוף תורתו ומצותיו, רק באם אדם עוסק בתשובה קודם המצוי וקודם הלימוד והתפלה, אז בוקע ע"י ההרהור תשובה בקיעין באלין סטרין בישין, וממשיך על עצמו שמירת מלאכים קדושים, להעלות תורתו ותפלתו לפני ה', כפי ערך תשובתו ולבבו הנשבר לפני תורה ותפלה.

ואלו השני כתות שהמה ר"ו ונב"א, שנולדים ע"י ראיות הסתכלות רעות, וע"י הוצאת ז"ל, שבא מכלי המוח, ולכן יש בכחם להתלבש במחשבות האדם להביאו לידי הרהורין בישין, ולהרהר בע"כ בכל מיני תאוה, הגם שלא לפי רצונו, ולקצוף את ה' בכל איבריו, כי המה מתלבשין בכל כללות האדם, כאשר ביארתי לעיל.

ולפעמים מתגברין עליו ההרהורים מאד מאד. כי כל זמן שלא תיקן האדם חטאת נעוריו, אין לו מנוחה כל ימיו אפילו לעת זקנתו מאלו השני כתות רח"ל מהם. והמה המביאים את האדם לידי קישוי אבר ח"ו ולכל הרעות. לכן להנצל מאלו הכתות, והרהורים והתגברות רעות, יש כמה עצות בע"ה, ויש בזה להאריך, רק כאן מצוי לקצר, מפני קטני דעת, שלא יתמשכו ח"ו להרהורים ותאוה. רק כתבתי מה שמן ההכרח לידע, מהו רודף אחר האדם, והאיך להנצל מהם בעזרתו ית"ש.

פרק י"ד

העצה הראשונה הוא המיוחדת, ובדוקה ופשוטה, מה שמובא בזה"ק (וישב ק"צ), וז"ל: אמר רבי יוסי כד חמי ב"ג דהרהורין בישין אתיין לגביה יתעסק באורייתא וכדין יתעברון מניה. אמר רבי אלעזר כד ההוא סטרא בישא אתי למפתי ליה לבר נט יהא משיך ליה לגבי אורייתא ויתפרש מניה. ע"כ.

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

הנה הוה"ק מלמד אותנו דרך הקודש, שלהנצל מהרהורין בישין הוא העצה לעפוק בתורה. ואמרו רז"ל (ע"ז ה') בזמן שעוסקים בתורה וג"ח יצרם מסור בידם. וכן מובא בדברי הרמב"ם ז"ל (בסוף הלכות א"ב) שאין התאה מתגברת על האדם אלא בלב פנוי מן התורה חלה"ק שם.

יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ובחכמה הוא אומר אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת באהבתה תשנה תמיד עכ"ל.

אבל זה העצה שייך רק במי שעסקו בתורה, ויש לו יכולת לעסוק תמיד בתורה. אבל לא כל אדם זוכה לזה, ורוב בני"א עסקם הוא בשווקים וברחובות, או ע"י אומנות מתפרנסים. וכן אפילו מי שעסקו בתורה, הלא בע"כ לפעמים ילך בשווקים, וצריך לו עצה להרהורים.

ועוד כי מי שהוא מחומם בטבעו, בפרט שכבר פגם מה שפגם, אין מועיל לו זה, כי אפילו בשעת עסקו בתורה מתגברים עליו ההרהורים כידוע, וכש"כ כשבא לענין לימוד מסדר נשים.

אבל עכ"ז דברי רז"ל אמת ויציב בכללות. כי מי שאינו עוסק בתורה כלום והולך אחר בטלה, מתגברים עליו ביותר ההרהורים ח"ו.

לכן העצה היעוצה לכל יר"ש, אשר רוצה להציל נפשו מבאר שחת, שילמוד לעצמו איזה לימוד של תורה בעל פה, כמו איזה מסכת או חלק ממסכת, או פרקי משניות, או תרי"ג מצות, כדי בשעה שילך בשוק, או יסע במסילה, או בעגלה ובאוטומובילין יתרהר בתורה ויחשוב בהם, ולא יתגברו עליו ההרהורים כ"כ. וזו עצה אחת אשר צריך כל בר ישראל לעשות.

כי הלא תראה כי גם רבותינו ז"ל שהיו קדושי עליון גדולים ונוראים מאד, עכ"ז פחדו ורעדו מהרהורין. כאשר אמר אותו תנא שראה שהולכת אשה מלפניהם כמובא (קידושין פ"א) רב ורב יהודה הוה קא אזלי באורחא הוה קאזלא ההיא אתתא קמיהי א"ל רב לרב יהודה דל כרעין מקמי גיהנם אמר ליה והא מר הוא דאמר בכשרים שפיר דמי א"ל מי יימר דבכשרים כגון אנא ואת אלא כגון מאי כגון רבי חנינא בר פפי וחבריו עכ"ל; וכש"כ אנחנו שיפלא דשיפלא, שאם המה כמלאכים אין אנחנו אפילו כחמורים, כמה עצות צריך לנו לעשות להנצל מרע.

ועצה השני. המובא בה"ק, ומעתיקו הסה"ק זרע קודש עם פירושו שם, זו"ל: זה הלחש הובא בזר הוא מסוגל ושמירה מעולה לקרי. (סך ספיאן אנזרא אנזרנא קרדינא תקיל פוק פוק דאבוהי קרישא דשבתא הוא).

ופירושו הוא כך, סך ספיאן, פירוש סך הבט וראה, ספיאן אנזרא אנזרנא, כלומר מחשבים ואנשי מעשה הורתי ולידתי. ומילת סך הוא בתרגום הבט וראה, כמו שאחז"ל יסכה

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קטן

זו שרה שסכה ברוח הקודש, ומילת ספיאן לשון חשיבות, כמו שאמר חז"ל שלהי מועד קטן מאן ספאן מאן רקיע פירוש בתוספות לשון חשיבות. קרדינא תקיל פויק פויק, ר"ל תקיף וחזק התקלה לבריות צא צא ולא תכנוס בי להביאני לידי הרהור עבירה, ודו"ק. עכ"ל:

וצריך כל יר"ש שהולך בשוק, או מקום ששכיתא גרהורי עבירה ע"י פריצות וחצופות, או צריך לעמוד בין הנשים, כמו בחופה וכדומה, יאמר זה הלחש ויחזירנו כ"פ. הוא שמירה גדולה לנפש.

ובדברי רז"ל (ברכות ג"ה) מובא סגולה (הגם שיש להבין הפירוש בע"א, אבל זה ג"כ מעיקר משמעו) שיפתכל בעיניו על דופן השמאל של חופטמו. ועכשיו אביא מראש החסידים רבינו יהודא החסיד (בס"ח, בסי' כ"ח ובסי' קע"ג ובסי' קע"ה) בסימן כ"ח מביא שינעוץ גודלי אצבעות ידיו בארץ ויתלח גופו עליהן ואל יפמוך בכותל, וזה הדבר יבטל ממנו ההרהורים. ובסימן רע"ג ורע"ה כותב שינעוץ גודלי אצבעות רגליו בארץ ויתלח גופו עליהן ולא יפמוך ידיו לכותל, וזה הדבר יבטל ממנו כל מיני הרהורים.

ונראה לי כי כונתו הוא, שינעוץ גודלי ידיו וגודלי רגליו (גודל נקרא האצבע העב) וירכיז כל גופו על הקרקע בלי סמיכה על שום דבר (כי לפעמים מקצר הלשון מאד וצריך להבין כונתו ממקום למקום או מענין אחר לענין זה). וזה סגולה לבטל ממנו הרהורין בישינ. ואם זה הקדוש כתב זה מסתמא קיבל זאת מפומא דאליהו, כאשר מקובל אצל כל בר ישראל שכל דבריו ברוה"ק נאמרו.

והנה זה העצה הנ"ל אפשר לעשות רק כשהאדם הוא יחידי בחדר. אבל מה יעשה כשיושב בין אנשים אחרים. אז כותב זה הקדוש הנ"ל (שם) שדי לו אם ינעוץ גודלי אצבעות רגליו בחזק בארץ ככה בישיבה, וא"צ לעמוד. ואז ג"כ ינצל בע"ה. והגם שאינו מבורר שם, אם הכוונה בלי מגעלים רק בפוזמקאות, או שהועיל ג"כ מלובש במגעלים. אבל סברא הוא, שאין כונת הקדוש הזה להפשיט הבתי שוקים בין אנשים, (ובוודאי הכוונה גם במגעלים).

והנה מביא הקדוש שם (סי קע"ה) עוד עצות בשעה שמתגברים עליו הרהורים. שידבר שאר דברים עם בני אדם, דהיינו שיפנה לבבו לענין אחר, וימציא לו איזה ענין לדבר עם ב"א במילי דאורייתא או אף במילי דעלמא כדי שיסית דעתו מאותו ענין. ועוד עצה (שמביא שם) שילך לחוץ מאותו בית, כי לפעמים המקום גורם. ועוד מביא סגולה (שם תתקצ"ב) שיטבול במים קרים או יכניס ידיו ורגליו במים קרים. וז"ל:

מעשה שבאו בחורים מארץ מרחקים לפני רב אחד. נתן להם חדרים וקבע להם כלי מלא מים אצל מטות של כל אחד מהם. אמרו מה טיבן של מים הללו. אמר להם כשיתגבר

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

כשיתגבר עליכם יצרכם ורצי יכלה מכם. כי אין דבר שמבטל יצד כמו מים קרים.
תשבו עד שיכלה יצרכם ויכבה. ע"כ:

והנה אביא לך עוד מה שמביא שם זה הקדוש (בטי' כ"ח). אשר באם האדם נמצא במקום שאסור להרהר בד"ת כגון בבית הכסא או בית המרחץ, ומתגברים עליו הרהורים, אז מותר לו להרהר בד"ת כדי לבטל ממנו ההרהורין בישין. והגם שאמרו רז"ל (ברכות כ"ד:) שבכל מקום מותר להרהר בד"ת חוץ מבית המרחץ ובית הכסא, ועובר על כי דבר ה' בזה (במדבר ט"ו). אבל כדי להנצל מהרהורי עבירה מותר להרהר בתורה. וכן מובא (בש"ע או"ח סימן פ"ו במ"א סע"ק ד') והוא מתאים לדברי קצת מפורשים שאומרים, שמותר לעשות עבירה קטנה כדי להנצל ע"ז מהעבירה גדולה. ואחד מהם הריטב"א (כמדומה לי). ומזה תבין אחי גודל הפגם וההריסה ח"ו של הרהורים רעים, שמותר לכתחילה להרהר בתורה, במקום שאינו ראוי כגון בביה"כ, כדי להנצל מהרהורי עבירה.

פרק ט"ו

ועכשיו אעתיק לך כמה שמות קדושים, המובא בדברי רבינו הארי"ל, ויתר מקובלים ראשונים והמה מסוגלים מאד להנצל מהרהורי עבירה.

אחד הוא השם הקדוש והנורא גְּנֻשָּׁנָא שזה השם מתגבר על לילית וכת דלהון להנצל מהרהורי עבירה, ובאם אדם מרגיל עצמו בציור זה השם או מתגבר כח דלעילא. אבל לא בפעם אחת, רק שיכניס בעומק כוונתו ציור זה השם הקדוש, אשר מותר לכל אחד לצייר לעצמו, כי להנצל מהרהורי עבירה מותר הכל.

ועוד שם קדוש ונורא מדברי רבינו הארי"ל, והוא שם עֶשְׂצָנִי שהוא כמספר שם המרשעת לילי ומציל ממנה.

ועוד אלו השמות קדושים שלוחמים עם הנגעי בני"א ועם כחות הנקראים רוח זנונים המובא בסה"ק זרע קודש בכונת הברכה תקע בשופר.

השם הק' חב"ו ושם הקי' טפטפי"ה שהוא עצם שם המחשבה. ושם ע"ל צב"א ושם ע"ל מג"ן ושם צו"ה פח"ד — ושם כו"ז במלואו שהוא כמספר זק"ף שזוקף כח הנשמה נגד כחות הרשעים. וכל אחד מהחמשה שמות הנ"ל המה כמספר זק"ף. ועיין בסה"ק זרע קודש שמאריך שם ומסדר השמות על סדר ימי השבוע.

ועוד מובא בכתבי רבינו הארי"ל, השם שְׁחָה שהוא כמספר ביצ"ר טו"ב. זה השם מטיע להיצר טוב שיתגבר על היצר הרע, ולהתהר מכל מיני מחשבות רעות וזרות, וחזר שם זה כי הוא סגולה גדולה ונוראה. וגם השם דְּמִנְטִירִין שמספרו יצ"ר הטו"ב עם השבע אותיות כן מובא בסידור (משנת חסידים. ובסידור "שערי רחמים").

ועוד

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפ

ועוד מובא בסידור „שערי רחמים“ אלו השמות. להנצל מהרהור רע. אקריש קדיש גְּדֻשָּׁאֵל גְּנֻנְאֵל וכחם של אלו השמות גדול. לבטל הרהור ותאוות אשה. עוד סגולה נפלאה לקרי (מסידור הנ"ל) יאמר כל תקופות השנה שבעה לילות רצופים, זה אחר זה השם הקדוש (נמואל) ט"פ בנשימה אחת לאתר שקרא ק"ש על המטה, ולא ידבר אח"כ שום דבור ע"כ.

ועוד מרבינו האר"י ז"ל לחשוב בשם המחשבה באופן כזה חמשה פעמים השם מ"ה שהוא רכ"ה ופעם אחד מ"ה דאחוריים שהוא כזה (י"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"י יו"ד ה"א וא"י ה"א). וזה כמספר מחשבה.

ועוד מובא בסה"ק התולדות שסגולה לצייר לפניו השם הוי' כפשוטו. והרמו בזה יודע ה' מחשבות אדם כי המה הבל דהיינו יודע מלשון שבירה כמו ויודע בהם את אנשי סוכות (שופטים ח') וי"ש כי השם הוי' שובר כל מחשבות האדם אשר המה הבל. וגם מובא בסה"ק הנ"ל בפרשת (חיי שרה) הגם שאסור לצייר לפניו בע"כ השם הוי' ב"ה ע"פ דברי רבינו האר"י כי זה נקרא ושבת שביו שלוקח בת מלך בשבי. אבל להנצל מהרהורים רעים הכל מותר ועיריש וכמש"כ לעיל.

לכן כל יר"ש יחזור במחוז כל אלו השמות של שמירה ויצירתם לפני עיניו או בע"כ יתא לו לתועלת גדול בעז"ה. וכן קודם השינה וכן בהליכתו בשוקים וברחובות או בלימוד סדר נשים, שלא יזיק לו ובפרט מי שיצרו מתגבר עליו ח"ו בכח גדול. והנה מובא בספרי המקובלים, אשר קודם שאדם הולך מביתו יאמר אות ה' של תמניא אפי. ובשעה שיאמר העבר עיני מראות שוא יבקש בתחנונים ויאריך בזה הכתוב ויבקש מה שיצילו מהרהורים רעים. וזה בדוק ומנוסה וסגולה גדולה, ובשעה שהולך יהיה לפניו השמות הנ"ל.

ועוד מדברי המקובלים, להנצל מכל מיני מחשבות זרות הוא מדברי המגיד לבית יוסף שיאמר השלשה פסוקים ה' צבאות עמנו משגב לנו וכו'. ה' צבאות אשרי אדם וכו' ה' הושיעה וכו', וזה קורע כחו של שטן.

ועוד מובא בספרי המקובלים. (עין בסידור „שערי רחמים“) שישלב שמו עם השם קר"ע שט"ן, כגון מי ששמו אהרן ילב כזה אקהררע"ן וכן בכלום. וזה מבטל כל הרחות רעות ממנו. ומובא במקובלים שבאופן להנצל מעבירה מותר להוציא שם זה בשפתיו.

ועוד מובא מהמגיד לבית יוסף ז"ל שאלו הפסוקים המסוגלים להנצל מהרהורים רעים יאמר כמה פעמים כפי כחו הפסוק (ויקרא ו') אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. הפסוק (שה"ש ז') מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, כי בזה הפסוק מרמו סוד השמירה של המחשבה (ועין בה"ק בראשית קי"ד, ושם בשביבי נוגה).
ועוד

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ועוד סגולה גדולה מרבינו האריז"ל לבטל כל המחשבות זרות, לרוק ג' פעמים ויאמר בכל פעם פי פי פי, והגם שראיתי באיזה ספר לומר פ"ו, שהוא ג"כ שב קדוש מע"ב שמות, אבל כנראה לי שהוא טעות הדפוס. או אולי היה להצדיק הזה מקובל באופן אחר, אבל כל יתר המקובלים והפירושים כותבים כאשר כתבתי.

ועוד יאמר הכתוב (תהלים נא) לב פהור ברא לי אלקים ויעביר ידו על מצחו בכל פעם שיאמר זה הפסוק, וזה מבטל כל ההרהורים רעים. ברא אותיות אבר וגם ס"ת של ל"ב פהור ברא המה אותיות אבר כידוע שיסוד נקרא סתם אבר, ור"ת ל"ב פהור ברא הוא פב"ל, וגם בשעת טבילה סגולה לומר זה הכתוב. (ועיין להלן בכוונת המקוה מרבינו האריז"ל).

ובכתבי הקודש של רבינו פנחס מקאריץ, מובא שבאם מתגברים על האדם הרהורים רעים, יטול ידיו תיכף, ויטול שלשה פעמים כל יד בסירוגין, ויאמר תיכף הפסוק שמע ישראל ובשכמל"ו, ואם אפשר יאמר גם פרשת זאהבת עד ובשעריך. וזה מעביר ההרהורים רעים בע"ה.

כ"ז כתבתי מה שנזכרתי בעידן כתיבה מדברי צדיקים המובא בספרי קדשם.

פרק ט"ז

ועכשין אחי אהובי שמע נא עוד עיקרן של דברים בע"ה. דע אחי חביבי כפי אשר בדוק ומנוסה אצלי, אשר כבר נתתי עצות בע"ה לכמה אנשים ובחורים ומלמדים, שביקשו עצות ממני האיך להנצל מהרהורים רעים והתגברות התאו' וכדומה.

והנה עיקר התגברות ההרהורים הוא מאותן כתות המזוהמות רח"ל מהם, אשר כתבתי לעיל. ודע כי אי אפשר בשום אופן שיתגברו על האדם, רק הקליפות אשר אדם ברא ע"י חטאיו, כך מובא בכתבי רבינו האריז"ל. והמה מתלבשים ע"י כלי הגוף, כי גם להמחשבות צריכים כלי הגוף, שהמה כלי המוח. כאשר רואים בחוש שבאם מחליש כלי המוח ח"ו נחלש כח המחשבה הזכרון. לכן גם המחשבה הגם שהוא רוחני צריכה בע"כ הלבשה בכלי הגוף, ודע שאין בכח להיצר להתלבש בגוף רק ע"י גסותא דרוחא, בגוף שלא נשבר ונכנע, משא"כ גוף שנכנע אז מבטל כח הקליפה בע"כ כמובא בזה"ק בראשית דף קס"ו ע"א — ח"ל.

ר"ש פתח ואמר (משלי י"ב) טוב נקלה ועבד לו ממתכבד חסר לחם האי קרא על יצר הרע אתמר בגין דאיהו מקסרגא תדיר לגבי בני נשא ויצר הרע איהו ארים לביה ורעותיה דבר נש בגאותא ואזיל אבתריה מסלסל שעריה וברישיה עד דאיהו אתגאי עליה ומשיך ליה לגיהנם אבל טוב נקלה הוא דלא אויל אבתריה דיצר הרע ולא אתגאי כלל ומאיך רוחיה ולביה ורעותיה לגבי קב"ה וכדין ההוא יצר הרע מתהפך

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפא

מתהפך לעבד לו דלא יכיל לשלטאה עלוי, והוא בר נש שליט עלוי כד"א (בראשית ד') ואתה תמשול בו, ממתכבד כמה דאמרן דאיהו אוקיר גרמיה מסלסל בשעריה אתגאי ברוחיה ואיהו חסר לחם חסר מהימנותא כד"א (ויקרא כ"א) לחם אלהיו וגו' (שם) לחם אלהיהם הם מקריבים וגו'. עכ"ל:

והכנעת הגוף הוא בכמה אנפין. אחד מהם. הוא העיקרי שבעיקרין ע"י יסורים ופיגוף שמקבל הגוף, ואז נכנע בע"כ תיכף. לכן אדם שמתגבר עליו היצר פתאום ח"ו, ובא לידי קישוי פתאומית, והוא בין אנשים, או שהוא בביה"כ, ואז הוא בסכנה גדולה שלא לבא ח"ו לידי הוצאת ז"ל בשוגג, או ח"ו במזיד, או כעין מזיד ח"ו. לכן תיכף ומיד יעשה איזה יסורים בגופו, כגון באיזה מחט על ידו או רגלו או יריכו, או יקמוט בכח בבשרו, עד שיסור ממנו היצר וההרהורין בישין. וזה בדוק ומנוסה בלי ספק בע"ה. וזו עצה לכל אדם בשור, רק אחד צריך לעשות סיגוף גדול. ואחד בסיגוף קטן ג"כ יחלוף היצר ממנו בע"כ. והכל לפי ערך וזממת חומריו.

והנה אביא לך עוד עצה גדולה ונוראה, מצדיקי קדמאי הוא סוד גדול, היוצא מדברי רז"ל (מדרש שוח"ט מזמור לד) על הכתוב (תהלים ל"ד) לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך, כידוע דברי רז"ל שבשעה שבא דוד למלך גת הי' בסכנה שלא ימיתו אותו ח"ו, ואז עשה עצמו כמשוג', והוציא לשונו ורירו מפיו, עד שאמרו עבדי המלך שאין זה דוד רק איזה משוג' וגרשהו משם. והוה הפירוש לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ואז תיכף ויגרשהו וילך.

ודע כי זהו ענין שיש בזה סוד. כי אבימלך נקרא היצר מלך זקן ופסיל, אבי לכל מלכי ושרי מעלה של סטריין בישין. והוא עומד רק על אדם שהוא בר דעת. אבל כשמתלבשים בלבוש של שטות, בע"כ מוכרח לסור מן האדם. לכן כשעומד אדם בסכנה של התגברות היצר וקישוי ח"ו, תיכף ומיד יוציא לשונו ויוריד רירו, ויעשה איזה תנועה של שטות. בהצנע ואז תיכף יסור ממנו כח ההתגברות של היצר. וזה הדבר מקובל מצדיקים שבדוק ומנוסה.

ולא הייתי כותב זאת מפני דעת הלצים והרשעים. רק להציל נפשות ישראל מבאר שחת לא איכפת לי דאין ראוי לאמת להיות ביישנית ופחדנית כלל. ודע חכור אחי אלו השני כללים גדולים.

ועוד אודיעך כלל גדול אחד, מרבינו האר"י ז"ל. אשר תיכף כשראה אדם איזה אשה חצופה, וירא מהתגברות הרהורים, או שראה פתאום איזה ענין מכוער חס מלהזכיר, באדם או בבהמה, אז תיכף ירוק שלשה פעמים. ר"ק הוא כמספר יצ"ר כי בזה משבר כחו שלא ישלוט בו, והוא ר"ק מתיבת קר"י (ומשליך אותיות ק"ר) ונשאר רק האות יר"ד שודש הקדושה, ומאס הענין תיכף, ועיקר שלא יעשה שום אריכות במחשבתו

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

במחשבתו. כי עיקר הענין הוא ח"ו רק כשאדם מאריך במחשבתו ומצייר לפניו העבירה. אבל כשאדם מסיר תיכף ההרהור ממחשבתו אין נענש, אדרבה מקבל שכר גדול בעבור זה. וזה עיקר תיקון מדת יסוד, הנקרא תשובה הבאה לתקן מחשבותיו הרעים הקודמים. ולהתגבר בכל כחו על אלו המחשבות. ואז יתקן בזה נפשו בלי שיעור.

והנה מובא בסה"ק דרך פקודיך מהגה"ק בעל בני יששכר זי"ע. שאם האדם בא ח"ו לידי איזה נסיון, ומתפחד שלא יוכל לעמוד בו ח"ו. אז תיכף ומיד ינדר סכוב גדול לצדקה. וזה הצדקה בע"ה יסייע לו להנצל מעבירה. וזה שייך בכל הנסיונות. ובפרט בנסיון הגדול הנורא של זו התאוה, שאין עוד נסיון כזה רח"ל. ועוד לשמירת המחשבה. מובא בס"י (עיין במגיד משרים להב"י ז"ל — ובסה"ק דגל מחנה אפרים בליקוטים) שאם אדם ח"ו בעצבות ובמ"ש ובדאגה (כי מקור אחד לכולם) רח"ל, או מתגברים עליו המחשבות והרהורים רעים. כי בהתגברות המרה שחורה והטחול. ששם משכן הנפש הרע, נשפע כח לכתות הנ"ל לבלבל מחשבותיו. כמאמר דוד מלכינו ע"ה (תהלים נ"ו) כל היום דברי יעצבו עלי כל מחשבותי לרע, כידוע משה"ק כי כל לשון שונאים שבתהלים, הכוונה שונא הנפש. ואמר, ראשית כל הם טורחים עמי כל היום שיעצבו אותי, ואח"כ כל מחשבותם לרע יש להם כח עי"ז להביא אותי למחשבות רעות.

ולפעמים מתגברים המחשבות והרהורים, כשיש דינין על האדם ח"ו, כי אז באותו זמן מתגברים ח"ו או מחשבות של מינות, או של הרהור עבירה ח"ו. והיינו באיש יר"ש שאינו מביא עצמו להרהורים ע"י מעשיו וראיותיו, ומזכירין אותו מן השמים לעסוק בתשובה, ולבטל ההרהורים רעים ממנו. והעצה, לעסוק תיכף בתשובה על פגם הברית, שזה שורש כל הצרות הרעות רח"ל. וכן באם אדם רואה שמחשבותיו מתגברין עליו, תיכף ומיד יהרהר בתשובה בעומק על פגם היסוד בכל הפרטים. ואז ע"י הרהור תשובה על זה נכנעים הכתות של נגעי בני"א, הגורמים עיקרי המחשבות.

ואח"כ יחזק עצמו בבטחון ובשמחה, כי לב שמח ייטיב גהה (משלי י"ז) אלו הדינים רח"ל. ובבטחון כתיב (משלי ט"ז) גול אל ה' מעשיך ויכונן מחשבותיך, כמובא ב"ת. וכתיב (תהלים ה') וישמחו כל חוסי בך, כי שמחה תלוי בבטחון. ובטחון בשמחה.

ותיכף ומיד ירחיק המחשבות ממנו, בל יעשה עסק וטענות ומענות עמהם. וירגז על מחשבותיו, ויאמר: אתה רשע משקץ בזוי ונבזה נפגם ונמאם, אתה רוצה להחפיאני לבורא עולם אשר מלא כל הארץ כבודו, וירוק וירגז בחימה על

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפכ

על הרשעים הללו, ואח"י יחזק עצמו בשמחה ובטחון. ובע"ה יסורו כל מחשבותיו ממנו. וגם יעשה איזה יסורים בגופו, כאשר כתבתי. ועוד אם נצרך, יעשה העצה השני שכתבתי לעיל.

ואם רואה שכל זה אינו מועיל ח"ו, יקבל ע"ע מסי"ג, ויאמר: אבי שבשמים חופ וחמול עלי, כי יותר חפץ אני להעשות כפרה ולמות במס"ג תיבך, מלחטוא לפניך ולהיות רשע ומרושע במחשבות ופגם הברית ח"ו. וזו העצה ראיתי עוד בילדותי בספר (פלא יועץ) הוא סגולה להנצל מכמה מכשולים. כי זו עצה נפלאה. כי ע"י מס"ג מדחמין עליו מן השמים ובטלים הדינים וסרים המחשבות.

ובספר הקדוש עבודת ישראל (אבות פ"ב מ"ד) ראיתי עצה להמחשבות לבטל ממנו הבחירה, והיינו שיאמר להשי"ת כביכול: רבש"ע הריני מבטל רצוני לגמרי אי אפשרי בו ולא בשכרו רק רצונך, ואז השי"ת יבטל באמת רצון אחרים שהם כוחות המסיתים, ע"כ. והגם לגבי דבר אחר אינו רשאי לעשות זאת אבל לבטל ממנו מחשבות רעות, אשר הוא פגם עצום ונורא וסכנה גדולה מותר לעשות הכל, כאשר כתבתי לעיל.

ובדברי רבינו האר"י ז"ל מובא, באם מתגברים על האדם מצולות ים, והיינו אדם שכבר התחיל לתקן פגם הברית, מתגברים עליו אז ביותר המחשבות, ואז יראה לכוין הכוונה היחוד של נוצר חסד זה מועיל מאד, האר"י ז"ל הזהיר לתלמידו הקדוש ר' חיים זיטאל, שיתמיד תמיד בזה היחוד, (כמובא בשער היחודים פרק י"א ובשער הכוונות דף צ" עיי"ש).

ובספר התניא (פרק כ"ז) מובא, שיש אדם שכל ימיו צריך לעבוד על זה לדחות המחשבות מעל עצמו, וזה תיקון נפשו דייקא. לכן אל יתעצב באם רואה שכבר בא בשנים, המחשבות מתגברים עליו, כי יחשוב שזה תיקון נפשו בדחיות המחשבות, ואולי על תכלית זו נברא ללחום תמיד עם אלו המחשבות. כי בכל פעם שמתגברים עליו המחשבות והוא דוחה אותם מחמת יראת בוראו, מקיים הלאו לא תתורו אחרי לבבכם, והמ"ע ונשמרת מכל דבר רע שדרשו רז"ל (כתובות מ"ו). שלא יהרהר אדם ביום זכו, וגורם שמחה גדולה ונח"ר להשי"ת בלי שיעור, במלחמה זו, ובדחיות מחשבות הללו, וכל צער שיש לו מזה, עתיד הקב"ה לפרוע לו בשכר גדול ונפלא, אשר עין לא ראתה:

לכן אחי חזק ואמץ, ותלחום מלחמות ה' בכל העצות שנתתי לך בזה המאמר, וה' יהי בעזרך.

ועכשיו

טהרת מאמר שמירת הברית. הקודש

פרק י"ז

ועכשיו אכתוב בע"ה כמה עצות וסגולות להנצל מאונס לילה, אשר כמעט אין שום אדם בעולם נמלט מזה.

והנה אין דיבורינו עכשיו באנשים אשר מפקירים עיניהם להסתכל בכל מקום שהלב חפץ. ומפקירין מחשבותיהם להרהר, ולחשוב בכל מזימות אשר עולה על לבבם הרשע. ואין לחמים עם המחשבות לדחותם.

וכש"כ באלו רשעי ארץ ופוקרים אשר מנאצים את ה' ביתר נאצות גדולות רח"ל בידים וברגלים וכדומה. לאלו וכדומה להם אין צריכים שום עצות, כי לא אירע להם אונס לילה כלל, כמובא בר"ח, כי היצר קם לי' בדרכה מיני'. כי אלו שלש נשים הרשעות וחיילותיהם, המובא בזה"ק, שהמה מהלבשים בלבושים שונים ח"ו לסמאות את האדם במקרי לילה, הם אינם רודפים אחרי אנשים כאלו שהמה בעצמם, וכל גופם נפשם, חתיכה דאיסורא, וטמאים מבית ומבחוץ, וכל שערות ראשם חקנם וכל מקומות גופם מלאים ממאות ואלפי כתות החיצונים השורים עליהם. כי המה תאבים רק לירכי דרבנן.

ואלו האנשים החרדים על דבר ה' ותורתו. ויודעים שיש איסור גדול בהסתכלות עבירה ובהרהור עבירה, ולחמים מלחמות ה' בצר הצורך ובהיילותיו הרעים, אך לפעמים שהיצר תקף עליהם ח"ו להביאם למכשול הסתכלות או למחשבות רעות. ומתחרטים ומתביישים מה', ורוצים בתיקון נפשם, בידעם כי רע ומר לנפשם אודות זה. לאלו אני כותב עצות הללו. אלו אנשים שהמה עלולים לאונס לילה ח"ו, ויצה"ר רודף אחריהם בכל כחם, וצריכים שמירה גדולה.

כי מלבד עצם הרע (שבאונס לילה) הוא מחליש הכח והעצבים. כאשר כתבו הרופאים, כי אונס לילה אחד מחליש (כמדומה לי) כמו לערך רביעית דם שיוצא ח"ו. כי הטיפות הללו הוא מחשיבות החלב והדם הנאסף מכל כללות איבריו, אשר לכולם יש להם חלק בזה, ומסכימים לזה, ונותנים משמנם וחלבם לזו התאוה. כי זה האבר פועל באדם גם בשעת שינתו, בריכוז כל האיברים חושים אליו. וצריך כמה עצות להנצל מזה בע"ה.

והנה דע אחי, שקודם כל הוא עצת רז"ל שאמרו (ברכות י"ד) כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן אין מבשרין אותו בשזרות רעות, הכוונה על הטיפות הנ"ל, כמובא במפורשים ובס"י.

ועצה השני, מה שאמרו רז"ל (ברכות ה'): כל הקורא ק"ש על מפתו מזיקין בדילין הימנו, ומובא בצוואת הריב"ש ח"ל: וסימנך כל הקורא ק"ש מזיקין

בדילין וכו' מזיקים היינו מזיקים שבעולם הן בגופם הן בנפשם וכו' ע"כ:

הנה

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפג

והנה השביעה בד"ת, אין חילוק בזה איזה לימוד, רק דברי רז"ל העיקריים, גמרא שו"ע רמב"ם ז"ל. אבל לא ילמוד עניני אישות בלילה, כי הוא מכלל שמירת הברית. כי בלילה כל מחשבה בזה ח"ו סכנה גדולה, אפילו מחשבה שנצמח ע"י לימוד. ולא ירבה ללמוד בלילה ספרי מוסר, כי מתגרין בו אלו הכתות רח"ל. רק בתנאי שרוצה ללמוד אח"ו זמן רב בדברי רז"ל, ואז אין חשש בע"ה.

וקודם הלימוד צריך להרהר בתשובה. כי לימוד בלא תשובה אינו מועיל להנצל ע"י, כי החיצונים יונקים מזה. ותאמר ההכנה שקודם הלימוד המובא להלן (בשער התפלות).

ומובא מצדיקים אשר שלשה לימודים המה, אשר יש בהם סגולה גדולה להנצל מזה הפגם. והוא ללמוד בלילה משניות. ושיעור עין יעקב, דהיינו אגדות רז"ל בגמרא. ושיעור תנא דבי אליהו, ואדם אשר יהי קבוע אצלו אלו השלשה לימודים בכל לילה, גם בליל ש"ק. מלבד שאלו השלשה לימודים המה תיקון גדול למדת יסוד. בהמשך הזמן יש להם כח גדול להציל את האדם מאונס לילה. וזכור זה, ויקרא ק"ש בכונה גדולה. כאשר כתבתי לעיל (במ' תיקון היסוד), ויתודדה לפני ה' (כאשר כתבתי כל הפרטים במאמר מארי דחושבנא).

ואח"כ יחזק עצמו בבטחון ובשמחה, ולא ישכב בעצבות, כי זה סכנה גדולה ח"ו. ורמזו בזה (בראשית ג') בעצב תלדי בנים, הכונה בנים זרים רח"ל. לכן ישכב בשמחה ובאמונה ובבטחון לה'.

כאשר קבלתי מפי מורי זצוקל"ה, שהפחד והדאגה מזה קודם השינה, הוא סכנה ח"ו, כי מי שעולה בלבו פחד קודם השינה, או מתגרין בו אלו הכתות המוגנים ביותר רח"ל. כמאמר הכתוב (איוב ג') כי פחד פחדתי ויאתני. לכן ישכב בשמחה ובהתחזקות ובאמונה. רק מתוך הכנעת הלב. וה' ישמריהו מכל רע.

והנה עצת רבותינו ז"ל כנ"ל, המה עולים על כל העצות והסגולות. אבל מה נעשה שיש אנשים אשר החיצונים רודפים אחריהם מאד בענין זה. ובפרט בדורות אחרונים אשר עיקר יניקתם הוא זה הפגם. והתאוננו לפני הרבה ת"ח ויר"ש אשר תורתם אומנתם, אשר יש להם רדיפות גדולות בענינים הללו, ואין להם שום מנוס ומפלט מזה. וביקשו ממני עצות להצלת נפשם כמר לבבם.

ע"כ שמע מינה, כי אלו שהוגים בתורה תמיד, וגם משביעים עצמם מד"ת, צריכים עוד עצות ושמירות. כי אלמלא כן, מה היה לו לרבינו האר"י ז"ל ויתר מקובלים לומר ולהתקין שמירות הרבה, יאמרו ויזרוו יותר על קיום דברי רבותינו הקדושים. הנ"ל.

לכן תדע אחי, כי כמו שיש ברפואות הגוף רפואות וסגולות. כך בעניני הנפש ג"כ. החילוק בין רפואה וסגולה, כי הרפואה צריך להיות במדידה, כמה יתנו לזקן

וכמה

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

וכמה יתנו לנער, וכן כמה מפונקים ושאינם מפונקים, וכדומה הרבה חילוקים כידוע. אבל ענין הסגולה הוא דבר פשוט. שיש סגולות בעשבים, ובאבנים טובות, ובמימות, ובאזורים, רפואות וגם סגולות. וסגולה יכולה להועיל בשו"י לנער חזק. כי סגולה היא בלי טעם, כי לכן יקרא סגולה. וכן הוא בעניני נפשות. והבן הדבר, כי א-א כ"כ לבאר ענין זה.

פרק י"ח

ועכשיו אעתיק כמה עניני סגולות. הן מספרי קודש, והן מכתבי ידות. וקודם כל אעתיק דברי רבינו האר"י ז"ל וסגולותיו. ואעתיק מסה"ק זרע קודש כי הוא סידרם באופן יפה ונאות וז"ל:

ועתה אכתוב לך סגולות נפלאות וגוראות שמירה מעולה להוצאת זרע וקרי. דע מה שכתוב במדרש וישם אבן מראשותיו מפני חי' רעה קשה מה שמירה היא האבן מראשותיו מפני חי' רעה. אלא הוא הפירוש תא חזי ת"ח אין רשאי לישן יחידי בלילה מפני שאחזו לילית. ויעקב לא ראה קרי מימיו.

ותיקון גדול הוא מכתבי האר"י ז"ל לתיקון קרי שישם אבן תחת ראשו בלילה תחת הכרים וכסתות. ויזכור שיש לו אבן מראשותיו. ויצויר בעיניו קודם שישן השם ב"ן כזה שגמטרי' אבן יו"ד ה"ה וא"ו ה"ה. וינצל מן הלילית ומן הקרי וכו' (האבן אפשר לכרוך במטפחת ולהניח תחת ראשו ואם אין לו אבן יצויר לעצמו כאלו יש לו אבן תחת ראשו וצויר שמות הנ"ל).

עוד יש תיקון גדול, שיאמר הפסוק: ויאמר ה' אל השפן יגער ה' בך וכו': ויאמר הפסוק י"ח פעמים כנגד י"ח תיבות שבו וכל הוי"ה שבו הפסוק יהיה בניקוד שפ"ה גם יאמר הפסוק: ג' גרוד יגורנו והוא יגוד עקב ג' פעמים ישר והפך בהם כ"ב אותיות כנגד כ"ב אותיות התורה. וגם מהופך יאמר ג' פעמים ותצרף אות האחרון מן הפסוק לאות הראשון של הפסוק כזה: ג"ב ד"ק ג"ע ד"ד ו"ג ד"ו י"א ג"ו ו"ה ד"ו נ"ו. והם י"א שמות הקדושים להציל ולאכפ"י ליה י"א קליפין. ויסתיר פי האמה בסדין המפסקת בשעת קריאת פסוק זה. גם יאמר הפסוק כדנא תאמרן וכו' כמובא בסידורי האר"י ז"ל פסוק זה מסוגל ושמירה מעולה לקרי ועל ידי כן מתגרשין כיתות נעמה ולילית מן העולם:

עוד יש תיקון גדול ושמירה מעולה לקרי שיאמר זה המזמור:

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי עזרי מעם הנה (עזריאל) עושה שמים וארץ אל יתן למוט רגליך ואל ינום שומריך הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל (הנה שמריאל) שומריך הנה (צדקריאל) צלך ע"ל י"ד ימינג יומם השמש לא יכבה וירח בלילה הנה (ישרא"ל) ישמריך מכל רע ישמור את נפשך הנה

יהדריאל

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפד

(יהודי-אל) ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם. ויכון ברית הבאים אחר חמש אזכרות בניקוד שבאותיות מן של רית עצמן עשציי הוא שם הקדוש גמט' לילית שיש בכוחו להגן עליה.

וגם מצאתי בכתבי אמת המלאך הנקרא נסוא"ל עומד על משמרתו לפני היכל הראשון וממונה על ארבע רבבות מלאכים וטוב לפני לילי שלא תוציא זרע לבטלה בלילה. ויאמר תשעה פעמים קודם שישכב שבעה ימים רצופים או לא תבא אליו לטמא אותו וינצל מן הקרי. וזה המלאך הוא מספר קכ"ו הוא מספ' ענ"ו גם מספ' אחורים דאדנ"י כזה א' א"ד אד"ג אדנ"י. גם ב' פעמים השם ס"ג כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"י.

מצאתי בתיקוני קרי. כל עבירות שאדם עושה ניכרים במצחו. ומי שזוכה בנפש יתירה בשבת או אין שום עבירה ניכרת במצחו אבל אם הוא טמא בטומאת קרי ניכר במצחו עד שיעשה טבילה. (ועייש עוד שמאריך בגודל פגם החטא הנורא הזה):

עוד סגולה לתיקון זה: שיהא בקי בר"ח כל פרק י"ז משער הקדושה ויתפלל תמיד לב טהור ברא לי אלקים.

וגם ירגיל לטבול עכ"פ בכל ערב שב"ק ויו"ט:

גם יראה שיהי' סנדק לימול ילדים על ברכיו:

ויהדר לעלות לס"ת עכ"פ בכל חודש: ובשעת הוצאת ס"ת יאמר בריך שמיא בכונה גדולה:

וירבה בנתינת צדקה:

וישמור שבת כהלכתו. ולענגו. ויזהר בהדלקות נרות הרבה:

ויזהר בק"ש וילמד תמיד קודם השכיבה: ויכבד לומדי תורה.

ויתפלל תפלתו בכונה ובכבי וצעקה:

ויאמר ד' מזמורים ראשונים שבתהלים (לפני השינה).

וילמוד ח"י פרקים (משניות) בכל יום אם אפשר לו.

ויהי' רגיל ללמוד דווקא סודות התורה:

ויקרא ק"ש של האר"י ז"ל ויאמר וידוים:

ויבחר במדת ענה.

ויאמר בכל יום אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. ויכון או"ר זרוע לצדיק ס"ת קר"ע ויכון לקרוע הקליפות ע"י שם קר"ע אותן טיפות שיצאו למגנא.

לישרי ל"ב שמחה ס"ת מספר טו"ב. ויאמר זה הפסוק אחר תפלות כל נדרי:

ויתחמם

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ויתחמם בעשיות מצות בפסח:

ויצוה לבניו שלא ילוו אותו אחר מטתו על הקברות וישארו בביתם ויש מוסיפין עוד לצוות עשרה אנשים לומדים יטבלו עצמו ויתעסקו עמו בטהרה שלו. וישאו מטתו ג"כ עד הקבר הם יתעסקו בקבורתו בכל דבר ולא יגע בגופו שום אדם אחר. ויש מוסיפים עוד לעשות להם על הקברות שבעה הקפות ולקרא בכל פעם ויהי נועם: ופסוק ולבני הפלגשים אשר לאברהם וכו' (כמבאג בעיה"ק ירושלים ת"ו): גם תיקון שיאכל שיורי פת פרורי המוציא.

ויענג שבת: ויגדל יתום:

ויהא תמיד נזהר במים אחרונים בבה"מ: ויהא נזהר במצות ציצית ותפילין: ויעמוד בחצות לקונן על זרובן בהמ"ק: ויסתכל בס"ת כשעולה לס"ת: ויהי זיוויגו מע"ש לע"ש: ויאהב שלום: וירדוף שלום: וירדוף וישמע ממתרפים ולא ישיב. ויסמוך גאולה לתפלה. ולא יפסיק אפי' בעניית אמן: ויגדל בניו לת"ת: וידריכם ביראה: ויכניס חתן וכלה: כל זה הם תיקונים לתיקון הברית הקודש: (ע"כ העתקתי מסה"ק זרע קודש:).

ואביא לך כאן סגולה לשמירת אות ברית קודש מספר (כנפי יונה) — חלק ג' סימן ט' ח"ל:

דבר מסוגל לשמירת אות ברית שכנגד מדת השלום הוא צדיק ח"י עלמין שלא יראה קרי. יאמר פסוק: ויאמר ה' אל חכמה. היא בסוד וא"ו הקרובה ליו"ד וכשהוא רביעי על בני' הוא בסוד ד' ומה יובן מה שארז"ל מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין. כי בינה למעלה השטן י"ת פעמים שיש בו ח"י תיבות. ויאמר ג"פ גר גדוד יגודנו והוא יגוד עקב: ישר וג"פ הפוך הרי ח"י ח"י יודוך כי שלש פעמים ששה תיבות הן בגי' ח"י. ויאמר שיר למעלות אשא וכו'. ויכוין בראשי חמש אותיות הבאות אחר האזכרות שבאותו מזמור עם נקודות האותיות עצמן של אותו ר"ת והוא שם קדוש עולה בגי' לילית שיש בכחו להגן על האדם שלא תשלוט בו. וכן בגי' פת שכן טיפת הזרע נמשלו לפרורי לחם כדאיתא בר"מ. לשון אחר גד גדוד יגודנו הוא יגד עקב. הן כ"ב אותיות כי יגד כתיב חסר וא"ו צריך לאומרו י"א פעמים ולכוין בצירוף אותיות ע"ד א"ת ב"ש פ"י אות ראשונה של פסוק עם אות אחרונה ושניה ביותר עם שניה למפרע והן י"א שמות הקדושים לאכפייא לי"א קליפין. ונקודות השמות בנקודות האותיות שבתורה והשב"א משלים כל חסר וטוב לסתום פי האמה בעקב ימין בסדין מפסיק בשעת קריאת פסוק, עכ"ל:

ועוד אביא לך כאן סגולה בדוקה מספר (שרשי השמות) בשם הארז"ל. ח"ל: — סגולה בדוקה אלף פעמים. קודם שישן אחר ק"ש שעה"מ יאמר ג' פעמים שם זה:

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפה

פי, פי, פי. כי שם זה הוא שם אדיר וקדוש וכוחו להנצל ממקרה לילה ומזהרורים רעים. תאמר פסוק זה ג' פעמים רוממות א-ל בגרונם וחרב פיפיות בידם ותכוין פי. פי. פי. ג'. האחד ממלת פי נשאר פיו"ת ומיעוט רבים שנים, הרי כאן ג' פיות כנגד ג' צדיקים יוסף בועז פלטי. כי ר"ת וס"ת יוס"ף פלטי"י הם פ"י ובוזז ג"כ נאמר בו וילפ"ת. באותיות אמצעיות הם פ"י. הרי ג' פיות. ואח"כ יאמר: יהי רצון מלפניך ה' אר"א כשם שהצלת ג' צדיקים אלו מעבירה כך תצילנו אני פב"פ... מקרי בלילה זו ומכל תאוה והרהור הלב ואל יקשה הגיד עלי בזאת הלילה כלל: וירוק ג"פ, ולא ירוק ממש אלא יוציא פי (מפיו) לשונו ויכניסנו כאלו רק עכ"ל.

ועוד סגולה נפלאה להנצל מקרי. ולגרש הלילי ולהרהורים רעים (נעתק מכ"י ישן) יאמר פסוק זה בנקודות וטעמים (שמות כ"ח) — והיה פי ראשו בתוכו יהיה לפי-ו פכ"ב מעשה אר"ג: ר"ת (סמאל) — כפי תחרא יהיה ל-ו ל-א יקרע: ר"ת (למפרע לילית) — (ופסוק זה) (במדבר כ"ג) הן עם לברד ישכון ובגוים לא יתחשב; — כן יאמר ג"פ. ואח"כ יאמר (תהלים מזמור קמ"ט) וגם אנא בכח. עד גמירא. ואח"כ יאמר — יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו כשם שהצלת שלשת הצדיקים אלו מעבירה, יוסף הצדיק ופלטי בן ליש ובוזז. כך תציל אותי פב"פ... בלילה הזה מקרי ומכל מיני הרהורים ושלא יתקשה הגיד שלי אמן פלה: ואח"כ ירוק ג"פ ויכוין ברקיקה א' נגד הזרע שיצא מיוסף הצדיק, ובשני' נגד הזרע שיצא מפלטי בן ליש. ובג' נגד הזרע שיצא מבוזז. ויהרר מלברר אח"כ רק יישן מיד, וצריך לקרות הפסוק בנקודות וטעמים בכתב בדוק, ואם יהיו פסוקים אלו כתובים על קלף כשר אזי יותר טוב. ע"כ: ודע כי לאו כל אדם שווה בזה: וכ"א ינסה לפי ערכו ולפי מהותו ולפי מזלו.

ובסידור "שערי רחמים" מצאתי סגולות להנצל מפגם קרי (ואעתיקם כאן):

(א) סגולה לקרי ראוי לשכב כל הלילה על צד שמאל. וטוב מאד להכניע לילית החיצונים השורים בטחול, ומבטלים התאוה:

(ב) סגולה נפלאה שישא אצלו אייזי-ן קרוי-ט. גם טוב שישא אצלו קנפור. עם חלוי-ן.

(ג) שיקח עופרת ויעשה רחב ד' אצבעות וארוך ברוחב כל מתניו ויניח בלילה תחת מתניו למטה ולא יבא לידי קישוי לעולם בחון ומנוסה:

(ד) וצריך להוחר שלא ישן יחידי בלילה בחדר כי ח"ו לילי' מזומנת שם ותופסת בו כי היא דרכה לילך בפרודא. וצריך להזהר מאוד בזה.

(ה) עוד סגולה לקרי צריך לשכב בטלית קטן דחקא. כי טלית קטן הוא בחינת תלת כלילין בתלת ובחינה זו אינה מסתלקת אפילו בלילה. ומותר ג"כ לשמש

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

בו מטתו. כי ע"י זה מתגרשים כל כת דילה. וטוב מאוד שיזכה לבנים כשרים
הגונים. ע"כ:

וכן מובא בספר (שומר ישראל) מהרה"ק החיד"א ז"ל שמירה מעולה. ח"ל: קבלתי
שכל האומר פסוק ויחי בנפוע הארון וגו' בכל יום ומכוין בסדר הזה לא יזק
כל היום וכו'. (מספר הרמ"ז ז"ל)

ו ב ה - ו ר ק - י ו ו - י נ ש - כ י נ - א ו ה - ב א י
י נ א - י ט ו - ה י א - כ ס נ - ס כ ח - מ ב ו - ב ל ש
ה ס ר - א ש ט - ו פ י - ו ו א - פ ו ה - ר ה ה - ו פ ר
י ע נ - ס ה ה - ה צ ב - י ט י - נ ב י - ש י ר - ת י א ל

אלו השמות מסוגלים ג"כ לשמירה מזה הפגם.
ואצתיק לך אחי מספר (צפורן שמיר סימן ז') דברים המסוגלים לשמירה
מקרי. וז"ל:

הרוצה להנצל מקרי לא יטמא ברית הלשון ובפרט מנבלות הפה ולה"ר כי הלשון
המעורר מכוונים, ומי שפוגם בלשון ודאי יחטא במעור, וזה אפשר רמז הפ' אמרתי
אשמרה דרכי דרך גבר מחטוא בלשוני.

עוד יזהר מברכה לבטלה שידע ברכת הפרי וכיוצא שהוא אוכל ויברך בנחת ולא
ידג ה' או מלך העולם או איזה תיבה מנוסח הברכה שאו יהי ברכה לבטלה
ואוכל בלא ברכה, ואם אינו מדקדק חס ושלום בזה הוא גחל לה' וכשם שבממון
אסור גזל כל שהוא לכתחילה, גם אות או תיבה מהברכה בסוג גזל דאמרו רז"ל
כל הנהנה מעוה"ז בלא ברכה כאלו גזלו להקב"ה, א"כ בחסרון תיבה ואות הוי בסוג גזל,
המון העם אומרים במקום ה' אלקינו מלך העולם (גאיילינו מליכולם) ואוי לה לאותה
בושה במקום רעדה להיות חרד בהזכרת ה' כמשה"ה כל עצמותי תאמרנה ה', לא זו
אשר לא שם לבו הגה מפיו יוצא. עוד בה שפוגם בהזכרה ובמלכותו ח"ו ואוכל בלי
ברכה, וגם אם אומר ה' אלקינו מלך העולם כתקונו ובולע תיבה בברכה אפשר
דבחסרו התיבה ההיא לא תחשב ברכה ואוכל בלא ברכה ומרעה אל רעה יצא שבא
לידי קרי ועל הכל ענש יענש כאשר ישית עליו גדול העצה:

מסורת היא שהמגלה סודות התורה לשאינם הגונים בא לידי קרי ואסמכוה אקרא
סוד ה' ליראיו וברית"ו להודיעם:

מסורת היא שהרואה קרי וטובל ביום ההוא דוקא ומתודה כראוי נמחק זה המזיק:
הנודד ואינו מקיים בא לידי קרי, והוא בכלל מה שאמרו רז"ל בעון נדרים בניו מתים:
מאכלים מרובים ושתיית יין בלילה פרצה קוראה לגנב וישתו וישכרו עמו זרע שקר:

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפו

ישן יחידי בלילה בביתא דמיחדא משאר בתי, הוא באחריות לבא לידי מקרה לילה:

העצבות ובעל אנהה גורם ליטמא כי היא מדת פלונית כשמה ונותן לה יד לעשות בו תאותה כיון דהוא מסטרא דילה וסימנך עצ"ב מזריע זרע:

המסתכל בצורת עכ"ם אינהו ואביוזרייהו גורם דהסתכלותו מקלקלת הצורה ואפשר דהיינו דקרו לרבי מנחם בן סימאי בנן של קדושי"ם דלא אסתבל בצורתא, כי כל מקום קדושה שם גדר עררה. והי' נוהר מאד אף בצורתא דזוחא:

השומע קול שיר שאינו של קדושה ומטמא אזניו און ששמעה תרש"ע, ויבא לידי קרי ח"ו:

אם סביב למטתו יהיו כלים צואים עבי"ט ומהנ"י כלי מי רגלים בלי כיסוי כדחז"ל. נותן מקום לשלוט בו ויכסוה"ו בבגדים ול"ו יחם לו:

אם יהיו סמוך למראשותיו מנעלים או מכנסים וכיוצא, יגביר כחם להכשילו ח"ו:
אם יהיה עליו מפתחות ברזל וכיוצא, יתן להם יד להחטיאו ח"ו:

אל יאמר אדם בראותו אזהרות אלו הן אני עובר כולן או מקצתן ובל יראה קרי, דיש להשיב דאפשר שנעקרה הטיפה ויוצא דרך מ"ר, או אפשר דכל זה ברובה להפרד ואינו מהסט"א, אבל אם כבר החזיקה בו בעונות גדולות אינה חוששת לפרוטרוט, וקים ליה בדרבה, ודברי רז"ל קדושים ונאמנים ולא יחטיאו השערה, או שמא יש לו מצוה המגינה עליו לשעה:

(סימן ה') מילי דמטמריין מועילים לשמירה, לו לעולם יטור זוהי נפירה.

יזהר לעסוק בתורה סמוך לשכיבה איזה שיעור גרסא במשניות או בספר זוהר הקי אשר קדושת התורה אשר למד בשכבו תנצור אותו:

יקרא ק"ש כהוגן תיבה בתיבה וסדר המתוקן מהאר"י ז"ל:

בשכבו יהרהר בדי' במה שלמד ביום או בלילה ואפי' הוא בעל מקרא לבד יהרהר בפסוקים הרגיל בהם ומתוך זה יישן וערבה שנתו:

יצייך דיוקנו של אביו נגד עינו ויועיל לו, ואתנה סימנא דשא מזריע זרע למיניהו, דשא דיוקנו של אביו, דין גרמא שיהא מזריע זרע למיניהו בבת זוגו כמצותו, ויוסף הצדיק ניצל במה שנראית לו דיוקנו של אביו כמי"ש רז"ל, ואפשר שזהו רמז הפסוק ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם. ר"ת ואי"ן אי"ש. ודמות אביו יעקב נראה אל יוסף שם:

ישכב על צדו השמאלית וזה יועיל להכניע צד שמאל וגם עפי' הרפואה הוא טוב בתחילת שכיבתו, וכל קבל דנא אם ישכב על צד ימין הסט"א שמאל בעשותו ולו אח"ז לקרו"א לו:

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש

ישכב עם די כנפות והציציות הני מגינו לשומרו מחטוא, וכבר נודע שרבינו האר"י ז"ל לא הי' מסיר טלית קטן אף בעת זיווגו:

כשהולך לישן יציין שם המיוחד הוי"ה ב"ה כאלו כתוב לפניו בכתב אשורית גדולה, וכתוב עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי:

כשהולך בדרך טוב לעשות טבעת כסף טהור ויחקוק עליו אלו השמות שקבלתי מהאיש הקדוש מוהר"ר יואל בע"ש מק"ק זאמושט, ואלו הן (שדי צמרנד אנקתם ספתם ספספים דיונסים יוהך אדני) ואחר העשי' והחקיקה של טבעת כסף יטבול הטבעת במקוה מ' סאה ואח"כ יוכל לשאת על ידו ויוכל לילך בכל מקומות ויהיה לבו בטוח שינצל מעון זה וישכב לבטח על משכבו בלי שום מכשול עון: כן מובא בספר קב הישר (פרק ע'). ויחקוק השמות לארכו ושוב יכסוהו בטס דק כסף כמותו וידביק שפתיו ועושהו כמין טבעת ולא יראו השמות החוצה, וגם יעשנו צורף יהודי הוא טבול:

רבינו האר"י זצ"ל בליל טבילה עסק בתורה עד חצות ולא סמך לישן ולהתעורר בחצות סן יבא ח"ו לידי איזה דבר:

ע"כ העתקתי הפגולות ספר צפורן שמיר מהרב החיד"א ז"ל:

ודע אחי כי עיקר השמירה הוא, לשמור הפה מלשה"ר ושקר וכעס וגאות. כי אלו הדברים פוגמים הברית בלי ספק:

כי אצל כעס כתוב (קהלת י"א) והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך, וזה מכיון על פגם הג"ל שנקרא רע והאבר נקרא בשר כידוע.

ואצל לשה"ר כתוב (תהלים ל"ד) מי האיש החפץ חיים וכו' נצור לשונך מרע. כי הפוגם בזה נקרא ח"ו מת, והפגם איקרי רע.

ואצל שקר כתוב (תהלים פ"ט) לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה, כי זה תלוי בזה אם משנה מוצא שפתיו יבא ח"ו לחלל בריתו (כמובא בתיקוני זהר).

ואצל גאות כתוב (תהלים ק"א) גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל, כי השכינה בורחת ממנו, וממילא שורים עליו כל הכחות רח"ל. וגם אמרו רז"ל (סוטה ד') כל שיש בו גסות רוח כאילו בא על כל העריות, וממילא כל מיני קליפות של עריות מתדבקים בו:

ודע אחי כי מי שמטהר עצמו, אפילו רק באחד מאלו הד' מדות, יש עליו שמירה מן השמים. כמו מי שזכה ללב נשבר, או שנוהר מאד משקר כל שהוא, או מלשה"ר ואפילו מאבק לשה"ר, או נוהר מכעס כל שהוא, ואפילו מהקפדה קלה, ומדבר עם כל בר ישראל בנחת ובישוב הדעת ובדרך כבוד, הרי בזכות זה המדה לבד ניצל (מפגם)

טהרת מאמר שמירת הברית הקודש קפו

(מפגם הזה), ויש עליו שמירה מיוחדת מן השמים, כי גדול כחן של מדות טובות.

ואל יאמר אדם כי כל זמן שלא נטהר מאלו המדות לא יועילו גם יתר סגולות, זה לא יאמר, רק יהרהר בתשובה ויתודה על אלו הפגמים קודם השינה ויבקש רחמים מה' שלא יפול עוד ברשת היצר ויקבל ע"ע להיטיב מעשיו, ואז בע"ה יועילו לו הסגולות הנ"ל:

וכל יר"ש וכל אחד אל יהא עצל מלחפש ולעשות כל מיני עצות וסגולות, אולי יועיל זה, או אולי יועיל זה. כי הלא אדם חולה מחפש לעצמו כל מיני רפואות וסגולות לרפא את גופו, וכשיכ בתחלואי הנפש ופגם גדול ונורא כזה אשר מחליש ומחריב הנפש וגם הגוף, וצריך לבקש כל מיני תחבולות וסגולות להנצל מזה. וקודם השינה עד שישן יחזור בע"פ הפסוקים המסוגלים לטהרת המחשבה, כמו **אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, וכן מה יפית ומה נעמת אחבה בתענוגים, והפסוק לב טהור ברא לי אלקים המויל, שכל אלו מסוגלים לשמירה ולטהרת המחשבה ה' ישמרינו מכל רע ומכל פגע ומכשול, ומכינו להיות מנוטרי בריתו ועדותיו באמת ובלב שלם אמך כן יהי רצון.**

טהרת הקודש

מ א מ ר

מקוה ישראל

פרק א'

בעזרת השי"ה. אבא לבאר קצת כטפה מן הים עניגי טהרת המקו'.
אמר ה' עיי נביאו (ירמי' י"ז) מקו' ישראל ה' ודרשו ואמרו רבותינו הקדושים
(יומא פ"ה:) מה מקו' מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל.

ולכאורה קשה הרבה, וכי צריך לזה ראי' מהמקו', שהקב"ה מטהר את ישראל. הלא
כבר כתיב (יחזקאל ל"ז) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו'. וכתוב

(ויקרא ט"ז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם וכו'.

ועוד וכי צריך לדרוש ג"ש ממקו' כביכול על הקב"ה, הלא צריך לדרוש בהיפך מה הקב"ה
מטהר את ישראל, אף מקו' מטהר את הטמאים.

ועוד מפני מה נלמוד טהרת הקב"ה לישראל ממקו' הלא יותר הי' צריך ללמוד ענין
הטהרה ממים חיים, אשר מטהרים יותר מהמקו'. כי יש טמאים אשר לא נטהרו
במימי המקו' עד שיבואו במים חיים. כגון זב. והלא בהאי קרא גופא נדמה כביכול הקב"ה
למים חיים, דכתיב כי עזבו מקור מים חיים (ירמי' שם). ועוד מאי שייך סיפא דהאי קרא
לרישא מקו' ישראל הי' כל עוזבויך יבוש, מה תלוי זה בזה.

וקודם שנכנס בביאור הדבר בע"ה, נקדים איזה הקדמות לבאר ענין המקו'. מה זה מקו'.
ומה ענין תועלת טבילת המקו'. ומה כחו של מקו' כולי האי לטהר ישראל מכל
טומאה, הלא השראת הטומאה הוא ענין רוחני, והמקו' הוא ענין המלוכש בגשמי, לטבול
במי המקו'.

והנה כבר ביארתי בספרי, שלחן הטהור" מאמר ארוך הנקרא טהרת המים, ואם
תרצה לרוות צמאונך תמצא שם כמה מתוקין ודובשין בע"ה. עכ"ז לא אמנע פרי
עטי לבאר עוד קצת כאן, כי אין מדרש בלא חידוש.

הנה מובא במדרש (בראשית פ"ב) וז"ל: —

ר' חגי בשם ר' פדת אמר, ברית טרוחה למים שאפילו בשעת שרב רוחא שייפה,
פירוש, אפילו כשהתום גדול בעולם הרוח נושבת על גבי המים.

והנה מובא בזה"ק (ויקהל קצ"ח), וז"ל: ביומא תניינא ברא רקיע דיהא מפריש בין מיא
למיא, דכתיב (בראשית א') ויאמר אלקים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל
בין מים למים ואתני עמהון קודשא בריך הוא דמיא יהון מפרישין לישראל בין טומאה
לטהרה לאתדכאה בהו, וכך הוה. ע"כ.

ואפרש

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קפח

ולכאורה קשה מאי [זה] התנאי שהוצרך הקב"ה להתנות עם המים הלא במאמרו הכל יעמדו כאחד והוא גזירת המלך ואין להשיבנו. כמו שאמרו ז"ל (מדרש כונן)

במים התחתונים שרצו לעלות למעלה ובעט בהם הקב"ה והורידן וא"כ מה זה התנאי. רק נראה לפרש, כי הגה ידוע באם לא הי' חטא אדה"ר, או לא הי' צריכים לקיים התורה בגשמי רק בדרך רוחני, כמו שיהי' לעתיד ב"ב, כאשר האריכו בזה המפורשים. וזה הסוד (ויקרא רבה פר' י"ג) תורה חדשה מאתי תצא.

וגם אם לא חטאו ישראל במדבר בסוד (שה"ש א') עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו, או הי' נתקיים בנו (תהלים פ"ב) אני אמרתי אלקים אתם, והי' נתחפך הכל לרוחני. ככה לעתיד לבא ב"ב, יהי' ג"כ בחינת טהרת המים. אבל לא מימי גשמי, רק כמש"כ (יחזקאל ל"ו) וזרקתי עליכם מים טהורים וכו'. וככה באם לא הי' החטא הנ"ל היו המימות ג"כ רוחניים, והי' הטהרה רוחני כעין מלאכי מעלה בנהר דינור, ובשביל שהי' גלוי וידוע לפני ה' שיצטרכו העולם טהרה גשמיות, לכן התנה הקב"ה עם המים שיתגשמו עבור החטא הידוע. והגם שהטומאה הוא ענין רוחני, עכ"ז יהי' [המים] מעבירין בע"כ כל טומאה מן האדם.

והנה באמת למה הוא כך. רק כבר ביארתי בספרי שלה"ט (במאמר טהרת המים), כי המים המה נמשכים ממקור חסד העליון, ומקורו מקור החכמה אשר נקרא אבא, אין שם קלי' וחיצונים כלל, בהיות שהמים אחר אלפי אלפים ורבבות השתלשלות בלי שיעור שנתגשמו, [עד] שנתלבש זה השפע הגדול לצורות המים לכן כמו בשמים אם רוצה הקב"ה להעביר מושלים זדים והמשטיינים, ממשיך הקב"ה שפע חסד וחכמה, הנקרא חסד עילאה, ומוזה השפע בורחים כולם לנדתה"ר. ככה יש להם כח למימי התחתונים, בהיות שנמשכים משם, לגרש למטה כל מיני חיצונים מעל האדם, שהוא בדרך רוחני, ובדרך הטבע הגשמי, הוא רוח המתפשט על כל מיני טומאה.

וזה הסוד של הטומאה, שאדם מטמא ולא בהמה, וכן עכ"ם אינם מטמאים (כמובא באוה"ח הק' פ' תוריע) כי למשל, אם מוריקים תביות זבל, אין מתקבצים שם הדבורים משא"כ בחביות דבש מתקבצים שם כל מיני דבורים וזבובים ללקק מן התמציות ושיריים.

וככה נפש ישראל שהוא מקדושה, ואף כי יוצאת מן האדם נשאר שיריים דקדושה. כמו שדרכו של קדושה מכל מקום שנסתלקה נשאר שם שיריים. ולכן מתקבצים כל מיני חיצונים להשרות על הגוף ולכן מטמא. ועיין פה (בזהר חדש רות ע"ח) וכן קופץ זה הטומאה על האדם הנוגע בגוף חלל.

וכש"כ בחיים חיותו, שגורמין חטאיו להטמא ע"י נגעים, או זב או קרי או יתר טומאות, או יש בכח להתפשט על זה הגוף כל מיני זיהומא, עד כלות כחם של זמן הטומאה, כי עת לבל.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

ואח"כ נכנס הטמא למים. והנה הרוח אין בטבעו ליכנס למים, לכן בע"כ מתפרש מן האדם בהכנסו לגמרי במים, משא"כ באם נשאר אפילו שערה אחת חוץ למים, או באם יש חציצה החוצצת על הגוף, או נאחזים בזה השערה או החציצה, ומתפשטים שוב בגוף כמו מקודם. ולא עלתה לו טבילה כלום (כמבואר בחסד לאברהם עין הקורא נהר ג"ה). וכאן הוא ביאור הדברים.

כי בהיות השערות יניקתם משורש הדינים, וגם כל כחות החיצונים המה משורש הדינים. לכן התפשטותם ושרוייתם בעת הטומאה, דייקא על עשר מקומות שבגוף הנמצאים שם שערות.

והמה: הראש. שתי לחיים. שחי ימין ושמאל. וגרון ולב לאחד נחשבים. וירך ימין ושמאל ושסביב הצדיק [היינו אות בר"ק] והאחוריים הרי עשר מקומות. כמבואר בהג"ל. וכן צריך שלא יהא בשערות ג"כ חציצה בטבילה המחוייבת.

פרק ב'

והנה יש ארבע מאות כתות טומאה הראשיים והעיקרים, שהמה ארבע מאות איש של מחנות עשו. ובמקו' יש ארבעים פאה, וכל סאה כלול מעשר. כידוע שכל דרכי הקדושה כלולות מעשרה. לכן כל סאה מעביר עשר כתות של טומאה, ס"ה ארבע מאות. ובמגע פירש, כי טהרת המקו' הוא מכח ביטול איסור בששים. כי במקו' יש תתק"ם לוגין. ואדם כלול מארבע יסודות, וכל יסוד כלול ג"כ מארבע, כמובא בס"ה. וא"כ ס"ה ששה עשר. כי עיקר שורש הרע נצמח מנפש היסודית כידוע וא"כ חלק משה עשר בטל בששים. וששה עשר פעם ששים הוא מספר תתק"ס, שהמה תתק"ס לוגין. וא"כ ששה עשר יסודות שבאדם בטלים בששים, (שהמה תתק"ס לוגין שבמקו'). ועפ"י דרכי רבינו האר"י ז"ל. הנה מים שורשו מחסד, שהוא נגד שם ע"ב, שיש בו ד' יודי"ן שהוא נגד ארבעים פאה שבמקו'. וגם ד' מילויי הוי', שהוא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, יש בהם ט' יודין שהמה כמספר מ"ה.

וכ"ז הוא טיפה קטנה נגד הסודות שאין להם שיעור שיש בטבילת המקו'. כי גם רבינו האר"י ז"ל לא גילה סודות המקו', רק קצת שגילה ברחיצת ערב שבת, ובדרך אגב גילה איזה דברים מסודות המקו', שהוא אפס ואין נגד היסוד שהטמין הקדוש הנ"ל, ולא גילה לתלמידיו.

ולכן מקו', המים שנקבצו למקום אחד [כלולים בה כל השמות הקדושים], כשהיא כשירה עפ"י הלכה שנפסקה בפוסקים. וכש"כ אם [הוא] עפ"י חומרות כל הפוסקים. כי דע, שכל הפוסקים וחומרתם, הגם כי לא אפסקא הלכתא כוותיחו, עכ"ז שורש דיבורם הוא ממקום קדוש רם ונשא. כי לא דבר ריק דיברו אלינו אלו הקדושים הראשונים.

לכן

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קפט

לכן צדיקי וחסידיו חו"ל שהלכו בעקבות רבינו הבעש"ט, החמירו מאד שיהי' המקו' כשירה עפ"י דעת כל הפוסקים, כמו הדאב"ד והרמב"ם, בענין נתן סאה ונטל סאה, ובענין חומרת השקה. וחומרת המשכת המים, וחילה, בשיעור ארבעים סאה, וכדומה. שיש בכל אחד הרבה קולות ומחלוקת הפוסקים. והחמירו הצדיקים מאד שיהא המקו' לצאה ידי כל הפוסקים, בענין חשש איסור גדה ובנין תולדות האדם.

וכן החמירו בחו"ל, שיהא המים מקורו ממים חיים מפני חשש זב. כי כמה פעמים אדם נעשה זב ואין ידוע לו. בפרט לפי דעת התנא דבי אליהו (אלי' רבה פרק ט"ז) נמצא אשר אדם שנטמא שלשה פעמים לקרייו ולא טבל, אז נעשה לבסוף זב, ואז אין לו טהרה רק במים חיים.

וגם סתם טבילה המחוייבת בנשים, יש לו הרבה מעלות בחיבור מים חיים, שאין נפסל בשאיבה לפי דעת כל הפוסקים (חוץ השאלתות). וכן בענין חילה, וחמשכה, ועוד כמה דברים, שיש לו למקו' של מים חיים, הקדמה ומעלה גדולה.

וג"כ תדע שראיתי בירושלמי, שיש תנא דס"ל שגם בטבילת בע"ק [צריך] טבילה במים חיים. (ועיין בירושלמי דפאה).

ומקובל מן הצדיקים שאמרו, שבמקום שיש מקוואות כשירות של מים חיים, יוצאים משם נשמות גבוהות.

ועוד אמרו, שהמקוואות הכשירות מסייעים להשוחטים שיעמידו חלפיהם כראוי. לכן החמירו מאד צדיקים וחסידים ואנשי מעשה והשוחטים היראים, שלא לבדוק החלף בשחיטה עד לאחר טבילת המקו'. והוא גלוי וידוע [לכל בעלי דעת שהטבילה במקו' מועיל מאד להרגשה] כדברי הרמב"ם ז"ל (סוף הלכות טומאה) שמביא שם, שיש כובד על האדם קודם שיטבול, ועיי"ש. הרי תראה מלשונו הקדוש של הרמב"ם, שטבילת המקו' מעביר הכבידות מעל האדם. וידוע שענין בדיקת הסכין הוא נושא לחוש הרוחני יותר מגשמי. כמו שרואה אדם בחוש, שבשעה שמחו אינו צלול, אינו יכול להרגיש כראוי הפגימה הדקה. לכן כל שו"ב יר"ש הירא לנפשו יזהר בזה מאד מאד.

ונח"ל כי בענין טבילת המקו' כלולים במימות המקו' כל השמות הקדושים. כמרומו בתיקונים (תיקונא מ"ב) וז"ל : — פקודא דיחודא דאיהו יקו המים מתכנשין יחודא דכל ספירה וספירה לאתר חד דאיהו כנישא דכלא אל מקום אחד דאיהו מקו' ישראל ה'. ע"כ : לכן אם המקו' כשירה הוא מים חיים, אז שורין בו כל השמות הקדושים וכל הכינויים. וכן אם המקו' כשירה סתם במי גשמים, וכשירה עפ"י שיטות הפוסקים. יש בו מעלה גדולה ויתירה, לענין המשכת טהרה על האדם. ולפי"ז אם היא שאובה שהמשיכו כולה שהיא כשירה לדעת ר' אחאי גאון, כדאייתא בשאלתות דרב אחאי בפרשת אחרי עיי"ש. יש לו מעלה סתוה מזה, ומקו' של מים שאובין, שהיא כשירה לבעלי קריין, לפי

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

לפי שלא הי' אפשר להחמיר במקו', מפני שלא בכל מקום היו שכיתים מקוואות, ובזמן הגמרא התמירו בזה הטבילה מאד, וגם אנשים פשוטים החמירו [בזה הטבילה] יותר מבעבירה [גופא]. כמובא בגמרא (ברכות כ"ב). גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד וכו'. והמים שאובין צריכים להיות דייקא בקרקע ולא בכלי. ובאדם שהוא חולה או חלוש ואין בנמצא לו טבילה של ארבעים טאה, הקילו ללמוד תורה ולהתפלל בהטלת תשעה קבים על גופו.

ומי שא"א לו לעשות גם זה, תיקן רבינו האר"י ז"ל נטילה [על] הידים, שהוא במקום טבילת מקו'. אשר נדבר בזה להלן בע"ה.

והארכתי בזה, למען תדע, שכל שאפשר לך להחמיר לטבול במקו' היותר כשירה, תטהר נפשך ונשמתך [להמשיך] עליך קדושה יתירה ביותר. הלא תראה [כמור"ל] שיש בירושלמי דס"ל שצריך ג"כ לאונס, טבילה במים חיים. הגם שידע האי תנא ג"כ מתקנת צזרא.

פרק ג'

ואחר שביארתי קצת המעלות שבמקו'. נדבר מעצם מעלת הטבילה. דע כי מובא בפע"ח (שער השבת פרק ג') מתלמידי רבינו האר"י ז"ל, שמבאר שם כוונת טהרת המקו'. וכ"ש שהנזהר בטבילת מקו'. נעשה [מטבילה] טבל י"ה, שמתחבר להקב"ה להיות אחד כביכול, ואשרי חלקו. ואם אינו נזהר בטבילה מצו', או נעשה בטל י"ה ח"ו, שמקצץ בנטיעות ח"ו ונעשה נרגן מפריד אלוף. ודע והבן אחי עד היכן כחו של טבילה, ועד היכן מגיע פגם ביטולו ח"ו.

והנה דיבורים הללו עוד אפשר לסבול, כי ב"ה אכשור דרי בזה, ורוב ישראל הקדושים המאמינים, נזהרים עכשיו בטבילה של מצו'. אבל האיך לא יאחזימו רעד [לכ"א], כמה שכתב שם אח"ז ור"ל:

לכן מי שיטבול בלי כוונה יצא מקו' ה' דהיינו מקו"ה וכפר במקוה ישראל ה' ומעלה בו מעל מעלה בה' מעל ו"ק ר"ל מעלה בו"ק שהפריד י"ק מר"ק: וכו', וכשלא יסוין בזה (דהיינו בכוונת המקו') אז טובל ושרץ בידו וכו' ע"ש:

ודיבורים אלו מבהילים הרעיון. כי מי שלא טבל בכוונה, לא די שלא תיקו, אלא ח"ו פוגם בפגמים גדולים.

והנה בספר פרי קודש הילולים, ממארי דרוין הגאון הקדוש בעל עטרת צבי זי"ע, מביא שם פלפול גדול, באלו דברי תלמידי האר"י ז"ל, על ענין כוונת השם שמבואר שם שמספרו ע"ד. כי לא מצינו זה השם בשום מקום, ועיי"ש.

ובענין

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצ

ובענין הטובל בלי כוונה מקשה שם שהוא נגד קבלת הבעש"ט זי"ע, אשר יש קבלה ממנו שלמקו' אינו מזיק העדר הכוונה, כי אפילו טובל סתם בלי כוונה, ג"כ נמשך עליו בע"כ טהרה מכח מימות המקו'. ומסיק שם. שהכוונה [מדברי] זה התלמיד האר"י ז"ל שכתב שהטובל בלי כוונה אין כוונתו לטבול בכוונת [השמות] דייקא, רק הטובל ואינו מכויין לשם טהרה, אז מקצץ בנטיעות ח"ו, כי צריך עכ"פ לכוין לטבול לשם טהרה וקדושה. ופוק חזי מאן גברא רבא וקדישא, דידע למגמר ולמימר טעמא והלכתא.

והנה עכ"פ אליבא דכולהו כוונה לשם טהרה בעינן, ואל"כ אז ח"ו מקצץ בנטיעות. וא"כ האיך מצאו ידיהם ורגליהם אלו שמתענדנין במימי המקו'. ולא עוד שמתענדנין בו, אלא ברוב פתאותיהם מסכנין הרבה אנשים חלושי כח בגודל חימום המים, כי כל פתי מראה גבורתו וצווח יותר לחמם. ועל צואריהם מוטל ועל השומעים להם, מה שגורמים ח"ו בזה חולשות להרבה אנשים, אשר גלוי מספרי קודש ומפי רופאים שמים חמים ביותר מזיקים לעצבים וללב ולריאה, ועוד לכמה איברים ח"ו. לכן כל יר"ש שהולך לטבול לשם טהרת המקו', לא יהא לו חלק עמהם.

וראינו מצדיקים וחסידים ואנשי מעשה מילדותי, שלא שהו במימי המקו' כלל. רק כשיעור שרוצה לטבול עצמו עפ"י טוב כוונתו והכנת לבו, ואם נצרכו לרחיצה לקחו אמבטי שלא לגשם מימי מקו' הקדושים בכוונה של גשמיות. כמאמר הגמרא (נוזר כ"ג.) ואחד אכלו לשם אכילה גסה ועליו נאמר (תושע י"ד) כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ומושעים יכשלו בהם.

ודע אחי חביבי ותזהר בזה שלא תכוין לעדן נפשך במקו' קדושה. אשר אמרו הצדיקים שאין לך מצו' שיכנס אדם בתוכו בכל נפשו וגם גופו, רק בסוכה ובמקו'. ולכן במקו' נרמזים ג"כ הכוונות של סוכה. (כאשח מבואר באגרות שומרי אמונים אגרת י"ח) ועיי"ש.

והי' רגיל בפי ק"ק הרה"ק שר שלום מבעלו זצ"ל, שיש בכל יום קדושת כל המועדים, ואם זוכה אפשר להרגישן. ולכן לפי"ז אפשר שיש במקו' ג"כ להרגיש, אם ה' עוזר, קדושת הסוכה.

ונחזור לעניננו. הנה הגאון הקדוש בעל עטרת צבי הנ"ל לימד זכות על רבים בענין כוונת המקו' שהכוונה לשם טהרה ג"כ נקרא כוונה. והנה בוודאי אין כוונת הקדוש הנ"ל שיספיק זה הכוונה לאדם הבר דעת הגם קצת, שיש בכחו לכוין איזה כוונה. כאשר פשטות הלשון של פע"ח נראה ומוכח שצריך לכוין דייקא כוונת המקו'. וכן בר"ח (שעה"ק ושער אהבה) ובשלי"ה הק', כתב שצריך לכוין דייקא עפ"י סדר כונת הקדושים הנ"ל. וכן הרב התניא ז"ל בסידור (בסוף כונת המקו') כתב ח"ל :

ואז יכוון המעשה דטבילה אל מה שבלבבו ביטול רוחני ואז יגרום למעלה בחי הביטול

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

הביטול והיא התכללות בעלכא דאתכסיא כנ"ל כי רוח אייתי רוח דוקא ולא די במעשה הטבילה עצמה בלתי כוונה בביטול רוחני היינו במס"נ כו' והוה הטעם דטבילת המקו' בכלל ואותיות ביטול כאותיות טבילה אלא שנתחלף הוי"ו בה"א בלבד עכ"ל :

וצריך כל בר דעת לפחוד שלא יהא ח"ו בכלל מקצץ בנטיעות. וככה מובא גם בספר דרך האמת, שבלתי כוונה אינו כלום. וכן מובא מרבינו הבעש"ט זי"ע כוונה המקו', אשר יבואר לקמן בע"ה.

וכן כשדברתי עם מו"ר ז"ל כשהייתי עוד צעיר לימים, אודות כוונת המקו' של הבעש"ט. ואמר : הגם מי שאינו מכוין בכוונות, בשביל שאין מעריך את נפשו שיהא ראוי לזה. אבל כוונת המקו' יוכל כ"א לכויין, והטעם מפני שקדושת המקו' מניין. ואמר [עוד] שמעשה המצו' בלתי כוונה אין לו שום חיות כלל.

והנה בענין כוונת המקו', מה לכויין, והאיך לכויין. יש כמה דרכים אשר אסדר בע"ה, הן בדרך פשטות, והן בדרכי העבודה, והן בדרך הכוונה אשר יונעם לנפשך בע"ה.

והנה קודם אעורר עוד על כמה דברים נחוצים בענין טהרת המקו'. ראיתי מכבר בספר אור עינים חלק שני (בהקדמה כלל ג') שבאם אדם רואה מראה או דמות בחלום הגם שלא יצא ממנו שום טיפה, עכ"ז ילך תיכף למקו', כי סימן שהחיצונים אורבים עליו, ויתאחזו בו ח"ו עוד יותר, כי לא נטלו חלקם כידוע.

ומרומז זאת במגיד לבית יוסף בפרשת פרה עיי"ש (ואם יודמן לו כנ"ל) אי צריך תיכף לילך למקו'. ואז נמתקים בע"ה. וצריך מאד ליהרהר בזה.

[וכן] פסק היעב"ץ ז"ל בסידורו. שבאם ראה מראה בחלום ואפי' לא מצא קרי בבוקר מחויב בטבילה].

ועוד ראיתי כתוב שם בס' הנ"ל, וז"ל כשאירע בתוך ביתו איזה חולה מבנים קטנים או גדולים ר"ל צריך להזהר בטבילה ובחלוק לבן דייקא כי א' אפשר לאחיות החיצונים בבניו אם לא הביא טביהם בעת ההיא לידי איזה טומאה, לזה צריך עוד להזהר עכ"פ ללבוש חלוק לבן ולטבול שעבור זה אין כל כך כח לחיצונים לאחוז בבניו, עכ"ל.

והנה תדע אחי, כי ענין טהרת המקו', מלבד שהוא ענין נעלה רם ונשא שיש בכח קדושתה להמשיך קדושה גדולה ונוראה על האדם, באם הולך ומתנהג בדעת. אבל לבד מזה הוא מעיקרי תיקוני הנפש. כמובא בטה"ק עבודת ישראל בפרשת פרה, שיש שלשה תיקוני הנפש. אחד, ע"י סיגופים ותעניות. ואחד ע"י דמעות. ואחד, טבילת מקוואות. וז"ל שם : את עורה כו' על פרשה ישרוף, פירשה אותיות פר"ש י"ה ר"ל מה שפירש מהקב"ה, ישרוף בתשובה חרטה כ"א כפי מדרגתו או בתעניות או במקוואות או בבכיה עכ"ל :

הרי כי העיד אותו קדוש, שטבילת המקו' הוא פרט אחד מן תיקוני הנפש.

וכתיב

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצא

וכתיב בפסוק (יחזקאל ל"ו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם, אשר יהא לעת"ל, שזה כנגד טבילת המקו' של עכשיו יהא לעתיד מים טהורים עליונים. וכתיב (ויקרא ט"ז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם וכתיב בתרי' לפני ה' תטהרו. ורמזו בזה, טבילת המקו' בערב יוה"כ, שקודם טהרת ה', צריך לטהר בעצמו בטהרה עצמית כדי שיטהרו ה' מכל טומאה.

וכן מובא ברקח ובספרי קדמאי. וכן בכתבי האר"י ז"ל. שהבעל תשובה טרם שיתחיל תשובתו, יכנס לטהר את עצמו במקו'. וכן לפני התחלת סיגופים. וכן הגר שמתגייר קי"ל (יבמות מ"ו). מל ולא טבל כאלו לא מל.

הרי כי עיקר כל כניסת הקדושה בישראל הוא טהרת המקו'. וכן ה' אסור ליכנס למקצת צדיקים בלי טבילת המקו'. וכך התנהגו הרבנים יראי השם והמלמדים מקודם לימודם שיעורם להתלמידים.

פרק ד'

והנה דע אחי, שיש בטבילה טהרה חיצונית, וטהרה פנימית. כי ידוע שיש בחינת מקיפין דקדושה. וכן יש בס"א ח"ו בבחינת סביב רשעים יתהלכון, שאלו נגעי בנ"א ורוח זנונים רח"ל. ועוד מזיקים וחיצונים למאות ואלפים [שברא] בעונות במחשבה דבור ומעשה, ועיקר שבעיקרין [שנבראו] מפגם הברית, שאלו נקראים בניו ממש, ואין מניחין אותו רגע הן בחייו והן לאחר פטירתו, עד לאחר צירופים ויסורים רבים, עד שיכלו והלואי שיזכה לכלות כולם, כי רבו כמו רבו.

ובשעה שאדם טובל במים הכשירים לשם תשובה וטהרה, אז לפי שעה בורחים כולם ממנו אלו הסובבים אותו. וזה השעה שבורחים ממנו ג"כ טובה גדולה והתחזקות לנפש לפי שעה. אבל אח"כ אוחזים שוב בו (כענין נט"י לאכילה, שביארתי במאמר טהרת המים בספרי שלה"ט). והנה הגם ששוב אוחזין בו. אבל בכל טבילת המקו' שהיא לש"ש דייקא, מכלה הרבה מינייהו, בכח גבורת קדושת הנשמה שמתחזקת בזו השעה.

אבל יש במקוה טהרה פנימית שזהו עיקר שבעיקרין. כמו אדם שמנוגע מכף רגל ועד ראש. הגם כי יקח כל מיני משיחות וימשח על גופו, לא יועיל רק לפי שעה. עד שיראה לשרש שורש המחלה מבפנים. ככה עיקר הוא הטהרה הפנימית, שהוא חולאת הנפש שנסתאבה ע"י היצר וכת דילי', וחולאת הרוח והנשמה. וטהרת נפש הבהמית, נפש היסודות, וטהרת היצר, שזה עיקר ביאת האדם להעולם וזה כל עבודתו (כמבואר לקמן במאמר תיקון הנפש).

ואם אדם הולך במקו' טהרה בדעת ובשכל ובהכנה, אז גורם טהרה גדולה לנפש הפנימית, ע"י שורש הנשמה העליונה שטובלין אותה ומטהרין אותה בנהר דינור, ומשם נמשך טהרה לחלק הנפש שבגוף, ונכנע כח הרע של היצר, ונטהר נפש היסודות, ע"י המשכת קדושה גדולה ונוראה על נפשו.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

וכש"כ אם המים קרים, או נתקיים (משלי כ"ה) מים קרים על נפש עייפה (וישינה) כי מים קרים מרפאים הנפש העייפה והחלושה ממכות הייצר.

כי תדע אחי, כי כמו שתצייר בשכלך שאתה רואה אחד מכה לחבירו מכת רצח, ופצע מוחו וגופו בחבורות ופצעים מכות אכזריות. ככה עוד בלי שיעור וחקר אשר א"א לשער בשכלינו כלל, אשר בכל חטא ופשע של אדם היצר מכה ופוצע בנפש במכות אכזריות בזו השעה, רק שעיינו סתומות בלי לראות זאת. ואלו ה' שמענו קולות הנפש מגודל צערה, לא ה' בכוחנו לסבול אפילו רגע. א"כ נפש אשר חטאה ומעלה מעל בה', דהיינו שהניחה להתפשט היצר וחלק הרע שבקרבו ע"י העונות, או היא מנוגעת מכף רגל ועד ראש.

וכמו [אדם] שהוא עייף ונחלש מאד, ונכנס להקר [עצמו] במים קרים, שב רחצו בקרבו. ככה תדע [הוא] טבילת מקו' טהרה, שהוא חיות הנפש ורפואתה ממכה וחלאתה, דהיינו חלק מהרפואה, לפי הזמן, ולפי קדושת המחשבה ומס"נ של טהרת המקו'. וכל מה שמכוין יותר מכוונת המקו' לפני ה' מקודש ומטהר ביותר.

וגילה הבעש"ט לתלמידיו, שעיקר מדריגותיו השיג ע"י טהרת המקו'. והגם שמוכא במקום אחר, שהשיג מדריגותיו ע"י תפלה. הנה שניהם צודקים. כי ע"י טבילות זכה לתפלות קדושות ונוראות, ועי"ז השיג מדריגותיו.

לכן דע אחי חביבי, כשאתה הולך למקו', או אתה הולך לגרש חלק הרע וקליפות האלפים ורבבות המסבכים אותך, ואתה הולך לעסוק בתיקונו של עולם לתקן ולטהר נפשך. ומי שהוא איש צדיק, זוכה ע"י טבילתו להמשיך [ישועה] ורפואה על האדם, ולעזור למקשה לילד, ולהמשיך כל מיני רפואות.

כמו שאמרתי הפירוש על הכתוב (תהלים מ"ד) קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך, שיש שני מיני המתקת הדינים. אחד, ע"י פדיון נפש של ממון. ואחד, ע"י מקו'. ובענין המתקת הדינים גופא יש שני בחינות. אחד, המתקת הדין. ואחד, שאינו יכול בעצם להמתיק הדין שיהא בטל, רק ממשיך חסדים שיהא הדינים מעורב עם חסדים, ולא יהא חזקים ח"ו.

וזוהר הכתוב קומה הוא אותיות מקו' והוא עזרתה לנו, לני"ו כמספר אלקיים שהוא מדת הדין, ומקו' הוא עזרה להמתיק כל הדין, ופדנו [שהוא] פ"נ מועיל רק למען חסדך להמשיך חסדים. וכ"ז למי שהוא ראוי לאותו אצטלא.

ומי שהוא צדיק האמת, יכול ע"י טבילת המקו' להמתיק הדינים מעל כל כללות ישראל. כי גדול כחה של מקו', וכידוע שזה ה' עבודתן של צדיקים הגדולים. אשרי חלקם. לכן אחי תביבי תדע מה שעלך ואל תתרשל בנפשך להשליך קדושה גדולה ונוראה. כזה ע"י פתאות וסכלות.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצב

פרק ה'

ועכשיו נבאר עניני אזהרות ששייכים [להנהגות] המקו'. שבאם אינו נזהר בכל אלה לא די שאינו מקבל תוספות קדושה בנפשו, רק ממשיך על עצמו זוהמא, וגורם ח"ו לקצץ בנטיעות, ה' ישמרינו (כמובא בפע"ח שרשמתי לעיל).

והנה מן האזהרות [הנהגה] במחשבה דבור ומעשה. ראשית כל צריך ליוהר ולכבוש המחשבה, שלא יהרהר בד"ת, רק במים, ששם מותר. [כמבואר בשו"ע או"ח סימן פ"ד עיין בטו"ז, ובשו"ע יו"ד סימן ר' עיי"ש] משא"כ במקום שפושטין המלבושים ועומדין ערומים, אסור להרהר בדברי קדושה. וכש"כ שיוהר ח"ו מהרהור עבירה חס מלהזכיר.

ובענין הסתכלות, כתבו בספרים, שאסור להסתכל באנשים הערומים, שזה חד מפגמי היסוד. וכש"כ ח"ו להסתכל בברית קודש, כאשר אמרו (סנהדרין צ"ב) המסתכל בערוה קשתו ננערת. וכש"כ בקשת חברו, שהוא עוד יותר חמור, כמבואר במפרשים ומי שאינו נזהר מלהסתכל באנשים ערומים, הוא נכשל ג"כ בהסתכלות הקשת שלו ושל חברו. ואם אמרו רז"ל קשתו ננערת ח"ו, בוודאי דבריהם לא יצאו לבטלה. א"כ [יצא לו עוד] שמהליכתו במקו' יפסיד יותר משירויה.

ועוד יש פתאים מבוהלים יותר, אשר עומדים ערומים בלי בושה ומורא שמים עליהם, ומסיחים זה לזה ערום בלא לבוש בלי בושת כמבואר (בשו"ע או"ח סימן ב') שאסור להיות רגע בלי לבוש וגם כשלושב חלוקו צריך [להיות] מכוסה שלא יעמוד רגע בלי לבוש. והנה במקו' לא אפשר זאת, אבל עכ"פ תיכף שיוכל ללבוש א"ע ילבש, וכש"כ שח"ו לעמוד סתם ערום אפילו רגע, וכש"כ עוד להסיה עם חברו. הנה פתי כזה בוודאי ממשיך וזהמא גדולה על נפשו ולא שירויה. וצריך כל יר"ש קודם שהולך למקו', לבקש מה' שלא יכשל [בשום] איסור בפגם הראי', ובעניני דיבור. ומובא בסה"ק נוצר חסד מהקדוש מקאמרנא ז"ל (פרק ששי) שצריך ליוהר מלדבר שום דבר במקו', ח"ל :

וישיב לבו אל הדיבורים כי האותיות יש להם כח גדול ואח"כ בעמדו להתפלל וללמוד תורה יעלה כל הדיבורים למעלה עם הניצוצין ובלבד שיכוין לבו לשמים ולכן יוהר מאד שלא לדבר שום אות שאינו הכרחי בבית המרחץ אף בחול ומכש"כ בשבת קודש כי הדיבורים האלו אי"א להעלות והם דברים בטלים ממש ועובר בעשה ומחלל שבת ונגרן מפריד אלוף ונידון בכף הקלע ולכן יוהר כל ירא שמים לנפשו ואור לו באור החיים כי הדיבור הוא דבר השם יקר מאד. עכ"ל :

והרי [תראה] אזהרת זה הצדיק, שלא דיבר ח"ו דיבורים [סתם] מעצמו, אם לא הי' מקבל זאת מרבותיו, או מגילוי נשמות שהי' גדול בוז המדריגה כידוע.

לכן לפעמים אם לא אפשר מפני דרכי שלו, שחבירו שואל ממנו [איזה דבר] אז יענה לו בקיצור ויראה להשתמט עצמו בכל מה שיוכל. כי מובא בסידור השל"ה הק', שאם

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

שאם אדם מדבר בביה"כ מתעבר בו שד רח"ל ע"י הדיבורים. וככה ח"ו יכול להיות גם דברו במרחק. ולא עוד אלא שאין להדיבורים עלי' כמו"ל (מסה"ק גוצר חסד).

ועוד שאתי דיבור ומבטל מחשבה, כי באם יטה אזנו לשמוע השטותים והבלים שמפספטים שם ההולכי בטל, וכש"כ שמסייע להם עם דיבורים, אז ימשיך ע"ע וזהא ועל נפשו, ויטמטם שכלו ולא יהא בכחו עוד לכוין שום כוונה, כאשר גלוי וידוע ובדוק ומנוסה לכל בר דעת.

פרק ר'

ועכשיו נדבר בענין מעשה, אשר רע עלי המעשה אשר אני רואה הנהוג כאן, בארצנו הקדושה, אשר לא ראיתי זאת בחו"ל, שעומדים ומשתינים זה נגד זה ערום בלי לבוש. וכבר הזהרתי בזה מאד להמקשיבים בקולי.

והנה הגם שאמרו (בכורות מ"ד). משתינין מים לפני רבים מפני חשש סכנה, [כי אם יעצור עצמו יכול לבוא לידי סכנה ח"ו] אבל זה עוולה מעיקרא למה לא התקינו המקואות באופן אחר. ופוק חזי דברי רז"ל (שבת ס"ב): המשתין מים לפני מטתו בא לידי עניות, והוא דבר בזוי, ואמרו רז"ל (שם ס"ב): שעיקר גלותן של ישראל הי' על משתינין ערום לפני מטתן. הגם שנדחה זאת שם, וכתבו ענין אחר. אבל ידוע מרבינו השלי"ה הקי, ועוד ס"י, שכל הוי"א שהוא בגמרא וכש"כ דברי תנא לא לריק נכתבו, שאל"כ למה נכתבה בכלל, רק שיש דברים בגוי'.

ונ"ל שזה הי' גרם לזה שההעדר הבושה שהיו משתינים ערום לפני מטתן, גרם ח"ו הענין השני [המובא שם]. ובפרט שזה בעצם הוא דבר מנוול שיעמדו זה אצל זה וישתנו מים זה כנגד זה. וכש"כ בדור חשוך ופרוץ כזה, [שאם משתיין זה כנגד זה, זה מביא] רח"ל עוד להרבה דברים אחרים. ואין מה להאריך בזה, כי אין בעוה"ר למי לדבר, בדור חשוך ומחושך, בדעת מטומטם, ורואים היפך השכל האמת. מלבד יחידי סגולה שהאיר ה' עיניהם ודעתם.

עכ"פ לכל אהובי ותלמידי המקשיבים לקולי, אבקש ליוזר בזה מאד, ויקבלו שכר גדול על הפרישה. וכל יר"ש יראה להכין עצמו לזה בעודו בביתו [טרם שילך לבית המרחץ], שלא יצטרך לזה, וד"ל.

ועוד אזהרה לתלמידי וליתר עם הקודש הי"ו בענין המעשה הגרוע בעוה"ר. שנתפשט המנהג לרחוץ עצמם בבורית ערום זה כנגד זה. ויש רשעים רח"ל אשר רוחצים את אבר הברית ופוגמים בנגיעת ידיהם. שח"ו לא הותרה זאת בשום אופן, לרחוץ בידיהם מקום הברית או סביבו. הלא אמרו רז"ל גדה (י"ג): ישב לו קוץ בכריסו וכו' מוטב תבקע כריסו ואל ירד לבאר שחת ולא יטול הקוץ, וכש"כ

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצג

וכש"כ ח"ו למשמש שם בידים לכתחילה, וא"כ אתה יר"ש האיך תעמוד אצל מנוול כזה ותרחוץ עצמך על ידו, ותכשל עוד בכמה מכשולים, כגון ראיית הברית של חבריו וכדומה, כמובן לכל בר דעת.

לכן הזהרתי לכל המקשיבים לקולי, וכן אבקש לכל י"ש שירחמו על נפשם ולא ירחצו עצמם ברבים במקו', וגלוי וידוע קמ"י שמיא, שלא לכבוד דידי אני כותב ומוזהיר עכ"ז, רק בשביל קידוש כבוד שמו ית'.

וכן כשיצא לביה"כ, אל יצא כשהוא ערום, כי אין זה דרך צניעות, שאמרו רז"ל (ברכות כ"ג:) שאסור לגלות עצמו כלל חרץ מה שנצרך להכנה, וכש"כ ח"ו לילך לביה"כ ערום לגמרי בלי לבוש ולפנות עצמו. ויראה כ"א להזהיר שלא יעשה זאת כי זה גרוע ומגונה. וכ"ז יבין כל בר דעת עד כמה גרוע ומוזהם הדבר.

וכל מי שיראת השם נוגע בלבבו יפשוט מלבושיו בצניעות. כמו שנהגו קדושים צדיקים וחסידים, וקודם יפשוט המנעלים ומכנסים, ואח"כ ילך עם כותנתו, ואם רוצה בקדושה יתירה ילך ג"כ עם הטלית קטן, עד סמוך למים, ושם יפשוט כותנתו. (כמובא בשו"ע של בעל התניא סימן ב' סעי' ב' וכן הוא בפ"מ עיר"ש). וכן נהגו תמיד כל הצדיקים וחסידים ויר"ש אמיתיים ולא יבוש מפני כסילים המלעיגים. כי מה הם ומה נחשבים נגד קורטוב של קדושה וצניעות. וככה הנהגתי בע"ה לכל התלמידים והמקשיבים לקולי.

ויזהר מאד מלהסתכל באנשים ערומים. כמובא בספרים הקדושים, שזה פגם גדול מאד, וכש"כ שיבא עי"ז להסתכל בקשת חבריו, אשר אמרו רז"ל המסתכל בקשת קשתו ננצרת רח"ל. (וכבר הבאתי לעיל) שמובא במפורשים שכש"כ בקשת חבריו, שהוא חמור יותר.

וסיפר לי גיסי הרה"ח, ר' שמואל ע"ה, מקדושים שבארץ המה. איך שעמד פעם א' אצל אחד מגדולי הצדיקים המפורסמים. והי' המדובר מאחד מאנשי חסידיו, שצריך לעמוד לצבא. ואמר אחד מבניו של אותו צדיק, הוא בטח יצא לחירות שיש לו מום בגופו. ושאלו אביו מהיכן ידעת. והשיב לו, שראה אותו במקו'. והתחיל לצעוק זה הצדיק על בנו, האיך עושים כזה להסתכל באיש ערום, וכי לא ידעת שזה פגם גדול מאד. והוכיחו זמן גדול על זה. ומעשה רב.

ולפעמים זה הקדושת עינים [ששומר עצמו בבית המרחץ], הוא יתו' תיקון מעצם טבילת המקו'.

כי בכל מה שאדם בר ישראל מקדש עיניו, ובפרט בענין שהוא רק מחומרות היראים והחסידים, איקרי קדוש באותה שעה, ונמשך עליו ועל נשמתו קדושה גדולה מאד. והמקדש עצמו מעט מלמטה, מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

[ע"כ מצאתי כ"י"ק מכ"ק אאמו"ר זצוקלה"ה]

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

(מבאן ולהלן הוא הוספת בן המחבר)

אמר בן המחבר, אשר בלב נשבר מדבר. אל אישי ישראל אספר, מה הביאני להוסיף אמרים על דברי כ"ק אאמו"ר מרן בעל המחבר, הלא מי אנכי שאבוא אחרי המלך (מאן מלכי רבנן) את אשר כבר עשוהו, ומה לי לבר נפחא ליעול לאתר דאתון נורא, אלא היות שבהתחלת זה המאמר הקשה הוד כבוד קדושת עטרת ראשי מארי אבא ז"ל ארבע קושיות על מאמרם ז"ל, (יומא פ"ה) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל : וטרם התחיל לפרק הפירכות נכנס בביאור ארוך לבאר ענין טהרת המקוה ורב מעלתה, ותועלת טבילתה, אמנם בעוה"ר לא זכינו שתתגלה בישיבה של מטה אורן של התירוצים אשר היו נגזרים אתו, ובאמצע כתיבת מאמר זה נתבקש לישיבה של מעלה להשמיע שם תורתו, והעטרה מעל ראשו הוסר, ואותנו עזב בעירום ובהוסר. וגם ספר יקר הזה לא השלים יותר. ולכן אמרתי לנפשי לא עת לחשות ובמקום שאין אנשים נשתדל ביותר. ולא נוציא לאור עולם ספר מחוסר, ובפרט אחרי שראיתי בסה"ק פרי עץ חיים (שער הנהגת הלימוד) גודל מעלת מפרק הפירכות, אשר בזה משכרים כוח הקליפות. אמרתי שטוב להיות בין הנחו הבורתא דמשכרים כוחות הללו דקיימי עלן כי כסלא לאוגיות. ובכן אבוא בדחו"ר בעזר בוראי ויוצרי לתרץ הארבע קושיות, אשר הקשה כבוד קדושת אאמו"ר נב"מ. וזאת נחמתי בעניי, כי אלקי אבי הוא בעזרי, והגם אחרי שמאמר זה נשאר באמצע כתיבתו, האיר עיני בסיום דברי מרן ז"ל בזה המאמר להשען עליהם ולפרק מה שהקשה בראשיתו, ויה"ר שדברי אלה אשר אכתבם בכוח קדושתו, של אאמו"ר וצוקל"ה אשר האיר עלי מאור תורתו. יהי' נחת רוח לנפשו רוחו ונשמתו, וימליך טוב בעדי שאזכה אני זרעי וז"ז ללכת בדרכי קדושתו. עד שירחם עלינו הקב"ה וימהר ויחיש גאולתנו, זתחינה עיננו במהרה בשב"ה את שיבת ציון וישרה בתוכנו את שכינתו, ויזרוק עלינו מים טהורים ויטהרינו בטהרתו, ואז נעבדו כימי קדמוניות .

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצד

פרק ז

הנה קודם שנבוא לביאור הד' קושיות דלעיל, נקדים בזה הקדמה קטנה אשר עלי בניום התירוצים דלהלן.

בריש מאמר זה מדבר כ"ק אאמור'ר וצוקל"ה מענין טהרת האדם במימי המקו', ומקשה שם מפני מה תהא טהרת האדם מטומאתו דייקא ע"י דבר גשמי כגון מימי המקו', הלא כל ענין הטומאה הוא דבר רוחני לגמרי, ומבאר שם אבא מארי ז"ל, שחטא אדה"ר גרם שנצטרך לקיים מצות תורתנו הקדושה בדרך גשמי ובכך הוא גם טהרת האדם ע"י דבר גשמי, ולסבה זו נתגשמו מים התחתונים, ומאריך שם במתק לשונו בטוב טעם ודעת, ועיי"ש ותחי נפשך, ודבריו הקדושים שם בנויים על דברי הוזה"ק (ויקהל קצ"ח) וז"ל: — ביזמא תניינא ברא רקיע דיהא מפריש בין מיא למיא, כדכתיב ויאמר אלקים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, ואתני עמהן קודב"ה דמיא יהון מפרישין לישראל בין טומאה לטהרה לאתרכאא בהו, עכ"ל.

ולכאורה יש להקשות דבאם טעמא דטהרה הגשמית הוא מחמת שאנו צריכין לקיים מצות תורתנו הק' בדרך גשמי, והלא מצינן הרבה מצות בתורה שמקיימים בדרך רוחני, כגון מצות יראת ואהבת ה', ומצות תשובה דבהירהור בעלמא סגי, כדכתיב (דברים ל') והשבת אל לבבך, וגם אמרו ז"ל (קידושין מ"ט) המקדש את האשה ע"מ שהוא צדיק, אפי' רשע גמור ה"ה מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו, ועוד מצינן הרבה מצות כהנה, וא"כ למה אצל טהרת האדם מטומאתו אשר היא דבר רוחני, יצטרך דייקא טהרה גשמית.

אלא אפ"ל לענ"ד, דהנה מובא בזה"ק (נשא קכ"ו) שבשעה שבא האדם לטהר א"ע מלתתא, מטהרין ומקדשין אותו מלעילא, וטעמא דמילתא למה צריכין דייקא להתקדש מקודם מלתתא ואח"כ נמשך עליו קדושה דלעילא, דידוע דבאם רוצה האדם להמשיך איזה השפעה דקדושה מלעילא, צריך להכין מקודם כלי מוכשר אשר תוכל לקבל ולהחזיק הקדושה בתוכה, וכן ה"י במעמד הנבחר בעת אשר רצה הקב"ה להנחיל לנו את תורתו הקדושה ציוה עלינו שנכין עצמינו שלשה ימים בכדי להודרך ולהיות כלי מוכשר לקבל החמדה גנוזה אשר השתעשע עמה תתקע"ד דורות קודם בריאת העולם, וכן כאשר עלה ברצונו ית"ש להשכין שכנת עוזו בתוכנו, ציוה לנו לעשות מקודם משכן, כדכתיב (שמות כ"ה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואחרי אשר הכינו בני ישראל את כל הכלים הראויים, אח"ז וכבוד ה' מלא את המשכן, וככה הוא בכל דבר שבקדושה וטהרה שאי אפשר לו לאדם להמשיכם על עצמו אלא אחרי אשר יכין את גופו לזה ע"י טהרה גשמית מלתתא ואח"ז יזכה שיומשך עליו קדושה וטהרה רוחנית מלעילא.

ולהבדיל גם רוח הטומאה לא תשרה על האדם כי אם אחרי אשר יטמא ע"י פעולה גשמית, כגון ע"י טומאה היוצא מגופו או ע"י מת ושרץ וכדומה, אבל בלתי מקרה

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

מקרה אשר לא טהורה היא לא יטמא האדם, כמבואר בספר (בעלי הנפש) להראב"ד ז"ל בשער הקדושה, וז"ל: — וכמו שהטמאה באה ע"י מישוש כן הנטהר ממנה טהרתו במושוש, הטמאה במושוש כגון מגעות והיסטות משכבות ומושבות הזב וזבה ראיית הקרי וראיית הנגעים וכו', וכן הטהרה במישוש כגון טבילה והזייה שלישי ושביעי וכו' עכ"ל:

ולפי"ז לא יקשה מידי, למה נצטרך טהרה ע"י מימי הגשמיים דייקא גם אחרי אשר הטמאה בעצם הוא דבר רוחני, היות דהתחלת שורש הטמאה נתהו ע"י דבר גשמי כמוב"ל, ובכן צריך להיות התחלת הטהרה ג"כ ע"י דבר גשמי דהיינו מימי הגשמיים, אמנם בזה לבד לא יטהר האדם לגמרי, אלא שמים התחתונים הגשמיים מסירים הטמאה מעל האדם, ומכינים ומכשירים את גופו שיהיה כלי מוכן לקבל טהרה העליונה ע"י מימי המקו' העליונים דעיקר הטהרה אינה דבר גשמי, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בשלהי (הלכות מקואות) דענין הטהרות אינם מדברים הגשמיים, ועיי"ש בלשוננו הק' דרמו לנו שם דעיקר הטהרה נמשך על האדם ע"י מימי דעת העליונים.

וגם יכולין להביא ראי' לדברנו דלעיל, מדברי רבנו הרמב"ם ז"ל (פ"ו דהלכות אבות הטמאות) דמשמע מדבריו הקדושים שם שאין הטמא נטהר מטמאתו בשעת טבילתו, כי אם אחרי שיעלה ממימי המקו', (עיי"ש בכסף משנה), א"כ נראה שעצם הטהרה אינה באה אל האדם ממימי מקו' התחתונים, אלא שהמה מכשירים את גופו שיוכל לקבל הטהרה ממימי מקו' העליונים אחרי עליתו ממים התחתונים.

ואפשר לדרוש דברינו הנ"ל מדברי זוה"ק דלעיל, דאמר ואתני עמהון קודב"ה דמיא יהון מפרישין לישראל בין טומאה לטהרה לאתדכאה בהו: ולכאורה קצת קשה יתר הלשון, דאמר (ואתני עמהון קודב"ה דמיא יהון מפרישין וגו') והלא מלת (דמיא) נראה כמיותר, והי' די לומר (ואתני עמהון קודב"ה דיהון מפרישין וגו') כי הלא כל הענין מדבר מן המים, וגם אחרי שאמר כבר (דיהון מפרישין לישראל בין טומאה לטהרה) אמר עודה"פ (לאתדכאה בהו) הלא באם מפרישין מן הטומאה ממילא מתדכאין.

אלא נלע"ד הכי לפרש דברי זוה"ק הנ"ל. (ואתני עמהון קודב"ה) שהקב"ה התנה עם המים העליונים והתחתונים, ששניהם יחד יפרישו את ישראל מטומאתם ויטהרם, ואח"כ מפרש ואומר איזה מים יפרישהון מטומאתן, ואיזהו ימשיכו עליהן טהרתן, ע"ז אמר (דמיא) דהיינו מים התחתונים (יהון מפרישין לישראל בין טומאה לטהרה) דהיינו שיסירו מהם הטמאה, בכדי שיהיו כלי מוכשר לקבל הטהרה ממימי מקו' העליונים, וע"ז אמר אח"כ (לאתדכאה) היינו להטהר הוא דייקא (בהו) במים העליונים. בהו הוא לשון נסתר, והוא מרומז למים העליונים הנעלמים והנסתרים מעינינו.

ושורש סיבת טהרה גשמית זו נגרם ע"י חטא הנ"ל שאלמלא לא חטא אדה"ר הי' זוכה לאכול מעץ החיים והי' חי לעולם וממילא לא הי' שייך כל ענין טומאת מת

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצה

ויתר הטומאות, ולא הי' צריכין טהרה גשמית אלא טהרה רוחנית כטהרת המלאכים, כמבואר בהתחלת מאמר זה עיי"ש.

והנה ביארתי לך לעיל שאי אפשר להשיג טהרת הגוף מלעילא אלא ע"י התערותא וטהרה דלתתא.

וכן הוא בטהרת הנפש אשר עיקר טהרתה בהתערותא דלתתא תליא, דהנה ידוע דכאשר יחטא האדם טמא טמא יקרא, כי מסתלקים ממנו חלקי נפרו"נ דקדושה ומתדבקים אליו כוחות הטומאה והקליפות הקרויין מתים, ואמרו ז"ל (כלים פ"ב) כל המחובר לטמא טמא, ולכן טמא הוא הבעל חוטא באשר נתחבר למתים הללו רח"ל, כמבואר בר"ח (שער אהבה פ"א), ועיין בזה בספר באר מים חיים (פ' חקת) כי מדבר שם מזה באריכות, והנה כאשר ירצה האיש אשר יהי' טמא לנפש לטהר א"ע מטומאתו, לא יוכל להטהר, עד אשר יתעורר. מאליו ויעזוב את דרכו הרעה, וישבר לבו בקרבו כחרס הנשבר וישוב אל ה' בכל לבו, ובמימי המקו' יטהר את גופו, ואז יסורו כוחות הטומאה והקליפות הנ"ל ממנו, ויזכה שהקב"ה יטהר במימי מקו' העליונים את נפשו, ויחזיר אליו נשמתו וישרה עליו שכנתו, כדאיתא בר"ח (שם) וז"ל — ונכון גם להרהר בתשובה שהתשובה הוא בסוד המקו', וכן נשפעת משם, ובהיות האדם חוטא התשובה היא מסתלקת מעל האדם והוא רחוק מהדביקות, וע"י כניסת האדם במקו' שהיא מ' מרובעת אימא דרביעא על בנין, האם שהיא תשובה תשוב ה' וי"ו חזרת ורובצת על הבנים, וכן הגשמה תחזור לאדם ועלת העלות ישרה על נשמתו וכו' ע"כ, — וגם ראה נא אחי בדברי הרמב"ם ז"ל המוב"ל, אשר רמז לנו שם בדברי קדשו, דמי שרוצה לטהר א"ע מטומאות הנפשות צריך מקודם להטהר ע"י טבילה במקו' עיי"ש. והיוצא לנו מכל המוב"ל דעיקר טהרת גופו ונפשו של אדם בהתערותא דלתתא תליא.

ולפי דברינו הנ"ל נבוא בע"ה לתרץ הארבע פירות דלעיל הבנויים על מאמרם ז"ל (יומא פ"ה) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל והקשה ע"ז כ"ק מרן אאמור"נ ע"י, וכי צריך לזה ראי' מהמקוה שהקב"ה מטהר את ישראל, הלא כבר כתיב (יחזקאל ל"ו) וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' וכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם וגו' — ועוד וכי צריך לדרוש ממקוה על הקב"ה כביכול, הלא הי' צריך לדרוש בהיפך, מה הקב"ה מטהר את ישראל אף מקוה מטהר את הטמאים, עכ"ל.

ואפ"ל לענ"ד דלא בא תנא דמתניתין ללמדנו מהמקו' עצם הטהרה, שהקב"ה מטהר את ישראל, אלא הורה לנו דרכי טהרת הקב"ה לישראל, והכי קאמר, האיך יוכל בר ישראל לזכות שהקב"ה ירוק עליו מים טהורים ויטהריהו מכל עונותיו, למעלה זו יזכה דייקא ע"י התערותא וטהרה דלתתא, וזאת דרש תנא דידן מהמקו' ולכן נקט בהאי לישנא ואמר מה מקוה מטהר את הטמאים לומר מה טהרת הטמאים בהמקו' הוא

הוא

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

הוא דייקא ע"י פעולה והתערותא דלתתא, (כדכתבנו לעיל דהאי ש אשר נטמא בטומאת הגוף צריך לטהר את גופו במימי מקוה התחתונים ואח"כ ימשך עליו טהרה מלעילא), אף הקב"ה מטהר את ישראל. (מילת ישראל מרומז על הנפש), אף טהרת הקב"ה לנפשות ישראל ג"כ הוא בא דייקא אחרי התערותא דלתתא, דבתחילה יטהר הבעל חוטא את עצמו ע"י תשובה וטהרה דלתתא, ואח"כ יטהר הקב"ה את נפשו ע"י מימי המקוה העליונים, ויקוים בו מקרש"כ חזקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'.

והוכרח תנא דמתניתין לדרוש בהאי לישנא מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, דאי ידרוש בהיפך ויאמר מה הקב"ה מטהר את ישראל אף מקוה מטהר את הטמאים, לא נוכל ללמוד מזה כלום, דכי ידוע לנו האיך הקב"ה מטהר את ישראל, הלא הרבה דרכים למקום האיך לטהר את עמו וצאן מרעיתו, כי לאדם אחד מטהר ע"י יסורים ולאחד ע"י עניות ואחד ע"י נסיונות ובזיונות וכדומה ל"ע, וא"כ האיך נדמה טהרת המקוה לטהרת הקב"ה לישראל, אבל לפי לישנא דנקיט תנא דידן נלמוד שפיר טהרת הקב"ה לישראל, מטהרת המקוה כדלעיל.

ואחרי כתבי זאת מצאתי ראוי לדברינו בפי' התוספות יו"ט בשלהי (פ"ח דיומא) וז"ל: והדר מייתי קרא דמקוה אמאי דפתח שהשי"ת מטהר את הבא ליטהר, דהכי כתיב (ירמי' י"ד) אם עונינו ענו בנו וגו', כי רבו משובתינו לך חטאנו מקוה ישראל מושיעו בעת צרה, הרי אחרי שהתודו על חטאם אמרו מקוה, וזה דומה לטהרת מי מקוה שמטהרים הבא ונכנס וטובל בתוכם, כן הבא ונכנס תחת כנפי שכינתו יתברך הוא חוסהו בצל כנפיו ומטיע להטהר עכ"ל.

ודקיימינן בהאי מתניתין נימא בה עוד מילתא זוטא, אמרי רבי עקיבא, אשריכם ישראל דאית בכם מעלה יתירה שאתם זוכין לטהר את עצמכם, אבל תתבוננו לפני מי אתם מטהרין לפני מי אתם צריכין להטהר, לפני ממה"מ הקב"ה, ולזה צריכין טהרה ותיבתא סגיא, וגם אחרי אשר תטהרו את עצמכם ע"י תיבתא מעליא בל ירום לבבכם לחשוב שנטהרתם מכל וכל, אלא מי מטהר אתכם אביכם שבשמים, דעו שעיקר טהרתכם תלוי בו ית"ש, ובאם את אלה תעשו, ולפני ה' תטהרו, דהיינו לפני שהשי"ת יטהר אתכם תטהרו ע"י תשובה וטהרה במימי מקוה התחתונים, או תזכו שהקב"ה יטהר אתכם במימי מקוה העליונים, ויקוים בכם מקרא שכתוב (יחזקאל ל"ו) חזקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם וגו', ואח"כ אמר התנא ואומר מקוה, וגו', דהיינו מהיכן אנו למידין זאת שטהרת הקב"ה בא דייקא אחרי טהרת האדם מלתתא, ממקוה, מה מקוה מטהר את הטמאים — אף הקב"ה מטהר את ישראל, כדפירשנו לעיל.

וכיון

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצו

וכיון דאתינא להאי קרא של חרקותי עליכם אימא בי' מילתא ע"פ דברי מרן הבעש"ט הקדוש ז"ל במאמרם ז"ל לפני מי אתם מטהרין. דהנה ידוע שבאחרית ימי גלותנו ירדו בני ישראל ירידה אחר ירידה עד שיגיעו לשער הנ' של טומאה, ומחמת גודל הירידה לעומקי הקליפות והטומאה לא יוכלו עם הקודש לעלות משם מעצמם, עד שירחם עלינו הקב"ה ויוציאנו משם בכבודו ובעצמו כביכול, בבחי' שדרשו רבותינו ז"ל (ברכות ד') על הכתוב (עמוס ה') נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל, וכדמתרצי לה במערבא. (נפלה ולא תוסיף לנפול עוד) דהיינו שהנפילה תהי' כבר עד דיוטא התחתונה שאי אפשר לנפול עוד יותר, או יאמר הקב"ה (קום בתולת ישראל), ובזוה"ק (פקודי ר"מ) נדרש הכי זה הכתוב (נפלה ולא תוסיף קום) שהנפילה תהי' כ"כ גדולה עד שלא יוכלו ישראל הקדושים לקום מעצמם כבימי קדם, או (קום בתולת ישראל) אז יקים להם הקב"ה: דהיינו כשיראה הקב"ה כביכול שנפלה עטרת תפארת ישראל וירדה פלאים, (ואזלת יד) של יראי ה' (ואפס עצור) ואין מי שיעצור את עוברי עבירה מלחטוא, ואין מי שיעמוד בפרץ ויגדור גדר, (ועזוב) ועם הקודש נראים כעזובים, ונראים כמו שאין משגיחין עליהם מן השמים ח"ו, ואין בכוחם לעלות מעצמם מעומק הטיט ורפש, או יחמול ה' על עמו ועל שמו הגדול המחולל בגוים, ולמענו יעש, וישיב מאתנו חרון אף וכעס, ואז יקימנו הקב"ה כביכול, וע"ז פי' מרן הבעש"ט הקדוש ז"ע, לפני מי אתם מטהרין, מ"י הוא מס' ג', לפני שנכנסתם לשער הנ' של טומאה אתם יכולין לטהר את עצמכם ע"י התערוותא דלתתא, אבל מ"י כשתכנסו כבר לשער הנ' ולא יהי' בכוחכם לטהר א"ע ע"י התערוותא דלתתא, אז מטהר אתכם אביכם שבשמיים, שנאמר חרקותי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם וגו', וזה הטהרה תהי' בלי שום התערוותא דלתתא, כדמוכח ממשמעות המקראי קודש (דיחזקאל ל"ו) ועיי"ש ותראה שזה הקרא קאי על ימות המשיית כשיגיע עת דודים וישראל הקדושים לא יוכלו לעלות מבין הקליפות והאומות בכוחם ובזכותם, אז ירחם עלינו הבורא ב"ה ויעשה למען שמו הגדול וירחם על עמו וצאן מרעיתו, ויוציאנו מגלותינו ויטהרנו בטהרתו בב"א.

ונח"ל והנה מעצם הקרא של כי ביום הזה יכפר עליכם (המובא לעיל בהתחלת הקושיא) יכולין להביא ראי' לדברינו דלעיל, שטהרת השי"ת בא דייקא אחרי טהרתנו דלתתא, דאמרו ז"ל (יומא פ"ה) יוה"כ מכפר עם התשובה, (הא לא עשה תשובה אין עיצומו של יום הכיפורים מכפר לו), ולפי"ז אפ"ל הכי האי קרא, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם. בתנאי באם לפני ח' תטהרו (כדפי' רבנו מהרש"א ז"ל שם בח"א) לפני שהי"ת יטהר אתכם תטהרו את עצמכם ע"י תשובה וטהרה דלתתא, ואז נזכה שהשי"ת יזרוק עלינו מים טהורים עליונים בעיצומו של יוה"כ, ויטהרנו מכל עונותינו ויכפר לנו על כל חטאתינו.

יעוד

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

ועוד י"ל בהאי קרא, לפני ה' תטהרו דהנה אמרו ז"ל (שם פ"ו) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, (דהיינו לפני ה') והורה בזה תורתנו הקדושה דרכי נועם לבעלי תשובה, האיך יוכלו לזכות ולהגיע למדריגה זו שיוכלו לעמוד לפני ה', ואמרה תה"ק באם אתם רוצים להגיע להכסא כבוד ולעמוד לפני ה' אז תטהרו את עצמכם ע"י תשובה מעליא ותזכו לזה.

ולפי דרכנו הנ"ל יתורץ היטב גם מה שהקשה מרן אאמ"ר ז"ל, למה לא נלמד טהרת הקב"ה לישראל ממים חיים אלא ממקוה, והגם שבהאי קרא גופא נדמה כביכול למים חיים, דכתיב כי עזבו מקור מים חיים, וי"ל דלהכי מקיש תנא דידן טהרת הקב"ה לטהרת המקו' ולא למים חיים, כי הנה המקוה אינה מטהרת אלא למי שבא ונכנס בתוכה. שהמקוה אינה מטהרת אלא באשבורן, אבל לא כן הוא מים החיים אשר מטהרין גם בזוחלין כדאמרו ז"ל (מקואות פ"א), ובכן לא הקיש טהרת הקב"ה לישראל למים חיים אשר יכולין לטהר את הטמא בלי שום התערותא ופעולה מדילי', כי מים חיים יכולין לבא אל האדם לטהרו ואפי' עומד על מקומו ואינו עושה שום פעולה להטהר, כגון גל שנתלש מן הים ונפל על האדם נעשה טהור, וכדומה לזה, וא"כ האיך נלמד טהרת הקב"ה אשר בא דייקא אחרי אשר יעשה ויפעל האדם מעצמו להטהר, ממים חיים אשר מטהרין בלי פעולה עצמית, אבל ממקו' שפיר נלמד כי אינה מטהרת אלא את הבא לתוכה להטהר כמובא לעיל.

ועוד י"ל דעצם המקוה נעשה ע"י פעולה ועשי' דלתתא בידי אדם כגון שחופר בור ומתקנו שיהי' מוכשר להחזיק בו ארבעים סאה מי גשמים או מים שאובים אשר יוכשרו ע"י המשכה והשקה במי גשמים כדאפסק בש"ע יו"ד סי' ר"א, ולא כן הוא מים חיים אשר כולו הוא בידי שמים בלי שום פעולת האדם, ובכך שייך יותר להקיש טהרת הקב"ה לישראל אשר הוא בא ע"י התערותא דלתתא, למקוה אשר היא ג"כ נעשה ע"י פעולה והתערותא דלתתא, כמו שמובא ברמב"ם ז"ל (פ"ד מהלכות מקואות) וז"ל: אמרו חכמים המקוה לא יהי' כולו שאוב, וא"צ להיות כולו בידי שמים כמעין, אלא אם יש בו תפיסת ידי אדם כשר עכ"ל.

וכל דברינו והתירוצים המובא לעיל רמוזים בסיום דברי קדשו של הוד כ"ק אאמ"ר זי"ע, במאמר זה, וז"ל: והמקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

ומה שהקשה כ"ק אאמ"ר זי"ע לעיל ענין שייכות סיפא דהאי קרא לרישא (ירמי' י"ז), מקוה ישראל ה' — כל עוזביך יברשו, הנה דאתינא להנהי קראי נדרוש לכולם בע"ה, ומתו"כ יתורץ גם קושיא הנ"ל.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצו

אמר הנביא (ירמי' י"ז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו: מקוה ישראל ה' כל עזביך יבשו יפורי בארץ יכתבו כי עזבו מקור מים חיים את ה': רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה.

והנה לבאר לך אלו השלשה מקראי קודש אקדים בזה הקדמה קטנה, דהנה מבואר בתיקוני זוהר (ק"ז ע"א) שנשמות עם ישראל הקדושים נאצלות ונחצבות ממקום גבוה רם ונישא, מתחת כסא כבודו ית"ש, ועיקר עבודת בר ישראל הוא שיהא קשור ואחיד לחיי החיים, ושלא יפרד ממקור מחצבתו כל ימיו, כדאיתא בווה"ק (אחרי ס"ז) וז"ל: — זכאה חולקיהון דצדיקיא, דכלא אתקשר דא בדא, נפש ברוח, ורוח בנשמה, ונשמה בקודב"ה, אשתכח דנפש צרורה בצרור החיים עכ"ל.

וכאשר יחטא האדם נעקר נשמתו משורשו העליון ונפסק מאילנא דחייא, וע"י חטאיו עושה מחיצה בינו לבין קונו ויוצרו, בבחי' כי אם עונותיכם היו מבדילים בינכם לבין אלקיכם (ישעי' נ"ט).

ועיקר תכלית התשובה הוא שיתקשר שוב בשורש העליון לחי החיים, וע"ז רמזו לנו רבותינו ז"ל באמרם (יומא פ"ו) גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד, דהיינו גדול כוחה של תשובה שע"י יכול בר ישראל להתקשר שוב לכסא הכבוד, למקור מחצבתו הראשון.

וע"ז ירמזון הג' מקראות הנ"ל, (כסא כבוד מרום מראשון) דהיינו בראשונה בתחילת בריאת האדם היתה נשמתו גבוה רם ונישא ואחיד בכסא הכבוד, (מקום מקדשנו) היינו כל זמן שאנחנו במקום הקדושה אנו מקושרים בכה"כ. אבל אחרי שחטא האדם נעקר משורשו הראשון וממקום הקדושה. ואחיד ומתדבק במקום הטומאה רח"ל, ואח"כ הורה לנו הנביא דרכי נועם האיך להתקשר שוב למקור מחצבתנו, ואמר לנו שלזה נזכה ע"י תשובה, בבחי' שובה ישראל עד ה' אלקיך, עד שתגיע שוב ותתקשר לה' אלקיך כמקדם, וכבר מובא לעיל בשם האר"י הקדוש ז"ל, והרוקח והרמ"ק והר"ח ז"ל שראשית עבודתו של הבעל חוטא הבא לשוב, שיטבול א"ע במקוה לשם טהרה ותשובה, כמו גר הבא להתגייר, וע"ז אמר הנביא (מקו' ישראל ח') באם בר ישראל בא לשוב ולהתדבק שוב לה' אז ראשית יטבול עצמו במקו' טהורה ועי"ז יזכה להתקרב ולהתדבק שוב להשם ית"ש, כמבואר בפרי עץ חיים (שער השבת) שע"י טבילה במקו' הוא מתחבר להקב"ה להיות אחד, (וכן אמר לי כ"ק מרן אאמור"ר ז"ל שאחד מכוונת המקו' הוא, שיכוין להתקשר שוב בשורש העליון). ואח"כ אמר (כל עזביך יבשו) דהיינו אבל אלו שעזבו את ה' אלקיהם ופנו לדרכם הרעה ואינם רוצים לשוב אליו עוד, אלו יבושו לעת"ל ממעשיהם הרעים ועל אשר עזבו את ה' ואת תורתו, ולא עוד אלא (יסורי בארץ יכתבו) הסרים מהשי"ת ואינם שבים מדרכם הרעה, לא רק זאת שיבושו אלא ששםם יירשם בהגיהנם אשר נקרא ארץ עיפטה, להנקם מהם בעד חטאתם, כדמוכח

מתרגומו

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

מתרגומו וז"ל: ורשיעיא דעברו על מימרך בגיהנם אינון עתידין למיפל, ועונש זה יהי' להם (כי עזבו מקור מים חיים את ה') וזה להם מידה כנגד מידה כי המה עזבו את ה' אשר הוא כבי' מקור הרחמים והחסדים הנקראים מים חיים כידוע לי"ח, והתדבקו בקליפות אשר המה מצד הדין, ובכן יתדיינו בדיני של גיהנם.

ועוד י"ל מקוה ישראל ה', כל עזביך יבושו. דהנה מובא ברי"ח (שער האהבה פי"א) שבשעת טבילת המקו' צריכין להרהר בתשובה, כי התשובה הוא בסוד המקו', ובפרט מי שטובל עצמו לשם תשובה בודאי צריך להרהר בתשובה ולהתודות כמבואר בש"ע ארי"ח (סימן תר"ו—ע"ש בט"ו ומג"א), וכתבנו לעיל שע"י המקוה זוכה בר ישראל להיות דבוק בהש"ת, ואפ"ל שע"ז כיון הכתוב באמרו (מקוה ישראל ה'). אה"נ שע"י מקו' יכול בר ישראל להתדבק בה', אמנם רק בתנאי באם יצרף לטבילת המקו' את התשובה, ועיקר התשובה הוא הבושה כדאמרו ז"ל (ברכות י"ב) כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו, וגם שדב"ה הוא אותיות ברוש"ה ולזה אמר הנביא (כל עזביך יבושו) כל אלו שעזבו את ה' עד הנה יבושו מלפניו ית"ש ויטהרו עצמם במקו', וע"י שני דברים הללו התשובה והטבילה נזכה להתקרב לאבינו שבשמים ולהיות דבוק בו ית' בבחי' קודב"ה וישראל חד, והיינו (ישראל ה').

ואח"כ אמר רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה כי תהילתי אתה, ומה הוא שייכות דהאי קרא להנהי קראי דלעיל מיני', אלא אפ"ל האי קרא ע"פ המובא ברמב"ם (פ"ב מהלכות דעות) ובספר חובת הלבבות ויתר ס"י דכמו שיש חולי בגופו של אדם כמו"כ אית חולאת הנפשות, וכמו כשאדם אינו שומר את גופו מדברים המזיקים לו בא לידי חולי הגוף ל"ע, כן באם אינו שומר את עצמו מדברים המזיקים להנפש כגון עונות ומידות רעות או נחלה נפשו ע"ז, וכמו בחולאת הגוף הוא רפואתו שיעשה היפך התנהגותו הקודמת דהיינו באם נחלה ע"י אכילת מאכלים שמנים ומתוקים וכדומה, או הוא רפואתו לאכול מאכלים וסמים מרים וכדומה, וכמו"כ הוא ברפואת הנפש באם הוא בעל מידות רעות כגון בעל כעס ובעל גאו' וכדומה או רפואתו הוא שיתנהג בשוכה ונחת ובענו' יתירה בהיפך התנהגותו הקודמת, כמבואר בכל ס"י, והנה שמעתי מפ"ק עט"ר אאמור"ר זצוקל"ה פי' ע"ז הכתוב (רפאני ה' וארפא), דידוע באם אדם יש לו איזה חולי והולך אצל רופא ומקבל ממנו איזה רפואה על מיתושו, או אותו הרפואה מועיל לפעמים לזה המיחוש ויכול להויק לאבר אחר, וממילא אין רפואתו של הרופא שלימה, ולכן אנו מבקשים (רפאני ה') שהש"ת בעצמו ישלח לנו רפו"ש ואז (וארפא) או נתרפא על כל רמ"ח אברינו ושס"ה גידנו, עכלה"ק ודפח"ח — ולפ"ד יכולין לפרש האי קרא על רפואת הנפש, כי המקראי קודש דלעיל מדברים מחולאת הנפש ואופני רפואתם כדביארנו לעיל, שהנביא מלמד אותנו דרכי רפואת הנפש האיך להתחזק ולהתרפא מחולאת הנפש ולהיות דבוק בו ית"ש, ובכן אנו מבקשים (רפאני ה' וארפא) כי גלוי וידוע לפני כס"כ שאין בכוחנו לשוב אליך

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצח

אליך כדבעי, ואין אנו יודעים איזהו תשובת, ובאיזה ביאה אנו יכולין לבא עד לפני שער ממה"מ הקב"ה, וגם אחרי ששבנו קצת, ולקחנו איזה תרופה למכות הנפש ושברנו איזה מידה רעה, אז מתגבר שוב כוחו הגדול של היצר הרע והיילותיו במידה אחרת ואין בכוחנו ללחום נגדו וכחותיו, ולכן אנו מתחננים אל ית"ש ומבקשים (רפאני ה') אתה כביכול בעצמך תרפאיני רפואת הנפש והגוף ואז (וארפא) ברפוי"ש, ואז תתחזק הנפש ותתרפא והיתה לה שמחת עולם. ולא יוכל היצרא בישא להסיתנו בשום מידה ולא יוכל להחטיאנו בשום עון, (חושיעני וארשעה), כי ידוע שיש גאולה פרטית וגאולה כללית, והגאולה פרטית הוא כשהקב"ה מושיע לבר ישראל ופודאו מידי היצר הרע, וזהו עיקר ישועתו של אדם: ע"ז אמר (חושיעני) בזה שתרפא את נפשינו ותגאלנו מיצר הרע ואל ישלוט בנו (וארשעה) זאת היא ישועתי העיקרית (כי תחילתי אתה) כי עיקר התהילה שלי הוא רק אתה, כי בו ית' ישמח לבנו, והשי"ת ירפאינו ברפואת הגוהנ"פ ויזרוק עלינו מים טהורים ויטהרנו בטהרתו מתוך רחמים וחסדים מגולים בב"א.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

פרק ח

כונת טבילת המקוה

(בסוף הקונטרס של הכי"ק השייכים לספר טהרת הקודש מצאתי עוד דף אחד וכפי הנראה הוא שייך לזה המאמר ולפי הנראה הוא התחלה מכוונת המקוה שרצה כ"ק אבא מארי ז"ל להדפיס באותו מאמר והגם שלא נכתבו אלא כמה שורות ונשאר באמצע כתיבה עכ"ז מרוב חשיבותם אדפיסם בהתחלת כונת המקוה) וזלה"ק :

ועכשיו בעז"ה אסדר סדר הכונות אשר יהא שוה מקטן ועד גדול.
והנה הכונה הפשוטה אשר לכל בר ישראל, לכהפ"ח אשר ישמור עצמו מכל עניני דאסורא במקוה ויטבול עצמו לשם הכנה לקבל קדושה העליונה ולטהר נפשו מטומאות וזוהמת הס"א (כממאר נ"ח) ויהיו מוכנים גופו ונפשו לתורה תפלה ותשובה, כי בלא זה הוא לא כלום כאשר מבואר בפע"ח ובפרקה"ל אשר לכ"ע עכ"פ טבילה לשם טהרה בעיני, ואל"כ הוא ח"ו כמקצץ בנטיעות, כמובא בפע"ח הנ"ל.

וכונה פנימית מזה אשר מובא להלן בכונות המקוה להבעש"ט הק' זי"ע,
אשר האיך אפשר אדם לטהר במקוה הלא אדם נמשל לכלי חרס וכלי חרס אין לו טהרה במקו, והתירוץ הוא אשר כלי חרס שבירתן הוא טהרתן, והוא שישבר לבו לפני ה' בהירהור תשובה על חטאיו קודם הטבילה במקוה. ולכאורה קשה אם הטעם של טהרה הוא מפני שבירת הלב כאשר כלי חרס זהו טהרתן, א"כ תסגי לו בשבירת הלב, והטבילה אמאי נצרכה, רק באמת עיקר הטבילה בשביל טהרת הנפש, והגוף מקיף הנפש וכ"ז שלא נטהר הגוף הוא כמו שמטביל איזה חפץ (כלי) והוא מוקף בדבר טומאה, וכאמרם ז"ל (הענין ט"ז) כטובל ושרץ בידו, אבל באם שובר הגוף בהירהורי תשובה אז נטהר הגוף מגסותא דרוחא דילי' ונעשה הגוף ככלי חרס הנשבר, ונטהר מטומאתו לפי שעה, ומזה נעשה בקיעה לנפש וקבל טהרה וקדושה ממימי המקו' העליונים הנמשכים למטה במקו' התחתונה, ולכן כל מה שישבר לבו ביותר קודם טהרת המקו' עושה הכנה לנפשו לקבל טהרה העליונה.

והי' מעשה אצל הרה"ק הרבי ר' נפתלי מראפשימיץ ז"ל, אשר ראה אברך אחד הולך בעש"ק למקו' בהכנה גדולה, ואח"כ בחזירתו מהמקו' אמר (הרה"ק הנ"ל) להעומדים שם, ראו זה האברך שהלך למקו' נאה ובא בחזרה בעכירות, מפני שנכנס איזה התרוממות בלבו וסבר שתיקן את נפשו, וזה מוסר השכל. ולכן יהא נזהר אחר הטבילה שיחקוק בלבו הכנעה לפני ה' שזה העיקר בעיקרין.
ע"כ לשון כבוד קדושת אאמר"ר זצוק"ל זי"ע ועכ"א :

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש קצט

פרק ט'

הנה בפרק ג' במאמר זה מביא כ"ק אאמ"ר נ"ע בשם המרע"ח דמי שאינו מכויין בכחנת טבילת המקו' הוא מקצץ בנטיעות ח"ו וכו'. והגם שמבאר שם בשם הרה"ק בעל עטרת צבי ז"ל שזה לא נאמר אלא על מי שאינו מכויין אפי' לשם טהרה, ולפי"ז נראה דמי שמכוחן סתם לשם טהרה סגי ליה, ואינו מוכרח לכוון יתר הכחנות, אבל מבאר שם להלן דזה הכחנה לשם טהרה לבד לא סגי כי אם לפשוטי המון, אבל מי שהוא כר דעה אפי' כל שהוא מוכרח לכוון כחנת המקו' כפי אשר תשיג ידו, והיות שלאו כל בר נש יכול לומר זכינא נפשאי לכוון כחנת האר"י ז"ל ויתר הכחנות אשר יסודם מהררי קודש מרבינו בעש"ט ותלמידיו הק' ז"ל, ולכן התחיל מארי אבא ז"ל לכתוב בשלהי זה המאמר כחנות אשר יהי' שוים לכל גפש מקטן ועד גדול, בדרך פשטות וברוך עבודה וברוך כחנה, כמש"ג לעיל בפ"ג. אמנם בעוה"ר לא זכינו שתתגלה אור זה לעין כל וטרם סיים בוצינא קדישא כתיבת כונת טהרת המקו' אשתכחו מלוי ויצאה נשמתו בטהרה, והיות שכך עלה במחשבתו של האי צדיקא להדפיס במאמר הדין כל הכחנות של טבילת המקו', ולכן נצרף מחשבתו הטובה למעשה, ואנקוט בשפולי גלימא דאבא מארי, ואסדר כאן בע"ה כחנת הטבילה מרבינו האר"י ז"ל ורבינו בעש"ט ותלמידיו הק' ז"ל, ואחי"כ אסדר בע"ה כחנות השוים לכל גפש בקיצור, וכל אחד יסוּן כפי השגתו ומרדיגתו.

והיות שהבאתי כאן כוונת טבילת עש"ק, ובכן אצרף כאן, גם כוונת רחיצת ידיים ורגלים בחמין בערש"ק ודיניהם, מהאר"י ז"ל:

יזהר תחלה לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין, ובתחלה צריך לטהר הראש ואחי"כ הידים ואחי"כ הרגלים, כי הם בחי' נה"י למטה מחג"ת, והרחיצה בחמין הוא נגד שלהבת היוצא הנזכר בזוהר, כי הקליפה רוצה להתחבר בהקדושה והשלהבת מגרש' ומכניסם לנוקבא דתהומא רבא, ואמנם תחלה מטהרת שלהבת בחי' חב"ד, ואחי"כ חג"ת, ואחי"כ נה"י, ולכן צריך להקדים הפנים לידיים ורגלים, ותכוין כי שלהבת אותיות שב"ת ל"ה, ועיי"כ עולה המלכות לג' קווין ש'. ואמנם שלהבת זו נקרא שלהבת י"ה, נמשכת מאורות או"א הנקרא י"ה כי י"ה יש בו יוד הי, יוד הה, יוד הא. גימ' יאחדונהי, ויוד פעמים ה"י גימ' ש', ויוד פעמים ה"ה גימ' ר', ויוד פעמים ה"א גימט' ק"ך גימט' כת"ר עם צ"א הנו' גימ' אשת"י כי אז נקרא אשתו דז"א, אח"כ תקח מילוי יו"ד ה"ה והם וד"י ה"א גימ' כ"ה, ס"ה גימט' שלהב"ת והם סוד ב' מוחי או"א מתפשטים בנו"ה, ומשם יוצא שלהבת זו ומגרשת הקליפות: וגם תכוין כי העלאת נו"ה לחג"ת ע"י רחיצה זו, ובשעת רחיצה יאמר: והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים — אם רחץ ה' את צואת בנות ציון ואת דמי ירושלים ידיח מקרבך ברוח משפט וברוח בער — ויכוין לתת אומץ לנה"י דנוקבא שלא יאחזו בה חיצונים. ובעת נגיבת רגלים יכוין לפנדלפון שנעשה סנדל לרגלי השכינה כשמתקשטת עצמה לזיווג אחר רחיצתה ונועלת מנעל זה ברגלים, והוא סוד נעל דשבת ויו"ט, עכ"ל:

תכוין

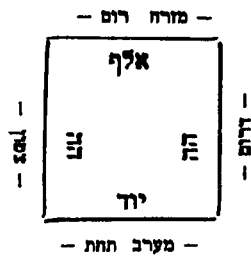
טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

כוונת הטבילה של ערב שבת ויו"ט

מסידור האר"י של הרה"ק ר' אשר ז"ל

תכוין כי ששה מעלות שמנו חכמים במקואות הם כנגד ו' צירופי יהו חסד דרום. יזה נצח מעלה. הוי גבורה צפון. היו הוד מטה: ויה ת"ת מזרח. והי יסוד מערב. גם ט' יוד"ין דע"ב ס"ג מ"ה בין גי' מים והם חסדים דבינה וזעיר נכנס בתוכו בו"ק דמקוה:

גם תכוין מקו"ה גי' אלף הה יוד הה. ויכוין בצירור מקוה כוה: וצירור זו ם סתומה כי כן נקראת בינה ומקבלת בה מ' סאין. גם יכוין כי אהי"ה עם הצירור ה' בצורת ד"ו גי' מ' גי' חל"ב ותועיל כוונה זו לחמם המים, וכשיגיע מים לחוה יכוין יוד חי ויו הוי. אלף הי יוד חי גי' זכור את יום השבת. וישוח למערב באימה עד שיכסה ראשו במים ואם אינו יודע לכוין הרחחות יצייר במחשבתו בקנ"א שהיא מקוה הגו' ותכוין כי

ע"ב ס"ג מ"ה בין קס"א קמ"ג קנ"א יש בהם ז' יודין והם כנגד ז' שמות דמרגלאין יהוה יהוה מצפץ יח אדני אל אלהים מצפץ ובהוספה י"ה הרי עם כוללת הח' יוד"ין נחל. ותכוין לכלול ב' מיני יודין דהו"יות ודא"הי"ה הרי מים. ותכוין עדי"ו לכבוד שבת כי יהוה יהוה יהוה אהיה אהיה אהיה י"ה הם ל' אותיות וב כללות דשמות ויה גי' כבוד וכשתמלאו יוד חי ויו חי. יוד חי ואו חי. יוד הא ואו הא. יוד הא וו הה. אלף הי יוד הי. אלף הה יוד הה. אלף הא יוד הא. גי' שבת. היינו הוי שמות גי' תרפ"ז ועם ב' אותיות י"ה ס"ה גי' שבת. גם אמנם אם אדם טמא בקרי. פעם א' יטבול קודם זה ויכוין להעביר ממנו חזוהמא. ובפעם שנית יכוין הכל כנ"ל ויאמר הריני טובל לאבער. לכושין רחול. ובפעם ב' יכוין יהוה יהוה מצפץ יח אדני אל אלהים מצפץ ובוה יש ה' יוד"ין עם ב' שמות אהיה יה"ו גי' במים (ר"ל באלו ז' שמות דמרגלא יש ה' יוד"ין) גם יכוין ויאמר: זכור ושמור בדיבור א' נאמרו כי זכור גי' ע"ב קס"א ושמור אלהים דיודין גי' ש' ריבוע. אלהים גי' ר' ומלוי ע"ב וד"י יו"י למתקם גי' שמור. ואח"כ טובל פעם שלישית (או שנית אם לא ראה קרי) ואומר: הריני טובל לקבל נשמה יתירה. ויכוין בכל השמות הנ"ל גי' שב"ת. ותפסע לאחוריו בעת צאתך מן הטבילה ותאמר פסוק: אם תשיב משבת רגליך חפצוך ביום קדשי וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד. ותזהר שלא תנגבם במטפחת כי הם מימי שבת וישאוב הגוץ קדושתו:

ויש ליהזר מאוד בטבילת מצוה כי אין דבר מועיל להשגה כמו הטהר' והטבילה שיהיה אדם טהור בכל עת. אין לטבול כלל קודם חצות היום. וצריך לקרות פ' השבוע קודם. ותיכף אחר הטבילה ניכר באדם תוספת הקדוש' אך עיקר הגילוי רק אחר חצות. וכל עוד שתהיה הטבילה יותר קרובה ללי"ש יתגלה יותר תוספת.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

כוונת הטבילה דערב שבת

ושל שבת קודש

ודתשובה ודיו"ט בקיצור מסודר הנ"ל

קודם שיכנס למקוה יאמר: ולמקוה המים קרא ימים, ר"ת הויה אלהים עט"א, אח"כ יאמר: ויקרא אלהים לימשה ארץ, ויקרא עה"א גי' אלף למד הי יוד מם עם יג"א וה"א שרשו וכן הוא מספר יבשה. ארץ גי' אלף למד הא יוד מם ואלהים הכתוב בפירושו הרי ד' אלהים שמה גי' משה שכתוב בו כי מן המים משיתהו. ומשנכנס בו יכוין מקוה גי' אלף הה יוד הה גי' כע"ס ויכוין: בטבילה זו לבטל כעם: ובטבילה לשם תשובה והמים הם פ' יודין דע"ב ס"ג מ"ה בין ומפני כי כולם בחכמה עשית הם מ' סאה ד' יודין דיו"ט הי ויו הי שבחכמה:

ובע"ש ויומשך בו הנחל העליון שהם ז' יודין שבשורש ז' שמות יוד הי ויו הי — יוד הי ואו הי — יוד הא ואו הא — יוד הו הו הה — אלף הי יוד הי — אלף הא יוד הא — אלף הה יוד הה עם הי של יה שהוא סוד יום שבת עה"כ של ה' ה' יודין הרי נח"ל וכללות כולם ע"ה גי' מים גי' היודין דע"ב ס"ג מ"ה בין והם מ' סאה גי' ד' יודין דיו"ט הי ויו הי שבחסד שממנו עיקר המים והוא גי' פ' שבבינה והוא גי' יוד הא ואו ע"ה, וכל זה לכבוד שבת, ל' אותיות שב. ז' שמות הנ"ל ויה ועם ב"כ א' ד. ז' שמות וא' דיה גי' כבוד, ומספר כל הה שמות אלו גי' שבת:

טבילה (א) דע"ש אלף הה יוד הה גי' מקו"ח, לפשוט בגדי חול:

טבילה (ב) לקבל תוספת שבת, אחיה יהו ו' שמות מרגלאין יהוה יהוה מצפץ יה אדני אל אלהים מצפץ שעם אלף הה יוד הה גי' מקוה גי' אלף עלמין שהם אדני אל אלהים מצפץ שעם אלף הה יוד הה גי' מקוה גי' אלף עלמין שהם אורות אימא לקבל הארה מהם ובו' שמות אלו ה' יודין ועם אחיה יהו גי' במים:

בע"ש בעלותו מן הטבילה יאמר: אם תשיב משבת רגליך שר"ת גי' תרי"ג ויהוה עב"כ ששקולה שבת ככל התורה, וע"ב ס"ג מ"ה בין קס"א קמ"ג קנ"א עם יה סוד או"א שעד שם עולים זעיר ונוקבי (בשבת) גי' שבת:

בשבת

כוונת טבילת שחרית דשבת: ע"ב ס"ג מ"ה בין קס"א קמ"א קנ"א ועם י"ה סוד או"א גי' שבת:

עיר"ט

בטבילת ערב יו"ט: יוד הי ויו הי — אלף הי יוד הי גי' רג"ל: ברגל

תכוין כי הארתם הוא הרגל המתגלה עתה בזעיר ולכבודו אתה טובל, ותאמר: הריני טובל לאעברא לכושין דחול. — ותטבול שנית ותכוין כי רג"ל גי' יוד

הי

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

הי ויו הי—אלף הי יוד הי. ותאמר: הריני טובל פעם שלישית לקבל קדושת הרגל.

בערב שבועות מוסיף

וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם:

באשמורת הבוקר דיום השבועות

יכוין לקבל תוספות קדושה מהמקוה גי' ונקה שבמזל התחתון המטהר הכלה בטבילת המים היורדים מהכתר הכולל נ ש"ב ברדתו על ראש ז"א ומקוה זה של הכתר הוא גי' יוד הי דע"ב ויוד הי דס"ג ודייווי ודיאווי בהסיר מהם ב' כוללים של ב' השמות הם גי' מקוה עכ"ל:

(כחנות הנ"ל הוא קיצור מהכחונות המובא בפרע"ח ובשער הכחונות ובכנפי יונה והרוצה יעיין שם)

כוונת לבישת החלוק של שבת ז'הריאל שם החלוק של השי"ת, להמשיך הקדושה עליו:

כוונת לבישת הלבוש אכתריאל: ובלבישת מנעלים יוצפחירון: — וברחיצת הידים זה את זה ה ה ה ה: (ועיין בספר ברית מנוחה שסוד שם זה יוצא מפסוק האזינו, ועי"ש ותראה נפלאות).

פרק י

כוונת המקוה מכבוד קדושת מרן הבעש"ט זצוקליה

(נעתק מסה"ק יושר דברי אמת וז"ל:)

קודם יכוין סוד הנז' בגמרא ו' מעלות במקוה, וע"פ סוד כזה (יהו חסד). (יהו נצח). (הוי גבורה). (היו הוד). (יהו ת"ת). (והי יסוד): והם השמות הכתובים בכחונת הלולב כמ"ש האריו"ל טעמם ונימוקם שם בכחונת הלולב עי"ש. והמים שבמקוה הם ט' יודין דע"ב ס"ג מ"ה בין גימטריא מים, וכולם נמשכים משם ע"ב שהוא הראשון שהוא חסד גימ' ע"ב והוא בחי' מים, לכן הם מ' סאה נגד ד' יודין דע"ב, גם מקו"ה גימ' קנ"א כמנין אהי"ה במלוי ההי"ן שהוא ביסוד הבינה שהוא בית קבול לקס"א וקמ"ג. והנה בנין הגוף הוא ע"י שם קנ"א כמבואר בכתבי האר"י ז"ל בכחונת ליל הו"ר, והגוף הנגוף הוא כלי חרס ואין לו טהרה במקוה כי בכלי חרס שבירתן זהו טהרתן. והענין הוא שקודם כניסתו למקוה צריך לשכר לבו בקרבן ומקבל עליו עול מלכות שמים לעווב

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רא

לעזוב פשעיו, ומעתה מוכן לעבוד הש"י באהבה חסד, ויראה גבורה. בכדי שיוכל השי"ת להתפאר תפארת בו, כמשה"ה ישראל אשר בכך אתפאר, וימסור את עצמו על קדושתו ועי"ז ינוצח נצח הס"א בבטחונו בהש"י ששייב את נדחו, וצריך להודות הוד לו שנצול ממצולת ים, ואז הוא נכלל בכלל צדיק יסוד עולם, ואז ע"י יתגדל ויוכר כבוד מלכותו מלכות ית"ש לעולם ועד:

ועוד יכוין בהיותו במקוה, כי שם אדנ"י מלכות הוא סוד הדבור, ושם הוי"ה הוא ז"א סוד הקול, ושם אהי"ה סוד המחשבה, ובמקוה הגג של המקוה נגד שם אהי"ה, והד' רוחות של המקוה נגד ד' אותיות הוי"ה. וקרקעית המקוה נגד שם אדנ"י, והג' שמות הנ"ל הם גימ' יב"ק הוא סוד, יחוד, ברכה, קדושה, ויכוין כשנכנס למקוה לבקש מהש"י טהרה וקדושה למחשבתו ולקולו ולדבורו, ואז ע"י כונות הנ"ל אף שבע יפול צדיק וקם, אף אם ירד שבע מעלות אחרונות, ירפאהו השי"ת ויכרות עמו ברית חדש אשר לא תופר, ואז יאיר על נשמתו קומ"ה הרוחנית אותיות מקו"ה.

סא"ה גימ' ס"ה אדנ"י, וא' שבסאה הוא סוד חכמה שהוא י' ראשונה דשם הוי"ה, וי' במלוי כזה יו"ד מרומז הו' לו' קבין שבסאה ר"ל לשש מעלות שבמקוה כנ"ל. ששורשם מלויים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן גימ' ק"ב וו' פעמים ק"ב גימ' ברית לתקן הפגם של הברית קודש, ובד' של מלוי יו"ד רומז לד' לוגין כי יה"ו במלוי אלפי"ן גימ' לו"ג ועי"ז יזכה לעבודת הש"י. ויאמר פסוק זה עם הכונה, מקוה ישראל ה' מושיעו בעת צרה, ויכוין ר"ת מקו"ה ישראל הוא מ"י שהוא בינה, יהו"ה מושיעו הוא ר"ת י"ם, שה"ס השכינה שממנה מתגלים הדינים בעוה"ז, ומתוק הדינים הוא ע"י העלתם לשרשם שהוא יסוד הבינה שממנה מתערין דינים שבה שם אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה כנ"ל שהוא גימ' מקוה ושם נמתקים בסוד הלידה ע"י המים שבמקוה דהינו ט' יודי"ן דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שעולים צ' כמנין מי"ם ועי"ד יודי"ן דע"ב שהם מ' סאה, ויכוין כי גלוי הגבורות ה"ס שם אגל"א ר"ל שמתגלים הה"ג שהם שרש כל הגבורות ומתגלים בשכינה תתאה סוד אדנ"י, אמנם כשמתעלים הגבורות לשרשם שה"ס מ"י שנק' בינה ונמתקים שם בסוד הלידה חדשה נרמז שם הנ"ל ג"כ שמספרו אל"ד, לכן יכוין כששוחה ראשו לתוך המים לטבול בשם אהי"ה אל"ד בשלוב כזה אאהליד"ה, ועוד יכוין ויציר אלו הד' שמות בהיותו בתוך המקוה כזה אל"ד אדנ"י הוי"ה אהי"ה, ויכוין הא' משם אל"ד רומז לכ"ע שהוא אל"ף אותיות פל"א, ול' רומז לג' קוין, קו ימין חח"ג, קו שמאל בג"ה, קו אמצעי ד"ת יו"ד, וד' רומז למלכות סוד אדנ"י; (ע"כ העתקתי אות באות מדברי אלקי הבעש"ט ולה"ה), עכ"ל.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

פרק י"א

כוונת המקוה בקצרה מסה"ק „ישמח לב“

מרצה א' ניתן מכבוד הרה"ק מוה"ר נחום מטשארנאביל וצוקלה"ה וז"ל:

בהכנסו למקוה יכוין שנכנס לעלמא דחירות שאין שבירה שולט שם ויפשוט מעליו בגדי חול הבגדים של חול שהם מסטרא דחול. כי כשבאים לעלמא דחירות אפי' עבד יוצא לחירות. והכל מתבטלין. ויכוין ולמקוה המים קרא ימים ר"ת גי' הוי"ה אלקים כמבואר בכוונות שהקטנות שהוא קטנות השכל הנקרא מוחין דאלקים שהוא הנובע שהוא נובעות העולמות יומתקו ויתעלו לגדלות השכל מוחין הוי"ה כי כל השכלים שנפלו בקטנות יתעלו למעלה אל מקום מקוה המים ששם נקוים ומתחברים ומעלים כל השכלים. וזהו ולמקוה המים קרא ימים מקום שמתאספים השכלים קרא ימים י' מים הם עשרה שכלים המתאספים ומתאחדים. ואז ויקרא אלקים ליבשה ארץ מה דהוית יבשה דלא עביד פירין יהי' ארץ דעביד פירין ואיבן וכל אלקים הנרמזים בזה הפסוק דיודין דאלפין דהיהין ופשוטין כמבואר בפע"ח הם הנמתקין כאמור שהוא ד' אלקים דקטנות מוחין. ועיי' השכל שהוא משה גדלות השכל שהוא חכמה ע"י הכנסו למקוה מקוה המים ונעשה ק"ן לחכמה הנקר' אלף מלשון ואאלפך חכמה והוא בחי' קנא ק"ן א' וישרה בו החכמה וכשישתה מנחל ההמשכה ירים ראש הם המוחין כי זהו נוצר חסד לאלפים הם בחי' אלפין דאלקים שממותקין ע"י החסד עליון הוי' דגדלות. וכשנכנס בה וכרע למטה ונכנס במים שמכסים אותו הוא מתעלם בה כעובר בבטן המלאה בחי' קטנות וכששוהה שם זבא למדריגת התפשטות מגשמיות בא לבחי' ק"ז מ"ה שהוא התיקון ובחי' המקוה ב' סתומה מד' רוחות מ"ב רבתא מלברבה המשרה בל' ישלוט שום שבירה, ובחי' השכל נק' י' המתלבש נק' מים מ"ם י'. ואח"כ יטבול לד' רוחות. עכלה"ק:

כוונה קצרה מבן המחבר הק' הנ"ל ה"ה הר"ק רבי ר' מרדכי מטשארנאביל

וצוקלה"ה בספרו הק' ליקוטי תורה וז"ל:

וזה נראה גם סוד כוונת המקוה. דהיינו המקוה נמשך ממקוה עליונה הוא שם אהי"ה עולם הבינה ששם נמתקו הדינים והסיגים והקליפות שנעשו ע"י עוונות בני אדם. וכשיכנס במקוה יעשה תשובה גמורה ועוזב חטאיו בלב שלם ומודה ועוזב ירוחם ויסלח כמאמר הכתוב והאדם הוא בחי' אדניי שהוא נקרא שכינה ששוקב בתחתונים, פירוש בחי' אדניי. והמחשבה של אדם כשמחשב בטוב כנ"ל. ועושה התשובה כנ"ל הוא בחי' הוי"ה וזוהי הכוונה יוכל לשרות עליו קדושה עליונה. עכ"ל:

שביעית

כוונת המקוה

מסה"ק „סור מרע“

שביעית טהרה וטבילה בכל עת ולפחות בעת הצורך (מ"ה). ושם במקוה תכוין כי רומזת ליסוד אמא הוא יסוד התשובה, והיא המטהרת את הבן הנעים, בסוד תבא אמו וזקנה וכו'. וכדאיתא בזהר (בראשית דף ל"ג) אמר ר"ח מקוה המים דא צדיק, דכד מטי למקוה המים אתמר ב' וירא אלקים את האור כי טוב, אמרו: צדיק כי טוב וכו', וביארנו זה המאמר בתשובת שאלה באורך, ומי המקוה הוא מי הדעת כמ"ש הרמב"ם ז"ל בסוף הלכות מקואות, ובוהר (שם) רי"א מקוה המים דא ישראל, שנא' מקוה ישראל י"י והוא יסוד אבא חכמה עלאה דהוא דעת דו"א והיא נקרא' ישראל ונמשכת מנחל עליון מזלא עלאה נוצר"ר הס"ד לאלפיים (ר"ת נח"ל) ויכוין בכוונת יחודי המקוה (מ"ו). ובאותה תשובה הארכנו באורך בשורש כוונת המקוה, (בספר פרי קודש הלולים, עיי"ש) (יהי ה' עמנו שתצא לאור כי יסוד גדול ביארנו שם מקור מים חיים), ולטבילת קר"י יטבול במים קר"ים, בסוד מים קר"ים על נפש עיפה, ושמועה טובה מארץ מרחק, אר"ץ מרחק נקרא יסוד התשובה, כי יסוד אבא נקרא מרח"ק מרחו"ק ה' נראה לי וירא את המקום מרחו"ק, מבואר בסידור, הנה אר"ץ מרח"ק נקרא יסוד אמא תשובה (ומרחק יכונה לבינה כטעם ממרחק תביא לחמה) והוא עצם המצוה ועל שמה נקרא היבשה אר"ץ, וסוד מים קר"ים מספרו מ"ת, שנ' משם הבעש"ט אשר הצדיק נפטר ממיתה כשרואה קר"י, בסוד יקר בעיני ה' המותה לחסידיו (כי אצל הצדיק נחשב לו צערו על מקרה בלתי טהור יותר מצער מיתה ובוה נפטר ממיתה, כי מרדות גדולה בלבנו, ובוה תבין בסוף יומא על הרואה קרי ביוה"כ יזי"א דוק היטב) יקר אתון קר"י ומים על נפש עיפה והמים בסוד מס"נ למיתה כמו בנפילת אפים ונמתק במים קרים, ועי"ז יזכה להשגה בסוד שמועה טובה, וירא אלקים את האור כי טוב כנ"ל בזהר. ובמקום אחר נרחיב, ולא באתי לכאן אלא לצורך אגב השגת החכמה וכן קבלתי מרבותי:

הוספות מהרצ"א ז"ל

(מ"ה) בדברי מרן כאן כתב יטבול בעת הצורך לו, רק אח"כ בתנאי השגת תחכמה כתב בענין השגת האדם אין לך דבר שמועיל כמו הטהרה והטבילה. שיהי' אדם טהור בכל עת, אבל אין מכל זה ראי' להצריך טבילה שלא בעת המצטרך לטהרת הקרי, ואפשר כוונת הרב אפי' בעת הספק דמים חלוקים ועכורים, אבל לזה צריך אומדן דעת דלפעמים היא מתרמית היצר לבלבלו מדמה לדעתו ענינים אשר לא כן, וכן ראיתי בעיני. זולת כשעושה האדם טבילות משום תשובה ובכוונות הראיות שיהי' כקטן שנולד בהכנסו למקוה בהתקפל תלת גוי תלת כבמיעי אמו ואח"כ יולד ברי' חדשה ע"י תשובה כשורה

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

כשורה מה נחמד ונעים. והנה החכם עיניו בראשו לטהר את גופו בכל זמן ועידן אך לא בשגעון זולת באיזה כוונה. ודי בזה הערה למבין ורוצה באמת נ"ל הקטן:

(מ"ו) יחודי המקוה, יעיין (בפרע"ח בשער השבת פר' ג') והנה מחדש נדפסו כוונת המקוה בקיצור מהבעש"ט, והוא לכיין שם קנ"א משולב עם שם אגל"א כזה אל"ף א' ה"ה ג' י"ד ל' ה"ה א'. ופירושו היחוד מהקדוש מהרד"ב שם קנ"א בגי' מקוה ומקוה היא בינה ושם אגל"א הוא השראת הדינין כל הגבורות ממנו באים (ולדעתי יוצא מפסוק מתי אעשה גם אנכי לביתי) ובינה מינה מתערין דינין וכשמביאין את הדין לעולם המחשבה נמתק בשורשו כי נק' עלמא דחירות אפילו עבד הבא נעשה בן חורין כידוע. וממילא כשמביאין את השם אגל"א לשם קנ"א נמתק הדין בשורשו ומשם אגל"א נעשה שם אל"ף נעשה מעני הולדה ומהגבורה נעשה חסד, לכן יכוין את השם אל"ד כי אלופ"ו של עולם נמשך ע"י הלמ"ד שהוא ג' אבות כ"א כלול מיו"ד להד' פי' למדרגות התחתונות (ולדעתי יחוד הזה בגי' קוף מקום שהוא שמו של הקב"ה הוא שם הוי' בריבוע יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה ומבטלין הקליפה אשר הוא לקבל הקדושה כקוף בפני אדם נ"ל) והנה אעתיק לכם ידידי עוד מה שכתבתי בספרי (רג"ל ישר"ה) דברים ערבים לכוונת המקוה בפשוט, במקוה יש תתק"ס לוגין, ובירושלמי אמרינן ברי' בטילה ב"ו פעמים ס' (וכמה פעמים דברנו מזה מענין יוסף שלא נתבטל במצרים, יוסף ר"ת י"ו פעמים סמ"ך ואדרבה משם יצא מושל ואכ"מ בזה) היינו תתק"ס ועם הברי' שבטילה בו תתק"ס"א, (ואם עיני שכל לך תבין מה שאמרה רחל בלידת יוסף שרמזנו אס"ף אלקים וגו' אס"ף בפ' רבתי דאי"ק היינו בגי' תתק"ס"א רמזה שלא יתבטל בחרפת מצרים, כי ויהי ה' את יוסף ויט אליו חס"ד) והוא בכונת המקוה לתקן הברית (דרגא דיוסף) יסוד צדיק הוא באופן זה כי תתק"ס"א הוא י"ו פעמים ס', והנה יש באדם ד' יסודות וכל יסוד כלול מכולם הרי י"ו יסודות (וזהו צירוף תיבת יסוד היינו מהד' נעשה י"ו וכל אחד מתבטלה בט') וכל אחד צריך ס' לבטלו שלא יהי' בו בנ"ט מהקליפה, והנה תתק"ס בגי' אברה"ם שר"ה יצח"ק (ולדעתי ה"ס המתקת הדינים בחסדים והבן), וכתב במגלה עמוקות, הנה המקוה יש בה מ' סאה נגד מ' יום של קבלת התורה, וכמו שבכל סאה ז' קבין ובכל קב ד' לוגין, כן בכל יום ו' עתים ובכל עת ו' שעות (הגם שהוא בהיפך אין קפידא להיות המספר שזה) וכמו שבמקוה תתק"ס לוגין כן במ' יום תתק"ס שעות ועל שיעור הזה הי' ג"כ הלוחות שהי' משקלם ארבעים סאה וכנגד הקבין שהם ר"מ חזרו ושבו ישראל ר"מ מיל כי על כל דיבור חזרו י"ב מיל ושבו י"ב מיל הרי כ"ד י' פעמים כ"ד הרי ר"מ (נמצא ענין התורה והלוחות נרמזו בשיעור מקוה ע"כ מקוה מועיל להשגת התורה כמ"ש מהרז"ו ז"ל ולדעתי צריך לכיין זה הענין) וכן יצירת הולד במ' יום שהם תתק"ס שעות (הרי כשהאדם טובל במקוה נעשה כברי' חדשה הנוצר במעי אמו, והנה כששוחה הוא תלת גו תלת כאשר הוא מוטל כפנקס במעי אמו ואח"כ בהתפשטו הוא כהולדה ההפשטות אברים, יעיין

בע"ח

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רג

בע"ח שער הז"א ותבין) וכל שיעור המקוה מרומזין בשם הוי' הסאין מ' מרומזין בהוי' כשתצייר הההין בצורת דודי אזי יהי' מספר השם מ' (וגם מ' צורתה כ"ו מספר הוי' ג"ל) הקבין ר"מ הנה הוי' מספרו כ"ו בכפלו כזה כ' פעמים ו' ו' פעמים כ' הרי ר"מ תתק"ס לוגין מרומזין במילוי כ"ו שהוא פ"ו, תקפ"ס פ' פעמים ו' ו' פעמים פ' בגי' תתק"ס, וז"ס מקוה ישראל ה' (לדעתי שזהו שכתבו לטבול ד' טבילות נגד ד' אותיות הוי', וקבלתי שצריך לצייר השם הוי' במחשבתו בשעת הטבילה) וכן א"י מהלך מ' יום שהם תתק"ס שעות (ע"כ מקוה סגולה לחכמת התורה כמו שאוירא דא"י מחכים ואין תורה כתורת א"י ג"ל), וכן צריכה הנשמה לטבול בנהר דינור שה"ס נו"ר דלי"ק בגי' ת' שהוא מהלך מ' יום תתק"ס שעות (וצריך האדם להתפלל במקוה שינצל מדין קשה), עוד אני מדבר מקוה תתק"ס לוגין והברי' הבטילה בו הוא תתק"ס"א מנין ד' יסודות שבאדם א"ש ורו"ח מ"ם עפ"ר והוספות הוי' ברוח סודו ידוע, עמש"ל ותבין ע"כ:

כוונת המקוה

מספר „זוהר ח"י" (ח"א דף ז')

וגם שורש אל השגה, טהרה וטבילה לא מיבעיא שלא טבל לקריו ששימש או ר"ל בטומאת קרי שאי אפשר לו לדבר שום דיבור בדביקות אמת ומכש"כ ליחד שום יחוד בשום אופן עד שיטבול, ויכוין בארבעים סאה בארבע יודין של מזל, להמשיך משם אל אדם יו"ד ה"א וא"ו ח"א תלת אלפי"ן שורש אה"י"ח אלה"ים אדנ"י, מדת לאלפים להמתיק מאור נוצר חסד מדת לאלפים, וינקה במקוה"ה שהוא מדת ונק"ה קנ"א עם יו"ד אותיות הכל כידוע, וטבילה הוא עיקר להשגה להטביל בכל עת ובכל יום להמתיק הדינים, להמשיך מוחין צלולים מאירים וזכים עכ"ל:

כוונת המקוה מכ"ק אמו"ר מרן בעהמ"ח זצוקל"ה

והנה בסוד טבילת המקוה אמרתי רמו כי טבילת המקוה שטובלים באימה עילאה בבחי' כריעת תלת גו תלת, וע"י הרהורי תשובה מקודם מעוררים עולם הבינה להשפיע בור"ג לטהר מקום הסגם, ויש לרמו רמו שכן מקו"ח עולה כמס' חכנע"ה עה"כ, הוא לרמו כי ע"י טבילת המקוה נכנעים ונמתקים הדינים בשורשם שהוא שורש בינה כידוע, שהוא מקור התשובה שהוא בינה, ושבת עד ה' אלקיך שהוא בינה והוא לב נשבר ועני, וכסיאתו במים שהמה חסדים, גורמים להוריד החסדים דאמא לז"א, ומעלים הדינים לשורשם, וצריך לכוון בשעת הטבילה שבשעה זו טובלים את נשמתו בשמים בנהר דינור, כי מה שאדם עושה למטה עושים כנגד זה לנשמתו למעלה.

ועוד

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

ועוד אמרתי כמו שאמרו הצדיקים שמצות סוכה חשובה שנכנסים בה לגמרי עם כל הגוף, ונלחץ בדרך זה שכן סוכה רומזת לאימא קדישא המסככת עלינו, וכן מק' נכנסים בה לגמרי (בתוך המצו'), וכן מק' שורשה באימא עילאה ומשם נשפע עלינו, ונראה כמובא בר"ח (שער הקדושה) הכוונה, כי בשעת טבילה במק' מתכסה באימה עילאה, והנה בסוכה יש ז' מדות, חג"ת נהי"ם, שהמה הד' מינים כידוע מהכוונות, וסוכה הוא מדה השמינית בחי' אימא עילאה וע"י מאיר ג"כ הכתר והחכמה, ובלתי זה אי אפשר להאיר, ועיין בהקדמת התיקונים בכ"מ שם, וידוע מכוונת המק' להבעש"ט הקדוש כי במקו' צריך לתקן הז' מדות, והמק' בעצם הוא מדה השמינית, ואח"כ מכוונים השם אל"ף שהוא המעלה מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כמו שיבאר להלן בע"ה, וא"כ בשעת טבילת המק' או אפשר להמשיך עליו קדושת הסוכה, לכן טוב מאוד בחג הסוכות להזהר בכל יום בטבילה, כי שרשם ענין אחד, ואם מכוון זה אפשר להרגיש במק' קדושת הסוכה בכל יום כנלח"ע.

ואעתיק לך קצת דיבורים קדושים מבעל הראשית חכמה (שער האהבה פ"א) וז"ל: — בטבילתו יכוון שהוא נכנס בסוד נשמתו במים העליונים ההם שהם בסוד עוה"ב והוא נסתר בסתר העליון שהוא בבינה ואימא מסתרת אותו בכנפי', וכמו שפירשו בתיקונים שהשכינה טובלת ונטהרת במימי המקו', כן זעיר אנפין ודאי טובל, וכן יכוון שהוא בסוד ז' עולה שם ורוחו ונפשו נטהרים מכל פגם, וכך יכוין שניצוץ השכינה אשר נתלבש בו ג"כ נטהר מהפגם אשר קבל, וע"י הטבילה מפשיט מעליו רוח הטומאה ומתלבש בו סוד הנשמה שנסתלקה, והטבילה לה הוא סיוע גדול לקניית הנשמה, כי טהרה מבפנים וקדושה מבחוץ, (ועיין מה שפי' בשער הקדושה), וכבר ידעת שהדין הוא, שצריך שיהיו מים שכל בשרו עולה בהם דהיינו שיהיו חופין את כולו ולא יצא חוץ למים אפי' כחוט השערה, שכיון שהחיצוני נשאר לו צד מקום באיזה אבר שיהי' אפי' מעט מזעיר משם תתפשט טומאתו בכל האיברים והרי הוא כאלו לא טבל, ובהיותו טובל ונכנס כל רמ"ח איברין במ' סאה, הרי הפשיט מעליו כל צד רוח הטומאה, כי בכח אימא לבטל החיצונים שהוא הנשר הגדול בעל הכנפים דלא דחילת מנץ הטורף וכיוצא.

ועוד כתב שם טעם לטבילת המקו', שהוא כעין חזרת הכלים אל הכבשן כדי שיטהרו ויתלבנו וביציאתן מהכבשן הם חדשים, גם האדם בהכנסו אל המקו' הוא כדי להכלל ולחזור הנשמה הפגומה והאיברים הפגומים ממקום שיצאו, ושם מתעלמים כעובר המתעלם בבטן אמו שאין עין החיצוני שולט בו, והוא שמור מכל פגע ומקרה, כדפי' ז"ל (איוב כ"ט) כימי אלוה ישמרני, על הולד שהוא בבטן אמו, וביציאת האדם מהמקוה הרי נתקנו איבריו ונשמתו והרי הוא חדש, ואין לחיצוני חלק בו, וירגיש האדם בעצמו רוח חדשה מניצוץ הנשמה שחזרה אליו, וראוי הוא שקודם שיכנס במקוה שיהרהר בתשובה מעזנותיו, ואם אפשר ג"כ שיתודה באופן שלא ישאר לחיצוני חלק בנשמה, והדבר ברור וגוי.

ועוד

טְהַרְתָּ מֵאֲמַר מִקּוֹה יִשְׂרָאֵל הַקּוֹדֵשׁ רַד

ועוד כתב שם שהמקוה הוא סוד הוי' ב"ה, שיש בו במילואו עשר אותיות, וכל אחד כלול מעשרה, הרי ארבעים כנגד ארבעים סאה שבמקו'. אז הטובל במקו' לא יזיקוהו שום מים קרים שכיון שדבוק בשמו ית', עכלה"ק: וכש"כ שצריך לטבול במקו' בשמחה דייקא ובהרהור תשובה, הרי לך כללים גדולים מטבילת המקו' מקדושי עליון קדמאי — ע"כ העתקתי מלשון מארי אבא וצוקלה".

פרק י"ב

הנה מובא בשל"ה הק' (שער האותיות אות ק') בשם האר"י ז"ל, וז"ל — ואם המצא תמצא מי שיוכל לטבול הרי זה משובח ומהולל ברוב התשכחות כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחסא, ויהא אהוב למטה ונחמד למעלה וכו'. ומי שטובל באיזה יום מהימים לשם תשובה צריך לטבול י"ד טבילות בכדי לשלוט על י"ד עתים הרעים ולהפוך אותם לטובה וכו' עכ"ל: ואמרו ז"ל (קידושין ל') יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואין לך רגע בלי פגע ועבירה, ולכן נהגו חסידים ואנשי מעשה לטבול במקוה טהרה בכל יום קודם התפלה, ורמזו רמזו לנו חז"ל טבילה זו באומרם (ברכות ט"ו) כל הנפנה ונוטל ידיו וכו' ומתסלל כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן וכו' א"ל לא סבר לה מר כאלו טבל, (ועיין להלן במאמר "מים חיים" מה שהבאתי בזה, ומה שהעתקתי מספה"ק מעגלי צדק, וש"ת תפארת צבי להגה"ק מוהר"צ הכהן מלובלין ז"ל מענין טבילת המקוה קודם התפלה בכ"י) והתפלה הוא במקום קרבן ואמרו ז"ל (שם כ"ג) אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן ואין עושים תשובה, והתחלת התשובה הוא הטבילה במימי המקו' כמוב"ל מהר"ח ושל"ה, ולכן מה טוב לטבול הי"ד טבילות הנ"ל לשם תשובה בכ"י קודם התפלה בצירוף הכחנות המו"ל, ובכך נסדר ברישא כחנות הי"ד טבילות המובא בשל"ה הק' ואח"כ נסדר בע"ה יתר הכחנות.

קודם שייכנס למקוה יהרהר בתשובה כי תשובה הוא בסוד המקוה, כמובא (ברי"ח שער האהבה סי"א), ויתודה על חטאיו בכדי שלא יהא בכלל טובל ושרץ בידו, (כמובא בשל"ה הק'):

ומה טוב באם אמר יאמר העבד ה' האוהב את אדוניו התפלה קודם המקוה המובא להלן בספר "שער התפלות" שחיברה כ"ק מרן אאמ"ר וצוקלה"ה אשר בה כלולים דברי תשובה וידוי וכמה מעיקרי ויסודי כחנות המקוה, ובודאי ימשיך עליו הארה וקדושה באמירה זו, ועי"ז יזכה שיגישו אדון עולם אליו וירצה אדוניו בו ויהא עבדו לעולם:

כשיכנס במימי המקוה יכסה ראשו ויאמר:

א"ר עקיבא אשריכם ישראל וכו', ויקרא אלקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים: (עיי' לעיל בכחנות המקוה מהרה"ק מוהר"ן מטשארנאביל ז"ל הכחנות מזה הקרא).

טבילה

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

כוונת הי"ד טבילות משל"ה הק':

טבילה א) יכוון להעביר זוהמת עונו — ב.ג.ד. ליחד ג' אותיות ראשונות משמות הק' אהי"ה יהי"ה אדנ"י, במילוי ד' יודי"ן שהוא שם של ע"ב, ויאירו בעולם האצילות — ה.ו.ז.) ליחד ג' אותיות שניות של שמות הק' הנ"ל, במילוי אלפי"ן, שהוא שם ס"ג, ויאירו בעולם הבריאה — ח.ט.י.) ליחד ג' אותיות השלישיות של שמות הק' הנ"ל במילוי אלפי"ן, שהוא שם מ"ה, ויאירו בעולם היצירה — י.כ. יב. יג.) ליחד ג' אותיות רביעיות של שמות הק' הנ"ל במילוי ההי"ן, שהוא שם ב"ן, ויאירו בעולם העשיה— ובטבילה האחרונה שהוא טבילה יד) יכוון ליחד ג' שמות הנ"ל כאחד ויחדיו יהיו תמים על ראשו להשפיע עליו רוח טהרה ממקור כל המקורות, עכ"ל :

ואח"כ יטבול עוד ד' טבילות ויקבל ע"ע מסינ"פ בד' מיב"ד, ויכוון לתקן מה שפגם בד' אותיות משמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י ב"ה כזה :

א) א"א, אותיות הראשונות משמות הק' הנ"ל — ב) ה"ד, אותיות שניות משמות הק' הנ"ל — ג) יו"נ, אותיות שלישיות משמות הק' הנ"ל — ד) ח"ה"י, אותיות האחרונות של שמות הק' הנ"ל, ויכוון לתקן מה שפגם בד' עולמות אב"י"ע, וע"י קבלת הד' מיב"ד והטבילות יאירו ע"ס מ"ב באב"י"ע וייתחדו שמות הק' הנ"ל : (עבודת הקודש — והוא קיצור ממה שמובא בשל"ה הק').

פרק י"ג

הנה לעיל העתקתי באריכות כוונת המקוה מקדוש האר"י ז"ל ומרן הבעש"ט הק' ז"ל ויתר ספרי צדיקי וקדושי עליון נ"ע, אבל היות שלא כל מוחא סובל האריכות, ובפרט בודא הדין אשר הגופים והמוחות נחלשו מאוד, מאן הוא גברא רבא דיוכל להחזיק במוחו כל כוונת האר"י ז"ל ויתר כוונת הנחוצים המוב"ל באריכות, לכן אנקוט בלשון קצרה שמתוך כך כ"א יזכרם, כדאמרו ז"ל (ספחים ג') לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה (וסי' רש"י ז"ל לפי שגתקיימת גירסא שלה יותר מן הארוכה), ואספתי כעומר גרנה בקיצור מספרי ראשונים ואחרונים, כוונת פשטיות ופנימיות מטבילת המקוה השוים לכל נפש, וכ"א יבחר לעצמו הכוונת אשר תשיג מוחו וישנה אותם ע"פ בכדי שהי' ערוכים במוחו בכל עת הצורך לו.

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש זה

כוונות המקוה בקיצור

- (א) יכוון לטהר נפשו ממומאות הנפשות שהן מחשבת האון ודעות הרעות, ולהביא נפשו במימי הדעת העליונים. (רמב"ם מקוואות)
- (ב) לטהר נפשו ולהעביר ממנו כחות הטומאה והסמ"א, (רי"ח שעה"ק)
- (ג) להפשיט מעליו רוח הטומאה ויתלבש בו סוד הנשמה שנסתלקה ע"י עונותיו, (שם שעה"ב)
- (ד) כשם שהוא מטהר גופו במימי המקוה ככה יטהר נפשו ע"י השמות הק' השורים על מימי המקוה. (שם)
- (ה) שניצוץ השכינה המתלבש בו יטהר מהפגם שקבלה ע"י עונותיו, (שם)
- (ו) להמשיך עליו רוח קדושה והשראת השכינה, (שם שעה"ק)
- (ז) שנכנס בסוד נשמתו במים העליונים שהם בסוד עוה"ב, והוא נסתר בסתר עליון שהוא בבינה ואימא מסתרת אותו בכנפיה. (שם שעה"ב)
- (ח) (טבילת המקוה הוא כעין החזרת הכלים לכבשן כדי שיטהרו ויתלבנו וביציאתן מהכבשן המה חדשים) ככה יכוין האדם בהכנסו אל המקוה לכלול ולהחזיר הנשמה הפגומה והאברים הפגומים למקום שיצאו משם והמה מתעלמים כעובר בכטן שאין עין החיצוני שולט בו והוא שמור מכל פגע ומקרה, וביציאתו מהמקוה הרי נתקנו אבריו ונשמתו והרי הוא חדש ואין לחיצונים חלק בו, (שם)
- (ט) כשטובל א"ע וזרע ומתכסה במים יכוון שהוא מתעלם כעובר בכטן המלאה ובא למדריגות התפשטות מגשמיות, ובא לבחי' קומ"ה שהוא התיקון ובחי' מקו"ה מ' כתומה מד' רוחות כל ישלוט שום שבירה וכו' (מ"הר"ן מטשרנאביל ז"ל)
- (י) כשטובל במקוה נעשה כברי' חדשה הנוצר במעי אמו, כששוחה וטובל

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

וטובל הוא תלת גו תלת כאשר הוא מוטל כפנקס במעי אמו, ואח"כ בהתפשטו הוא כהולדה התפשטות האברים, (סר מרע)

יא) במקוה יש מ' סאה שהם תתק"ס לוגין, וככה יש במ' יום של יצירת הולד תתק"ס שעות, וברי' בטילה בתתק"ס כמבואר (בירושלמי ובב"י הל' תערובות), ויכוון שע"י טבילתו בתתק"ס לוגין שבמקוה יהי' כמו שנתבטל מן העולם ונברא מחדש. (רגל ישרה)

יב) ויכוין בפסוק ל"ב טהור בר"א ל"י אלקים ל"ב טהור בר"א הוא ר"ת טב"ל. בט"ל שיהא נחשב ע"י טבילתו במימי המקוה שהמה תתק"ס לוגין כאלו נתבטל מן העולם ונברא מחדש ממש. (שם)

יג) יאמר לב טהור ברא לי אלקים ויכוין בר"ת ל"ב טהור ב"רא הוא אותיות טב"ל וס"ת אב"ר ויכוין לטהר ע"י טבילה זו את אב"ר הכרי"ק, [וגם טוב לכוין שע"י הטבילה יטהרו רמ"ח אבריו שנפגמו] (האר"י ז"ל)

יד) ככה טבילה זו יסורו ממני הד' מאות כיתות של טומאה השורים על הטמא, ובכל סאה מאלו המ' סאה יעבירו י' כיתות של טומאה מעשר מקומות שבגוף שנמצאים שם שערות, (עין לעיל במאמר זה פרק א' הפי' מזה) (חסל"א)

טו) לטהר הקומ"ה, כי מקו"ה הוא טהרה גדולה לקומה, ע"כ אותיות דדין כאותיות דדין. (שליה)

טז) להחזיר הנשמה למקומה. (שם)

יז) ויאמר בשעה שאני מטהר גופי במימי המקוה בעוה"ז, יטהרו מלאכי עליון נפרו"ג למעלה בנהר דינור. (שם)

יח) יטבול לד' רוחות ובכל רוח יכוין אות אחת משם הוי"ה ב"ה (שם)

יט) יכוין ע"י הטבילה להתדבק בהקב"ה, כי טביל"ה הוא אותיות טב"ל י"ה היינו שעל ידי טבילה הוא מתחבר להקב"ה להיות אחד כבי' (פרע"ח שעה"ש)

להמשיך

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רו

כ) להמשיך ע"ע מדת הכנעה כי טבילת המקוה מסוגל לזה וסימנך כי הכנע"ה עה"כ עולה למנין מקו"ה. (שעה התפלות)

יתפלל להשי"ת שבכח הו' טבילות הנזכרים להלן יזכה לתקן הו' מידות רעות המושרשים בו ויזכה להפכם לטובה, (ושמעתי מפ"ק אאמו"ר ז"ל באם האדם כרוך באיזה מידה או תאו' רעה או יתנהג לטבול בכ"י טבילה אחת לשם תיקון זו המידה והתאוה, וככה יתנהג באם רוצה לקנות איזה מידה טובה. ובהמשך הזמן ירגיש טובה גדולה בנפשו).

כא) יכוון לתקן מה שפגם במדת חסד, כגון ע"י אהבות ותאות רעות ומחשבות זרות, ויקבל עליו לעבוד השי"ת באהבה. (מכוונת מרן הנעש"ט)

כב) לתקן מה שפגם במדת גבורה, ע"י כעס קנאה ושנאה וכדומה לזה, ויקבל עליו לעבוד השי"ת ביראה ומסינ"פ, (שם)

כג) לתקן מה שפגם במדת תפארת, ע"י שקר גאות פניות והתפארות במעשיו, ויקבל ע"ע לעבוד השי"ת במדת האמת ויתדבק בתורת אמת, ועי"ז יזכה שהי"ת יתפאר בו כמש"כ ישראל אשר כך אתפאר. (שם)

כד) לתקן מה שפגם במדת נצח, שנצח את חבירו שלא לש"ש והניח א"ע להתנצח מהיצר והס"א. יקבל עליו לתקן זאת, ועי"ז ינוצח נצח הס"א בכטחוננו בהשי"ת שישלב נדחו. (שם)

כה) לתקן מה שפגם במדת הוד, ע"י רכילות לשה"ר ומחלוקת שלא לש"ש וכדומה, ויקבל עליו לשמור לפיו מחסום שלא לדבר דברים בטלים ואסורים יהי' רודף שלום, ויודה להשי"ת שהצילו ממצולת ים הקלי'. (שם)

כו) לתקן מה שפגם במדת יסוד, ע"י פגם חברי"ק בשוגג וכמיזיד באונס וברצון, ויקבל ע"ע לתקן את אשר פגם במידה הנ"ל, ומהיום והלאה יהי' נומר חברית אמיתי, ועי"ז יזכה להיות נכלל בכלל צדיק יסוד עולם. (שם)

כז) לתקן את אשר פגם במדת מלכות, שע"י עונותיו נכנס תחת רשות ומלכות הס"א, ויכוון ע"י טבילה זו להעביר מלכות הס"א מעליו, ויקבל

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

ויקבל עליו עול מלכותו ואלקותו ית"ש, ואז ע"י יתגדל ויוכר כבוד מלכותו מלכות ית"ש לעולם ועד. (שם)

כח) יכוון שקרקעית המקוה הוא נגד שם אדני מלכות הוא סוד הדיבור וד' דפנות של המקוה הם כנגד ד' אותיות הוי"ה ב"ה ז"א סוד הקול וגג של המקוה הוא נגד שם אהי"ה סוד המחשבה, וג' שמות הנ"ל הם בגימט' יב"ק הוא סוד יחו"ד, ברכ"ה, קדוש"ה, ויבקש מהשי"ת שבכח קדושת שמות הנ"ל וקדושת המקוה יתוקן מה שפגם בדיבורו קולו ומחשבתו, ויומשך קדושה וטהרה למחשבתו ולקולו ולדבורו, ואז ע"י כונות הנ"ל אף שבע יפול צדיק וקם, אף אם ירד שבע מעלות אחרנית ירפאהו השי"ת ויכרות עמו ברית חדש אשר לא תופר, ואז יאיר על נשמתו קומ"ה הרוחנית אותיות מקו"ה (שם)

כט) יכוון בהכנסו למקוה שנכנס בעלמא דחירות שאין שבירה שולמ שם, ויכוין להפשיט מעליו בגדי חול שהמה מסטרא דחול, וכשבא לעלמא דחירות אפי' עבד יוצא לחירות והכל מתבטלין (מהר"ן מטשארנאביל ז"ל).

ל) יכוין שכל השכלים שנפלו בקטנות יתעלו למעלה אל מקום מקוה המים ששם נקוים ומתחברים ומתעלים כל השכלים שנפלו בקטנות וזהו ולמקו"ה המי"ם קר"א ימי"ם מקום שמתאספים השכלים. קרא ימי"ם י'—מים כו', ואז ויקרא אלקים ליבש"ה אר"ן, ארץ דהוית ביבשה ולא עביד פירין יעביד פירין. (שם)

לא) יכוין בהכתוב ויקרא אלקים ליבשה ארץ כנ"ל ולמקו"ה המי"ם קר"א ימי"ם הר"ת גימ' הוי"ה אלקי"ם (עם האותיות והכולל). (שם)

לב) יכוין להמשיך קדושה וטהרה ממקור נח"ל העליון ומימי חסד העליונים ויכוון נח"ל הוא ר"ת נוצ"ר חס"ד לאלפי"ם, והוא שם המסמא עיני הקליפות. (סוד מרע)

לג) באם טובל לאונסו דהיינו שראה קרי אז טוב לטבול במים קרים, ויכוון (יק"ר בעיני ה' המותה לחסידיו) יק"ר הוא אותיות קר"י, ומים קרים על נפש עיפה הם בסוד מסי"נ למיתה: כמו בנפילת אפים (כי מים קרי"ם מספרו מ"ת) ונמתק במים קרים, (שם)

ויכוון

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רז

(לד) ויכוון בשעה שטובל א"ע במים קרים שהעוה"ב אינו נקנה אלא ע"י יסורים (רי"ח שעא"ה)

(לה) יכוון להסיר ממנו הטומאה ולכלות ולהעביר ממנו החיצונים ונגעי בני אדם שנבראו ע"י עונותיו (סה"ק מ"י)

(לו) יתפלל להשי"ת בשעת טבילת המקוה שינצל מדין קשה (היינו שינצל אחרי פטירתו מטבילת הנשמה בנהר דינור). (סוד מרע)

(לז) שמעתי מפ"ק אאמו"ר ז"ל שטוב לטבול בכ"י טבילה אחת ולכוון בה שעו"ז הטבילה יהי' מוכן לקבל פני משיח צדקנו שיבא בב"א, וממשיכים עי"ז הארה גדולה לנפש, וגם מקיים עי"ז מצות צפית לישועה. (שבת ל"א)

(לח) עוד שמעתי מהנ"ל שיכוון בעת טבילתו שיתקשר לשורש נשמתו לעילא.

(לט) יכוין להמשיך ממים העליונים למקו' התחתונה, ולקשרם יחד להיות אחד. (שמעתי מפ"ק אאמו"ר ז"ל)

(מ) טוב לכוון שעל ידי זה הטבילה והטהרה במקוה יטהרו כל המקומות שנפגמו ונממאו ע"י עונותיו.

(מא) באם יש לו יארציים אחרי הוריו וכדומה, או בשנה ראשונה לפטוי' ב"מ. יטבול לטובת נשמתו של הנ"ל, וכן ציווה הגה"ק בעל מנ"א ז"ל.

כשטובל קודם התפלה או הלימוד ויתר מצות

(מב) יאמר הריני טובל א"ע לקיים מצות הכון לקראת אלקיך ישראל. ועל ידי זו הטבילה יהי' גופי נפרו"נ מוכנים לתפלה — לתשובה — לתורה, או לקיים מצוה פלונית...

(מג) מקו"ה מסוגל להשגת החכמה ולכן יכוין להמשיך מחכמה עילאה. (סוד מרע).

ראיתי

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

לתקן מדת הכעס

(מד) ראיתי אצל הוד כ"ק אאמו"ר ז"ל באם אחד הי' בא לידי כעס ציווה עליו שילך תיכף לטבול עצמו במקוה טהורה וכן כתב (בספר התקנות פ' ל"ז. וכן מובא לעיל בכוונת הטבילה של ער"ש מסידור האר"י ז"ל שיטין בטבילה לבטל הכע"ס. ואמרתי רמו ע"ז כי אמרו ז"ל (זוה"ק בראשית כ"ז) כל הכועס כאלו עובד ע"ז וישראל שעבד עכו"ם הרי הוא כעכו"ם גמור לכל דבריו (רמב"ם הלכ' עכו"ם פ"ב). ועכו"ם הבא להתגייר צריך לטבול בתחילה כדאמרו ז"ל (יבמות מ"ו) גר שמל ולא טבל כאילו לא מל ולכן כל הכועס הבא לשוב צריך טבילה) ויכוון בשם (אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה) העולה כמנין מקו"ה — כע"ס עם הכולל ג"כ גימט' כשם הקדוש הנ"ל, וכשמודה ועוזב אז יטהר.

כוונה להמתקת הדינין

(מה) יאמר מקו"ה ישראל ה' מושיע"ז — ויכוין בר"ת מ'קוה י'שראל — מ"י — שהוא בינה עילאה הממתקת כל הדינים י"ה מ"ושיעו ר"ת — י"ם — ששם מתגלים כל הדינים ונמתקים בשורשם, ויבקש מהשי"ת שבכח שם הק' (אל"ד) כשילוב שם (אהי"ה) כזה (אאהליר"ה) ובכח מימי המקוה שהמה כנגד ט' יודין שבשמות הקדושים (ע"ב פ"ג מ"ה ב"ן—יו"ד ה"י וי"ו ה"י—יו"ד ה"י וא"ו ה"י — יו"ד ה"א וא"ו ה"א — יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה) וכנגד ד' יודין שבשם הק' (ע"ב — יו"ד ה"י וי"ו ה"י) שהמה כנגד ארבעים סאה שבמקוה, ימתקו כל הדינים מעליו ומעל כל ב"ב ומכל הנלוים אליו ומעל כל בית ישראל. ויתחפכו לרחמים רבים. (ועיין באריכות לעיל בכוונת המקוה ממרן הבעש"ט הק' ז"ל).

עוד להנ"ל

(מו) יכוון בפסוק קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך, קומה הוא אותיות מקו"ה — עזרתה לנ"ז הוא כמס' אלהי"ם, (היינו שע"י טבילת המקוה נמתקים הדינים שהמה מרומזים בשם אלקים).

(עטרת ישועה בשם המגיד הק' ממעזריטש ז"ל)

עוד להנ"ל

(מז) כעין המובא לעיל מצאתי כתוב במאמר זה פ"ד ז"ל: קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך, המתקת הדינים יכול להיות

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רח

להיות ע"י שני אופנים אחד ע"י פד"נ של ממון והשני ע"י מקוה, ובענין ההמתקה גופא יש שני בחינות, אחד, המתקת הדין ממש, והשני שאינו יכול בעצם להמתיק הדין שיהא בטל רק ממשיך חסדים שיהא הדינים מעורבים עם החסדים ולא יהי' חוקים ח"ו. — וזהו מרומז בהכתוב קומ"ה הוא אותית מקו"ה והוא עזרתה לנו — לנ"ו הוא כמס' אלקי"ם (כנ"ל) שהוא מדת הדין, ומקוה הוא עזרה להמתיק כל הדין, ופדנ"ו שהוא פ"נ אינו מועיל רק למען חסדך להמשיך חסדים. (ולכן יכוין בעת טבילת המקוה להמתיק כל הדינים כנ"ל).

עוד להנ"ל

(מח) יכוון בארבעים סאה בארבע יודי"ן של מז"ל להמשיך. משם אל האדם (יו"ד ה"א וא"ו ה"א) תלת אלפי"ן שורש (אהי"ה אלהי"ם אדנ"י) מדת לאלפים, להמתיק מאור נוצר חסד מדת לאלפים, וינק"ה במקו"ה שהוא מדת ונק"ה קנ"א עם יו"ד אותיות הכל כידוע. (וזהר חי ח"א)

כוונת טבילת עש"ק בקיצור

(מט) קודם שנכנס למקוה יאמר: ולמקוה המים קרא ימים (והכוונה עיין לעיל). יטבול ג' טבילות, ויכוין בטבילה א' להפשיט רוחא דחול — ויאמר: הריני טובל להפשיט מלבושי חול — בטבילה ב' יכוין לכוש לכוש רוח קדושת שבת, שהוא רוח חשוב מעתיקא, — ויאמר: הריני טובל כדי לקבל הארת שבת, זכור ושמור בחבורא חדא, — בטבילה ג' יכוון לקבל תוספת נפרו"נ שבת, ויאמר: הריני טובל בכדי לקבל נשמה יתירה. ובעלותו מהטבילה יאמר: אם תשיב משבת רגליך וגו' (כוונת סנימיות מער"ש עיין לעיל באריכות). (כנפי יונה)

(נ) וטוב גם לכוון שטבילה זו דערב שבת יהי' הכנה ליום שכולו שבת ומנוחה, בבחי' שאמרו ז"ל (ע"ז ג') מי שטרח: בע"ש יאכל בשבת: (וגם טוב לכוון כל הכוונות המבוארים לעיל לשם תשובה וכו'): (מ"כ)

כוונת טבילת שבת קודש

(נא) כתב האר"י ז"ל. לפי שקדושת יום שבת חמורה מקדושת הלילה, לכן יטבול אע"פ שלא נטמא בקרי, כי יש לטבול בין קדושת ליל שבת ובין

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש

ובין קדושת יום שבת. ויכוין לקבל תוספת קדושת שבת, — ויכוין בשמות הק' (ע"ב פ"ג מ"ה ב"ן קס"א קמ"ג קנ"א) ועם י"ה גימ' שב"ת.

כוונת טבילת ערב יו"ט

גב) יטבול ג' פעמים כנ"ל ויכוין בפעם א' להפשיט רוחא דחול — בטבילה ב' להתלבש מלכושי יו"ט — פעם ג' לקבל הארת הרגל, — ויכוין בשמות (יו"ד ה"י וי"ו ה"י — אל"ף ה"י יו"ד ה"י) שהם גימטריא רג"ל.

בערב שבועות יוסיף:

וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם.

כוונת הטבילה דיום שבועות שחרית

גג) בקדרותא דצפרא מעט קודם עלות השחר, סוד אילת השחר יטבול כדי לקבל תוספת הקדושה מכתר, ומשם האר"י ז"ל כתבו שיש לטבול ד' פעמים ולכוון בכ"פ באות אחד משם הוי"ה ב"ה בניקוד קמץ שהוא הארת הכת"ר (והיה"ר שאומרים קודם טבילה זאת עיין בתיל"ש) — ויכוין לקבל תוספת קדושה מהמקו"ה גימט' ונקה שבמזל התחתון המטהר הכלה בטבילת המים היוורדים מהכתר הכולל ג' ש"ב ברדתו על שאר ז"א ומקו"ה זה של הכתר הוא גימט' יו"ד ה"י דע"ב ויד"ד ה"י דס"ג ודיו"י ודיאו"י בהסיר מהם ב' כוללים של ב' השמות הם גימט' מקו"ה. (מכתבי האר"י ז"ל)

טבילת ערב יו"כ

גד) ערב יום הקדוש הזה ראוי לכל אחד לטבול יו"ד טבילות לשם תשובה המובא לעיל משל"ה הק', ולכה"פ יטבול ג' טבילות כנגד חטא עון ופשע, ותלתא זמנא הוי חזקת טהרה, וכן נהג מהרי"ל ז"ל לטבול בערה"ש ובעריו"כ, (עיי' בש"ע או"ח סימן תר"ו בסיו), ומובא בשל"ה הק' שהי' חסידים ואנשי מעשה שטבלו ביום הזה ל"ט טבילות כנגד ל"ט מלקיות, ואז האדם מתעורר מאוד וכווער הקדושה בלבו ונתקיים בו באנו

טהרת מאמר מקוה ישראל הקודש רט

כאנו באש ובמים, (והכאים בסוד ה' יכוונו הכוונות דלעיל, ומי שאינו ראוי לכוון כוונות פנימיות יבחר לו איזה כוונות מכוונות הפשטיות המוב"ל בקיצור, ויכוונם וירגיש בזה הארה גדולה בנפשו), ומובא בשל"ה הק' שטוב לכוון בהכתוב חרקותי עליכם מים פהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם — ונכון להתודות לפני טבילה זו כמובא לעיל בשם השל"ה הק' דנכון להתודות לפני הטבילה בכל השנה, ומכש"כ בטבילה זו שהיא לשם תשובה, כמבואר בד"מ בשם מהרי"ל ז"ל.

הנה הבאתי לך כאן ע"ב כוונות של טבילת המקוה בקיצור (בצירוף החיי טבילות משל"ה הק') כנגד שם ע"ב שמספרו חס"ד ומי"ם ג"כ המה נמשכים ממקור חס"ד העליון, כמבואר בתחלת מאמר זה בפ"א. — ושתי פעמים חס"ד (דהיינו מספ' של הע"ב כוונות דלעיל והמי"ם הנמשכים ע"י חס"ד המה שת"פ חס"ד), עה"כ והאותיות המה בגימטריא מקו"ה — טבילה במימי המקו"ה המה בגימט' שד"י, ומובא בספר הקדוש (קהלת יעקב ערך ש"ד) ששם הק' הלז הוא משפיע כל מיני השפעות וכל מיני חסדים, וע"י נמתקים כל הדינים, והוא סוד המחשבי"ה והוא מבריה החיצונים, ושם זה הוא בחי' יסוד והוא ביגמ' זהו או"ר דהיסוד — לרמוז בזה כי ע"י טבילה במימי המקו"ה. יכול בר ישראל להבריה מיני' כל החיצונים והמקטריגים ולהמתיק הדינים, ולהמשיך ע"ע כל מיני השפעות וחסדים, וגם הוא תיקון גדול לפגם היסוד כמוב"ל. וטבילת המקו' אקרבת הגאולה כדאיתא להלן במאמר "מים חיים" בשם שו"ת מן השמים ע"ש. וגם הר"ת של שורש דוד יוסף שהמה השני גואלים המה כמס' טבילה במימי המקו"ה, לרמוז שע"י הטבילה במקו' ממהרים ביאתם. — ויה"ר שבזכות טהרת ישראל במימי המקו' יקוים בנו מקש"כ (זכרי' י"ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ — חרקותי עליכם מים פהורים וגו'. ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם (יחזקאל ל"ו).

ושורש ד"וד י"וסף (שהמה נוטר' שד"י) יצמח במהרה בימינו אמן.

אתן שבח והודי לא-ל אשר עזרני לגמור ולהשלים מאמר
"מקוה ישראל".
ואתחנן ואשפוך לבי כמים — לאבינו שבשמים — שיוכני לגמור את
מאמר "מים חיים".

לוח הטעות והתקון

כל אחד ימחול לתקן אלו התיקונים בתוך ספרו על מקומו כי המה נצרכים מאד לתקון הפשט, וכבר אמרו רז"ל שאסור להשהות בתוך ביתו ספר שאינו מוגה, ורמזו מהכתוב אל תשכון באהליך עולה (איוב יא) ומוכא ביו"ד סי' רע"ט בב"י בשם רבינו ירוחם וכן ברמ"א שם, וזה שייך בכל הספרים, ובכל עת שמגיה ספריו מקיים בזה לאו ספי הקבלה אל תשכון וגו'.

תקן	טעות	שורה	עמוד	דף
להבדיל בין חיים לחיים	להב"ח	יז	ב	א
בצמא	בצבא	לה	ב	ב
יתיר תיבת להיות השני	להיות נידוש	ז	ה	ד
נפשך	נפשותך	לב	א	ו
	אחר תיבות	ז	א	י
דף קכ"ז ע"ב	עיין במאמר מארי דחושבנא			
יסוד	סוד	אחרונה	ב	יב
יפגמו	יפגעו	לב	א	יג
על	עם	לט	ב	כב
באותן	באותו	מ	ב	כב
אין	אחר תיבת כי	לה	ב	כג
ואנהיר	אנהיר	יג	ב	כה
מביא	ומביא	טו	א	כו
ושמים	שמים	ה	א	כז
חשוב כ"כ דכל וכו'	אחר תיבות שברית הוא	ו	ב	ל
לאסתכלא בשפירו	דשפירו	ז	ב	גב
רותחת	רותחין	כג	ב	גב
חושים בעריות ובע"ז, בריח	חושים, בריח	טז	ב	גה
יתיר	שאסור להסתכל	יא	א	נו
ח"ג דף פ"ד ע"א — ועיין בתקוני	בזהר הק'	ד	ב	"
זהר דף קמ"ה ע"א				
עיין בספר דברי חיים פ' קדושים	אחר תיבת הצדיקים	ד	ב	ס
טעות — וצ"ל, וגם בקבר נותנים	מתיבות דבק עד תיבת ובינה	יז	ב	סא
חרס על עיניו, כי חרס אותיות חסר				
כמוכא לעיל, כי מה שחסר בקדושה				
וכו'				
הוא בספר עשרה מאמרות	אחרי תיבת לנסיונות	יב	ב	סב
יתיר	תיבת שאסור	טז	א	סג
משום שתלת קליפין של ערלה	אחרי תיבת ע"א	טז	א	סג
מתלבשין בו, וגם אסור להסתכל				
בלבנה רק וכו' :				
בכבד	במח	כב	ב	סה

לוח הטעות והתקון

ב

תקן	טעות	שורה	צמוד	דף
נחירי	נחיר	כו	ב	סה
יבקש	בקש	יד	א	סו
הרגשת	הגרשת	יח	ב	"
תשנא את אחיך	תשנא אחיך	ד	א	סז
שפרץ	שפרץ	י	א	סז
כמובא בקידושין דף מ'.	אחר תיבת ח"ו	ל	ב	סז
וזכרת את ה'	וזכרת ה'	ה	א	סח
תהיה עם	עם	ו	א	סח
במחשבה	במחשב	ב	ב	סח
הברית	הבריאה	ט	ב	סט
השם	הם	כא	א	ע
והזהירו	והזיהרו	ט	א	עא
ואהבה	ואהבת	כט	ב	"
מלביש וכן השני	מלובש	לד	ב	עג
מאליהם	מעליהם	י	א	עד
שהמה	בהמה	יח	א	עד
נקם	אחר תיבת נוקמת	כב	"	"
זרעא	זרא	לב	"	"
לצדיק	צדיק	יז	ב	עד
התחתון	התחתון	כח	ב	עד
כ"ו	כ"ז	ט	א	עה
אשר	אש	כא	א	עה
בכללים	בכלים	כו	ב	"
מצות	מדות	כח	ב	עו
ואמרו — (סוטה דף ה' ע"ב) —	אחר תיבת וגו'	ד	ב	עז
מי שדעתו שפלה מעלה עליו				
הכתוב כאלו וכו' ותיבות — האי				
קרא וכו' — טעות				
כי מעשה	כמעשה	כו	"	"
המוח	מוח	ח	א	עח
על	של	יז	א	עח
והיה	יהיה	כט	"	"
הארז"ל	הארז"ל	ו	ב	עח
ראו	ראוי	טו	א	עט
בה'	בה	כה	ב	פ
לשוב	להשיב	ח	א	פב
בה'	בה	טו	ב	פג
מבית ה'	בשם ה'	אחרונה	"	"

לוח הטעות והתקן

תקן	טעות	שורה	עמוד	דף
חלק שני				
ברש"י	אחר תיבות ישעי' ז'	ה	א	ב
דהא	חדהא	ו	ב	ג
לעשות	לעשותו	טז	א	ד
דף ס' ע"א	דף נ"ט	ט	א	ו
ה"א וא"ו ה"א	ק"ה	יג	"	"
וגם	והגם	טז	"	"
ואם	אם	יז	"	"
עונותיו	עונותינו	י	ב	ו
נפרנח"י	נפ'ר'ו'נ'י'ח'	כב	ב	"
רמ"ח	אחר תיבת וכל	כח	"	"
משא"כ	כשא"כ	כז	א	ח
חטאו	אחר תיבת ע"י	יט	א	ט
אנה, ואנה	אנא, ואנא	לא	ב	"
יתיר	מתיבת"וארבעה עד אחר תיבת הוי"ה	ל	א	יא
זו	זוו	א	ב	יא
משם	משום	א	ב	יא
וכשישוב	וכשיושב	ל	ב	יא
אל	של	יב	ב	"
לכן	וכן	כד	"	"
לקחו	שיקחו	כד	א	יב
וניקוי	והוא ניקוי	יח	ב	"
שעובר	ועובר	ל	"	"
שגם	הגם	ז	ב	יד
כאשר	אשר	כט	א	טו
נפרנח"י	נפרוני"ח	כח	ב	"
יתיר	ת"ת	כג	א	טז
ויבקש	או	כד	ב	טז
על כל	קודם תיבת על עבירות	יז	א	יח
נקרא	קרא	כ	"	"
הגלגלים	הגלגולים	ג	א	כג
ונתמצמו	ונצתמצמו	א	ב	"
הר	ה"ו	אחרונה	א	כד
יתיר	ודעת	י	ב	כד
ידיעה	ידוע	ה	א	כו
בספר מדרש פנחס	במד"ר	אחרונה	א	כט
אמת	אחר תיבת בדרך	ל	א	לד

לוח הטעות והתקון

תקון	טעות	שורה	עמוד	דף
אם	אחר תיבת או	לב	א	לה
שהי' דנים	שדנים	כג	ב	"
יתיר	הי' שם מבי"ד	כו	"	"
אשר מי שגשמתו נחצב מעולם הבריאה נורא וכו'	וגדולתו שם	ב	א	לט
גרם	אחר תיבת אפילו	יח	א	מא
כי	לכן	יט	"	"
ג' ימים	וג' ימים	כו	א	מב
שהוציא	בהוציא	ה	א	מג
פ"ב	ע"ב	כד	ב	מג
ילקה	וילקה	כ	א	מד
יום	אחר תיבת וכל	כח	ב	מז
בעונו	בעינו	כג	א	מח
גרונו	נרזנו	כג	א	מח
עיט	עין	ד	ב	מח
מות	מוח	יה	"	"
שיין	אחר תיבת ריש	ב	א	מט
ש"ס	שם	ד	א	נ
אלהים דההי"ן	אחר תיבת אותיות הראשון	ה	"	"
שם	משם	ז	"	"
שנמתקו	שנעתקו	"	"	"
רי"ן	וי"ן	ח	"	"
למנין	למנ'	ג	ב	"
בשפה	בשמו	ד	"	"
שערות הסמוכים לראש	אחר תיבת והפנים	ה	"	"
השפה	השפעה	ו	"	"
וס"ת	ועם ד'	יג	"	"
הוא	ס"ת	יד	"	"
לטבול	לטבול	כח	"	"
כמספר אותיות מילוי שם מ"ה שהם מ"ב, דהיינו פשוט ומלא ומלא	לאותיות ממלואו שם מ"ה	ה	א	נא
דמלא				
וסופי תיבות ד' אחרונות	סופי	"	"	"
ר'	ק'	ז	"	"
עשרים	עשרה	ח	"	"
לעני	לסני	"	"	"
שם	אחר תיבת עולה	"	"	"
עם עשר	ועשר	ט	"	"
יתיר	ועשר אתון דיליה	"	"	"

לוח הטעות והתקון

ה

תקון	טעות	שורה	עמוד	דף
בקטר	כעטר	כ	"	"
שבו	בו	ז	א	נב
תיקון	תיהון	כג	"	"
תצילני	מצילנו	ב	ב	"
קגלם	קגלם	יב	"	"
ה' ראשונים	הראשונים	יג	"	"
עוד גימטריא	אחר תיבת א'	טו	"	"
א-ל אדני	של אדנות	יח	"	"
האחרונים	הראשונים	כה	ב	נב
אירא	אירע	כא	א	נו
על	אחר תיבת שעולה	יג	ב	נח
בין	בן	ה	ב	סב
עוד	עור	יז	א	סד
במיעוט שינה	בשינה	ט	א	סו
אם	אחר תיבת כי	טו	ב	סו
קדם	קודם	י	א	סז
בשאר	בשער	יג	ב	סז
יתיר	מתיבת — ואולי וכו' עד תיבת — הלכת	ו	ב	ע
וכשיכ גלגל העשירי הנקרא שרו של עולם	הנקרא שרו של עולם וכשיכ גלגל העשירי	ז	ב	ע
יתיר	המוסגר — מן ועכשיו עד לתורה	יד	א	עא
נתחלפו השורות	כד"כה	א	א	עב
שצפונים	שפצונים	ג	א	עד
בשער הכונות	בע"ח בערב יוה"כ	טו	ב	עד
ומובא לעיל דף ס"ח ע"א	אחר תיבת — עיי"ש	טז	"	"
שומר	אחר תיבת שנ'	יז	א	עה
מצות	מצוה	יח	"	עה
יוד וא"ו דלית היא אליף	יוד ק"א וא"ו ק"א	כא	א	עו
וא"ו אליף וא"ו היא אליף				
ובאתר	וביותר	ב	ב	עו
בזה	שבזה	יד	א	עח
משיחה	משיכה	י	ב	עח
דילה	דלה	ח	א	פג
א"ר אלעזר דם ניקוף מרצה כדם עולה, כשאדם מנקף אצבעו ויורד דם מרצה כדם עולה	ואמר אדם נוקף	טז	א	פג
חמי	תמי	ד	א	פז

לוח הטעות והחקן

חקן	טעות	שורה	עמוד	דף
פר' תולדות ד"ה עוד בפירש"י	אחר תיבת מאור ושמש	יז	א	פט
תפלת אדם דומה לחבירו	תפלה דומה לחברתה	יח	"	"
עושה	שעושה	יד	ב	"
ומובא שם בה"ל	אחר תיבת לצדקה	ח	ב	קה
ימים	ימיו	כג	ב	קה
וציצית	ומצות	כה	ב	קח
מצות	מצות	כה	ב	קט
ולכן	ילבן	יט	א	קי
נתחלפו השורות		כא"כב	ב	קיג
דיומיהון	ידומיהון	כג	א	קיד
חי'—יחידה	יחידה — חי'	כה	ב	"
ולו הוא	ול והוא	י	ב	קיה
ולמעלות	ולעולמות	טו	ב	קכא
במסכת חולין דף צ"ד ע"א	אחר תיבת זאת	כ	א	קכד
לבריאות	לבריות	יט	ב	"
דבני	דבי	כט	ב	קכה
של	שלא	יא	א	קכו
בהנהגות מרבינו ר' אלימלך	אחר תיבת נועם אלימלך	ו	ב	"
פי"ז	פט"ז	כא	א	קל
ומלת	ימלת	יג	א	קלא
אהיבהו	האיבהו	ל	א	קלב
שבעים	ששים	טז	ב	"
נחלש	ונחלש	ה	ב	קלג
אם	אחר תיבת וגם	"	"	"
מתעני	מעוני	"	"	"
שימסור	שימסוך	כד	"	"
וידונו אותו	וידונו	כח	ב	קלד
שמעה	שמה	לג	א	קלו
נתחלפו השורות		כא"כב	א	קמ
יתיר	מלעבור עליהם	כג	א	קמב
לאחר	ולאחר	פד	ב	קמב
בחושבנא	בחשובנא	ל	ב	"
ועיין בשולחן הטהור מאמר עצות	אחר תיבת דקלי'	ה	ב	קמג
האכילה דף ר"א ע"א עצה לזה				
גם על	גם ל	כו	א	קמד
עונותיו	עונותם	ב	ב	קמד
גדול	וגדול	יג	א	קמו
ונקראים	נקראים	טו	"	"
שהוא	שהא	ז	א	קנ

לוח הטעות והתקן

תקן	טעות	שורה	עמוד	דף
ועולה	עולה	ז	א	קנ
לעינים	לענים	לג	"	"
יתיר	טרק ו'	כה	א	קנא
יכוין	כיוון	כא	ב	"
יכוין	כיוון	כב	"	"
חבו	חבו	א	א	קנב
יאו"א	או"א	ו	"	"
בכונה	בכבנה	יד	ב	"
ענין דרושי הלילה	אחר תיבת הכונות	יג	א	קנג
דדיקנא	דדיוקנא	יז	א	"
לסלקא	וסלקא	ל	ב	"
בתלת	בלתת	יב	א	קנד
לתתא	לתת	לא	א	"
אקרון	עקרון	ד	ב	"
וענאל	ועגאל	ג	א	קנה
בקריאת	קרית	ד	"	"
אית	ואית	ח	"	"
שלים	שליט	כג	"	"
בניכון	בניהון	ק	"	"
בהו	בנו	לא	"	"
וארח	וארק	לב	"	"
דאדם	האדם	לג	"	"
דמלכא	דמלכי	ד	ב	"
ואמינא	ואימנא	ח	"	"
סמכין	סמריין	ט	"	"
כללי	כלי	כג	ב	קנו
לא	אחר תיבת באם	ל	א	קנו
עיין בירושלמי ברכות פ"א ה"ה.	אחר תיבת שקר	כא	ב	קס
פעמיים	פעמים	טז	א	קסא
שיהא	שהיא	יא	א	קסח
יתיר	ומניכ בעיה"ק צפת"ו	יא	"	"
ליה	ליד	ז	א	קסט
נקרא	נברא	לא	א	קע
הדבורים	הדברים	כו	א	קעא
הדבורים	הדברים	כז	"	"
וכשרוצה	כשרוצה	אחרונה	א	קעד
לא	אחר תיבת שם	ה	ב	קעד
וללעג	וללעז	יז	ב	קעד
עשר	עש	לג	"	"

לוח הטעות והתקון

ח

תקון	טעות	שורה	עמוד	דף
כל זה הוא הוספה מהמזל	מאד וכו' הברית	טו—כא	א	קעה
אחרים	אחים	כא	א	קעט
עשצ"י	עשצנ"י	יט	ב	קעט
הנו"ן בשוא לא בצירי	גדשנאל גרזנאל	ב	א	קפ
גדולה	גדלה	יד	א	קפג
אל	ואל	כט	ב	"
עשצ"י	עשצ"י	ב	א	קפד
חסר תיבת שפה	אחר תיבת בתוכו	י	א	קסה
גאיילינו	גאיילינו	כא	ב	קסה
בטבילת	בטבילה	טז	ב	קפט
לקבל	וקבל	יח	ב	קצח